BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

DEMOSTHENES

ORATIONES

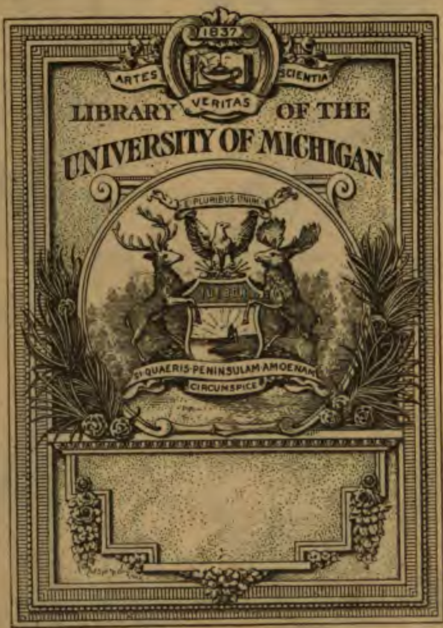
III.

EDIDIT

FR. BLASS

EDITIO MAIOR

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
SI·QUAERIS·PENINSULAM·AMOENAM
CIRCUMSPICE

DEMOSTHENIS

ORATIONES

EX RECENSIONE

GUILIELMI DINDORFII.

VOL. III.

ORATIONES XLI—LXI.

PROOEMIA, EPISTULAE, INDEX HISTORICUS.

EDITIO QUARTA CORRECTIOR

CURANTE

FRIDERICO BLASS.

EDITIO MAIOR.

MCMVIII

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

DRESDAE: TYPIS B. G. TEUBNERI

PRAEFATIO.

Tertio huic volumini multa praefari nolo. Nova in hoc subsidia nulla habui; veteribus et in propatulo positis quam optime uti enisus sum. Non minimum adiumentum in comparatione similium locorum situm esse omnes scimus: qui si diligenter indagentur, etiam id haud raro contingit, ut de orationum ipsarum origine vel rectius vel confidentius iudicare possimus. Statim in prima huius voluminis oratione, XLI[ma] dico, adeo multa invenimus quae cum LV[tae] locis congruant, ut recte appareat iudicasse A. Schaeferum, qui cum hac etiam illam Demostheni reliquit. Sed cum illam, quae est adversus Spudiam, ad prima tempora oratoris retulerit, de hac, quae est adversus Calliclem, nihil tale iudicaverit, arctior profecto est communio duarum orationum, quam quae longo eas tempore diiungi patiatur; itaque quoniam de Spudiana recte Schaeferum coniecisse etiam compositio docet, propter eandem compositionem et propter eam communionem quam modo dixi etiam Callicleam ad eadem tempora confidenter refero. Loci autem similes hi fere sunt: Spud. 7 *καὶ περὶ τούτου τί ἂν ἔτι μεῖζον ἢ ἰσχυρότερον ἔχων εἰς ὑμᾶς κατέστην κτἑ.* — Call. 14 *καίτοι*

τούτων ὑπαρχόντων τίς ἂν ἔτι λόγος ἰσχυρότερος — γένοιτο; — Spud. 9 *ἵνα μηδὲν δυσχερὲς ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλους* — Call. 5 *ἵνα — μηδὲν ἡμῖν ἦν δυσχερὲς πρὸς ἀλλήλους.* Apparet igitur, perperam in Calliclea Dindorfium *ὑμῖν* pro *ἡμῖν* scripsisse, ne codicum quidem auctoritate addicente. — Spud. 11 *βούλομαι τοίνυν ὦ ἄ. δ. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐγκαλῶ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξαι* — Call. 16 *ἄξιον δ' ὦ ἄ. δ. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν εἴρηκε Καλλικλῆς ἀκοῦσαι.* — Spud. 14 *τῶν εἰδότων οὐδὲν ἧττον ἡμῶν τὰ γενόμενα, τῶν κοινῶν ἀμφοτέροις καὶ φίλων ὄντων* — Call. 35 *ἐπιτρέπειν τοῖς εἰδόσιν, ἴσοις καὶ κοινοῖς.* In Spudianae loco omittunt quidam codices *καὶ* ante *φίλων*; sed altero collato videmus *κοινῶν* suum sibi sensum habere neque cum *φίλων* in unam notionem commiscendum esse. At in Calliclea *τοῖς* ante *ἴσοις* excidisse et Spudiana docet et illius ipsius locus geminus (§ 9): *τοῖς εἰδόσιν ἐπιτρέπειν —, τοῖς ἴσοις.* — Spud. 18 *ἐπιβιοῦντος μετὰ ταῦτα τοῦ Πολυεύκτου πλεῖν ἢ πένθ' ἡμέρας οὔτ' ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν οὔτ' ἀντεῖπεν οὐδέν* — Call. 4 *ἐν δὲ τούτοις τοῖς ἔτεσιν ἅπασιν οὔτ' ἐγκαλῶν οὐδεὶς πώποτ' ἦλθεν οὔτε μεμφόμενος — πλέον μὲν ἢ πεντεκαίδεκ' ἔτη τοῦ πατρὸς ἐπιβιοῦντος, οὐκ ἐλάττω δὲ τοῦ τούτων πατρὸς Καλλιππίδου.* Primum utroque loco *ἐπιβιόντος* scripsi; deinde in Calliclea verba *πλέον μὲν .. Καλλιππίδου* ante *ἐν δὲ τούτοις* transposui, addito *καὶ* ante *πλέον*, deleto *δὲ* post *ἐν*, et hoc quidem aliis rationibus ductus feci, verum etiam similitudo cum Spudianae loco hac transpositione facta etiam maior evadit. Denique in Spudiana quidam codd. *οὐκ ἠγανάκτησεν — οὐκ ἀντεῖπεν* praebent,

quae lectio altero loco refelli videtur. — Spud. 24 *ταῦτα μὲν τοίνυν Σπουδίας οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ γιγνώσκων κτἑ.* — Call. 19 *ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάσχων ὑπὸ τούτων κτἑ.* Apparet in Spudiana *μὲν τοίνυν* ferri non posse; medelam suppeditat alter locus et praeter eum etiam Ctesiphonteae vel magis consimilis (XVIII, 124): *ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ.* — Spud. 25 *ὁπότε γὰρ καὶ νόμους ἔχω παρασχέσθαι — — τί δεῖ μακρῶν ἔτι λόγων;* — Callicl. 26 *ὁπότε δὲ μήτ' ἐξ ἀρχῆς ὁ πατὴρ ἠδίκει — — τί δεῖ πλείω λέγειν;* Itaque non recte Hirschigius in Calliclea *ὅπου* pro *ὁπότε* scribi voluit. — Spud. 25 *ὡς αὐτίχ' ὑμῖν ἔσται φανερόν* — Call. 21 *ὡς αὐτίκα ὑμῖν ἐγὼ σαφῶς ἐπιδείξω,* ibd. 9 *δῆλον δ' ὑμῖν καὶ τοῦτ' αὐτίκ' ἔσται πᾶσιν.* — Etiam cum tertia adversus Aphobum oratione (XXIX), quae et ipsa ad eadem fere oratoris tempora pertinet, est Spudianae quaedam valde conspicua congruentia, quae ad quaestionem de origine illius orationis nonnihil valet. Nempe cum in illa legatur (§ 59): *οὐ μὰ τὸν Δί' οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὡμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον (τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲν ἦν), ἀλλ' ὅτι κτἑ.*, in hac autem (§ 20): *οὐ λόγῳ μὰ Δία ὥσπερ νῦν ἀντιδικῶν (τουτὶ μὲν γὰρ οὐδὲν τεκμήριόν ἐστιν) ἀλλ' κτἑ.*: quis est quin his locis eundem auctorem agnoscat?

Verum haec nunc hactenus; de ceteris pauca sufficient. Indicem historicum Reiskianum a Dindorfio huic volumini adiectum cum aut innumeris paene locis immutandum supplendumve viderem aut suo auctori relinquendum, hoc praetuli, parcens operi viri de Demosthene inter primos optime meriti. Novum ipse

indicem nominum confeci, Graecum litterarum ordinem secutus. — Indicem autem interpolationum, quem ipse primo volumini adieci, quominus hic locupletatum ex voluminibus duobus posterioribus iterarem, erant quae me deterrerent, quamvis supplementa ampla collegissem. Habet iste index talis qualis est suum usum, neque me operis paenitet; verum ipsa re multifariam edoctus magis nunc quam antea cognovi, quam difficile sit interpolamenta probe distinguere. — Additamenta quaedam ad priora duo volumina commentario critico huius voluminis subieci; dies enim diem docet, et alia multa fortasse olim rectius cognoscam quam adhuc cognovi.

D. Kiliae mense Aprili a. MDCCCLXXXIX.

Fridericus Blass.

COMMENTARIUS CRITICUS.

XLI. ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ.

ΥΠΟΘ. § 1 (*γίνεται*] *λέγεται* S.) — (*δὲ* post *πρεσβυτέραν* om. SF.) — secl. *Λεωκράτης*, pro quo Spudias dicendus erat (Schaef.). — *τὸ μὲν μέγιστον?* — 2 (*Σπουδίου*] *Σπουδία* SF.) — or. § 1 *πρὸς τοῦτον* A, cf. Rhet. W. VI, 149 (*πρὸς τούτου*): *πρὸς τουτονὶ* (propter *οὑτοσὶ* qu. antecessit). Non adhibetur *οὑτοσί* sine nomine proprio de adversario. — 2 *κινδυνεύομεν* codd.: *κινδυνεύω μὲν* v. Dd. Seclusi autem *τούτῳ* (cf. R.): prima persona pluralis ad duos adversarios refertur. Cf. Isae. I, 6 (*δοκοῦμεν*). Similiter interpolatum or. XVIII, 94. — (*παριέναι* A: *παρεῖναι* S, *εἰσιέναι* v. Cf. 24.) — 3 *Λεωκράτῃ* S et pr. F: *Λεωκράτην*. Item 4 (bis) et 6 *Λεωκράτῃ* S: *Λεωκράτην* v. Uno loco hiatus obstat formae *Λεωκράτῃ* (4); namque hiatus in hac or. etiam in pausa vitari solet. Cf. ad § 19 *Ἀριστογένην*. — *Λεωκράτει* FQ: *τῷ Λ.* — 4 *τουτῳὶ* bis reposui pro *τούτῳ*. — *θ' ὁ Λεωκράτης* scr.: *ὁ Λεωκράτης* (h). Cf. § 21, ubi item *τ'* omissum in A. — *ἠναγκάζοντο*] *ἠνάγκαζεν* FQ. — *εἶναι Πολυεύκτῳ* A: *εἶναι τῷ Π.* SBQ Dd. — 5 (*ἕνεχ'*] *ἕνεκεν* SQ.) — *τέως* scr.: *ἕως* (h). — *ἐξεκεχωρήκειν* scr.: *ἐξεκεχωρήκει* (h). Cf. *ᾔδειν* L, 44. — 6 (*ἠγγύα*] *ἐνεγύα* SAQ, *ἐνηγγύα* F.) — *ταῖς χιλίαις* v. et Priscian. XVIII, § 205: *τὰς χιλίας* S et γρ FQ. Cf. § 25; XXIX, 45. — *καὶ τελευτῶν* FQ: *καὶ ὡς τελευτῶν*. — (*μοι κάλει μοι τοὺς* S.) — 7 (*περὶ τούτων* S.) — (*ἀπετίμωσεν* S.) — 8 *παρὰ Πολυεύκτου* FQ: *παρὰ τοῦ Π.* — *οὔτε διέλυσεν* sine *ἐκείνῳ* A. — (*καὶ χιλίας* om. SA.) — 9 (*ἦν*] *η* S.) — 10 (*ἢ* ante *παρὰ τῆς γυν.* om. S.) — (*μήτε τῶν νόμων*] *μηδὲ τ. ν.* S.) — post *Ἀριστογένους* om. *λέγε* cum S. — 11 *οὐδὲ γὰρ* codd. et Phot. v. *σκηνὴν δ' ἦν κτέ.*: *οὐδέ γε* Schaef. Dd.

— *νεμέσια* AF: *νεμέσεια*. Illud tutius videtur scribere, cf. *Προμήθια* al. — *ἀλλὰ τὰ μὲν* A: *ἀλλ' ἃ μὲν*. — (*αὐτῶν*] *τῶν αὐτῶν* S.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ] ΜΑΡΤΥΡΕΣ S.) — **12** *ἕτερα*] *ἕτερ' ἄλλα* A. — **14** *οὐχ οἷος ἦν* Schaef.: *οὐχ οἷός τ' ἦν*. — *ἀμφοτέροις φίλων* FQ, sine *καί*. Cf. *ἴσοις καὶ κοινοῖς* LIV, 35; supra p. IV. — **15** (*ἐξελεγχομένων* SF.) — *τότε δ' ἂν* scr.: om. *ἂν* libri. — (*ὀμόσαντας*) *ὁμολογήσαντας* S et *γρ* F. — *ὑμῖν* S: *ἡμῖν*. Nusquam hic actor de se plurali numero utitur. Cf. 23. — **16** (*ἐνεγύα* SAQ et *γρ* F, *ἐνηγγύα* F. Cf. § 6.) — *τοὺς ἀκούοντας* post *ὀφείλειν* iterat S. Ego etiam *ἐμοί* seclusi, quod *μοι* esse debebat. — (*ταῦθ'*] *τοῦθ'* S.) — *τῶν ψευδομαρτυριῶν* scr. (*τὴν ψευδομαρτυριῶν* ci. R.): *τὴν ψευδομαρτυρίαν*. — **17** *τουτουσὶ* AFQ: *τούτους*. — *ἀνήγγειλεν* SA: *ἀπήγγειλεν*. — *διακρυψάμενοι* SA: *ἰδίᾳ κρυψάμενοι*. — (*ἄγειν*] *λέγειν* pr. S.) — **18** (ante *Ἀριστογένους* add. *δ(έ)* SFQ.) — *ἐπιβιόντος* et § 19 *ἐπιβιόντα*] *ἐπιβιοῦντος* et *ἐπιβιοῦντα* omnes. Cf. v. Bamberg Ztschr. f. Gymn.-W. 1874, 38. It. or. LV, 4. — (*πλεῖν* Dd.: *πλεῖον* v., *πλέον* FQ.) — **19** (pro *ὁ* ante *Πολύευκτος* hab. *ἀρχὴν ὁ* S, *ἃ* FQ.) — (*καὶ* ante *οὔτε πρὸς* om. SFQ.) — (*Ἀριστογένη* S et pr. F [h]. Cf. ad § 3.) — (*ἀποψηφίσασθαι*] *καὶ τὸ ψηφίσασθαι* S.) — (*Σπουδίου*] *ου* in litura duarum litt. S.) — **20** (*σκέψασθε δὴ* SFQ.) — *ἐνταυθὶ* Dd. — comma quod erat post *νῦν* del. Schaef. — *τούτῳ γὰρ δὴ προσ.* S. Turr. Cf. or. IX, 34; XXXVIII, 24. — **21** (*ἐλάβομεν*] *ἔλαβον* S.) — **22** (*τοῦτο δὴ*] *του δὴ* pr. S.) — *ἡ* ante *τιμὴ* num delendum (h)? cf. § 8. — *ἀποθν. ταύτας γρ* F: *ἀπ. ταῦτα* S et *γρ* Q Dd., *αὐτὰ ἀποθν.* AF. — *ἐνεκεκλήκειν* scr. (cf. 5): *ἐγκέκληκεν* A (teste R.), *ἐγκεκλήκει* v. (h), *ἐνεκεκλήκει* Dd. — (*δ' αἱ*] *δὲ* S.) — post *ὀκτακόσιαι* om. *δραχμαὶ* cum A. Cf. § 8. — (*οὐκ* ante *εὐθὺς* om. S.) — *ὑγιὲς ὄντα*] *ὑ. ἔχοντα* FQ. Cf. Arist. Thesm. 394. — **23** (*ὑμῖν*] *ἡμῖν* SFQ.) — (*δοκοῦσιν*] *δόξουσιν* S.) — **24** *ταῦτα τοίνυν* scr.: *ταῦτα μὲν τοίνυν*. Cf. LV, 19: *ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάσχων κτέ.*; XVIII, 124 *ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ*; supra p. V. — *οἶμαι μὲν καὶ* scr.: *οἶμαι μὲν* SA Turr., *οἶμαι καὶ* v. Dd. — *ἐνταυθὶ* Dd. — (extr. ΜΑΡΤΥΡΕΣ S, it. § 26 extr.) — **25** *σαφῶς οὕτως* A: *οὕτω σαφῶς*. — (*ἔχω*] *ἔχων* S.) — *παρασχέσθαι* A: *παρέχεσθαι*. — (*τί*] *οτι* S.) — (*ταῖς τρισχιλίαις* S.) — (*ἀμφισβητεῖν* S.) — (*αὐτίχ'*] *αὐτίκ'* S.) — **26** (*ταῦθ'*] *ταῦτ'* S.) — *ἐξέδοτο τούτῳ* A (Schaef.): *ἐ. τούτων*. — *λαβὲ* A: *λαβέ μοι*. — **27** (*ταῖς* ante *τετταράκοντα* om. S.) — *ὁ* ante *Πολύευκτος* om. F. — *προσαπέτεισε* scr.: *προσαπέτισε* v.,

προσαπετίμησε S et γρ FQ Dd. — (*πλεῖν* Dd.: *πλεῖον*.) — (*ἀντιθῇ* A: *τιθῇ*.) — 28 *ἀπετετείκει* scr.: *ἀποτετείκει* S, *ἀπετετίκει* v., *ἀπετετιμήκει* Schaef. Dd. Cf. XXVIII, 17. — (*ἐμοὶ δοθέντων* om. S.) — (*ταυτηνὶ*] *ταύτην* SFQ.) — *μετὰ δὲ ταῦτα*] *δὲ* om. A. Cf. or. XIX, 4. — *ἴδωσιν* (*ιδωσιν*) S: *εἰδῶσιν*. — *καὶ ταῦτ'* A: *καὶ μετὰ ταῦτ'* S, *καὶ κατὰ ταῦτ'* v. Dd. — 29 *οὗτος* v.: *οὑτοσί* S Dd. Cf. Mus. Rh. XLIV, 1 sq. — *ἐλέγχεσθαι* A: *ἐξελέγχεσθαι*. — (*ἂν* post *ἐπέτρεπον* om. S.) — 30 *οὗτος* S: *οὑτοσὶ* (h). — *εἶναι* S: *ἐνεῖναι*. Cf. 19 *ἔστιν*, ubi *ἔνεστιν* A.

XLII. ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

Inscr. *περὶ ἀντιδόσεως* om. S.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. rec. habet S. — 2 (*ὡς οὔτε* Saupp.: *ὡς οὐδὲ*.) — (*χρόνον*] *νόμον* S.) — (*ὑπὲρ τοῦ*] *καὶ περὶ τοῦ* S.) — or. § 1 (*τουτουὶ*] *τοῦ* S.) — (*ὅπου γε* Dd.: *ὅπου γὰρ* v., *ὅπου* R.) — secl. *μου* (h). — 2 (*καὶ τὰ τοῦ νόμου* S.) — *μηνὶ δέδωκε* scr.: *μηδενὶ ἔδωκε* S, *μηνὶ ἔδωκε* v. (h). Apparet in archetypo *μηνιεδωκε* (*δε* supra) fuisse. — (*ἅπερ ἐσημηνάμην* SA. V. §§ 6. 8. 28.) — 3 (*ἥδιστα μὲν ἂν* Bk.: *ἥδ. μὲν* FQ, *ἥδιστ' ἂν* SA.) — (*εἶδον*] *ειδων* S.) — *ἐμοῦ* ante *νῦν* deleo. — 4 *διαμένειν*] *παραμένειν* R. — *ἅπαντα* (*πάντα* A) om. S. Exstat XXXVI, 3; XXXVII, 3; deest XL, 5; XLIII, 1; XLV, 2, sed collocatione alia. — 5 (*μεταγειτνιῶντος* S.) — *μηνὸς* post *μεταγ.* om. SA, uncis incl. R. Verum fere semper *μηνός* additur, et facile excidebat. — (*Κύθηρόνδε* Dd.: *Κύθηράδε*.) — (*περιαγαγὼν τὴν ἐσχατιὰν αὐτοῦ* SFQ.) — secl. *ἐπὶ τῷ χωρίῳ* (h), quae post *ἀναφανήσοιτο* (ita FQ) sunt in FQ. Explicandi causa ad *ἐνταῦθα* adscripta videntur; adde quod ceteris locis omnibus fundus ille *ἡ ἐσχατιά* dicitur. — 6 (*αὐτόθι*] *θι* a corr. S.) — *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — (*μικροῦ*] *μικρω* S.) — 7 (*καὶ κωλύσας*] *κωλῦσαι* SFQ; del. *καὶ κωλύσας* Saupp.; cf. etiam R., qui duas lectiones confusas esse susp.) — (*ἐξ ὄνοι*] *εξωνοι* S, id. *δουλαγωγουσιν*.) — 8 (*ὡμολόγει* bis SFQ.) — *ἀφαιροῦντας* R.: *ἀφαιροῦντος*. — 9 (*απειπων* S, id. *εξαγαγειν*.) — *ἐγὼ* ante *ἀπεῖπον* (h) deleverim. — (*χρέως* A al.: *χρέος*). — *ὅ,τι . . κελεύουσιν* scr.: *ὅ,τι ἂν . . κελεύουσιν* SA, *ὅ,τι ἂν . . κελεύωσιν* v. Dd. Cf. 2 extr. *ἂν βούληται . . δίκαιόν ἐστιν*. — *τὰς περὶ*] *τὰς ὑπὲρ* A et pr. F. — 10 mal. *οὐκέτ' εἰς ἔμ' αὐτῷ μόνον* (h). — 11 *γὰρ* post *ὀμόσας* om. S; cf. 8. — *ἀποφανεῖν* R.: *ἀποφαίνειν*. — (*καὶ* ante *τοῦ νόμου* add. SA.) — *πρὸ τῶν δικαστηρίων* scr.

coll. XXI, 4; XXIV, 208; Dinarch. II, 13: *ἐπὶ τῷ δικαστηρίῳ* S, *ἐν τῷ δ.* A, *πρὸ τοῦ δικαστηρίου* FQ. Puto fuisse *προ τῶ δικαστηριῶ*, quod variis modis emendare studuerunt. — (*Κριωέως*] *κρισεως* S et γρ Q, *κριωσεως* A.) — (*συνελθων* S.) — 12 (*ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι*] *ὁμολογήσασθαι* S.) *Ποιήσεσθαι* Madvig. — *ἀμφοτέρων* om. FQ. — (*ἃς* post *ὁμολογίας* om. S.) — 13 *κυρία ἡμέρα ἐστίν* A, *ἡμέρα κυρία ἐστί* FQ. Hiatus neque hac neque illa ratione tollitur. — 14 *μηδὲν ποιεῖν* v.: *ποιειν ἃ μηδεν* S (fort. ex *ποιειν μηδεν* [β, α]), *ποιεῖν μηδὲν* Dd. — *ἐν αὐτῇ* A: *ἐν αὐτῷ*. — *χρήσομαι* codd.: *χρήσωμαι* Bk. Dd. — 15 (*νέμειν*] *ναιμην* S.) — (*εἶναι νομίζωσι*] *εἶναι νομίζουσι* S et pr. F.) — *τὴν εἰς τὸ δικαστήριον* secl. Schaef. Cf. XVIII, 322; XL, 57; LIX, 98. — repetitum *νομίζωσι* seclusi. — 16 secl. *ἐγὼ* (h); cf. 9. — (*πρὸς τοὺς στρατηγοὺς* om. S.) — *ταυτηνὶ* A: *ταύτην*. — 17 *ἐπιδεικνύειν ὑμῖν δεῖ*] *ἔχει τις ἐπιδεικνύειν ὑμῖν* A. Cf. LVIII, 22. — (*δικαίως*] *δικαιος* S.) — (*ὤμοσα*] *ὤμοσεν* SFQ.) — (*ἀποφανεῖν* Dd.: *ἀποφαίνειν*. Cf. §§ 11. 18.) — 18 (*ἀποφανῶ* Dd.: *ἀποφαίνω*.) — (*πλὴν τῶν*] *τῶν* om. S.) — (*ἀργυρίοις* SA.) — 19 *καὶ ἐὰν*] *ἐὰν* om. FQ. — 20 (*ἀργυρίων* SA.) — (*ἐσχατιᾶς νῦν*] *νῦν* in mg. S ab ead. m., sed atramento alio.) — (*πλέον* A: *πλεῖον*.) — 21 *λειτουργοῦντος*] *λειτουργοῦ* FQ. — *σε* post *ποιησαμένου* in γρ habent FQ. — (*τοῦ* post *Φιλοστράτου* om. S.) — *τουτοισὶ*] *τούτοις* S. Cf. 23. — 22 (*ἕνα*] *ἓν* S.) — 24 *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — puto *ἀντ' ἐκείνων* (h). — (*τρυφῆς*] *τροφῆς* S.) — 25 *ἄξιόν γ'* v.: om. *γε* S Dd. Cf. LVIII, 29. 18. — post *σώματι* om. *γέγονε* cum S. — 27 *ἡ* post *Ἀριστονόη* om. cum SA. — (*χρέως* A al. hic et infr.: *χρέος*.) — (*αὐτῇ*] *αὐτὴν* S.) — 28 (*Φειδόλεῳ* A: *Φιδόλεῳ*.) — *Αἰαντίδῃ Φλυεῖ*] excidit Theotelis nomen (§ 29). — (*οὖν* post *διὰ τί* om. S.) — *ὅρον δεῖξαι* A. — 30 *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — (*ὑπολαμβάνομεν*] *ἀπολαμβάνομεν* S.) — *ἀνεῳγότα* A. — (*καὶ τὸ*] *καίτοι* S.) — 32 secl. *καὶ νῦν* cum Wolfio; fort. *δὲ* addendum. Nisi lacuna est: *ἤλθετε. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν* ⟨*ἐπὶ τοῦτον* . . .⟩ *ἐπειδὰν δ' κτέ.* — *ἀποτεισω* hab. S. — post *τάλανθ'* om. *ὑμῖν* cum S (in γρ hab. FQ). — *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — *καὶ μὴ* A sine *με*.

XLIII. ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. rec. S. — *εἰσιὼν δ'* Wolf Dd.: *εἴσον γὰρ* F, *εἰς ὃν γὰρ* B, *εἷς ὢν γὰρ* v. (*εἰσὸ* ci. Bk., *εἰς ὅ γε*

Turr.). Sed sanatus locus vix esse videtur, immo quam maxime lacunosus. — *ἡττημένους* scr.: *ἡττωμένους*. — (*δικασίαν* SF.) — (*τὴν Φυλομάχην*] *τῆς φυλο*^μχ S.) — (*φράτερας* .. *φράτερες* F: *φρα*^τρ utrobique S, *φράτορας* .. *φράτορες* v.) — or. § 2 post *διδάσκειν* om. *ὑμᾶς* cum S. Cf. 18. — 4 (*τουτουὶ*] *τούτου* SFQ.) — 5 (*καὶ τοῦ κήρυκος* codd. praeter Ar. Cf. 10.) — *οὐδὲν* ante *τοῦ κλήρου* om. A; sed cf. 20. 47. 50. — 7 *ὥστε* ante *συνομόσαντες* add. A. — *Μηδείῳ* v.: *ειλιωι* A, *Μηδίῳ* Df. Cf. C. I. A. III, 1014. 2232 (*Μηδίῳ* secundum aetatis usum ibd. 1081, it. *Μήδηος* 324). — *τε* post *Μακαρτάτου* add. A; malim addi post *Θεόπομπος* vel *τε* vel *θ'*. — *τέταρτον* om. A. — (*προκαλεῖσθαι* SQ.) — 8 *παρεσκευασμένα* Q et corr. F, cf. 10. 32. 38. 81. Sed v. argum. § 1. — (*ἐγχέαι*] *γ* a corr. S.) — *χόας* Dd. — 9 (*ὡς ἐγὼ*] *ὡς* supra v. ab ead. m. S.) — 10 (*καδίσκων*] *καὶ δίσκων* pr. S cum FQ.) — *ὅ,τι ἔτυχεν*] *ὅ,τι τύχοι* A. — 11 *εἰσήγαγον*] *εἰσῆγον* A et hic et § 13, recte fortasse, cum de consilio actoris adhuc magis agatur quam de perfecta re (§ 14). — (*φράτερας* Dd.: *φράτορας*. Similiter § 13 etc.; *φράτηρ* nominativus etiam in libris exstat § 36.) — (*Εὐβουλίδῃ* Dobr.: *Εὐβουλίδην*.) — (*ὄντα* om. SB; in *γρ* hab. Q.) — 12 (*εὔχεται* SQ; *ηὔχετο* Dd.) — (*τοῦτον εἶναι*] *τοῦτο εἶναι* SQ.) — 13 (*ὑπεηρέτησα* S.) — *ὡς* ante *γένει* om. cum A. Cf. 55. — *ἐφράτριζεν* A: *ἐφρατρίαζε* v., *ἐφατρίαζε* SQDd. Cf. C. I. A. II, 841^b, 37. — 14 *οὐ θέλοντα* SFQ: *οὐκ ἐθέλοντα*. — *φατρίου* AQ, sed C. I. A. l. c. v. 1 al. *φρατρίου*. — 15 (*τῶν* post *φρατέρων* om. SFQ.) — (*τὸν Εὐβουλιάδου* S.) — (*πρόκλησις* SFQ.) — *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ*. — 16 (*πρόσκλησις* R: *πρόκλησις*.) — legem om. SFQ. Dempsi cancellos, quibus incluserat Dd.; item in reliquis huius or. et legibus et testimoniis ceterisque documentis feci. Cf. A. Wachholtz, De litis instrumentis in Dem. q. f. or. in Mac., D. I. Kiel 1878. — *προκαλεσάμενος* A. — *ᾧ ἂν* ci. Dd.: *ᾧ*. — (*ἔχοντι* Bunsen: *ἄρχοντι*.) — 17 *γὰρ* post *ἐὰν* om. A. — *Εὐβ. τε* ci. Turr.: *E. δὲ* SAQ, *E.* v. Cf. 29. — *αὐτὸν τουτονὶ* scr. ex constanti oratoris more: *αὐτὸν τοῦτον*. — 18 *οὐκ ἂν εἶναι*] *ἂν* addidi. — post *ἴσως* om. *ἐστὶ* cum A. — 19 (*ὁ πατὴρ Βούσελος* SFQ; cf. 22; LVII, 21.) — *ἕκαστος αὐτῶν* .. *αὐτοῖς ἐγένοντο* A. — *ἐγγόνους* SFQ, it. *ἐγγόνων* § 20, non minus recte. — 20 (*τῶν* post *ἐκγόνων* om. SFQ.) — (*τί ἂν*] *παν* S.) — *ἢ* ante *ὑμῖν* addidi coll. XLVIII, 7. — *οὔτε ἠμφεσβήτησεν* S; *ἠμφεσβ.* recepi coll. C. I. A. II, 1649. — 21 *λέγειν* A: *λέγειν τι*. — *ὀλίγον τι*] *ὀλίγῳ τι* A; fort. *ὀλίγῳ*. — 22 *Φανόστρατος* A: *Φανοστράτῃ*. Cf. 42. — *του-*

τουὶ scr.: τούτου. — (οἰκειότερος om. S.) — (ὁ υἱὸς ὁ Πολέμων] οὗτος Πολέμων SFQ; eidem mox ὁ υἱὸς Στρατίου. Contra ἡ post θυγάτηρ hab. SFQ, om. A.) — (οἰκειότατον εἶναι SFQ.) — 23 (τὸ ante τοῦ πάππου om. SFQ.) — 24 (υἱὸς ἦν] ἀδελφὸς ἦν SFQ. Cf. v. l. § 40.) — (τῆς ἀδελφῆς in mg. a m. pr. S.) — (ἐγένετο] ἐγένοντο iterum SFQ.) — 25 (πότερον SA, it. οἰκειότερον S et pr. F, et mox οἰκειότατόν SFQ.) — ὁ ἑτέρου A: ὁ ἐξ ἑτέρου. Cf. 29. — 26 τῷ μὲν οὖν] τῷ τοίνυν A. — οὑτοσί post Μακ. om. A. — (οὑτοσὶ ὁ παῖς .. πρὸς πατρός om. S; οὑτοσὶ ὁ παῖς om. FQ. Praeterea in A post οὑτοσὶ ὁ παῖς add. υἱὸς Εὐβουλίδου, in FQ Εὐβουλίδου post prius πρὸς πατρός. Del. Dobr.) — (ἐπειδὴ] ἐπειδὴ δὲ S.) — (τῳδὶ τῷ] τῷ τρίτῳ SFQ.) — (ἔγγονον Q, corr. F.) — 27 τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — (ἀγχιστίαν pr. S.) — 28 τὸν κλῆρον ἔχειν A. — 29 οἱ λοιποὶ νῦν ἔτι R.: οἱ λοιποί; οἱ νῦν ἔτι SDd., εἰσὶ λοιποί; οἱ νῦν ἔτι v. Interrogandi signum post Ἁγνίου demum posui. — Εὐβουλίδου δὲ θυγάτηρ SFQ: om. δὲ ADd. Cf. 22. 25. 26. 34. 39. 55 al. — post εἰσηγμένος om. υἱὸς cum A. Aut υἱὸς Εὐβουλίδῃ dicendum erat, cf. 14. 77. (82). — εἴη A: ἦν. Cf. 39 γένοιτο. — 30 παρεχόμενος A. — (ἅπαντα] δια παντα S, δι' ἅπαντά F, δι' ἃ πάντα Q, πάντα A.) — ὑμεῖς αὐτῇ A: αὐτῇ ὑμεῖς. — 31 (testimonium om. SFQ.) — διαιτητῇ] immo δικαστηρίῳ. — 32 Φυλομάχῃ om. SFQDd. — 33 (καὶ ἐπειδὰν pr. S.) — αὐτοῦ ὁ πατὴρ A: ὁ πατὴρ αὐτοῦ. — ὑπολαμβάνετε] ὑποβάλλετε ceteri praeter S. Item 34. — τούτου A: τουτουί. Aut Μακ. τουτουί. — (γυνὴ ἐκ] γυνὴ ἡ ἐκ S.) — οὐδ' ἂν scr.: οὐκ ἂν. Cf. 47 (οὐδ' SFQ, οὐκ A). 52. 59. — 34 malim ταῦτά τε αὐτῷ. — τουτῳὶ scr. bis: τούτῳ. — (λέγειν δόξει] λέγει SFQ; tum καὶ om. S, et τοὺς om. SFQ.) — (προσθήσθε SQ.) — 35 τὰς post ἀναγνώσεται addidi. Cf. XLVIII, 14 al. — (testimonia om. SFQ.) — 36 (in priore testim. codd. Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, in altero Πολέμ. τῷ πατρὶ Ἁγνίου; emend. Dd.) — in priore test. scr. τοῦ Φυλομάχης τῆς Σωσιθ. γυν.: erat τῆς e. q. s. In altero articulum τοῦ ante Φυλ. τ. Σωσ. γυν. addidi; § 37 iterum τοῦ ante Φυλομάχης pro τῆς reponendum erat. — in altero test. delevi τῷ ante Πολέμωνι. — 37 (Ἀρχίμαχον et Ἀρχιμάχου cum Dobr. Dd. coll. § 45: Ἀρχίλοχον et Ἀρχιλόχου.) — 38 (συνστάντες S.) — (οὐδενὸς] οὐδὲν SFQ.) — 39 (γένοιτο om. S.) — τηλικουτουὶ .. οὑτωσὶ SFQ: τηλικοῦτον .. οὕτω. — (περιφανές, καὶ] περιφανῶς SFQ.) — (τοσουτουσὶ] τοσούτους SFQ.) — 41 (ὁ Εὐβουλίδης] ὁ om. pr. S cum F, sed add. prima m.) — (οὐδ' υἱὸς]

οὐδὲ ὁ υἱὸς S, *ὁ δ' υἱὸς* FQ.) — **42** *ὡς δὲ μᾶλλον γρ* FQ: *ὡς δὲ* v, *ὥστε* S. Cf. 50 *οἷς γὰρ κτἑ.* — (testimonia om. SFQ.) — *Φανόστρατον τὸν Στρατίου πατέρα* scr.: *Φανοστράτην τὴν Στρ. θυγατέρα.* Interpolatum ex falsa lectione § 22. — (*Σωσίου* R.: *Σωσιθέου.* Cf. § 73 f. Aut *μητρὸς* pro *γυναικὸς* scribendum, sicut § 74 in B est *γυναικὸς* pro *μητρός.*) — *τούτων* Wolf.: *τούτου.* — **43** (*πρὸς Γλαύκωνα* Schoem.: *προσκλαίουσα* [*πρὸς Κλέωνα* ci. R.].) — (*ἀνεψιὸν* Wolf.: *ἀδελφὸν.*) — *τῷ πατρὶ τῷ Ἁ.* scr.: *τῷ π. Ἁ.* — **45** (*Εὐβουλίδου τοῦ κλήρου* ex § 44 add. R.) — *τὸν Φιλάγρου* scr. (cf. 44): *Φιλάγρου.* — **46**, 6 (*τῷ* ante alterum *Ἁγνίου* add. Dd.) — (*καὶ* ante *ταύτην*, *ὁ* ante *Φυλομάχης* om. codd.) — **47** *ὅπερ πρότερον* om. *τὸ* A. Cf. 38. — **48** *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ.* — *ὅτι* ante *Μακάρτατος* add. A; sed cf. XLVI, 12; XLVII, 69. — (*θυγατρὸς παλτίου* SFQ.) — (*ἀδελφῆς δὲ*] *ἀδελφῆς μὴ* S.) — *ἔγγονοι* FQ; it. 50 *ἐγγόνων* Q et corr. F. — **49** *ἀνακρινῶ* scr.: *ἀνακρίνω.* Cf. LVII, 66. — **50** (*τοῦ Ἁγνίου* SQ.) — **51** ΝΟΜΟΙ R. Bk. — (legem om. SFQ. Cf. de ea Buermann Mus. Rhen. XXXII, 353 sqq., Wachholtz l. c. p. 25 sqq., Lipsius Att. Proc. p. 577.) — *καταλίπῃ* v.: *καταλείπῃ* ArDd. — (*ταύτῃσιν* rDd.: *ταύτῃσι* A.) — (*ἐὰν μὲν* R.: *ἐὰν δ'.*) — post *ἀδελφῶν παῖδες* lacuna est, quam articulo *τοὺς* (Schaef.) specie magis quam re explevit Dd. — *ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν*] *οἳ ἂν ἐκ τῶν αὐτῶν* Isae. VII, 20. — (*ἀνεψιῶν* Wesseling: *ἀνεψιαδῶν.* V. Isae. XI, 11 al., Schoemann Is. 455.) — *τοῦ ἀνδρὸς* om. Isae. l. c. — (*ᾖ* R.: *ἦν.*) — **53** verba *πολλὰ πάνυ* .. *ἐπάναγκες* cum R. del. Dd. Oratorem hoc est corrigere. — *ἀλλὰ πάνυ πολλά* A: *ἀλλὰ πολλὰ πάνυ.* — *αὐτοῖς τὸν νόμον* A. Cf. XLII, 19; LVIII, 11. — **54** (legem om. SFQ.) — (*ζευγίτης* Wolf: *ζυγίτης.*) — *τοῖς αὐτῆς* Wolf: *οἷς αὐτῆς.* — (*δὲ πλείους* Wolf: *δὲ μὴ πλείους.*) — *τῷ γ' ἐνί* C. F. Hermann: *τῷ γένει.* — *ἀεὶ* scr.: *δεῖ.* — *ἢ μὴ ἐκδῷ*] puto *μηδὲ ἐκδῷ.* — **55** (*νόμον*] *νόμον ὃν* SQ.) — *ἠμφεσβήτησε* scr.: *ἠμφισβ.* Cf. 20. — **56** (*τὸν Ἁγνίου* Dd.: *τοῦ Ἁ.*) — (*ἢ μιαρώτεροι* in mg. hab. S a m. pr.) — **57** (leges om. SFQ.) — verba *καὶ ἀνεψιοῦ* post *ἀνεψιότητος* del. R. Dd., sed exstiterunt etiam in lapide qui partem horum *Δράκοντος θεσμῶν* exhibet, C. I. A. I, 61 (Dittenberger Syllog. nr. 45). — *καὶ ἀνεψιοὺς καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ πενθεροὺς* scripsi lapidis vestigia secutus; cf. U. Koehler Herm. II, 33. Libri *καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ ἀνεψιοὺς καὶ πενθεροὺς καὶ ἀνεψιαδοῦς* (*ἀνεψιάδους*), e quibus *καὶ ἀνεψιοὺς* cum Wolfio, *καὶ ἀνεψιαδοῦς* cum R. del. Dd. — (*φράτερας* et *φράτερες* Dd.: *φράτορας* et

φράτορες.) — αἰδέσασθαι δ' habuit lapis, cf. Koehler., Weil ad XXIII, 72: ἐὰν δὲ αἰδ. δέῃ (sed δεῖ Ar). — ἅπαντας lapis: πάντας. — ἢ οἱ ἐφέται del. R. (qui in librorum εἴσῃ recte εἰς ἢ agnovit) Dd., verum confirmat haec lapis, nisi quod ἢ οἱ ex HOI = οἱ lapidis natum (Koehler). — ἐσέσθων libri et lapis: αἰδεσάσθων R. Dd. — δέ[κα οἱ φράτερες ἐὰν ἐθέλοσιν] lapis. — τούτους R. ([ΤΟΥΤΟΣ] lapis): τούτοις. — (ἀνεχέσθων Ar.) — 58 καθῆραι scr.: καθᾶραι. — δύνηται R.: δύνωνται. — τοὺς δὲ μὴ ἀποδιδόντας] haec eiusdem legis pars sunt, quamvis ab hac causa aliena. — (ἀτίμους] καὶ ἀτίμους Ar.) — 59 ποιεῖν τοὺς προσήκοντας A. — τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — οὐδὲ διαλέγονται scr.: οὐδὲν διαλ. Cf. Plat. Gorg. 474 A. — 60 δίκαιον SFQ: δ. μὲν. — secl. Μακάρτατος, quod post ἐνθυμεῖται hab. FQ, post δικασταὶ A, in mg. S ut post ἐνθυμ. inserendum (m. pr.). — τούτου scr. ut 33: τουτουί. — (τὸ δίκ. τετελεύτηκεν] τὸ δ. οὐ τετ. SFQ.) — 61 (extr. περὶ τούτου] καὶ περὶ τούτου SFQ. Cf. 34. 41.) — 62 ὁ Σόλων A: Σόλων. Cf. 66 sq. 78; XX, 90. 93; XXXVI, 27 al. — τὰ προστάγματα scr.: προστάγματα. — (legem om. SFQ.) — ᾗ ἂν codd.: ἢ ᾗ ἂν Dd. — ἀνεψιαδῶν] ipse orator § 63 testari videtur, in lege fuisse ἀνεψιότητος. Ἀνεψιαδοῦς etiam § 57 ex interpolatione invectum erat. — 63 (ὁ υἱὸς] οὗτος SFQ ut § 22. Puto autem ὁ post υἱὸς repetendum esse.) — (τουτουὶ] τούτου S.) — 64 οὐδὲ γὰρ F et pr. A; cf. 59. — ᾔσθετο SQ: ᾔσθοντο. At προσήκουσιν .. αὗται .. ἦσαν omnes, quasi non eadem sit Theopompi uxor materque Macartati. — Ἁγνίας] ὁ Ἁγνίας A. — 66 ἀνάγνωθι δή AF. — (ἵν'] ἵνα δὲ S.) — (oraculum om. SFQ.) — Ἀμφιόνεσσι codd.: ἀμφὶ ὀνήσει Boorius Dd. Nondum quicquam hic cernimus. — (Λατοῖ Dd.: Λητοῖ.) — στεφαναφορεῖν scr.: στεφανηφορεῖν. It. XXI, 52. — (καττὰ πάτρια] Ar primo et tertio loco κατὰ τὰ πάτρια, altero καὶ τὰ πατρῷα; καττὰ R., πάτρια Wolf.) — καὶ μνασιδωρεῖν XXI, 52. — ἀρχαγέτᾳ scr.: ἀρχηγέτᾳ. — (ἐν ἱκνουμένᾳ ἀμέρᾳ Valckenaer: ἐνικουμεναμεραι A, om. r.) — (κατὰ τὰ ἀγημένα codd., καττὰ Bk.) — 67 ἄνδρες S: ὦ ἄνδρες. — τουτῳί scr.: τούτῳ. — τούτου scr.: τοῦτο. — ἡμῖν ante ἀγωνίζεσθαι add. A; exciderat fort. ante ἐγένοντο. Sed etiam ante ποιησάμενος § 68 in A ἡμῖν additur. — 68 (ἓν δὲ ὃ SAQ; om. ὃ F Dd. Cf. XVIII, 140.) — (οὐδενὸς R.: οὐδὲν. Cf. 38.) — 69 καὶ ὑπὸ τῶν προσχώρων A: om. καὶ ὑ. Dd. — (πλεῖν Dd.: πλεῖον SFQ, πλέον A.) — (πολὺ] ὑπέρπολυ SFQ, ex sequentibus ut vid.) — (ταύτας] καὶ ταύτας SFQ. Cf. 61.) — 70 post ἐξεπρέμνισαν om. οὗτοι

cum A. — ἐμαρτυρόμεθα A; id. om. περὶ τούτων. — (testimonium om. SFQ.) — 71 ἂν post δεινὰ μὲν addidi. — ταυτηνὶ scr.: ταύτην SFQ; ταυτὶ A Dd. Cf. 72. — (καὶ παρανενομήκασι om. S, in γρ hab. FQ.) — (legem om. SFQ.) — (πρυτάνια Ar.) — (ὃ δὲ τῷ θεῷ γίγνεται cum R. add. Dd.) — 72 (οὕτως] οὗτος F, οὗτος οὕτως SA. Cf. XXXV, 52.) — (κατέλειπεν S.) — μηδὲν τούτων] ταῦτα A. — ἐξερημωθῇ A. Cf. 73. — 73 καὶ δεῖξαι A: καὶ ἐπιδεῖξαι. Cf. XLIV, 16. — καὶ ἐκ Καλλιστράτου SAFQ: om. ἐκ Dd. Ambiguum hoc est. — 74 τῆς τουτουὶ μητρὸς scr.: τ. τούτου μ. — (μετ' αὐτὸν] μετατον S pr., ν ab eadem m. superscripto; μετὰ τὸν πρεσβύτατον A.) — τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — τῆς ante τοῦ παιδὸς τουτουὶ addidi. — (τῷ ante τῆς ἐμῆς μητρὸς add. Dd.) — (θυγατέρα δέδωκα S, in quo librarius primo scripserat δεδήλωκα.) — 75 ὅπως ἂν μάλιστα διασώζωνται A. — τούτους SFQ: τουτουσί. — (legem om. SFQ.) — εἰσαγέτω Ar: εἰσαγαγέτω. Cf. XXIV, 22. 54. 63. 105. — 76 (οὖν om. SFQ.) — τούς τε SFQ: τοὺς A Dd. — ὃ post ὄνομα om cum A. Cf. 68. — οὐδὲ τῶν ἄλλων scr.: οὐδ' ἐκ τ. ἄ. — τοσούτων] τουτωνὶ A; fort. τοσουτωνί. — 77 (δή] δέ SFQ.) — (τὸ ante ὄνομα om. SQ.) — (τοῦ μὲν A: τοῦτον μέν.) — 79 ἄλλοι ἅπαντες priore loco SFQ, altero SB: ἄλλοι πάντες. — 80 puto προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ Ἁ., ⟨ἢ μέλειν αὐτοῖς τινος⟩ πλήν, cf. 38. 67. 68. — 81 μάλιστα A: μάλ. μέν. — ὅπως ἂν scr.: ὅπως; tum δοκῇ A (ante εἶναι) F (ante δικαιότ.): δοκεῖ SQ (ante δικαιότ.). — (φράτερας et 82 bis φράτερες Dd.: φράτορας et φράτορες.) — (εἰς τοὺς ἐμούς, ἀλλ' om. S.) — (Μακ. τουτουί A: μακαρτάτουι [sic] S, om. τουτουί v.) — 82 φανερᾷ ψήφῳ SFQ: φ. τῇ ψήφῳ, ut supra. At metaphorice hic usurpatur ψῆφος (germanice „mit einer offenen Stimmabgabe"). — 83 τουτονὶ scr.: τοῦτον. — ἐν δὲ τῷ Ἁγνίου scr.: ἐκ δὲ τοῦ Ἁ. — 84 τουτουὶ scr.: τούτου.

XLIV. ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΑΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

Inscr. ΛΕΩΧΑΡΗ S et hic et in subscr.: ΛΕΩΧΑΡΗΝ. deinde ΑΡΧΙΑΔΟΥ addidi; etiam ΤΟΥ om. AB, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛ. om. S utrobique. Demosthenis nomini uncos ego addidi.

ΥΠΟΘ.] argum. a m. rec. S. — § 1 (ἀντ' αὐτοῦ bis SF.) — (τούτων] τοῦτο SF.) — καὶ ante ὁ Λεώστρατος om. SF Dd. — 2 τὸ μὲν ὅλον Wolf: τὸ δὲ ὅλον. Cf. § 11. — (ποιήσει] ποιῆσαι SB.) — παραπλησίαν] παράπλαστον Steph. Bk., πεπλασμένην Wolf. — Λεωχάρη SF: Λεωχάρην B Dd., Λεωχάρητα v. — or

§ 1 (*αὐτὸς* Dd.: *αὐτόν*.) — 2 (*καταλείποντος* S.) — *οὗτος* scr.: *οὑτοσί*. — (*οὕτω*] *οὕτως* S.) — 3 (*τῷ γε πατρὶ* SFQ.) — *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ*. — *νόμων*] *νομίμων* et hic et § 28 ci. Schaefer. Sed v. etiam Lycurg. Leocr. § 93. — (*μαρτυρήσοντας* A: *μαρτυροῦντας*.) — 4 *ἧς* R.: *ὡς*. — *εἰς τὸ πραγμ.* scr.: *ἐπὶ τὸ πρ.* — *τῷ δικαίῳ* (h)] puto *τοῖς δικαίοις*; cf. (*τὰ δίκαια* et) *ταῖς ἀληθείαις* 3. Prooemium huius quoque orationis hiatibus ceteroquin fere caret. — 5 *ὑπὲρ αὐτῆς δὲ τῆς μαρτυρίας* FQ, postea *ἐκ τῆς μαρτυρίας αὐτῆς* S (teste Bk.); infra § 6 *τὰ μεμαρτυρημένα* pro *τὰ μὲν διαμ.* A. Cf. 48. — 6 *τούτοις* scr.: *τουτοισί*. — *εἰσεποιήθησαν*] *ἐποιήθησαν* A. — *κατὰ ταύτην τὴν ἀγχιστείαν*? — 7 *διαδικασίας* SA: *διαδικασία*. — (*δεῖν* supra v. S a m. fort. prima.) — *ποήσεις* S pr., inserto ab ead. m. *ι*. Haec antiquae scribendi rationis vestigia, quae in hac or. frequentissime S servavit, non oblitteranda duxi. — 8 *ἐκ μὲν* scr.: *μὲν ἐκ*. — (*καὶ οὕτω* Wolf: *καὶ ὅμως* codd.; *καὶ ὡς* Herwerden.) — *ἐνισχυριζόμεθα*] *ἐνὶ ἰσχ.* cum Wolfio? Infra § 16 *ἐνισχυριοῦνται* l. d.; simplex est §§ 11. 15. — *ὑμᾶς διδάξομεν*] *ὑμᾶς* ante *ὑπὲρ αὐτοῦ* FQ; deleri potest, cf. 5 (exstat *ὑμᾶς* §§ 12. 30. 60). — *οὐδενὸς ὑμᾶς* A. Hoc quoque *ὑμᾶς* potest deleri. — (*ὑπολειφθήσεσθαι* SQ et corr. F.) — 9 (*Μιδυλίδης* SAQ constanter.) — (*ὕστερον γαμεῖ* FQ v. ante Dd.) — (*Κριωέως*] *κριεως* S superscr. a m. pr. *ω*, *κρισέως* F, *κριωσέως* A.) — 10 (*Σαλαμῖνι*] *σαλαμεινη* pr. S. Ceterum offendit articulus, cf. 18.) — *θυγατέρα ἑαυτοῦ* A; deleri potest *ἑαυτοῦ*. — *ἐξ αὐτοῦ*] *αὐτοῦ* A, *ἐξ αὐτῶν* R. Cf. XLV, 4. — 11 *ἡμεῖς μὲν* S: *ἡμεῖς ἦμεν*. — (*ποιήσει*] *ποιήσειν* codd. praeter corr. r.) — 12 *ὕστερον* om. A. — (*διδάξωμεν* S.) — (*κληρονομιῶν*] *κληρονόμων* SFQ.) — (*ὅταν μὲν* S.) — 13 *τοῦ ἐμοῦ πατρὸς*] *τοῦ π. τοῦ ἐμοῦ* FQ; tum plane contra *τῇ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς* iidem. Deleri potest (*τοῦ*) *ἐμοῦ*, cf. 3. 4. 18. — secl. *τοῦ* ante *Λεωκράτους*; is enim homo nunc primum nominatur. — 14 post *ἔπειτα* om. *μετὰ ταῦτα* A. Cf. LIX, 90. — (*τὸν* post *αὐτὸν* add. R.) — (*γένεσι*] *γενεσει* pr. S.) — 15 puto ⟨*περὶ τὸν νόμον καὶ*⟩ *περὶ τὸ γένος*. — *νόμων* pr. S, litteris *μι* ab eadem ut vid. m. superscr.: *νομίμων*. — *τετελευτηκότος γε* Schaef.: *τετ. γὰρ* A, *τετ. δὲ* SFQ, *τετελ.* sine particula Wolf Dd. — (*ἄπαιδος* Wolf: *παιδὸς*.) — (*βοηθεῖν*] *ηόι βοηθεῖν* S.) — 16 *εἰ μὲν οὖν* Bk.: *εἰ μὲν γάρ*. — (*ἠνωχλουμην* pr. S.) — (*δὲ οὗτοι*] *δὲ καὶ οὗτοι* SA.) — *ἐνισχυριοῦνται* S et γρ QDd.: *ἰσχυριοῦνται* A, recte fort. (cf. ad 8); *ἰσχυρίζονται* FQ. — *ἐστὶ* post *ἴσως* FQ; deleri potest, cf. 6,

ubi ad ἀναγκαῖον add. A. — **17** (ἐλευσεινίοι S per diphth. hic et infra.) — ταύτης SFQ: τῆς A, ταύτης τῆς (et αὐτῶν) Dd. — πεποίηνται scr.: πεποίηται. — extr. τουτουὶ] puto τοῦ πατρὸς τουτουί, cf. 18. — **18** (διέμεινεν SAQ et pr. F; διένεμεν r.) — **19** post ἐνεβάτευσεν om. οὕτως cum A. — (οἷος ἦν] οσην S.) — πιθόμενος scr. (C. I. Att. II, 38, 14): πειθόμενος. — **20** (καὶ ὁ μὲν] καὶ om. A, μὲν om. SFQ.) — ὡς ἂν scr. coll. 42: ὡς ἄν. — ποητός et 21 εἰσποητὸς S; it. πόησιν 22, εἰσποητὸς (S pr.) et εἰσποητοὺς 23, εἰσποητῷ 24, ἐποήσατο bis 25 (priori ι inseruit m. rec.), ποησαμένων et εἰσεπόεις et εἰσποεῖς 27, ποήσεως 29, ποήσεις 30, ποεῖν et πόησιν (huic ι inser. m. rec.) 32, ποητὸς 39, εἰσποεῖν 43, πεποήκασιν 44, εἰσποηθέντες 48, ποήσεων 49, ποητὸν et εἰσποητοῦ et πόησιν 51, ποήσεως 61, ποητὸν .. ποεῖσθαι, tum εἰσποητῶι (ι inser. m. ant.) 64, εἰσποηθέντι 67. Cf. supra ad 7. — **21** οὐδέπω] οὐδέν πω S, recte fort., ut deleatur mox οὐδὲν. — τῶν post πραγμάτων addit R.; mihi delendum πραγμάτων videtur, sicut additum reperitur § 59. — (ἐκεινοῦμεν pr. S.) — **22** post πάλιν om. τοίνυν A. — αὐτὸς om. A; sed v. 47. — (ἐγκαταλείπων S.) — εἰς τοὺς Ἐλ.? Cf. 21. 26. 34. 44. 46. — γνήσιον] εἰσποιητὸν A (cf. 23); γνήσ. est 21. 44. 46. Coniungit utrumque R. — (κυριαν] οκυριαν S.) — **23** ἐγκαταλείπων S: ἐγκαταλιπὼν. De iterata re oratorem loqui ex plurali υἱοὺς apparet. — (ἀεί] δει S, αἰεί A.) — **24** ὁ Λεωκράτης ὁ ὑπὸ Λεωστράτου scr.: ὁ Λεωστράτου SAQ, ὁ Λεωστράτης Fv., ὁ Λεωκράτης R. Dd. Scilicet in archetypo quum propter iteratas syllabas λεω omissio facta esset, super στρατου superscriptum erat κρατης ὁ ὑπὸ λεω, ex quibus tamquam correctio της mansit in F. — μὴ τοῦτον Schwebsch: om. τοῦτον libri. — (ἐπαποστερήσειν S.) — **25** οὐκ ἂν ἀντελέγομεν Wolf.: οὐκ ἀντιλέγομεν. Cf. 65. — γόνῳ R.: γένει. Cf. 34. 49. 51. — (ἐγγυτάτω A: ἐγγύτατα.) — **26** ἔλιπεν SFQ: ἔλειπεν. Eventus spectatur, non consilium (ut in διετήρεις 27). — **27** (ἕνεκα post οὐσίας addunt, om. οὐ ante τῶν ἀνδρῶν SFQ.) — ἠμφεσβήτει S: ἠμφισβήτει. Cf. ad XLIII, 20. — εἰς τὸ μέσον] om. τὸ A, cf. XXXVI, 47; articulus est XX, 102. — (σὺ] σοι SFQ.) — **28** (ἀναλίσκων SA.) — **29** οὑτοσὶ scr.: οὗτος. — **31** (τῶν τε] τῶν δὲ SFQ, τῶν v.) — (ἀγῶνας SFQ.) — ante οἷα om. τοιαῦτα cum A. — **32** ἐξήγαγε A: ἐξῆγεν ὁ. Cf. 33. 34. — κωλῦσαι scripsi: ἐκώλυσεν. Delevi autem ὡς, quod ante ἐκώλ. habet A, ante ἔχει λόγον SFQ. Iam τὸ μὲν ποιεῖν .. ἔχει λόγον iustam oppositionem facient ad 33 ἐπεὶ δὲ κτἑ. Inconcinnitas autem quae est

in nominativo *πατὴρ ὢν αὐτὸς* huic scriptori condonari posse videtur. — post *φύσει* om. *ὄντι* cum A. — **33** (*ἐγκατέλειπε* S, *ἐγκαταλέλοιπε* FQ.) — **34** *παραλίπω* B et corr. F: *παραλείπω*. Cf. *ἵνα συντέμω* XXIV, 14; XLV, 5. — *οὐδενὸς*] *ουδέτιοσ* S cum signo super *ι* addito. *Υἱέος* ante *οὐδενὸς* addidi, cf. 25. — *γεγενημένου*] *γενομένου* A. — (*Λεώστρατος*] *ωλεωστρατος* S.) — (*οὐκ* ante *αὐτοὶ* om. SFQ.) — **35** *οἷος ἦν* Schaef.: *οἷός τ' ἦν* SFQ, om. A. Cf. 19. — **36** (*πρῶτον* A: *πρῶτον μὲν*.) — **37** (*συνάγων* S.) — *ὄντων* deleverim. — (*γραμματιον*, tum om. *ἐπὶ* S.) — **38** (*Ὀτρυνέας* Dd.: *Ὀτρυνεῖς*.) — (*ἀδίκως* pr. S.) — (*τὸν θεωρικὸν* S.) — **39** *πρὸς ἡμᾶς καὶ* scr. post Wolfium, qui *καὶ πρὸς ἡμᾶς*: *καὶ ἡμᾶς* codd., *καὶ ἡμᾶς καὶ* Dobr. Dd. Cf. 53. — *τούτων* A: *ἐπὶ τούτων*. Cf. 41. — *οὗτος* SFQ: *οὕτως*. — **40** *δι' αὐτούς* Saupp.: *διὰ τούτους* A, *δι' αὐτούς* v. Dd. — **41** *φράτερας* Dd.: *φράτορας*. Item infra per *ο* constanter libri (etiam *φρατορικὸν*). — *τοὺς Ἀρχιάδου* scr.: *τοῦ Ἀρχ*. Etiam *εἰσηγμένον* fort. restituendum. — *τινὰ* om. FQ. — **42** addidi *τῇ* post *διαμαρτυρίᾳ*. — *ἐπιγράφεται* Lipsius (Meier-Schöm.[2] 304): *ἀπογράφεται*. Cf. 55. 56. — (*παρεκατεβάλετο* SFQ.) — **43** *οἰόμεθα* scr.: *ᾠόμεθα*. — (*ἐπειδὴ .. ἠνέγκατε* SFQ.) — *ὑμεῖς* om. A. — (*ἡμῶν* Seager: *ἡμᾶς* r, *ὑμᾶς* A, *ἡμῖν* v. Cf. 66.) — **44** *καταλιπὼν* codd.: *ἐγκαταλιπὼν* R. Dd. Hic autem non *ἐν τῷ οἴκῳ* ut alias, sed *τῷ Ἀρχιάδῃ* additur. — (*ὁ πατὴρ*] *ὁ* om. S.) — *καταλειφθεὶς* codd.: *ἐγκαταλειφθείς*. — *δὲ* post *ἄλλων* addidi cum A. — **45** (*ἠξιοῦμεν* SFQ.) — *ὑγιῆ* A: *ἀληθῆ*. — (*ταύτης*] *αὐτῆς* S.) — **46** *οὗτος* scr.: *οὑτοσί*; infra *οὗτος* A: *οὑτοσί* v. Ex *νυνί* 45 extr. corruptela orta est. — (*καὶ κυρίως* A, cf. 49: *κυρίως*. — *δὲ καταλιπὼν* SFQ et 47 *καταλιπὼν*. Hic alia res est atque § 44.) — *τούτου* SFQ: *τουτουί*. — **47** *ἀπιὼν* A: *ἀπελθὼν*. Antecedit *ἐπανῆλθεν*. — *ἐξ ἀρχῆς* om. A. — **48** (*μαρτυρίαν* pro *διαμ*. SFQ.) — *ἐρημωθῆναι* FQ: *ἔρημον εἶναι*. — post *ἔρημος* om. *ἐστιν* cum FQ. — *οὗτος* scr.: *οὑτοσί*. — **49** *γεγονός* SQ: *γεγονώς*. — *διαμεμαρτύρηκε* scr.: *διαμεμαρτύρηται*. — **50** (*ταῦτ' ἂν*] *ταῦτα* S.) — *τούτων* A: *τουτωνί*. — delevi *ἐστιν*, quod post *δίκαιον* est in FQ v., post *ἐν* (itaque *ἔνεστιν*) in S, γρ Q, post *ποιεῖσθαι* in A. — (*τεκμηρίου μέρει*] *τεκμηρίῳ* S, A, γρ Q.) — **51** (*πῶς*] *πωι* S.) — *φήσειν* corr. F: *φάσκειν* pr., *εἰ ἐπὶ μὲν .. φήσει* et deinde *τολμήσει* SA. Cf. *ῥηθησόμενα*. — *εἰσποιητοῦ*] *ποιητοῦ* A. — (*οὐ προσέγραψαν* ADd.: *οὐ προσεγράψαντο* S, *οὐ προσενεγράψαντο* FQ.) — **52** (*δεῖ*] *δὲ* S.) — *ὑμᾶς* Q et corr. F(R.): *ὑμῶν*. Iudices appellat, sicut in *αὐτοὶ ὁρᾶτε*.

— 53 (post τὸν αὐτὸν repetita περὶ τοῦ αὐτοῦ del. post Wolfium Dd. Contra περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος del. Schaef. Turr.) — οἶμαι om. A ut LVIII, 20. — (ὁ ante διαμεμαρτυρηκὼς add. Dobr. Dd. [cf. 44]; eidem ἐνεγέγραπτο pro ἐγγέγραπται codicum.) — ὡς cum Wolfio seclusi (δημότας SFQ). — (εἰ] επι S.) — πιστεύσαιτε R.: πιστεύσετε (πιστεύετε A). — 54 (πρεσβύτερά γε] πρεσβύτερον S.) — ἔγραφεν SA: ἔγραψεν. — γ' ὄντος scr.: λέγοντος. Ὑπὲρ τῶν κ. τ. ἠλ. τοῦ λέγοντος ci. R. — καὶ τὸν κατὰ Schaef.: καὶ αὐτὸν κατὰ. — 55 πλὴν addidi; contra Dd. cum Schoemanno secl. τῶν τετελευτηκότων. (Aut ἀκ. τῶν τετ. κελεύει.) Deinde verba μαρτυρεῖν· οὗτος δὲ τετόλμηκε inserui. — (τὰ ante ὑπ' ἐκείνου om. S.) — (ποτε] τοτε pr. S.) — (ἐπεγράψατο A: ἐνεγράψατο BQ, ἐγγεγράψατο S.) — (νὴ Δία κἂν FQ, νηδι' καν S.) — (τοῦτον mg. ed. Par. a. 1570: τοῦτον γάρ, pro quo ὅτι τοῦτον γρ Q.) — 56 τοῦτον τὸν scr.: τοῦτον. — (οὐκ ἐτόλμησεν] pro οὐκ hab. διων S, δι' ὧν FQ.) — 57 καὶ βουλήσεως om. A. Cf. XVIII, 2. — ὑπὲρ τῶν διαμφισβητουμένων] δι' ἀμφισβ. A. Fort. δι delendum (cf. v. l. XXXIII, 17), quod in archetypo super υπερτων additum fuisse videtur. — 58 ἔστι A: ἔνεστι. — 59 (ὑπολαμβάνειν] λαμβάνειν S.) — (πᾶσιν] πᾶσι τοῖς πράγμασιν codd. praeter S.) — (συγγνώμης om. SFQ.) — 61 τὸ μὲν γὰρ] μὲν om. ADd. — ἧς A: ἦν. — 62 (οὔτοι] ου τοιννν S.) — οἱ δ' ὄντες codd.: οἱ δ' ἀγχιστεύοντες Dd., οἱ δ' ἐγγυτάτω γένους ὄντες ci. Saupp. Lacunam significavi. — 63 (τὸν ποιητὸν] τοῦτον ποιητὸν S et γρ Q.) — (ποιητοὺς] πολλοὺς S et γρ FQ.) — τοῦτ' om. A. — ἐπιλείπῃ SADd. — (ἐκκλείεται] ἐν κλείεται vel ἐγκλείεται pr. S.) — εἰς om. A. — 64 ποιητὸν del. R. — ἐγκαταλείποντα SDd. Cf. 68. — κατὰ τὸν νόμον A; cf. 67. — 65 (καταλειοίπει SFQ, καταλέλοιπε A.) — ἂν ἐνεμείναμεν] ἐνεμένομεν A (ταύτας ἀνεμένομεν γρ Q). Ἂν ἐνεμένομεν ferri potest. — 66 (οἰόμεθα Schaef.: καὶ οἰόμεθα.) — (ἐγγυτάτω A: ἐγγύτατα.) — οὕτως S: οὕτω. — 67 οἷ ἂν (= εἰς ὃν ἂν) scr.: ὅταν codd., ὅτῳ ἂν R. Dd. Cf. Kühner Gr. II, 907, 4. — κατὰ τὸν νόμον A ut 64. — (ὡς περὶ] ὥσπερ SFQ.) — 68 εἰσῄει τὴν ἀρχὴν sine εἰς XLVI, 14. — ὡς τοῖς γε γρ Q: τοῖς δέ γε A, τοῖς δὲ v.

XLV. ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Α.

Codd. SF(B)Q. Non est in Ar.

In inscr. A om. S. — ΥΠΟΘ.] argumentum a m. rec. S. — ὁ Στέφανος pro Στέφ. S Dd. — Πασίωνος, ἃ Φορμίων παρέσχεν

scr.: *Φορμίωνος Πασίωνος παρασχεῖν* v., *Φορμίωνι Πασίωνος παρασχεῖν* cum superscriptis numerorum notis β α γ S, hinc Dd. *Πασίωνος, Φορμίωνι παρασχεῖν*; Turr. *Πασίωνος, παρασχεῖν*. — (*τοῦ Ἀπολλ.* corr. [a m. pr. ut vid.] S: *καὶ τοῦ Ἀ.*) — or. § 2 (*ψευδῆ* codd.; *τὰ ψ.* R. Dd. Aliter comparati loci § 41. 52, al.; v. Mus. Rhen. XLIV, 20sq. *Ὅτι ψευδῆ* Aristidis [p. 378 W.] Paris. 1741 et 1656.) — *αἰσχροκερδίαν* pr. S Dd. — (*περιφάνεια*] *ν* et *α* a corr. S, erasis post *α* litt. duabus.) — (*ἐκείνου* γρ FQ: *τούτου*. Cf. § 40.) — 4 (*ἐν τῷ ποτε* pr. S.) — *δ' ἐγγιγνομένου* R. Cf. Diodor. XX, 109 (χρ. *γενομένου*). — (*παρὰ τῆς*] *περι τῆς* S.) — 5 *ἐξουσία ἐγένετο* (h)] puto *ἐξεγένετο*. — *οὑτοσὶ Στέφανος* scr. (cf. §§ 7. 36. 40. 53. 56): *Στ. οὑτοσὶ* (br). — *Φορμίων* secl., quo sententia plane obscuratur. — 6 *δέ μου* scr.: *δέ μου ὥστε* (h br) codd., *δὲ τὸ* W. Rh. V, 112 (cf. IV, 291). — *πρότερος* W. ll. c. Dobr.: *πρότερον*. V. or. XVIII, 7. — *εἶναι*] *ἀγωνίζεσθαι* W. ll. c. — (*εὐθυδίκαιαι* pr. S.) — *ἀλλ' ὑβρισθεὶς* add. Q. Cf. or. XXI, 6. — 8 (*λαβε δε ταύτην* pr. S ut vid.) — testimonium om. S. Dempsi cancellos, quibus incluserat Dd. — (*Λαμπρεύς* Q, ex quo haec *Ἔνδιος Ἐπ. Λαμπτρ.* addita.) — *παρεῖχε* R. coll. § 10, XLVI, 5: *παρείχετο* (*παρέχεται* etiam Libanius in arg. [Turr.]). — *τάδ'* Saupp. ex Libanii argumento (*ἔστι δὲ ἀντίγραφα τάδε*): *τὰ* (*ταῦτ'* Dobr.). Sequebatur nempe testamentum Pasionis (§ 10 extr.). — 11 *εἵνεκεν* codd., *ἕνεκα* Dd. — 13 *κελεύειν ἀνοίγειν* γρ Q: *ἀνοίγειν*. — *ταὔτ'* R.: *ταῦτ'*. — *μέν γ'* codd.: *μὲν γὰρ* Baiter. Dd. *Μέν γ' ὑπ. ἐλ.* = *εἰ δ' ἔφ. πάλιν αὐτὸ τοῦθ'*. — (*ἂν* post *ἔστιν οὖν ὅστις* add. Dobr.) — 14 *οὐδὲ εἷς* scr.: *οὐδείς*. (*Ἁ*) *γὰρ οὔτ' . . οὐδὲ εἷς* = *τίς οὕτως . . ἀφ εἱς*. — 17 (*ἐχεινον* S.) — *τὸ πρᾶγμα*] *τὰ δίκαια* γρ FQ. Cf. or. XXV, 4. — 19 addidi *μὲν* post *μάλισθ' οἱ*, coll. XLVI, 9. — *ὅτι ταῦτ'* scr.: *ταῦτα ὅτι* (br). — ΜΑΡΤΥΡΙΑ] removi uncos Dindorfii. Om. testimonium S. — *Κεφαλίωνος* reponendum ex inscr. Att. II, 114 C 6, ubi idem homo commemoratur: *Κεφάλωνος* codd. Dd. V. Kirchner de litis instr. quae exstant in Dem. q. f. in Lacritum et priore adv. St. orationibus (D. I. Hal. 1883) p. 28. — 21 (*δ' ὑπεναντίαν ο*] has litt. in litura hab. S.) — *τῶν πατρῴων* scr.: *πατρῴων*. Cf. 27; XIX, 78; XXI, 10; XXIV, 153; XXXVII, 49; LII, 13, al. — 23 (*τί ἄλλο* γρ Q: *τί ἄλλον* S, *τίνων ἄλλων* v. et corr. S.) — 24 *πῶς* scr.: *ὡς* (h). Cf. XXIV, 84. — *καὶ* ante *δικαίως* addidi; cf. XLIV, 35; Andoc. I, 135; Arist. Plut. 233, Ach. 373, Eq. 256. — *ἂν* post *οὗ* om. γρ Q. — in testim. removi uncos

Dindorfii; sic etiam per reliquam orationem. — **25** (*ἐπίσχες .. Πασίωνος* om. S.) — (*μαρτυρεῖν*] *προσμαρτυρεῖν* S.) — (*παρεῖναι*] *γὰρ εἶναι* S.) — **26** *οὕτως* ante *ὢν* addidi ex γρ Q, ubi adnotatur *οὕτως ὥς* pro *ὢν*. — (*Πασίωνα* om. S.) — **27** *ὡς ὑπὲρ* Wolf: *ὥσπερ* codd., *ὑπὲρ* Wolf Dd. (br). Seclusi deinde *διαθήκῃ* (br), quod cum proximis *ἀλλὰ δούλου κτἑ.* non convenit. — *υἱέων* S. — **28** (*μετὰ τῆς προκλήσεως* R.: *πρὸ τῆς προκλήσεως* S, *πρὸ τῆς κλήσεως* v., *διὰ τ. πρ.* coll. § 31 Dobr.) — testamentum om. S. — *τῶν ἐκ Πεπ.* et *τῶν αὐτόθεν* mal. Dobr. — *χρυσία* Q: *τὰ χρυσία*. — **29** (*δ' ἦν*] *δ' ἦν δ'* S.) — **31** (ΤΡΑΠΕΖΗΣ et formulam locationis om. S.) — **34** (*ἀνέγνων εἵνεκα*] *ων εἵ* corr. S.) — (*δηλοι παντελως* cum transponendi notis S.) — (*ἂν* ante *ἀνθρώπων* add. Schaef.) — (*ἐργάζεσθαι* om. S.) — **35** *κατέλειπεν* pr. S: *κατέλιπεν*. — **36** (*λαμβάνοντα* S.) — **37** (*καὶ ὁ ἐπιτροπευθῆναι .. εἰδείη* om. S.) — **38** *μαθόντες* codd.: *παθόντες* Wolf Dd. — **39** (*ἑκάτερος τὸ* Wolf: *ἑκάτερος τῷι* SQ, *ἑκατέροις τῷ* v.) — **40** *αὐτόν*] puto *τοῦτον* (br), cf. 71. — *πρός με* scr.: *πρὸς ἐμὲ*. Cf. XLVIII, 32. 50. 53. — **41** *εἰ τοίνυν ἀληθῆ*] *γὰρ* pro *τοίνυν* exspectaveris. — **43** (*αὐτὸς* Wolf: *αὐτὸ* SBQ.) — (*αὐτῷ*] *αὐτὸν* pr. S.) — **44** *οὐ φήσει* pr. S: *οὔ φησι*. — **45** *ἁλώσεταί ποτε* scr.: *ἁλ. πώποτε* codd., *ἁλ. ἔτι ποτὲ* (h et br) Dd. — **46** (formulam om. S.) — (*Στεφάνῳ Μενεκλέους* Wolf: *Στέφανος Μενεκλεὺς*.) — *μαρτυρήσας* (post *Στέφανος*)] *γράψας* Pollux VIII, 58, qui deinceps om. *γεγραμμένα*. Sed lex. rhet. Cantabr. p. 664 sicut nostri. — ante *Τἀληθῆ* add. *Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεὺς* R. Dd. In codd. haec omnia continuo scripta; in binas columnas dispertiit R., sed ita ut verba *Ἀπολλόδωρος .. τάλαντον* et ipsa priori tribueret: quod correxi. — *αὐτὸς* post *οὗτος* om. S. — (*τοὺς ἐπ'* om. pr. S, add. ead.; *ἐπ'* om. alii codd., coniectura restituit R.) — *τούτου* ante *ῥηθησομένους*] *τουτ' ουν* pr. S. Seclusi autem hoc prius *ὑπὸ τούτου* (num.), quamquam lectione cod. S fort. indicatur *ὑ. τούτων*, quod ferri possit. — **49** (extr. *ὑμῖν*] *ἡμῖν* pr. S.) — **51** (*ἡττημενους* pr. S.) — (*φήσειν* R.: *φήσει*.) — **53** *μόνους* ci. Herwerden: *μόνος* pr. S, *μόνον* v. Dd. — *οὗτος* S: *οὑτοσί*. — **54** *ἐκείνης* pr. SQ: *ἐκείνου*. „Uxoris meae meique liberi sunt *ἀνεψιαδοῖ τούτῳ*". — *ἐποιήσατο* (br)] *ποιήσασθαι*? Cf. XXIII, 130. — **55** *λαβὲ* S: *λαβέ μοι*. Similiter in parte librorum interpolatum est §§ 19. 31. — (testimonium om. S.) — *θυγατ. αὐτοῦ*] aut delendum vid. *αὐτοῦ*, aut *τὴν* addendum. — **57** *ὥσπερ* F, cf. XXI, 177. — (*ῥᾷον* pr. S cum Q.) — **58** secl. *ποιῆσαι*, quo

sensus obscuratur. Cf. XIX, 47; III, 1; XXIX, 11; XLV, 23 (Rehd. Ind. II ἀλλ' ἤ). — ταύτην scr.: αὐτὴν (h). — **59** secl. ποιῆσαι τοῦτον (br), cf. 58. Ὑπὲρ αὐτοῦ ex γρ FQ rec. Dd.: ἄλλου του SFQ. Καιθ' ὅστις ὦ ἄ. Ἀ. / κακῶν ἀλλοτρ. ∾ κλέπτης ὑπ. ὄν. / τί ἂν ἡγεῖσθ' ὑ. αὐτοῦ. Est genetivus pretii κακῶν ἀλλοτρίων. — **60** (testimonium om. S.) — **61** (pro ἣ ante μαρτυρεῖτε S hab. ημεν, superscr. ab al. m. ει super η; ἤμεν γρ F.) — ΜΑΡΤΥΡΙΑ] haec usque ad finem § om. S. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ v. recte; Dd. ante testimonium titulum ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ sustulit, subiecit eundem post testimonium, quasi non huic inesset tota πρόκλησις. Alia res or. LIX, 123 sq. — (testim. om. S.) — (ὑποκρίνασθαι FQ.) — **62** ἐκέλευσεν S. — (ἦν] εἶναι pr. S.) — **63** δοὺς ἂν v.: δοὺς S. — **64** secl. πάλιν (br). — ἑόρακε Dd. — (ἔλεγον S.) — **65** (μήτ' εἴ τινα] μή τινα S.) — (ὅπως] post ο litt. duae erasae in S; videtur ὅτι fuisse.) — πλέον v.: τι πλέον S (br). — **66** (φεύγειν] φυγειν pr. S, corr. ead.) — (τὰ ὄντα] τὰ χρήματα S [br].) — (ἑωρατε pr. S.) — (ὑφ' ἡμῶν S.) — **67** τῆς χρείας ἀνάγκη v.: τῆς ἀνάγκης χρεία S et Stobaeus fl. 46, 72. Αἱ ἀναγκαῖαι χρεῖαι est XXIII, 148; cf. L, 13. — οὐδεμίαν δικαίαν πρόφασιν ἔχουσι (sine εἰπεῖν) Stob., qui consulto ut vid. locum contraxit. Cf. XXIV, 195. — αἰσχροκερδίᾳ pr. S Dd. — **68** transp. οὗτος, quod erat post βαδίζει (h). Οὐ τοίνυν / οὐδ' ἃ πέπλ. / καὶ . . τοίχους / οὗτος ἐσκυθρωπ. ∾ σωφρ. / . . ἡγήσ. / εἰκότως εἶναι σημ. / ἀλλὰ μισανθρωπίας. — συνεορακέναι Dd. — (ἐπαγγείλειεν Wolf: ἀπαγγείλειεν.) — (ὀκνήσειέ τις ἂν Dd.: οκνησει τις ἂν S, ὀκνήσειεν ἄν τις v.) — **69** (ἢ τίνα εὖ πεποίηκας om. S.) — **70** ἀοίκητον] ἄοικον Schaef. — **71** (ἀχαριστείαν pr. S.) — **73** δ' ante ἀγαθῶν del. Dd. cum S. — (ἡγεμόνας R.: ἡγεμόνα.) — **74** συνοικεῖ S: συνοικεῖν. Οὐκ ὤκνησε συνοικεῖν parum apte iungitur. — **75** ἐπεδικάζοντο corr. (a m. pr. ut vid. Dindorfio, paullo recentiore sec. Bk.) S: ἐδικάζοντο. — δ' post τηνικαῦτα addidi; cf. XX, 80. — **76** (τὸν λόγον om. S.) — ἀλλὰ μηδ' FQ: ἀλλὰ μή. — αὐτὸ τοὐναντίον scr.: αὖ τοὐναντίον. Cf. XXI, 120. 136; prooem. ΜΘ, 3, al. — **77** εὐτυχῶς] εὖ est XXXVII, 55. — **78** secl. ἐστι post ἱκανὸν (br). — **80** σεαυτοῦ σύ] cf. XIX, 313; XXI, 135. Aliter comparatus locus § 81: ᾧ . . σὺ est ut ᾧ . . οὗτος. Μαρτυρίας / ἐξεν. ∾ τῆς ὕβρεως / τῆς σεαυτοῦ (ita scr. pro σαυτοῦ) σύ. — (του post ἄλλου add. S, γρ Q. Cf. 59.) — secl. ἡ ante ζημία (br). Ne locus quidem est articulo in re, quam omnino puniri nondum constabat. Cf. XXXIX, 12;

XX, 135 (ubi addunt quidam codd. *τὴν*). — (*καιδικος* S, *καὶ ἄδικος* v., *κἄδικος* Bk.) — **81** secl. *εἰληφώς* (h); cf. Isae. IV, 28. — *ἀναγαγεῖν* scr.: *ἀνάγειν*. *Ἀναγ. ὅθεν εἶλ.* ∾ *εἰς τίν'* .. *ἀνήγαγες*. — (*εἰς τίνα*] *ἐς τίνα* S.) — **83** secl. *καὶ* post *ὁποίους τινὰς ἄν*. — **84** *ὑβρισθεὶς* codd.: *ὑβρίσθαι* Dobr. Dd. Cf. XXVI, 22; X, 40 al. — **85** secl. *τριήρεις*; *πέντε* (*ε'*) ante *ἐτριηράρχησεν* iterari voluerat R. — **86** secl. *ὃν* (br). — **87** post *τοίνυν* duae vel tres litt. erasae in S (*ἂν*?). — (*κἄμοι*] *και μοι* S.) — *πρὸς ἕκαστον* codd.: *καὶ πρὸς ἕκαστον*. — **88** *ἃς γὰρ* scr.: *ἃ γὰρ*. Cf. § 12. — *ἐλεινότερον* Paulina: *ἐλεεινότερον* (br). — (*τὰς ἄγαν κολακείας* SFQ; em. Felic.)

XLVI. ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Β.

Codd. eidem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (*προσεισάγεται* Wolf: *προεισάγεται*.) — *ὡς καὶ* Turr.: *εἰ καί*. — puto *παράνομος ἡ μαρτυρία καὶ αἱ* (*αἱ* add. Bk.) *διαθῆκαι* (h). — or. § 3 (*ἔχει* Schaef.: *ἔχειν*.) — (*εἶδε*] *οἶδεν* S, *οἶδε* B.) — *αὐτὰς* Bait.: *αὐταῖς*. Cf. § 2 (*ταύτην τὴν διαθήκην*). — **5** malim *καὶ* ⟨*δεῖξαι*⟩ *ὡς ἔδει*. — (*Ἀμφίας* mg. Q: *Ἀμφίων*.) — **5** *παρείχετο* R.: *ἃ παρείχετο*. — (*πῶς οὐ*] *πῶς οὖν* pr. S.) — **6** (*ἃ ἂν*] *ἃ* om. pr. S; *ἂν* Bk.) — **7** *τῷ γραμματείῳ*] eo de quo iam § 6 dictum erat, itaque noli delere *τῷ* cum R. — (*οἱ μαρτυρήσαντες* R.: *οἱ ἐκμαρτυρ*.) — **8** *τῷ πατρὶ ἡμῶν* deleverim. — leges et testimonia in hac or. om. S; uncis incl. Dd., quos removi. — **9** *ὧν θ' ὁ πατὴρ* Dobr. — **10** (*προβαλόμενος* R.: *προβαλλόμενος*.) — **11** *προστάντας*] *παραστάντας* Wolf; sed cf. XLVII, 12. — (*ἐν μάλθῃ* R.: *καὶ ἐν μ.*) — *ἵν' εἴ τι* .. *ἐβουλήθη* .. *ἦν* scr.: *ἵν' εἴ τι* .. *βουληθῇ* .. *ἦν* codd., *ἵν' ἐάν τι* (cum Schaef.) .. *βουληθῇ* .. *ᾖ* (cum Wolfio) Dd. Referuntur haec per anacoluthiam quandam ad Phormionem et Stephanum, itaque est locus imperfecto *ἦν*. — **12** malim *τά τε ψευδῆ*, cf. 8, quamquam etiam § 27 *τε* omittitur. — *ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι* FQ, ut XXIII, 86. — **13** *ἄλλοις* codd., nisi quod B pr. *ἄλλους* (v. ante R.); *ἄλλοις ἄλλους* Wolf, *ἄλλους ἄλλοις* R. — **14** *ἕνεκα* scr.: *ἕνεκεν*. — (*τούτων του παρανοῶν* Wesseling: *τούτων τοῦ παρανόμων*.) — **15** (*παρεγένοντο* Wolf: *παρεγένετο*.) — (*συγκενουσιν* pr. S corr. ead.) — *ἐπιδεῖξαι* v.: *ὑποδεῖξαι* pr. S Dd. — (*ἐὰν ἄπαιδες ὦσι* propter *ὁμοιοτέλευτον* om. S.) — **16** (*δή* corr. S: *δέ*.) — **17** *τι* post *ἄλλο δέ* om. FQ. — *δοῦναι* scr. pro *δόντι*; dein *εἰ μή* addidi, coll. or. priore

§ 31. 34. — εἶτα FQ: εἶτα δὲ S, γρ Q. — 18 post οὑτοσί om. λέγε cum S. Cf. 10. 24. — ἢ post ἐὰν δὲ μὴ del. Turr. — 19 (μὲν ψευδεῖς] μὲν ψευδεῖς μὲν S.) — οἴεσθ' ἂν] οἴεσθ' αὐτοὺς Gebauer arg. ex contr. p. 207. — 20 post χρημάτων addendum sit καὶ κύριον εἶναι τῆς μητρός. — 21 apparet verba ὅτε προύκαλ. Ἀ. Φ. ex correctione ab auctore postmodo inserta fuisse; item antea καὶ ὡς προεκαλούμην. — παραδοῦναι R.: ἀποδοῦναι. — πρὶν οὗ] v. ad XVII, 21 (Dd.). — 22 πολιτῶν] πολιτίδων Wolf. — (κλῆρον μήτε ἐπίκληρον] καιρον μητε κλῆρον S.) — apparet legem, quam recitari iussit actor, ampliorem fuisse quam nunc tradita est. — (κλήρων Bk.: κλῆρον Q, τὸν κλ. v., τῶν κλήρων R.) — (ἀνεπίδικον Wolf: ἐπίδικον.) — 23 (προσῆκεν Schaef.: προσήκειν.) — εἰ δ' ὡς (Wolf) γρ Q: εἰ δὲ. — 24 υἱέων scr.: υἱῶν. — 25 περὶ τὰς δίκας S: περὶ τὰς διαθήκας. — (ἀληθεῖς] ἀληθειας pr. S.) — (δίκαις] διαθήκαις S et γρ Q.) — (οἱ δὲ] ante οἱ tres litt. [και ut vid.] erasae in S.) — 26 συνιστῆται] addendum puto ἐπὶ ταῖς δίκαις vel ἐ. τ. δ. ταῖς ἰδίαις ἢ δημοσίαις, cf. 25. — (συνδεκάζῃ Wolf: συνδικάζῃ.) (διδοὺς ἢ Wolf: διδούσῃ.) — 28 διαθήκης SQ (Wolf): διαθήκας F, διαθηκῶν mg. ed. Paris. Dd. — puto ⟨κατασεσημασμένας⟩ καταλείπουσι cum R. — δέομαι οὖν γρ Q: δέομαι δὲ. — οὕτως S: οὕτω.

XLVII. ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. habet S.) — § 1 (τριηρικά bis Dd.: τριηραρχικά. Cf. or. § 19.) — καὶ γράφεται v.: γρ. οὖν S Dd. — 2 (καὶ ante κατ' ἀλλήλων add. SF.) — (μάρτυρας] μαρτυρίας SF.) — 3 (ἐδέξαντο SF.) — or. § 1 ἀποδόντες SA: ἀποδιδόντες. Cf. 2 ἐποίησαν . . ἐπέθηκαν. — τὸν τῶν ψευδομ. scr.: om. τὸν codd., τὸν pro τῶν ci. R. — εἰς ὑμᾶς Q et corr. F (cf. 3. 5): ὡς ὑμᾶς. — 2 ἀποτράπωνται A. — ἁλῷ καὶ δόξῃ scr.: ἁλῷ καὶ δοκῇ v., ἁλῶσι καὶ δόξωσιν S, γρ Q, Dd. — τὰ ψευδῆ] in τὰ desinit A, in quo haec oratio extrema nunc quidem exstat. — 3 (εξαπατησθε S.) — 4 (ἠβουλοίμην S.) — (οἳ μὴ Wolf: εἰ μὴ.) — αὐτούς (αυτοὺς) γρ FQ: αὐτήν. — 5 (βεβαιώσοντας S et pr. F.) — (καὶ ante νῦν δὲ om. SQ.) — νυνὶ v.: νῦν S. — 6 τι καὶ αὐτοί μοι] μοι καὶ αὐτοὶ S. — ἠξίωσα παραλαβεῖν scr.: ἠξ. παραλαμβάνειν (ex anteced.). Item § 23 παραλαβεῖν ex S restitutum. — ὕστερον post δικαστηρίῳ FQ

Deleri potest; cf. tamen 47. — post *ἐμαρτύρησαν* addidi *δὲ* cum S, at omisi *οὖν* post *οὐκ* § 7 cum eodem. Ita Schaef. — 7 (*δ' ἐμὲ*] *δὲ* S.) — post *ἔλεγχον* addidi *τόν*. — *αἰκείας* . . *αἴκεια* scr.: *αἰκίας* et *αἰκία*. It. deinceps (et supra in argum. § 2). — *τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία* del. Wolf. Herw.; sed cf. §§ 40. 47 (Schaef.), argum. § 2, LIX, 122. — (*τολμῶσι* om. S, sed littera *σ* in verbis proximis *τὸ σῶμα* in litura duarum litt. posita, quae *λμ* fuisse videntur.) — 8 (*παραδόντας* S.) — (*ὑπ' ἐμοῦ*] *ὑπὲρ ἐμοῦ* S et *γρ* F Q.) — 9 *τῷ λόγῳ*] *λόγῳ* S, cf. XLIX, 45 (*τῷ λόγῳ* ibd. 39). Illud hic aptius. — (*προῄρηνται* S Q.) — 10 *τ'* post *τότε* addidi. Cf. de hoc loco Lipsium Meier-Schoemann[2] p. 860. — (*ἐξέτινον* Wolf: *ἐξέτεινον*.) — 11 (*προκαλεσθαι* S.) — *δύο μόνους*] *μόνους* om. S. Verum sequitur *ἀλλὰ καί*. — *τοὺς* ante *τἀληθῆ* addidi. — 12 *Οἰνῆδα* . . *'Ερεχθῆδα* scr.: *Οἰνηΐδα* . . *'Ερεχθηΐδα*. — *προΐστανται*] cf. XLVI, 11. — *ἠπόρησε* S. — 14 *μὴ θέλειν* S: *μὴ ἐθέλειν*. — 15 (*κύριός γε*] *κύριός τε* S.) — (*εἶδε*] *ἰδεναι* S.) — 17 *πληρουμένων* pr. F. Cf. R. Förster Mus. Rhen. XXX, 284. — extr. (*πάλιν* om. S.) — 19 (*οὐδ' αὖ* Saupp.: *οὔτ' αὖ*.) — *τοῦτον* v.: *καὶ τοῦτον* pr. S Dd. — *τριηρικά*] *τριηριτικά* ci. Dd., quae forma esse solet in titulis navalibus. — 20 (*ἐκπλευσων* S.) — *καὶ* ante *βοήθεια* del. Herwerden. — *στυππεῖον* *γρ* F: *στυππεῖα* Dd., *στύππια* v. Cf. e. gr. C. I. A. II, 809 e 176; 811 c 90. — 21 *τοίνυν* om. S, sed cf. 11. 25. 27. 28. 33. 34. 41. 44. 45. 49. 62. 67. 68. 78. — *δὲ* ante *τῶν νεωρίων* secl. Bait., coll. §§ 22. 26 sq. 48. — (*τριηράρχαις* Q et pr. S.) — 22 (*ἔτυχον δὲ* S.) — (*ὧν*] *ημων* S. Cf. 30.) — (*τουτουί*] *τούτου* S.) — 23 *οὖν ἦν* v.: *ἦν οὖν* S Dd. Cf. 56. — *ἔμπροσθε(ν)* F Q. — *κατά τε τὰ* Dd.: *καὶ τὰ* codd., *καὶ κατὰ τὰ* mg. ed. Par. a. 1570, *κατὰ τὰ* Seager. Cf. 22. 37. 40. — *παραλαβεῖν* scr.: *παραλαμβάνειν*. Supra *-λαβεῖν* S, *-λαμβάνειν* v., 21. 25 *-λαβεῖν* omnes. Cf. etiam 6. — 27 *μοι* ante *μεμαρτυρήκασιν* add. S. Cf. 78. 82. — 28 (*δημόχαριν* S.) — *ἠντιδίκησεν* F Dd. — (*εἴ τινά* R.: *ἤ τινά*.) — 29 (*ἂν* post *ἕως* add. Dd.) — 30 (*φήσειν* Wolf: *φησίν*.) — (*κατοταχρησεσθαι* S.) — (*ὥστε* post *ἐπισχεῖν* ex mg. Q add. Dd. Cf. XLIX, 47.) — 32 (*τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους* in mg. S a m. pr.) — 33 *καὶ τὸν δῆμον* del. Saupp. Cf. 37 al. — 34 *τουτῳί* scr.: *τούτῳ*. Cf. 53. — malim *τῷ ἀδελφῷ τῷ Θεοφ.*, cf. 53. — *νενεμημένος* *γρ* Q: *μεμερισμένος*. In § 35 item pro *νενεμ.* in F est *μεμερισμένος*. — 37 (*ἢ ἀποδιδόναι*] *παραδιδόναι* S.) — (*δὲ* post *οὐδὲν* om. S. *Θέλοντος* S sec.

Bk.) — **39** *δεῖν οἶμαι*] *οἶμαι δεῖν* FQ ut 47. — *οὗτοι* ante *οἱ μάρτυρες* om. S Dd. Cf. 6. 35 (49. 64. 74 sq.). Hic quidem *οἱ μάρτυρες* sine *οὗτοι* ferri non posse videtur, cum actoris sic potius testes designet. — *ἐφ' ἑτέραις δίκαις* scr.: *ἐφ' ἑτέρας δίκας*. — *τὰ ψευδῆ*] *ψευδῆ* perperam FQ. — **40** post *προκαλέσασθαι* excidisse vid. *παραδοῦναι*, cf. 5. 6. 35. — (*εἶδον*] *ἴδον* S.) — (*τοῦτ' ἔστιν* post *ἄρξῃ* pr. S corr. ead.) — *πρότερος* ante *χειρῶν* FQ, post *ἀδίκων* S. Seclusi, cf. 7. 39. 47. — **41** *εἶπον* FQ: *εἶπα* S (propter *ἔδειξα* puto). Cf. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. p. 147². — **42** (*κατὰ τὴν*] *καὶ τὴν* S.) — (*διαψηφισαμένων* R.: *ἰδίᾳ ψηφ.*) — **43** (*ἐπιστρέψειν* S, *ἐπιτρέπειν* FQ.) — (*ᾧ ἂν* Bk.: *ᾧ ἐὰν.*) — (*προτιμηθῆναι* S.) — **44** (*ἐκέλευσεν* SQ.) — *ἡ* ante *ἀπορία* seclusi. — **45** *ἔλαβον τότε* FQ. — (*προεκαλεσάμην* et mox *ἀντιπροκαλεσαμένου* S.) — *τῆς αἰκίας* S: *αἰκίας*. Cf. 8. 10. — *τῆς διαίτης* scr.: *τῆς δίκης*. — **47** *οὔτε τότε* R.: *οὔτε ὅτε* FQ, *οὔτε* S Dd. Cf. 6. — **50** (*δεῖ*] *δεῖν* pr. S.) — (*αὐτῷ παρασκευάζειν* S et γρ FQ: *ἀνάγεσθαι* FQ. Tum *κελεύοι* S et γρ B; *ταύτην* om. FBQ, in γρ hab. B.) — **51** (*οὐ πολλαῖς*] *οὔτε πολλαῖς* S.) — **52** (*υδρειαν* S.) — **53** *ἐκβαλόντες* FQ: *καταβαλόντες*. Cf. 63. — (*σκεύη ἦν* pr. S corr. ead.) — **54** *τὴν γὰρ οὖσάν μοί ποτε* γρ FQ: *τὴν παροῦσάν μοι τότε*. — **56** *ἐμὴν* post *τιτθὴν* om. cum S. — *με* om. S. — (*καὶ* ante *καταλαμβάνουσιν* om. SQB.) — **57** (*ἀπαγορευγουσης* S.) — (*αὐταῖς*] *αὐτοῖς* S.) — **58** (*εἶδεν*] *ἴδεν* S.) — (*ἀδελφὸς* Dd.: *ἀδελφὸς* SQ, *ὁ ἀδ.* v.) — **60** (*ἐκαλίστρουν* Harp. s. v.: *ἐκάλουν*.) — **62** (*οὐκέτι*] *ἔτι* om. pr. S.) — *ἀκούων*] *ἀκούσας* corr. F cum Q. — (*βούλονται* pr. S, FBQ; *βούλοιντο* corr. a m. ant. S et γρ B.) — **63** *ὁ δ' Εὔεργος*] puto *Εὔ. δ'*, cf. 65. — *εἴ τινα* v.: *εἴ τι* S et γρ Q. Cf. *ὄντα*. — (*δ'* post *ἐπειδὴ* add. Felician.) — **64** (*ἐκτίνοντος* — *ἐξέτινον*] per diphth. S ut solet.) — (*τὴν καταδίκην* . . *ἑκατὸν δραχμὰς* om. codd., add. Boeckhius, de oecon. reip. Ath. I p. 463². Pro *τριακοσίας δέκα τρεῖς* et in proximis et § 77 *τετρακοσίας τρεῖς* hab. γρ Q; *τετρακοσίας* pro *τριακοσίας* γρ FQ 81.) — **65** *ὑπερήμερον γὰρ* Saupp.: *ὑπερήμερον δὲ*. — *Εὔεργον δ'* scr.: *τὸν δ' Ε.* v., *τὸν δ' Εὔεργον δ'* S, ut aut *τὸν δ' Ε.* aut *τὸν Ε. δ'* scribendum esse putet Dd. — *ὑπόλοιπά μου* FQ: om. *μου* S Dd. — **66** (verba *καὶ πάλιν* . . *τὴν δίκην* in codd. leguntur post *τὰ ἐνέχυρα*, transposuit R.) — *εἰσεληλύθεισαν* omnes. — **67** *ἐφρόντιζεν* R.: *ἐφρόντιζον*. — *οὐδὲν ἔτι*] *οὐδὲν οὐκέτι* FQ (in quibus *ἀσθενοίη καὶ* ante *οὐδὲν* additur). Cf. Eur. Alc. 387 *ὡς οὐκέτ' οὐδὲν οὖσαν*. 390 *οὐδέν*

εἶμ' ἔτι. — ante λέγω om. ταῦτα FQ. Additur ταῦτα §§ 10. 24. 51 (61); omittitur 27. 32. 66. — 68 ἀφιεῖσα FQ: ἀφεῖσα. — πότερα Q et corr. B. — (ἐξηγήσονται SQ.) — 69 ἐπὶ τῆς ἐκφορᾶς Harpocr. s. v. ἐπενεγκεῖν, sed cod. D ut nostri. Tum ἐπὶ τῶν μνημάτων Harp. — τάδε δὲ scr. τὰ δέ. — (ὀνομαστὶ Valcken.: ὀνόματι.) — (μηδενὶ Schaef.: οὐδενὶ μὴ [μὴ del. οὐδενὶ Turr.].) — 70 (ἀποφύγῃ σ'] ἀποφύγῃς FQ, αποφυγης S.) — 71 (ταὐτὰ Schaef., Dd.; ταῦτα v., ταῦτα ποιεῖν S. Cf. Pro. MZ, 1.) — εἶχον] ἔσχον? sed cf. XLVIII, 45. — 72 ἀνεψιῶν γρ F γρ Q, Pollux VIII, 118. Cf. XLIII, 57. — ἐπερωτᾶν γρ F γρ Q, Pollux l. c.: διορίζεται. — τί (τι) γρ Q: τίς Pollux, om. γρ F, ὅτι v., ὅ,τι R. Dd. Postea προσῆκον vitiose γρ F γρ Q. — οὔτ' αὖ Schaef., qui etiam ἦν post γε addit. — ἀφεῖτο] ἀφείθη γρ Q. — 73 αἱρήσοιμι ci. R. (αἱρήσαιμι typoth. err.): αἱρήσομαι libri, αἱρήσω et ipsum ci. R. — οὕτως S: οὕτω. — ἀναγνώσεται Q et corr. F: ἀναγνώσομαι. Illa ratione semper alias loquitur. Cf. 10. 32. 33. 51. 61. 66. 67. — 74 aut ἐμέ post δικασταὶ aut με post ἀφήσειν del. R. — (ἀσμενων S.) — (ante ὥστε S addit η δια του εξαπατησαι, ex 75.) — με post ἀπολαβεῖν deleverim. — 76 (ἐπήγγειλα γρ FQ: ἐπείσθην.) — 77 ἔστω] ἐρῶ Seager coll. XLIX, 45. 48. — πεπορισμένον Wolf: πεπορισμένος. Cf. 49 sqq. — τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον Dobr.: τὸν νόμον καὶ τὴν μαρτυρίαν. — ὅσα scr.: ὅ τι. Cf. Hyper. I col. 1, 11; [Dem.] XLVIII, 56. — 78 μοι post ὡμολόγησε FQ, ut 75. — στρατηγίς Saupp.: ἡ στρατηγίς. — οὐκ ἦν S: οὐκέτι ἦν. — (πλέον Dd.: πλεῖον.) — ἦν ἐμαρτύρησαν] οἱ μαρτυρήσοντες (i. e. -σαντες) γρ FQ; tum eidem ante ψευδομ. add. ὅτι. H. e.: εἰ δὲ μὴ παραδ., οἱ μαρτ. ὡς οὗτος ἠθ. παρ. ὅτι ψευδ. ἁλώσονται. — (οὗτος Wolf: οὐκ codd., om. γρ FQ.) — 79 ἤθεσιν scr.: ἔθεσιν. Cf. XVIII, 114. 275. — 80 (ἀνῆλθον] ἀπῆλθον S.) — 81 μέτριος γρ FQ: πρᾶος. — εἰσελθεῖν scr.: ἐλθεῖν. Cf. 53. 80. — (αὐτοῖς B: αὐτοὺς.) — 82 ἀναγνῶναι] ἀναγνωσθῆναι L, 57; sed v. etiam XXIV, 27; XLVIII, 11. — μὲν post λόγῳ om. B. — (ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om. SB.)

XLVIII. ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ.

Demosthenis nomini uncos addidi.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. S.) — § 2 (ἤστην] ἤσθην S.) — 3 πλείονας ἔχειν μνᾶς ἀργυρίου scr.: om. μνᾶς codd., πλείονα ἔχειν om. ἀργυρίου Dd. — 4 (βουλευόμενοι] βουλόμενοι

SF.) — αὐτοῦ scr. (cf. or. § 26): αὐτῶν. — (ἐκλείπειν SF.) — 5 (παλινδικίᾳ Wolf: πάλιν δι' ἐκεῖνα.) — αἷς v.: ἃς S Dd. — ἡμίσεα scr.: ἡμίση. Paullo supra ἡμίσεος ex S restitutum pro ἡμίσεως vel ἡμίσους. — 6 (ἐγκεχωρηκέναι S.) — οὓς εἰ Bk.: ὡς εἰ. — (συντεθειμένοι FB: συντιθέμενοι.) — ἐλέγξαι S: ἐξελέγξαι. — or. § 1 προσῆκεν scr.: προσήκει. — (μεγάλ'] μέγα SFQ.) — 2 οὔτ' αὖ μὰ A: οὔτε μὰ. Contraria ratione αὖ post οὐδ' in A omissum LIII, 1. — 4 extr. ἔστι] ἔσται Herwerden, sed v. XLIII, 21. — 5 Κόμων S pr. et A hic et infra constanter: Κόνων. De nomine Κόμων satis constat: v. Athen. X, 444 D (Kaibel Praef. I, XLI); C. I. A. IV, 2 p. 76 col. 3, 19 (Κ[ό]μωνι), ibd. p. 127 Κομωνίδης, et si haec aliter interpretari possis (Κώμων, Κωμωνίδης), Κόμωνος (genet.) est in titulo Eretriensi Ἐφ. ἀρχαιολ. 1888 p. 83sqq. v. 192 c. Ceterum Κόνων est et ap. Liban. in argum. et ap. Maximum (Rh. V, 584). — comma post Ἁλαιεὺς cum Schaef. sustuli. — πρεσβύτης A: πρεσβύτερος. — ἐγὼ ἐπειδὴ] ἐγὼ ὡς A. — ἐστὶν (ἔστιν) pr. S: ἔσται. (Tum περιγενέσθαι in mg. a m. pr. S.) — 6 post προσφέρει om. Ὀλυμπιόδωρος pr. S (hab. in mg. ab ead. m.). Pro οὑτοσί in A est οὗτος, et οὗτος pro Ὀλ. οὑτοσί videlicet multo sit elegantius. — (κατέλειπε S.) — 7 ὑμῖν ἐνοχλοίην ἢ ἐμαυτῷ πράγματα παρέχοιμι Saupp., sed cf. XLIII, 20, quem locum secutus ἐνοχλοίην seclusi. — 8 ἡμίση Dd. — (ὧν om. SFQ.) — κατέλιπεν ὁ Κόμων A, ut § 6; sed v. etiam 9. 19. 33. — 9 δικαίως] ὁσίως γρ Q et mg. F. Sed cf. §§ 17. 30. 48. — 10 (ὑπενόουν μὲν γὰρ FQ, ὑπενόουν μὲν δ' ἂν S.) — ἀμφισβητοῦντας Q, cf. argum. § 2. — ὁ ὁμοπάτριος scr. coll. 20: ὁμοπάτριος SFQ; ὁμ. μὲν v. — (ὃς ἀπεδήμει om. SQ. Cf. 20 τῆς ἀποδημίας.) — οὐκ ἦν S: οὐκ ἐνῆν. — κωλύειν ὑμῖν SQ; fort. hoc ἡμῖν (ὑμῖν) spurium. — (ἂν post ὅπως om. SFQ; hab. etiam Bk. A. p. 159.) — (ἀλλὰ καὶ κοινῇ SFQ.) — 11 (ὠμόσαμεν] ὡμολογήσαμεν S et hic et § 12.) — μαρτυρίαν] τὴν μ. v. Dd. Cf. 47. 49. — 12 (αἱ ante συνθῆκαι om. SFQ.) — (κατέλειπεν S.) — 13 τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — οἰκίσκην Pollux IX, 39: οἰκίαν. Quod autem praecedit § 12 οἰκία ἑτέρα non mutavi; videtur enim hunc potius locum Pollux allaturus fuisse, si ibi οἰκίσκη legisset. — post οἰκίαν omisi τὴν ἑτέραν cum Polluce. — 14 (δὲ post ἐν om. S.) — τὰ τοῦ Κόμωνος A: om. τὰ v. — 16 τἀργυρίου scr. coll. 18: τἀνθρώπου. — ἐκ δὴ ταύτης A. — τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — (ὑφείλετο SFQ.) — 18 secl. οὐ ἀπέδωκεν, quibus hic nullus locus (cf. 17). — οὗτος scr.: αὐτός.

Vel οὗτος αὐτὸς. — ὀφειλόμενος Κόμωνος] ὑπὸ Κόμωνος ὀφειλόμενος A. — τουτῳί scr.: τούτῳ. Item §§ 20. 21. — 19 ἀπέδωκεν A: ἀποδέδωκε v., ἀπεδεδώκει R. Dd. — (τοῦτο] τοῦτον SQ.) — 22 καὶ ante ἐγὼ add. S. Cf. 16. 23. 28. 33. 35. 42. 44. 51, sed etiam § 30. — ὁ ἀδελφός μου A. Cf. 29 extr. — ἠμφισβήτει codd., cf. 29; XLIII, 20. — 24 (αὕτη A: αὕτη ἡ.) — 25 τοῦτον A: τουτονὶ (ex anteced.). — 26 (τὴν τουτονὶ] τὴν supra v. a m. pr. S.) — 27 τὰ δ' ἀπ' Ὀλυμπ. A, propter ἀποδημοῦντος videlicet. Itaque puto in archetypo ἀποδημοῦντος τούτου superscr. fuisse, quae in γρ hab. F. — οὐ εἶχεν αὐτὸς] mal. οὐ εἶχεν οὗτος. Cf. 34. — ὅπου] ποῦ A. Cf. XXI, 111 al. — (ἐπιλάβοιντο A: λαμβάνοιντο SFQ.) — 28 ἐπειδὴ] ἐπεὶ S Dd. — 29 τουτονὶ scr.: τοῦτον. Aut secl. rursus Ὀλυμπ. — ἠμφεσβήτει S: ἠμφισβήτει. — 30 extr. (πρόσκλησις corr. r: πρόκλησις. Item § 31 v. πρόκλησις.) — 31 ἀπεγραψάμεθα A. Cf. Meier-Schoem. ex ed. Lipsii p. 831. — τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — extr. ἐνίκησε S: ἐνίκησεν οὗτος (ἐν. οὑτοσὶ FQ). — 32 διαπραξάμενοι SFQ; διαπραξαμένων ἡμῶν A et γρ FQ, διαπραξάμενος Felician. Dd., quod cum ἠβουλήθημεν minime convenit. Ex διαπραξαμένων utraque lectio commode explicari potest. (Etiam ἁπάντων pro ἅπανθ' est in γρ F.) — πρότερον ante παρὰ τῶν est in S (γρ FQ), post παρὰ τῶν in FQ, post ἐπιδικασαμένων in A. In archetypo fuerit πρότερον παρα των (superscr. προτερον) επιδικασαμενων. Del. πρότερον Turr. — ἠθέλησε A: ἠθέλησε. Cf. XLVII, 5. — νυνὶ A: νῦν. Cf. 38. — 34 (ἀναγίγνωσκε δὴ A: ἀ. δὲ. Cf. 11.) — 35 πάλιν οὗτος A: οὑτοσὶ πάλιν. — 36 ἤδη om. A. — οὑτοσὶ de adversario excusationem habere videtur, quod opponuntur οἱ ῥήτορες. — (ἐπ' ἐμέ] επιμε S.) — λέγει μὲν οὖν codd. praeter S. — (περιιὼν om. S.) — (περὶ in mg. a m. pr. S.) — 37 extr. (κατέλειπε S.) — 38 καὶ ante νυνὶ (νῦν A) om. SFQ. — 39 μὲν οὖν] μὲν τοίνυν γρ Q, mg. F. — πάνθ' ante ὑπόνοια add. A, qui om. δὲ (cum γρ Q). — μὲν post ὑπόνοια om. SFQ. — 40 ἕκαστα γρ Q: πάντα A, ἅπαντα v. — (τὰ πραγματα ταυτα pr. S corr. ead.) — γὰρ post ἀκριβῶς om. S. — 41 ὅ,τι ἀεὶ δέοι scr.: ὅ,τι ἂν ἀεὶ δέοι A, ὅ,τι ἀεὶ δέῃ SFQ, ὅ,τι ἂν ἀεὶ δέῃ Dd. — 42 (σὲ] σεηι S. Fort in ηι latet ἢ μὴν, cf. 9. 32. — ἅπαν A: ἅπαντα. — αἱ ante αἰτίαι om. SFQ.) — 43 οὑτωσὶ] οὕτω A; id. εἰκῇ οὕτως pro οὕτως. — extr. ὅ τι A, γρ FQ: ἅ. Cf. 31. — 44 τὸ post ἥμισυ om. SFQ. — παρὰ τούτου SFQ: παρ' αὐτοῦ (quod modo

antecessit). — περὶ τούτων Schaef.: περὶ τούτου. — **45** ἄνθρωπος Schaef. Dd. et hic et § 50. Cf. XX, 43; XXIII, 15, al. — οὐδέποτε A. — **46** (ᾧ καὶ R.: ᾧ A, ὡς SFQ.) — τοῦτον scr.: τουτονὶ. — **47** διαμαρτύρεσθαι S (R., qui etiam 46 praesens restituebat): διαμαρτύρασθαι. — **48** (ἕτερον A: τὸ ἕτερον.) — **49** ταῦτα ἐμοῦ sine δ' S. — **50** extr. σημήνασθαι A et γρ B. — **51** ἀκούετε] ἀκούσατε A. — θέλῃ A: ἐθέλῃ. — (ἀποδέχοισθε] ἀνέχοισθε SFQ.) — ὑγιές τι] τι om. A. — **52** οὗτος SFQ: οὑτοσί. — **53** τουτονὶ] cf. ad 36. — **54** post ἀδελφῆς add. τῆς coll. 20. — **55** περὶ ταῦτ'] περὶ in γρ FQ. — ἔτι post μᾶλλον om. A. — (ἐμῶν] ἐμοῦ SA.) — **56** Ὀλ. μὲν οὑτοσὶ τοιοῦτός scr. sec. XXXV, 5: Ὀ. μὲν τοιουτοσί SFQ, Ὀ. μὲν τοιοῦτός A, Ὀ. μὲν τοίνυν γρ FQ, Ὀ. μὲν τοίνυν τοιουτοσί Dd. — (δοκῶν in mg. a m. pr. S.) — ὅσ' ἂν scr.: ὅ τι ἂν v., ὅταν S. Cf. XLVII, 77. — (ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ om. S.) — **58** πεῖσαι R.: πείσατε. — θέλῃ] θελήσῃ γρ FQ, ἐθέλῃ Dd. — τουτῳί scr.: τούτῳ.

XLIX. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΥΠΕΡ ΧΡΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. S.) — (ἐγγέγραπται Wolf: ἐγγεγράφθαι.) — ὀφλήματα] ὀφειλήματα Schaef. Dd. Cf. Plut. Dem. c. 15. — (τινὰς] τινὲς SF.) — (λέγει] λέγειν SF.) — or. § **1** οὗτος κατέστη A. — **2** (post ἀπορίᾳ add. ὢν SFQ.) — (ὁπότε] ὅτε pr. S.) — **3** ἢ οὐ] οὐ om. A. Cf. 47. — (κομιεῖσθαι] κομίσασθαι SFQ.) — **5** (ἵν' ᾖ] ἵν' εἴη SA.) — **6** μουνυχιῶνος omnes. — ἔφη] ἐδόκει A. Fort. delendum. — (δοῦναι ἐκέλευσεν] δ. ἐκέλευεν SBQ.) — **7** (τῷ ταμίᾳ om. S.) — ἀπὸ τῆς A ut §§ 2. 4. 33. 37. 38. 41. (60): ἐκ τῆς, quod § 41 est in A. — **8** post ἀργυρίου omisi τούτου cum A. — (καὶ ante δύ' ὀβολὼ om. SBQ.) — ὀφείλει scr.: ὤφειλεν. Cf. 4. 21. 69. — **9** (ἐφιστήκει S.) — (ηφικρατης S.) — **10** (πιστότατ' ἂν SFQ, πιστότατον A.) — post ἐξαιτουμένων om. μὲν cum A, tum καὶ ante Ἀλκέτου cum eodem. — (μὲν post μόλις om. SFQ.) — **11** ὁ μὲν SFQ: ὁ μὲν γάρ. — **12** (ἐν τῷ λόγῳ ἀπήνεγκεν Schaef.: ἐν ᾧ λ. ἀπ. SFQ, ἐν ᾧ ἀπ. λόγῳ ἐλογίσατο A. Cf. 16.) — **13** (Καλαυρείᾳ Dd.: καλευρειαι S, Καλαυρίᾳ v. Item infra.) — **14** (Λαμπρέως codd.) — παραμείνωσιν scr.: παραμένωσιν R. Dd., περιμένωσιν codd. Cf. 50. — alterum πρότερον deleverim. — **15** δώσει S. — puto τότε μὲν οὖν. — τῷ ante Φιλίππῳ om. S Dd. Totum hoc ὃς .. ναυκλήρῳ del. Herwerden, iure suo scriptorem corrigens. Cf. 23. — **16** ὁ Ἀντιφάνης A: Ἀντιφάνης. — πύ-

θοιντο] *πύθωνται* A. — **17** *ἀποδοίη* scr.: *ἀποδῷ* A, *ἀποδιδοίη* v. Dd. — (*προσάγων* SFQ.) — *χιλίας δραχμὰς Φιλίππῳ* A. — *ἐπὶ τῇ τραπέζῃ* A Schaef.: *ἐπὶ τῆς τραπέζης*. Cf. 42, ubi genetivus est in A; LII, 24. — *γράψασθαι* A: *γράψαι*. Cf. 8. 30. 32. 60. 62. — **18** (*εἰδῆτε*] *ἴδειτε* pr. S, *ἴδητε* FQ.) — **19** *με*] *μὴ* A, *με μὴ* ci. Schaef. (*μὴ ἐμβ. με* Wolf). — *μαρτυρήσειν μοι* A. — *ἀπόφασιν* del. Herwerden. Cf. XXI, 84; XLVII, 45. — *τούτου* SFQ: *τουτουί*. — post *δέ μου* add. *αὐτῷ* cum SFQ, qui *αὐτῶν*; *αὐτῷ* Wolf. — (*κατεδιῄτα* A: *κατεδιῄτηται* SQ, *κατεδεδιῄιτηται* F.) — **20** *ἐν Καλ. Τιμοθέῳ* A. — **21** *φησιν αὐτὸν*] *αὐτόν φησι* A. Del. mal. et hoc *φησίν* et quod praecedit; cf. *ὡμολόγει* et *ἔλεγεν*. — *ἀποστερεῖ* A: *ἀπεστέρει*. — **22** (*ἱπποδαμίᾳ* SA.) — *Αἴσχρωνα* A hic et infra constanter. — **23** *τοῦ ἀκολούθου τοῦ τούτου τούς* R.: *τοῦ ἀκ. τούτου τούς* SFQ, *τούτους* A, *τούτου* Dd. Cf. 24. 31. 62. — *εἰς ἣν ᾐτεῖτο* A (*αἰτήσασθαι* est 22, *ᾐτήσατο* 24; cf. 31): *εἰς ἃ* (propter *ἐφ' ἃ* q. sequ.) *ᾔτει* SFQDd. — *ἦλθεν* Saupp.: *ἦλθον*. — *αὐτῷ* om. A. — **24** extr. (*τοῦτον*] *τούτων* S.) — **25** (*διαπραξάμενον* S et pr. F.) — *ἐνθάδε λόγον*] *λόγον ἐνθάδε* A; restitui *ἐνθάδε* ante *στρατηγίας*, ubi om. ADd., seclusi ante *λόγον*. — **27** *ἅμα δὲ* FQ. — **28** *συνέστησε*] *συνέστησεν οὗτος* A et γρ FQ. — **29** (*βασιλεῖ*] *βασιλέα* pr. S.) — *καὶ προσελθόντος*] *καὶ* om. S et v. ante R. (B?). — *οὗτος* om. A; item mox *ὁ πατήρ*. — *τὸν Φορμίωνα* A: *Φορμ.* Cf. 17. (*τὸν Φ. δοῦναι* hoc ordine A.) — **30** *ὁ Φ.* A: *Φ.* — (*ὑπόμνημα* A: *ὑπομνήματα*. Tum *δὲ* post *ἀπεγράψατο* SFQ. Cf. 8.) *Ἐγράψατο* pro *ἀπεγρ.* Schaef., ut 8. — *Ἀλκισθένης ἄρχων* A. — **31** (*Αἰγιλιεὺς* A: *Αἰγιαλεὺς*.) — (*λυκουργεῖς* SFQ.) — (*ἐδανείσατο* R.: *ὃ ἐδαν.*) — *ἀφικομένου* A ut 22. — **32** *τιμὴν* (ante *ἀπολαβεῖν*)] *τὴν τιμὴν* A. Item 35. 62. — (*ὃ οὗτος αὐτὸς* SFQ.) — *ἀπέτεισεν*] ita S. — **33** *πάνθ'* om. FQ. — (*τὰς μαρτυρίας ἀναγνώσεται* pr. S, corr. ead.) — *ὅτι δέ μοι*] *μοι* om. A. Cf. 34. — **35** (*ἐᾶσαι*] *ἢ ἐᾶσαι* SFQ.) — *παραστήσαντα* A. — *τὴν* ante *τιμὴν* om. cum SFQ. — *πωλουμένων τῶν* scr.: *τῶν πωλουμένων*. — **36** post *ξύλα* om. *ἐκ τοῦ λιμένος* cum A, cf. 35. — (*ἕνεκ'*] *οὕνεκα* S.) — **37** (*δὲ κἀκεῖνο* A: *δή*.) — *ἐπεμέλοντο* A: *ἐπεμελοῦντο*. Cf. 38 (*συνεπιμελεῖσθαι* 40). — *μᾶλλον ἢ οὐ Τιμοθέῳ* Schaefer, coll. §§ 3 (ubi *ἢ οὐ* SFQ, *ἢ* A), 47. 53; or. L, 66. Sed quodammodo pleonastice istud *οὐ* adicitur ceteris locis, ubi vel negatio est in enuntiato principali vel interrogatio, et recte ab hoc abest. Etiam cum negatione est *μᾶλλον ἢ* (L, 63), LII, 25. — **39** (*πῶς*] *ἢ ὡς* SFQ.) — *καὶ μὴν οὐδ'*

ἐκεῖνό γε εἰπεῖν τολμήσει] εἰπεῖν add. Hirschig, Gebauer Lys. p. 221 (λέγειν add. R.); omnia haec om. A; pro γε est τε in SFQ. — κατέλαβες scr.: κατελάμβανες v. Dd., κατέλαβεν A, in quo etiam § 40 ubique tertia persona est: κατέλιπεν, ἑαυτοῦ, φησί. — **40** κατέλιπες FQ: κατέλιπεν A, κατέλειπες SDd. — **41** (ἐλήφθη] ἐλείφθη SQ.) — τοῦ ἐμοῦ post πατρός om. A. Cf. 35. 36. 39. 40. — (ᾧπερ Wolf: ὥσπερ.) — αὐτὸν ante συνέστησας om. A. — (δεῖν] ἰδεῖν SQ.) — **42** ᾗ A: ἦν. — Τιμοθέῳ om. SDd. Cf. L, 31 (Schaef.). — ἅ τ' scr.: ὧν A; ὅ τι v. Idem A ὠφείλετο. — (ἐλείφθη S.) — **43** τὸ μέρος A: μέρος. — (κἀγὼ] ἐγὼ S. [ἐγώ τε ci. Saupp.]) — addidi τὰ post γράμματα coll. § 59. — καὶ ante πέμψαντος add. A. — τῷ τε A (Seager, Schaef.)· τῷδε. — (ἐγγράφεσθαι SFQ.) — ὅσα οὗτος] ἃ οὗτος A. — (ὁμολογει S.) — **44** κομισαμένου A, sed cf. XLVII, 12. — καὶ ὅστις scr. coll. § 8. 30: καὶ εἰς ὅ τι (καὶ εἰς ὅ τι .. ἀργύριον om. A). — μουνυχιῶνος hic quoque omnes. — post ἄρχοντος om. ὡς cum A. Cf. 48. — **45** (οὐδένα] καὶ οὐδένα S, sed καὶ deleto.) — ante τὸ ἀργύριον om. τοῦτο cum A. Cf. 8. — **46** (ᾗστε Bk.: ἴστε.) — ὅτε A: ὅ τι SFQ Dd. — (κελεύσαιτε Q et corr. F: κελεύσετε S, ἐκελεύσατε A.) — **47** μηδὲν] μὴ δ' FQ; in S est μηδεναντιουσθαι. Malim μηδὲν ἄν. — ποτε βουλόμενος A et γρ F, βουλόμενος F, β. ποτε SQDd., cf. XLVII, 30. — (καταλειπειν S.) — (ἢ οὐκ] που κ' pr. S.) — **48** ante καὶ ἀπέδωκε om. ὡς cum A. Cf. 44. — τῷ Φιλίππῳ A: Φιλίππῳ. — **49** σὺ ἅπαντα] σύμπαντα SFQ. — **50** (παραμείνωσιν] περιμένωσιν SF. Cf. 14.) — φιλίας ἄν ποτε A: ἂν φ. ποτὲ. — οὐδ' scr.: οὐκ. — **51** (πόσον Schaef.: ὁπόσον.) — ἐνεγκόντες AF. — πότερα μισθωτοὶ ceteri praeter S, ut supra πότερα κατ' ἐμπορίαν κτἑ. — **52** τῶν ἡμετέρων A: τῶν ἐμῶν SFQ (ex 51 extr.). Cf. ἡμετέρων q. sequ. — (ἀποδεξάμενον SQ, cf. 62.) — (ἤμελκεν S.) — (παραλήψεσθαι om. codd., add. R. Dd.; ὑποδέξεσθαι add. Lortzing.) — τὰ ἐνέχυρα τῶν δανεισμάτων om. SDd. — **53** ἄν ποτε εἵνεκα A: οὕνεκα ἄν ποτε SFQ (cf. 36), ἕνεκ' ἄν ποτε Dd. — ὁ Φίλιππος A (qui etiam paullo supra ὀφείλων τῷ Φιλίππῳ): Φίλιππος. — (καὶ ante ἀποδοῦναι om. S.) — **55** περὶ τοίνυν A: π. μὲν τοίνυν. — (αὐτοῦ post Αἰσχρίων om. ADd.) — δέρματι A: αὐτοῦ (αὑτοῦ) δέρματι. — (αὐτὸν ante ἐπέσχον add. SFQ.) — **56** ὡς ἐλευθέρου ὄντος τοῦ Αἰσχρίωνος om. A; in F pr. omissa erant verba ὡς ἐλ. ὄντος ὁ δὲ οὔτε .. Αἰσχρ.; ὁ δὲ οὔτε add. corr. — παρέχεται SFQ pro παρέσχετο; contra mox pro παράσχηται· A παρέχηται. — post ἐπισκηψάμενος ἐγὼ om. αὐτῷ cum A. — (παραδώσει

SFQ.) — **57** (*τεκμήριον* SFQ.) — (*πρὸς ὑμᾶς*] *πρὸς* in mg. a m. pr. S.) — **58** sufficit *ἰσχυρὸν* sine *πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον*; cf. Antiph. V, 38. 84. — (*κἀμοὶ*] *καί μοι* SQ.) — **59** *γεγραμμένος* A: *ἐγγεγραμμένος*. — ὃ scr. coll. §§ 32. 63: *ὧν* codd., *ἣν* Seager Dd. — (*ἀπέτεισε*] *απαιτησεν* S, *ἀπῄτησε* FQ.) — (*ἔχει*] *ἔχῃ* SQ, *εἶχε* F.) — *ἀπὸ*] *ἐπὶ* A. — **60** post *οὗτος* om. *μὲν*; alterum *μὲν* post *ἐν* om. A. — (*αργηλιωνι* S.) — *τῆς* ante *Μακεδονίας* om. A. — post *ἀργύριον* om. *ἀπὸ τῆς τραπέζης*, quae om. S, in *γρ* hab. FQ. — **61** post *εὐπορῶν* om. *οὗτος* cum A. — *ὡρισμένη* A: *ἀφωρισμένη*. Cf. XXXI, 5; Polluc. IX, 9. — **62** *μὲν* post *ᾐτήσατο* solus S, sed recte, cum opponatur *γεγραμμένου δὲ*. — ὁ ante *Αἰσχρίων* om. A. — (*ὁ τούτου* Dd.: *τούτου*.) — *ὅτε*] *ὅτι* errore Dd. — (*ἀπεδέξατο* SFQ.) — *ἀπῆλθε*] *ἀπεδήμει* A. — (*δ' ἀπῄτει*] *αποτε* S.) — *ὁ θέμενος* scr. coll. 63: *τότε μὲν*. — (*απαιτησε* hic quoque S.) — *τιμὴν* SFQ: *τὴν τιμήν*. Cf. 32. — (*χρέως* A al. Dd.: *χρέος*.) — **63** (*ἐν οἷς*] *ἐκείνοις* S, *ἐκείνοις οἷς* Schaef.) — *ὑποβάλλετε* v.: *ὑπολάβετε* SDd. Praesens utique requiritur; cf. XXI, 204; XXII, 4. 23; XLIII, 33 sq. — ὃ A: *ὅτε*. Cf. 32 extr. — *ἀπετείσθη*] sic S. — **64** *φήσει ἴσως*] *φησὶν* A, sed cf. LII, 26. — *καὶ περὶ* v.: *κατὰ περὶ* S, *κᾳ̈τα περὶ* Schaef. Dd. — *σοι χρέως* A; id. *ἀπιστήσειν σοι*. Deleri potest utrobique pronomen. — (*δεομένου*] *δομένου* S.) — (*ὡς*] *πρὸς* SQ.) — (*δυεῖν* SBQ.) — **65** post *τοίνυν* om. *ὑμῖν* cum A; cf. LIII, 22. — (*τε* post *ἐγὼ* om. SQ.) — (*οὗτος ἐμέ*] *αὐτὸς ἐμέ* SFQ.) — (*ἐμοῦ*] *μου* SFQ.) — (*ἐχῖνον*] *αιχεινον* S.) — *καὶ αὐτὸς* A: *καὶ αὐτὸς οὗτος* FQ, *οὗτος καὶ αὐτὸς* SDd. Patet in archetypo fuisse *καιαυτος* (superscr. *ουτος*). — *περιφανῶς αὐτὸν ᾔδη* Schaef.: *π. α. ᾔδειν* v., *ιδειν περιφανως αυτον ηδη* S, *ᾔδειν π. α. ᾔδη* Dd. Cf. 66. *Ἤιδειν* (III. pers.) est L, 44. — (*αὐτῷ τόνδε τὸν ὅρκον* S et *γρ* Q.) — *ἐδόκει* scr.: *δοκεῖ*. — post *μαρτύρων* om. *μὲν* cum SQ. — (*ἐμοὶ*] *ἐμοῦ* SQ.) — *καὶ περιφανῶν* A et *γρ* Q: *περ. δὲ*. — *ὅρκον* A (cf. 67): *τὸν ὅρκον* codd.; *τὸ ὅρκον* R. Dd. — **66** (*εἴη* in lit. IV litterarum S.) — *γράψοιτο* scr.: *γράψαιτο*. — post *συμφέροντος* om. *αὐτῷ* cum A. Cf. *ἕνεκα τοῦ πλεονεκτήματος* 65. — *υἱεῖ* v.: *υἱῷ* SDd. — **67** post *εἰκὸς* om. *ἐστιν* cum A. De re praeterita actor loquitur. — *ἐξ οὗ* A: *ἐξ ὅτου*. Cf. IV, 3. — *αὐτῷ* ante *ἐφόδια* om. A, male. — **68** (*ἐκείνοις* om. SFQ; sed cf. L, 67: *εἰ τοίνυν ἂν ἐμοὶ τότε ὠργίζεσθε, ὅτι οὐκ ἐπετριηράρχησα*.) — *ὀργίζεσθε δικαίως* A: *ὀργίζοισθε δικ*. — *ὅτι*] *διότι* A. Cf. L l. c. — ante *βοηθεῖν* om. *ὑμᾶς* cum SA. — *οἳ ἂν* scr.: *ὅταν*.

L. ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ.

Inscr. *τριηραρχήματος* SA; ead. corruptela etiam ap. Harpocrationem saepe vel in omnibus vel in multis libris est. — Demosthenis nomini uncos addidi.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. S.) — *διαδόχου Πολυκλέους* scr.: *δ. τοῦ Π.* v., *δ. αὐτοῦ Π.* SFDd. (h). — *τοῦτο δ'* Bait.: *τούτου δὲ.* — (*περιμένειν* R.: *παραμένειν.*) — *τοῦ ἐπιτριηραρχήματος* scr.: *ἐπιτριηραρχοῦντος* (h). (*Ἐπιτριηραρχουμένου* ci. Saupp. coll. §§ 29. 33. 39, verum et hiatus relinquitur, et desideratur perfectum.) — or. § 1 *ἐμὸς ἂν ἦν*] *γε* post *ἐμὸς* add. A; fort. *τ'* addendum (R.). — **2** *ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα* A: *ἅπ. ἐξ ἀρχῆς*. Cf. XLIX, 4 (XLVII, 3). — *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — (*μικροτέρων* pr. S.) — (*ἕκασται* A: *ἕκαστα*.) — (*ἐδιακονήθησαν*] *δ' ἐδιακονήθησαν* S, *διεκονήθησαν* A.) — *ἀληθῆ λέγειν* S: *ἀληθὲς λ.* Cf. VII, 43 (Turr.). — (*οὗτος ἢ ἄλλος* S.) — **3** *παρακαθημένοις* v.: *παρακαθεζομένοις* SDd. — **4** (*μεταγιτνιῶντος*, tum *μωλονος* S.) — *πολλῶν καὶ μεγάλων*] cf. argum. or. LI init.; *καὶ πολλῶν καὶ δεινῶν* A. — *αὐτοὺς ὑμᾶς* codd. praeter S. — **5** post *βοηθῆσαι* om. *αὐτοῖς* cum A. Paullo supra est *βοηθεῖν κελεύων* sine pronomine. — **6** (verba *ὧν ἀκούοντες .. αὐτοῖς* huc transposuit cum Saupp. Dd.; in codd. infra post *ὠνεῖσθαι* leguntur.) — *ὑμεῖς τότε* v.: *τότε ὑμεῖς*. Cf. XLIX, 13. — *Καλχηδονίων* corr. a m. pr. S cum FQ: *καλκηδονίων* pr. S, *χαλκηδ.* ADd. — **7** *τοίνυν* om. A. Cf. XLVII, 21; LVII, 20; confirmant *τοίνυν* h. l. similes loci LIX, 17. (53.) 79. — *ἅπασι* A: *ἅπασαν*. — **8** *οὐ μόνον τοίνυν*] *καὶ οὐ μόνον* A. — *ἐγὼ* om. A. — *τοὺς βουλευτὰς*] *τοὺς δημάρχους καὶ τοὺς β.* Meier coll. § 6. — **9** *οὐδ' ὅτι* scr.: *οὔτε ὅτι* codd., *ὅτι* Dobr. Dd. In antecedentibus *τούτων* refertur ad *τοὺς προεισοίσοντας*; ad *οὐδ. πρόφ. ποιησ.* comp. Theogn. v. 512 *πρόφ. μηδεμίαν θέμενος*. — *τριηραρχῶν*] *τριήραρχος* A. Cf. XLV, 3. — *ἐξειλεγμένα* A, qui etiam § 35 *λαμβάνειν* pro *προλ.* — **10** *τὴν ἐμὴν*] fort. *τήν τ' ἐμὴν*. — *ἤθελεν*] *ἠθέλησεν* A. — **11** (*πρῶτον* A: *πρώτη*. FQ etiam *δευτέρα* praebent.) — **12** *ἔλαβον .. καὶ κατέπλευσα* scr.: *λαβὼν .. κατέπλευσα*. — post *ἀντὶ* om. *μὲν* cum SFQ; tum scr. *μὲν ναυτῶν* cum corr. F: *με αὐτῶν* S, *μὲν αὐτῶν* Q et pr. F, *με ναυτῶν* ADd. (*Ἀπολειπόντων* S.) — *δοὺς* scr.: *διδοὺς*. Cf. 7. — (*πρὸς ᾧ*] *πρὸς τῶι* S.) — **13** *οὐδεὶς ἂν* scr.: *οὐδεὶς ἄν μοι* S et γρ Q, *οὐδεὶς ἂν ὑμῶν* v. — *ὑποθεὶς δὲ* SFQ: *ὑποθεὶς*. — *ἐλλίποι* Q, sed cf. 59 *ἐλλείπηται*. — (*προσετάξατε κατ' ἐμέ* SFQ. Cf. XX, 43, ubi secundum hunc locum *τὸ κατ' αὐτόν* cum A et γρ P scribendum est.) —

14 ἀπολιπόντες v.: ἀπολείποντες S. — Μαρωνιτῶν ASQ hic et infra: Μαρωνειτῶν. Cf. Meisterhans Gramm. der att. Inschr. p. 42[2]. — 15 αὐτῶν A: αὐ τῷ. Scil. τῶν στρατηγῶν. — οὐκ ὄντα v.: οὐκέτ' ὄντα S et γρ Q. Quamvis exactum esset tempus, non permittebatur ut domum redirent. — (ἐρετῶν] ἀρετῶν S.) — 16 (ἀπῇσαν Dd.: ἀπήεσαν.) — (λειφθείησαν S.) — 17 (αφιερον S; it. 18.) — secl. δὲ post εἰσαγγελθέντων. — Χαλκηδόνιοι codd. Dd.; cf. 6. — (παρ' Ἀρχεδήμου S et γρ FQ: παρὰ Χαιρεδήμου.) — (ἐπίτοκον Schaef.: ἐπὶ τόκον. Ἐγγείων τόκων s. ἐγγείου τόκου ci. R., cf. XXXIV, 23.) — ὃς .. Σηστῷ post Ἀναφλυστίου transp. Boeckhius Oec. civ. Ath. I, 191[2]. — 18 αὐτὸν] αὐτοῦ (R.) vel αὐτόθεν Herwerden. — ἔδωκά τι, ὅσον SA: ἔδωκα ὁπόσον. — 19 (παρήγγειλεν] ἀνήγγειλεν S propter ἀνάγεσθαι.) — 20 (καταπλεύσεσθαι A: καταπλευσεῖσθαι.) — μοι ἤδη A. Deleri potest μοι. — (μαρωνίαν S, it. 21.) — 21 διὰ ταῦτα ἅπαντα (propter ὁμοιοκάταρκτον) om. S Dd. — χειμῶνας codd. praeter S: χειμῶνα S Dd. Cf. VIII, 44. — πρὸς ante πολεμίους om. A. — τὴν εἰς R.: τῶν εἰς. — secl. τὴν ante Στρύμην. — 22 (καὶ πλοῖα ἑλκόντων om. S.) — καὶ ante ξένων om. A. — 23 (ἔτι δὲ] ἐπεὶ δὲ SFQ.) — (ἀπολειπόντων S.) — 24 (ἐκέλευσεν pr. S. Cf. 27. 29.) — καθ' ἑκάστην ἡμέραν F, it. 25. Deleri potest ἑκ., cf. 53; κατὰ μῆνα 25. — (διδομένου S.) — 25 (ἀπολειπόντων S.) — ἐπειδή μοι v.: ἐπειδή μου S Dd. Cf. 14. 18. 20. 24. — 26 verba ἐβούλετο γὰρ Ἀθηναῖος εἶναι cum R. al. Polycli tribui (Apollodoro male Bk. Dd.). — 28 (θέλεις pr. S, ε in mg. addito a m. pr.) — χρήσασθαι A. — (αρχεννεω S.) — post διαδόχους om. ἤ cum A; cf. LIII, 12. — ταῦτα om. S, πάντα om. FQ. Cf. XLIX, 33; LII, 7 sq. — 29 τοίνυν scr.: μὲν τοίνυν. Cf. XLIX, 55. — 30 τι ποιούντων A: ὅ, τι π. — ὁπόσου S Dd.; ἐκ πόσου v.; puto πόσου. — 31 (προσκαλουμένου S.) — 32 extr. τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — 33 τοὺς ante διαδόχους om. A. — (εὐθὺς in mg. a m. pr. S.) — 34 ἔφη post τοσοῦτον om. S. Cf. 28. 48. — 35 οὖν δύναιτ' v.: δύναιτ' οὖν S Dd. Cf. XLIII, 59. 76; XLV, 62; XLVIII, 50 al. — (λελοῦσθαι pr. S.) — 36 (αὐτοὺς] αυτος S.) — (τέσσαρας S.) — 38 προσέταττε A: ἐπέταττε. Cf. 17. 20. 32. 44. 50. 51. 53. 58. — παρόντων scr.: π. ποιεῖν A, π. εἰπεῖν v. Dd. — 39 (οὐχ] οὐκ S.) — ἐγὼ ἐκεῖνον FQ. — 40 (οὐδ' ἀξιοῖς S.) — (λειτουργῆσαι] λειτουργήσας S.) — 41 (ἀναφαύστιος S.) — ἀφικνουμένου A: ἀφικομένου. — 42 (τὸ ante ἐπιτριηράρχημα om. S.) — (οἱ ante παρὰ τοῦ om., tum ἐλθόντος hab. SFQ.) — (συναιήλισκον] νη supra v. a m. pr. S.) — 44 τριηραρχήματι] Harpocr. v. τριη-

ῥάρχημα. Tamen non sine causa πληρώματι ci. R., coll. § 35. — (παραμενοῖ Bk.: παραμενεῖ S, παραμένει v.) — 45 (ἐξ ὧν δὲ] δὲ om. SFQ.) — (τοῦ Ἀθηναίων Dd.: τῶν Ἀθ.) — 46 (τειμόμαχον pr. S.) — (εὐθὺς] ἔτι δ' A, ὅτι δ' S; τότε δ' ci. Saupp.) — ἐκέλευσε scr.: ἐκέλευε. — 47 (ἐξωνεὺς S.) — (ἐμπορειον S.) — 48 δέ μου A: δέ μου αὐτῷ SDd., δ' αὐτῷ ἐμοῦ FQ. Cf. 55. — 49 (ἀγοήσητε S.) — (λέγω] λέγω δ' S.) — (ἀποπλεύσομαι Dd.: ἀποπλευσοῦμαι.) — 50 (τε post τριήραρχος om. S.) — (οἱ supra v. a m. pr. S.) — 52 secl. τοῦ ante Θρασυλόχου, qui homo nunc primum nominatur. — τὸν Θρ. πείθει om. mox ἔπεισεν FQ. — τὴν τριηραρχίαν del. Dobr. — 53 ἀργύριον] μισθὸν A. Cf. 55. — ἐκέλευσε scr. (ut 46): ἐκέλευε. — (λυκεῖνος S.) — vv. οὐ γὰρ ἔφη ἔχειν — τοῖς ναύταις τὸ σιτηρέσιον om. A, spatio vacuo XVII versuum relicto; suppl. m. rec. Apparet in codice, unde A descriptus est, omissionem propter similia verba recurrentia factam esse. — ἐπεσιτίσαντο scr.: ἐπισιτίσαιντο. — 54 τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — 55 (κατακομίσαι μι S.) — 56 (ὅτι in mg. a m. pr. S.) — ἐξενῶσθαι pr. A (corr. rc.): ἐπεξενῶσθαι. Cf. Lortzing de orr. quas Dem. pro Apoll. scr. fertur (Berl. 1863) p. 57. — τὰς μαρτυρίας ὑμῖν FQ, sed cf. LII, 7. 19. 21. 31; LIII, 18 sqq.; LIX, 23 etc. — 57 (τῶν παραγενομένων] τούτων παρ. S.) — ἠθέλησε A: ἤθελε. Cf. 10; Mus. Rhen. XLIV. — (ἀνέγνωκεν A: ἀνέγνωμεν.) — 58 ὑπὲρ ante ἐμαυτοῦ om. A, sed cf. 39 sq. — 59 ἔχητε] ἔχει SA, ἔχῃ Turr. — 60 ἂν post δύνασθαι deleo; in A etiam post ζῶσαν § 62 additur. — (προσείπασα SAQ. Cf. XLVII, 41; LIII, 24.) — 61 (ἀποδιδοίη S.) — 62 (ἥδιον] ηδειον S.) — 63 (τῶν post συμβεβηκότων om. S; sed cf. 17. 59.) — (αἰτιᾶσθαι S.) — 64 νῦν om. A. — (διηγησαίμην S.) — addidi αὐτῶν post ὑμῶν; cf. 66. — (ἤ τίς] εἴ τίς SFQ.) — 65 (λειπόνεως SA.) — 66 ἢ οὐχ] οὐχ om. B, hab. Priscian. II p. 172 H.; Schaef. etiam § 63 ἢ οὐ τὰ ὑμέτερα postulabat, ubi om. οὐ cum codd. Priscianus II p. 173 H. Cf. XLIX, 37. — ὅταν] ἐπειδὰν A. — 67 post ἀδικεῖν om. με cum A. — εἰσπρᾶξαι] num συνεισπρᾶξαι ut XLIX, 69? — (ἀνήλωσα A: ἀνάλωσα.) — 68 ante ΜΑΡΤΥΡΙΑ addendum puto ΝΟΜΟΣ. ΑΝΑΛΩΜΑΤΑ (cf. 65), quae post χρόνῳ § 65 addenda esse ci. R.

LI. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ.

Codd. SFBQAr. Sed in A oratio bis scripta est, et inter XVII. et XLIII., quo loco etiam in r legitur (A^a) et post L. (A^b). Codicem A ipse denuo contuli.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argumentum a m. rec. hab. S.) — *παρασχόντα* scr.: *παρέχοντα* Wolf Dd., *κατέχοντα* codd. — (*πεπληρωμένον* SF.) — secl. *τὸν* ante *στέφανον*; cf. or. § 4. — (*ἕνης*] *ἕννης* S.) — (*περιορμίσαντα*] Felicianus. *περιορμήσαντα* F.) — *καὶ τότε* scr.: *καὶ τοῦτον ἐστεφάνωσεν* libri, *καὶ τοῦτον ἐστεφανῶσθαι* R. Dd., *καὶ τούτου τοῦ στεφάνου* Wolf (h). — or. § 1 (*εἰ μὲν*] *εἰ μὲν οὖν* A^{ab}.) — (*τὸ ψήφισμα* om. S.) — *εἰ* .. *ἠξίουν*] mal. *λαβεῖν αὐτὸν ἀξιῶν*. — 2 (*παντὸς*] *πάντες* A^b.) — *καὶ κατ' αὐτὸ δὴ*] *διὸ καὶ κατ' αὐτὸ* A^ar. — (*ἔχητε* A^a.) — 3 *χρῆν* scr.: *χρὴ* A^b, *ἐχρῆν* v. Dd. (h). Nempe hiatus in hac oratione etiam in pausa vitari solet. — *οἰομένους τὸν στέφανον*? an *δεῖν οἰομένους*? (br). — 4 (*περιορμήσῃ* SQA^ar.) — (*περιώρμησα* SA^a.) — *πρῶτος* (*α'*) post *περιώρμισα* add. Herwerden coll. argumento Libanii. — (*οὐδὲ*] *οὐ* SQFA^b.) — 5 *ἐγὼ μὲν* om. A^b. — verba *καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν* (br) recurrunt in or. L, 7. — (*ὑμετέροις*] *τοῖς ἡμετέροις* A^a.) — (*εἰπεῖν ἔχοιεν* cum r etiam A^a.) — (*ἂν ἐπειρῶντο* cum QA^ar etiam A^b.) — 6 *χείρον'*] *χείρον'* (*χεῖρον*) *ἂν* FA^ar. Conieceris *χείρονα δ'*. — *οὐδ' ὁποιαντινοῦν πω* A^ar: *ὁποιαντινοῦν οὔπω* A^b; *οὐδ' ὁποιαντινοῦν* v. Dd. — 7 *κἂν* scr.: *καί*. — *ἄδικον*] *ἄτοπον* A^ar. Cf. 6 *δίκαιοι*. — (*δι' ἐκεῖνα*] .. *ερεκεῖνα* pr. A^b; *δι' ἐκεῖνον* cum r etiam A^apr., *δι' ἐκεῖνο* corr. ab al. m.) — (*μὴ* post *τοῦ μὲν* supra versum hab. A^b.) — (*περιορμῆσαι* SA^a.) — (*μισθωσάμενον* A^b.) — (*δεδιακονημένων* A^apr., *δεδιηκ.* corr. [ab al. m.] cum r; *διακεκονημένων* A^b.) — 8 (*ὦ ἄ. Ἀ.* add. A^ar Dd.) — (*τότε*] *τῶν τε* A^b.) — *τὰς τριηραρχίας* om. A^ar. — *δεσμωτήριον* A^b, quod prob. GH. Schaef. Kirchh. Lipsius (Meier-Schömann Att. Proc.[2] p. 328): *δικαστήριον*. — (*ναῦς*] *ναῦν* A^bpr., corr. ab al.) — 9 *οὐδὲν ἂν* v., cf. or. XXIII, 130: *οὐδὲν* SrDd. — (*οὗτοι* in mg. a m. pr. S.) — (*κατ' ἄλλων*] *κατ' ἄλλον* A^ar, *κατ' ἀλλήλων* A^b.) — (*ἑαυτούς* A^b, ceteri *αὐτούς*). — (*δόξετε* A^{ab}.) — *φανεῖτε* scr. (num.): *φανείητε*. — 10 *ἀλλ' εἰ καὶ μὴ* ceteri praeter S. — (*κολάσετε* S, *κολάσητε* A^ar.) — *χρὴ*] *δὴ* S, i. e. *δεῖ*? (Bait.). — *σῶα*] *σᾶ* Dd. — *αἰσχροκερδίαν* cum SDd. hic et infra. — *τούτους τοιοῦτος* A^ar: *τοὺς τοιούτους τοῦτ'*. — 11 *δοῦσι* scr.: *δέουσι*. — *ἐπίπλουν*] *ἔκπλουν* R. Cf. 13. 14. — *ἐπιτιμίοις* om. A^arA^b; sed *τοῖς* .. *ἐνέξεται* ∾ *ἐὰν δὲ* .. *αἰσχροκ.* — *φανεῖται* A^b. — 12 *ἔμοιγε*] *ἐμοὶ* A^b. — *πάντες ἂν* v.: *πάντες* SDd. — *φήσαιτε* v.: *φήσετε* SA^ar. — *ἀδικεῖν* Cob. ex or. XXIV, 218 (*τὸ πρᾴως ἔχειν τοῖς τοιούτοις* .. *ἐθίζειν καὶ προδιδάσκειν ἔστ' ἀδικεῖν ὑμᾶς ὡς πλείστους*): *ἀδίκους*. — 13 *εἰς τούτους τοὺς λόγους* ex A^b recte

add. R. Cf. or. XIX, 29 *βούλομαι δ', ἐπειδήπερ εἰς τούτους προήχθην τοὺς λόγους .. πρῶτον εἰπεῖν ἁπάντων*. Sequitur autem, ut indidem etiam *προήχθην* reponatur pro nostrorum *παρῆλθον*, quod nihili est. — *ὑμῖν* A^b habet post *συμβαίνοντα*, om. post *τοιούτων*. — *ὠφελίας* S: *ὠφελείας*. — (*μόνοις ἡμῖν* A^b.) — (*οὐδαμοῦ* A^b.) — (*κηρυκίου* SA^ar.) — 14 (*χρὴ προσδοκᾶν* A^b.) — (*ἐπανορθοῦται* SA^br.) — 15 *ἐὰν μὲν .. ἐὰν δὲ* A^arA^b: *ἂν μὲν .. ἂν δὲ*. — (*ἄδειαν* SQ.) — *πολλάκις ἤδη* ad numeros abundat. *Τῶν .. παθεῖν* ∼ *μανθ. .. ὀνομάζομεν*; *ὑμᾶς .. πεπονθότες* ∼ *φυλ. .. καλέσειεν ἄν*; — (*ἂν* post *καλέσειεν* om. A^b, ante *τις* hab. A^ar.) — 16 *τότε* A^arA^b: *ποτὲ*. — (*ἐπὶ μισθῷ τοῖσδε* A^b.) — 17 (*τοῖς ἀμελοῦσιν*] *οἷ γ' ἀμ.* A^b.) — (*ὑφ' ἑαυτῶν* A^b.) — (*μὲν ναύτας*] *μὲν* in mg. a m. pr. S.) — (*φασὶ δεῖν*] *φασὶ δοκεῖν* A^b.) — (*αὐτοὺς ἀπὸ*] *ἑαυτοὺς ἀπὸ* A^{ab}.) — 18 (*ἡμᾶς*] *ὑμᾶς* pr. S.) — (*ἑαυτοῖς*] *αὐτοῖς* A^ar, *αυτοῖς* A^b.) — 19 (*ἐὰν ὑπὲρ*] *ἂν ὑπὲρ* A^{ab}.) — *προήκουσιν*] *ἥκουσιν* A^ar. Cf. XXII, 74, ubi *προεληλύθασιν* v., *ἐληλύθασιν* Akr. — addidi *τοὺς* ante *πάντα τὸν βίον*. Supplendum *εἰρηκότας*. — 20 *διὰ τοὺς δ'* SFQ: *διὰ δὲ τοὺς* (br). — *συνεροῦντας* A^ar: *συνηγοροῦντας*. — 21 puto ⟨*οὕτως*⟩ *ἀδίκους*, cf. XXIII, 204, vel *ἀδ.* ⟨*οὕτως*⟩. — (*παρὰ γὰρ*] *γὰρ* om. SQ.) — 22 (*μόνον οὐχὶ* cum F A^b.) — (ante *πωλοῦσι* add. *καὶ* A^b.) — (*ψευσομένους* corr. Q: *ψευδομένους*.) — *πλείστους* scr. coll. § 1: *πλείστου*.

LII. ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ.

Deest oratio in codd. Ar. In inscriptionibus paginarum Demosthenis nomini uncos addidi.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. § 2 *κατὰ τοὺς νόμους τὸν Λυσιθείδην* Wolf: *τοῦ νόμου τοῦ Λυσιθείδου* B, *τοῦ νόμου Λυσιθείδου* v., *τοὔνομα τοῦ Λυσιθείδου* (h) Dobr. Dd. Cf. § 30. — (*οὐκ ὀμόσας*] *οὐκ* add. Wolf.) — or. § 3 (*ἡρακλωτης* S.) — *οὗτος ὢν καὶ αὐτὸς*] *ὢν καὶ οὗτος αὐτὸς* R.; *ὢν καὶ οὗτος* Schaef. Cf. XLVII, 35 *ταύτην ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι*; LIII, 14 *τοῦτον .. οὔπερ*. — (*ἀριστονεωι* S, cf. 11.) — (*αλκιβιαδη* S, id. *ἀλχεβιάδου* infra et *ἀλχεβιάδηι* 4, *ἀλχεβιάδην* 11. 19, *ἀλχεβιάδη* 13; sed *ἀρχεβιάδης* pr., *ἀλχεβιάδης* corr. ead. m. 6, *ἀρχεβιάδου* 7 et infra passim.) — (*λαμπρεῖ* codd.; it. *λαμπρεὺς* 6; corr. Turr.) — rectius sit *εἰς Λιβύην* sine *τὴν*. — *κατέλειπεν* scr.: *κατέλιπεν*. — (*κηφησιάδηι* S.) — 4 (*δ' αὐτὸν* Schaef.: *δ' ἂν αὐτὸν*.) — (*φρασιαδη* S, syllaba *δη* punctis notata a m. ant.) — *πρῶτον μὲν* scr.: *πρῶ-*

τον. — (ᾧ ἂν Bk.: ᾧ ἐὰν.) — 5 πρὸς ὅ,τι; ἔφη scr.: πρὸς τί; ἔφη. Notus est is usus pronominis ὅστις ex Aristophane. — 6 (τὸν Κηφισιάδην] κηφισιάδης pr. S; σ litera in fine erasa est; τὸν add. m. pr.) — (ἐποίησα S.) — 7 δὲ post παρόντων addidit R. — 8 ἐπιγεγραμμένον] γεγραμμένον R., cf. 19. 21; v. l. XXIV, 181; LVIII, 48. — (ὦ Πασίων] ὁ Πασίων S.) — 9 (δήμητραν SBQ.) — αὐτὸν scr.: αὑτῷ Herwerden, σεαυτὸν codd. — (ὡς οἶμαι] ωσομαι S.) — 10 (τετρωμένος] προ μεν S.) — (Στραμμένῳ solus servavit S.) — 11 (μαινοίμην] μεμοιμην S.) — (ὅπως Schaef.: ὅπως ἂν.) — ἐθέλωσι Dd. — (αμελι S.) — (ὦ Πασίων] ὁ Π. pr. S.) — (βούλει SQ.) — 13 (διαλειπων S.) — οὐδ' scr. (Wolf): οὐδὲν v., οὐδ' ἐν FQ. Cf. XXI, 20 τοῦτον καὶ τὸ τούτου θράσος, 96 ὑπὸ Μειδίου καὶ τοῦ Μειδίου πλούτου al. (Rehd. Ind. I[4] p. 17). — 14 puto ἀποδόντα, cf. LV, 12. — (ἑταίρων S.) — 15 (post ἀναίσχυντοι om. εἰσι cum S.) — τούτου scr.: τουτουί. — (αὐτοῦ γε Schaef.: δι' αὐτοῦ γε.) — (ἑαυτοῦ pr. S ut vid.) — (θέλοντος Wolf: θέλων. Ceterum ἐθέλοντος Dd.) — 16 (ἔφυγον S.) — (τούτῳ mg. ed. Par. a. 1570: τοῦτο.) — 17 (μὲν οὐ Bk.: μὲν οὖν.) — (προκαλεσαμένου SQ.) — 19 (εἴ τι mg. ed. Par.: ἤ τι.) — (ἀμφισβητήσαντα mg. ed. Par.: ἀμφισβητήσοντα.) — ἀπειπόνθ' αὐτῷ Schaef.: ἀπειπόντ' αὐτὸν. — 20 (αλαζονιαν S.) — τούτου scr. ut 15: τουτουὶ. — (Ἄκην cum Valesio Dd. coll. Harpocr. v. Ἀκή: Θρᾴκην.) — αὐτοῖς Wolf: αὐτῷ. — 22 (οὑτωσὶ] litteram ι supra v. a m. pr. S.) — (οἱ post οἰκεῖοι add. Turr.) — βασάνων pr. S. — ψεύσαιντο codd. praeter S, recte fort. — 23 ἐγὼ] ἔγωγε FQ. — τοῦτον v.: καὶ τοῦτον F, τουτονὶ S Dd. — 24 (πότερον] πρότερον S.) — (μὲν γὰρ] μὲν supra v. a m. pr. S.) — 25 (τοδὶ σκέψασθε] το διασκεψασθαι pr. S, lit. αι in ε mutatis.) — ὑμέτερος scr.: ἡμέτερος. — 26 (τι ἰδίᾳ] τα ιδια ὅτι S.) — (ἐκείνῳ R.: διὸ ἐκ.) — 27 (ψευσομένῳ Turr. Dd.: ψευσαμένῳ codd.) — (ἀπαλιφοντος S.) — ἐθέλων Dd. — 28 (ἡμᾶς μὲν in mg. a m. pr. S.) — 29 (ἀπαληλιφέναι Bk.: ἀπαληλειφέναι S, ἀπηλειφέναι F, ἀπειληφέναι Q.) — (ἂν post ἐπιορκήσειεν add. R. Dd.) — (η post αἰσχρὸν repetit S.) — 30 (προκαλεσάμενος Felician.: προσκαλεσ.) — (κατὰ τοὺς νόμους γὰρ] τοὺς a m. pr. insertum in S.) — 31 (μάρτυρας παραγενομένους S.) — 32 init. ὅτι R.: ὅ τι Bk. Dd. — λαβεῖν scr.: λαβόντα. Ad Callippum certe hoc referendum; τὰ πιστά v. § 17. — 33 ὑμῶν αὐτῶν v.: αὐτῶν ὑμῶν S.

LIII. ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ.

In inscriptionibus paginarum Demosthenis nomini uncos addidi.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. S.) — (ψευδοκλητείας F: ψευδοκλητίας S v.) — ὀφλόντος scr.: ὀφείλοντος. — (δὲ τοῦ Schaef.: γὰρ τοῦ.) — καὶ ante ὁ Ἀπολλόδωρος addidi (h). — (ὡς ὄντας Wolf: ὡς οὐκ ὄντας.) — (ὁ δὲ Νικόστρ. add. Wolf.; pro eis καὶ hab. S. Μεταποιοῦνται B.) — post μοχθηρόν add. ἐστι S Dd. — or. § 1 (ἀπέγραψα utrobique A: ἀπέγραψα ... ἀπεγραψάμην S, ἀπεγραψάμην utrobique v.) — (ὡς αὐτὸς] ὡς ὁ αὐτὸς S.) — (καὶ τοῦ] καὶ τῶι SQ, καὶ τὸ F.) — (οὐδ' ἄφιλος om. S.) — 2 τοῦτο om. A. — 3 ἐξ ἀρχῆς A: τὰ ἐξ ἀ. — (ἂν post ἱκανὸν om. SFQ.) — 4 (οὑτοσὶ om. S.) — οὗτος ἐμοῦ] μου οὗτος A. — 5 (εἴην] ἦν SA et pr. Q.) — τε post ἐπιμελεῖσθαι om. A. — 6 ἐν δὲ] ἐν οὖν A (sequitur οὖν). — (ὁ post ἀδελφὸς om. SFQ.) — (τήν τε] τήνδε SQ.) — τε ὅτι] τε ὡς A. — πρὸς ἐμὲ] πρός με A, πρὸς ὑμᾶς FQ. — 7 ἀποστέλλω A: πέμπω. Praecessit πέμποντος. — αὐτοῦ] τούτου FSQ; τὸν ἀδ. αὐτοῦ del. mal. Saupp. — ὡς ἐμὲ πρῶτον A: ὡς ἐμὲ (με S) πρῶτον μὲν. — (κλάων A: κλαίων.) — extr. τι om. A. — 8 scribendum puto κελεύητε. — θελήσῃ S: ἐθελήσῃ v., ἐθελήσει Dobr. Dd. — (βοηθήσοιμι Schaef.: βοηθήσαιμι.) — post ἀδελφῷ om. αὐτοῦ cum A. — ἐφόδια A. — ἀφιείην scr.: ἀφίην SBQ, ἀφείην A Dd. — 9 ὑπισχνούμην A: ὑπεσχόμην. — ἃ παρ' SFQ: ἅπερ. Videtur tunc temporis divisio bonorum inter Apollodorum et fratrem (XXXVI, 8) nondum facta fuisse. — 10 (κλάων] καλων ut vid. pr. S, κλαίων corr. ut FQ.) — τὸ ἐγγειτόνων SAB, qua in scriptura est vestigium veteris orthographiae. — μοι τοῦτο] μου A. — 11 ἀπόληται FQ. — τὸν ante ἔρανον secl.; cf. 12; Antiph. II, β 9. — 12 (πρὸ τοῦ] πρὸ τούτου SFQ.) — συμφοραῖς σοι A: συμφοραῖς οὐ S, σ. σου v. Dd. Cf. 8 αὐτῷ. — μέν μοι A: μὲν ἐμοί. — κτημάτων] χρημάτων SQ et pr. F. — ἐπιλοίπου] λοιποῦ A; sed cf. LIX, 31 sq. — ὅσον scr.: ὅσον. Cf. οὗ LIX, 31. — 13 (συνοικίαν] συνθήκην cum notis delendi S.) — (προσεξένησε pr. S.) — εὖ om. A. — ἐπεβούλευε A: ἐπεβούλευσε. — (ἂν post ἀφείην add. SFQ.) — 14 (καὶ ἐγγράφει om. S.) — (ἀπρόσκλητον] ἀπόκληρον SFQ.) — (ἐπιβολὴν Vales.: ἐπιβουλήν. Cf. Suid. v. ἐπιβολή [Lipsius M.-Sch.[2] 1019].) — (τόν τε] τε in mg. a m. pr. S.) — τὸν ante Ἀρεθούσιον om. A Dd. — ὡς ὀφείλοντα

τῷ δημοσίῳ huc transposuit Saupp.: in codd. post καταδικασάμενος § 15 leguntur (ὡς om. S, ὀφείλοντος R. Dd.). — **15** verba ὁ Ἀρεθούσιος del. Saupp. Cf. Lipsium Meier-Schoem.[2] p. 1016 sqq. Satis habui Ἀρεθ. secludere; cf. e. gr. XXVII, 54. — (ἑξακοσίων καὶ add. Platner et post eum Ullrich.) — ante κλητῆρας, unde sustuli verba in § 14 translata, post R. addidi καὶ ψευδεῖς. — ἐπιβολήν hic quoque restitui cum R.: ἐπιβουλήν ut 14. — τόνδ' Ἀρεθούσιον SQ. — γενναίων A: γενναῖα. Cf. mox περιστοίχων. — (ἐλαιῶν SFQ et libri Harpocrationis [v. περίστοιχοι] praeter C.) — (περιστοχων S.) — (οὕτως S.) — **16** γείτονές τε FQ: om. τε SA. — πρὸς ὀργὴν addidi ex A. — (τούτου] τουτο S.) — ἐνταῦθα δή A (Hirschig): ἐνταῦθα ἤδη. — **17** (ἀπιόντα SQ.) — (περὶ] καὶ περὶ S.) — (μέσον] με μέσον S; A pro παίει τε hab. π. με.) — καὶ ὠθεῖ codd.: κἂν ὤθει Schaef., κἂν ἐώθει Bk. Dd. Cf. Kühner Gr. II, 975. — ἐλέγξας A: ἐξελέγξας. — **18** (ἐδεήθην A: ἐδ. μὲν v., ἐδεήθημεν Q.) — συνεχώρησα scr.: συγχωρῆσαι. Cf. 26; XLVII, 43; LIX, 6; Lys. I, 29. — ἀποθάνοι Schaef.: ἀποθάνῃ. — τοὺς ad μάρτυρας addidi ex FQ, qui πάντων τοὺς μ.; ἁπάντων μ. A, μάρτυρας r. Deleri potest πάντων cum r; τοὺς ex similitudine ceterorum locorum (veluti §§ 20. 21) addendum erat. — **19** (ἃ ante ἀπέγραψα add. SFQ.) — ὑμῖν post ἐπιδείξω del. malim. — **20** ὑπὲρ] τοὺς ὑπὲρ AF. — καὶ ante ἐλάμβανε addidi cum A. — (ἐργάσαιτο] ἐργάσαιντο S.) — ante μάρτυρας omisi εἰδότας cum A (v. § 19). — **21** (ανεροιντο SQ, ἂν ἔροιντο F.) — **22** (ὅσα .. μαρτύρια SFQ.) — (εἰπεῖν in mg. a m. pr. S.) — τ' ἐμὲ scr. coll. XLIX, 65: με. — γάρ ἐμὲ A: γάρ με. — αὐτῷ ἐμοὶ A. — **24** (βασανίζειν] βασανίζεσθαι ut 23 extr. S.) — ἔχειν] ἕξοι A. — ἐμὲ κρίνειν et τε post ἡγούμην om. FQ; sed cf. L, 65. Tamen cum etiam μὴ οὐ τὴν ἄλλην eidem pro δεῖν τὴν ἀρχὴν praebeant, alia lectio emergere videtur haud spernenda: οὔτε καλῶς ἔχειν τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἡγούμην μὴ οὐ τὴν ἀρχὴν .. γράφεσθαι. Fort. inde ab initio duplex lectio fuit. — (ειπεν S, εἴπαιεν F.) — **25** τούτων τοὺς A: τοὺς τούτων. — **27** puto δέουσιν συνεκτίνειν. — **29** (καὶ ἀποστερῆσαι S, καὶ ἀποστερήσειν FQ.) — (περιδόντες S.)

LIV. ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ ΑΙΚΕΙΑΣ.

Codd. SFQ, Ark. In inscr. reposui ΑΙΚΕΙΑΣ pro ΑΙΚΙΑΣ. Item in argum. et in or. § 1.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. habet S.) Cf. Gregor. Cor. W. VII, 1331. — or. § 1 (τουτουὶ] τούτου γε ap. Aristid. p. 369 v., τούτου τε Paris. 1741.) — (πολυχρόνον S.) — τὴν δίκην αὐτῷ? an τούτῳ τὴν δ.? (br). — ὧν] ἣν ἔχων FQ, περὶ ὧν ci. Rauchenstein Phil. IX, 789. — τοῦτον scr.: τουτονί. — 2 (ἃ πέπονθ' .. τούτου om. pr. S, vacuo spatio relicto; suppl. m. saeculi ut vid. duodecimi.) — (ἔλαττον rec. S.) — τούτου A: τουτουί. — (ἠδικῆσθαι] ἀδικησθαι S, i. e. ἀδικεῖσθαι? Hoc exstat XLV, 1; ἠδικ. XXVII, 3.) — 3 ἐξῆλθον codd., Rh. VII, 924: ἐξήλθομεν Dd. ex Hermog. III, 95; schol. Herm. VII, 732. 798; Psell. III, 692; Dionys. Demosth. c. 12 (br). — τουτουὶ Κόνωνος Dionysii v. et P contra usum Demosthenis (v. Mus. Rh. XLIV, 5); Κ. τουτουὶ nostri et Dionysii M (h). Seclusi τουτουί. — (προσκρούματ' Dionys. Dd.: προσκρούσματ'.) — ἐξ ὧν] ἐξῆς Dionys. — ἀριστήσειαν Dion.: ἀριστήσαιεν. — ἐν τῇ φρουρᾷ Dion.: ἐπὶ τ. φρ. (br). — εἰώθειμεν A et Dion. (εἰώθημεν M): εἰώθαμεν. — 4 ἦν οὖν] καὶ ἦν Dion. — ἂν οὗτοι ἐπαρῴνουν ἤδη Dion. Scripsi autem παρῴνουν (h); παρῳνήθη est sec. S XXII, 63. — τοὺς παῖδας τοὺς ἀκολούθους ἡμῶν Dionysii M, τοὺς τοὺς ἀκ. ἡμ. P, om. παῖδας τοὺς v. Dionysii. — αὐτοὺς post καπνίζειν om. Pollux VI, 91. — ante ὅ τι τύχοιεν interp. Sandys. — κατεσκεδάννυσαν Dion.: κατεσκεδάννυον codd. et W. VII, 1060. — (ἀπέλειπον A et Dionys.: ἀπέλιπον.) — ἐμεμψάμεθα Hirschig (ἐπεμεμψ. [br] R.): ἀπεπεμψάμεθα (br). — οὐκ ἐγὼ] οὐθὲν (οὐδὲν P) Dion. — 5 ἐποίουν ὅλως Dion. — τοσούτου γ' ἐδέησαν? (h). — συνεσκόταζεν Dionysii v. et P (non M). — ἔπειτα Dionys.: τελευτῶντες (ex § 4 puto) codd. et Aristid. p. 369. — ἐνέτεινάν μοι Aristides. — τινὰς στρατιωτῶν Dion.: στρ. τινάς. — οἵπερ ἐκώλυσαν] οἳ διεκώλ. Dion. — ἀνήκεστον ἡμᾶς A. — τούτων v. et Dionys.: τουτωνί S. — 6 μὰ τοὺς θεοὺς post ἀλλήλους hab. codd., transposuit R. post ἔγωγε, del. cum Dionysio Dd. Verum talia interpolari non solent. Cf. or. XXV, 9, et in hac or. § 26. 36. Denique οὐ μὴν .. θεοὺς ~ ᾤμην (ᾠόμην S) .. λαχεῖν (~ αὐτοῖς .. ποιεῖσθαι). — post συμβάντων om. οὐδένα Dionysii MP. — τοῖς τοιούτοις] ὡς τοιούτοις A, ὡς τοὺς τοιούτους Dionys. — secl. μὲν post πρῶτον; cum παρασχόμενος sequatur, non παρασχέσθαι, neque μετὰ ταῦτα δὲ, sed μετὰ ταῦτα, non est locus particulae. — ὧν εἴρηκα τούτων Dion.: τούτων ὧν εἴρηκα. — οἷα ὑπ' αὐτοῦ τούτου] ὅσα ὑπὸ τούτου Dionys. Puto μετὰ ταῦθ' ὅσ' ὑπ' αὐτοῦ τούτου πέπ. ἐπιδ., ~ ἵν' ἴδηθ' (non εἰδῆθ') ὅτι ᾧ

προσῆκε τοῖς πρώτοις (non τοῖς τὸ πρῶτον ἁμαρτηθεῖσι [br]) ἐπιτιμᾶν. — πρὸς τούτοις Dion.: πρότερος. — εἴργασται] διαπέπρακται Dion. (br). — 7 ἑσπέρας om. Dionys. V. Rh. IV, 350. — (τοῦ post Φανοστρ. om. S.) — (Κηφισιέως Palmer: Κηφισέως libri et Dion.) — ἔπινον δ' ἄρ' A Dion.: ἔπινον γάρ. Verba ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπυθόμεθα om. (propter homoeotel.) A (teste R.) Dionys. — γναφεῖ Dionysii M, γραφεῖ eiusd. v. Cf. Meisterhans Gr. d. att. Inschr. 58[2]. — Θεόδωρός τις, Ἀλκιβιάδης Dionys.; Ἀνδρομέδους eiusd. MP. — εἰς τὴν ἀγοράν] τὴν om. A. Cf. Sandys. — 8 συνέβαινεν A: συμβαίνει (h). — ἐκ τοῦ Φερρεφ. (Φερεφ.) Dionys. — τῷ ante Φανοστράτῳ om. S Dd. — προσπεσόντες scr.: περιπεσόντες. Immo Aristo Cononi περιέπεσεν, v. § 25. — ἐξέδυον A Dionys. — (ὑποσκελλίσαντες pr. S.) — καὶ παίοντες Aristides p. 380 bis: καὶ ὑβρίζοντες. — (κατέλιπον Bk.: κατέλειπον Dion., καταλιπειν S, καταλιπεῖν FQ, καταλείπειν kr.) — 9 καὶ βλασφημίαν] βλασφημίαν FQ, βλασφημίας Dion. Cf. XVIII, 140. — τινὰ ἃ καὶ A, τινὰς ἃς καὶ Dion. — λέγειν A: ὀνομάζειν. Ὀνομάσαι est II, 19; λέγειν XXII, 2; XXIV, 7; XXIII, 202; in hac or. § 17. — ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια om. Dionys. — τεκμ. ὡς πᾶν .. γενόμενον (i. e. γέγονεν?) Dionys. — αὐτὸν ἠξίουν τοῖς ἀγκῶσιν Dion. — μόγις S: μόλις. — 10 (Χολλίδην codd. Etiam verius est Χολλήδην.) — post κομίσαι om. με cum S. — οὕτω S: οὕτως. — (συνίσασιν] συνιασιν S.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ] ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — 11 (ὧν ἔλαβον] ἃς ἔλ. SAQr.) — (ἰδόντων] εἰδότων S.) — μετὰ ταῦτα δὲ scr.: μετὰ δὲ ταῦτα. — (απεκλεισμην S, ἀποκεκλείσμην FQr.) — 12 (ὁ ante ἰατρὸς supra v. a m. pr. S.) — (περιοδύνωι SQAr.) — add. τ' ante ὄντι (h). — (ὄντι ante ἤδη repetit S cum signis delendi.) — ἀπορουμένων scr.: ἀπορουμένῳ (h). Cf. LV, 26 extr. — ἐπισκοπουμένων FQ, cf. LIX, 56 (Sandys). — 13 τινὰς om. Akr, sed hab. etiam Aristid. p. 374 W.; cf. Suid. v. φαῦλος. — πολὺ] πολλῷ bis Aristides. — πολλαχόθεν om. S, at testatur Aristides l. c. v. 12 cf. 20. — τί ποτ' v.: τίνα ποτ' A Dd. (br). — 14 puto εἶναι τὸν ἑαυτοῦ (h). — (καὶ post πολλάκις iterat S.) — τινας post παροίνους μέν om. Q. — (κατασκευάσει Akr: παρασκευάσειν S, κατεσκευάκασι FQ.) — 15 δικασταὶ] Ἀθηναῖοι A. — (χαλεποις S.) — 16 οὐθ' ὑβρίζοντες codd.: οὐδ' ὑβρ. Bait. Dd. Cf. Sandys; or. LV, 4. — 17 ἰθυφάλλῳ] φαλλῷ Ar. — (τοιαῦτα] τὰ τοιαῦτα S.) — μή τι Schaef.: μὴ ὅτι. — 18 (ἀκούω] ἀκούσω pr. S.) — ἀναμείνῃ FQ. — 19 ὑπάγεσθαι κατὰ μικρὸν scr.: κατὰ μ. ὑπ. (br). — (εἶναι post νόμοις om.

S.) — **20** *συνηγμένοι* v.: *συνειλεγμένοι* SAkr (34). Cf. *τοὺς θιάσους συναγούσης* XIX, 281; *συλλέγειν* pro *συνάγειν* fuit in quibusd. XXI, 29 (sed *συνάγουσα* pro *συλλ.* LIX, 31). — (*ερωτες* S.) — *ὑμεῖς γελάσαντες* scr.: *γελάσαντες ὑμεῖς* (br). — *καὶ ὑβριζόμην* om. Aristid. p. 387. — secl. *μετὰ ταῦθ'* (br), quod ne sensui quidem convenit. Cf. Aristid. p. 387, qui saltem non testatur *μετὰ ταῦτα*. — **21** *παρ' ὑμῖν* v.: *παρ' ὑμῶν* SAk, quod cum *σκῆψιν* non convenit; adde quod sequitur *ἀποκεῖσθαι*. — (post *ἡλικίαν* add. libri *ἢ νεότητα*, quod cum R. del. Dd.) — **22** *ταῦθ' ἅπερ οὗτος νυνὶ* A non male. — **23** non audeo secl. *ἡ* ante *ζημία* (br), quod feci XLV, 80; propter *ἐξαμαρτάν.* enim necessarius articulus videtur. Sed puto scr. *ἡ ζ. θ.* [*κεῖται*]. — **24** (*τοὺς τῆς ὕβρ.* Akr, *τῆς ὕβρ.* S v., *τόν τε τῆς ὕβρεως* Dd.) — **25** (*ἴεριας* S.) — *ὅπερ ἐμοὶ* (br)] *ὅπερ νῦν ἐμοὶ* sec. LV, 1? — **26** (*θεάσασθε* SQAr. Cf. e. gr. XVIII, 25.) — *ἐποίησαν μὲν* Akr: *ἐπ. μὲν γάρ.* — *καθ' ἕνα ἡμῖν οὑτωσὶ καὶ πρὸς* Harpocr. v. *λίθος*. — *λίθον* Harp. Dd.: *βωμὸν* nostri. Brevium sane quod ex illa lectione, quae ceteroquin quam maxime genuina videtur, concursus fit, argumento est aliud quid vitii latere. — *ἐξορκοῦντες* Harp.: *ἐξορκίζοντες*. — *ἄνδρες* SAk: *ὦ ἄνδρες*. — post *αὐτοὶ* om. *οὗτοι* cum Akr. Fort. etiam *ἑαυτούς* (h) delendum. — **27** *ἕνεκα* (br) num delendum? Cf. 18 sq. — **28** *τοῦτο μὲν* Akr: *πρῶτον μέν*. — (*ληχθῆναι* ut vid. pr. A, Wolf: *δειχθῆναι* S et γρ FQ, *λεχθῆναι* FQkr corr. A.) — **29** *μὴ παρεσκευάσατο* Akr: *οὐ παρεσκευάσατο* (h). — (ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ SA.) — **30** (*ηνικα τηνωραν* pr. S corr. ead.) — *ἅπερ καὶ νῦν* Akr: *ἅπερ παρ' ὑμῖν*. — **31** (*Ἀρχιβιάδης* S. Cf. 34.) — (*Ἁλαιεύς*] *αδαιευς* S.) — (*Χαιρήτιος* SF, *Χαιρίτιος* Q.) — *Χαιριμένους* SAr: *Χαιρεμένους* k, *Χαριμένους* v. Dd. V. C. I. A. IV p. 15 sqq. (v. 5). — *Πιθεὺς* S: *Πιτθεύς*. V. C. I. Att. II, 804, vv. 232. 254. — **32** *ὅτι πρῶτον*] *οὐθ' ὅτι πρ.* Akr. — (*Νικήρατος*] *νικορατος* S.) — *τυπτόμενόν με* scr.: *τυπτόμενον ἐμὲ*. Sed mal. *τυπτ. καὶ θοιμάτιόν μ'* (br). — *ἔπειτ'*] *οὔτ'* Akr, ut supra *οὐθ' ὅτι*. — *ἔγωγε* Akr: *ἐγὼ* (h). — (extr. post *τί γὰρ ἂν* add. *ἢ διὰ τί* codd., quae del. Schaef.) — **33** *ὑφ' οὗ τε* codd. praeter S; adieci *τε* post *πρώτου* (h), pro quo *πρῶτον* pr. S. — (*ὑπεξερχομαι* SFQ.) — **34** (*Χαιρέτιμον*] hic quoque, ut 31, *Χαιρήτιον* SFQ.) — **35** (*ἑταίρων*] *ἑτέρων* S.) — puto *φασιν δρᾶν τινες* (br). — *προτέρους* scr.: *πρότερον*. Cf. VI, 18. — **37** *ἀλλήλοις* (cf. 35) om. pr. S. — **38** (*ἐπαράσεσθαι* corr. S: *ἐπαράσασθαι* pr. S al.) — *ἀπήγγελλεν* SQ: *ἀπήγγειλεν*.

Cf. XXI, 36. — [ἀπο]βλέποντας (br)] cf. or. XIX, 29 (IX, 35; XIV, 15). Ceterum ἀποβλέποντα Ak. — 39 (κατεσθίειν A et Maxim. W. V, 589: κατακαίειν.) — (τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων οἷς Hemsterhusius: τὰς ὄρνεις τὰς ἐκ τῶν χωρῶν [χορῶν Ar] αἷς codd.) — (μέλλουσιν S.) — 40 μηδὲν ἂν ⟨ῥᾳδίως⟩ ὀμόσας (br)? Add. autem Dd. cum Dobr. (Saupp.) post ὀμόσας verba ὧν μὴ νομίζετε (νομίζεται Akr fort. recte), quae ego eo loco ubi in codd. leguntur restitui, quamvis corruptum locum putem. In Dobraei coniectura id male habet, quod κατὰ δὲ δὴ παίδων tamquam maius aliquid post ὧν μὴ νομίζετε infertur. Fort. παίδων spurium: καθ' ὧν δὲ δὴ μὴ νομίζ. μηδ' ἂν μελλήσας. — (μηδ' ἂν] μηδὲν SFQ.) — εἰ δ' ἄρ' Akr: εἰ δ'. Cf. XVIII, 278. — (ὀμνύων] ὁ ὀμνύων SFQ.) — post νόμιμον Maxim. l. c. addit κατ' ἐξωλείας αὑτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας. Quae recipienda duxi; cf. Antiph. V, 11, praefat. vol. II p. VII. — ὀμνύντος Akr: ὀμνύοντος. — κἂν ὁτιοῦν scr.: ὁτιοῦν Akr; καὶ ὁτιοῦν v. — κατεπιορκηθησόμενος Dobr. Dd. — 41 (ὀμόσαι] ὁμολογῆσαι S.) — γένοιτο καὶ ἀγαθὰ Aristidis p. 377 W. Par. 1741: γένοιτο ἀγαθὰ v. Aristidis et nostrorum Akr, ἀγαθὰ γένοιτο (h br) v. Dd. (ut est LVII, 57; LV, 24). — αὐτὸς Akr: αὐτός γε SFQ, αὐτός τε Aristid. Cf. 40; IX, 42; XIX, 71, al. — puto μέλλει ποτ' ἔσεσθαι (h). 'Εξώλης ἀπ. = αὐτὸς κεἰ .. ἔστιν = ἢ μ. ποτ' ἔσεσθαι. — (διαρπαγηι S pr.) — 42 ἄξιον Akr: ἀξιῶ. — (ἁμαρτημάτων] αιτηματων S.) — 43 (κλαήσει Dd.: κλαιήσει.) — puto πότερός ποτ' (br). Cf. XXXIX, 14. 16. 21. — ἐλεινότερος scr.: ἐλεεινότερος. — (ἀφῆτε SFQ.) — 44 (καὶ αὐτοὶ add. ex Akr.) — (οὐθ' om. SFQ.) — nonne ἔσθ' ὁ λόγος (br)? an del. ἐστίν? — δήπουθεν Ak: δήπου (h). — (οὐδὲν Akr: μηδὲν.)

LV. ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΒΛΑΒΗΣ.

Codd. S, FQ, Ar (acc. August. quintus Reiskii, conspirans et ipse cum A). In inscr. addidi ΒΛΑΒΗΣ, v. Harpocr. v. χλῆδος, Priscian. XVII, 126.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. (Argum. a m. rec. habet S.) — διωκόμενος Saupp.: διώκων codd., φεύγων Wolf Dd. — (δυσομβρίας γρ mg. ed. Paris. a. 1570, Dd.: δύο βίας S, δηωβίας F, δη βίας B, δινοβίας v.) — ἀποικοδομηθεῖσαν R.: ἀπωκοδόμησας SFB, ἀποικοδομήσας v., ἀποικοδομήσαντα Saupp. Dd. — (τὸ ἔργον] τὸ στενὸν S.) — τις] εἰς S. Scripsi autem χαρ. τις ἀλλὰ (τὸ codd.) χωρίον, quod in γρ habet ed. Par. — or. § 1 διατέθει-

κεν omnes. — 2 (*Καλλικρατίτην* SFBQ, unde *Καλλικρατίδην* Turr., *Καλλικράτην* etiam γρ FBQ.) — 3 *παρέχομαι* (§ 7)] non deterior lectio est in Ar et γρ FBQ: *ὑπάρχει μοι* (cf. 9. 14). — (*τοῦ τούτων*] *τουτου τοῦ* S.) — 4 transposui verba *πλέον μὲν* . . [*Καλλιππίδου*], quae in codd. leguntur post *διεμαρτύρατο*, addens *καὶ* ante *πλέον*, delens *δὲ* inter *ἐν* et *τούτοις*. Cf. XLI, 18; supra p. IV. Tum seclusi *Καλλιππίδου* repetitum, etiam propter hiatum, qui in hac or. etiam in pausa vitari solet. — *ἐπιβιοῦντος* omnes, v. ad XLI, 18 sq. — *ἐγένετο*] *ἐγίνετο* Ar. — *οὐδ᾽ ἐκώλυσεν* scr.: *οὔτ᾽ ἐκ.* (*καὶ οὔτ᾽* Ar). — *ἡμέτερον* om. Ar. Cf. 29. — 5 (*τισεία* S.) — *μηδὲν ἡμῖν* codd. sec. Dd., sed *μηδὲν ὑμῖν* S teste Sandys, it. corr. a m. pr. r; *μηδὲν ὑμῖν* Dd. Cf. XLI, 9; supra p. IV. — (*ἦν*] *η* [*ἤ*, *ἦ*] codd., corr. Turr. Dd.) — *χρήσασθαι* Ar: *χρῆσθαι* SFQ Dd. — 6 *γέ σε* (vel potius *γε* [*σε*]) Dobr.: *σέ γε* Ar, om. *γε* v. Cf. XIX, 52. — *νυνὶ* Ar: *νῦν*. — 7 *εἰ ἠνέγκατε* . . *νῦν* om. SAr. — *τοὺς μισθοῦ μαρτυροῦντας εὐχερῶς τούτοις* γρ FQ (*τούτοις* etiam SFQ). — *τῶν* ante *πραγμάτων* secl. Herwerden. — *μου* fort. del. (h). — *ἠδικημένοις*] *ἀδικουμένοις* Ar. — 8 *ἀναίδειαν* Ar: *κατηγορίαν*. — 10 (*τὸ μέσον*] *τὸ* om. pr. S, add. ant.) — *τοῦτο τὸ* scr.: *τοῦτ᾽*. — (*ἧ μὲν*] *εἰ μὲν* SFQ; it. *εἰ δ᾽* pro *ἧ δ᾽* FQ.) — *κάτω* om. Ar. — *τηνικαῦτ᾽* sine *τοῦτ᾽* Ar, recte fort. — 11 *καὶ δὴ καὶ* Ar: *καὶ δὴ* (*καὶ δὴ καὶ εἰς* Hirschig). — 12 *βλάπτειν μ᾽ αὐτόν* scr.: *βλ. ἐμὲ αὐτόν*, quod nimis ambiguum. — 13 *νῦν* Ar: *νυνί*. — *τίς ἂν* . . *ταῦτα* Ar: *τίς* . . *ταῦτ᾽ ἄν*. Cf. 14. 17. 32, al. — 14 *πάσας νυνὶ*] *ν. πάσας ἤδη* Ar. — 15 *καὶ χωρίον* SFQ: *καὶ τὸ χωρίον*. Cf. 12. — *ἔχον* Ar. — *πλείστοις* Ar: *ἄλλοις*. — (*τοῦ τούτων*] *τῶν τούτου* S, *τοῦ τούτου* FQ.) — (*οὐδὲ τούτων* SQ.) — 16 *σκέψασθαι* SAQ. — (*ἑώρακεν* codd.) — *ἕνεκ᾽ ἄν* scr.: *ἕνεκα*. Post *χαράδραν* add. esse *ἂν* ci. Zurborg Herm. XIII, 286, it. H. W. Moss ap. Sandys. — (*τούτῳ*] *τοῦτο* SQAr.) — 17 secl. *αὐτοῦ* (h); *τὴν αὐτοῦ* postulant Turr. — (*αὐτὸ*] *ἂν* SFQ, sed *αὐτὸ* etiam mg. S teste Sandys.) — *ἐγκαλέσει* mg. S teste eodem. — 18 *θαρρῶν γ᾽* Hirschig. — *ἀφιείην* scr.: *ἀφείην*. — *ἀτιμήτους φεύγω δίκας* Ar: *δ. ἀτ. φεύγω*. — *διέπεσε*] *εἰσέπεσε* Ar Hirschig. — *ἀφιέναι* FQ: *ἀφειέναι* S, *ἀφεῖναι* Ar Dd. — (*ἔξεστι* SFQ.) — *οὐ γὰρ δὴ ἐκπιεῖν* (h) *με αὐτὸ Κ. ἀναγκάσει* Aristides p. 358 W., *οὐ γὰρ δήπου κελεύεις ἡμᾶς ἐκπιεῖν αὐτό* Aelian. epist. 6 p. 18 Hercher. *Me* om. Ar. — 19 sententia *ταῦτα τοίνυν* . . *ἀγαπήσαιμ᾽ ἂν* loco quo nunc legitur prorsus inepta est. Minoribus litteris expri-

mendam curavi. — *ἀν᾽* (*ἂν*) *ἕτερ᾽* Wolf: *ἀνὰ* (*ἀν* s. *ἂν* SQFB) *θἄτερα* codd., *ἀνὰ χἄτερ᾽* Dobr. Dd. Non est locus particulae *καί*. — *ταύταις* scr.: *ταύτας*. — *ταύτῃ* scr. (cf. 20): *ταύτην*. — **20** (*μὲν* post *ἔβλαψε* om. SFQ.) — *καὶ νῦν* Ar: *νῦν καί*. — *τοῦτον* scr.: *τουτονί* (h). — *εἰσπεσόντος*] *ἐμπεσόντος* FQ. — **21** (*ἐνεχώρει*] *εν* in litura trium ut vid. litt. S.) — secl. fort. *καὶ* in *εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο* (cf. antea *εἰ καί τι*); v. ad LVIII, 69. — **22** *ὃς ὅτι* A. — *τῆς ὁδοῦ* del. Dobr. — (*ἐκβαλὼν* γρ FQ, Harpocr. v. *χλῆδος* (praeter C, qui *ἐμβαλὸν*), Suid. *χλίδος* (ex Harp.): *ἐμβάλλων* SFQ, *ἐμβαλὼν* v. Cf. 27.) — *ὑψηλοτέραν τ᾽ εἶναι τὴν ὁδὸν* A, *ὑψ. καὶ στενωτέραν τὴν αὐτὴν ὁδὸν πεποιῆσθαι* Harpocr.; ap. Suid. Bernh. ex A *πεποιῆσθαι ὁδόν* restituit. Inde elicui *ὑψ.* (*τε*?) *τὴν αὐτὴν καὶ στενοτέραν πεποιῆσθαι*, pro v. *ὑψ. τὴν ὁδὸν καὶ στ. πεπ.* Cf. LVII, 25. — **23** (*οἰκουσῶν ἀμφοτέρων* Ar.) — (*γειτνιουσῶν* Ar et pr. S.) — **24** *ἀποδυρομένης* Ar: *ἀποδυραμένης*. — (*πάντα*] *πάντες* SQ.) — (*οὕτω μοι*] *οὕτως ἐμοὶ* SFQ.) — *πολλὰ κἀγαθὰ* scr., coll. or. LIV, 41, ubi v.: *πολλὰ ἀγαθά*. — (*βρεχηναι* S.) — *αὐτὴν*] malim *αὐτῇ*, quamvis illud sit etiam ap. Aristid. p. 452 W. *Αὑτὴν* Schaef. — (*ἀποκληθῆναι* S; id. *οὐ μέντοιγε παθεῖν γε*.) — **25** *ἦν*] *ἐστὶ* Ar. — (*τούτοις*] *τούτῳ* SFQ.) — (*γ᾽ εἰ* om. pr. S, add. ead.) — (*ἐποικοδόμησεν* SQ.) — (*τά γε*] *τά τε* pr. S.) — **26** *ὁπότε*] *ὅπου* Hirschig coll. § 18; sed v. XLI, 25. — (ante *ἐξάγειν* S hab. *ἐκβεβλήκασιν* [§ 27], sed ipse librarius del.) — **27** (*προεκαλούμην* S.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ SQ.) — **28** num delendum *ἄνθρωποι* (h)? — *καὶ ταύτην* F, quod satis placet. Cf. XIX, 120. — (*παράπαν ἅπαντα*] litt. *παν* & in mg. a m. pr. habet S.) — **29** *καὶ μετεωροτέρας* om. S (teste Bk.); *καὶ μετεωροτέρας γεγενημένης* tanquam ex S Dd. — **30** *εἶθ᾽ ὅταν τύχῃ*] *ὅταν τύχῃ καὶ* Ar. — (*καταβάλλει* SQ.) — *στέρξω* scr.: *στέργω*. — **31** (*κατηγορεῖν νῦν*] *μαρτυρεῖν* SFQ.) — *καὶ πρότερον* γρ Q: *τὸν πρότ.* S, *τὸ πρ.* v. Dd. Cf. 34 *ὅτι καὶ πρότερον*, LII, 11 *καὶ γὰρ ἂν καὶ μαινοίμην*. — post *ἐρήμην* om. *μου* cum Ar. Cf. 34. — *τὸ σόφισμα* Saupp. — **32** *περιοικοδομήσειεν ἂν* Ar, cf. 17. — *ἕτερον*] *ἑτέραν τινα ἄλλο* S, *ἕτερόν τι ἄλλο* Ar. Similiter XLI, 12 pro *ἕτερα* in Ar est *ἕτερ᾽ ἄλλα*. *Ἄλλας ἑτέρας* est XV, 27. — *πλέον ἢ* om. Ar. — (*ἔτη* om. S.) — (*προέσθαι, πάντα*] *παντα προεσθαι* pr. S, corr. ead.) — **34** *ἑτέραν* scr.: *τὴν ἑτέραν*; tum *τοιαύτην* scr. pro *ταύτην* (*ταυτηνὶ* Ar, itaque num *τοιαυτηνί*?) *τήν*. Cf. 31. — post *ποιοῦμαι* quaedam verba excidisse puto, quibus de Callicratis lite (§ 2) mentio fiebat;

ita quae sequuntur *καὶ Καλλάρῳ κτἑ.* ad Callicratem referebantur. — **35** addidi *τοῖς* ante *ἴσοις*; cf. 9; XLI, 14; supra p. IV. — *ἰσχυρότατ' ἂν* Dobr.: *ἰσχυρότατα.*

LVI. ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ.

Codd. S, FQ, Ar. In inscr. omisi *βλάβης* cum S, A, Harpocr. v. *ἀμφοτερόπλουν.* V. Att. Bereds. III, 1, 521, 1. Plenior est subscriptio in S: *Δαρείῳ καὶ Παμφίλῳ κατὰ Διον.*; item in A, additis post *Διονυσ.* verbis *περὶ τῆς ἀρπαγείσης* (i. e. *ῥαγείσης*) *νεώς.*

Demosthenis nomini uncos addidi.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. rec. S. — § 1 (*δὲ* post *καταπλεύσαντος* in libris additum, deletum in mg. ed. Par. a. 1570.) — 2 (*πρὸς λόγον* R.: *πρὸς ὀλίγον.*) — or. § **1** *τὴν κατὰ θάλατταν* Schaef.: *κατὰ θάλ. τήν.* — *μὲν* post *ἐκεῖνο* om. A. — (*προσέχει* SFQ.) — *βυβλιδίῳ* S: *βιβλιδίῳ.* — (*τὸ ἀργύριον*] *τὸ* a m. pr. insertum in S.) — **2** (*ποτὲ*] *τότε* SQ.) — **3** *τουτῳί* scr.: *τούτῳ.* — (*τοὺς* ante *νόμους* om. SFQ.) — **4** *δῆλον* pr. S: *δηλονότι.* Cf. VII, 33. — **5** *τοὺς* ante *τόκους* om. A, ego etiam post *τόκους* addidi, coll. § 12 sqq. 22, al. — (*ἐμπορίων*] per diphthongum scriptum in S et hic et infra.) — **6** (*πλεύσεσθαι* Dd.: *πλευσεῖσθαι.*) — **7** (*Διονυσόδωρός τε*] *τε* in mg. a m. pr. S.) — **7** *Παρμενίσκος* post *ὁ μὲν* om. A. — *ἔλαβεν* A: *παρέλαβεν.* — **8** *διετίθεντο*] *συνετίμων* Suid. v. *συνετιμήθη.* — **9** (*ἐπ' ἔλαττον*] *ἐπ'* om. S.) — secl. *καθεστηκότα* (cf. 8. 10) post *τἀνθένδε* (*τἀνθάδε* A). — *προσσχεῖν* A: *προσέχειν.* Cf. 21. — **10** *πέρας οὖν λαβὼν ὁ* A, sine *δὲ* et *γάρ*; idem *καταφρονήσας μὲν.* — *τουτουὶ*] *τούτου* A. Cf. 7. — **11** (*μηδαμόσε* Dobr.: *μηδαμοῦ.*) — (*καταπλεύσεται* Dd.: *καταπλευσεῖται.*) — (*καὶ ἐπὶ* R.: *καὶ ὅτι ἐπί.*) — **12** *τὸ πρὸς μέρος*] *πρὸς* om. A teste R.; cf. Rh. VI, 150. Sed Libanii (argum. § 2) *πρὸς λόγον* iam Schaef. comparavit. — **13** *λαβεῖν* A: *ἀπολαβεῖν.* Cf. 26. — **14** *τέως* SFQ, Suid. v. *τέως*: *ἕως.* — *οὗτος δὲ ὡς ἑώρα*] *αὐτὸς δὲ ὁρᾷ* schol. Plat. p. 224 Herm. Verum fort. *ὁρᾷ*, cf. *φησί.* — (*ὀμόσε*] *ομοσας* SQ.) — (*φησὶ*] *φήσει* SQ.) — **15** *ἀποδιδῷς* (*ἀποδίδως*) A: *ἀποδῷς.* Erat significandum, imperfectam sic fieri rem, cf. *ποιεῖν.* — **16** *ὑπ' αὐτῶν*] *ὑπ' αὐτῶν τούτων* recte fort. A. — *ἐφ' ἑνὸς* SFQ: *ἐφ' ἑνί.* *Κἂν* Schaef.: *καὶ* omnes. — (*καὶ χρῆται*] *κέχρηται* SFQ.) — **18** *ὡς ἂν* scr.: *ὡς.* Cf. XXI, 14; XXIX, 30, al. — **19** (*τόλμαν αὐτοῦ*] *αὐτοῦ* in mg. a m. pr. S.)

— 20 (ἀποτίνειν] ἀποτείνειν S; it. §§ 27. 38. 45.) — ἐν Ῥόδῳ] εἰς Ῥόδον A, cf. 23, qua ratione hiatus tollitur. Item § 21 κἀκεῖσε scribi potest pro κἀκεῖ (h). — μηδὲν A: οὐδέν. — 22 (κελεύειν om. S.) — 23 οἶμαι πᾶσιν ὑμῖν] πᾶσιν οἶμαι om. ὑμῖν A. Cf. autem 28. — πλόϊμος SAQ hic et infra: πλώϊμος. — malim εἴς τε τὴν Ῥόδον. — πλὴν οὐκ] cf. XVIII, 45. — ὅταν δ' εἰς τὴν Ῥόδον] τὴν om. A, recte fort. — 24 αὐτοὶ ἦσαν κύριοι αὐτοὶ δὲ οὐ ταῦτα SFQ, ἦσαν κύριοι αὐτοὶ οὐδὲ ταῦτα A; αὐτοὶ ἦσαν κ., οὐ ταῦτα Dd. Ipse δὲ οὐ(κ) post ταῦτα transposui. — 25 (ἐπειδή ποτε S.) — (κατελείπετε S.) — τιμὰς τὰς A: τιμάς. — ἤλπιζον] ἔμελλον A. — 26 (σεσυγχωρηκέναι S.) — οὔθ' ὁ δοὺς οὔθ' ὁ πεισθεὶς R.: οὔθ' ὁ δοὺς οὔθ' ὁ πείσας γρ FQ, ὁ πεισθεὶς ἢ ὁ πείσας codd., del. ἢ ὁ πείσας Bk. Dd. Cf. XXI, 20. — κυριώτερον οὐδὲν A, recte fort. — 27 σὺ ante σαυτῷ om. A. Cf. Soph. O. R. 819 sq. — ἡμῖν] ὑμῖν A. — οὐκ εἶ δίκαιος A. — 28 (ἀφήκασι codd.) — 29 (ἀφεμένοις] ἀφιμένοις S, ἀφειμένοις FQ.) — 30 (μέν γε] μὲν γὰρ SFQ.) — ἀκαριαῖος A: ἀκέραιος. — προσκεκερδάγκασι A Herwerden. — (ἀφήκασι SAB.) — 31 (αὐτὸν] αὐτὴν S.) — (ἐμοί τε] ἐμοί γε SFQ.) — 32 σώα] σῶς Dd. — (οὐκ ἀποδίδως] οὐ δίδως SFQ.) — 33 ἄνδρες SAB: ὦ ἄνδρες. — 35 τὸ ἀρχαῖον et ἀρχαίον, it. ἀρχαῖον 37 del. ci. Schaef. — 36 formulae verba utrobique post ΣΥΓΓΡΑΦΗ del. Dobr. Dd. Cf. ad § 38. Primis autem verbis: Ἀθήνηθεν . . Ἀθήναζε, finiebatur prima pars formulae; quae antecedebant aliquo modo interciderunt. Item quae sequebantur post initium alterius partis: σωθείσης δὲ τῆς νεὼς εἰς Πειραιᾶ (τὸν Π. A). — 37 (ταυτησὶ] ταύτης SFQ.) — σώα] σῶς Dd. — 38 αὐτὸν om. A. — οὐ μὰ Δί' οὐ] οὐ μὰ Δία A. — (ταῦθ' A: διὰ ταῦθ'.) — ἀποδῷς . . ποιήσῃς scr.: ἀποδιδῷς . . ποιῇς (ποιεῖς A). Cf. παράσχῃς, in formula παράσχωσι . . ποιήσωσι, et XXXV, 12. — ἄλλο num delendum? cf. formulam. — (τοῦτο τὸ τῆς SFQ.) — ἐὰν δὲ . .] lacunae signa ego posui; nam haec quoque manca esse ex eis quae praecedunt apparet. Ceterum etiam haec del. Dobr. — 39 ὅπου A; cf. LII, 21. — σώαν] σῶν Dd. — 40 ἄνδρες S: ὦ ἄνδρες. — πλώϊμος Dd.; v. § 23. — ἀπέσταλκας A: ἀπέστειλας. — νῦν A Schaef.: νυνί. Cf. 45. — (προσκαλεσαμένων SFQ.) — 42 ἄλλον post διὰ τίνα deleverim. — 43 (ἐμίσθουν] ἐμίσθωσαν SFQ.) — 44 τοῖς οὕτως A: τούτοις οὕτως. Aut τούτοις τοῖς οὕτως. Cf. XXXV, 56. — κατορθώσωσι A: κατορθῶσι. — 45 τουτῳὶ scr.: τούτῳ. — παράσχωσιν scr.:

παρέχωσιν (in A haec *ἡ δὲ συγγρ. . . ἐμφανῆ* omissa). — **46** (*ἡμέτερα*] *ὑμέτερα* S.) — **48** *ἄνδρες* S: *ὦ ἄνδρες*. — (*οἰήσεσθε*] *οἴεσθε* SFQ.) — *συγγραφὰς*] *συνθήκας* A (§ 11). — **49** *καταπλεῖν* A: *πλεῖν*. Cf. 11. — *καὶ* ante *Διονυσόδωρος* om. A. — **50** (*μὲν* ante *συγγραφὰς* om. SFQ.) — *συμφέρει ταῦτα* A.

LVII. ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ.

Codices eidem sunt atque or. LVI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ] argum. a m. rec. habet S. — **1** (*τῷ ψήφῳ* S.) — *εἰς τοὺς δικαστὰς* scr.: *εἰς δικαστάς*. — **2** (*Εὐξίθεος*] *εὔξιός* SF.) — *ἐπιδείκνυσιν* scr.: *ἐπιδεικνύει* (h). Sunt sane, contra Libanii morem, quem in his argumentis sequitur, alii quoque nonnulli hiatus: *πολῖταί εἰσιν, Εὐβουλίδου ἐχθροῦ ὄντος*. — (*μου*] *οὐ* S.) — or. § **1** cum S om. *ὑμᾶς* post *εὐνοϊκωτέρους*. — *μετὰ τῆς γ'* scr.: *μετά γε τῆς* (br). — **2** (*καθ' ἡμᾶς* Schaefer: *καθ' ὑμᾶς*.) — **3** (*ἱερῶν*] *ιε* in lit. quattuor litterarum S.) — (*ὄντες*] *ὅτε* SFQ.) — **5** *ἀκοῦσαί τι* A; cf. XX, 117. 120. 136, al. — **6** extr. (*ἅπαντες* S). — **7** *ἔγωγ'* Ar: *ἐγὼ* (h). — **8** *γραμμάτων* Ar: *γραμματείων*, quod *γραμματεῖον* esse debebat. — **9** *τοῦτο δ' ἦν*] *ἦν* del. Herwerden. — **10** (*ἐκεῖ οἰκούντων* propter homoeot. om. S.) — (*οὐ πλείους* — *ἦσαν* om. pr. S [propter recurrens *ἦσαν*]; add. ead. Pro *οὐ* est in S *οἱ* teste Bk.) — **12** (*γένοιτο* Ar: *προσγένοιτο*, sed *προς* ut del. notat librarius codicis S, archetypi scripturam ut vid. referens.) — **13** *ἐμοὶ δοὺς οὐδεμίαν* FQ: *οὐδεμίαν ἐμοὶ δοὺς* (br). — *ἐνέβαλον* Ar. — **14** *ἐψηφισμένων* Ar: *ψηφισαμένων*. — *χρῆσθαι* Ar: *χρήσασθαι*. — **15** (*ὀψὲ*] litt. *ψὲ* in mg. a pr. m. S.) — *ἦσαν* Westerm.: *εἴεσαν* SQ, *ἤεσαν* F, *εἴησαν* v., *ἦσαν* Dd. — (*τὰ ὑμῖν* Wolf: *τὰ ἡμῖν*.) — **16** *Εὐβουλίδης*] *ὁ Εὐβ.* falso Ar. Deleri potest. — *γενήσονται*] an *φανήσονται*? cf. XIX, 116. Sed v. etiam XVIII, 310. — **17** *τί καὶ δίκαιον* S: *τί δίκαιον* (br). — **18** (*ἐξένιζεν* Harpocr. s. h. v.: *ἐξένισεν*. Cf. infra *ξενίζειν*.) — (*δεκελικον* S.) — **19** (post *τούτων* hab. S *πραγμάτων*, sed ipse libr. ut delendum notavit.) — *μάλιστα* scr.: *μάλιστ' ἄν*. Cf. XVIII, 56. — (*φράτερσιν* Dd.: *φράτορσιν*.) — **20** (*περὶ μὲν τοίνυν* Ar: om. *τοίνυν* v. Cf. 22 sqq. 29. 39 sq.) — *ἧς* Ar: *ἥν*. — num secl. *ἥν* (br)? — *ὑμῖν* FQ: *ἡμῖν*. (Cf. 41.) — (*κάλει δὲ* SFQ.) — (*Χαρισιάδην*] *χαρεισιάδην* SFQ, *χαρσιάδην* Ar.) — (*καὶ τῆς Λυσαρέτης* SFQ.) — **21** *ὁ Νικιάδης* Ar: *Νικιάδης*. Articulus in hoc nomine non minus recte se habet quam in

τοῦ Θουκριτίδου καὶ τῆς Λυσαρέτης (v. etiam § 38). — (ἐπίλαβε] ὑπόλαβε FQAr, ὑπολέβε S, puncto super ε a m. rec. posito.) — **22** (Ἀθηναῖον add. Dobr. Dd.) — (τῶν ante πρὸς γυναικῶν om. SFQ.) — **23** κάλει δέ μοι . . καὶ τοὺς γεννήτας est in λέξεσι codicis Patmensis Bulletin de corresp. hellénique I, 152. — (φράτορας hic quoque libri et λέξεις quas modo dixi; et sic infra constanter.) — (συγγενῶν] συγγε in lit. S.) — **24** τῶν ζώντων συγγενῶν Ar. — (ὑμῖν ἐστιν εἰδέναι pr. S, corr. ead.) — **25** addidi ἂν post ὑποψίαν; post εἶχεν add. Schaef. — παρείχετο Ar: παρέσχετο. — προσῆκε Schaef.: προσήκει. — (εἴ γε] ειδε S.) — **26** ἐκεῖνον τὸν ξένον Ar, cf. 19. 48: om. τὸν v. Contra Schaeferum, qui τὸν οὐ πολίτην dicendum fuisse putat, cf. Soph. O. R. 397, Kühner Gr. II, 756. — **27** ἐστιν post πᾶσιν om. r, cf. XVIII, 97. — (post σχῇ add. περὶ τοῦ γένους codd., quae del. Taylor.) — μηδεὶς λόγος ⟨ἐδόθη, μηδ'⟩ ἐξῆτ.? — καλῶ Ar Sch.: κάλει. Cf. 30. 39. 65. 67. — **28** τιθέναι εἴασεν Ar: τιθέντας ἐάσαι. Fort. τιθέναι τιν' εἴασε. — **29** puto τούτους ὡς ὄντας. — **30** τὸ ψήφισμα scr.: τὰ ψηφίσματα. Illud scilicet populiscitum, quo hae διαψηφίσεις et haec iudicia de ἀποψηφίσεσι constituta sunt (§ 7); quo etiam hoc cavebatur, ne quis in iudicio quae extra causam essent proferret (ibd. et § 33. 59 al.). — (κακηγορίᾳ Wolf: κατηγορίᾳ.) — τῶν πολιτῶν r et pr. A: ἢ τῶν πολ. (h). — (ὀνειδίζοντί SQ.) — **31** τοῦ ante μὴ Ἀθηναίους om. Ar; sed cf. 33; Stix Progr. Rottweil 1881 p. 25. — ἡμᾶς εἶναι Ar: εἶναι ἡμᾶς (h). — **32** (ὥστε ψηφίσασθαι SFQ.) — πάλιν τὸν αὐτὸν Ar et γρ FQ: πάλιν (br). — **33** ἐγὼ ante τύχω est in SFQ, post μηδενὸς (br) in Ar. Num delendum? — (περιὼν hic quoque SFQ.) — σκοπεῖτε δέ scr.: σκ. δή. Cf. XVIII, 48. — **34** (ἐξετάσαντες SQ.) — (αφεθη SQ.) — (οὐδέν, λελοιδ.] ουδέναελοιδόρηκε S.) — (ὅ,τι οὐ] τι SFQ.) — τοῦτο γὰρ] τοιοῦτο γὰρ? cf. Aristid. I, 734 Dd.: τοιοῦτον γάρ ἐστιν ὁ δυνάστης, μηδένα τῆς ἴσης τιμᾶσθαι. — αἰτιᾶσθαι Ar: αἰτιάσασθαι. — **35** ἐπεὶ A: ἔπειτα. Cf. 32. 60. 63. — ἐροῦμεν] mal. ἐρῶ. — **36** προσήκει Ar, cf. 24. 69: προσῆκεν. Cum imperfecto plane locus non sit, ne hiatum quidem vitavi. — (ἃ οὗτος] ἐὰν SFQ, ἂν οὗτος Ar.) — δικαίως scr. coll. 69. 61: δικαίαν. — (θέσθαι SQAr.) — **37** (Ἀμυθέωνι] ἀμυνθεωνι et sic deinceps S.) — **38** (στρατευσάμενος pr. S.) — **39** secl. καὶ ὁμομήτριον, quod nemodum explicavit. Oportet Euxitheum, cuius nomen ipse actor accepit, per matrem suam cum paterna familia actoris coniunctum fuisse.

— addidi τῷ ante ὁμοπατρίῳ, cf. XLVIII, 20. — **40** (φρατέρων τῶν Saupp. coll. § 68: φρ. καὶ.) — (μαρτυρίας post δημοτῶν Ar, ante τῶν φρατ. v., utroque loco S.) — (Κλεινίαν] κλινιαν S, it. κλινίαν 42 et κλινιου 44.) — **41** (τὸν Θούκριτον SFQ.) — ὑμῖν scr.: ἡμῖν. Cf. 20. — **42** (τιτθιας S.) — **43** τ' αὐτὴν καὶ scr.: ταύτην καὶ. — **44** (τουτωνὶ] τούτων SFQ.) — ψηφίσαισθε Lamb.: ψηφίσαιντο SFQ Dd., ψηφίσαιτο A. — (αὐτοῦ] αυτων pr. S, αυτου corr., sed deinde totum vocabulum deletum est.) — (ᾔδεσαν τὴν post R., qui ᾔδ. ἀστὴν τὴν ci., Dd.: ᾔδ. αὐτὴν.) — **45** (τύχης Ar et γρ FQ: ψυχῆς.) — δουλικὰ κ. ταπεινὰ πράγματα] δ' οὖν κακὰ πρ. Stobae. flor. 46, 72. Hinc secl. καὶ ταπεινά. — ἔγωγ' scr. coll. § 7: ἐγὼ (h). — (ἔριθοι] ιερειθοι S, lit. ι ante ερ deleta.) — **46** ἀστῶν ed. Ald. Dobr.: ἀστόν. — ὄντα καὶ κεκληρον. Ar. — **47** δεῖν ἂν scr.: ἔδει ἂν (h). — τούτους om. Ar. — με scr.: ἐμὲ (br). — ἅπαντα χρόνον (49) scr.: χρόνον ἅπαντα (br bis). — **49** (εισπεπηδωσιν S.) — (παρωξύνετο SFQ.) — secl. μοι (h et br). — **50** (ἐμαυτὸν] εἰ ἐμ. SFQ.) — **51** (ἂν post οὐ γὰρ et post ἐζήτησα om. SFQ.) — (ξένον καὶ ξένην pr. S, corr. ead.) — **53** (εἰ νόθος] ἢ νόθος SQ.) — **54** πατρῷον μ' ἦγον scr.: π. ἦγον (h). Ἦγον del. Schaef. — εἰσήγαγέ με SFQ: εἰσήγαγεν ἐμὲ. — **55** ἐγγράψας scr. (cf. καταθείς — ποιήσας): ἐνέγραψα (br). — (ἀλλ' ἁπλῶς] ἀλλὰ πῶς SFQ.) — ὁ τοῦ πατρὸς ὁ ἐμὸς codd.: ὁ πρὸς πατρὸς (Valcken.) καὶ ὁ ἐμὸς Dd. Ipse R. secutus ὁ post ἐμὸς addidi. — τις ὑμῶν Ar; sed cf. 67. — **56** τίν' ἂν ἄλλον Ar: τίν' ἄλλον ἂν (num.). — ὀμνύντας Ar: ὀμνύοντας. — ἀπεψηφισμένων Ar: ἀποψηφισαμένων. — παρ' ὑμῖν Ar: παρ' ὑμῶν. — **57** πολλὰ γένοιτο κἀγαθά? (br). Cf. LIV, 41. — ἀφῃρεῖσθε scr.: ἀφῄρησθε. Cf. ἀπεστερεῖτε — ἐξηλέγχετε. — (ᾧ καὶ cod. Bodl. ap. Tayl.: ὃ καὶ v., καὶ Ar.) — **58** ἐπαινεῖν ἄξιον F: ἄξιον ἐπαινεῖν (br). — **59** εἰς αὐτὸ scr.: αὐτὸ. Cf. 7. 60. — **60** (διαψηφίσασθαι om. S.) — **61** (τινας] τας pr. S, corr. pr. ut vid.) — πάλιν με scr.: πάλιν ἐμὲ (br). — **62** διαψηφίσει Wolf: δοκιμασίᾳ Ar Dd., διαδικασίᾳ v. — προκρίναντές με scr.: προκρ. ἐμὲ. Cf. 47. 54. — **63** (διηρπάκεσαν Dobr.: διηρπάκεισαν.) — **64** καὶ ὅτι γε Ar: καὶ ὅτι. — περιόντες hic quoque SFQ. — ἕνεκα Ar (ante ταῦτα): ἕνεκεν. — ἕνεκα (ante πρὸς) scr.: ἕνεκεν. — **65** τὸ ἐν ἀγρῷ scr.: ἐν ἀγρῷ. — **66** πεπραγμένα Aristid. p. 371 W.: διαπεπραγμένα. — καί εἰσιν sine ἃ Aristid. — νομίζετε] ὑπολαμβάνετε (br) Aristid. — **67** interrogandi signum posui post ἐμοί. — τέτταρες (br) si verum, cum Westermanno in § 21 lacunam

esse statuendum est. Consobrinarum quoque viri illic nunc desiderantur (cf. ad § 39). Alioquin *τρεῖς* pro *τέτταρες* reponere facile est. — *αὐτῷ* Ar (Westerm.): *αὐτῶν*. — **68** (*Δαμοστράτου* Dd. ex § 37 sq.: *Δημοστράτου*.) — *ἀδελφιδοῦς* (Reiske), *εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί* Westerm.: *ἀδελφοὶ δύο, εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί* (*υἱοὶ δύο* r) Ar, *ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί* cett. codd. Dd. Cf. 38 sq. — *ἀνεψιαδοῦς* Westerm.: *ἀνεψιοὶ αὐτῆς*. — **70** *ὄντων* post *τοσούτων* om. Ar. — *προλιπεῖν* Ar: *προλείπειν*. — (*ταφῆναι*] *σωθῆναι* S.)

LVIII. ΕΝΔΕΙΞΙΣ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ.

Codd. eidem sunt.

In inscr. *Θεοκρίνου* v., Dionys. Dinarch. 10; Harpocr.; at *Θεοκρίνους* A, quod fort. restituendum. Cf. § 17. 53, ubi forma in *—ους* (illo loco cum Ar) restituta hiatus tolluntur. Dativus *Θεοκρίνῃ* legitur §§ 44 (Ar *—ει*). 54. 60. 68; vocativus *Θεοκρίνη* 6. 25, quocum cf. *Ξενοπείθη* XXXVIII, 16. 24. Certum est, nomen ab origine tertiae declinationis fuisse; cf. *εὐκρινής*, et ap. Dorienses *Θοκρίνης, εος* (Bechtel Dial.-Inschr. Megar. nr. 3025 v. 63 sq.); sed nimirum illa aetate dudum Attici nomina in *ης, ου* cum nominibus in *ης, ους* confundere coeperant. Herodianus ap. Dem. *Θεοκρίνου* legisse videtur; docet enim (I 71; II, 638. 685 L.) nomen *Θ.* propter similitudinem illorum quale est *Λεπτίνης* primam decl. sequi, sicut *Ὑπερείδης* propter patronymicorum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. rec. habet S. — § 1 (post *λέγειν* lacunam indicavit Wolfius; excidit enim secundae commemoratio legis, *τὸν ἁλόντα κλοπῆς ἱερῶν χρημάτων ἄτιμον εἶναι*.) — **2** (*Ἐπιχάρης*] *ἐπίχαρις* S.) — (*ἐνέδειξε* Wolf et Iurin.: *ἔδειξε*.) — (*Μίκωνα* Dd.: *νίκωνα* F, *Μικίωνα* v.) — (*ἐλευθέραν* S, id. *τὸν Θεοκρίνην* pro *τοῦ Θεοκρίνου*.) — or. § **1** *ἡμῶν* om. Ar. — *τιμωρήσασθαι* Ar: *τιμωρεῖσθαι*. Cf. *ἀμύνασθαι* 2. — **3** (*προσδέδομαι* S, lit. *σ* deleta.) — **4** om. *μοι* post *μή τις ἄρα* cum A. — **5** *οὗτος* scr.: *οὑτοσί*, quod de adversario per se sine nomine non ponitur. — *ηὑρίσκομεν* scr.: *εὑρίσκομεν*. — addidi *πρῶτα* post *ταῦτα*. — *τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι* A: *ποιήσ. τ. ἀρχήν*. — *Μικίωνος* (et sic infra constanter) Ar. — (ΝΟΜΟΣ] *φάσις* SA, sed sec. Bk. *νόμος φάσις* S ut B.) — **6** *οὗτος* v.: *οὑτοσὶ* SDd. (h). — (*τούτων*] *τουτω* S.) — *γε* post *ἐπεξίῃ* addidi (h.). — (*καθυφιῇ* Bk.: *καθυφείῃ*. *κάθυφι* in S scripserat librarius, sed prius-

quam η adderet, ι in ει mutavit.) — puto φημὶ δὴ κατὰ τοῦτον (scil. τὸν νόμον) ἔνοχον εἶναι τῇ ἐνδείξει, cf. 22. — (φήναντι SQ, φήσαντι A.) — (Χολλείδην Turr. Dd.: Χολλίδην.) — 7 μετὰ τούτου] μετ' αὐτοῦ A. — τὰ μὲν A: καὶ τὰ μὲν. — (ἐξομνύεσθαι SQ.) — (μὴ] μηδ' SQ.) — 8 οὗτος Ar: οὑτοσί. Cf. ad 5. — (ἐμπορείου S.) — secl. ἡ φάσις (h). — 9 post μαρτυρίαν om. λέγε cum A. — (ἐμποϱειου hic quoque S; it. 26.) — κάλει δὴ Ar: κ. δὲ. — 10 puto ἔφηνεν ὦ ἄ. δ. (h). — οὐθ' ὑπήκουσεν οὔτ' ἐπεξῆλθεν A. — post μαρτυρούντων om. τούτων cum A. — ἃ κελεύει A: ὅσα κ. — 11 (γεγενημένα Dobr.: τὰ γεγ. v., ταῦτα γεγ. A.) — παρὰ ταῦτα v.: παρ' αὐτὰ (παραυτὰ) SFQ. — 12 τῶν νόμων ἃ κελεύουσι A: τοῦ νόμου ἃ κελεύει (h). Propter hiatum ipsum pluralem orator usurpavit. — τι πεποιηκότα] τι πεπεικὼς αὐτὸν Dobr.; εἰδώς τι πεπ. Hertlein, qui del. mav. πεποιηκέναι. — ἂν ὀφείλοι Ar: ὀφείλει. — secl. αὐτὸν, quod post δικαίως est in Ar. Manente αὐτὸν praesens φαίνει κ. προσκ. rationem non habebit. — ante ὁπότερον om. τοῦθ' cum Ar. — (συκοφαντεῖ Ar: καὶ συκοφ.) — 13 πράττων Wolf: πράττοντα. — (τούτοις] τοῦτο SFQ. Cf. LVII, 53 de sententia tota.) — (ἐξὸν] ἐξ ὧν SFQ.) — ἡμίσεα v.: ἡμίση SQ. — 14 puto δύο μὲν τοίνυν τούτους νόμους παραβέβηκεν (h). Cf. XXIII, 73 sq. (70. 75). — (τρίτον A: τὸν τρίτον.) — (τῳ post ἐπωνύμων add. Ald.; cf. 15, ubi iterum om. A. Τινὶ hic post θεῶν add. Ar.) — 15 (ἢ τῶν] ἣν τῶν SFQ.) — οὗτος in mg. a m. pr. S. — (κωλύσουσιν codd.; corr. in mg. ed. Paris. a. 1570.) — 17 ἐγράφετο A: ἐγράφετε SFQr, γράφεται mg. ed. Paris. a. 1570 Dd. — Θεοκρίνους A: Θεοκρίνου (h). — κατετάξατο] ἐτάξατο Herwerden. — (ἔχει] ἔχειν S.) — Σκιρωνίδης] Κριτωνίδης A. — 18 προσελθὼν γὰρ scr.: πρ. δὲ. — ἐκτείσειν hic S, et 19 ἐκτετεικότος et ἐκτεῖσαι. — Λεωντίδας κτέ.] Arn. Schaefer sic: Λεωντίδαι ἡμᾶς τοὺς .. ἐπαινέσειαν μᾶλλον. Nam collaudatus videtur esse Theocrines hoc decreto tribulium, quod sua sponte professus erat se hoc vetus debitum exsoluturum. Mihi ἡμᾶς necessarium non videtur; Λεωντίδαι τοὺς .. ἐπήνεσαν ἂν μᾶλλον ⟨εἰκότως⟩ sententiae quam quaerimus suffecerit. Cf. Th. Thalheim, Quaest. Dem. (Schneidemühl 1889) p. 13. — 19 (ἕτερος ante νόμος omissum cum S. Cf. tamen XXIII, 71. 74. 76. 77.) — 20 (οὐδὲν R.: οὐδὲν μὲν.) — 21 (τόν τε νόμον] τε additum ex Ar.) — 22 (προσδοκᾶν γε A [cf. 27. 62]: γε προσδοκᾶν.) — (ὑμῖν ὀφείλειν A(R.).) — 23 (λοιπὸν] λοιμὸν errore Dd.) — αἰτιάσασθαι A. Cf. LVII, 34. — ὑπολόγον i. e. ὑπὸ λόγον S. Cf. Di-

narch. I, 14; III, 17. — **24** ante τῶν πρεσβυτέρων om. παρὰ cum A. Cf. 62. — puto συνεχῶς γ' οὖσι. — (προϊεμένους SBr et pr. A.) — παραβαίνωσιν A. — **25** (τοὺς ὑπὸ] τοῖς ὑπὸ S.) — τούτων A: τούτου. Cf. mox Θεοκρίνη καὶ πάντες οἵ κτἑ. — οἷς .. ἐπακολουθήσετε A: οἷς ἂν .. ἐπακολουθήσετε cett., οἷς ἂν .. ἐπακολουθήσαιτε Bk. Dd. — **26** πεποιηκυίας] πεποιηκότος καὶ τούτου διὰ A Bk., quod si verum mox αὐτὸν (Bk. post Tayl.) pro αὐτὸν reponendum. — ὀλίγον πρότερον sine τι (post ὥσπερ) SFQ. — **27** μὲν post οὐ διὰ om. A. Cf. 30. — seclusi ἄνθρωπος, quod ante παρ' ὑμῖν est in A. Cf. supra τοιοῦτος ὤν. — (οὐσῶν om. SFQ.) — (πρόσεισι] προεισιν vel πρόεισι SFQ.) — αὐτοῖς post πάλιν A. Deleri potest. — **28** με δεῖ] δεῖ με Ar. Deleri potest με, cf. Dinarch. I, 45. — (ἀναμνησκομένους S.) — secl. χρόνῳ (h). — ζητήσας Turr.: ζητῆσαι SFQ, ἀναζητήσας A. — **29** (ἦρχεν om. S.) — ἔπαθεν ἐκεῖνος, οὗτος A (R.), non male. — (προκαλεῖσθαι SFQ.) — **30** φησὶ A: φήσει. — (τῶν ante παρανόμων om. S. Cf. 33, ubi item excidit in edit. Ald.) — (ἐπιβουλευόμενος SFQ.) — ὁ πατὴρ Χαριδήμῳ A: Χ. ὁ πατὴρ (h). — υἱῷ] υἱεῖ A. Seclusi (h); item LIX, 108 ad τοῦ Μηδείου in quibusdam codd. υἱοῦ additum est. — **31** αὐτὸν υἱὸν] υἱὸν αὐτὸν A. Deleri potest υἱὸν. — μετὰ τοῦ Πολυεύκτου A: om. τοῦ v. Cf. 19. 21 Κηφισοδώρου .. τοῦ Κηφ. (h. e. Cephisodori eius quem dixi). — βοηθήσοντι A; cf. 32. — **32** ταῦτα καὶ scripsi: τοιαῦτα καὶ. — τὴν λῆξιν A: πρὸς τὴν λῆξιν. — διακοσίας A: τὰς τριακοσίας (τινας τριακ. Thalheim l. c. [v. ad § 18], quem miror ne commemorare quidem lectionem cod. A). — τῷ πατρὶ ἐτιμήσατο] transponendum aliquo modo videtur (h). — **33** οὗτος] οὑτοσὶ SFQ Dd., v. ad § 5; ceterum ᾔτει αὐτὸν οὗτος Ar. Pluribus rationibus hiatus tolli potest. — Θεοκρίνης οὑτοσὶ ταῦτα A; idem τούτῳ ταῦτα. — **34** (ἂν post γραφὴν add. Taylor.) — καθυφεῖκε (pro —ῆκε) etiam pr. A. — τὰ παράνομα ci. R.: παράνομα. Est sicut τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν. Cf. 45 sq., Mus. Rhen. XLIV, 20 sqq. — puto ἀναιρεθῶσι γραφαί (h). — πάντες εἰσίν A: εἰσι (h). — **35** (μοι] σοι S, om. Q.) — Ἀντιμέδων S: Αὐτομέδων. — τὰς ἄλλας A: τὰς τῶν ἄλλων. — καὶ τὰς Ὑπερείδου A. — καὶ τὴν Δημοσθένους ADd. — παρὸν (= παρ' ὧν) οὐδ' ἂν ἀξιώσε (= ἀξίωσαι) λαβεῖν οὐδείς γρ Q. — **36** (μηδὲ in mg. a m. pr. S.) — ἐσκεψάμεθα A: ἐπεσκεψάμεθα. Cf. LX, 37 v. l. — (καίτοι γε τὰς SFQ.) — (προφέρειν SFQ.) — puto τῆς ἐνδείξεως ⟨ἕνεκα⟩. — (ante ΓΡΑΦΑΙ deletum ΨΗΦΙΣΜΑ cum A.) — **37** ἢ ante κερδαίνει addidi cum Ar. — (οὐδὲ προσέχειν Dobr., coll. Ar. Plut. 151: οὐ προσέχειν A;

οὔτε πρ. cett.) — τοῦτο δὲ] καὶ τοῦτο A. — αὐτῶν post ἐφιλίππιζον A. — (τὸ post τοῦτο om. SFQ.) — 38 (Αἰνίους] ἐνίους hic S cum ceteris, quod 37 omnes praeter S praebent.) — (extr. δ' post ἄλλος om. SFQ.) — 39 οὖν] οὖν τοίνυν A; itaque fort. τοίνυν verum. — παρὰ πάντας A: παραβάντας. — ταύτας A: ταυτασὶ (h). — 40 (ἑωράκατε codd.) — (τοῦ δικαστηρίου SFQ.) — διαλιπόντας A, γρ F: διαλείποντας. — συνδεκατίζοντας Schneider Schaefer: συνενδεκατίζοντας A, ἐνδικάζοντας SFQ, ἐνδεκάζοντας Harpocr. s. v. Dd. Sed altera quidem explicatio Harpocrationis, ἐν τῷ αὐτῷ τὴν δεκάτην ἄγοντας, ad lectionem συνδεκατίζ. potius spectare videtur, cuius mentio exciderit. — ἄξιον θαυμάζειν A: θαυμάσαι ἄξιον (h). — 41 (εἰ μὴ] μὴ om. S.) — δεῖν del. Hirschig. — (συμπλέξας] συμπεξας S.) — τούτους del. Schaef.; τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν τούτους Ar. — (νέοις Ar: τοῖς νέοις.) — 42 (ἑταιρείας F: ἑταιρίας.) — ὑμῖν δῆλον A. — καλείτω γάρ? (h). — (οὑτοσί] οὗτος SFQ.) — τὸ δ' αἴτιόν ἐστι scr.: τὸ δ' αἴτιόν ἐστι τούτου Ar, τούτου δ' αἴτιόν ἐστι v. Dd. — ἀλλὰ τοῦτον SFQ: ἀ. τὸ τουτονὶ. — 43 (ἀλλὰ] ἄλλο SFQ.) — (ἐπεγράψαντο S.) — (ὡς] τιωσ S, om. Ar.) — (περιιόντα [περιόντα] sine τὸν SFQ.) — εἴακε Ar: εἴασε. — (post φενακίζουσι om. ὑμᾶς Ar (Schaef.); sed cf. Dinarch. I, 99.) — 44 μηδ' ὑμᾶς] ὑμ. μηδὲ Schaef.; del. fort. ὑμᾶς. — Θεοκρίνει Ar: Θεοκρίνῃ. — ἐχθροί εἰσι] εἰσιν ἐχθροί? (h). — αὐτὸν ἐκεῖνον Ar: ἐκ. αὐτούς. — γε post εἰσὶ δὲ om. S. — 45 (ἐμοὶ] ἐμοῦ SAr et γρ FQ.) — ἠρόμην Ar: ἐροίμην. — τοὺς τὰ παράνομα FQ: om. τὰ SAr. Cf. 34. 46. — (εἴ τις] ἐπειδὰν εἴ τις SFQ.) — 46 (πότερον] ὁπότερ' οὖν S et γρ Q.) — secl. φήσει ἂν γράψασθαι (h). Μὴ φήσει ἂν γράψασθαι est in Ar, φήσει (φησὶ S) μὴ γράφεσθαι in SFQ. Opponitur mox εἰ δ' ἐγράψατ' ἄν. — τοὺς τὰ παράνομα Ar: om. τὰ SFQ. Cf. 45. — (verba εἰ δ'.. γράψαντος propter homoeotel. om. S.) — (δ' ἐγράψατ' mg. ed. Par. a. 1570: δὲ γράψαιτ'.) — ἂν post κωλύειν om. SDd. — 47 μήτε κοινὸν v.: μήτ' εἰς κοινὸν S, γρ Q, Dd. — puto φήσειν pro φήσει (h), et mox διεξιέναι. — ποιεῖν αὐτῷ ArFQ: αὐτῷ ποιεῖν (h). — 48 γεγραμμένοι v.: ἐπιγραμμένοι S, ἐγγεγραμμένοι pr. BF, ἐπιγεγραμμένοι Q, corr. BF, Dd. (h). Cf. XXIV, 181 v. l. — 49 ἀπ' ἐκείνης κελεύει v.: κελ. ἀπ' ἐκείνης SDd. (h). — (ἀφ' ἧς ἐὰν S.) — (ὂν post πᾶσι δῆλον add. Bk.; in Ar post νόμου δῆλον falso ὂν additum.) — putes scribendum ὅτι κελεύει, ἀφ' (cf. 52); sed v. 15. — 50 τοῖς ἐγγεγραμμένοις scr.: τοὺς ἐγγεγραμμένους (γεγραμμένους Ar). — ἀπὸ τοῦ μηδ'] ἀπὸ

τούτου μηδ' SFQ. — ἀπαλείψουσιν scr.: ἀπαλείφουσιν. — puto ἀπ' ἐκ. ὀφείλειν κελεύει, cf. 49 (h). — 51 (ἀγραφείου utroque loco Ar, priore S quoque. Item § 52 Ar.) — (γράφῃ [γράφει Dd. ut solet] om. S et γρ Q.) — (καὶ μὴ ἐκτείσαντες om. S.) — 52 puto ἀπ. ὦ ἄ. Ἀ. τοῦ ν. (h). — τῇ πόλει τὸ ὄφλημα Ar: τὸ ὀφλ. τῇ πόλει (h). — κατὰ τούτων S et γρ B (κατὰ τοῦτον γρ FQ.): κατ' αὐτοῦ (h). — οὓς ArFQ: οἷς. — ἔξεστι τιμωρεῖσθαι v.: δεῖ με τιμωρήσασθαι S et γρ FQ. — εἰσελήλυθας A: εἰσελήλυθα. — (ἀπολογεῖ Dd. ut solet.) — 53 (αἰσχύνεται SFQ.) — Θεοκρίνους scr.: Θεοκρίνου. Cf. 17. — 54 (οὕτως S.) — Θεοκρίνει scr.: Θεοκρίνῃ. Cf. 44. — 55 πάντων Ar: ἁπάντων (h). — τηρητέον ἐστὶ Ar. Deleri potest ἐστί. — τῷ πράως scr.: αὐτοὶ πράως. — τι τούτοις Ar (qui antea μηδὲ συνειδέναι): τούτοις; om. Ar ὧν πράττουσιν. — 56 δήπου] που Ar; eid. Τηνίους (ποτ' ἐνίους pro δήπου Μηλ. γρ Q). — (ὦ Μοιρόκλεις] ὁ μῦροκλεισ S [puncta et acc. a m. rec.].) — εἰσεπράξαμεν S, εἰσπράξαμεν pr. Q. — ἐάσουσι(ν) A et γρ FQ: ἐᾶσαι. — 57 νομίζων εἶναι FQ. Deleri potest εἶναι. — 58 post βλασφημεῖν om. με cum S. — οὕτως om. Ar. — (προσταχθὲν] πραχθὲν S et γρ FQ.) — 59 μόνος δὲ SFQ: μόνος δ' ἦ. — νῦν om. A (propter συμβέβηκε). — ἔνοχον εἶναι Ar: εἶναι ἔνοχον (h). — ἐθέλει] θέλει Ar. — παρρησίας] ὀρρωδίας Herwerden. — 60 ἐν ὀλίγῳ A: ἐν οὐκ ὀλίγῳ. — καὶ παρὰ A: καὶ τὰ παρὰ. — Θεοκρίνῃ h. l. omnes. — 61 puto ἀγῶν' ἀγωνιζόμενοι (h). — κἂν ἡντινοῦν A: κἂν ἄλλην ἡντινοῦν. — (κατὰ τοὺς νόμους S (teste Bk.) A: καὶ τοὺς ν.) — σαφῶς codd.: σοφῶς Taylor Dd. Cf. XIX, 206. — 62 (ὑμᾶς post ἐπιλείψουσιν add. S et γρ Q, ἡμᾶς γρ F.) — ἐστιν post τοὐναντίον γάρ et γὰρ post τότε solus S habet. Cf. 42. — ἐπολιτεύοντο] ἐμπολιτεύονται Ar. — (ἀλλὰ .. λαμβάνουσιν in mg. a m. pr. S. Pro ἐκεῖθεν S et γρ FQ λέγοντας ἀεὶ.) — 63 θαυμαστόν v.: θαυμάσιον S (br). Brevium in hac parte orationis aliqua cura conspicitur, v. Att. Ber. III, 1 p. 444. — περιόντες FQ. — ὡς ἄρα ἀβέβ. Ar, cf. 24. — (ὥσπερ Bait.: ὡς.) — extr. ἐστιν post οὐδέν del. malim. — 64 κακόν τι βουλόμενοι Ar: βουλόμενοι κακόν τι. — 65 δ' ἐνί τῳ γε scr.: δ' ἐνί γέ τῳ (br). In S δενγε est, omisso τῳ. — (διώσασθαι R.: διασώσασθαι SFQ, δ' ἴσως ἰάσασθαι Ar.) — βουλομένων ποιεῖν v.: ποιεῖν βουλομένων. Cf. 64. — ἀγοραί (br)] fort. συνήγοροι. — (ῥώμας] γνώμας SQ et pr. F. — πλουσίους] πράους Ar, et profecto etiam οἱ διδόντες sunt πλούσιοι. Sed neutrum legisse videtur Dio C. XLVI, p. 297 C: φίλον μὲν μόνον τὸν τὸ πλέον ἀεὶ διδόντα,

ἐχθροὺς δὲ δὴ πάντας τοὺς ἀπράγμονας .. νομίζων. Hinc *καὶ πλουσίους* circumscripsi. — **66** *ἡμεῖς δὲ δὴ* Ar: *ἡμεῖς δὲ* (br). — **67** (*μὲν* post *Ἀριστοκρ.* add. SFQ.) — *Σκελίου* Kirchh. ex C. I. A. I, 418: *Σκελλίου.* — (*θεῖος*] *θιος* SFQ.) — *τοῦ ἐμοῦ πάππου* Ar. — (*Λακεδαιμονίοις*] *Λακεδαιμονίους* pr. S.) — *Λακεδαιμονίους* SA: *τοὺς Λ.* v. — (*ὑποδέχεσθαι* Ar: *ἀποδ.* SFQ.) — **68** *Θεοκρίνει* scr.: *Θεοκρίνῃ.* — *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ.* — *γε* post *ὑμᾶς* addidi cum Ar (*τε* est in *γρ* Q). — (*λέγοντας* SQ et pr. F.) — *διατέθεικεν* omnes. — (*δεδομένης*] *μεταδιδομένης* S. Cf. IX, 3.) — **69** *εἰ μηδὲν ἄλλο* A: *εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο.* Cf. VIII, 62, XIX, 95 (*καὶ εἰ*); L, 16 (*εἰ μή τι ἄλλο*); *εἰ καὶ* in omnibus codd. est LV, 21; v. etiam prooem. V. — *αὐτῆς* ante *τῆς* om. A. — (*γενέσθ' αὐτῷ*] *γενέσθαι* S.) — *οἷος ἡμῶν οὗτος ἐγένετο* r. — **70** post *μετρίου τινὸς* om. *τιμήματος* cum Ar. — post *τῷ πατρί* add. *τῷ ἐμῷ* SDd. — *ὑμῶν καὶ*] *καὶ* F, *ὦ δικασταὶ καὶ* r, *ὑμῶν ὦ δικασταὶ καὶ* A, *ὑμῶν* S. — *ψηφίζεσθε* v. Dd., *ψηφίσασθαι* A. Cf. XXVIII, 20; XLII, 32.

LIX. ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ.

Codd. S, FBQ, YOvr.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 *καὶ τοῦτον*] sequebatur nempe ap. Libanium haec oratio post XXV. XXVI; v. argum. XXV. — or. § **1** *πολλὰ μὲν ἦν τὰ παρακαλοῦντα ὦ Ἀθ.* Rufus W. III, 452. — *καὶ ὡς εἰς τοὺς ἐσχάτους* Frohberger (Philol. XXIX, 635) coll. quae praecedunt *κινδύνους τοὺς ἐσχάτους*, tum §§ 6 sq. 53 al.: om. *τοὺς* codd. — **2** *κοινωνεῖν* ⟨*δεῖν*⟩ ci. Dd.; *κοινωνεῖν* YDd., *καὶ κοιν.* v., *κοιν. χρῆναι* Wolf. — **3** (*ὑστερίσασι* Y et pr. S [corr. ead.].) — (*προεμένους* SQ.) — **4** *λέγον* Y: *λέγων.* — (*θεωρητικά* S.) — (*βούληται*] *βούλωνται* S cum pr. Q. Cf. 13.) — **5** (*εἴπὼν* F et *γρ* Q: *εἴπας.* Cf. 27.) — (pro his *τοὺς δικαστὰς δίκαιον ὀργίζεσθαι* lacunam totidem fere litt. hab. S; *τοὺς δημοκρατουμένους δεῖν ὀργίζεσθαι* Y.) — (verba *ὡς ὦφλε .. ἐτῶν* huc cum Sauppio transposuit Dd.; in libris leguntur post *ψευδῆ* § 9, a quo loco alienissima esse animadverterat Iurinus.) — **6** comma post *ἐκείνου* posui: erat post *ἐμήν*, ubi locum non habere vidit Schaef. — **7** num *μὴ ἂν* ante *δυνηθῆναι* addendum? Sed cf. 92. — (*ἐνάτης* Orv: *ἐννάτης.*) — **8** post *δυνηθῆναι* om. *ἂν* cum Schaef. — **9** (*ψευδῆ*] v. ad § 5.) — *παρασκευασάμενοι* mg. Q pro —*νος*, *κατασκευάσαντες γρ* FQ pro —*σας*, *προεῖπον* corr. FQ pro —*πεν.* Quae recepi propter sequentia *καὶ ἔλεγε κτέ.*, ex quibus apparet antea de pluribus sermonem fuisse. — (*ὡς*

Κυρηναῖοι εἴησαν] lacuna verborum omissorum capax est in Sr; *σ. λ.* hab. cod. v, *ησαν* Y.) — **10** (ante *ἐξώλειαν* om. *ἀρώμενος* cum R. Dd.) — (*εἶδεν*] *οἶδεν* SFQ.) — (*πεντακοσίων* R.: *π. δραχμῶν*; sed *π. δικαστῶν* mg. Q.) — **11** (*αὐτοὶ* in mg. a m. pr. S.) — (*ἦν*] *ἂν ἦν* SY et rc. F.) — **12** puto *ἁπάντων* ⟨*τῶν*⟩ *ἀεὶ προσιόντων* (AIEI). Tum *προσιόντων μοι* Schaef.: *προσιόντων τέ μοι* (vel *τ' ἐμοὶ*) codd., *πρ. ἐμοὶ* Taylor Dd. Cf. XXI, 2. — *τραπέσθαι* Y: *τρέπεσθαι*. — *ὑπ' αὐτοῦ* om. rv. — *κηδεστοῦ* R.: *κηδεστῶν*. — **13** *ἀφῃρεῖτο* Y: *ἀφῄρητο*. — (*φράτερας* Dd.: *φράτορας*.) — (*ἑταιρῶν* Y et corr. F, B. A. 140, 5: *ἑτέρων*.) — **14** *αὐτηὶ* scr.: *αὕτη*. It. §§ 17. 20. 22 (*αὐτῆι* Y, *αὐτηί* Herwerden). 24. 44. (48.) 55. 63 sq. 72. 118 sq. — *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ*. — **15** (verba *καὶ μεμέληκεν .. ἀκριβῶς* huc transposuit cum Schaef. Dd.: legebantur post *Στεφάνου τουτουί*, loco ut Bk. animadvertit alieno.) — (*τουτουί*] *τούτου* SY.) — (*καὶ τῆς ἀπολογίας* om. S.) — **16** (*ταυτησί*] *ταυτη* om. pr. S, suppl. ead.; pro *σι* pr. *ει*, corr. ant.) — *ὑμῖν* ante *βούλομαι* om. Y, sed cf. 17. 20 al. — uncos legis formulae add. Dd., quos sustuli. — **18** (*Ἠλείου*] *ἡλίου* SQ et pr. Y.) — (*δεινὴ δὲ* R.: *δεινὴ δὲ καὶ δυναμένη*.) — **19** (*Ἄντειαν* Y al.: *Ἀντίαν*.) — **20** (*ἠλευθέρωσαν* SY.) — *ἀπὸ* scr.: *ὑπὸ* FQ Dd., *παρὰ* SY. — (ante *δηλώσω* quattuor vel quinque litt. erasae in S.) — (*ὡς δὲ*] *ὡς οὐδὲ* S.) — *ἠργάζετο* S: *εἰργάζετο*. Cf. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. p. 135[2]. — **22** *νεωτέρα*] puto *ἀφανεστέρα*, cf. 26. — **23** removi uncos testimoniis huius or. a Dd. appositos. Cf. Io. E. Kirchner Mus. Rh. XL, 377. Idem in reliquis instrumentis litis feci. — (*ἐπεδήμησαν*] *ἐπεδημήσαμεν* SFQ.) — **24** *ὡς ἂν ἑταίρα οὖσα*] deest *ἂν* § 25. 28. 48 sq. — **25** (*Σίμωνος*] *σημωνος* utrobique S.) — puto ⟨*καὶ σφῶν αὐτῶν*⟩ *καὶ ἄλλων πολλῶν*. — **27** (*ἀντειπὼν* pr. F pr. Q: *ἀντείπας*. Cf. 5. 70.) — *τουτουὶ* O: *τούτου*. — **28** *νυνὶ* scr.: *νῦν*. Cf. 25. 34. 40. 47 sq. — (*ἑταίραν*] *ἑτέραν* pr. S; it. 30.) — (*μεθ' αὐτοῦ* Schaef.: *μετ' αὐτοῦ*.) — **30** *ἔλαττον τἀργύριον* r, *ἔλαττόν τ' ἀργ.* Schaef. — *ἀδελφόν*] *ἀδελφιδοῦν* Ath. XIII, 593 F; sed cf. §§ 32. 40. — **31** *συλλέγουσα*] *συνάγουσα* Y; sed cf. XXI, 101. 184; LIII, 11 sq., al. — **32** *τούτων ὑμῖν γρ* FQ: *τοῦτον ὑμῖν*. — *νυνὶ* Y: *νῦν*. V. ad § 28. — (*Τιμανορίδηι* in testimonio codd.) — **33** (*πανταχοῖ .. ὅπου* R.: *πανταχοῦ .. ὅποι*.) — *μετ' αὐτῆς* Wolf: *μετ' αὐτοῦ*. — (*ἐξωνέα* S.) — (*Μίτυος*] *μιτιος* SQ.) — (*εἰστία*] *ἱστία* pr. S, pariterque bis infra.) — secl. *τράπεζαν παραθέμενοι*, quae videtur esse explicatio ad *διάκονοι* adscripta. — **34** *καὶ παρόντας* om.

Tiber. W. VIII, 576. — *Ξυπεταιόνα* Herwerden: *Ξυπεταιῶνα*. Cf. Herw. Lap. testim. p. 30; Meisterhans Gr. d. att. Inschr. p. 103[2]. — (*κυδαθηνευς* S.) — *ἑστιᾶσθαι* scr.: *εἱστιᾶσθαι*. — **35** *πρὸς Λακεδαιμονίους* Y: *πρὸς τοὺς Λ.* — **36** (*οἱ Μεγαρεῖς δ' ἀνελεύθεροι*] *οἱ μὲν γὰρ δ' ἀνελεύθεροι* F, in mg. posito *Μεγαρεῖς*; *οἱ μὲν γὰρ ἦσαν ἐλεύθεροι* SBQ, *οἱ μὲν γὰρ μεγαρεῖς ἀνελεύθεροι* YOrv.) — *μὲν* ante *Μεγαρέας* addidi. — **37** *καταγαγόμενον*? sed cf. L, 32. — *μὲν αὐτή* scr.: *μὲν αὐτὴν*. — **38** *ἅψοιτο* scr.: *ἅψαιτο*. In oratione directa sit *κλαύσεται εἰ ἅψεται*, cf. e. gr. Aristoph. Lysistr. 439. 443. 447. 682. — (*φράτερας* Dd.: *φράτορας*.) — verba *ἀδικήσοι* (—*σει* S et pr. FQ) *δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων* cum Baitero post *ἅψ. αὐτῆς* transposuit Dd. Verum aptius nunc opponuntur *ὁ Φρυνίων — αὐτὸς δὲ*, et ista *ἀδικήσοι κτἑ.* commode in fine locum habent. — **39** (*ὃ ἦν*] *ὂν* S.) — (*ἕνεκα* corr. v: *οὕνεκα*. Cf. XLIX, 36. 53; Meisterhans Gr. d. att. Inschr. p. 177[2].) — *ὅτε μὴ* scr.: *ὅ τι μή*. Aut cum R. *τινα* pro *τι*, cf. seq. — **40** *παραλαβὼν*] *λαβὼν* Y. — (*Αἰήτην* R.: *διητὴν* S, *διήτην* Y, *'Αήτην* FQv. Similiter infra.) — (*Κειριάδην* R.: *κιριάδην*. Similiter infra.) — (*εὑροιάδην* SFQ.) — **41** *ἠργάζετο* S: *εἰργάζετο*. It. 49; cf. 20. — **42** (*οὐδὲ Νεαίρᾳ* Bk.: *οὔτε Ν.*) — *αὐτὴν* Tayl.: *αὐτὴν*. — (*αὐτῇ* v et corr. Q: *αὐτὴν*.) — **43** fort. *οὐδὲ γάρ*, quamvis defendat *οὔτε* Lortzing de or. pro Apollod. p. 63 sq. — *τουτῳὶ* scr.: *τούτῳ*. — (*μεγάλα ὑμᾶς* Schaef.: *μ. ἡμᾶς*.) — **44** (*καταστῆναι* SY.) — **48** (*ἦσαν* Dd.: *ᾖεσαν*.) — *καὶ αὕτη* scr. (debebam *αὑτηί*, ut 14): *καὶ αὐτηι* S, *καὶ αὐτὴ* v. — (*Προβαλίσιον* et —*ίσιος* Y: *Προβαλείσιον* et —*είσιος*). — **49** *τουτονὶ* om. Y. — **50** *ὡς τοῦτον* scr.: *ὡς τουτονὶ* (ex 49). — (*Φράστορα* .. *Φράστορος*] *φρατορα* .. *φρατορος* pr. S, corr. ead.) — *παρὰ ταύτῃ ἀκολ.* Y. — **51** (*δ' ὅ*] *δὲ* SFQ.) — (*τὸ δὲ πρῶτον* Schaef.: *τὸ μὲν πρ.*) — (post *θυγατέρα* in S octo litt. erasae.) — *αὐτὴν* deleri mal. Schaef. — **52** (*εἰς 'Ωιδεῖον*] *εἰσόδιον* s. *εἰσοδιον* utrobique S; it. 54.) — (ante *κατὰ τὸν νόμον* del. *τῆς προικὸς* cum Salmasio Dd.) — *'Αθηναίῳ ὄντι* mg. ed. Paris. a. 1570: *'Αθηναῖον ὄντα*. Simil. § 62; verum cf. et legem et § 50. — **53** (*ἠγγυηκέναι* Dd. cum corr. v: *ἐγγεγυηκέναι*.) — (*ταῖς ἐσχάταις* R.: *καὶ ταῖς ἐ.*) — **54** secl. *Στέφανον* post *πρὸς αὐτόν* (*πρὸς αὑτὸν* scr. Turr.). — **55** addidi *τῇ* post *θεραπείᾳ*, cf. 58. — extr. (*θυγατερὸς* errore Dd.). — **56** *θεραπεύσοντος* scr.: *θεραπεύοντος*. Cf. XX, 50. 103. — (*ἐπείσθη δὴ* Y: *ἔπειθ' ἤδη* SFQ, *ἐπείσθη γρ* FQ.) — **58** (*Διφίλου* Schaef.: *Διιφίλου*.) — *ὑπ' αὐτῶν θεραπείας* scr. coll. 55: om. *ὑπ'* codd., del. *αὐτῶν* Turr. — (*δηλώσει* Wolf: *δηλώσω*.) — **59** (*ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ὢν* Y: *ἐν τ. ἀ. ὡς*.) — **61** (*μάρ-*

τυρας τοὺς παρόντας] τοὺς μάρτυρας SY.) — Εὐάλκης] Εὔαλκος Kirchner coll. I. Att. II, 186, ubi Εὔαλκος Φαληρεύς est. — τὸν υἱὸν αὐτοῦ] secl. τὸν, coll. 60, ubi item αὐτοῦ τὸν υἱόν FQ. — **62** ἐπιδεικνύω v.: ὑποδεικνύω FYDd. Cf. XLVI, 15. — Ἀθηναίῳ ὄντι scr.: Ἀθηναῖος ὢν. Simil. § 52. — (ἠγγύησεν] ἐνεγύησεν vel ἐνεγγ. codd.) — **63** (τε post ἐκβαλόντα transposuit Saupp. Dd., cum in codd. legatur post γήμαντα.) — **64** αἰσχροκερδιαν S, αἰσχροκερδίαν Dd. — (Ἄνδριον] ανδρειον S cum FQ.) — **65** (init. Στέφανος Turr.: ὁ Στέφ.) — (τῇ Νεαίρας Schaef.: τῆς Ν.) — **66** (ἑρχθῆναι pr. S; it. mox ερξηι et ερξαντα S.) — **67** αὐτὴν om. Y. — ἐπὶ ταύτῃσι scr., quod in lege certe fuit (cf. XLIII, 51): ἐπὶ ταύταις v., ἐπὶ ταύτης S et codd. Harpocrationis v. πωλῶσι (nisi quod N ἐπὶ ταύταις). — πωλῶνται Herald. sec. Harpocr. v. ἀποπεφασμένως (ubi πωλοῦνται exstat): πωλῶσί τι codd., Harp. v. πωλῶσι. Didymus, quem impugnat Harp., certe activum et ipse legisse videtur; num τι et ἐν τῇ ἀγορᾷ legerit dubium est. Haec ἐν τῇ ἀγορᾷ del. Frankius. Cf. Dd. ed. Ox. VII, 1377 sq. — **68** (αὐτοὺς R.: αὐτὸν.) — **70** (καὶ ante κέχρησαι om. pr. S, add. ead.) — (εἴποι v.: εἶπεν FQ, εἴπειεν S al. Cf. 5. 27.) — (τῇ Νεαίρας Bk.: τῆς Ν.) — **71** (Ἀνδρίου] ανδρειου S.) — (ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ] ΑΛΛΑΓΑΙ S.) — **72** (τοσοῦτο pr. S.) — ἐτόλμησαν del. R. — Κοθωκίδην] at infra est Ἑρχιεύς, § 84; quare hic Κοιρωνίδην ci. Voemel. — καὶ τὴν ἀρχὴν] del. fort. τὴν. — (γενάμενος S.) — **73** (ἀλλ' ἢ ἡ Bk.: ἀλλ' ἢ.) — (γεραρὰς Dd. ex YOrv: γεραιρὰς (γεραιρας, γεραίρας) alii. Eadem scripturae diversitas infr. § 78 sq.) — **74** (σεμνοτάτας] σεμνότητας SF et corr. Q.) — **76** (ante μαρτυρίαν hab. ἣν codd., quod del. Dd.; contra Schaeferus infra καὶ ante διὰ ταῦτα sustulit.) — (θεῷ Schaef.: σοὶ. Διονύσῳ ci. Taylor.) — **77** (οὕτως S.) — (δυοῖν v Dd.: δυεῖν.) — **78** ἱερὸν κήρυκα (ἱεροκήρυκα) S, quod fort. praestat, v. Dittenberger Herm. XX, 19, 2. — ἀπό τε τῶν Schaef.: ἀπὸ τῶν. — (θεόγνια SFQ.) — (γεραρῶ Dobr.: γεραίρω.) — (τὰ πάτρια] τὰ om. S.) — **79** δρώσαις codd. (ὥραις O): δρώσαις R. Dd. Sed cf. εἶδε 73; ὁρᾶν 85. — (γεγεννημένων S, superscr. η a m. rec. Μαρτυρία non de Theogenis testimonio [§ 84] intellegendum, sed de re gesta, cf. 49. 55. 88. 93. 122.) — **81** (κηδεύσειεν] κελευσειεν S.) — **83** (τόν τε Στέφανον] τε om. pr. S, add. ead.) — (ἐπαύσαντο] post hoc verbum illa βελτίους [§ 89, 2] . . ἀρίστους [107, 2] inserit S. Post ἐπαύσαντο in S duae litt. erasae et adscriptum a m. ant. signum σ cum verbis μετὰ δύο φύλλα ἔνθα τὸ σ.) — (ἀρεοπαγειται S.)

— 84 (ἐπεὶ] καὶ ἐπεὶ S.) — (ἐξαπατημένος S.) — 85 (τι τῶν νομιζομένων] τῶν νομ. Y, τι τῶν νομ. τι S.) — οὐκέτ' ἔξεστιν FQ. — εἰς ἃ mal. R.: εἰς ὃ. — 86 (ἢ ἂν] ἢ ἐὰν SFQ.) — (νηποινη S.) — (τἄλλα in mg. a m. pr. S.) — τοιοῦτον mg. Q: τούτων.) — 87 post λαβέ om. τὸν νόμον cum SY. — (ΜΟΙΧΕΙΑΣ] μοιχεῖα S, εια in litura.) — (verba τὰ δημοτελῆ .. τὰ ἱερὰ [§ 88] om. S, pr. Y, vr.) — 88 (ὁ Ἀθηναίων] ο αθηναιος S.) — 89 ante ὅμως lac. statuit post R. Herwerden. — ἀκούσαντες B pr., F corr.: ἀκούοντες. Cf. XXIII, 64. — τῷ δήμῳ om. rv et pr. Y. — 90 (γέρρα] γέρα S.) — 91 μὴ ἄξιον εἶναι] exspectes μὴ ἀ. ὄντα. — (extr. ἀφείλετο εἰς τὸ δικ. SFQ.) — 92 (οὕτως S.) — 93 (τε post Στέφανος om. SFQ.) — 94 Πλαταιῆς S: Πλαταιεῖς. — (ante μόνοι duae litt. erasae in S, οι ut vid.) — (Δᾶτις] δάτης SFQ.) — (ἐφ' ἑαυτῷ SF.) — (ἡ ante ἐν τῇ ποικίλῃ om. SBQYvO.) — (κυνᾶς Tayl.: κοινας S, κύνας v.) — 95 (τῆς ὑμετέρας R.: τῆς ἡμετέρας.) — (ἀρτεμησίῳ S, it. pr. σαλαμηνι hic et 97.) — 96 (πλαταιέσι SFQ.) — secl. μόνοι (μόνον pr. FQ). It. § 72 post μὴ ἀγαπᾶν in γρ FQ μόνον additum. — 97 τὸν post τρίποδα addidi. — τοῦ τε ἔργου R.: τοῦ ἔργου. — 98 (ἐκκολάψαντας γρ FQ: ἐκκόψαντας. Cf. LVII, 64.) — addidi ἡ post ἔχθρα. — (εἶχον αὐτοῖς] pro αὐτοῖς pr. S αυτον, rec. S αυτοι (σ supra).) — χρήσωνται] χρήσονται Orv, χρήσαιντο (109) mav. Herwerden. — 99 ἐγένετο] ἐγίγνετο FQ; cf. Thuc. II, 3, 4. — (μέγας] μέγα SFQ.) — 100 (φθάννουσιν S.) — 101 Μηλιεῦσι v: μιλιεῦσι Y, Μαλιεῦσι v.Dd. — 102 (δὲ post ἐθελησάντων om. SYQ.) — (δύο Palmerius: δέκα, quod def. Lortzing p. 49.) — 103 αἰσθόμενοι scr.: προαισθόμενοι FQ, αἰσθανόμενοι rell. Dd. — 104 ἔσται scr.: ἐστιν. — (ΨΗΦΙΣΜΑ om. S.) — (καὶ ante μετεῖναι om. pr. S.) — post τοῖς δ' ἐκ τούτων quaedam omissa esse apparet ex §§ 105 sq. (R.); etiam post γένους deesse videntur τούτων μὴ ἐξεῖναι λαχεῖν αὐτοῖς. — 105 post ὁρᾶτε om. δὴ cum SOvr. — τοὺς Πλ. τοὺς λαμβ. R. — καὶ εἰς τῶν φίλων FQ, cf. e. gr. XXIV, 202. — 106 καὶ ante μὴ ἐξεῖναι del. Saupp. — 107 (τῶν ante Ἑλλήνων om. S.) — διωρίσασθε R. (διωρίσασθαι Sv): διορίσασθαι. Cf. 117; Gebauer Arg. ex contr. p. 261. — (ἐάσατε pr. S, corr. ut vid. ead.) — (πολίτην SF.) — 108 (ποῖ R.: ποῦ.) — (Λαρισαίου Orv: Λαρισσαίου.) — Μηδείου Y et corr. S: Μηδίου Dd., μηδείου υἱοῦ Q, μειδίου υἱοῦ F, Μειδίου vulg. Cf. XLIII, 7. — post πάντων omissa esse videntur verba ἀπὸ τριῶν τρυπημάτων, quae in hac oratione a quibusdam deleta esse narrat Hermogenes p. 308 W. (τὸ ἐν τῷ κατὰ Ν. ἀβε-

λισμένον ὑπό τινων, τὸ ἀ. τρ. τρ. τὴν ἐργασίαν πεποιῆσθαι λέγειν). Cf. Schaef. — **109** (ἦν r: ἦν ἄν.) — **110** (ὑπὲρ] περὶ SY.) — ὡς εὖ FQ: ὡς. — **111** σωφρονέστεραι R.; sed cf. οἱ μὲν βέλτιστοι καὶ μετριώτατοι XIX, 80. — **112** γενομένου Wolf: γενόμενον. Aliud est γραφὴν ἀποψηφίσασθαι atque ἀγῶνα ἀποψ. — ἤδη om. Srv, fort. propter παντελῶς male insertum, quod coll. Ammonio p. 83, Hesychio v. κομιδῇ del. Schaef. § 113 est παντελῶς ἤδη. — (ἑταιρῶν] ἑτέρων pr. S.) — (γενέσθαι SY.) — **113** πολιτῶν R.: πολιτίδων (ex 112). — **114** (post πόλεως litt. tres erasae in S.) — (τραφείσας] τραφηναι pr. S, τραφησας corr. a pr. m., τραφεισας a rec.) — ἐν τῷ ἴσῳ] τῶν ἴσων malebat Schaef. — **115** εἶναι Ἀπολλόδωρον del. Herwerden. — malim παραβέβηκεν. — τὸν τῶν εἰρημένων Bk.: τῶν τῶν εἰρ. Q, τῶν εἰρημένων v.Dd. — (εἰ] η pr. S.) — **116** cf. Athen. XIII, 594 A, qui om. γενόμενον, τὰς θυσίας, ὑμεῖς (breviandi studio ut videtur), et pro ἀσεβεῖν θύοντα codicum hab. ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα. Recepi ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα, ne cum infinitivo constructum esset ἐξελέγχειν; cf. ad 91. Pro οὐ νομίμου .. θύειν est ap. Ath. νομίμου .. μὴ θύειν; deinde οὐδ' ἐκείνου Ath. Dd.: οὐδ' ἐκείνης. — (ἐσχάρας] αισχρας pr. S, corr. ead.) — **118** (φράτερας Dd. hic et 122: φράτορας.) Apparet ex collata § 119, hanc § 118 alterius recensionis esse: scilicet πρόκλησις Apollodori, quae non ab initio facta erat, sed postmodo, in causa fuit cur perorationis forma mutaretur. — **119** (ἔχει] ἔχειν pr. S cum vr.) — φήσει scr.: φησι. — **120** (Θρᾷτταν] θρέτταν S.) — **121** (σταδιαδρομοῦντα S: σταδιοδρομοῦντα. Infra § 125 σταδιαδρ. est in SY.) — Φανὼ τὴν Στρ. πρότερον καλουμένην? an Στρ. τὴν Φανὼ καλουμένην? Cf. 38. 50. — **122** τὰς παλλακὰς δὲ Stobae. Flor. LXVII, 19 (δὲ om. cod. A). — θεραπείας τοῦ σώματος] ita etiam Stob., sed Athen. XIII, 573 B παλλακείας om. τοῦ σώματος. — **123** Δεινομένης YOr, Kirchner coll. I. A. II, 800b, 24: δινομένης r, Διομένης v.Dd. — (Αἰγιλιεὺς Palmer.: Αἰγιαλεὺς.) — (ηθελησε pr. S.) — **124** (προὐκαλεῖτο] προκαλεῖται SY.) — τῶν ὄντων Νεαίρᾳ FQ: τῶν Νεαίρας. Addidi οὐκ ante ἐκ Στεφάνου; cf. 38. 51 al. Possis etiam ὅτι ταύτης καὶ οὐ Στ. εἰσίν. — ante Νεαίρας τούτους del. καί, quod inserit B, om. ceteri codd.; seclusi autem ἐκ Στεφάνου. Cf. 119 οἱ παῖδες οὐκ εἰσὶ ταύτης, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς αὐτῷ ἀστῆς. — τοῦ Νεαίρας] κατὰ cum Wolfio inserit Taylor. — **125** (καὶ τὰς μαρτυρίας] καὶ om. S al., hab. B.) — οὗτος scr.: οὑτοσί. — ψεύδεται SY et corr. FQ. — (ὥς ἐγὼ] ἐγὼ δ' SY.) — **126** λήσειν γρ FQ: λαθεῖν.

LX. ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

Codd. SFBQYOvA[5]r.

§ 1 (*ἀγαθοὺς ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ* SYOv, γρ FQ, Doxap. W. II, 450.) — *γεγενημένους* Doxap., it. FQ et γρ Y. — *θάψαι* Doxap.; id. *ὑπὲρ αὐτῶν εἰπεῖν* pro *εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς*. — (*υπερϊδον* S.) — (*πρότερον τότε* S.) — *ἐνεῖναί μοι δοκεῖ* scr. (cf. R.): *εἶναί μ. δ.* codd., *ἐνθαδὶ κἀμοὶ δ.* Dd. — 2 *φήθησαν*] nonne *φήθη* cum Wolfio? — 3 (*ἀνδρείαν* A[5] Dd.: *ἀνδρίαν*.) — *τῶν λόγων* Yv: *τῶν λοιπῶν*. Cf. or. XX, 58. — (*παραλείπων* S.) — 4 (*εἰς τὰς* [*εἰς τοὺς* S] ante *πόλεις* transp. Wolf: erat ante *ἐπήλυδας*. Pro *τὰς* scripserim *τινας*, sicut or. LVII, 61 in S pr. *τας* pro *τινας* est.) — 5 (*τὸ* ante *τοὺς καρποὺς* om. v et pr. SY.) — (ante *πάντα* in S erasum *ει*, *εἶναι* repetit Y.) — 6 (*τοῖς τῶνδε τῶν* Felic.: *τοῖσδε τῶν*.) — *λόγων* pr. F: *λόγου* (h). — (post *ἄλυπον* addunt codd. *ἔχοντα* [*ἔχει ὄντα* O], quod del. Dd.) — 7 extr. *λαμπρὰ* vulg.: *καλὰ* SYOv. — 8 (*τῶν Ἀμαζόνων* S.) — addidi *καὶ Θρᾳκῶν* ante *πολλῶν ἄλλων* (*τῶν π. ἄ.* SO, *τὸν π. ἄ.* Yv). Cf. Isocr. 4, 68. — (*πάντες*] *πα* in lit. III litt. S; fort. *ἅπαντες* fuit.) — (*οὐδ' ὑπέμειναν* codd., em. R.) — (*κωλῦσαι*] *καταλῦσαι* SY.) — 9 *ἐμμέτρους*] litt. *μετρους* in litura S. Puto *τοὺς τῶν ἐμμέτρων*. — (*ἃ δὲ*] *ἃ* a m. rec. S.) — (*ὑπογυώτερ'* YQ, *ὑπογυωτερω* S altero *ω* in *α* mutato.) — 10 (*οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης* om. pr. S, add. m. perantiqua.) — (post *ὄντες* VII vel VIII litt. lacuna S.) — 11 (*οὐ μόνον* om. pr. S.) — 12 *τί* SYOv: *ὅ,τι*. — (*ἡ κείνων κτέ.*] in FQ sic: *ἡ κείνων* [*ἐκ.* F] *ἀρετὴ πολλὰ* [*πολλὰ* etiam in YOv exstat] *καλὰ δίδωσιν αὐτὴ* [*αὐτὴ* om. Q] *εἰπεῖν καὶ πρόχειρα, ἃ ῥάδιον μέν ἐστι διελθεῖν*.) Scripsi autem *ῥᾴδι'* pro *ῥᾴδιον* (br). — *παρὰ τοῖς προγόνοις* om. S. — secl. *κἀκείνοις καί*. Aut *κἀκ. καὶ* . . . (*προσήκοντα?*) *μάλιστ' ἀμφοτέροις*. Certe sublatis verbis *κἀκ. καὶ* compositio laborat (br). — 13 (*εἰς* in litura S.) — *τούσδε τοὺς* v.: *τούτους τοὺς* SY. Cf. §§ 4. 6. 13. 23 bis. 24. 27 (Schaef.). — 14 (*κἂν*] *ἂν κἂν* S et pr. Y.) — (*προσέστη*] *προσεστι* S.) — 15 *προσιστάμενα γάρ μοι πάντα* SFQ, „recte si proximum *μοι* deleatur“ (Dd.). — 16 *οἷς χρὴ* om. SOv, in γρ hab. Y. — *οἰκείων αὐτῆς* SQ, *αὐτοῖς οἰκ.* Y. — 17 (*τί πρακτέον* . . *σῴζεται* om. S et pr. Y.) — *δ'* post *ἐν τούτοις* cum R. addidi. — 18 (*προείδοντο*] *προείλοντο* v. et pr. S.) — *ἀπόδειξις* om. v. et pr. Y; cf. LXI, 23 (*σημεῖον*). — (*τὰ μὲν οὐ*] *τὰ μὲν οὖν* SFQ.) — 19 post *μένων* om. *ἐν τάξει* S. —

20 (*τοῖς ἐκείνων οἰκείους* S, *τοὺς ἐκ. οἰκείους* FQ.) — (*τοῦ τῆς*] *οὔτε τῆς* S.) — *τοῖς οἰκείοις* v. et pr. Y: *τοῖς ἐκείνων οἰκ.*, quod modo praecessit. — (*αιρασθαι* pr. S.) — **21** (*τοὺς* post *αὐτοὺς* om. SFQ.) — *ἀντιποιήσασθαι* SY; sed erit *ἀντιποιήσεται* in or. recta. — *περὶ ὧν .. εἰκότως* om. SQv, et manifestum est ex proximis, haec postmodo demum adiecta fuisse, simulque, ut videtur, in praecedentibus verba *καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος .. τόλμῃ*, quae nunc periodum claudicare faciunt, et necessario etiam *μὲν* post *ὑπὲρ ὧν*, cuius particulae nunc nullum vestigium. Cf. similem rem or. XX, 15 sq. Minoribus litteris ad distinguenda quae adiecta sunt usus sum. (*Περὶ ὧν .. εἰκότως* del. Matthaei, *καὶ τῇ .. τόλμῃ* post *αὐτῶν ἀρεταῖς* transp. R. V. Lentz, der Epitaph. d. D., II, Wolfenbüttel 1881, p. 24 sq.) — **23** (*ὡς* ante *ἕκαστος* om. pr. S.) — *ἀνθρώποις τοῖς οὖσιν* FQ. — *πάσης* Y: *πᾶσα*. — (*γοῦν* Wolf: *οὖν*.) — **24** *ἐξέλοιτο* SY; sed v. XX, 17. — *πᾶς* scr.: *ἅπας* (br). — *βίος γένοιτ' ἂν* FQ: *ἂν ἡμῖν βίος γένοιτο* (br). — (*ὁ πρὸ τοῦ*] *ὁ πρὸ τουτου* S.) — **25** (*ἡνίκ' ἂν οὖν* Bk.: *ἡνίκα γοῦν*.) — **26** addidi *τὴν* post *παρρησίαν*. — *οὐδὲ γὰρ* scr.: *οὔτε γάρ*; reliqui autem librorum scripturam *ὥστε ὁ μόνος*: *οὔτε μόνος ὁ* (br̈) Wolf Dd. — transposui *προσιόντα* post *κίνδυνον*; erat post *τόν τε* (br). — **27** puto *ἃ δὲ καὶ κατὰ φυλὰς* (br). — *παρεσκεύασεν* γρ FQ: *παρεκάλεσεν*. — (*αυτου* ante *χωραν* add. S, cum notis delendi.) — **28** *τὴν ἐκείνου προδοῦναι* FQ: *προδ. τὴν ἐκείνου*. — *συγγενῆ φανήσονται τὸν θυμὸν ἔχοντες ἐκείνοις* (sic) FBQ: *συγγενεῖς ὄντες θυμὸν ἔχοντες ὅμοιον ἐκείναις φανήσονται*. — **29** (*Λεοντίδαι* SB al. Cf. Herwerden Lap. testim. p. 27 sq.) — *ὅτε δὴ* scr. (cf. 30 sq.): *ὅτε δ' οὖν*. — *θεμιτὸν* (br)] *θέμις*? cf. ad XXI, 148. — *Αἴθρας*] *Φαίδρας* γρ FQ. Scilicet Aethra non mater dicenda erat sed avia; verum ideo neque *Φαίδρας* accipiendum neque cum Lentzio (l. c. 39) *τήθης* (vel *μητρὸς τοῦ πατρός*) et *τήθην* pro *μητρὸς* et *μητέρα* scribendum. — *σύμπαντας γονέας* v.: *σ. οἰκείους γονέας* SYOv et γρ FQ; *σύμπαντας* Dd. Cf. or. X, 41. — (*πῶς οὐκ ἔμελλον ὑπὲρ τοῦ σῶσαι* Dd.: *ἕνεκα* [*ἕνεκεν* v] *τοῦ σῶσαι πῶς οὐκ ἤμ.* [*ἔμελλον* S] *ὑπὲρ τοῦ σῶσαι* SYv, *ἕνεκα τοῦ σῶσαι πῶς οὐκ ἤμελλον* vulg. Etiam *ὑπὲρ* del. esse ci. Saupp.) — **30** (*τῆς δὲ* R.: *τῆς δὲ υἱὸν ὄντα*.) — (*λεγόμενον* Wolf: *λεγόμενος*.) — *μὲν* post *σύνεσιν* addidi (br). — **31** *Ἱπποθωντίδαι* et *Ἱπποθῶν* scr.: *Ἱπποθοωντίδαι* et *Ἱπποθόων*. — *ον* S, *ὃν* FYQO: *ὧν*. — *σαφῶς* Q et corr. F: *σαφὲς* (br). Propter *ὑπερβατόν* quod inest cf. 29

extr. — *ᾤοντο δεῖν* scr.: *ᾠ. δεῖν προσήκειν* codd., *δεῖν* del. Dd. At modo praecesserat *προσήκειν* in simili sententia. — transposui *αὐτῷ* (*ἑαυτῷ* S al.) post *βίον* coll. 28: erat post *ἀβίωτον* (h). — (*ἡγήσατο*] *ηἱρήσατο* SYQOF.) — 32 *ἐλεινοί* scr.: *ἐλεεινοί*. — (*δ' εὐδαίμονες* Felician.: *δὲ δαίμονες*.) — secl. *οἱ τούτων* post *γονεῖς*. — 33 (*ἅς γρ* Y: *τάς*.) — (*ἐν*] *ὧν* Sv.) — *οὐ μόνον* scr.: *οὐ μόνον οἱ* vulg.; *οὐ μόνοι* SOv Dd. (modo praecessit *μόνοι*). In archetypo *μονον* (*οι* superscr.) fuerit. — 34 *νομίζεσθαι* add. *γρ* FYQ; contra *εἰκότως ἄν τις φήσαι* om. *γρ* Q. Fort. *εὐδαιμονίζεσθαι* pro *εὐδαίμονας νομ.* — *ἀπήγγελκεν*] *ἤγγελκεν* v et pr. Y. — 35 *γεγεννηκότας καὶ πεφυκότας αὐτοὺς* v. l. ap. R. (Paulina, edit. Wolfii, mg. ed. Paris. a. 1570, mg. Lessingianae, v. Lentz p. 47): *γεγονότας καὶ πεφ. αὐτοὺς* codd., *γεγ. αὐτοὺς καὶ πεφ.* R. Dd. — (*ἑτέρων*] *καὶ ἑτέρων* S.) — 36 *χαλεπὸν*] *οἰκτρὸν* Alexand. W. VIII, 457; id. *ἀναγκαιοτάτων* pro *οἰκειοτάτων*, et pro *σεμνὸν κτἑ.* multum diversa. — (*μνήμην*] *μνην* pr. S.) — (*θυσιῶν*] *οὐσιῶν* S.) — *ἀθανάτων*] *ὡς ἀθανάτους*?

LXI. ΕΡΩΤΙΚΟΣ.

Codd. eidem (praeter A⁵). Auctorem putaverim eundem esse atque LX^mae, et propter illam hanc inter Demosthenis opera relatam. Nempe et locutiones quaedam valde congruunt (cf. imprimis LX, 6 cum LXI, 27; LX, 17 cum LXI, 23), et compositio non ita dissimilis est in utraque; fuga enim brevium in prooemio saltem etiam LXI^ae manifesta est.

§ 1 (*καὶ καλῶν* om. SY.) — *πλέον* scr.: *πλεῖον*. — (*προσέχειν* SYQ.) — (*ἐραστὴς*] *ἐρΰαστης* S.) — 2 (*ὥσπερ* in mg. a m. pr. S.) — *κατάθοιτο* SFQ Dd. — (*λεκτικοῖς*] *δεκτικοῖς* SFQ; *λ* a m. rec. superscr. in S.) — (*ἀποδεικτικοὺς* S et pr. F.) — *ἃ γιγνώσκω* Y: *ἀπογιγνώσκω* SFQ, *ἅπερ γιγν.* Felic. Dd. — (*ἐπειδὴ δὲ καὶ* SFQYO.) — 3 (*μετεσχηκότας* SY et pr. F.) — *οὐδετέρα* scr.: *οὐδ. δὲ* codd. (propter *μετεσχηκότας*), *οὐδετ. δὴ* Felic. Dd. — (*ὁμιλίαν*] *ομειλιαν* S.) — (*πρὸς* ante *τοὺς μετὰ* add. F Dd.) — (*αὐτοῖς*] *αὐτὸς* SFQ.) — 4 (*ἐνθυμουμένους* SY.) — (*ἀποτόμων* SY.) — *ὃ μόνον* .. *ἔθνος* R. (v. XXIII, 146): *ὃ μόνον* .. *ἔθος* codd., *οἷς μόνον* .. *ἔθος* Felic. Dd. — 5 (*ἑωρακόσι* codd.) — (*δι' ἔρωτος*] *δι'* om. S, in *γρ* hab. Y.) — (*βεβαιωκόσιν* S.) — (*εὔλογον*] *ευ* in litura litt. unius S.) — 6 secl. *ἀγαθὰ* (h). Cf. 7. — 8 *τοῖς τηλικούτοις*] *τοῖς εὐγενέσι καὶ τοῖς καλοῖς* Stobae. flor. 89, 3, consulto scilicet sen-

tentia ita mutata, ut generalis evaderet. — *ἔχουσιν* Stob.: *ἔχοντας*. — (*οὕτω*] *ουτ' ουτωσ* S.) — (*προάγων* SY.) — **9** *ταῦτα* ⟨*νῦν*⟩ *δηλῶσαι* ci. R. — **10** (*τὸ κάλλος* post *δι' οὗ* repetit S cum notis delendi.) — (*μέλη*] *μέρη* SYQOv et pr. F.) — ⟨*καλὸν*⟩ *φαίνεται* ci. R. — (*τίνα* Bk.: *τίν' ἄν*.) — (*οὐχ ὁρῶ* om. S.) — *ἀναγνωσομένων* codex v. — **11** (*ἂν* ante *εἰκάσειέ* add. Bk.) — *ὃ θνητὸν ὂν* scr.: *θν. ὂν* SFQ, *θν. ὢ* v, *θνητῶν*, *ὃ* Wolf Dd. — *ἐνεργάζεται* Schaef. (§ 3 extr., LX, 25). — *φύσιν*] *φύσεως* R., puto *τὴν φύσιν* vel *φύντος* (cf. 30). — secl. *πρὸς*, quod ex antecedentibus male repetitum videtur. — *πολλοῖς* F: *πολλοῖς ἄλλοις*. — **12** *ἀρρυθμίαν* Wolf: *ῥαθυμίαν*. — *σχήματος* Sv et pr. FY: *σώματος*. — (*συνετάραξαν*] *συνέκραξαν* SQ et corr. F.) — (*συνδιέβαλλον* S.) — *αὐτῷ* deleverim. — (*εὕροιμεν*] *εὕρομ'* S, *εὕροιμ'* YOv.) — (*οὕτω*] *οὔτε* S.) — (*τὰ δὲ καὶ πλεῖστα* SY, *τὰ δὲ πλεῖστα καὶ* Spengel.) — (*περίβλεπτα*] *περιελθόντα* S.) — (*σου*] *του* S, del. Y, om. O.) — **13** (*ἐπιφανεστάτου*] *σοιφανεστατου* S.) — (*τὸ* post *πρὸς* om. Sv, *τὰ* om. pr. Y.) — **14** (*μὲν* post *ἐπὶ* om. S.) — *πρὸς ἀλλήλας* falso Wolf.; magis Reiskii ⟨*τὰ*⟩ *τοσ. ὑπεν.* ⟨*ἔχοντα*⟩ placere potest. — (*ηθιστο* S.) — *συνιστᾶσα* Wolf: *ἱστᾶσα*. — **15** (*παραλειπειν* S, it. 16 *παραλειπων*.) — *προσόντων* sine *σοι* Sv et pr. Y. — *πρός τε* scr.: *πρὸς*. — (*χρησόμεθα* SFQ, eidem *τερθρευόμεθα*.) — (*τούτου*] *τούτῳ* S, *τοῦτο* v et pr. Y.) — **16** *ὑπερβάλοι* SY: *ὑποβάλοι*. — *δύναται*] *δυνατὰ*? an *δύναιτ' ἄν*? (h). — *ἐπαινέσας ἐῶ* ci. R.; puto *ἐπαινέσαι σ' ἔχω* (h). — **17** *ἐξαμαρτάνειν* SY: *ἐξαμαρτάνει* vulg., *ἐξαμαρτάνεις* v. Dd. — (*τούτου* Y: *τοῦτο* SQ, corr. F, *τούτων* pr. F vulg.) — **18** (*τῶν τε*] *τε* om. S et pr. Y.) — (*συμπίπτειν* Wolf: *συμπίπτει*.) — **19** *ἁπάντων* scr.: *ἄλλων* (quod modo praecessit). Alludit ad locos qualis exstat ap. Theognidem v. 24. — secl. *τούτων*, cf. 21. *'Εν τούτῳ* ci. R. — (*εὐαρμοστίᾳ*] *συναρμοστίᾳ* SQY et pr. v.) — **20** (*ἂν* ante *προέλωνται* om. S et pr. Q.) — (*σοὶ*] *σου* S.) — **21** *περὶ σεαυτὸν* scr.: *περὶ σεαυτοῦ* (h). — *τὸ σύνολον*] *συνελόντι γρ* FYQ. — *τοιοῦτος εἶ* om. pr. S (add. pr. in mg.). — (*Ἔρωτι γρ* FQ: *ἐρῶντι*.) — **22** (*σοῦ*] *οὐ* pr. S pr. v.) — **23** *αὐτὴν* scr.: *ταύτην*. — *τὸν τῆς* ⟨*σῆς*⟩ *προαιρέσεως*? Cf. ad 34. — **25** *παντοδαπωτάτων* Dd., quod non opus. Cf. v. l. Isocr. 4, 45. — ⟨*αὐτὸ*⟩ *τὸ γυμνασθῆναι* ci. R.; recte puto. — **26** (*δ'* post *νομίζων* om. S et pr. Y.) — *πρὸς ἅπαντα* vulg.: *πρὸς ἅπαντα ἀεὶ* (cf. v. l. XXI, 1) SOv Dd. (i. e. *πρ. ἅπ. ἃ δεῖ*? cf. LX, 16). — (*ἐν τοῖς γυμνασίοις εὐθέως* SY.) — **27** (*γεγενημένων*] *γιγνομένων* S.) — *θέλειν* Sv: *ἐθέλειν*. — (*διεξοίην* SFQ.)

— ταὐτά τε] πάντας F R., πάντα Paulina Wolf. — (συμμετρώτερον S, συμμετριώτερον F.) — 28 (ἀφεθέντων] ἀφαιρεθέντων pr. S [corr. ead.] cum Qv.) — (ὡς supra v. a m. pr. S; post ἑκατέρων idem habent FQ.) — puto φερομένου μὲν γὰρ ἐναντίου σοι. — αὐτῶν del. Wolf; fort. τῶν ⟨ἄλλων⟩. — (καὶ τῇ .. ὁρμῇ SFYOv.) — 29 τοσαύτην scr.: τοιαύτην (ex anteced.). — φιλίαν scr.: φιλονικίαν O, φιλονεικίαν SY, φιλοτιμίαν v. Dd. Cf. ad prooem. XII, 1. — 30 (τῶν .. τοῦτον] μὴ τῶν τοῦτον τὸν τρόπον SY, τῶν μὴ τοῦτον τ. τρ. O.) — 31 (ζηλοῦσθαι] δηλοῦσθαι SFYOv.) — secl. σὺ (h), contra ὁ om. γρ Q (mox ἠξιωμενους αυτοῦ γρ Q). — 32 (καλὴν Wolf: καλόν σε γρ Q. καλὸν vulg.) — 34 καταστήσειας scr.: καταστήσαις v. Dd., καταστήσεις SFQ. — (σῆς om. SOv, in γρ hab. Y.) — ὠφελίας pr. S: ὠφελείας. — (μήτ' ἀντὶ] μήτε τι SY.) — 35 αἰσχύνην φέρει] αἰσχ. φέρειν εἴωθεν γρ FYQ, φέρει κατάγνωσιν YO. Utroque modo hiatus tollitur. — 36 (οὖν om. SFYQv.) — (ἑκάτερον R.: ἑκατέρων.) — ἐργάζεσθαι vulg.: ἐνεργ. SQ Dd., ἐξεργ. O. — 37 (τῶν μὲν Saupp.: τὴν μὲν.) — (διάνοιαν et mox ἐπιπολῆς om. S.) — 38 κακοπαθίας S recte, cf. ad Epist. *B*, 17. — θνητά τ' ἐστι scr.: θνητά ἐστι. — 39 παρὰ τύχην γρ Q: διὰ τύχην. Cf. § 8 παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν. — ἐν τοῖς] περὶ τοῖς γρ B; an ἐπὶ τοῖς? It pro ἐν ἀνδραγαθίᾳ Wolf. ci. ἐπ' ἀνδρ. (cf. 50), nisi delenda sit praepositio cum ind. Lamb. Cf. tamen κρατοῦσιν ἐν LX, 14, ἡττᾶσθαι ἐν prooem. XXIV. — 40 φρονιμωτέρους γρ FYQ: ἀκριβεστέρους. Modo bis praecessit ἀκριβῶς. — 42 τοῖς μὲν .. τοῖς δὲ] ταῖς μὲν .. ταῖς δὲ v praebet. — 43 (ἴσθι] ἴσθ' ὅτι SY.) — (post γιγνομένην in S legitur τα idque in το mutatum.) — ταῦτα post ἅπαντα deletum malim. — γυμνασθέντες vel mancum vel corruptum vel spurium. — 45 (ἀκούσειν SQ et pr. F [ἀκούσεις corr.], ἀκούσῃ Ov et corr. Y.) — ὑπερακρατῶς scr. (nisi simplex ἀκρατῶς praestat): ὑπερακράτως γρ FQ, ὑπεράκρως vulg. Dd. — 46 (λέγοντα SQ et pr. F.) — (ὑπογνωτέροις SFYQv, ὑπογνοτ. O.) — (κύριον Wolf: καὶ κύριον.) — διενεγκεῖν] διελθεῖν? an διενεχθῆναι? Per διήκειν explicat R. — 47 ἂν post πολὺ γὰρ addidi. — 48 (σέ τι] ἔτι SQ.) — πολιτικῶν γρ FYQ: πολλῶν. — διορθοῦμαι γρ Q: διαιροῦμαι. — 51 (ἐγὼ μὲν οὖν .. γιγνώσκω γρ FYQ: ὑφ' ὧν οὖν.) — (διήλθομεν SFQ.) — 52 (προέχοντα] προσέχοντα SQ.) — ὑπερβαλέσθαι v: ὑπερβάλλεσθαι. Cf. supra διενεγκεῖν. — 53 (δὲ ante τῶν ἐπιτηδευμάτων erasum in S.) — 54 δεῖ σε Sv et pr. Y: δεῖ σέ τε. Scripsi deinde ποιεῖν pro εἶναι repetito. — (οὕτω] οὕτως S.)

— (*παρεκαλοῦμεν* SFQ.) — **55** *πεῖράν σου*] *σου* om. v et pr. Y. — **56** *τὸ μὲν οὖν ἐμὸν*] *ἐμὸν μὲν οὖν* secundum prooem. XXXIII extr., Isocr. Euag. 80. An *ὃ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον, εἰπεῖν .. ἡγοῦμαι, πέπρακται?* — (*σὸν*] *οσον* S.) — (*μὴ* supra v. a m. pr. S; it. *τε* post *αὐτοί*.) — **57** (*τὸ μηδενὸς*] *τοῦ μηδενὸς* SQ.)

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

Codd. SYOFBQv, Vindob. 4 (in quo bis scripta sunt prooemia, v. Voem. Cont. p. 216).

In inscriptione om. ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ S. Dempsi cancellos, quibus Dd. Demosthenis nomen saepserat. — *A* § **1** cf. or. IV, 1. — de [*λέγειν*] v. ad IV, 1. — (*εἰωθότων*] *ειωθωτων ει* pr. S.) — *μοι* om. B. — *ἡσυχίαν* S: *ἡσ. ἄν*. — secl. *λέγειν* post *δοκεῖν*; modo *λέγειν* antecessit. — **2** ad *εἰ μὲν* in S (a corr., qui omnino hos numeros adiecit, cum a pr. m. initia novorum exordiorum plerumque ne indicata quidem sint), item in B *B'* numerus adscriptus est. Sed si separaverimus, primum exordium nimis exile fiet; accedit, quod haec *οὐδ' ἂν ἔδει κτἑ.* aperte similitudinem exordii I^ae^ Philippicae et ipsa referunt. Denique *εἰκότως .. δοκεῖν* ∾ *εἰ μὲν .. πράγματα*. — *οὐδ' ἂν* scr.: *οὐδὲν ἂν* (br), quod recte se habet or. IV, 1. — *βουλεύεσθαι* scr. coll. IV, 1: *συμβουλεύειν* (ex sequ.). — *φαῦλα*] puto *φλαῦρα*. — **3** (*ἂν* post *παυσαίμεθα* add. Bk.) — *καὶ γὰρ κτἑ.*] cf. or. IV, 38. — *θέλοντας* SY: *ἐθέλοντας* Q, *ἐθελοντὰς* B v. Dd. (h). Cf. Lys. XIX, 6. — *B*] *Γ'* SB. — **1** *ὅταν τε τὸ* scr. coll. or. III, 1: *ὅταν τό τε*. — (*ἥδιον*] *ηδειον* S.) — **2** (*πότερον*] *πρότερον* S.) — *χρηστὸς ὑφ' ὑμῶν* scr: *ὑφ' ὑμῶν χρ.* (br). — *β Τὸ μὲν οὖν*] numerus *Δ'* adscriptus in SB. Quibus obtemperans haec cum Wolfio ut aliud exordium separavi, secluso *οὖν*, quod Wolfius ne scripsit quidem. Cf. prooem. XLII, quod cum eis quae hic praegressa sunt (*B*, § 1—2) et sententia et clausula fere convenit. — *Γ* cf. or. I, 1. — *πολλῶν* FQ: *πολλῶν ἂν* SY Dd. (ex or. I). — *χρημάτων* SYQ: *χρ. εἰ φανερὸν γένοιτο* (ex or. I). — *συνοίσειν* FQ: *συνοίσειν ὑμῖν* SY (*γρ* Q). — *νυνὶ* om. B, in *γρ.* hab. Q. — *πάντας ἂν ὑμᾶς* SY: *πάντας ὑμᾶς*. Numeri hi esse videntur: *ἀντὶ πολλῶν ὦ‿ἄ. 'Α.* / *χρημάτων τὸ μέλλον συνοίσειν* ∾ *περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦντες* / *οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ἑλέσθαι*. — *παρέχειν* Y: *ἔχειν* v. (h), del. Bk., qui *ἐθελοντὰς* scripsit. Potius cum *ἔχειν* etiam *ὑμᾶς αὐτοὺς* delenda: *προσήκει θέλοντας* (ut A, 3) *ἀκούειν τῶν βου-*

λομένων συμβουλεύειν. — γίγνεσθαι] γενέσθαι or. I. — Δ] ϛ sec. B; numerum om. S, in quo pro ἔστιν est ἔστι δὲ; it. in al. codd.; ἔστιν Wolf, qui novi hoc initium exordii constituit (Bk. Dd.). — ἐπειδὴ] fort. ἐπειδή γ' vel ἐπειδήπερ (h). — (δυσχαιράναντες S.) — κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν codd.: κἂν δοκήσῃ ληρεῖν γρ Q, κἂν δοκῇ τις ληρεῖν Dd. — ἐγὼ μὲν] ϛ' adscriptum in S. — (ante χρόνον tres litt. erasae in S.) — Ε'] numerum om. S, novum tamen ab ὁρῶ versum (in ἐκθέσει et littera initiali maiore) incipiens. — 1 (ἀκούσαιτε Schaef.: ἀκούσητε.) — τῇ πόλει deleverim. Οὐ μὴν . . μὲν / λέγειν . . χαριεῖσθαι ∾ τῶν παρακρούσασθαι / τι βουλομένων εἶναι νομίζω ∾ τὸ δ' ὑφίστασθαι περὶ ὧν / πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν. — καὶ θορυβηθῆναι pr. S, Y: κἂν θορυβηθῆναι. — 2 malim εἰ μηδὲ sine καὶ (cf. or. VIII, 62 al.); nam εὔνου καὶ δικαίου = βουλομένων δ' ἂν ὑμᾶς; τοῦτο . . κρίνω ∾ εἰ μηδὲ . . ἄλλων. — (ἀκούσατε R.: ἀκούσετε.) — (ὅσον O, γρ Q, mg. Y: ἢ F et corr. S, om. pr. SY.) — (κωλύσαιτε corr. F: κωλύσετε.) — 3 πρὶν μαθεῖν om. SY (hab. mg. Y). Ἡ μὲν οὖν . . ἅπαντ' ∾ ἐστὶ . . μαθεῖν. — ἀντιλέγειν scr.: ἄν τι λέγειν. — δόξειν v.: δόξει Y, δόξε pr. S, δόξαι corr. S cum pr. F. — φανεῖσθαι scr.: φαίνεσθαι. Ceterum cf. epist. I, 3. — ϛ] Ζ' in SB, et sic deinceps usque ad ΚΒ. — 1 τῶν post πάντων om. S. Corruptelae aliquid latet: παρὰ τῶν del. πάντων? an παρὰ πάντων τῶν ⟨πώποτε⟩ συμβ.? — ὁρῶ νῦν scr.: νῦν ὁρῶ (h). — 2 secl. εἴη ἂν (h). — Ζ est prooemium or. XIV. — 1 προαιρεῖσθαι videtur cum Aristide (v. ad XIV, 1) delendum esse. — inserui λέγειν post ἐγχειροῦντες ex or. XIV, cf. Swoboda Dem. prooem. p. 48. Videtur autem ἐπιχειροῦντες (v. or. XIV; ἐγχ. illic S et hic omnes) propter numeros praestare: περὶ γὰρ πραγμ. ∾ ἐπιχ. λέγειν, cf. λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦ|σιν κεχαρισμένον. — ἀξίως nunc deleo; cf. ad XIV, 1. Τῆς σῆς . . τίς ἂν δύναιτ' ἐφικέσθαι est in or. XXXVI, 44. — τῷ λόγῳ δύναιτο S in or. XIV: δύν. τῷ λ. omnes hic et v. or. XIV. Ὧν οὐδ' . . ἐφικ. / τῷ λ. δύναιτο ∾ αὐτοὶ . . δύνασθαι / δόξαν ἐκφέρονται. — λέγειν post δύνασθαι secl., v. ad or. XIV. — ἐκείνων . . μέγιστον or. XIV: τῆς μὲν ἐκείνων ἀρετῆς μέγιστον ἔπαινον ἡγοῦμαι τὸν χρόνον omnes hic. — 2 (ὃν ἂν] ὃν δὴ S, ὃν ἂν in γρ.) — δύνασθαι post μάλιστα (omnes hic) non iam omitto; nam ὃν ἂν . . μάλιστα ∾ δύνασθαι παρασκ. (◡ – – ◡ – ⏓ ◡ – ⏓, plane ut supra οὐ μὴν . . ἐκείνοις ∾ οὓς . . ποιεῖν). — λέγειν δεινοὶ FY in or. XIV: οἱ λέγοντες δεινοὶ omnes hic. — εἰς ὁστισοῦν

XIV: ὁστισοῦν. — δύναιτο or. XIV: δ. τις v. hic, δ. τι Y Dd. (br, nisi simul δεῖξαι receperis). — διδάξαι] δεῖξαι Y et γρ SQ hic. — λέλυται φόβος] φ. λέλυται v. or. XIV, φ. λελύσεται ibi S, φ. λυθήσεται A. — ἐγὼ δὴ B: ἐ. δὲ. — (τὸν βασιλέα et hic plerique et SA in or. XIV. Reliqui nunc articulum, quem antea in or. XIV omiseram. Cf. Mus. Rhen. XLIV, 11.) — *H* est exordium or. XVI. — 1 φιλονικίας scr.: φιλονεικίας. — 2 νῦν δ'] delevi ἔγωγε, v. ad XVI, 2. — ἀφέλοι τὸ] ἀφέλοιτο τὸ S vulg. hic; ἀφεῖλε τὸ (ἀφείλετο) γρ QY hic, quod probari potest. — τὰ βέλτιστα XVI: τὸ τὰ β. — ἐξηπατημένων scr. ut in XVI: συνεξηπ. omnes hic. — μὲν ταυτὶ] μὲν ταδὶ mg. Y hic. — secl. βουλομένων, v. ad XVI. — (τὰ ante μεταξὺ om. SYQ hic.) — κἄτα Bk.: κατα S hic, καὶ ταῦθ' v. hic, cf. ad XVI, 2. — περιμείνητε v. hic et XVI: περιμένητε SYQ hic, SA in XVI (v. ad. XVI, 2). — διαβέβληται O; cf. λέλυται Z, 2; Add. ad XIV, 2 in vol. secundo p. CXLI. — 3 (ἢ παρ' ἃ] ἥπερ ἃ S al. hic, A et γρ S in XVI.) — post νομίζω om. τῇ πόλει cum Aristide; v. ad XVI, 3. — ὑπ' αὐτῶν] ὑφ' ἁπάντων XVI, quod verius videtur. — *Θ*, 1 ἀφθόνοις Y: ἀφθόνως. Cf. or. XXI, 136; prooem. *ΛΓ*, 2. — malim ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ. — ἂν τὰς ἑτέρας γρ SQ: ἂν τὰς προτέρας. Inde etiam τὰς ἑτέρας λέγῃ scr.: τὰς ὑστέρας λέγῃ omnes. — deleverim ποιῶν, cf. *KΔ*, 4. — (αὐτὸν] αυτο pr. S.) — 2 αὐτοῖς Turr.: αὑτοῖς. — (συνοίσει Felician.: συνοίσειν.) — ἢ πῶς Y, η πως pr. S: ἢ ὅπως. Cf. prooem. XVII; or. VIII, 40; XX, 4. 43. — *I*, 1 ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν] ἐκ τούτου τὸ ποιεῖν Q et schol. p. 817, 12. — 2 (τοῖς ἡμῖν SQ.) — *IA* ὑμᾶς post πάντας om. v et pr. Y; sed cf. *KB* init. — (ὑπερθέσθαι v et γρ FYQ: προέσθαι.) — ἔχει scr.: ἔχοι. Cf. e. gr. or. IX, 76. — *IB*, 1 (ἂν post οὐδένα add. Bait.; cf. prooem. XLIX.) — ἐπὶ τὰ κοινὰ προσιόντων (br bis)] πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν est or. XVIII, 257. XIX, 2; puto igitur τῶν προσιόντων πρὸς τὰ κοινά (∾ οὕτω . . φιλεῖν). — (φιλονεικίαν codd.; φιλίαν Schaef. Dd. Cf. prooem. XXXI, 2; or. LXI, 29.) — παύσασθαι vulg.: παύσεσθαι SYBQO Dd. — 2 ἀξιόχρεως SFQ: ἀξιόχρεῳ (h); tum ἐστι v. et corr. F: εἰσι SB et pr. F. — *IΓ* (παρελθὼν] αρ' ελθὼν S.) — *IΔ*, 1 (βουλοίμην] β. τοίνυν codd. praeter pr. Y.) — 2 ποιῶν . . οὐ χαίρει, εἶτα scr.: ποιῶν . . οὐ χαριεῖται codd., ποιεῖν . . οὐχ αἱρεῖται R., ποιῶν . . οὐχ αἱρεῖται Dd. Tum ἐπιτιμᾷ scr. cum Felician. pro ἐπιτιμᾶν, εὐλαβεῖσθε pro εὐλαβεῖσθαι (εὐλαβεῖται Felic.). Praeterea βέλτιστ' ἂν correxi pro βέλτιστα. — 3 μαχεῖσθε . . ἕξετε

Schaef.: *μάχησθε* omnes, tum *ἔχητε* v. Dd., *ἐξῆτε γρ* SQ. — *ΙΕ*, 1 *ἔδει* Y: *δεῖ*. Cf. or. I, 10. — *ὅ,τι ἂν*] ita SYQ; sed non minus bona altera lectio *ὅταν* (F vulg.). — *τῷ νῦν τὰ* scr. coll. or. III, 18: *τῷ τὰ νῦν*. — 2 (*καίπερ*] *περ* pr. S.) — *δεῖν λέγειν* scr.: *δεῖ λ.* Y, *λέγειν* v. Cf. or. I, 16 *οὐ μὴν οἶμαι δεῖν*. — *ΙϚ* secl. *ὑπολαμβάνω* (br); cf. v. l. XVIII, 45 et 226. — *ΙΖ παραινεῖν*] *περαίνειν* S et vulg. antiqua (cf. pr. XXXIV, 2; XXXV, 3), quod si restitueris, *ὑμῖν* delendum erit. Sed cf. infra *ἃ παραινῶ*. — (*ἀφέντας* S al.) — *λόγους* om. SY; sed cf. *ἀφεὶς τἄλλα πάντα* in extremo hoc exordio; prooem. *Κ*, 3. — *λέγων* SYQ: *λέγω* (h). — *ΙΗ βραχύ μοι* codd.: *βραχύ τι* sine *μοι* Ald.; *βραχύ τί μοι* Paulina Dd. (br). *Ἂν ὑμεῖς βραχύ μοι πεισθῆτε πάνυ* = *δεῖξειν ὅνθ' ὑπὲρ ὧν βουλευόμεθα*. — (*ἔχει*] *ἔχῃ* SQ.) — *ἐγνωκέναι* usque ad exord. *ΚΕ τούς τε λόγους* om. Y. — transposui *ἔσται*, quod erat post *ὑμέτερον* (br). — *χρησαμένων* scr.: *χρησομένων*. — (*ἢ* ante *τοῦ* om. S al., add. Wolf.) — (post *ὀρθῶς ἐστιν* add. *τον* S pr.) — *ΙΘ* initium imitatur Aristid. I p. 671 Dd. — (*ὑπομείναιτε* Wolf: *ὑπομείνετε* SFQ.) — *διὰ βραχέων ταῦτ' ἀμφότερα*? — *εἰμι* post *ἕτοιμος* num delendum? cf. or. IX, 4. — *Κ*, 3 mal. *ταῦτα δ' εἰπεῖν*. — *ἡγεῖσθε* vulg.: *ἡγεῖσθαι* SFQv. Cf. or. IV, 18 sq. — *ΚΑ*, 1 (*ἡμῖν* Schaef. Dd.: *ὑμῖν*.) — 2 (*πυνθάνεσθε* S.) — (*ψηφιεῖσθε* Felician.: *ψηφιεῖσθαι*.) — inde a vv. *ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων* usque ad *τὰ προειμένα ἑλεῖν* (pro. *Δ*, p. 1440, 7) om. F. — 3 (*κρίνετε δὲ ὧν* codd. [praeter S corr., qui *ὃν*], em. Wolf.) — 4 *ἀναβάλλειν* Wolf Schaef. cum *γρ* Q, cf. or. IV, 14: *ἀναβαλεῖν* (*ἀναλαβεῖν* Q). — *εἰς τὸ δέον*] *εἰς δέον*, ut or. XX, 26. 41, or. IV, 14? — *δυνηθεῖμεν* scr. ut or. IV: *δυνηθείημεν*. — (*νυνὶ* in codd. est post *παρασκευῇ*; correctum ex or. IV.) — *τέως* codd. praeter Vind. 4, qui *ἕως* teste Swoboda p. 54: *ἕως* Dd. — *πάσχοιμεν* Vind. 4 (teste eodem p. 55) et IV, 15: *σχοῖμεν* codd. hic. — *ΚΒ*, 1 secl. *'Αθηναῖοι* (h). — (*ὅσηνπερ*] *ὅσην ὑπὲρ* S. Item in *ΙϚ* est v. l. *ὅσην περὶ* pro *ὅσηνπερ*.) — *ἐν μὲν*] *εἰ μὲν* errore Dd. — puto *ἐξαρκεῖ τὸ λυσιτελές* (br). — 2 *ὁποίαν τιν' ἂν* Uhle (Progr. Chemnitz 1885 p. 26): *ὁπ. ἄν τινα*. Cf. *ΚϚ*, 3 *ὁποῖ' ἄττ' ἂν*. — *χρῆν* scr.: *χρή*. Ceterum hic numerus *ΚΔ* adscriptus in SB. — *ΚΓ*] *ΚΕ* in SB. — (*ἥδιον*] *ηδειον* S.) — *Τὴν μὲν* [*οὖν*] *ἀρχήν*: *ΚϚ* in B, *ΚΕ* in S. Separavi, seclusa particula. — *οὐδὲν δεῖν . . ὑποληπτέον ἦν* Sauppe: *οὐδὲν ἔδει . . ὑπολ. εἶναι* codd.; *ὑπολ. εἶναι* cum Wolfio secl. Bk., del. Dd. — *περιιὼν* (*περιὼν*) scr.: *περὶ ὧν*. — *συγκα-*

θεζόμενος v.: συγκαθιζόμενος SBQ Dd. — ἐστι post ἕκαστος om. S. — ἐγὼ μὲν οὖν] ΚΖ in SB. Ad haec cf. or. IV, 51. — ὥσπερ ὅτι . . συμφέρει (br)] ὥσπερ ὑμῖν συμφέρον in or. IV recte Y. — τοῦ τὰ βέλτιστα λέγοντος ἀκούειν] praestat multo τὰ βέλτιστα ἀκούειν (or. IV). — (συνοῖσον Turr. Dd. ex or. IV: τὸ συνοῖσον.) — (εἰπόντι γρ S et or. IV: ἔχοντι.) — (ἥδιον] πλεῖον i. e. ηδειον codd.) — εἶχον S in or. IV: εἶχε codd. Dd. hic. Opponitur φοβοῦμαι. — ΚΔ] ΚΗ in SB. — 1 (νῦν γε Wolf: νῦν δὲ.) — (περὶ ὧν] καὶ περὶ ὧν S.) — (φανείη v et γρ BQ: φαίη.) — (ἢ μὴ mg. ed. Paris. a. 1570: ἢ μὴ πρότερον.) — post ὑπαρχόντων add. λέγειν R. Dd., cum in append. ed. Paris. a. 1570 post ἔχειν id additum esset; ego hoc praetuli. (Μὴ λέγειν pro μὴ ἔχειν Turr.; sed adversatur τοῦτο παθόντων.) — 2 καθ' ὑμῶν] καθ' ὑμᾶς errore Dd. — 4 (καὶ ante πρότερον in fine paginae om. S.) — πρὸς ante ἡμᾶς redundare vid. Wolfio. — ΚΕ] ΚΘ in SB. — 1 (ἄλλως Dobr.: καλῶς.) — 2 nonne ὑπέχειν λόγον? (br). — 3 ἂν ἦν scr.: ἦν. Cf. Liban. I, 485, 10 R.: μανίας ἂν ἦν δήπου μὴ τοῦτον αἱρεῖσθαι τῶν λόγων τὸν τρόπον. Ad μανίας Libanii cf. infra in extr. hoc prooemio μανίας. — (ἀνάγκη τὸν] αγαπητ' αν pr. S.) — secl. καὶ κοινωνεῖν τοῖς ἀπ' αὐτῶν γενομένοις. Manifestum est aliquid redundare; sed possis etiam sic: καὶ μετέχειν (s. καὶ κοινωνεῖν) τῆς ἀπ' αὐτῶν γενομένης αἰτίας. — (κἀμοὶ] καιμοι SQ.) — ΚϚ] (ὄνθ' ὡς Bk.: ὄντως.) — καὶ κοινῶν Wolf, cf. or. VIII, 1: καὶ κοινῶς codd., κοινῶς (Wolf) Dd. — (τῶν ante πεπραγμένων add. Wolf.) — 2 ταὐτὰ οἷς Schaef.: ταῦτα οἷς Q, ταῦτα οἷα v. (τοιαῦτα οἷα dubitanter proponit Dd.). Cf. oppositum παρ' ἃ νῦν οἴεσθε. — (ἐστε] ἔσται S.) — 3 malim ἡμάρτετε. — κινδύνους] at pericula sive iudicia quaenam existere possint, si nihil peccatum sit, non perspicio. Ἀθῷόν τινα καθιστάναι est or. III, 11. — ΚΖ est prooemium or. XV. In S adscriptum est ΛΑ. — 1 post οἶμαι δεῖν om. ὑμᾶς cum S in or. XV. — ἁπλῶς εἰπεῖν] εἰπεῖν ἁπλῶς or. XV praeter A. Secludi potest ἁπλῶς; ὡς εἰπεῖν est or. XXXVIII, 6. — μοι or. XV: ἔμοιγε (br). — 2 ad ἔστι μὲν in S adscriptum ΛΒ. Deinceps in S numeri iam non adscripti; in B iam inde a ΚΘ (v. ad prooem. ΚΕ) notatio numerorum desierat. — (ὧν] ὡς codd. hic.) — (τὸ τοὺς] τοῦ τοὺς vel τούτους codd. hic.) — (ὕβριν ὑμῖν] ὕβριν ἡμῖν YQB et corr. a m. pr. S.) — (οὐ πάλαι] οὐ om. codd. hic.) — post συμβήσεται γὰρ om. ὑμῖν cum S in or. XV, 2. — ΚΗ, 1 λέγειν τι] λ. τε errore Dd. — ποιεῖν]

ποεῖν O. Affert haec Stob. Fl. XVII, 21. — 2 *ἂν ἑώρων*] *ἂν* om. codd.; *μὲν ἂν* add. Bk. Dd. (br). — *μέλλω* (h)] ⟨*τυγχάνω*⟩ *μέλλων*? cf. XXXIV extr. — (*κἂν* Y: *καί*.) — *ΚΘ*, 1 (*εἰ μὲν οὖν* et *ἀποδόντων* verbi sex primas litt. om. S in fine columnae; in mg. habet Y.) — 2 *ἄνδρες* S: *ὦ ἄ*. — (*ἀκούσαιτε* Y: *ἀκούσετε*.) — 3 (*αὐτὸς εἰπεῖν* Wolf: *αὐτοῖς εἰπεῖν*.) — *Λ*, 1 (*ἐγκεχειρηκέναι* S al.) — *τούς τ'* scr.: *τοὺς*. Cf. *ΛΛ*, 1; *N*, 1, al. — 2 (*ἀμελίας* S pr., corr. ead.) — 3 cf. or. I, 2; IX, 5. — *ὦ ἄ. 'Α.* post *ὅτι* est in γρ Q (h); altera autem collocatio satis mira atque insolita, ut conicere possis post *ὑμῶν* ponendam esse compellationem (post *οὐδὲν* exstat or. IV, 2). — *ΛΑ*, 1 puto *ἐπιτιμᾶν τ' ἔθεσιν* (br). — (*ἅτεροι* Y: *ἃ ἕτεροι* SQ.) — 2 *καταράσασθαι* Q. — (*συμβουλεύοντ'* Schaef.: *συμβουλεύονθ'* S, *συμβουλεύοντι* v.) — *ΛΒ*, 1 *ἀπὸ τοῦ λόγου*] *ἀπὸ τοῦ λέγειν* s. *ἀ. τῶν λόγων* ci R.; sed cf. *Θ*, 2 *ἀπὸ τῶν ῥηθέντων*. — *μηδὲν* codd.: *οὐδὲν* v. Dd. Cf. Kühner Gr. II, 752. — 2 *πότερον* scr.: *πότερα* (br) v, *πότε* Q. — (*δυνήσεσθαι*] *δύνησθαι* S et pr. Y.) — *κρατήσειν* scr.: *κρατῆσαι*. — 3 (*συμφέρονθ'*] *συμφέρον* SY.) — 4 *λογιζομένος ἀλλοιότεροις* errore Dd. — *ΛΓ*, 1 *αὐτὰ* scr.: *αὐτὸ*. — (*ἐστὲ*] Wolf (cf. *Κς*, 2): *ἐστὶ* SYQ.) — *σκέψεσθαι* scr.: *σκέψασθαι*. — 2 *γένοιτ' ἀγαθόν* scr.: *ἀγαθὸν γένοιτο* (h). — (*μετὰ ταῦτ'* Schaef.: *μετὰ δὲ ταῦτ'*.) — 3 (*ὑμῖν*] *ἡμῖν* S.) — *συναρουμένους* scr. (cf. R.): *συναιρομένους* v. Dd.; *συναιρουμένους* cod. v, *συναναιρουμένους* O. Cf. *ΜΘ*, 1 *ἀκουσομένους*. — *χρήσασθαι* scr.: *χρῆσθαι*. Cf. *ΛΒ* extr.; *Λς* extr.; or. XIV, 14. — *ΛΔ*, 1 *εἰς ἑτέραν*] *εἰς τὴν ἑτέραν* sicut infra YO. — 2 (*οὐδαμῶς δ' ἂν* Dobr.; ipse cum Schaef. Dd. *ἂν* post *πράγματα* addidi. Asyndeton ferri potest, cf. III, 32 *ταῦτα*; 20 *οὗτοι*, al. — *εἰ μήτε* codd.: *ἢ εἰ μήτε* app. ed. Paris. a. 1570 Dd. Verum cf. or. X, 36. — (*μήτ' ἀφέντες* Bk.: *μηδ' ἀφ*.) — *ἃ μὴ συμφέρει* scr.: *ἃ συμφέρει*. Opponuntur *τὰ πρὸ ὁδοῦ*. — *ὥσπερ τὰ θέατρα τῶν* scr.: *ὥσπερ τῶν τὰ θέατρα*. — *καταλαμβανόντων* est in Q al., syllaba *προ* propter antecedentem *τρα* ut vid. omissa. — 3 *ἂν* ante *ὑποψίαν* add. Schaef. Dd. (br); ipse post *δικαίαν* addidi. — (*ἂν* post *σιωπᾶν* add. Schaef. Dd.) — *τούτων* sine *παρὰ* cod. v et γρ YQ; *τοιούτων* mg. B. — *ΛΕ*, 1 *εἶχε(ν)* mg. ed. Paris. a. 1570: *ἔχειν*. Cf. v. l. *Λς*, 1. — *παράνοιαν* scr. coll. or. XXX, 38, al.: *παρανοίας*. — 2 (*εὐνόων* SQ; item epist. III, 33.) — (*αὐτὸ τοὐναντίον* R. Dd.: *αὐτῷ τοὐν*. SYQ, *αὐτοὶ τοὐν*. cod. v et vulg.) — 3 (*πολλῶν*] *πολλοὶ* SY et pr. B.) — (*περαίνειν* pr. Y: *παραινεῖν*.) — 4 *ἂν μὲν* Schaef. Dd.: *κἂν*

μὲν.) — τις post ἡσυχίαν om. pr. Y. — ΛϚ, 1 (χεῖρον Y: χείρων S, χεῖρόν τι γρ Q, χείρω v.) — (εἶχεν Q: ἔχειν.) — (φιλαπέχθημον Wolf: φιλαπεχθήμων.) — 2 (σμικρότατον S al.) — λέγειν scr.: λόγον (br). — χρόνος del. R. Dd. — ΛΖ, 1 καὶ οὐδὲ τὰ πάντ' ἐρῶ corrupta: καὶ εὐθὺς τ. π. ἐ. vel tale quid cum sequentibus convenerit. — (βουλομένους SQ.) — (ὑμᾶς Wolf: ὑμεῖς.) — (τὰ τοῦ Schaef.: καὶ τὰ τοῦ.) — (συγκρύψεται Schaef.: συγκρύψητε.) — deleverim εἶναι ante εἰπεῖν, ut sit ἁπλῶς . . προσφέρεσθαι τοῦτο πρῶτον εἰπεῖν, πότερ' ἐγνωκὼς κτἑ. Cf. infra τοῦτο πρῶτον ἐρῶ; ΚΘ, 3. — 2 ἐγὼ δὴ Schaef.: ἐγὼ δὲ. Cf. ΛΔ, 3 al. — ΛΗ, 1 (πρῶτον μὲν οὖν S pr., corr. ut vid. ead.). — (ῥαιδίως SQ.) — τὸ φαυλότατον (br)] puto τὸ ἔσχατον ut or. XIX, 18. — χαλεπωτέρως scr.: χαλεπωτέρους BQ, χαλεπωτέρου SY Dd. Cf. e. gr. δικαιοτέρως or. LI, 2. — 3 ὢν αἴτιος Y: αἴτιος ὤν. — ΛΘ, 1 (ἐκπεπληγμένως R.: ἐκπεπληγμένους.) — αὑτοῖς ἡγεῖσθαι προσῆκον [καὶ] Wolf: αὐτοὺς ἡγ. πρ. καί. — 2 (ποιεῖ τὰς mg. YQ: ποιεῖται τὰς.) — 3 πότερ' scr.: πότερον (br). — (κἂν τοῦτο Wolf: ἐὰν τοῦτο SQ, τοῦτο Y, om. γρ Q.) — Μ, 1 transposui πόλεως post βουλεύεσθαι: erat post οἴεσθε (br). — (post βουλεύεσθαι in S legitur ἐγὼ δὲ' 'οὐδαμῶς' cum signis delendi (v. ΛΘ, 2 in.). — ἀλλὰ πασῶν B γρ Q: ἀλλὰ ὑπὲρ πασῶν (ut sane exstat or. XV, 13). — καὐτοὺς scr.: καὶ τοὺς codd. (ἑκάστους pro τοὺς γρ Q), καὶ αὐτοὺς post Wolf. Dd. — 2 ἀλλ' ἰδίους Turr.: ἀλλὰ καὶ ἰδίους (br). — 3 (πλειόνων Dd.: πλεόνων Y, πλέον v.) — (ὀφείλειν Schaef.: ὄφλειν.) — ΜΑ, 1 θεός τις YO et γρ FQ: θεὸς (br). — 2 ἐνταυθοῖ] ἐνταυθὶ Dd. — secl. ἐλέγχου (ἐπ' pro ὑπ' ci. Sauppe). — 3 κρινεῖτε app. ed. Paris. a. 1570: κρίνητε corr. S Dd., κρίνετε v. Cf. or. XIX, 262; Aristid. I, 719 Dd. — μεγάλου τινός] κακοῦ (coll. or. X, 36) add. Schaefer; sed v. Eurip. Med. v. 171 sq. — ΜΒ, 2 secl. αὐτοὺς post ὑμᾶς. — ἀλλ' ὃ . . τοῦτ' scripsi (significatur scilicet τὸ παθόντες αἰσθέσθαι): ἀλλ' ἃ . . ταῦτ'. — (μοι a pr. m. insertum habet S; et ante et post δημοσίᾳ est in Y.) — (ἐσθέσθαι pr. S.) — ΜΓ, 1 περὶ πραγμάτων B; cf. or. III, 18; XXIII, 109. — (μήθ' ἃ] μηδ' ἃ SFQ.) — οἷς ἂν scr.: ὅταν. — παρέχει] melius παρέχειν. Scilicet τὰ ἁμαρτήματα, vel τὸ κακῶς πράττειν. — 2 πλείστην scr.: πλείω τὴν. — ΜΔ, 1 mal. τοῦ τε χαρίζεσθαι, cf. Λ, 1. — (εἴ μοι . . παρῆλθον [hoc cum R.] . . οὔτ' ἂν εἰ Schaef.: ἐμοὶ . . οὔτ' ἂν παρῆλθον . . ὅταν ᾖ [οτιανη S].) — (ἐδοκεῖτε] δοκεῖτε S.) — (ἕνα ὄντ'] ενδον τ' S.) — 2 secl. τι post οἷς (br). — ἄξι'

ὄντα φανῇ (br)? an φανῇ μηδενὸς ἄξια? Possis etiam ἄξια μηδενὸς φανῇ. — νῦν ὑμεῖς] ὑμῖν γρ Q. — *ΜΕ*, 1 ἔργων τῶν πραττομένων codd.; τῶν del. Dobr. Dd.; ipse καὶ addidi coll. XXI, 78 τὰ δ' ἔργα πάντα καὶ τὰ πραττόμενα. — ἂν post βούλομαι del. Schaef. Dd.; ipse etiam γενέσθαι secl., ne bis idem verbum in clausula esset. (βουλοίμην ἂν γενέσθαι Wolf. Turr.; sed β. ἂν ne ipsum quidem recurrere debet.) — 2 τὸ πρᾶγμα τοῦτο Y: τοῦτο τὸ πρᾶγμα. Τῶν γὰρ εἰθισμένων / τὸ πρ. τοῦτο ∾ αἱ γὰρ ἐμπειρίαι (∾ καὶ τὸ πόλλ' ἑορ.) / τοῦτ' ἐμποιοῦσιν. — 3 (δεῖ κρατῆσαι] δὴ κρ. SQ et γρ Y.) — ῥήματος τούτων errore Dd. — 4 οὐ ante τοῦ διαγωνίζεσθαι addidi. Cf. or. IX, 51. — *ΜϚ*, 1 ἑορακατε (S Dd.; vulg. ἑωρ.) hic propter breves tolerari nequit. — (χάριν γε ed. Paris. a. 1570: χάριν τε, sed χάριν Y O.) — (εἴχετε] ἔχετε SQ.) — 2 (ἐξελεγχθωσι S.) — 3 οὐδένας ἂν γρ YQ: οὐδένας. — μὴ προσήκοντα cod. v et γρ FYQ: μὴ προσόντα. — (ἂν post θρασέως om. S.) — 4 (ἂν εἴη] ἃ εἴη SQ.) — (εἴ τι] η τι pr. S.) — (ἐξαπατήσουσιν Schaef.: ἐξαπατήσωσιν.) — *ΜΖ*, 1 (κατὰ ταὐτὸ Wolf.: κατ' αὐτὸ.) — ταῦτα συμφέρειν scr.: ταὐτὰ σ. — 2 (καὶ ante ταὐτὰ om. SYQ.) — (βουλεύεσθε SYQB.) — *ΜΗ*, 1 (ἡμᾶς] ὑμᾶς pr. S et γρ Q.) — ὑμῖν ante ὑμεῖς del. Wolf. R. — 2 init. cf. Arist. II, 573 Dd. — αὐτὸ τοῦτό μοί τις] αὐτό μοί τις τοῦτο? (br). — 3 καὶ ταῦτα] puto καίτοι ταῦτα. — καὶ βούλονται καὶ γρ Y: βούλ. ἃ καὶ. — ἐῶσι scr.: δῶσι. — *ΜΘ*, 2 (ἀλυσιτελὲς] λυσιτελὲς SYQB.) — (οἷα Q: ὡς.) — (πράττειν εἴη Y: πράττειν ἢ εἰ SQ.) — 3 αὐτὸ τοὐναντίον scr.: αὖ τοὐναντίον. Cf. XXI, 120. 136, al. — *Ν*, 1 (μέλλοι SY.) — μὲν post νῦν addidi. — 2 (οὖν post ἢ μὲν om. S.) — εὐνοῶν pro εὔνους ὢν γρ YQ. Cf. Epist. *Α*, 1; *Γ*, 36. — (ὅσῳ] ὅσον SQ.) — (καταχρήσησθε SY et corr. B, καταχρήσασθαι pr. B.) — (ειφικράτους pr. S.) — (οὕτως γὰρ S. Ceterum cf. Aristid. I, 510 Dd.) — ὑμῶν αὐτὸς scr.: ὑμῶν αὐτῶν (ὑ. αὐτῷ R.). — *ΝΑ* putes ⟨τοσούτῳ μᾶλλον⟩ ἀνάγκη (similiter iam Wolf). — (τούτων] τούτωι S.) — (ἐπί τῳ τῶν Schaef: ἐπὶ τῶν.) — ὡς γοῦν scr.: οἱ γοῦν. — (τί γρ YQ: ἢ.) — *ΝΒ*, 1 Ἦν μὲν Wolf: ἢν μὲν οὖν. — (ὑπάρχειν Wolf: ἔχειν.) — (πεποίηται Dobr.: πεποίηνται.) — μηδὲν τέλος scr.: μηδὲ τ. codd., μὴ τέλος Felician. Dd. — αἴτια ind. ed. Paris. a. 1570: αἰτία. — (ἔγωγ' οὕτω] εγωτουτω pr. S.) — (δύνησθε γρ Y: δυνήσεσθε.) — *ΝΓ*, 1 τὴν πόλιν om. vB. — 2 ὧν ἂν Bk.: ὡς ἄν. — ἴσως ὀλίγων scr.: ὀλίγων ἴσως (br). Cf. ad or. XIV, 23, cum Add. vol. II p. CXL. — (ἅτερος Y: θάτερος.) — (φησι Schaef.: φασι.) — (ποιοῦνται

SQ.) — 3 (*παρελήλυθα* Turr. Dd.: *προελήλυθα.*) — *ταύτας τὰς* v.: *ταύτας* SY, *τοιαύτας* Turr. Dd. — *νῦν* om. Q. — *ΝΕ*, 1 (*ὃν ἄνθρωπον ἴδοι* B: *ὃν ἂν ἄνθρ. ἴδοι.*) — 2 (*παραζευγνυμένων* Saupp. Dd.: *παραζευγνύμενοι.*) — (*ἰδιωτῶν* Schaef.: *ἰδίων*. Dubito autem, num locus sic persanatus sit.) — (*ἂν* post *δικαίως* add. Dobr.) — *οὕτως* ante *καθίστατε* SB: *οὕτω*. — (*περιἴητε* Wolf.: *περιῆτε*, quod *περίητε* scribi potest.) — 3 *ὥσπερ εἰς ζυγὸν*? — *πρόσεισ(ιν)* scr.: *πρόεισιν*. — *Ν5*, 1 secl. *εἶναι* post *ἡγοῦμαι* (h). — (*πείθεσθαι* Wolf: *πείσεσθαι.*) — (*συμβουλεύσω* pr. S.) — 2 (*καὶ* ante *ἀκούειν* add. Felician.) — 3 (*ὅ τισιν* R.: *ὅτι τισὶν.*) — *παράδοξον ἴσως* scr.: *ἴσως παράδ.* (br). — *πότερ' ἂν δικαιότερον* scr.: *πότερα δικαιότερα ἂν* (br). — (*αιδολεσχειν* S.) — *θορυβοῦντ'* scr.: *θόρυβον* (br.) — (*ἀποκρίνασθαι* SQ: *ἀποκρίνεσθαι.*) — *ἐκ δὴ τοῦ* Saupp.: *ἐκ δὲ τοῦ*. — *ἥδ' ἐστίν*] *ἐστι φημί μοι δοκεῖν*, ut addatur principium propositionis (*φημί μοι δοκεῖν . .*) γρ Q.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Codd. SFBtQ.

Α. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Dempsi cancellos, quibus Dd. Demosthenis nomen incluserat, non quo putarem hanc epistulam a Demosthene populo Ath. re vera missam esse, sed multa ille in schedis relinquere poterat. Idem dictum velim de epist. quarta. Inscriptioni adscriptum in S: *ἐν ἄλλῳ περὶ παρασκευῆς.* — **1** *ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν* scr. sec. prooem. *KE*, 3: *ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν* (br). — **2** (*περὶ μὲν*] *περὶ δὲ* S.) — **3** (*περιμεῖναι*] *παραμεῖναι* pr. S.) — *βοήθειαν ἔχει* scr.: *ἔχει βοήθειαν* (br). — *σὺν θεοῖς* Wolf: *καὶ σὺν θ.* codd., *ὡς σὺν θ.* Schaef. Dd. (h). — *δέονθ' ὑπὲρ* scr.: *δέοντα περὶ* (br). — **4** (*δ'* post *ἀπορούντων* om. SQ.) — (*ὧν μὲν οὖν*] *τῶν μὲν οὖν* S.) — **5** (*κοινῇ*] *κοινον* pr. S.) — *προτέρων* scr.: *πρότερον* (br). — *μήθ' ἓν μήθ' ἁπλῶς* scr.: *μηδὲ ἓν μηδ' ἁπλ.* codd., *μηδὲ ἓν ἁπλ.* Turr. Dd. (br). — **6** (*ποιήσειν* SBQ.) — (*ἐν* ante *ἑκάστῃ*, *μηδενὶ* ante *μήτε πικρ.* add. Wolf.) — **7** *τοῖς καθεστηκόσι* scr.: *τοῖς συνεστηκόσι* (ex *συνειδότας* et *συναγωνιστὰς*). — *καὶ κίνδυνον* SQ: *κίνδυνον.* — **8** *φημὶ δὴ* Schaef.: *φ. δέ.* — (*μήτε πόλει* ante *μήτε στρατηγῷ* in codd. additum [cf. 6] del. Saupp. Dd.) — (*τῶν δὲ κόπαις*] *τῷ δὲ κ.* SBQ.) — **9** *ὀλίγους* (ante *κομιδῇ*) add. cum R. (qui ante *τινας* add.). — *μὴ μέμνησθε* R.: *μέμνησθε.* — **10** (*ἀλλ' οὔτε* Bk.: *ἀλλ' οὐδὲ.*) — **11** *εἴρηται* Wolf. — **12** *στρατηγῶν* del. mal. Schaef. — **14** *τούς τε*] *τούς τε δὴ* Saupp. (h); fort. *τούς τ' οὖν.* — **15** *ἔκδειαν* S, corr. B: *ἔνδειαν.* Cf. or. XXXII, 30. — (*μεταβουλεύεσθε* SQ.) — **16** (*τὸν* post *Δία* om. errore Dd.).

Β. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Inscr. *περὶ τῆς ἰδίας καθόδου* etiam schol. Hermog. V,495 W.— Cancellos nomini Demosthenis appositos hic confidenter sustuli; item in epist. tertia. — **1** *κἂν μέτρια* scr.: *καὶ μέτρι' ἂν* (br).

— ἐλαττόνων scr.: ἔλαττον. Simul interpunctionem post ἁπάντων collocavi, quae erat auctore R. ante id voc. — ἡρούμην Schaef.: ἡγούμην. — (φήσῃ Q: φησι.) — 6 ἀντηλλαξάμην] ἐνηλλαξάμην Priscian. XVIII, § 187. — 7 (καὶ μεγάλων ὄντων pr. S, cum notis transponendi.) — ἡγοῦμαι Schaef.: ἡγούμην. — ἐν παντὶ scr.: ἐν ἅπαντι (br). — 8 (ὑμῖν] ἡμῖν pr. S.) — (ἔχειν περὶ ὑμῶν add. γρ BQ: om. S al.) — κεχρῆσθαι τὸν τρόπον Hermog. III p. 235, cf. schol. VI, 255 (ap. Herm. τοιούτῳ v., sed τῷ τοιούτῳ Parisini et schol. V, 495; VI, 255): τὸν τρόπον κεχρῆσθαι. — συμφορὰ φανείη Hermog. schol. Herm.: φανείη συμφορά (br). Ἐμοὶ etiam Hermog. (ἐμὴ ci. Schaef.). — λύσατε Hermog. (sed in Parr. est λύσαιτε superscripto α), schol. Hermog. V, 495, 20 (τὸ προστακτικὸν σχῆμα τὸ λύσατε), VI, 256: λύσετε (e λύσαιτε?) — 10 (μόνου] μόνον οὐ Q et pr. S.) — 11 περιγενήσεσθε Schaef.: περιγένησθε. — (πάντ' γρ Q: ταῦτ'.) — 14 (verba οὔτε γὰρ .. γεγονώς legebantur post κακῶν [§ 13 extr.]; transpos. Saupp.) — οὔτε γὰρ ἔγωγε (br)] delendum ἔγωγε aut transponendum post φίλων. — (παρὰ Ἁρπάλου pr. S.) — (τῷ πρῶτος] τὸ πρῶτος SQ.) — 15 γενόμενα] nonne γεγενημένα? — ἀλλ' ὑπὲρ scr.: ἀλλὰ περὶ (br). — πόλλ' ἂν scr.: πολλά. Cf. or. III, 27. XVIII, 258. XX, 33. Ibi ἂν additur, ubi iam aliquo modo indicatum est, plura oratorem non esse dicturum; quod ubi nondum patet, ἄν non ponitur, velut XLV, 86. — 16 (κἀμοὶ] καί μοι SQ.) — (οὐδέν Wolf: οὐδένα.) — δικαιοτέρως (cf. or. LI, 2)? an transponendum ἄν? (br). — (οὐδ' ἀπιστότατος Turr.: οὔτ' ἀπ.) — 17 τό γ' ἀπελθεῖν scr.: τὸ ἀπ. — (οὐδαμοῖ R.: οὐδαμοῦ.) — εἶτα] εἶτα καὶ? (br). — κακοπαθίαν scr. (cf. Meisterhans Gr. d. att. Inschr. 42[2]): κακοπάθειαν (br). — 18 (ἐπεὶ ὅτι Bk.: επειθ' ὅτι.) — pro πλείστην εὔνοιαν ὑπάρχουσαν ὑμῖν (ἡμῖν S) est v. l. in γρ BQ: μέγιστα πρὸς ὑμᾶς ὑπάρχοντα εὐεργετήματα. Cf. ad § 21. — 19 Τροζηνίων scr.: Τροιζηνίων. Illa forma sola antiquioribus cognita est. — μάλιστα codd.: μάλιστ' ἂν Turr. Dd. falso, quasi hoc de Atheniensibus diceretur. — 20 (ὁρῶν δὲ] ὁρῶν μὲν pr. S.) — ἱερὸν (br) num delendum? — (Καλαυρείᾳ Dd.: Καλαυρίᾳ. Cf. Dittenberger Syllog. inscr. nr. 326.) — 21 ἵνα μήτε κτέ.] cf. or. XLV, 82. — ἐπεὶ εἴ .. κρεῖττον ἦν] ad haec v. l. est in γρ BQ: εὖ δ' ἴστε ὦ Ἀθηναῖοι εἴ μοι τὰ παρ' ὑμῶν .. βουλοίμην ἄν. — τεθνάναι μοι SB: τεθν. με. — 22 (ματην νυν S pr., cum notis transponendi.) — (χρήσεσθε S et pr. B.) — 24 τῶν ante κατ' ἐμαυτὸν addidi. Cf. or. XVIII, 298. — 26 (ποιήσωσιν S.)

Γ. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

Alia inscriptio fuit *περὶ ἀφέσεως ⟨τῶν Λ. παίδων?⟩*, v. schol. Hermog. V, 495; VII, 993 sq. — **1** *γεγενημένοις* scr. coll. § 5: *γιγνομένοις*. — **2** *κατέλειπον* S: *κατέλιπον*. — **3** (*πάντα τὰ τοιαῦτα*] *πάντα τοιαῦτα* S.) — **4** *ἂν* post *βοηθήσαντας* del. Schaef. Dd. — **6** *οὐ γὰρ ἦν*] ita S; *οὐ γὰρ ἂν ἦν* Q, *οὐ γὰρ ἂν καὶ* Btv. Lacunae signa posuit Dd. — **8** del. *ὑμῖν* post *συμφέρειν* cum Q. — *ἂν* post *ἀναισθησίαν* addidi. — **9** *τὸ* ante *ὅσον* deleo, cf. § 28; Stix Progr. Rottweil 1881 p. 32. Non est locus articulo in re quam nunc demum orator indicaturus est. Cf. Mus. Rhen. XLIV, 17 sq. — **10** (*προσιόντων*] *προτέρων, σιόντων* S.) — (*δὲ ὁρῶν* mg. Q et ci. R.: *δῶρον*.) — secl. *βουλεύεσθαι*, quod ex v. l. *βουλεύεσθε* ut vid. ortum. — **11** (*τραφεὶς γ'* Schaef.: *τραφεὶς τ'*.) — (*τότε τἀνθρώπινα* SBQ.) — **12** (*ἐτόλμησαν* pr. S.) — **13** (*δεδέκατε*] *δεδέχατε* codd.) — **14** *δημοτικὰ* (br)] puto pausam esse post hanc vocem (*ἐν οἷς ἕξετ... δημοτικά | καὶ.. φαίνεται*). — ante *μηδενὸς* addidi *μὴ μόνον*. Cf. Dion. Cass. p. 500 E *οὐ μόνον οὐδὲν χρηστὸν ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ δεινότατα*. — *δίκην ἔδει?* (h). — **17** (*ἔκ γε* mg. ed. Paris.: *ἔκ τε*.) — *τοὺς μὲν* om. γρ Q, it. γρ Q pro *μηδὲ λέγειν* tantum *μὴ* habet. — (*τοὺς δὲ*] *ουσ* pr. S, *τούτους δὲ* corr. S.) — (*ἐγὼ μὲν*] *ἐγὼ μὲν οὖν* S.) — **18** *ἀπόλυσις*] *λύσις* ut § 23. 39? — **19** (*ἢ ἦν περὶ* R.: *ἤνπερ*. *Ἡι περὶ* ci Wolf.) — (*Ἀρχίνου*] *αρχεινου* S.) — **20** malim *ὥστε ⟨καὶ⟩ συμφέρειν*. — (*προκαλεῖσθαι* pr. S.) — **21** (*ἑωράκατε* codd.) — (*Λυκούργου* pr. S.) — (*ὑπογυίου* mg. edit. Par. Dd. Cf. or. XXVIII, 17.) — **22** (*ἀγνῶσι* Dobr.: *ἀγνώμοσι*.) — *ἀδικοῖσθε* Saupp.: *ἠδικεῖσθε* v. Dd.; *ἀδικεῖσθαι* SBQ. — puto *μέτριός γ'* (br). — **23** *οὕτως* S: *οὕτω*. — **25** (*οὐδεὶς* Saupp.: *οὐδεὶς ἂν*.) — *οὐδὲ γὰρ* γρ BQ: *οὐ γάρ*. — *τίθενται*] *κείσονται* Q et γρ B. Cf. Aristid. II, 78 Dd. — praestat fort. *καθεστάναι*, cf. *οὕτως ἔχειν* § 26 init. — **26** secl. *Ἀλεξάνδρου* (h). — (pro *δὲ* post *Μνησίβουλον* S pr. *μὲν* hab., sed corr. ead.) — **27** *τιν'* scr.: *τήν*. Cf. 23. — **28** omisi *ὦ* ante *ἄνδρες Ἀθ.* cum S. — *δ' ἐν τοῖς θεοῖς* R.: *δὲ τοῖς θεοῖς*. In deorum numerum sunt gratiae (*Χάριτες*) relatae. — **30** *ὥστ' ἔχειν δύ' ἑταίρας* (pr. S *ετερας*)? (br). — (*ῥᾷον* mg. ed. Paris.: *ῥᾴδιον*.) — *εκτεισαι* h. l. ipse S pr. praebet: *ἐκτῖσαι*. — (*ἀνέχεσθαι* R.: *ἀνέξεσθε*.) — (*πατρίους* Wolf: *πατρῴους*.) — **31** *Εὐθύδικον* scr. (v. Din. I, 33 cum adnot. Schmidtii): *Εὔδικον* SBQ Dd., *Εὔδημον* v. — **32** *ὁμοίως* mg. ed. Paris.: *ὁμοίους*. — (*γενέσθαι* Fuhr (Mus. Rh. XXXIII, 568): *γενήσεσθαι*.) — (*ἐκφέρηται* SB.) — **33** (*τῶν γε* ed. Paris.: *τῶν τε*.) — (*εὐνόων* SQ.) —

36 (τοιαῦτα Q et corr. S: ταῦτα.) — **37** μικρὸν SB: μικρῷ. Cf. or. XVIII, 36. — ἀφείκατε vulg.: ἀφήκατε SBQ, Hermog. III, 235. — **38** μὴ λαβοῦσιν]-μηδὲ λαβ. corr. a pr. m. S. — (ἂν post ἵνα add. Bk.) — περιὼν libri. — **39** μου deleverim (h). — nonne ἄφιξίν μοι? (h) — **40** δι' οὓς scr.: διὰ τούτους codd.; οἷς post τούτους add. Schaef. Dd. — ὑπογράψασθαι] de hoc loco difficillimo cf. Boeckh Seew. 229; inscr. Amorg. Bull. de corresp. hell. 1888 p. 230 sq. v. 33 sqq.: ὅσοι δ' ἄμ μὴ ἐκτίνωσιν καθὰ οἱ διαλλακταὶ ἔταξαν ἢ πείσαντες τὸς καταδικασαμένος, ἢ ὑ π ο γ ρ α φ ὴ μ ποιῶνται πρὸς τοὺς χρεωφύλακας, εἶναι δίκας κατὰ τῶμ μὴ ἐκτινόντων μηδὲ τὴν ὑ π ο γ ρ α φ ὴ μ ποιομένων. Itaque num hic π ρ ὸ ς τὴν ἀρχὴν scribendum? Adde Hesych. ὑπόγράφια χρήματα. Ceterum numeri hi comparent: καὶ τὸ τὰ ὄντ' ἀπολ. ∾ δι' οὓς . . καταθ.; ἃ . . ἁπλᾶ ∾ ἐπείσθην ὑπογρ. ∾ τὴν ἀρχὴν τ. κατ. ∾ εὐνοίας ἀφικ.; δι' οὓς . . καταθῶντ' ∾ παρ' ὧν . . ὑμετέρας. — (ἂν κομισαίμην R.: ἀνακομισαίμην.) — (αδοξα και απορα S, erasa post απορα litt. ι.) — **41** τύχῃ] τύχω? — (ἀπολόμενον Schaef.: ἀπολούμενον.) — (μὴ ante φιλονίκως [φιλονείκως codd.] om. pr. S, add. rc.) — **42** (τὸ περιφανὲς Hermog. p. 234 W. [cf. schol. VI, 253], Arist. IX, 360 W.: ἀφανὲς.) — προβλέπετε Hermogenis Paris., it. Aristidis Par. 1741. — ante πραότερον om. τούτου cum Aristide; ex eodem scr. πρόσφθεγμα pro librorum πρόσταγμα (quippe imperare non erat Demosthenis), denique om. τοιαῦτ' ante ἐξημαρτηκόσιν. Additur autem ap. Arist. αὐτὸν εἰπεῖν post ἐμέ. — **43** (τετυχηκότι codd.) — **44** τῇ εὐνοίᾳ γ' scr.: τῇ γε εὐνοίᾳ (h). — πεποίηκα] καὶ πεποίηκα γρ Q. — **45** οὕτως S: οὕτω. — κρίνεται γρ Q et Aristid. I, 792 Dd.: γίνεται.

Δ. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

(Inscr. περὶ τῆς S: πρὸς τάς.) Cancellos Demosthenis nomini additos a Dd. ne hic quidem reliqui; v. ad ep. I. — **1** (προσφέρειν S al.) — (τεθρεμμένον S.) — **3** τὴν ἀγαθὴν τύχην τῇ πόλει deletis reliquis? (h). — ὅσα μὲν τοίνυν scr.: ὅσα τοίνυν. — (ἐπιόντων] εἰπόντων S.) — παρεληλυθότων scr.: προεληλυθότων. Cf. prooem. ΝΓ, 3. — **4** (κέχρηται] χρηται S, χρῆται B.) — **6** (μηδέποτ' ἐν mg. ed. Paris. a. 1570: μηδέποτε.) — (προσηκεν pr. S.) — **11** (ὁ δ' ὡς] ὅλως SQ.)

Ε. ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΟΝ.

Mira haec epistula et a reliquis Demosthenicis omnibus paene rebus longe seiuncta. Compositionis autem Demosthenicae

numerorumque illi consuetorum vestigia multa atque magna exstant; quare ne hic quidem cancellos in auctoris nomine adhibui. — § 1 *οὐδ' ὅπως κτέ.*] imitatur Aristides I p. 824 Dd. — 3 *καὶ ταῦτα τὴν* Wolf: *καὶ τ. τῆς* codd., *καὶ ταῦτα* R. Dd. — puto *οὐχὶ καὶ ἀψευδεῖν*. — *πρὸς ἅπαντα* scr.: *πρὸς ἅπαντας*. Cf. or. XX, 25 et 164. — 4 *εἰ παρωρμηκὼς ἐμαυτὸν* scr.: *εἰ γὰρ ὡρμηκὼς ἐμ.* codd., *εἰ γὰρ ὡρμ. κατ' ἐμαυτὸν* mg. ed. Paris. Dd. *Γὰρ εἶναι* pro *παρεῖναι* est in S or. XLV, 25. — *ἂν δὲ ὑπολαμβάνω* scr.: *ἃ δὴ ὑπολαμβάνων* S Dd., *ἃ δὴ ὑπολαμβάνω* v. (*δι' ἃ δὴ ὑπολαμβάνω* R.). — 6 *καθ' ὃν ἂν σὺ φῇς* scr.: *καθ' ὃν σὺ φῄς*. — secl. *ἢ* ante *καὶ ὡς*. — (*εὐτύχει* om. S.)

ς. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Sextam epistulam om. S. Nulla ei cum quinta communio, sed est aliqua cum epistulis quattuor primis. — 2 *γράμματα*] *τὰ γράμματα* Schaefer. — *Πολεμαΐστου* B in parte folii recens suppleta; *Πολεμαίστου* v., *Πολεμίστου* ci. Dd. Fort. *Πολεμαινέτου*. — *παρὰ τὴν μάχην* Schaef. — *τό τε εἰς* scr.: *τότε εἰς*. — *ὡς βούλεσθε* scr.: *ἃ βούλεσθε*. — (*ἕξειν* R.: *ἔχειν*.)

Addenda

ad commentarium criticum voluminis primi.

Or. IV, 15 deleverim *οὖν* post *ἡ μὲν*. Cf. 30 *ἃ μὲν ἡμεῖς* (*ἃ μὲν οὖν ἡμεῖς* Y Dd.); XVIII, 255 *ἐγὼ μὲν οὑτωσὶ* (vulg. *ἐγὼ μὲν οὖν οὑτ.*); XIX, 27 *πρῶτον μὲν* (*οὖν* add. LFQ) *τούτου*. *Ἡ μὲν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη* ∾ *ταῦτα λέγειν ἔχειν μὴ κωλύων* ∾ *εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταί τι*. — 43 sententia *ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μή τις κωλύσει* minoribus litteris exprimenda esse videtur, quia nexum aperte turbat. Antecedunt: *ὁρῶν — τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου*; sequuntur *εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν*, scilicet *τὸ παθεῖν κακῶς*, cf. XIX, 224 *παθεῖν ἀναμένειν τὰ δεινά*; prooem. MB extr. 8 *τοὺς ἰδίᾳ περιμένοντας ἀβελτέρους νομίζετε, τοῦτ' αὐτοὶ δημοσίᾳ μοι δοκεῖτ' ἀναμένειν, παθόντες αἰσθέσθαι.*

Adde quod (πα)θεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου = εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν. Ceterum interrogandi signo εἶτα .. ἀναμ. a sequentibus separandum; in prioribus autem utique περὶ et ὑπὲρ inter se commutanda: ὑπὲρ (ita Urbin. al.) τοῦ τιμωρ. — περὶ τοῦ μὴ παθεῖν, ne sit hiatus minime tolerabilis. — 51 extr. ὑμῖν post πᾶσιν casu excidisse in S putandum est; πᾶσιν sic nude positum valde displicet neque satis intellegitur. Sane πᾶσιν ὑμῖν etiam peius; itaque πᾶσιν ἡμῖν scribendum puto, ut se ipsum orator includat; neque enim aliam rationem video, cur omnino πᾶσιν adsit (cf. Voemelium). In eis quae antecedunt deleverim οὖσιν post ἀδήλοις, cf. XXI, 30 ἐπ' ἀδήλοις τοῖς ἀδικήσουσιν. Ita νῦν δ' ἐπ' ἀδ. .. τούτων / ἐμαυτῷ γενησομένοις ∾ ὅμως .. ὑμῖν / ἂν .. πεπεῖσθαι; ἂν .. πεπεῖσθαι / λέγειν αἱροῦμαι ∾ νικῴη .. ἡμῖν / μέλλει συνοίσειν.

Or. VI, 27 cf. Plut. Mor. 4 CD: καὶ οὔπω τοῦτ' ἔστι καταγέλαστον, εἰ — — πράττουσιν, ἐκεῖνο δ' ἐσχάτως ἄτοπον. τὸ ποῖον; ἐνίοτε γὰρ εἰδότες, αἰσθόμενοι δὲ καὶ ἄλλων (ita Bernardakis pro αἰσθομένοις μᾶλλον) αὐτοῖς τοῦτο λεγόντων κτἑ. Imitatio manifesta est; itaque ap. Dem. primum τῶν ante λεγόντων expungendum esse (v. vol. II p. CXXXIII) etiam hoc loco confirmatur; deinde videndum num καὶ οὔπω τοῦτ' ἔστ' ἄτοπον Plutarchus ap. Dem. legerit, idque sit recipiendum, cf. IX, 55.

Or. VIII, 4 scr. ἢ ἄγειν τὴν εἰρήνην cum vulg. (τ. εἰρ. ἄγειν S al.). Οὐδενὸς ἧττον ἄνδρες 'Αθ. / τεθαύμαχ' ὃ καὶ πρῴην τινὸς ἤ/κουσ' εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ ∾ ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμβουλεύοντα / ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ ἄγειν / τὴν εἰρήνην συμβουλεύειν. — 7 puto πλὴν εἰ τοῦτο λέγουσι· νὴ Δί', ἂν ἀπέχηται [τῆς 'Αττικῆς] τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος (id ὁ ante Φίλ. om. pr. S pr. L). V. Mus. Rhen. XLIV, 15 sq.

Or. IX, 4 del. ταῦτα post πάντα (ante πάντα id est in A al.); neque enim habet id pronomen quo referatur. Τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθε ∾ ἔτι πάντ' ἐπανορθώσασθαι. — 69 num del. μηδείς? V. Philostr. I, 151, 3 K.: πολὺν ποιεῖσθαι λόγον τοῦ μήθ' ἑκόντες ἀνατρέψαι μήτ' ἄκοντες, et καὶ ὅπως μήθ' ἑκὼν μήτ' ἄκων ∾ ἀνατρέψει τοῦτο σκοπεῖσθαι.

Epist. Phil. (XII) 17 scr. Μαρωνίτας ex inscriptionum fide; v. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. p. 42².

Or. XIV, 1—2 v. supra ad prooem. Z. — 3 δικαία] restituo ἴση καὶ δικαία (S, γρ F). Talia vix interpolantur, neque δικαία solum id quod orator vult satis exprimit. 'Εκ δὴ ..

νομίζω ∾ *συμφέρειν* .. *ἀρχὴν* (dele comma ante *τὴν μὲν ἀρχὴν*) ∾ *τοῦ πολέμου* .. *ἴση* ∾ *καὶ δικαία γενήσεται*. — *ὑποκεῖσθαι* [*τῇ γνώμῃ*]: unde interpolamentum provenerit non apparet; XXI, 108 exstat *ὑποθέντες τῇ γνώμῃ*, et ad eum locum referendus Aristidis locus quem attuli vol. I, LXXVI. *Παρασκευάζεσθαι δ' ἃ προσήκει* ∾ *πάντα* .. *ὑποκεῖσθαι*, cf. supra *ἀλλ' ἐνίους μᾶλλον ἐκείνῳ / πιστεύοντας ἤ τισιν αὐτῶν*; itaque numeri non patiuntur adiectum *τῇ γνώμῃ*. — **25** quod sustuli cum SBO *ἐνταυθοῖ* (*ἐνταυθί*) ante *λέγοντες*, fortasse non recte fecerim, cum *λέγοντες* magis ad *οἱ ἐνταυθοῖ* quam *ἐντ.* ad *οἱ λέγοντες* pro interpretamento adscriptum esse probabile sit, ex sequentibus scilicet. Cf. LVIII, 62 *τοὺς ἐκεῖθεν*, ubi additum in quibusd. *ἀεὶ λέγοντας*. — **30** *ἑξακισχίλια τάλαντα* a me post Schaeferum, Dobraeum, Dindorfium uncis inclusum numeris quam maxime defenditur. *Ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημ'* ∾ *ὑπάρχον ἀφορμὴν ἑξάκις* ∾ *χίλια τάλαντ' ἀκούσεται*. Neque video quid praeter suspiciones contra proferri possit. Ante haec v. pro *ἀθρόα πολλὰ* (A) vel *ἀθρόα καὶ πολλὰ* (S al.) repono *ἀθρόον πολλάκις*, ut haec sit sententia hique numeri: *καὶ γὰρ τὰς κρήνας / καὶ τὰ φρέᾱτ(α)* ∾ *ἐπιλείπειν πέφυκ' / ἄν τις ἀπ' αὐτῶν* ∾ *ἀθρόον πολλάκις / λαμβάνῃ*. Neque enim *ἀθρόα ὕδατα* hauriuntur ex fontibus, sed *ἀθρόον ὕδωρ*. — **31** secl. vid. repetitum *ἡγοῦμαι* post *ἐλθεῖν*, et nescio an tolerari possit *ἐπὶ δὲ τὴν Ἑλλάδα* codicum, ut sit *ἐπὶ δὲ τὴν Ἑλλάδ' Ἕλλην' οὐδέν' ἂν ἐλθεῖν* ∾ *ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπαρχούσης πενίας*. — **33** scr. *οἴομαι*, ut sit *ἐγὼ τοίνυν οἴομαι / τοσοῦτ' ἀπέχειν Θηβαίους* ∾ *τοῦ μετ' ἐκείνου ποτ' ἂν / ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας*. — **40** deleverim *γεγενημένην*: *ἐκ μέν γε τῶν πρὸς τοὺς / αὑτοῦ προγόνους πολέμων* ∾ *σύνοιδε τὴν πόλιν / εὐδαίμονα καὶ μεγάλην*.

Or. **XV**, **24** deleverim *βασιλείας* in his: *τήν τε πόλιν διὰ Λακεδαιμονίων / ἀσθενῆ ποιήσαντα* ∾ *καὶ περὶ τῆς αὑτοῦ* [*βασιλείας*] *κινδυνεύσαντα / πρὸς Κλέαρχον καὶ Κῦρον*.

Or. **XVIII**, **2** deleo *τὸ* ante *ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι*, cf. Mus. Rh. XLIII, 281. XLIV, 17 sqq. — **26** quamvis *ὅπερ ἦν* sine *ἀληθές* ferri possit (v. etiam vol. II, p. CXLIII), tamen numeris adiectivum defenditur: *νομίζων ὅπερ ἦν ἀληθές* ∾ *ὅσ' ἂν τῆς πόλεως προλάβῃ* (ita nunc malim) ∾ *πρὸ τοῦ τοὺς ὅρκους ἀποδοῦναι*. *Νομίζων* .. *ἀποδοῦναι* unum membrum puto; at in *ἀληθὲς ὅσα τῆς* est concursus brevium. — **31** cum hiatus *ἀεὶ ὁμολογῶ* ferri non possit, scr. videtur *ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ* ∾ *πολεμεῖν* (sine *καί*, quod recepi ex S pr. L)

ὁμολογῶ καὶ διαφέρεσθαι (τούτοις) ~ ἕτερον δ' εὐθὺς ἐφεξῆς ἔτι τούτου (μεῖζον). — 46 restituendum codicum καὶ τἄλλ' ἃ προσήκει πάντ' ἀκούουσιν, ~ νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροί. — 48 deleo γέγονεν: καὶ τί κακῶν οὐχὶ πασχόντων ~ πᾶσ(α) ἡ οἰκουμένη μεστή [γέγονεν] (numeris eisdem quos modo in § 46 exhibui). Similiter interpolatum §§ 130. 241. 311. VIII, 67. XLII, 25. — 58 quod delendum putavi τὰς ante εὐθύνας (v. vol. II, CXLIV), non confirmatur inscr. Attica IV. saec. (Bull. de corresp. hell. 1889 p. 253 sqq.), ubi exstat B, 17: ἐπε[ιδὰν τὰ]ς εὐθύνας δῶι. Neque restituto τὰς numeri quos indicavi laborabunt. — 61 γενέσθαι τοσαύτην (post συνέβη) revocanda videntur: Plut. Mor. 999 E τότε φορὰν γενέσθαι συνέβη σοφιστῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Vide hos numeros: μέγ' ὑπῆρξεν Φιλίππῳ ~ παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, tum οὐ τισὶν ἀλλ' ἅπασιν ὁμοίως ~ φορὰν προδοτῶν καὶ δωροδόκων; tum καὶ θεοῖς ἐχθρῶν [ἀνθρώπων] συνέβη / γενέσθαι / τοσαύτην ~ ὅσην οὐδείς πω πρότερον / μέμνηται / γεγονυῖαν. Ἀνθρώπων etiam § 21 removendum esse visum est; cf. praeterea vol. I, CXXXVIII, et adde XX, 1. XXI, 114. 140. 214. XXIII, 220. XXV, 27. 28. 82. XXXVI, 58. — 69 restituendum πάντα τἄλλ' ἀφείς. Ἤδη γάρ σ' ἐρωτῶ ~ πάντα τ. ἀφ.; ἀφεὶς Ἀμφίπολιν Πύδναν = Ποτείδαιαν Ἁλόννησον. — 72 scrib. cum corr. SL εἰ δ' ἔδει τινὰ τούτων κωλυτὴν φανῆναι (Dind. Voem.), = (τίν') ἄλλον ἢ τὸν Ἀθηναίων δῆμον προσῆκεν, deleto γενέσθαι cum Herwerdeno. — 82 χρήματα scribendum, non χρήματ', ut appareant hi numeri: πάντα .. προείπατε ~ καὶ μὴν .. χρήματα ~ ἔδωκε .. ἔχειν; ἔδωκε .. Ὠρεόν ~ πολλὰ δὲ .. Ἐρέτριαν. — 93 φίλος καὶ ante σύμμαχος, quae om. cum S pr. L, numeris defenduntur, item ὢν post σύμμαχος, quod sine auctoritate seclusi: ὁ μέν γε φίλος ~ καὶ σύμμαχος ὤν; tum ὁ μέν γε φίλος .. ὢν ~ καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν ~ τοῖς .. πολιορκῶν ~ αὐτοὺς ἑωρᾶθ' ὑπὸ πάντων. — 94 τιμὴν post εὔνοιαν cum A(R., Dd.) interponendum; quod enim (vol. I p. XCVI) de τιμαῖς oratorem iam dixisse monui, parum animadverti ad easdem eum proxima sententia redire; munit igitur transitum τιμήν. Et ἐξ .. εὔνοιαν ~ τιμὴν .. ἐκτᾶσθε. — 104 scr. σὺν ἓξ καὶ δέκα, i. e. σύνεξ καὶ σύνδεκα, v. Christium in Philolog. vol. XLV, 383. — 112 ἐστι a verbis τίς γάρ ἐστι νόμος vix abesse potest, cum sensus sit „wo giebt es ein Gesetz?“, et τίς .. νόμος ~ τοσαύτης ἀδικίας. — 120 delendum ἐστεφανῶσθαι, quod sententiae adversatur: κεκηρῦχθαι supplendum. Τὸ μὲν μυριάκις μυρίους ~ καὶ τὸ πολλάκις αὐτὸς πρότερον; καὶ τὸ πολλάκις

αὐτὸς ∼ *κεκηρῦχθαι παραλείπω*. — **133** reponendum *οὐκ ἐν δέοντι* pro *ἐν οὐ δέοντι*, secundum consuetudinem sermonis; *τὸ πρᾶγμ' αἰσθομένη* ∼ *καὶ τὴν ὑμετέραν; ἄγνοιαν οὐκ ἐν δ.* ∼ *συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα*. — **174** recte A (Benseler) *νῦν ὄντα: οὐκ ἂν αὐτὸν ἠκούομεν ἐν Ἐλατείᾳ* ∼ *νῦν ὄντ' ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ὁρίοις*. — **175** del. *ἐναντιουμένους*, ne bis idem dicatur; nam si *καὶ νῦν ἐναντιοῦνται*, cur addendum erat *οὐδαμῶς πεῖσαι δύναται*? Et *τοὺς δ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνθεστηκότας αὐτῷ* ∼ *καὶ νῦν οὐδ. π. δύναται*. Ex sequentibus desumptum *ἐναντ.* ab eo, qui *καὶ νῦν* cum eis quae antecedunt male coniungebat. — **218** scr. *ἀφίει*, non *ἠφίει*, quae forma apud Demosth. suspectissima esse debet, v. Voemel. Cont. § 74. Satis mirum est, ipsum Voemelium animadvertisse similitudinem numerorum quae est inter *οἵας τότ' ἀφίει* = *φωνὰς ὁ Φίλιππος*; verum eam ut effugeret Demosthenem hoc uno loco *ἠφίει* formam adhibuisse putare. — **241** *οὐχ ὡς* ante *ἀπηλάθησαν* non erat cum pr. S omittendum; neque enim *ἐξεδόθησαν* et *ἀπηλ.* in unam notionem coeunt. — **248** ad [*καὶ φοβεροῖς*] (vol. I p. CVIII) cf. etiam Iamblich. Vit. Pyth. § 220: *ἐν αὐτοῖς μέσοις ἐμβεβηκὼς τοῖς δεινοῖς*. — **291** restituendum *καὶ* ante *γεγηθὼς*, cum hi sint numeri: *οὐχ ὡς ἂν εὔνους καὶ δίκαιος πολίτης / ἔσχε τὴν γνώμην* ∼ *ἀλλ' ἐπάρας τὴν φωνὴν καὶ γεγηθὼς / καὶ λαρυγγίζων*. — **308** numeris convinci videtur *μὲν* post *ὄνησιν*: *ὄνησιν οὐδεμίαν* = *φέροντας οὐδ' ἀγαθοῦ* ∼ *κτῆσιν οὐδὲ ἑνός*.

Or. **XIX**, **18** *καὶ ὑποσχέσεσιν* post *ἐλπίσιν ἐξ ἐλπίδων* per se positum neque usum habet neque ornatum. *Μηδ' ἀναρτωμένους* ∼ *ἐλπίσιν ἐξ ἐλπίδων* [*καὶ ὑποσχέσεσιν*]; *εἰς τοὔσχατον ἐλθεῖν* = *τὰ πράγματ' ἐᾶσαι*. Unum est membrum, itaque in tradita lectione breves offendunt. — **22** restituo *τι*, quod cum SLOY delevi: *εἶναι μέντοι τι καὶ ἄλλο* ∼ *διῳκημένον αὐτῷ*. — **27** verum est *ὅπερ εἶπον* (Dobr. post alios, coll. § 13), non *οὗπερ εἶπον*; hoc enim plane inane, illud autem apte admonet haec eadem *μάλιστα καὶ πρῶτον* iam praecessisse (§ 25). Et *καὶ μάλισθ' ὅπερ εἶπον / εἵνεκα ταῦτα διεξῆλθον* = *δευτέρου δὲ τίνος καὶ / οὐδὲν ἐλάττονος ἢ τούτου*. — **29** scr. puto *κατεστήσατε τὴν τάξιν*, ut sit *ὅτι .. ταύτην / κατεστ. τ. τ.* ∼ *καὶ τῶν .. καιρῶν / ἐποιήσατε κύριον*. — **49** scr. cum AFQ *ὑμᾶς λαβών*: *πρὸς δὲ τοὺς παρὰ τούτου* ∼ *λόγους ὡρμηκότας ὑμᾶς* ∼ *λαβὼν ὁ Φιλοκράτης*. — **60** scr. *ἐξεκλησιάζετε* (codd. *ἠκκλ.* vel *ἐκκλ.*). *Τῷ τοῦτο δῆλον; / τῇ τετράδι φθίνοντος* ∼ *ἐξεκλησι/άζετε μὲν τόθ' ὑμεῖς*. Cf. infra ad XXI, 193; Voemel. Cont.

Praef. § 71. Tertio loco (qui est XVIII, 265) codd. ἠκκλησίαζον vel ἐκκλ. praebent, numeros nullos dispicio. — 74 deleo διὰ ταῦτα, quod admixtum ex consimilibus locis §§ 21. 35; A quidem etiam καὶ ante διὰ ταῦτα praebet, sicut illic exstat. Non est aptum hic διὰ ταῦτα, cum antecedat ταῦτα πεπράξεσθαι κτέ., non eadem relatione pronominis. Ταῦτα πεπρ. δυοῖν / ἢ τριῶν ἡμερῶν ∾ χρήμαθ' ἑαυτῷ τοὺς Θηβαίους / ἐπικεκηρυχέναι (∾ μηδὲ κατηγορεῖν ἐᾶτε / Φωκέων ὡς πονηροί § 75). (Διὰ τοῦτο Voemel sine codd., sec. § 85, ubi τοῦτο pro ταῦτα S.) — 96 extr. retinendum ὑμεῖς ante ἠνέσχεσθε (om. A). Εἰ γὰρ ὡς ὑμεῖς ἐβούλεσθ' ἐπολέμουν ∾ τοῖς στρατηγοῖς ὧν κατηγοροῦσιν ἅπαντες; οὐδ' ὄνομ' εἰρήνης ἂν ∾ ὑμεῖς ἠνέσχεσθε. — 146 verum est Ὀλυνθίους (vulg.), non Ὀλυνθίων (A). Olynthios quosdam exsules dicit, non delegatos ex Olynthiis, quorum populus nullus iam erat. — 157 non erat delendum τὰ ante πεπραγμένα (cum O), sed interpunctio mutanda: ὅτι μὲν γὰρ αἰσχρὰ καὶ δεινὰ καὶ οὐ προῖκα, ∾ τὰ πεπραγμένα πάντες ὑμεῖς ἑοράκατε. In sequentibus praestat μετασχόντες (γρ Q) pro μετεσχηκότες, quod ex κεκοινωνηκέναι et ἑοράκατε ortum: οἵτινες δ' οἱ τού(των) = (τού)των μετασχόντες = αὐτὸ δηλώσει. — 158 δραχμὰς sane delendum videtur (cf. vol. I, CXXIV): ἀλλὰ τρεῖς μῆνας / ὅλους ἀποδημήσαντες ∾ καὶ χιλίας λαβόντες / ἐφόδιον παρ' ὑμῶν. Eodem modo interpolatum XXXIV, 6. XLI, 22. LIX, 10. — 172 puto ἐπράττομεν („ego reliquique"); καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἀποδημίαν ∾ πάντα τἀναντί' ἐπράττομεν. — 175 reponendum οὗτος (vulg., sed post βδελυρὸς) pro οὑτοσὶ (Mus. Rhen. XLIV, 1 sqq.). Ὁ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὗτος ∾ νύκτα .. ἀπιόντων ∾ ἡμῶν .. Φιλίππῳ. — 183 aut ἢ λόγον scrib. cum L et corr. A (cf. § 4), aut del. ἢ λόγων, quod falsum esse proxima monstrant; docebit enim orator λόγων καὶ χρόνων rationes a legatis repetendas esse. Δίκην παρὰ πρέσβεων λαμβάνειν ∾ εἰσὶ γὰρ οἱ πρέσβεις οὐ τριήρων; sed ἢ λόγον = λαμβάνειν, neque in his numeris: τίνος γὰρ ἄλλου δεῖ ∾ δίκην .. πρέσβ., ἢ λόγον = λαμβάνειν offendi potest. — 189 praestat τουτωνί; nam τούτων (SLAY) ne satis perspicuum quidem sensum reddit. — 192 πώποτ' (A) cum Dind. et Shillet. scribendum erat. Ἵνα τοίνυν .. μόνον ∾ τῶν .. πώποτ' ἐληλυθότων. — 297 scr. γεγόνασ': ἔτι τοίνυν πολλοὶ παρ' ὑμῖν ∾ ἐπὶ καιρῶν γεγόνασ' ἰσχυροί. — 325 αὐτῶν post φρόνημα recte delet Herwerden, coll. XXI, 138. XXVI, 4. Ἀντὶ δὲ τοῦ τὰς Θήβας ταπεινὰς γενέσθαι ∾ καὶ περιαιρεθῆναι τὴν ὕβριν καὶ τὸ φρόνημα.

Addenda

ad commentarium criticum voluminis alterius.

Or. **XX, 43** extr. scr. *τὸ κατ' αὐτόν* (A); v. supra ad L, 13.

Or. **XXI, 47** non erat cur cum codice levis auctoritatis *ὑβρίσῃ* pro *ὑβρίζῃ* scriberem. De his rebus, quae ad aoristi usum pertinent, propediem in Museo Rhenano explicaturus sum. — **79** scr. *ἀφίετε* cum SO pro *ἠφίετε*, cf. supra ad XVIII, 218. — **193** scr. *ἐξεκλησίασαν* cum corr. S (v. vol. II p. XLIV sq.). *Καὶ ὅσοι τὰ φρούρι' ἦσαν ἔρημα* ∾ *λελοιπότες ἐξεκλησίασαν.* Cf. supra ad XIX, 60.

Or. **XXII, 58** delendum vid. *ἀνθρώποις*, cf. supra ad XVIII, 61. *Πολλὰ γὰρ ὕβρισται / καὶ προπεπηλάκισται συνὼν* ∾ *οὐκ ἀγαπῶσιν αὐτὸν / ἀλλὰ δοῦναι μισθὸν δυναμένοις.*

Or. **XXIII, 24** scr. *πυρκαᾶς* vel *πυρκαιᾶς*, cum Attica lingua dissolutam formam respuat; cf. Eurip. Suppl. 1206. Ceterum numeros suos etiam in haec legis verba orator introduxit, principio tantum mutato: *τὴν βουλὴν δικάζειν φόνου / καὶ τραύματος ἐκ προνοίας* ∾ *καὶ πυρκαιᾶς καὶ φαρμάκων / ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.* — **88** scr. *ἀφίετε* (*ἠφ.* corr. S), v. supra ad XVIII, 218.

Or. **XXV, 38** repone vel contra codd. *ἀφίει* (*ἡμᾶς μὲν ἀφίει* ∾ *ἐπὶ τοὺς δ' ἰδιώτας*); it. 47 *ἀφίετο* (*λαβὼν ὅτι δήποτε = παρὼν ὅτ' ἀφίετο*). V. supra ad XVIII, 218. — **75** init. scr. *τἄνω* (i. e. *τὸ ἄνω*) sine *τὸ*, vel *τὸ ἄνω*. Locutio proverbialis illa est: (*πάντα*) *ἄνω κάτω γεγένηται*, cf. infra *τότ' ἄνω κάτω πάντα χρὴ νομίζειν ἐστράφθαι. Τἄνω κάτω γεγενῆσθαι τί ποτ' οἴεσθ' εἶναι* ∾ *ἐὰν ἡ γῆ μὲν ἄνω τὰ δ' ἄστρα κάτω γένηται.*

Or. **XXIX, 12** rectius *ἔφευγε* quam *ἔφυγε*, item plane § 13. Vide quae modo ad XXI, 47 adnotavi. — **54** *ἠθέλησαν*] immo *ἤθελον*, de qua re ibidem in Mus. Rhen. expositurus sum.

Or. **XXXVI, 16** scr. *ἀφίει* cum codd. (praeter corr. F), item **24** (*ἠφίει* FQ). V. supra ad XVIII, 218.

Or. **XXIII, 161** *ἐπειλίξας* codicis S pr. (v. vol. II, p. LXVII) firmatur inscriptione Eleusinia *'Εφημ. ἀρχ.* 1889 p. 25 sqq. v. 31, ubi *κατειλίξας* est; itaque re vera *εἰλίττειν* fuit Attice.

XLI.

ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

*Πολύευκτος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, δύο θυγατέρων πατὴρ γί- 1027
νεται, ὧν τὴν μὲν νεωτέραν Λεωκράτει πρότερον δίδωσιν, εἶτα Σπουδίᾳ, τὴν πρεσβυτέραν δὲ τῷ πρὸς τὸν Σπουδίαν δικαζομένῳ. ὁ μὲν οὖν Πολύευκτος ἐτελεύτησε ταῖς θυγατράσι καταλιπὼν τὸν κλῆρον ἐξ ἴσου, ὁ δὲ τὴν πρεσβυτέραν γήμας φησὶ τετταράκοντα μνᾶς ὁμολογηθῆναι τὴν προῖκα, οὐ μὴν ὅλην εὐθὺς δοθῆναι, ἀλλὰ δέκα μνῶν ὑπολειφθεισῶν, ζῶντά θ' ὁμολογεῖν τὸν Πολύευκτον ὀφείλειν αὐτάς, καὶ ὡς ἔμελλε τελευτᾶν, τὴν οἰκίαν τῆς ἄλλης οὐσίας ἐξελεῖν, καὶ ταύτην εἰς τὸ χρέος δοῦναι. ὁ δὲ [Λεωκράτης] ἀξιοῖ καὶ ταύτην εἶναι κοινὴν ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα. καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀμφισβητημάτων τῶν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτ'
2 ἐστι. προσεγκαλεῖ δὲ τῷ Σπουδίᾳ καὶ ἕτερα· φησὶ γὰρ αὐτὸν καὶ τοῦ Πολυεύκτου καὶ τῆς πρεσβυτέρας ὀφείλοντα χρήματα μὴ καταβαλεῖν εἰς τὸ μέσον, δέον τοῦτο ποιεῖν. τοῦ δὲ Σπουδίου κἀκεῖνο λέγοντος, ὡς αὐτὸς τριάκοντα μνᾶς προῖκ' εἴληφε, μάλιστα μὲν ἐξεῖναι τῷ Πολυεύκτῳ φησίν, εἰ τῇ ἑτέρᾳ τῶν θυγατέρων ἐβούλετο πλείω προῖκα δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἴσην ἀμφοτέραις, ἔπειτα δ' ἐπιδείκνυσιν ὡς καὶ τοῦτο Σπουδίας ψεύδεται· τὰς μὲν γὰρ τριάκοντα μνᾶς αὐτὸν ἐν ἀργύρῳ φησὶ λαβεῖν, τὰς δὲ δέκ' ἐν ἱματίοις καὶ χρυσίοις, ἃ καὶ πλείονος ἢ δέκα μνῶν εἶναι ἄξια.*

Ἀδελφὰς ἔχομεν ὦ ἄνδρες δικασταὶ γυναῖκας ἐγὼ 1028
καὶ Σπουδίας οὑτοσί, Πολυεύκτου θυγατέρας. ἄπαι-
δος δ' ἐκείνου τελευτήσαντος ἀρρένων παίδων, ἀναγκά-
ζομαι πρὸς τοῦτον περὶ τῶν καταλειφθέντων δικά-
ζεσθαι. καὶ εἰ μὲν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μὴ πᾶσαν σπου-
δὴν καὶ προθυμίαν ἐποιησάμην, βουλόμενος διαλύεσθαι
καὶ τοῖς φίλοις ἐπιτρέπειν, ἐμαυτὸν ἂν ᾐτιώμην, εἰ
μᾶλλον ᾑρούμην δίκας καὶ πράγματ' ἔχειν, ἢ μικρ'
2 *ἐλαττωθεὶς ἀνέχεσθαι· νῦν δ' ὅσῳ πραότερον ἐγὼ καὶ*
φιλανθρωπότερον τούτῳ διελεγόμην, τοσούτῳ μᾶλλόν
μου κατεφρόνει. καὶ νῦν κινδυνεύομεν οὐδὲν ὁμοίως
[τούτῳ] πρὸς τουτονὶ τὸν ἀγῶν' ἔχειν, ἀλλ' οὗτος μὲν
ῥᾳδίως φέρει πολλάκις εἰθισμένος ἐνταῦθ' εἰς ὑμᾶς
παριέναι, ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦτο φοβοῦμαι, μὴ διὰ τὴν
ἀπειρίαν οὐ δυνηθῶ δηλῶσαι περὶ τῶν πραγμάτων
ὑμῖν· ὅμως δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσέχετε τὸν νοῦν.
3 *Πολύευκτος γὰρ ἦν τις Θριάσιος, ὃν ἴσως οὐδ'*
ὑμῶν τινες ἀγνοοῦσιν. οὗτος ὁ Πολύευκτος, ἐπειδὴ
οὐκ ἦσαν αὐτῷ παῖδες ἄρρενες, ποιεῖται Λεωκράτη
τὸν ἀδελφὸν τῆς ἑαυτοῦ γυναικός. οὐσῶν δ' αὐτῷ
δύο θυγατέρων ἐκ τῆς τοῦ Λεωκράτους ἀδελφῆς, τὴν
μὲν πρεσβυτέραν ἐμοὶ δίδωσι, καὶ τετταράκοντα μνᾶς
4 *προῖκα, τὴν δὲ νεωτέραν Λεωκράτει. τούτων δ' οὕτως* 1029
ἐχόντων, διαφορᾶς γενομένης τῷ Πολυεύκτῳ πρὸς τὸν
Λεωκράτη, περὶ ἧς οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἀφελό-
μενος ὁ Πολύευκτος τὴν θυγατέρα δίδωσι Σπουδίᾳ
τουτῳί. μετὰ δὲ ταῦτ' ἠγανάκτει θ' ὁ Λεωκράτης, καὶ
δίκας ἐλάγχανε Πολυεύκτῳ καὶ τουτῳὶ Σπουδίᾳ, καὶ
περὶ πάντων ἠναγκάζοντ' εἰς λόγον καθίστασθαι, καὶ
τὸ τελευταῖον διελύθησαν, ἐφ' ᾧτε κομισάμενον τὸν
Λεωκράτην ἅπερ ἦν εἰς τὴν οὐσίαν εἰσενηνεγμένος,

μήτε κακόνουν εἶναι Πολυεύκτῳ, τῶν τε πρὸς ἀλλή-
5 λους ἐγκλημάτων ἀπηλλάχθαι πάντων. τίνος οὖν ἕνεχ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ταῦτ' εἶπον; ὅτι τὴν προῖκ' οὐ κομισάμενος ἅπασαν, ἀλλ' ὑπολειφθεισῶν χιλίων δραχμῶν καὶ ὁμολογηθεισῶν ἀπολαβεῖν, ὅταν Πολύευκτος ἀποθάνῃ, τέως μὲν ὁ Λεωκράτης ἦν κληρονόμος τῶν Πολυεύκτου, πρὸς ἐκεῖνον ἦν μοι τὸ συμβόλαιον· ἐπειδὴ δ' ὅ τε Λεωκράτης ἐξεκεχωρήκειν ὅ τε Πολύευκτος μοχθηρῶς εἶχε, τηνικαῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὴν οἰκίαν ταύτην ἀποτιμῶμαι πρὸς τὰς δέκα μνᾶς, ἐξ ἧς διακωλύει με τὰς μισθώσεις κομίζεσθαι
6 Σπουδίας. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς παραγενομένους, ὅτ' ἠγγύα μοι Πολύευκτος τὴν θυγατέρ' ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἔπειθ' ὡς ἔλαττον ταῖς χιλίαις ἐκομισάμην· ἔτι δ' ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ὀφείλειν ὡμολόγει μοι Πολύευκτος, καὶ τὸν Λεωκράτην συνέστησε, καὶ τελευτῶν διέθεθ' ὅρους ἐπιστῆσαι χιλίων δραχμῶν ἐμοὶ τῆς προικὸς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1030

7 Ἓν μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτ' ἔστιν ὧν ἐγκαλῶ Σπουδίᾳ. καὶ περὶ τούτου τί ἂν ἔτι μεῖζον ἢ ἰσχυρότερον ἔχων εἰς ὑμᾶς κατέστην, ἢ τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ διαρρήδην, ὅσα τις ἀπετίμησεν, εἶναι δίκας, οὔτ' αὐτοῖς οὔτε τοῖς κληρονόμοις; ἀλλ' ὅμως πρὸς
8 τοῦτο τὸ δίκαιον ἥκει Σπουδίας ἀμφισβητήσων. ἕτερον δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, δύο μὲν μνᾶς ἐμαρτύρησεν Ἀριστογένης ἐγκαλεῖν ἀποθνῄσκοντα Πολύευκτον ὀφειλομένας αὐτῷ παρὰ Σπουδίᾳ καὶ τὸν τόκον (τοῦτο δ' ἐστὶν οἰκέτου τιμή, ὃν ἐωνημένος οὗτος παρὰ Πολυ-

εύκτου, τὴν τιμὴν οὔτ' ἐκείνῳ διέλυσεν οὔτε νῦν εἰς
τὸ κοινὸν ἀνενήνοχεν), ὀκτακοσίας δὲ καὶ χιλίας, περὶ
9 ὧν οὐδ' ἔγωγ' οἶδα τί ποθ' ἕξει δίκαιον λέγειν. ἣν
μὲν γὰρ τὸ ἀργύριον παρὰ τῆς Πολυεύκτου δεδανει-
σμένος γυναικός, γράμματα δ' ἔστιν ἃ κατέλιπεν ἀπο-
θνήσκουσ' ἐκείνη, μάρτυρες δ' οἱ τῆς γυναικὸς ἀδελ-
φοὶ παρόντες ἅπασι καὶ καθ' ἕκαστον ἐπερωτῶντες,
ἵνα μηδὲν δυσχερὲς ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλους. οὐκοῦν
δεινὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ σχέτλιον, ἐμὲ μὲν ἁπάν-
των, ὧν ἢ παρὰ Πολυεύκτου ζῶντος ἦν ἐωνημένος ἢ
παρὰ τῆς γυναικὸς εἶχον αὐτοῦ, καὶ τόκον τιθέναι καὶ
τὴν τιμὴν ἀποδεδωκέναι, καὶ νῦν ἅπερ ὤφειλον πάντ'
10 εἰς τὸ κοινὸν φέρειν, τοῦτον δὲ μήτε τῶν νόμων τῶν
ὑμετέρων φροντίζειν μήθ' ὧν διέθετο Πολύευκτος
μήτε τῶν καταλειφθέντων γραμμάτων μήτε τῶν συνει-
δότων, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦθ' ἥκειν ἀντιδικήσοντα.
Λαβὲ δή μοι πρῶτον μὲν τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ
τῶν ἀποτιμηθέντων ἔτι δίκην εἶναι πρὸς τοὺς ἔχοντας, 1031
ἔπειτα τὰ γράμματα τὰ καταλειφθέντα καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν τὴν Ἀριστογένους.

ΝΟΜΟΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Βούλομαι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ὧν ἐγκαλῶ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξαι. φιάλην
μὲν γὰρ λαβόντες παρὰ τῆς Πολυεύκτου γυναικὸς καὶ
θέντες ἐνέχυρα μετὰ χρυσίων, οὐκ ἀνενηνόχασι κεκο-
μισμένοι ταύτην, ὡς ὑμῖν Δημόφιλος ὁ θέμενος μαρ-
τυρήσει· σκηνὴν δ' ἣν ἔχουσιν, οὐδὲ γὰρ ταύτην λα-
βόντες ἀναφέρουσιν· ἄλλα δὲ πόσα τοιαῦτα. τὸ δὲ
τελευταῖον εἰσενεγκούσης τῆς ἐμῆς γυναικὸς εἰς τὰ
νεμέσια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίου καὶ προαναλωσάσης,

οὐδὲ ταύτης ἀξιοῖ συμβαλέσθαι τὸ μέρος, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δ' οὕτω φανερῶς οὐκ ἀποδίδωσιν. ἵνα τοίνυν μηδὲ ταῦτ' ᾖ παραλελειμμένα, λαβέ μοι πάντων αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

12 *Ἴσως τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς μὲν ταῦτ'
οὐδὲν ἀντερεῖ Σπουδίας· οὐδὲ γὰρ ἕξει, καίπερ δεινὸς
ὤν· αἰτιάσεται δὲ Πολύευκτον καὶ τὴν γυναῖκ' αὐτοῦ,
καὶ φήσει πάντα ταῦθ' ὑπ' ἐμοῦ πεισθέντας καταχαρί-
σασθαι, καὶ νὴ Δί' ἕτερα πολλὰ καὶ μεγάλα βλάπτε-
σθαι, καὶ δίκην εἰληχέναι μοι· ταῦτα γὰρ καὶ πρὸς
13 τῷ διαιτητῇ λέγειν ἐπεχείρει. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ πρῶτον μὲν οὐχ ἡγοῦμαι δικαίαν εἶναι τὴν ἀπο-
λογίαν τὴν τοιαύτην, οὐδὲ προσήκειν, ὅταν τις φανε-
ρῶς ἐξελέγχηται, μεταστρέψαντα τὰς αἰτίας ἐγκαλεῖν 1032
καὶ διαβάλλειν· ἀλλ' ἐκείνων μέν, εἴπερ ἀδικεῖται, δῆ-
λον ὅτι δίκην λήψεται, τούτων δὲ δώσει· πῶς γὰρ ἂν
ἐγὼ νῦν ταῖς τούτων διαβολαῖς ἀντιδικοίην, ἀφεὶς
14 ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν; ἔπειτα θαυ-
μάζω τί δήποτ', εἴπερ ἀληθῆ καὶ δίκαι' εἶχεν ἐγκα-
λεῖν, βουλομένων ἡμᾶς τῶν φίλων διαλύειν καὶ πολλῶν
λόγων γενομένων, οὐχ οἷος ἦν ἐμμένειν οἷς ἐκεῖνοι
γνοῖεν. καίτοι τίνες ἂν ἄμεινον καὶ τῶν τούτου καὶ
τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων τὰ μηδὲν ὄντ' ἐξήλεγξαν, τῶν
παραγεγενημένων ἅπασι τούτοις, τῶν εἰδότων οὐδὲν
ἧττον ἡμῶν τὰ γενόμενα, τῶν κοινῶν ἀμφοτέροις καὶ
15 φίλων ὄντων; ἀλλὰ δῆλον ὅτι τούτῳ ταῦτ' οὐκ ἐλυσι-
τέλει, φανερῶς ὑπ' αὐτῶν ἐξελεγχομένῳ τοῦτον τὸν
τρόπον λαβεῖν διάλυσιν· μὴ γὰρ οἴεσθ' ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ τοὺς εἰδότας ἅπαντα ταῦτα, νυνὶ μὲν ὑποκιν-*

*δύνους αὐτοὺς καθιστάντας ἐμοὶ μαρτυρεῖν, τότε δ'
ἂν ὀμόσαντας ἄλλο τι γνῶναι περὶ αὐτῶν. οὐ μὴν
ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν τούτων ὑπῆρχεν ὑμῖν, οὐδ' ὣς χαλε-
πόν ἐστι γνῶναι περὶ αὐτῶν, ὁπότεροι τἀληθῆ λέγουσι.*
16 *περὶ μὲν γὰρ τῆς οἰκίας, εἴ φησιν ὑπ' ἐμοῦ πεισθέντα
Πολύευκτον προστάξαι τοὺς ὅρους στῆσαι τῶν χιλίων,
ἀλλ' οὐ δήπου καὶ τοὺς μάρτυρας ἔπεισα ὦ Σπουδία
ψευδῆ μοι μαρτυρεῖν, τοὺς παραγενομένους ὅτ' ἠγγύα
μοι, τοὺς εἰδότας ἔλαττόν με κομισάμενον, τοὺς ἀκού-
οντας ὁμολογοῦντος ὀφείλειν* [*ἐμοί*], *συστήσαντος ἀπο-
δοῦναι, τοὺς τὸ τελευταῖον ταῖς διαθήκαις παραγενο-
μένους· τούτοις γὰρ ἅπασιν οὐκέτι καταχαρίσασθαι
ταῦθ' ὑπῆρχεν, ἀλλὰ κινδυνεύειν τῶν ψευδομαρτυ-* 1033
ριῶν, εἰ μηδὲν τῶν γενομένων μαρτυροῖεν. ἀφῶμεν
17 *τοίνυν τοῦτ' ἤδη. πρὸς ἐκεῖνο δὲ τί ἂν λέγοις; ἀκρι-
βῶς γὰρ ὅπως τουτουσὶ διδάξεις· εἰ δὲ μή, πάντες ὑμεῖς
ἀπαιτεῖτ' αὐτόν. ὅτε γὰρ Πολύευκτος διετίθετο ταῦτα,
παρῆν μὲν ἡ τούτου γυνή, καὶ δῆλον ὅτι τὰς τοῦ
πατρὸς διαθήκας ἀνήγγειλεν, ἄλλως τ' εἰ καὶ μηδὲν
ἴσον εἶχεν, ἀλλ' ἐν ἅπασιν ἠλαττοῦτο, παρεκλήθη δ'
αὐτὸς οὗτος, ὥστε μηδὲ τοῦτ' εἶναι λέγειν, ὡς λάθρᾳ
καὶ διακρυψάμενοι τούτους ἐπράττομεν ταῦτα· παρα-
καλούμενος γὰρ ἔφησεν αὐτὸς μὲν ἀσχολίαν ἄγειν, τὴν*
18 *δὲ γυναῖκ' ἐξαρκεῖν τὴν αὑτοῦ παροῦσαν. τί ἔτι λοι-
πόν; ἀπαγγείλαντος Ἀριστογένους αὐτῷ περὶ ἁπάντων
τούτων ἀκριβῶς, οὐδ' ἐνταῦθ' οὐδένα φαίνεται λόγον
ποιησάμενος, ἀλλ' ἐπιβιόντος μετὰ ταῦτα τοῦ Πολυ-
εύκτου πλεῖν ἢ πένθ' ἡμέρας, οὔτ' ἠγανάκτησεν εἰσελ-
θὼν οὔτ' ἀντεῖπεν οὐδέν, οὐδ' ἡ γυνή, παροῦσ' ἐξ
ἀρχῆς ἅπασι τούτοις. ὥστ' οὐκέτι Πολύευκτος αὐτὰ
πεισθεὶς ἐμοὶ κατεχαρίζεθ' ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ὑμεῖς αὐ-*

τοί. ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μεμνημένοι σαφῶς, ἐὰν ἄρα τι περὶ αὐτῶν ἐγχειρῇ νυνὶ διαβάλλειν, ἀντίθετε. πρῶτον δ' ἵν' εἰδῆτ' ἀκριβῶς ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει, τῶν μαρτύρων ἀκούσατε. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 *Οὐκοῦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τῶν μὲν χιλίων δρα-
χμῶν ὡς δικαίως καὶ προσοφειλομένων ἀπετίμησέ μοι
τὴν οἰκίαν ὁ Πολύευκτος, αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ* 1034
*καὶ ἡ τούτου γυνὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις τούτοις τοῖς με-
μαρτυρηκόσι, συγχωροῦντες τότε καὶ οὔτε πρὸς τὸν
Πολύευκτον ἀντειπόντες ἐπιβιόντα τοσαύτας ἡμέρας,
οὔτε πρὸς τὸν Ἀριστογένην, ἐπεὶ τάχιστ' ἤκουσαν.
ἀλλὰ μὴν εἴ γε δικαίως ἀπετιμήθη, μεμνημένοις τοῦ
νόμου κατὰ μὲν τοῦθ' ὑμῖν οὐκ ἔστιν ἀποψηφίσασθαι*
20 *Σπουδίου. σκέψασθε δὲ καὶ περὶ τῶν εἴκοσι μνῶν, ἃς
οὐκ ἐπαναφέρει· καὶ γὰρ ἐνταυθοῖ πάλιν αὐτὸς οὗτός
μοι μέγιστος ἔσται μάρτυς, οὐ λόγῳ μὰ Δί' ὥσπερ
νῦν ἀντιδικῶν (τουτὶ μὲν γὰρ οὐδὲν τεκμήριόν ἐστιν),
ἀλλ' ἔργῳ περιφανεῖ. τί ποιῶν ὦ ἄνδρες δικασταί;
τούτῳ γὰρ ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ἵν' ἐὰν ἄρα τολμᾷ
τι καὶ περὶ τῆς μητρὸς τῶν γυναικῶν βλασφημεῖν ἢ
περὶ τῶν γραμμάτων, εἰδότας ὑμᾶς μὴ δύνηται λέγων*
21 *ἐξαπατᾶν. ταυτὶ γὰρ τὰ γράμματα κατέλιπε μὲν ἡ
Πολυεύκτου γυνή, καθάπερ εἶπον ὀλίγῳ πρότερον·
ὁμολογουμένων δὲ τῶν σημείων καὶ παρὰ τῆς τούτου
γυναικὸς καὶ παρὰ τῆς ἐμῆς, ἀμφότεροι παρόντες ἀνοί-
ξαντες ἀντίγραφά τ' ἐλάβομεν, κἀκεῖνα πάλιν κατα-*
22 *σημηνάμενοι παρ' Ἀριστογένει κατεθέμεθα. τοῦτο δὴ
τοῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ μάθετε πρὸς θεῶν. ἐνῆσαν
μὲν γὰρ αἱ δύο μναῖ, ἡ τιμὴ τοῦ οἰκέτου, καὶ οὐ μό-*

νον ὁ Πολύευκτος ἀποθνῄσκων ταύτας ἐνεκεκλῄκειν, ἐνῆσαν δ' αἱ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι. ταῦτα δ' ἀναγνούς, εἰ μὲν αὐτῷ μηδὲν προσῆκε μηδ' ἀληθῆ τὰ γεγραμμέν' ἦν, τί δή ποτ' οὐκ εὐθὺς ἠγανάκτει περὶ αὐτῶν; τί δὲ συνεσημαίνετο πάλιν τὰ μηδὲν ὑγιὲς ὄντα μηδ' ἀληθῆ γράμματα; τουτὶ γὰρ οὐδ' ἂν εἷς δήπου 1035
23 μὴ πᾶσιν ὁμολογῶν τοῖς γεγραμμένοις ποιήσειεν. ἀλλὰ μὴν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτό γε δεινὸν δήπου, εἰ πρὸς τὰ συγκεχωρημέν' ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν ἀντιλέγειν, καὶ μηδὲν σημεῖον ὑμῖν ἔσται, διότι πάντες ἄνθρωποι πρὸς τὰ μήτ' ἀληθῆ μήτε δίκαια τῶν ἐγκλημάτων οὐ κατασιωπᾶν, ἀλλὰ παραχρῆμ' ἀμφισβητεῖν εἰώθαμεν, μὴ ποιήσαντες δὲ ταῦτ', ἂν ὕστερον ἀντι-
24 δικῶσι, πονηροὶ καὶ συκοφάνται δοκοῦσιν εἶναι. ταῦτα τοίνυν Σπουδίας οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ γιγνώσκων, ἀλλ' οἶμαι μὲν καὶ ἀκριβέστερον, ὅσῳ καὶ πυκνότερον ἐνταυθοῖ παρέρχεται, πᾶσιν ἐναντία τοῖς πεπραγμένοις ἑαυτῷ λέγων οὐκ αἰσχύνεται. καίτοι πολλάκις ὑμεῖς ἓν μόνον σκευώρημα συνιδόντες, τούτῳ κατὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκαλουμένων ἐχρήσασθε τεκμηρίῳ· τούτῳ δ' ἅπανθ' ὑφ' αὐτοῦ συμβέβηκεν ἐξελέγχεσθαι. καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν ὡς ὡμολογεῖτο τότε τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῆς τούτου γυναικός, καὶ νῦν ὑπὸ Σπουδίου κατασημανθέντα κεῖται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

25 Τούτων τοίνυν σαφῶς οὕτως ἀποδεδειγμένων, ἡγοῦμαι μὲν οὐδὲν ἔτι δεῖν πλείω λέγειν· ὁπότε γὰρ καὶ νόμους ἔχω παρασχέσθαι καὶ μάρτυρας ἁπάντων τῶν εἰρημένων, καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτὸν ὁμολογοῦντά μοι, τί δεῖ μακρῶν ἔτι λόγων; ὅμως δ' ἂν ἄρα περὶ τῆς

προικὸς ἀγανακτῇ καὶ φάσκῃ πλεονεκτεῖσθαι ταῖς χι-
λίαις δραχμαῖς, ψεύσεται· οὐδὲν γὰρ ἔχων ἔλαττον ἀμ-
φισβητεῖ πρὸς αὐτάς, ἀλλὰ πλέον, ὡς αὐτίχ' ὑμῖν ἔσται
26 φανερόν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ πάντα ταῦθ' ὡς ἀληθῶς συν- 1036
έβη, οὐ δήπου δίκαιον ἐμὲ τὴν ὁμολογηθεῖσαν προῖκα
μὴ λαβεῖν, εἴπερ ὄφελός τι τῶν νόμων ἐστίν, οὐδέ γε
τὸν Πολύευκτον, εἰ τῶν θυγατέρων ἐβούλετο τῇ μὲν
ἐλάττω, τῇ δὲ πλείω προῖκ' ἐπιδοῦναι, διακωλυθῆναι
νῦν· σοὶ γὰρ αὐτῷ μὴ λαμβάνειν ἐξῆν ὦ Σπουδία,
μὴ προστιθεμένων ὥσπερ ἐμοὶ τῶν χιλίων. ἀλλ' οὐδὲν
ἔλαττον εἶχες, ὡς ἐγὼ διδάξω. πρῶτον δ' ἐφ' οἷς ἐξέ-
δοτο τούτῳ, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

27 Πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον ἔχει, φήσει τις, εἰ τούτῳ
μὲν ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο τὰ χρυσία
καὶ τὰ ἱμάτια τῶν χιλίων, ἐμοὶ δ' αἱ δέκα μναῖ χωρὶς
προσαπεδίδοντο; τοῦτο δὴ καὶ μέλλω λέγειν. ὁ μὲν
γὰρ Σπουδίας ὦ ἄνδρες δικασταὶ παρὰ τοῦ Λεωκρά-
τους ἔχουσαν τὰ χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τὴν γυναῖκ'
ἔλαβεν, ὧν ὁ Πολύευκτος προσαπέτεισε τῷ Λεωκράτει
πλεῖν ἢ χιλίας· ἐγὼ δ', ἅπερ ἔπεμψέ μοι χωρὶς τῆς
προικὸς, ὅσ' ἔχω μόνον, πρὸς τὰ τούτῳ δοθέντ' ἐὰν
ἀντιθῇ τις, εὑρήσει παραπλήσια, χωρὶς τῶν εἰς τὰς
28 χιλίας ἀποτιμηθέντων. ὥστ' εἰκότως ἐν ταῖς τετταρά-
κοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο ταῦθ', ἅπερ ἀπετετείκει τῷ
Λεωκράτει καὶ πλείω τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἦν. καί
μοι λαβὲ πρῶτον μὲν τὴν ἀπογραφὴν ταυτηνὶ καὶ
λέγ' αὐτοῖς, ἅπερ ἑκάτερος ἡμῶν ἔχει, μετὰ δὲ
ταῦτα τὴν τῶν διαιτητῶν μαρτυρίαν, ἵν' ἴδωσιν ὅτι
καὶ πολλῷ πλείω χρήματ' ἔχει, καὶ περὶ τούτων ὁ

Λεωκράτης ἐνεκάλει, καὶ ταῦτ' ἔγνωσαν οἱ διαιτηταί. λέγε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1037

29 *Ἆρ' οὖν οὐ φανερῶς οὗτος μὲν ἔχει τετταράκοντα μνᾶς πάλαι τὴν προῖκα, ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τριάκοντα καθάπερ οὗτος, τὰς δὲ χιλίας οὐ μόνον ὕστερον οὐκ ἐκομισάμην, ἀλλὰ καὶ νυνὶ κινδυνεύω περὶ αὐτῶν ὡς ἀδίκως ἔχων; διὰ ταῦτα μέντοι Σπουδίας ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῖς φίλοις οὐκ ἐβούλετ' ἐπιτρέψας ἀπαλλαγῆναι τῶν πρὸς ἔμ' ἐγκλημάτων, ὅτι συνέβαινεν αὐτῷ πάντα ταῦτ' ἐλέγχεσθαι· πᾶσι γὰρ τούτοις παραγεγενημένοι καὶ σαφῶς εἰδότες, οὐκ ἐπέτρεπον ἂν αὐτῷ λέγειν ὅ τι τύχοι· παρ' ὑμῖν δ' οἴεται ψευδόμενος*
30 *ἐμοῦ τἀληθῆ λέγοντος περιγενήσεσθαι. καίτοι περὶ ὧν ἐγκαλῶ, πάνθ' ὑμῖν ἀπέδειξα σαφῶς, ὡς οἷός τ' ἦν αὐτός. τοὺς δ' εἰδότας οὗτος ἔφευγεν, οὐχ ἡγούμενος εἶναι παραλογίσασθαι. μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μηδ' ὑμεῖς ἐπιτρέπετ' αὐτῷ ψεύδεσθαι καὶ διαβάλλειν, μεμνημένοι τῶν εἰρημένων· ἴστε γὰρ πάνθ' ὡς ἐγένετο, πλὴν εἴ τι παρέλιπον ἐγὼ πρὸς ὀλίγον ὕδωρ ἀναγκαζόμενος λέγειν.*

XLII.

ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ μὲν λόγος οὐκ ἀναφέρεται παρά τινων εἰς τὸν Δημοσθένην, ὑπόθεσιν δ' ἔχει ταύτην. ἦν σύνταγμα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τριακοσίων ἀνδρῶν κατὰ τὸν πλοῦτον ἐξειλεγμένων, οἷς ἀνέκειντο τῶν λειτουργιῶν αἱ μείζονες. νόμος δ' 1038

*ἐδίδου τῷ πεπονηκότι τούτων ὑπεξελθεῖν ἐκ τοῦ συντάγμα-
τος, εἴ τιν' ἑαυτοῦ πλουσιώτερον σχολάζοντ' ἐπεδείκνυε. καὶ
εἰ μὲν ὁ προβληθεὶς ὡμολόγει πλουσιώτερος εἶναι, εἰς τοὺς
τριακοσίους ἀντικαθίστατο· εἰ δ' ἠρνεῖτο, τὴν οὐσίαν ἀντε-
2 δίδοσαν. νῦν τοίνυν εἷς τῶν τριακοσίων πεπονηκέναι λέγων
καὶ εἶναι πένης ἐπὶ Φαίνιππον ἐλήλυθε, καὶ τῆς οὐσίας εἰς
ἀντίδοσιν ἥκουσι. περὶ δὲ τούτων ἐγκαλεῖ τῷ Φαινίππῳ,
ὡς οὔτε τὴν ἀπογραφὴν τῆς οὐσίας δεδωκότι κατὰ τὸν προσ-
ήκοντα χρόνον, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, τά τε σημεῖα τῶν
οἰκημάτων ἀφῃρηκότι, ὑπὲρ τοῦ ἐκφορῆσαι τῶν ἔνδον τινά,
καὶ ψευδῶς ὀφείλειν πολλὰ πλαττομένῳ.*

---

*Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτ' ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον
μὲν ὑμῖν ἅπασιν, ἔπειτα δὲ καὶ Σόλωνι τῷ νομοθε-
τήσαντι τὸν περὶ τῶν ἀντιδόσεων νόμον. εἰ μὴ γὰρ
οὗτος ἡμῖν σαφῶς διώρισε, τί πρῶτον δεῖ ποιεῖν τοὺς
ἀντιδεδωκότας καὶ τί δεύτερον καὶ τἄλλα δ' ἐφεξῆς,
οὐκ οἶδ' ὅποι προῆλθεν ἂν ἡ τουτουὶ Φαινίππου τόλμα,
ὅπου γε καὶ νῦν ἅπαντα ταῦτα προλέγοντος ἡμῖν τοῦ
νόμου, ὅμως οὐδὲν φροντίσας τῶν ἐν αὐτῷ γεγραμ-* 1039
*μένων δικαίων, ἀντὶ μὲν τοῦ τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς
ὤμοσε τὴν ἀπόφασιν δοῦναί μοι τῆς οὐσίας τῆς αὑτοῦ
κατὰ τὸν νόμον, ἢ εἰ μὴ τότ' ἐβούλετο, τῇ γ' ἕκτῃ
δοῦναι τοῦ βοηδρομιῶνος μηνός, ἣν δεηθεὶς [μου]
ἔθετο καὶ ἐν ᾗ ὡμολόγησε δώσειν τὴν ἀπόφασιν, οὐ-
1 δέτερα τούτων ἐποίησεν, ἀλλὰ καταφρονήσας ἀμφοτέ-
ρων, καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ νόμου, δευτέρῳ μηνὶ δέδωκε,
δυοῖν ἢ τρισὶν ἡμέραις πρότερον τῆς εἰς τὸ δικαστή-
ριον εἰσόδου, τὸν δ' ἄλλον ἅπαντ' ἐκποδὼν ἦν χρόνον·
ἀντὶ δὲ τοῦ τὰ σημεῖ' ἐᾶν τῶν οἰκημάτων ἃ παρεσση-
μηνάμην, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν ἀνέῳξε καὶ τὰς κριθὰς ἐξ-*

εφόρησε καὶ τἄλλα, ὥσπερ ἐξουσίαν δεδωκότος αὐτῷ
τοῦ νόμου ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται καὶ μὴ ὡς δίκαιόν
3 ἐστιν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἥδιστα μὲν ἂν ἐμαυ-
τὸν εἶδον εὐτυχοῦνθ' ὥσπερ πρότερον τῇ οὐσίᾳ καὶ
μένοντ' ἐν τοῖς τριακοσίοις· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν τῆς
κοινῆς ἀτυχίας μετασχὼν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐργαζομένοις
ἐν τοῖς ἔργοις, τὰ δ' ἰδίᾳ μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις
ἀπολώλεκα τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ τελευταῖον νυνί με δεῖ τῇ
πόλει τρία τάλαντα καταθεῖναι, τάλαντον κατὰ τὴν με-
ρίδα (μετέσχον γάρ, ὡς μή ποτ' ὤφελον, κἀγὼ τοῦ
δημευθέντος μετάλλου), ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰς τὴν ἐμὴν
τάξιν πειρᾶσθαι καθιστάναι τὸν οὐ μόνον [ἐμοῦ] νῦν
ὄντα πλουσιώτερον, ἀλλὰ καὶ πρότερον, καὶ οὐδεπώ-
ποτ' οὐδὲν λελῃτουργηκόθ' ὑμῖν οὐδ' εἰσενηνοχότα τῇ
4 πόλει. δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἐὰν ἐπιδεικνύω Φαίνιππον τουτονὶ καὶ παραβεβηκότα
τὰ ἐν τοῖς νόμοις δίκαια καὶ πλουσιώτερον ὄντ' ἐμαυτοῦ, 1040
βοηθῆσαί μοι καὶ τοῦτον εἰς τοὺς τριακοσίους ἀντ'
ἐμοῦ καταστῆσαι· διὰ τοῦτο γὰρ οἱ νόμοι καθ' ἕκα-
στον ἔτος ποιοῦσι τὰς ἀντιδόσεις, ὅτι τὸ διευτυχεῖν
συνεχῶς τῇ οὐσίᾳ, οὐ πολλοῖς τῶν πολιτῶν διαμένειν
εἴθισται. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν ἅπαντα τὰ γενόμενα περὶ
τὴν ἀντίδοσιν διηγήσομαι.
5 Τοῦ γὰρ μεταγειτνιῶνος μηνὸς ὦ ἄνδρες δικασταί,
τῇ δευτέρᾳ ἱσταμένου, ἐποίουν οἱ στρατηγοὶ τοῖς τρια-
κοσίοις τὰς ἀντιδόσεις. ἐν ταύταις ἐκάλεσα κατὰ τὸν
νόμον Φαίνιππον τουτονί. καλέσας δὲ καὶ παραλαβὼν
τῶν οἰκείων τινὰς καὶ φίλων, ἐπορευόμην Κύθηρόνδ'
εἰς τὴν ἐσχατιὰν αὐτοῦ. καὶ πρῶτον μὲν περιαγαγὼν
τὴν ἐσχατιὰν πλέον ἢ σταδίων οὖσαν τετταράκοντα
κύκλῳ, ἔδειξα καὶ διεμαρτυράμην ἐναντίον Φαινίππου,

ὅτι οὐδεὶς ὅρος ἔπεστιν ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ· εἰ δέ φησιν,
εἰπεῖν ἐκέλευον αὐτὸν ἤδη καὶ δεῖξαι, ὅπως μὴ ὕστε-
ρον ἐνταῦθα χρέως γενόμενον [ἐπὶ τῷ χωρίῳ] ἀναφα-
6 νήσεται. ἔπειτα παρεσημηνάμην τὰ οἰκήματα, καὶ τοῦτον
ἐκέλευον εἰς τἀμὰ βαδίζειν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἠρόμην,
ὅπου ὁ σῖτος εἴη ὁ ἀπηλοημένος· ἦσαν γὰρ νὴ τοὺς
θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἄνδρες δικασταὶ δύ' ἅλως αὐτόθι,
μικροῦ πλέθρου ἑκατέρα. ὁ δ' ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι ὁ
μὲν πεπραμένος εἴη τοῦ σίτου, ὁ δ' ἔνδον ἀποκείμενος.
7 τέλος δ', ἵνα μὴ μακρολογῶ, καταστήσας φυλάττειν
ἔνδον τινάς, καὶ νὴ Δί' ἀπειπὼν καὶ κωλύσας τοὺς
ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς (πρὸς
γὰρ τῇ ἄλλῃ οὐσίᾳ τῇ Φαινίππου ὦ ἄνδρες δικασταί, 1041
καὶ αὕτη πρόσοδος μεγάλη ἐστὶν αὐτῷ· ἓξ ὄνοι δι'
ἐνιαυτοῦ ὑλαγωγοῦσι, καὶ λαμβάνει οὗτος πλέον ἢ δώ-
δεκα δραχμὰς τῆς ἡμέρας) τούτοις ἀπειπών, ὥσπερ
λέγω, τῆς ὕλης μὴ ἅπτεσθαι, καὶ ἐπαγγείλας ἐπὶ τὰ
ἱερὰ Φαινίππῳ κατὰ τὸν νόμον ἀπαντᾶν, ᾠχόμην
8 ἀπιὼν εἰς ἄστυ. πρῶτον μὲν οὖν τῶν εἰρημένων τὰς
μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ἀκούσεσθε πάσας τὰς ἀληθείας· τουτονὶ γὰρ ὦ ἄνδρες
δικασταὶ Φαίνιππον εὑρήσετ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης
ἡμέρας ἀρξάμενον τοῦ μηδὲν δίκαιον ποιεῖν. παρεση-
μηνάμην τὰ οἰκήματα, τοῦ νόμου μοι δεδωκότος· οὗ-
τος ἀνέῳξε. καὶ τὸ μὲν ἀφελεῖν τὸ σημεῖον ὁμολογεῖ,
τὸ δ' ἀνοῖξαι τὴν θύραν οὐχ ὁμολογεῖ, ὥσπερ ἄλλου
τινὸς ἕνεκα τὰ σημεῖ' ἀφαιροῦντας, ἢ τοῦ τὰς θύρας
9 ἀνοῖξαι. ἔπειτ' ἀπεῖπον τὴν ὕλην μὴ ἐξάγειν· ἐξῆγεν
οὗτος ἁπάσας τὰς ἡμέρας, πλὴν ἐκείνης ἐν ᾗ ἐγὼ
ἀπεῖπον. χρέως οὐδ' ὁτιοῦν ὠφείλετ' ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ·
νῦν οὗτος ἀποφαίνει πολλά. ἁπλῶς ποιεῖ ὅ τι ἂν βού-

*ληται, οὐχ ὅ τι οἱ νόμοι κελεύουσιν. λέγε τὰς μαρτυ-
ρίας, πρῶτον μὲν τὰς περὶ τοῦ μετάλλου, ἔπειτα καὶ
τὰς ἄλλας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

10 *Ἃ μὲν τοίνυν εὐθὺς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὰς ἀν-
τιδόσεις ἤρξατό με Φαίνιππος ἀδικεῖν, ἀκηκόατ' ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων. τὰ δὲ
μετὰ ταῦτα γεγενημέν' οὐκέτ' εἰς ἐμὲ μόνον αὐτῷ
ἡμάρτηται, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς νόμους, ὑπὲρ ὧν ὑμῖν
11 ἅπασι σπουδαστέον ἐστίν. ὀμόσας γὰρ τῇ ἑνδεκάτῃ* 1041
*τοῦ βοηδρομιῶνος μηνὸς ἀποφανεῖν ὀρθῶς καὶ δικαί-
ως τὴν οὐσίαν, τοῦ νόμου διαρρήδην λέγοντος τριῶν
ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ διδόναι τὴν ἀπόφασιν, ἐδεῖτό
μου προσελθὼν πρὸ τῶν δικαστηρίων μετὰ Πολυεύκτου
τοῦ Κριωέως καὶ ἑτέρων τινῶν, πρῶτον μὲν περὶ δια-
λύσεως συνελθεῖν αὐτῷ· πάντα γάρ μοι τὰ δίκαια
ποιήσειν· ἔπειτα τὴν ἀπόφασιν τῆς οὐσίας ἀναβαλέ-
σθαι μὴ πολλὰς ἡμέρας· οὐ γὰρ ἀγνοεῖν μου τὰ πρά-
12 γματα. ἡγησάμενος δ' ἐγὼ καὶ μετρίου καὶ ἀπράγμονος
εἶναι πολίτου, μὴ εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ δικαστή-
ριον βαδίζειν, ἐπείσθην (τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν;) τὴν
μὲν σύνοδον τὴν περὶ τῶν διαλύσεων τῇ ὀγδόῃ φθί-
νοντος τοῦ βοηδρομιῶνος μηνὸς ὁμολογῆσαι ποιήσα-
σθαι, τὴν δ' ἀπόφασιν τῆς οὐσίας τῇ ἕκτῃ φθίνοντος.
τυχὼν δὲ τούτων ἀμφοτέρων παρ' ἐμοῦ Φαίνιππος,
οὐδ' εἰς ἑτέραν τῶν ἡμερῶν ἀπήντησεν· ἀλλ' ἀνθ'
ἑνὸς δύο νόμους ἥκει πρὸς ὑμᾶς παραβεβηκώς, ἕνα
μὲν τὸν κελεύοντα τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ
τὴν οὐσίαν ἀποφαίνειν, ἕτερον δὲ τὸν κελεύοντα κυ-
ρίας εἶναι τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας, ἃς ἂν ἐναν-
13 τίον ποιήσωνται μαρτύρων. καίτοι ὦ ἄνδρες δικα-*

σται τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν, ὅτι ὁμοίως ἥ τ' ἐν τῷ νόμῳ
γεγραμμένη κυρία ἐστὶν ἡμέρα, καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιδί-
κων συγχωρηθεῖσα; πολλάκις γὰρ ἔν τε τοῖς νόμοις
γεγραμμένης τριακοστῆς ἡμέρας ἑτέραν ἡμῖν αὐτοῖς
συγχωρήσαντες ἐθέμεθα, παρά τε ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις
καὶ δίκας καὶ κρίσεις ἀναβάλλονται τοῖς ἀντιδίκοις οἱ 1043
ἄρχοντες συγχωρησάντων ἐκείνων ἀλλήλοις· ὧν εἴ τις
ἄκυρον ἡγήσαιτο δεῖν εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμο-
λογίαν, μισήσαιτ' ἂν αὐτὸν ὡς ὑπερβάλλοντα συκο-
14 φαντίᾳ. Φαίνιππος τοίνυν, ὥσπερ τοῦ νόμου προσ-
τάττοντος μηδὲν ποιεῖν ὧν ἂν ὁμολογήσῃ τις, ἀπ'
ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὡμολόγησεν ἐπί τε τὰς
διαλύσεις ἀπαντήσεσθαι καὶ τὴν ἀπόφασίν μοι τὴν
αὑτοῦ δώσειν καὶ τὴν παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι, οὐδεπώποτ'
ἀπήντησεν· ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ τοῦτον ἑώρων οὐ
προσέχοντά μοι τὸν νοῦν οὐδὲ τοῖς νόμοις, εἰς τὸ
στρατήγιον ἔδωκα τὴν ἀπόφασιν, οὗτος δ', ὅπερ καὶ
μικρῷ πρότερον εἶπον, πρώην ἔδωκέ μοι βιβλίον, οὐ-
δὲν ἄλλο βουλόμενος, ἢ δοκεῖν μὲν δεδωκέναι τὴν
ἀπόφασιν, μὴ ἔχειν δέ με τοῖς ἐν αὐτῇ γεγραμμένοις
15 ὅ τι χρήσομαι. χρὴ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ μὴ τοῖς
ἰσχυροτέραν νομίζουσι τῶν νόμων τὴν αὑτῶν βδελυ-
ρίαν εἶναι, πλέον τούτοις τοῦ δικαίου νέμειν· εἰ δὲ
μή, πολλοὺς ποιήσετε τοὺς καταγελῶντας τῶν ἐν τοῖς
νόμοις δικαίων γεγραμμένων· ἀλλ' ἐκείνοις βοηθεῖν,
οἵτινες ἂν τὴν τῶν νόμων φωνὴν ὑμετέραν εἶναι νομί-
ζωσι, καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην, τὴν εἰς τὸ δικαστήριον,
ὑπὲρ τῶν ἠδικημένων εἶναι [νομίζωσι], μὴ τῶν ἠδι-
16 κηκότων. λέγε τῶν ἀρτίως εἰρημένων τὰς μαρτυρίας
καὶ τοὺς νόμους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΙ.

Τοιαῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πεπονθὼς [ἐγὼ] ὑπὸ Φαινίππου, ἀπεγραψάμην πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ταυτηνὶ τὴν ἀπογραφήν. λέγε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. 104

17 *Πῶς οὖν ἄλλως, πρὸς τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεικνύειν ὑμῖν δεῖ Φαίνιππον ἔνοχον ὄντα τοῖς ἀνεγνωσμένοις, ἢ ὅνπερ τρόπον ἐγὼ νῦν ἐπιδεικνύω; ἀλλ' ὅμως ἔμ' ἀντεγράψατο Φαίνιππος μὴ δικαίως ἀποφαίνειν τὴν οὐσίαν· οὕτω τὸ πρὸς ὑμᾶς ψεύδεσθαι τοῖς τοιούτοις ῥᾴδιόν ἐστι· καὶ κατηγορεῖ τοῦ ὅρκου, ὃν ὤμοσα πρὸ τῆς ἀποφάσεως, λέγων ὅτι πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις ὑπεσχόμην ἀποφανεῖν τὴν ἄλλην οὐσίαν, ὥσπερ τὸ κατὰ τοὺς νόμους ὀμνύ-*
18 *ειν, τοῦτ' ἄξιον κατηγορίας ὄν. ὑμεῖς δ' ἴστ' ὦ ἄνδρες δικασταί (ὑμεῖς γὰρ ἔθεσθε) τὸν νόμον, ὃς διαρρήδην οὕτω λέγει, τοὺς δ' ἀντιδιδόντας ἀλλήλοις, ὅταν ὀμόσαντες ἀποφαίνωσι τὴν οὐσίαν, προσομνύειν τόνδε τὸν ὅρκον ‘ἀποφανῶ τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς ἀργυρείοις,*
19 *ὅσα οἱ νόμοι ἀτελῆ πεποιήκασιν.’ μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν. μικρὸν μὲν οὖν ἱκετεύω ἐπίσχες. ἐγὼ γὰρ καὶ πρότερον προεκαλεσάμην Φαίνιππον, καὶ νῦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ δίδωμ' αὐτῷ δωρειὰν καὶ ἀφίσταμαι μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔργοις, ἐάν μοι τὴν ἐσχατιὰν μόνην ἐλευθέραν παραδῷ, ὥσπερ ἦν ὅτ' ἐγὼ τὸ πρῶτον ἦλθον εἰς αὐτὴν μετὰ μαρτύρων, καὶ ἐάν, ὃν ἐξῆγεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον καὶ οἶνον καὶ τἄλλα, ἀφελὼν ἀπὸ τῶν θυρῶν τὰ σημεῖα, ταῦτα πάλιν εἰς ταὐτὸ καταστήσῃ. καὶ τί λέγεις ἔτι*

*καὶ βοᾶς; πόλλ' ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων ἐγὼ
Φαίνιππε πρότερον αὐτὸς τῷ ἐμαυτοῦ σώματι πονῶν* 1045
*καὶ ἐργαζόμενος συνελεξάμην· ὁμολογῶ. νυνὶ δὲ πλὴν
ὀλίγων ἅπαντ' ἀπολώλεκα. σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν
πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους καὶ τὸν οἶνον
δωδεκάδραχμον, πλουτεῖς εἰκότως, ἐπειδὰν ποιῇς σίτου
μὲν μεδίμνους πλέον ἢ χιλίους, οἴνου δὲ μετρήτας*
21 *ὑπὲρ ὀκτακοσίους. ἔτ' οὖν τὴν αὐτὴν ἡμᾶς τάξιν ἔχειν
δεῖ, μὴ τῆς αὐτῆς τύχης ἡμῖν παρακολουθούσης νῦν
τε καὶ πρότερον; μηδαμῶς· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλὰ
διάδεξαι καὶ σὺ καὶ μετάλαβε μικρὸν χρόνον τῆς τοῦ
λητουργοῦντος τάξεως, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐν τοῖς ἔργοις
ἠτυχήκασιν, ὑμεῖς δ' οἱ γεωργοῦντες εὐπορεῖτε μᾶλλον
ἢ προσῆκεν. ἱκανὸν γὰρ χρόνον δύ' οὐσίας καρπού-
μενος διατελεῖς, τὴν μὲν τοῦ φύσει πατρὸς Καλλίπ-
που, τὴν δὲ τοῦ ποιησαμένου σε, Φιλοστράτου τοῦ*
22 *ῥήτορος, καὶ οὐδὲν πώποτε τουτοισὶ πεποίηκας. καίτοι
ὁ μὲν ἐμὸς πατὴρ πέντε καὶ τετταράκοντα μνῶν μόνων
ἑκατέρῳ, ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ, τὴν οὐσίαν κατέλιπεν,
ἀφ' ἧς ζῆν οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν· οἱ δὲ σοὶ πατέρες τοσού-
των ἦσαν κύριοι χρημάτων, ὥσθ' ἑκατέρου τρίπους
ἀνάκειται, νικησάντων αὐτῶν Διονύσια χορηγούντων.
καὶ οὐ φθονῶ· δεῖ γὰρ τοὺς εὐπόρους χρησίμους αὐ-
τοὺς παρέχειν τοῖς πολίταις. σὺ τοίνυν δεῖξον χαλκοῦν
ἕνα μόνον εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκώς, ὁ τὰς δύο λητουρ-*
23 *γούσας οὐσίας παρειληφώς. ἀλλ' οὐ δείξεις· ἀποκρύ-
πτεσθαι γὰρ καὶ διαδύεσθαι καὶ πάντα ποιεῖν ἐξ ὧν
μὴ λητουργήσεις τουτοισὶ μεμάθηκας. ἀλλ' ἐγὼ δείξω
πόλλ' ἀνηλωκώς, ὁ τὴν μικρὰν οὐσίαν παραλαβὼν
παρὰ τοῦ πατρός. πρῶτον δέ μοι τὸν νόμον ἐκεῖνον* 1046
ἀνάγνωθι τὸν οὐκ ἐῶντα τῶν ἐν τοῖς ἔργοις οὐδὲν

ἀποφαίνειν καὶ τὴν πρόκλησιν, ἔπειτα τὰς μαρτυρίας, ὡς δύ' οἴκων λητουργούντων οὑτοσὶ Φαίνιππος κεκληρονόμηκεν.

ΝΟΜΟΣ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

24 *Ἓν μόνον ἄν τις ἔχοι δεῖξαι τουτονὶ Φαίνιππον
πεφιλοτιμημένον εἰς ὑμᾶς ἄνδρες δικασταί· ἱπποτρόφος
ἀγαθός ἐστι καὶ φιλότιμος, ἅτε νέος καὶ πλούσιος καὶ
ἰσχυρὸς ὤν. τί τούτου μέγα σημεῖον; ἀποδόμενος τὸν
πολεμιστήριον ἵππον καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ
ἀντ' ἐκείνου ὄχημ' αὑτῷ τηλικοῦτος ὢν ἐώνηται, ἵνα
μὴ πεζῇ πορεύηται· τοσαύτης οὗτος τρυφῆς ἐστι μεστός.
καὶ τοῦτ' ἀπογέγραφέ μοι, τῶν δὲ κριθῶν καὶ
τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς γιγνο-*
25 *μένων οὐδὲ τὸ δέκατον μέρος. ἄξιόν γ' ἀφεῖναι νῦν
αὐτόν ἐστιν, ἐπειδὴ χρήσιμος καὶ φιλότιμος καὶ τῇ
οὐσίᾳ καὶ τῷ σώματι. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. καλῶν γὰρ
κἀγαθῶν ἐστι δικαστῶν, τοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἐθέλοντας,
ὅταν εὐπορῶσι, λητουργοῦντας καὶ ἐν τοῖς
τριακοσίοις ὄντας ἀναπαύειν, ὅταν τούτου δεόμενοι
τυγχάνωσι, τοὺς δὲ νομίζοντας ἀπολλύειν, ὅταν εἰς τὸ
κοινόν τι δαπανήσωσιν, ἄγειν εἰς τοὺς προεισφέροντας
καὶ μὴ ἐπιτρέπειν δραπετεύειν. λέγε πρῶτον μὲν
τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

26 *Ἔα ταῦτα. καίτοι πολλὰ τῶν ἔνδοθεν ἐκφορήσας
ὦ ἄνδρες δικασταὶ Φαίνιππος, ἀνοίξας τὰ παρασεσημασμένα
τῶν οἰκημάτων, ὡς ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ* 1047
*καταλιπὼν ὅσ' ἔδοξεν αὐτῷ, δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφασιν
ἔδωκέ μοι τῆς οὐσίας. ἀλλ' ὅμως ἔα ταῦτα.
λέγε δ' ἐντευθενί 'ἐπὶ τούτοις τάδε ὀφείλω.'*

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

27 *Ἐπίσχες. αὕτη ἐστὶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡ Ἀριστονόη τοῦ Φιλοστράτου θυγάτηρ, μήτηρ δὲ τουτουί. ταύτῃ χρέως φησὶν ὀφείλεσθαι Φαίνιππος τὴν προῖκα, ἧς οἱ νόμοι κύριον τοῦτον ποιοῦσι, ψευδόμενος καὶ οὐ δικαίως χρώμενος τῇ ἀποφάσει. διὰ τί γὰρ ἐγὼ Φαίνιππε, μενούσης μοι τῆς μητρὸς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ζώσης καὶ προῖκ᾽ ἐπενεγκαμένης, οὐκ ἀπογράφω τὴν προῖκα χρέως αὐτῇ, οὐδὲ παρακρούομαι τοὺς δικαστάς, ἀλλ᾽ ἐῶ μετέχειν τῶν ἐμαυτοῦ τὴν μητέρα, ἄν τε τὴν Φαινίππου ἄν τε τὴν ἐμαυτοῦ ἔχω οὐσίαν; ὅτι οἱ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν ὦ βέλτιστε· σὺ δὲ πάντα ποιεῖς παρὰ τοὺς νόμους. λέγ᾽ ἕτερον.*

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

28 *Ἀκούετ᾽ ὦ ἄνδρες δικασταί· Παμφίλῳ φησὶ καὶ
Φειδόλεῳ Ῥαμνουσίοις κοινῇ τάλαντον ἐνοφείλειν καὶ
Αἰαντίδῃ Φλυεῖ τετρακισχιλίας καὶ Ἀριστομένει Ἀναγυρασίῳ
τέτταρας καὶ δέκα μνᾶς. διὰ τί οὖν Φαίνιππε,
ὅτε μὲν ἐγὼ μάρτυρας ἔχων ἠρώτων σ᾽ εἴ τι ὀφείλεις
ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ, καὶ ἐκέλευον δεῖξαι ὅρον εἴ που ἔπεστι,
καὶ διεμαρτυρόμην ὅπως μή μοι ὕστερον κατεσκευασμένοι
δανεισταὶ φανήσονται, τότε μὲν οὐδὲν ἀπέφηνας
τῶν χρεῶν, ἐπειδὴ δὲ δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφασιν
ἔδωκάς μοι, τοῦ νόμου κελεύοντος τριῶν ἡμερῶν, νῦν
ἥκουσι δανεισταὶ καὶ ὀφειλήματα πλέον ἢ τριῶν τα-*
29 *λάντων; ὅτι ὦ βέλτιστ᾽ οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζεις, ἢ
ὅσονπερ κοινῇ γέγονέ μοι πρὸς τὴν πόλιν ὄφλημα,
τοσοῦτο καὶ σοὶ ἰδίᾳ νῦν εἶναι. ὅτι δ᾽ ὦ Φαίνιππε* 1048
*ψευδῆ καὶ ἐπιωρκηκὼς ἥκεις πρὸς τούτους, ἤδη φανερῶς
ἐλέγξω. λαβέ μοι γραμματεῦ τὴν τοῦ Αἰαντίδου*

καὶ Θεοτέλους μαρτυρίαν, οἷς οὗτος ἀπογέγραφεν ὀφείλονθ' αὐτὸν τετρακισχιλίας δραχμὰς ψευδόμενος καὶ πάλαι ἀποδεδωκώς, οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ δίκην ὀφλών. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

80 *Ἔπειτ' ἄνδρες δικασταὶ τὸν οὕτω καταφανῶς ἐν*
ἅπασιν ἀδίκως πεποιημένον τὴν ἀπόφασιν, καὶ μήτε
τῶν νόμων φροντίσαντα μηδέν, οἳ διωρίκασιν ἐν οἷς
δεῖ τὴν ἀπόφασιν ποιεῖσθαι χρόνοις, μήτε τῶν ἰδίων
ὁμολογιῶν, ἃς ὁμοίως ὑπολαμβάνομεν ἰσχυράς, χωρὶς
δὲ τούτων ἀνεῳχότα τὰ σημεῖα τῶν οἰκημάτων καὶ
ἐκπεφορηκότα τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον ἔνδοθεν, πρὸς
δὲ τούτοις τὴν ὕλην τὴν τετμημένην πεπρακότα μετὰ
τὴν ἀντίδοσιν, πλέον ἢ τριάκοντα μνῶν οὖσαν ἀξίαν,
καὶ τὸ πάντων μέγιστον, χρέα ψευδῆ κατεσκευακότα
τῆς ἀντιδόσεως ἕνεκα, τοῦτον δικαίως ψηφιεῖσθε πε-
ποιῆσθαι τὴν ἀπόφασιν; μηδαμῶς ὦ ἄνδρες δικασταί.
81 *ποῖ γὰρ τραπέσθαι δεήσει διαμαρτόντα τῆς ὑμετέρας*
γνώμης, ὅταν οἱ πλούσιοι καὶ μηδὲν ὑμῖν πώποτε
χρήσιμοι γεγενημένοι, πολὺν καὶ σῖτον καὶ οἶνον
ποιοῦντες καὶ τοῦτον τριπλασίας τιμῆς ἢ πρότερον
διατιθέμενοι, πλεονεκτῶσι παρ' ὑμῖν; ὃ μηδαμῶς νυνὶ
γενέσθω, ἀλλ' ὥσπερ καὶ κοινῇ πᾶσι βεβοηθήκατε τοῖς
ἐν τοῖς ἔργοις ἐργαζομένοις, οὕτω καὶ ἰδίᾳ βοηθήσατέ
82 *μοι νῦν. καὶ γὰρ εἰ οἰκέτης ὑμῶν, μὴ πολίτης ἦν,*
ὁρῶντες ἄν μου τὴν φιλεργίαν καὶ τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν, 1049
ἀνεπαύσατ' ἄν με τῶν ἀναλωμάτων καὶ ἐπὶ τὸν δρα-
πετεύοντα τῶν ἄλλων ἤλθετε. τὸν αὐτὸν τρόπον [καὶ
νῦν], ἐπειδὰν ἀποτείσω τὰ τρία τάλανθ' ὑμῖν ἃ ὤφλον
καὶ ἀναλάβω ἐμαυτόν, πάλιν ἀναπαύσαντες τῶν τετα-
λαιπωρηκότων ἕτερον ἐπ' ἔμ' ἥξετε· νῦν δ' ἄφετε,

ἱκετεύω πάντας ὑμᾶς ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰ δίκαι' εἰρηκὼς δέομαι βοηθῆσαί μοι καὶ μή με περιελαθέντα περιιδεῖν ὑπὸ τούτων.

XLIII.

ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁγνίας καὶ Εὐβουλίδης ἦσαν ἀνεψιοί. τούτων δ' Ἁγνίας ἐτελεύτησεν ἄπαις· ὁ δ' Εὐβουλίδης θυγατέρα κατέλιπε Φυλομάχην, ἥτις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ὡς οὖσα ἐγγύτατα τῷ γένει. ἠμφισβήτουν δ' αὐτῇ Γλαῦκός τις καὶ Γλαύκων, οὐκ ἀγχιστείᾳ γένους, ἀλλὰ διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. ὧν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ψευδῶν ἐλεγχθεισῶν, παραλαμβάνει τὸν κλῆρον ἡ Φυλομάχη. εἰσιὼν δ' ὁ Θεόπομπος, αὐτούς τε τούτους τοὺς ἡττημένους παραλαβὼν καὶ πρὸς τούτοις Εὐπόλεμον, προσεκαλέσατ' εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τὴν Φυλομάχην· ἐδίδου γὰρ ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ προσκαλεῖσθαι τὸν νενικηκότα καὶ ἔχοντα τὸν κλῆρον. κατασκευασθείσης δὲ πρὸς ἀπάτην τῆς δίκης, ὥς φησι Σωσίθεος,
2 *ἐνίκησεν ὁ Θεόπομπος. κἀκεῖνος μὲν ἐτελεύτησεν υἱὸν καταλι-* 1050
πὼν Μακάρτατον· τῇ δὲ Φυλομάχῃ γίγνεται παῖς, ὃν ὠνόμασεν Εὐβουλίδην καὶ εἰσεποίησεν υἱὸν Εὐβουλίδῃ τῷ ἑαυτῆς μὲν πατρί, ἀνεψιῷ δὲ Ἁγνίου τοῦ τὸν κλῆρον καταλελοιπότος. εἰσποιήσασα δ' εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτερας τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου, καὶ οἱ φράτερες ἐδέξανθ' ὡς δικαίως εἰσαγόμενον. τούτων δὲ πραχθέντων ὁ παῖς εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου προσκέκληται Μακάρτατον τὸν υἱὸν τοῦ Θεοπόμπου. καὶ λέγει τὸν λόγον Σωσίθεος ὁ φύσει πατὴρ τοῦ παιδός.

---

*Ἐπειδὴ καὶ πρότερον ἀγῶνες ἐγένοντο ἡμῖν ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους περὶ τοῦ κλή-
ρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὐδὲν παύονται παρανομοῦντες
καὶ βιαζόμενοι, ὥστ' ἐκ παντὸς τρόπου τὰ μὴ προσή-
κονθ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἀνάγκη ἴσως ἐστὶ τὰ πραχθέντ'
ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι· ὑμεῖς τε γὰρ ὦ ἄνδρες δικα-
2 σταὶ ῥᾷον παρακολουθήσετε ἅπασι τοῖς λεγομένοις, καὶ
οὗτοι ἐπιδειχθήσονται οἷοί εἰσιν ἄνθρωποι, καὶ ὅτι
πάλαι ἤδη ἀρξάμενοι οὐδὲν παύονται κακοτεχνοῦντες
καὶ οἰόμενοι δεῖν διαπράττεσθαι ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ τού-
τοις. δεόμεθα οὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, εὐνοϊκῶς 1051
ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων καὶ παρακολουθεῖν προσ-
έχοντας τὸν νοῦν. πειράσομαι δὲ κἀγὼ διδάσκειν
ὡς ἂν οἷός τε ὦ σαφέστατα περὶ τῶν πεπραγμένων.*

3 *Τουτουὶ γὰρ τοῦ παιδὸς ἡ μήτηρ ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, γένει οὖσα ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ τῷ ἐξ Οἴου, ἐπεδι-
κάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τοὺς νόμους τοὺς
ὑμετέρους· καὶ τῶν τότε ἀμφισβητησάντων αὐτῇ τοῦ
κλήρου τουτουί, γένει μὲν ὡς ἐγγυτέρω τις εἴη αὐτῶν
τῆς γυναικός, οὐδ' ἐπεχείρησεν οὐδεὶς ἀντομόσαι (ὡμο-
λογεῖτο γὰρ παρὰ πάντων τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ κληρο-
4 νομία κατὰ τὴν ἀγχιστείαν), διαθήκας δὲ ψευδεῖς ἧκον
κατασκευάσαντες Γλαῦκός τε ὁ ἐξ Οἴου καὶ Γλαύκων
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ
Μακαρτάτου ἐκείνοις συγκατεσκεύαζεν ἅπαντα ταῦτα
καὶ ἐμαρτύρει τὰς πλείστας μαρτυρίας. αἱ δὲ διαθῆκαι,
ἃς τότε παρέσχοντο, ἐξηλέγχθησαν ψευδεῖς οὖσαι· καὶ
οὐ μόνον ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ πονηρότατοι δόξαντες
5 εἶναι ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου. καὶ ἐπιδη-
μῶν τότε Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου,
τοῦ κήρυκος κηρύττοντος, εἴ τις ἀμφισβητεῖν ἢ παρα-*

καταβάλλειν βούλεται τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἢ κατὰ
γένος ἢ κατὰ διαθήκας, οὐκ ἐτόλμησε παρακαταβαλεῖν,
ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδίκασεν ὅτι οὐδαμόθεν αὐτῷ προσ-
6 ῆκεν οὐδὲν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου. ἐχούσης δὲ τῆς
μητρὸς τοῦ παιδὸς τουτουὶ τὸν κλῆρον, ἐπειδὴ ἐνίκη-
σεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητήσαντας
ἑαυτῇ, οὕτως εἰσὶ μιαροὶ οὗτοι, καὶ οὐκ οἴονται δεῖν
οὔτε τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι οὔτε τοῖς 1052
γνωσθεῖσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλὰ πάντα τρόπον
ἐπιχειροῦντες ἀφελέσθαι πάλιν τὴν γυναῖκα τὸν κλῆ-
7 ρον ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε, συνομόσαντες καὶ
συνθήκας γράψαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ καταθέμενοι
παρὰ Μηδείῳ Ἁγνουσίῳ, Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ
Μακαρτάτου καὶ Γλαύκων καὶ Γλαῦκος ὁ ἡττηθεὶς τὸ
πρότερον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν ἐπιτηδείων τέταρτον
προσλαβόντες (Εὐπόλεμος ἦν αὐτῷ ὄνομα), οὗτοι ἅπαν-
τες κοινῇ ἐπιβουλεύσαντες προσεκαλέσαντο τὴν γυναῖκα
πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τοῦ
Ἁγνίου, φάσκοντες τὸν νόμον κελεύειν παρὰ τοῦ ἐπι-
δεδικασμένου καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον προσκαλεῖσθαι,
8 ἐάν τις βούληται ἀμφισβητεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἦγεν ὁ
ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τά τε
ἄλλα ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κατεσκευασμένα εἰς τὸν ἀγῶνα,
καὶ τὸ ὕδωρ, πρὸς ὃ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τετραπλάσιον
ἡμῶν ἔλαβον. ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ
τῷ ἄρχοντι ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχέαι τῶν ἀμφισβητούν-
9 των, καὶ τρεῖς χοᾶς τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. ὥστε συνέβαινεν
ἐμοὶ τῷ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀγωνιζομένῳ, μὴ ὅτι περὶ
τοῦ γένους καὶ τῶν ἄλλων ὧν μοι προσῆκε διηγήσα-
σθαι τοῖς δικασταῖς ὡς ἐγὼ ἐβουλόμην, ἀλλ' οὐδ'
ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο οὐδὲ πολλοστὸν μέρος

ὧν κατεψεύδοντο ἡμῶν· πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ
ὕδατος. καὶ τὸ σόφισμα ἦν τοῦτο, αὐτοὺς μὲν ἑαυτοῖς
συναγωνίζεσθαι καὶ ὁμολογεῖν ἅπαντα, περὶ ἡμῶν δὲ 1053
10 *λέγειν τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα. καὶ τοῦτον τὸν τρό-*
πον ἐπιβουλευσάντων καὶ συναγωνιζομένων ἀλλήλοις
ἐφ' ἡμᾶς, καδίσκων τεττάρων τεθέντων κατὰ τὸν νόμον,
εἰκότως οἶμαι οἱ δικασταὶ ἐξηπατήθησαν καὶ ἐστασίασαν
ἀλλήλοις καὶ παρακρουσθέντες ὑπὸ τῆς παρασκευῆς
ἐψηφίζοντο ὅ τι ἔτυχεν ἕκαστος. καὶ αἱ ψῆφοι ὀλίγαις
πάνυ ἐγένοντο πλείους, ἢ τρισὶν ἢ τέτταρσιν, ἐν τῷ
Θεοπόμπου καδίσκῳ ἢ ἐν τῷ τῆς γυναικός.
11 *Καὶ τότε μὲν ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἦν τὰ πρα-*
χθέντα. ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ ὁ παῖς ἐγένετο καὶ ἐδόκει
καιρὸς εἶναι, οὐκ ὀργισθεὶς ἐγὼ τοῖς γενομένοις, ἀλλ'
ἡγούμενος εἰκός τι παθεῖν τοὺς τότε δικάζοντας, εἰσή-
γαγον εἰς τοὺς φράτερας τοὺς τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδῃ
τὸν παῖδα τουτονί, ἐκ τῆς θυγατρὸς ὄντα τῆς ἐκείνου,
12 *ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος. ἐκεῖνος γὰρ ὦ ἄνδρες*
δικασταὶ ὁ Εὐβουλίδης, ὁ τῷ Ἁγνίᾳ γένει ὢν ἐγγυ-
τάτω, μάλιστα μὲν ηὔχετο τοῖς θεοῖς υἱὸν αὑτῷ γενέ-
σθαι, ὥσπερ καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ τουτουὶ μήτηρ τοῦ
παιδὸς αὐτῷ ἐγένετο· ἐπειδὴ δὲ τούτου ἀπέτυχε καὶ
οὐκ ἐγένετο παῖς ἄρρην αὐτῷ οὐδὲ εἷς, μετὰ ταῦτ'
ἤδη ἐσπούδαζεν ὅπως ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰσποιηθῇ αὑτῷ
υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν Ἁγνίου, καὶ
εἰς τοὺς φράτερας εἰσαχθῇ τοὺς ἐκείνου, ἡγούμενος ὦ
ἄνδρες δικασταὶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων τοῦτον εἶναι ἑαυτῷ
οἰκειότατον, καὶ οὕτως ἂν μάλιστα τὸν οἶκον τὸν ἑαυ-
13 *τῶν διασῴζεσθαι καὶ οὐκ ἂν ἐξερημωθῆναι. καὶ ἐγὼ*
ταῦτα ὑπηρέτησ' αὐτῷ, ὁ τὴν Εὐβουλίδου θυγατέρα
ἔχων ἐπιδικασάμενος γένει ὢν ἐγγυτάτω, καὶ εἰσήγαγον 1054

τὸν παῖδα τουτονὶ εἰς τοὺς Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου φράτερας, μεθ' ὧν καὶ Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ
14 Μακαρτάτου, ἕως ἔζη, ἐφράτριζε καὶ αὐτὸς οὗτος. καὶ οἱ φράτερες ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἱ τουτουὶ Μακαρτάτου, οἱ ἄριστα εἰδότες περὶ τοῦ γένους, ὁρῶντες αὐτὸν μὲν τοῦτον οὐ θέλοντα κινδυνεύειν οὐδ' ἀπάγοντα τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, εἰ μὴ προσηκόντως εἰσήγετο ὁ παῖς οὑτοσί, αὐτοὺς δ' ἀξιοῦντα ἐπιορκεῖν, λαβόντες τὴν ψῆφον καομένων τῶν ἱερείων, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέροντες τοῦ Διὸς τοῦ φρατρίου, παρόντος τουτουὶ Μακαρτάτου, ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως τὸν παῖδα τουτονὶ εἰσάγεσθαι
15 Εὐβουλίδῃ υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου. ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν φρατέρων τῶν τουτουὶ Μακαρτάτου, υἱὸς ὢν Εὐβουλίδου ὁ παῖς οὑτοσὶ προσεκαλέσατο Μακάρτατον τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου εἰς διαδικασίαν, καὶ ἔλαχε πρὸς τὸν ἄρχοντα, κύριον ἐπιγραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ· ἐμοὶ γὰρ οὐκέτι οἷόν τ' ἦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ κυρίῳ ἐπιγεγράφθαι, εἰσπεποιηκότι τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου. καὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο τῷ παιδὶ τουτῳὶ κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ καὶ οὗτοι προσεκαλέσαντο τὴν τουτουὶ μητέρα, τὴν νενικηκυῖαν πρότερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ ἔχου-
16 σαν τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸν κλῆρον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένου ἀμφισβητῇ τοῦ κλήρου ἢ τῆς ἐπικλήρου, προσκαλείσθω τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων δικῶν· παρακαταβολὰς 1055
δ' εἶναι τῷ ἀμφισβητοῦντι. ἐὰν δὲ μὴ προσκαλεσάμενος

ἐπιδικάσηται, ἀτελὴς ἔσται ἡ ἐπιδικασία τοῦ κλήρου. ἐὰν δὲ μὴ ζῇ ὁ ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου, προσκαλείσθω κατὰ ταὐτά, ᾧ ἂν ἡ προθεσμία μήπω ἐξήκῃ. τὴν δ' ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἔχοντι, καθότι ἐπεδικάσατο οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα.

17 *Τοῦ μὲν νόμου ἀκηκόατε, δέομαι δ' ὑμῶν δικαίαν δέησιν ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐὰν γὰρ ἐπιδείξω Θεοπόμπου τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου γένει ὄντας Ἁγνίᾳ ἐγγυτέρω Εὐβουλίδην τε τὸν παῖδα τουτονὶ καὶ Φυλομάχην, ἥ ἐστι μήτηρ τῷ παιδί, Εὐβουλίδου δὲ θυγάτηρ, καὶ οὐ μόνον γένει ἐγγυτάτω ὄντας, ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ ὄντα οὐδένα ἀνθρώπων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου ἄλλον ἢ τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς τουτουὶ καὶ αὐτὸν τουτονὶ τὸν παῖδα, ταῦτ' ἐὰν ἐπιδείξω, δέομαι ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοηθεῖν ἡμῖν.*

18 *Τὸ μὲν οὖν πρῶτον διενοήθην ὦ ἄνδρες δικασταί, γράψας ἐν πίνακι ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τοὺς Ἁγνίου, οὕτως ἐπιδεικνύειν ὑμῖν καθ' ἕκαστον· ἐπειδὴ δ' ἐδόκει οὐκ ἂν εἶναι ἐξ ἴσου ἡ θεωρία ἅπασι τοῖς δικασταῖς, ἀλλ' οἱ πόρρω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι, ἀναγκαῖον ἴσως τῷ λόγῳ διδάσκειν ὑμᾶς· τοῦτο γὰρ ἅπασι κοινόν ἐστιν. πειρασόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς ὡς ἂν μάλιστα δυνώμεθα διὰ βραχυτάτων ἐπιδεῖξαι περὶ τοῦ γένους τοῦ Ἁγνίου.*

19 *Βούσελος γὰρ ἦν ἐξ Οἴου ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτῳ ἐγένοντο πέντε υἱεῖς, Ἁγνίας καὶ Εὐβουλίδης καὶ Στρατίος καὶ Ἅβρων καὶ Κλεόκριτος. καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦ Βουσέλου υἱεῖς ἄνδρες ἐγένοντο, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατὴρ ὁ Βούσελος ἅπασι καλῶς καὶ δικαίως, ὥσπερ προσῆκεν. νειμάμενοι δὲ τὴν οὐσίαν, γυναῖκα αὐτῶν ἕκαστος ἔγημε κατὰ τοὺς* 1056

νόμους τοὺς ὑμετέρους, καὶ παῖδες ἐγένοντο αὐτοῖς
ἅπασι καὶ παίδων παῖδες, καὶ ἐγένοντο πέντε οἶκοι ἐκ
τοῦ Βουσέλου οἴκου ἑνὸς ὄντος, καὶ χωρὶς ἕκαστος
ᾤκει τὸν ἑαυτοῦ ἔχων καὶ ἐκγόνους ἑαυτοῦ ποιούμενος.
20 περὶ μὲν οὖν τῶν τριῶν ἀδελφῶν τῶν τοῦ Βουσέλου
υἱέων, καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν τούτοις γενομένων, τί ἂν
ἐγὼ ἢ ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πράγματα παρέχοιμι ἢ
ἐμαυτῷ, ἐξηγούμενος περὶ ἑκάστου; ὄντες γὰρ ἐν ταὐτῷ
γένει Θεοπόμπῳ καὶ προσήκοντες ὁμοίως τῷ Ἁγνίᾳ, οὗ
ἐστιν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε πρότερον πώποτ'
οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν, οὐδ' ἠμφεσβήτησεν οὔτε
τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλή-
ρου, ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδ' ὁτι-
21 οῦν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου. περίερ-
γον δή μοι δοκεῖ εἶναι λέγειν περὶ τούτων, πλὴν ὅσ'
ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐπιμνησθῆναι. περὶ δὲ Θεοπόμπου
τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου καὶ αὐτοῦ τουτουὶ Μα-
καρτάτου, περὶ τούτων μοί ἐστιν ἐξ ἀνάγκης λέγειν.
ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος ὦ ἄνδρες δικασταί. ὥσπερ
γὰρ ὀλίγον τι πρότερον ἀκηκόατε ὅτι τῷ Βουσέλῳ
πέντε υἱεῖς ἐγένοντο, τούτων εἷς ἦν Στρατίος ὁ του-
τουὶ πρόγονος Μακαρτάτου, καὶ ἕτερος Ἁγνίας ὁ του-
22 τουὶ πρόγονος τοῦ παιδός. ἐγένετο δὴ υἱὸς τῷ Ἁγνίᾳ
Πολέμων καὶ θυγάτηρ Φυλομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Πολέ-
μωνος ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία· τοῦ δὲ Στρατίου ἐγέ-
νοντο τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου Φανόστρατος καὶ Χα-
ρίδημος ὁ τουτουὶ πάππος Μακαρτάτου. ἐρωτῶ δὴ ὑμᾶς
ὦ ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσ-
ήκει μᾶλλον τῷ Ἁγνίᾳ, ὁ υἱὸς ὁ Πολέμων καὶ ἡ 1057
θυγάτηρ ἡ Φυλομάχη, ἢ Χαρίδημος ὁ υἱὸς ὁ Στρα-
τίου, ἀδελφιδοῦς δ' Ἁγνίου; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τὸν

*υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα οἰκειότερον εἶναι ἑκάστῳ ἡμῶν
μᾶλλον ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν· καὶ οὐ μόνον παρ' ἡμῖν
τοῦτο νενόμισται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι
23 καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦθ' ὁμο-
λογεῖται, ῥᾳδίως ἤδη τοῖς ἄλλοις ὦ ἄνδρες δικασταὶ
παρακολουθήσετε, καὶ αἰσθήσεσθε τούτους ὅτι εἰσὶ
βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι. τοῦ Πολέμωνος γὰρ τοῦ
υἱέος τοῦ Ἁγνίου ἐγένετο υἱὸς Ἁγνίας, τὸ τοῦ πάππου
τοῦ ἑαυτοῦ ὄνομ' ἔχων, τοῦ Ἁγνίου. καὶ οὗτος μὲν
24 ἄπαις ἐτελεύτησεν ὁ Ἁγνίας ὁ ὕστερος. τῆς Φυλομά-
χης δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέμωνος, καὶ Φιλάγρου, ᾧ
ἔδωκεν αὐτὴν ὁ ἀδελφὸς Πολέμων ἀνεψιῷ ὄντι ἑαυ-
τοῦ (ὁ γὰρ Φίλαγρος υἱὸς ἦν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελ-
φοῦ τοῦ Ἁγνίου), τοῦ δὴ Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ
Πολέμωνος καὶ τῆς Φυλομάχης τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέ-
μωνος ἐγένετο υἱὸς Εὐβουλίδης, ὁ πατὴρ ὁ τῆς μητρὸς
τοῦ παιδὸς τουτουί. καὶ οὗτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέ-
μωνι καὶ τῇ ἀδελφῇ τῇ Πολέμωνος Φυλομάχῃ. τοῦ δὲ
Χαριδήμου ἐγένετο τοῦ υἱέος τοῦ Στρατίου, Θεόπομ-
25 πος ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου. πάλιν δὴ ἐρωτῶ ὦ
ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει
μᾶλλον Ἁγνίᾳ τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ, ὁ Πολέμωνος υἱὸς
Ἁγνίας, καὶ Εὐβουλίδης ὁ Φυλομάχης υἱὸς καὶ Φιλά-
γρου, ἢ Θεόπομπος ὁ Χαριδήμου υἱός, Στρατίου δὲ
υἱϊδοῦς; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ
καὶ ὁ υἱὸς οἰκειότατός ἐστι καὶ ἡ θυγάτηρ, πάλιν ὁ
υἱϊδοῦς καὶ ὁ ἐκ τῆς θυγατρὸς υἱός, οὗτοι οἰκειότεροί* 1058
*εἰσι μᾶλλον ἢ ὁ τοῦ ἀδελφιδοῦ υἱὸς καὶ ὁ ἑτέρου ὢν
26 οἴκου. τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ ἐγένετο υἱὸς Μακάρτα-
τος οὑτοσί, τῷ δὲ Εὐβουλίδῃ τῷ τῆς Φυλομάχης υἱεῖ,
ἀνεψιῷ δ' Ἁγνίου ὄντι πρὸς πατρός, οὑτοσὶ ὁ παῖς,*

ἀνεψιοῦ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ πρὸς πατρός, ἐπειδὴ ἡ Φυλο-
μάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου καὶ ὁ Πολέμων ὁ πατὴρ
ὁ Ἁγνίου ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι.
τῷ δέ γε Μακαρτάτῳ τῳδί, τῷ υἱεῖ τῷ Θεοπόμπου,
οὐδὲν ἐγένετο ἔκγονον ὅ τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τού-
27 του καὶ τῷ Στρατίου. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, τῷ
μὲν παιδὶ τουτῳί ἐστιν ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρη-
μένων, καὶ μέχρι ὧν ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιστείαν
εἶναι· ἀνεψιοῦ γὰρ Ἁγνίου παῖς ἐστιν· ὁ γὰρ πατὴρ
αὐτοῦ Εὐβουλίδης ἀνεψιὸς ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆ-
ρος. ὁ δέ γε Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου
οὐκ ἂν εἶχεν ὄνομα θέσθαι ἑαυτῷ τῶν ἐν τῷ νόμῳ
εἰρημένων οὐδέν· ἐξ ἑτέρου γὰρ οἴκου ἦν τοῦ Στρα-
28 τίου. οὐ προσήκει δὲ ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐδένα ἀν-
θρώπων ἔχειν τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου ἐξ ἑτέρου οἴ-
κου ὄντα, ἕως ἄν τις λείπηται τῶν γενομένων ἐν τῷ
οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, οὐδ' ἐκβάλλειν βίᾳ, ὅπερ οὗτοι δια-
πράττονται, γένει τε ἀπωτέρω ὄντες καὶ οὐκ ἐν τῷ
αὐτῷ οἴκῳ. τοῦτο γάρ ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταί, ᾧ
παρεκρούσατο Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτά-
29 του. τίνες οὖν οἱ λοιποὶ ἔτι νῦν ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ
τῷ Ἁγνίου; Φυλομάχη τε ἡ ἐμὴ γυνή, Εὐβουλίδου δὲ
θυγάτηρ οὖσα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὑτοσὶ ὁ
παῖς ὁ εἰσηγμένος εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου καὶ
Ἁγνίου. Θεόπομπος δ' ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου, 1069
οὐκ ὢν τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἐψεύσατο πρὸς τοὺς
δικαστὰς ὑπερμέγεθες ψεῦδος περί τε τῆς Φυλομάχης
τῆς τοῦ Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου, ὅτι
οὐκ εἴη τῷ Πολέμωνι τῷ τοῦ Ἁγνίου υἱεῖ ὁμοπατρία
καὶ ὁμομητρία ἀδελφή, καὶ πάλιν προσποιούμενος τοῦ
αὐτοῦ οἴκου εἶναι Ἁγνίᾳ, ὁ οὐδεπώποτε γενόμενος.

80 *ταῦτα δὲ πάντ' ἀδεῶς ἔλεγεν ὁ Θεόπομπος, μάρτυρα μὲν οὐδένα παρασχόμενος, ὅστις ἔμελλεν ὑπεύθυνος ἡμῖν ἔσεσθαι, συνομολογοῦντας δ' ἑαυτῷ ἔχων τοὺς κοινωνούς, οἳ ἦσαν ἀλλήλοις συναγωνισταὶ καὶ ἅπαντα ἔπραττον κοινῇ, ὅπως ἀφέλωνται τὴν γυναῖκα τὴν τουτουὶ μητέρα τοῦ παιδὸς τὸν κλῆρον, ὃν ὑμεῖς αὐτῇ*
81 *ἐψηφίσασθε. βούλομαι οὖν ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ ὧν εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, μαρτυρίας παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν ὡς ἐνίκησε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ Φυλομάχη, γένει οὖσα ἐγγυτάτω, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, ὅτε ἐνίκησε Φυλομάχη ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τοὺς ἀμφισβητοῦντας αὐτῇ πάντας.

82 *Ὅτι μὲν ἐνίκησε Φυλομάχη ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ αὕτη ἐνίκησεν οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἀδίκῳ οὐδὲ συνωμοσίᾳ, ἀλλ' ὡς οἷόν τε δικαιότατα, ἐπιδειξάντων ἡμῶν ὅτι γένει ἐγγυτάτω ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖς οὖσα πρὸς πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα*
83 *τοῦ Ἁγνίου. ἐπειδὰν οὖν λέγῃ Μακάρτατος, ὅτι ἐνίκη-* 1060
σεν αὐτοῦ ὁ πατὴρ Θεόπομπος τοῦ κλήρου τούτου, ὑπολαμβάνετε αὐτῷ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐνίκησε πρότερον ἢ Θεόπομπος ὁ τούτου πατήρ, καὶ ὅτι δικαίως ἐνίκησεν ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, ὁ δὲ Θεόπομπος ὅτι οὐκ ἐνίκησεν, ἀλλὰ παρεκρούσατο, οὐδ' ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τὸ παράπαν τοῦ

34 Ἁγνίου. ταῦτα αὐτῷ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὑπολαμβάνετε, καὶ ὅτι τὸν παῖδα τουτονὶ Εὐβουλίδην, τὸν Εὐβουλίδου υἱόν, Ἁγνίου δ', οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖδα πρὸς πατρός, οὔτε Θεόπομπος ὁ Μακαρτάτου πατὴρ οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐνίκησεν. νυνὶ δ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τῷ Εὐβουλίδου υἱεῖ τουτῳὶ καὶ Μακαρτάτῳ τουτῳὶ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ· καὶ ὁπότερος τούτων δικαιότερα λέγειν δόξει καὶ κατὰ τοὺς νόμους μᾶλλον, δῆλον ὅτι τούτῳ ὑμεῖς οἱ δικασταὶ
35 προσθήσεσθε. Ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας τὰς ὑπολοίπους, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ Φυλομάχη ἡ τοῦ Ἁγνίου τηθὶς ἀδελφὴ ἦν ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία τῷ Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου πατρί· ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγνώσεται τὰς περὶ τοῦ γένους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μαρτυροῦσι δημόται εἶναι Φιλάγρῳ τῷ Εὐβουλίδου πατρὶ καὶ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ εἰδέναι Φυλομάχην τὴν μητέρα τὴν Εὐβουλίδου νομιζομένην ἀδελφὴν εἶναι Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ μηδενὸς πώποτ' ἀκοῦσαι ὡς γένοιτο 1061
ἀδελφὸς Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου.

ΑΛΛΗ.

36 *Μαρτυροῦσιν Οἰνάνθην, τὴν μητέρα τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτῶν Στρατωνίδου, ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι Πολέμωνι ἀδελφὸς οὐδεὶς γένοιτο πώποτε, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ Φυλομάχη ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τοῦ Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.*

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι καὶ φράτηρ καὶ δημότης Ἁγνίᾳ καὶ Εὐβουλίδῃ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς ἐγένετο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τοῦ Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

ΑΛΛΗ.

37 *Μαρτυρεῖ πάππον εἶναι ἑαυτοῦ Ἀρχίμαχον καὶ ποιήσασθαι ἑαυτὸν υἱόν, καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν Ἀρχιμάχου καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτ' ἐγένετο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τοῦ Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.*

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Καλλίστρατον ἀνεψιὸν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, τὴν δὲ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἀνεψιοῦ παῖδα εἶναι Πολέμωνι, καὶ λέγειν τὴν μητέρα τὴν αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς πολλάκις, 1062
ὅτι Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου ἀδελφὴ ἦν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, καὶ ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτε γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου.

38 Τὸ πρότερον ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτε συνώμοσαν ἀλλήλοις οὗτοι καὶ συστάντες ἠγωνίζοντο πολλοὶ ὄντες πρὸς τὴν γυναῖκα, ἡμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὔτε μαρτυρίας ἐγράψαμεν περὶ τῶν ὁμολογουμένων,

οὔτε μάρτυρας προσεκαλεσάμεθα, ἀλλ' ᾠόμεθα ταὐτά
γε ἀδεῶς ὑπάρχειν ἡμῖν· οὗτοι δὲ τά τ' ἄλλα πολλὰ
καὶ ἀναίσχυντα παρεσκευάσαντο εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ
ἔμελεν αὐτοῖς οὐδενὸς πλὴν τοῦ ἐξαπατῆσαι ἐν τῷ
39 παρόντι τότε καιρῷ τοὺς δικαστάς, οἵτινες κατεχρῶντο,
ὡς τῷ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου τὸ παράπαν
οὐδεμία γένοιτο ἀδελφὴ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία· οὕ-
τως ἦσαν ἀναίσχυντοι καὶ βδελυροί, τηλικουτονὶ πρᾶγμα
παρακρουόμενοι τοὺς δικαστὰς καὶ οὑτωσὶ περιφανές,
καὶ ἐσπούδαζον καὶ ἠγωνίζοντο περὶ τούτου μάλιστα.
ἡμεῖς δέ γε νυνὶ μάρτυρας ὑμῖν τοσουτουσὶ παρεσχή-
μεθα περὶ τῆς Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου.
40 τούτῳ δ' ὁ βουλόμενος μαρτυρησάτω, ἢ ὡς οὐκ ἦσαν
ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι Πολέμων καὶ Φυ-
λομάχη, ἢ ὅτι οὐκ ἦν ὁ μὲν Πολέμων υἱός, ἡ δὲ Φυ-
λομάχη θυγάτηρ Ἁγνίου τοῦ Βουσέλου υἱέος, ἢ ὅτι ὁ
Πολέμων οὐκ ἦν πατὴρ Ἁγνίου, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος,
41 οὐδ' ἡ ἀδελφὴ ἡ Πολέμωνος Φυλομάχη τηθίς, ἢ ὡς
ὁ Εὐβουλίδης οὐκ ἦν Φυλομάχης υἱὸς οὐδὲ Φιλάγρου
τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, ἢ ἐκεῖνο ὅτι Εὐβουλίδου τοῦ 1063
ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου οὐκ ἔστι Φυλομάχη θυγάτηρ ἡ
νῦν ἔτι οὖσα, οὐδ' υἱὸς οὑτοσὶ ὁ παῖς, εἰσπεποιημένος
κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους εἰς τὸν Εὐβουλίδου
οἶκον, ἢ ὡς ὁ Θεόπομπος ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτά-
του ἐκ τοῦ οἴκου ἦν τοῦ Ἁγνίου. τούτων ὅ τι βού-
λεταί τις μαρτυρησάτω αὐτῷ. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι οὐδεὶς
οὕτω τολμηρὸς ἔσται οὐδ' ἀπονενοημένος ἄνθρωπος.
42 ὡς δὲ μᾶλλον καταφανὲς ὑμῖν ἔσται ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ὅτι τὸ πρότερον ἀναισχυντοῦντες περιεγένοντο,
δίκαιον δ' οὐδὲν ἔλεγον, ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας,
ὅσαι εἰσὶν ἔτι ὑπόλοιποι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου πατρί, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ ἀνεψιοὺς εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι Φίλαγρόν τε τὸν Εὐβουλίδου πατέρα καὶ Φανόστρατον τὸν Στρατίου πατέρα καὶ Καλλίστρατον τὸν πατέρα τῆς Σωσίου γυναικὸς καὶ Εὐκτήμονα τὸν βασιλεύσαντα καὶ Χαρίδημον τὸν πατέρα τὸν Θεοπόμπου καὶ Στρατοκλέους, καὶ εἶναι τοῖς τούτων υἱέσι καὶ Ἁγνίᾳ ἐν τῷ αὐτῷ γένει Εὐβουλίδην κατὰ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Φίλαγρον, κατὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ Φυλομάχην νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδην Ἁγνίᾳ πρὸς πατρός, ἐκ τηθίδος γεγονότα Ἁγνίᾳ τῆς πρὸς πατρός.

ΑΛΛΗ.

43 *Μαρτυροῦσι συγγενεῖς εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου καὶ Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι, καὶ εἰδέναι Εὐκτήμονα ἀδελφὸν ὄντα ὁμοπάτριον Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ὁπότε ἡ ἐπιδικασία ἦν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου Εὐβου-* 1064
λίδῃ πρὸς Γλαύκωνα, ἔτι ζῆν Εὐκτήμονα, ἐκ πατραδέλφων ἀνεψιὸν ὄντα Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ μὴ ἀμφισβητῆσαι Εὐκτήμονα Εὐβουλίδῃ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος τότε.

ΑΛΛΗ.

44 *Μαρτυροῦσι τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν Στράτωνα συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ ἑαυτῶν πατρός, ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν Φυλομάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ μὲν τῆς Φυλομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ Φυλομάχης ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα*

Φίλαγρον Τελεσίππην, καὶ γενέσθαι ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ Μενεσθέα, ὁμομήτριον δὲ μή· καὶ Εὐβουλίδου ἀμφισβητήσαντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

ΑΛΛΗ.

45 *Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Ἀρχίμαχον συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν Φυλομάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι ἐκ μὲν Φυλομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ Φυλομάχης ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα Φίλαγρον* 1065 *Τελεσίππην, καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ Τελεσίππης Μενεσθέα, ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ, ὁμομήτριον δὲ μή· ἀμφισβητήσαντος δὲ Εὐβουλίδου τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου, μηδ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος πρὸς Εὐβουλίδην τότε.*

ΑΛΛΗ.

46 *Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς Καλλίστρατον ἀδελφὸν εἶναι Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, ἀνεψιοὺς δ' εἶναι τούτους Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ ἀκούειν τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι ἀδελφὸς οὐ γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ γένοιτο ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη, καὶ ταύτην λάβοι τὴν Φυλομάχην Φίλαγρος, καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν Εὐβουλίδης ὁ πατὴρ ὁ Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.*

47 *Ἀναγνῶναι μὲν τὰς μαρτυρίας ταύτας ἐξ ἀνάγκης
ἦν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ πάθοιμεν ὅπερ
τὸ πρότερον, ἀπαράσκευοι ληφθέντες ὑπὸ τούτων. πολὺ
δὲ σαφέστερον ἔτι αὐτὸς ἑαυτοῦ Μακάρτατος οὑτοσὶ
καταμαρτυρήσει, ὅτι οὔτε Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ αὐ-
τοῦ οὔτε αὐτῷ τούτῳ προσήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν
τῶν Ἁγνίου, γένει ἀπωτέρω ὄντος τοῦ Θεοπόμπου καὶ
48 οὐδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου τὸ παράπαν. εἰ γάρ τις ἀνα-
κρίνοι ὦ ἄνδρες δικασταί, οὑτοσὶ τίς ἐστιν ὁ ἀμφισ-
βητῶν τῷ παιδὶ τουτῳὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; εὖ
οἶδ' ὅτι ἀποκρίναιτ' ἄν, Μακάρτατος. τίνος ὢν πατρός;
Θεοπόμπου. μητρὸς δὲ τίνος; Ἀπολήξιδος θυγατρὸς 1066
Προσπαλτίου, ἀδελφῆς δὲ Μακαρτάτου Προσπαλτίου.
ὁ δὲ Θεόπομπος τίνος ἦν πατρός; Χαριδήμου. ὁ δὲ
Χαρίδημος τίνος; Στρατίου. ὁ δὲ Στρατίος τίνος; Βου-
σέλου. οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταί ἐστιν ὁ Στρατίου
οἶκος, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων, καὶ ἔκγονοι οὗτοί
εἰσι Στρατίου, οὓς ὑμεῖς ἀκηκόατε· καὶ ἐνταῦθα οὐδα-
μοῦ ἐστιν οὐδὲν ὄνομα τῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου,
49 ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον. πάλιν δὴ ἀνακρινῶ τὸν παῖδα
τουτονί, τίς ὢν ἀμφισβητεῖ Μακαρτάτῳ τοῦ κλήρου
τοῦ Ἁγνίου. οὐκ ἂν ἔχοι ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἄλλ' οὐδ'
ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς, ἢ ὅτι Εὐβουλίδης. τίνος
ὢν πατρός; Εὐβουλίδου τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοῦ. μητρὸς
δὲ τίνος; Φυλομάχης, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς
πατρός. ὁ Εὐβουλίδης δὲ τίνος ἦν πατρός; Φιλάγρου
τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου. μητρὸς δὲ τίνος; Φυλομά-
χης τῆς τηθίδος τῆς Ἁγνίου. ὁ δ' Ἁγνίας τίνος ἦν
50 υἱός; Πολέμωνος. ὁ δὲ Πολέμων τίνος; Ἁγνίου. ὁ δ'
Ἁγνίας τίνος; Βουσέλου. οὑτοσὶ ἕτερος οἶκός ἐστιν ὁ
Ἁγνίου, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων, καὶ ἐνταῦθ' οὐδ'*

ὁτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ Στρατίου οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον· ἀλλ' αὐτοὶ δι' αὑτῶν πορεύονται ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, τὰ ὀνόματα παρ' ἀλλήλων παραλαμβάνοντες. πανταχῇ δὴ καὶ πάντα τρόπον ἐξελέγχονται ἐξ ἑτέρου οἴκου καὶ γένει ἀπωτέρω ὄντες, καὶ οὐ προσῆκον αὐτοῖς κληρονομεῖν οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου. οἷς γὰρ δίδωσιν ὁ νομοθέτης τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὴν κληρονομίαν, τούτους ἀναγνώσεται ὑμῖν τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΣ. 1067

51 *Ὅστις ἂν μὴ διαθέμενος ἀποθάνῃ, ἐὰν μὲν παῖδας καταλίπῃ θηλείας, σὺν ταύτῃσιν, ἐὰν δὲ μή, τούσδε κυρίους εἶναι τῶν χρημάτων. ἐὰν μὲν ἀδελφοὶ ὦσιν ὁμοπάτορες· καὶ ἐὰν παῖδες ἐξ ἀδελφῶν γνήσιοι, τὴν τοῦ πατρὸς μοῖραν λαγχάνειν· ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν ἢ ἀδελφῶν παῖδες, * * * ἐξ αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ λαγχάνειν· κρατεῖν δὲ τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, καὶ ἐὰν γένει ἀπωτέρω. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς [τοῦ ἀνδρὸς] κατὰ ταὐτὰ κυρίους εἶναι. ἐὰν δὲ μηδετέρωθεν ᾖ ἐντὸς τούτων, τὸν πρὸς πατρὸς ἐγγυτάτω κύριον εἶναι. νόθῳ δὲ μηδὲ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων, ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος.*

52 *Διαρρήδην λέγει ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς δεῖ τὴν κληρονομίαν εἶναι· οὐ μὰ Δί' οὐ Θεοπόμπῳ οὐδὲ Μακαρτάτῳ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ, τοῖς μηδὲ τὸ παράπαν ἐν τῷ οἴκῳ οὖσι τῷ Ἁγνίου. ἀλλὰ τίνι καὶ δίδωσιν; τοῖς ἐκγόνοις τοῖς Ἁγνίου, τοῖς οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐκείνου. ταῦτα καὶ ὁ νόμος λέγει, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει.*

53 *Οὐ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ταῦτα μὲν ἔδωκεν*

ὁ νομοθέτης τοῖς προσήκουσιν, ἕτερα δ' οὐ προσέταξε πολλὰ πάνυ ἐν τῷ νόμῳ, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐπάναγκες· ἀλλὰ πάνυ πολλά ἐστιν ἃ προστάττει ποιεῖν τοῖς προσήκουσι, καὶ πρόφασιν οὐδεμίαν δίδωσιν, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. μᾶλλον δὲ λέγε αὐτὸν τὸν νόμον τὸν πρῶτον.

ΝΟΜΟΣ.

54 Τῶν ἐπικλήρων ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμάς, ὁ δ' ἱππεὺς 1068 τριακοσίας, ὁ δὲ ζευγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα, πρὸς τοῖς αὐτῆς. ἐὰν δὲ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον. ἐὰν δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὦσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γ' ἑνί, ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα ἀεὶ ἐκδιδόναι ἢ αὐτὸν ἔχειν. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτάτω γένους ἢ μὴ ἐκδῷ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω ἢ αὐτὸν ἔχειν ἢ ἐκδοῦναι. ἐὰν δὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἥρᾳ. ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βουλόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα.

55 Ἃ μὲν λέγει ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀκούετε. ὅτε δὲ τῆς ἐπικλήρου ἔδει ἐπιδικάζεσθαι Φυλομάχης τῆς τουτουὶ μητρὸς τοῦ παιδός, Ἁγνίου δ' ἀνεψιοῦ παιδὸς οὔσης πρὸς πατρός, ἐγὼ μὲν ἧκον φοβούμενος τὸν νόμον καὶ ἐπεδικαζόμην γένει ὢν ἐγγυτάτω, Θεόπομπος δ' ὁ Μακαρτάτου πατὴρ οὐδὲ προσῆλθε τὸ παράπαν οὐδ' ἠμφεσβήτησε, διὰ τὸ μηδ' ὁτιοῦν αὐτῷ
56 προσήκειν, καὶ ταῦτ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὢν τῇ αὐτῇ. καίτοι πῶς οἴεσθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἄτοπον εἶναι, τῆς μὲν ἐπικλήρου, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρός, ταύτης μὲν μηδεπώποτ' ἀμφισβητῆσαι Θεόπομπον, τὸν

*δὲ κλῆρον τὸν Ἁγνίου ἀξιοῦν ἔχειν παρὰ τοὺς νόμους;
τούτων γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἀναισχυντότεροι ἢ μια-
ρώτεροι; ἀναγίγνωσκε καὶ τοὺς ἑτέρους νόμους.*

ΝΟΜΟΙ.

57 *Προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος
καὶ ἀνεψιοῦ, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιοὺς καὶ ἀνεψιῶν
παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ πενθεροὺς καὶ φράτερας. αἰδέ-* 1069
*σασθαι δὲ, ἐὰν μὲν πατὴρ ᾖ ἢ ἀδελφὸς ἢ υἱεῖς, ἅπαντας,
ἢ τὸν κωλύοντα κρατεῖν. ἐὰν δὲ τούτων μηδεὶς ᾖ, κτείνῃ
δὲ ἄκων, γνῶσι δὲ οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς ἢ οἱ ἐφέται ἄκοντα
κτεῖναι, ἐσέσθων οἱ φράτερες, ἐὰν θέλωσι, δέκα· τούτους δὲ
οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς ἀριστίνδην αἱρείσθων. καὶ οἱ πρότε-
ρον κτείναντες ἐν τῷδε τῷ θεσμῷ ἐνεχέσθων. — Τοὺς δ'
ἀπογιγνομένους ἐν τοῖς δήμοις, οὓς ἂν μηδεὶς ἀναιρῆται,
ἐπαγγελλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν ἀναιρεῖν καὶ
θάπτειν καὶ καθαίρειν τὸν δῆμον, τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἀπο-*
58 *γένηται ἕκαστος αὐτῶν. ἐπαγγέλλειν δὲ περὶ μὲν τῶν δού-
λων τῷ δεσπότῃ, περὶ δὲ τῶν ἐλευθέρων τοῖς τὰ χρή-
ματ' ἔχουσιν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ χρήματα τῷ ἀποθανόντι, τοῖς
προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπαγγέλλειν. ἐὰν δὲ τοῦ
δημάρχου ἐπαγγείλαντος μὴ ἀναιρῶνται οἱ προσήκοντες,
ὁ μὲν δήμαρχος ἀπομισθωσάτω ἀνελεῖν καὶ καταθάψαι
καὶ καθῆραι τὸν δῆμον αὐθημερόν, ὅπως ἂν δύνηται
ὀλιγίστου· ἐὰν δὲ μὴ ἀπομισθώσῃ, ὀφειλέτω χιλίας δρα-
χμὰς τῷ δημοσίῳ. ὅ τι δ' ἂν ἀναλώσῃ, διπλάσιον πρα-
ξάσθω παρὰ τῶν ὀφειλόντων· ἐὰν δὲ μὴ πράξῃ, αὐτὸς
ὀφειλέτω τοῖς δημόταις. Τοὺς δὲ μὴ ἀποδιδόντας τὰς
μισθώσεις τῶν τεμενῶν τῶν τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων
θεῶν καὶ τῶν ἐπωνύμων ἀτίμους εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ
γένος καὶ κληρονόμους τοὺς τούτων, ἕως ἂν ἀποδῶσιν.*

59 Ταῦτα πάνθ', ὅσα οἱ νόμοι προστάττουσι τοὺς 1070
προσήκοντας ποιεῖν, ἡμῖν προστάττουσι καὶ ἀναγκά-

ζουσι ποιεῖν ὦ ἄνδρες δικασταί. Μακαρτάτῳ δὲ τουτῳὶ οὐδὲ διαλέγονται, οὐδὲ Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ τούτου· οὐδὲ γάρ εἰσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τὸ παράπαν· πῶς ἂν οὖν τούτοις τι προστάττοιεν;

60 Ἀλλ' οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς μὲν τοὺς νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἃς ἡμεῖς παρεχόμεθα, δίκαιον οὐδ' ὁτιοῦν ἔχει λέγειν, ἀγανακτεῖ δὲ καὶ δεινά φησι πάσχειν, ὅτι τοῦ πατρὸς τετελευτηκότος ἀγωνίζεται. ἐκεῖνο δ' οὐκ ἐνθυμεῖται [Μακάρτατος] ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος ἦν θνητός, καὶ τετελεύτηκε μετ' ἄλλων πολλῶν καὶ νεωτέρων καὶ πρεσβυτέρων. ἀλλ' εἰ Θεόπομπος τετελεύτηκεν ὁ τούτου πατήρ, οἱ νόμοι οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ δίκαιον τετελεύτηκεν, οὐδ' οἱ δικασταὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες.
61 ἔστι δ' ὁ νῦν ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, οὐκ εἴ τις ἕτερος ἑτέρου πρότερος ἢ ὕστερος τετελεύτηκεν, ἀλλ' εἰ μὴ προσήκει ἐξελαθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τοὺς οἰκείους τοὺς Ἁγνίου, ἀνεψιοὺς ὄντας καὶ ἀνεψιῶν παῖδας Ἁγνίᾳ πρὸς πατρός, ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου καὶ μηδὲν προσηκόντων ὥστε κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, ἀλλὰ γένει ἀπωτέρω ὄντων. περὶ τούτου νῦν ἐστιν ὁ ἀγών.

62 Ἔτι δὲ σαφέστερον γνώσεσθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, ὅτι ὁ Σόλων ὁ νομοθέτης σπουδάζει περὶ τοὺς οἰκείους, καὶ οὐ μόνον δίδωσι τὰ καταλειφθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ προστάγματα ποιεῖται τὰ δυσχερῆ ἅπαντα τοῖς προσήκουσιν. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι ἔνδον, ὅπως ἂν βούλη- 1071
ται. ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ἂν προ-

θῶνται, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν, ὅταν ἐκφέρωνται, τὰς δὲ γυναῖκας ὄπισθεν. γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος μηδ' ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ σήματα ἄγηται, ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν γεγονυῖαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσι· μηδ' εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος εἰσιέναι, ἐπειδὰν ἐξενεχθῇ ὁ νέκυς, γυναῖκα μηδεμίαν πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσιν.

63 *Οὐκ ἐᾷ εἰσιέναι οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκὼς οὐδεμίαν γυναῖκα ἄλλην ἢ τὰς προσηκούσας μέχρι ἀνεψιότητος, καὶ πρὸς τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν τὰς αὐτὰς ταύτας. Φυλομάχη τοίνυν ἡ Πολέμωνος ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου οὐκ ἀνεψιὰ ἦν Ἁγνίᾳ, ἀλλὰ τηθίς· ἀδελφὴ γὰρ ἦν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου. Εὐβουλίδης δὲ ὁ υἱὸς ταύτης τῆς γυναικὸς ἀνεψιὸς ἦν πρὸς πατρὸς Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος. τοῦ δ' Εὐβουλίδου ἦν*
64 *θυγάτηρ ἡ τουτουὶ τοῦ παιδὸς μήτηρ. ταύτας κελεύει τὰς προσηκούσας καὶ παρεῖναι τῇ προθέσει τοῦ τετελευτηκότος καὶ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν, οὐ τὴν Μακαρτάτου μητέρα οὐδὲ τὴν Θεοπόμπου γυναῖκα· οὐδὲν γὰρ προσῆκεν Ἁγνίᾳ αὕτη, ἀλλ' ἦν ἐξ ἑτέρας φυλῆς Ἀκαμαντίδος καὶ ἐξ ἑτέρου δήμου Προσπαλτόθεν, ὥστε τὸ παράπαν οὐδ' ᾔσθετο, ὅτε ἦν τετελευτηκὼς Ἁγνίας.*
65 *ὑπεραναίσχυντον δὴ οὗτοι κατασκευάζουσι πρᾶγμα, ὡς ἄρα δεῖ ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἡμετέρας τοῦ μὲν σώματος τοῦ Ἁγνίου, ὅτ' ἐτετελευτήκει, κληρονόμους* 1072
εἶναι καὶ ποιεῖν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, ὡς προσήκοντας καὶ γένει ὄντας ἐγγυτάτω· τὸν δὲ κλῆρον οἴεσθαι δεῖν ἔχειν τὸν Ἁγνίου τοῦ τετελευτηκότος Μακάρτατον, ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου ὄντα καὶ ἐκ τῆς Ἀπολήξιδος τοῦ Προσπαλτίου θυγατρός, Μακαρτάτου δ' ἀδελφῆς.

ἀλλ' οὔτε δίκαιον οὔθ' ὅσιον τοῦτ' ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταί.

66 Ἀνάγνωθι δέ μοι τὰ ἐκ τῆς μαντείας τῆς ἐκ Δελφῶν κομισθείσης παρὰ τοῦ θεοῦ, ἵν' αἴσθησθε ὅτι ταὐτὰ λέγει περὶ τῶν προσηκόντων τοῖς νόμοις τοῖς τοῦ Σόλωνος.

ΜΑΝΤΕΙΑ

Ἀγαθῇ τύχῃ. ἐπερωτᾷ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, ὅ τι ἂν δρῶσιν Ἀθηναίοις ἢ ὅτῳ θεῷ θύουσιν ἢ εὐχομένοις εἴη ἐπὶ τὸ ἄμεινον ἀπὸ τοῦ σημείου. συμφέρει Ἀθηναίοις περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου θύοντας καλλιερεῖν Διὶ ὑπάτῳ, Ἀθηνᾷ ὑπάτῃ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι σωτῆρι, καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφιόνεσσι· περὶ τύχας ἀγαθᾶς Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λατοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισῆν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χορούς, καὶ στεφαναφορεῖν καττὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίαις πάντεσσι καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντας, μνασιδωρεῖν καττὰ πάτρια· ἥρῳ ἀρχαγέτᾳ, οὗ ἐπώνυμοί ἐστε, θύειν καὶ δωροτελεῖν καττὰ πάτρια· τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἱκνουμένᾳ ἁμέρᾳ τελεῖν τοὺς ποθίκοντας καττὰ ἀγημένα.

67 Ἀκούετε ἄνδρες δικασταί, ὅτι ταὐτὰ λέγει ὅ τε Σόλων ἐν τοῖς νόμοις καὶ ὁ θεὸς ἐν τῇ μαντείᾳ, κελεύων 1073
τοῖς κατοιχομένοις ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις. ἀλλὰ τούτων οὐδὲν ἔμελε Θεοπόμπῳ οὐδὲ Μακαρτάτῳ τουτῳί, ἀλλὰ τούτου μόνον, τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτοῖς ἔχειν, καὶ ἐγκαλεῖν ὅτι πολὺν χρόνον ἐχόντων ἑαυτῶν τὸν κλῆρον νυνὶ ἀγωνίζονται. ἐγὼ δ' ᾤμην ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσήκειν τὸν τἀλλότρια ἀδίκως ἔχοντα οὐκ ἐγκαλεῖν, εἰ πλείω χρόνον εἶχεν, ἀλλὰ χάριν εἰδέναι, μὴ ἡμῖν, ἀλλὰ τῇ

τύχῃ, ὅτι πολλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι διατριβαὶ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὥστε νῦν περὶ τούτων ἀγωνίζεσθαι.

68 *Οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν ἄνθρωποι ὦ ἄνδρες
δικασταί, καὶ μέλει αὐτοῖς οὐδὲν οὔτε τοῦ οἴκου ἐξερη-
μουμένου τοῦ Ἁγνίου οὔτε τῶν ἄλλων ὅσα παρανο-
μοῦσιν· οἵτινές γε, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τὰ μὲν ἄλλα τί
ἄν τις λέγοι περὶ τούτων; πολλὰ γὰρ ἂν εἴη λέγειν·
ἓν δὲ παρανομώτατον καὶ μιαρώτατον διαπεπραγμένοι
εἰσί, καὶ μάλιστ' ἐνδεικνύμενοι ὅτι οὐδενὸς αὐτοῖς μέ-*
69 *λει πλὴν τοῦ πλεονεκτεῖν· οὐ γὰρ ἔφθη Θεόπομπος
τὴν ἐπιδικασίαν ποιησάμενος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου
τὸν τρόπον τοῦτον ὃν ὑμεῖς ἀκηκόατε, καὶ εὐθὺς ἐνε-
δείξατο ὅτι τὰ οὐδὲν προσήκονθ' ἑαυτῷ ἔχειν ἐνόμι-
ζεν. ὃ γὰρ ἦν πλείστου ἄξιον ἐν τοῖς χωρίοις τοῖς
Ἁγνίου καὶ ἐθαυμάζετο μάλιστα καὶ ὑπὸ τῶν προσχώ-
ρων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, αἱ ἐλᾶαι, ταύτας
ἐξώρυττον καὶ ἐξεπρέμνιζον, πλεῖν ἢ χίλια στελέχη,
ὅθεν ἔλαιον πολὺ ἐγίγνετο. ταύτας οὗτοι ἀπέδοντο
ἐκπρεμνίσαντες, καὶ ἀργύριον ὑπέρπολυ ἔλαβον. καὶ* 1074
*ταῦτ' ἐποίουν οὗτοι ἐπιδίκου ὄντος τοῦ κλήρου τοῦ
Ἁγνίου κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ οὗτοι τὴν του-*
70 *τουὶ μητέρα προσεκαλέσαντο. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
καὶ ἐξεπρέμνισαν τὰς ἐλάας ἐκ τῶν χωρίων ὧν Ἁγνίας
κατέλιπε, μάρτυρας ὑμῖν τούτων παρεξόμεθα τούς τε
προσχώρους καὶ τῶν ἄλλων οὓς παρεκαλέσαμεν, ὅτ'
ἐπεμαρτυρόμεθα περὶ τούτων. λέγε τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μαρτυροῦσιν ἀκολουθῆσαι Ἀραφῆνάδε παρακληθέντες ὑπὸ Σωσιθέου εἰς τοὺς Ἁγνίου ἀγρούς, ἐπειδὴ Θεό-

πομπος ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἐπιδεικνύναι αὐτοῖς Σωσίθεον τὰς ἐλάας πρεμνιζομένας ἐκ τοῦ Ἁγνίου ἀγροῦ.

71 *Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν τετελευτηκότα μόνον ὕβριζον ταῦτα διαπραξάμενοι, δεινὰ μὲν ἂν ἐποίουν, ἧττον δέ· νῦν δὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ταυτηνὶ ὑβρίκασι καὶ παρανενομήκασιν. γνώσεσθε δέ, ἐπειδὰν τοῦ νόμου ἀκούσητε. ἀναγίγνωσκε τὸν νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις ἐλάαν Ἀθήνησιν ἐξορύττῃ, ἐὰν μὴ εἰς ἱερὸν Ἀθηναίων δημόσιον ἢ δημοτικόν, ἢ ἑαυτῷ χρῆσθαι μέχρι δυοῖν ἐλάαιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα δέῃ χρήσασθαι, ὀφείλειν ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δημοσίῳ τῆς ἐλάας ἑκάστης, τὸ δὲ ἐπιδέκατον τούτου τῆς θεοῦ εἶναι. ὀφειλέτω δὲ καὶ τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἐπεξιόντι ἑκατὸν δραχμὰς καθ' ἑκάστην ἐλάαν. τὰς δὲ δίκας εἶναι περὶ τούτων πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι. πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων τοῦ αὐτοῦ μέρους. ὅτου δ' ἂν καταγνωσθῇ, ἐγγραφόντων οἱ ἄρχοντες, πρὸς οὓς ἂν ᾖ ἡ δίκη, τοῖς πράκτορσιν, ὃ τῷ δημοσίῳ γίγνεται· ⟨ὃ δὲ τῇ 1075
θεῷ γίγνεται⟩, τοῖς ταμίαις τῶν τῆς θεοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγράφωσιν, αὐτοὶ ὀφειλόντων.

72 *Ὁ μὲν νόμος οὕτως ἰσχυρός. ἐκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὦ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ' οἴεσθ' ἡμᾶς πάσχειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ τῆς ὕβρεως τῆς τούτων, ὅπου ὑμῶν, πόλεως τηλικαυτησί, κατεφρόνησαν καὶ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, καὶ ἃ διαρρήδην ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μὴ ποιεῖν, οὑτωσὶ καταφρονητικῶς ᾐκίσαντο τὰ χωρία ἃ κατέλιπεν Ἁγνίας. ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει μηδ' ἐκ*

*τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου μηδὲν τούτων ποι-
εῖν. πολύ γε αὐτοῖς μέλει ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέ-
ροις πείθεσθαι, ἢ ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται ὁ οἶκος ὁ
73 Ἁγνίου. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ βούλομαι περὶ ἐμαυ-
τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν διὰ βραχέων, καὶ δεῖξαι ὅτι οὐχ
ὁμοίως τούτοις ἐπιμέλειαν ἐποιησάμην τοῦ οἴκου τοῦ
Ἁγνίου, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται. καὶ αὐτὸς γάρ εἰμι
τοῦ γένους τοῦ Βουσέλου. Ἅβρωνος γὰρ τοῦ Βουσέ-
λου υἱέος ἔλαβε τὴν θυγατριδῆν Καλλίστρατος, Εὐ-
βουλίδου μὲν υἱὸς ὤν, Βουσέλου δ' ὑϊδοῦς· καὶ ἐκ
τῆς Ἅβρωνος θυγατριδῆς καὶ ἐκ Καλλιστράτου τοῦ
74 ἀδελφιδοῦ τοῦ Ἅβρωνος ἐγένετο ἡ μήτηρ ἡ ἡμετέρα.
ἐγὼ δ' ἐπειδὴ ἐπεδικασάμην τῆς τουτουὶ μητρὸς καὶ
ἐγένοντό μοι υἱεῖς μὲν τέτταρες, θυγάτηρ δὲ μία, τὰ
ὀνόματα ἐθέμην τούτοις ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ μὲν
πρεσβυτάτῳ τὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ὄνομα, Σω-
σίαν, ὥσπερ καὶ δίκαιόν ἐστι, καὶ ἀπέδωκα τῷ πρε-
σβυτάτῳ τοῦτο τὸ ὄνομα· τῷ δὲ μετ' αὐτὸν γενομένῳ* 1076
*τουτῳὶ ἐθέμην Εὐβουλίδην, ὅπερ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ
τῷ τῆς μητρὸς τῆς τοῦ παιδὸς τουτουί· τῷ δὲ μετὰ
τοῦτον Μενεσθέα ἐθέμην· καὶ γὰρ ὁ Μενεσθεὺς οἰ-
κεῖος ἦν τῆς ἐμῆς γυναικός· τῷ δὲ νεωτάτῳ ἐθέμην
ὄνομα Καλλίστρατον, ὃ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῷ τῆς
ἐμῆς μητρός. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν θυγατέρ'
ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω, ἀλλὰ τῷ ἀδελφιδῷ τῷ ἐμαυτοῦ,
ὅπως, ἐὰν ὑγιαίνωσι, καὶ οἱ ἐκ τούτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ
75 γένους ὦσιν Ἁγνίᾳ. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον
διῴκησα, ὅπως ἂν διασῴζωνται ὅτι μάλιστα οἱ οἶκοι
οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου· τούτους δ' ἐξετάσωμεν πάλιν.
καὶ πρώτιστον μὲν τὸν νόμον τουτονὶ ἀνάγνωθι.*

ΝΟΜΟΣ.

Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἐπικλήρων καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων καὶ τῶν γυναικῶν, ὅσαι μένουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἀνδρῶν τῶν τεθνηκότων φάσκουσαι κυεῖν. τούτων ἐπιμελείσθω καὶ μὴ ἐάτω ὑβρίζειν μηδένα περὶ τούτους. ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ ἢ ποιῇ τι παράνομον, κύριος ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος. ἐὰν δὲ μείζονος ζημίας δοκῇ ἄξιος εἶναι, προσκαλεσάμενος πρόπεμπτα καὶ τίμημα ἐπιγραψάμενος, ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτῷ, εἰσαγέτω εἰς τὴν ἡλιαίαν. ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία περὶ τοῦ ἁλόντος, ὅ τι χρὴ αὐτὸν παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι.

76 *Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον ἐξερημώσαιεν ἄνθρωποι οἶκον, ἢ εἴ τινες τούς τε γένει ὄντας ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ, τούτους ἐξελαύνοιεν ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντες τοῦ Στρατίου, καὶ πάλιν εἰ τὸν μὲν κλῆρον ἀξιοῖ ἔχειν τὸν Ἁγνίου ὡς γένει προσήκων, τὸ δ' ὄνομά ἐστιν αὐτῷ μὴ ὅτι ἐκ τοῦ Ἁγνίου οἴκου, ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοῦ Στρατίου ἐστὶ* 1077 *τοῦ ἑαυτοῦ προγόνου, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀπογόνων τῶν Βουσέλου, τοσούτων γενομένων, οὐδενὸς ἔχει τὸ ὄνομα;*
77 *ἀλλὰ πόθεν δή ἐστι τὸ ὄνομα ὁ Μακάρτατος; ἐκ τῶν πρὸς μητρός. εἰσεποιήθη γὰρ οὗτος εἰς τὸν οἶκον τὸν Μακαρτάτου τοῦ Προσπαλτίου, ἀδελφοῦ ὄντος τῆς μητρὸς τῆς τούτου, καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνον τὸν οἶκον. καὶ οὕτως ἐστὶν ὑβριστής, ὥστε γενομένου αὐτῷ υἱέος τοῦ μὲν εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου υἱὸν τῷ Ἁγνίᾳ ἐπελάθετο, καὶ ταῦτ' ἔχων τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου καὶ φάσκων πρὸς ἀνδρῶν αὐτῷ προσήκειν·*
78 *τοῦτον δὲ τὸν υἱὸν τὸν γενόμενον τῷ Μακαρτάτῳ εἰσπεποίηκε τῷ πρὸς μητρὸς εἰς τοὺς Προσπαλτίους, τὸν δὲ Ἁγνίου οἶκον εἴακεν ἔρημον εἶναι τὸ τούτου·*

μέρος· φησὶ δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Θεόπομπον προσήκειν Ἁγνίᾳ. ὁ δὲ νόμος κελεύει ὁ τοῦ Σόλωνος κρατεῖν τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων· οὗτος δ' οὑτωσὶ ῥαδίως κατεφρόνησε καὶ τῶν νόμων καὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ εἰσεποίησε τὸν υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὸς μητρός. πῶς ἂν γένοιντο τούτων ἄνθρωποι παρανομώτεροι ἢ βιαιότεροι;

79 Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ καὶ μνήματος ὄντος κοινοῦ ἅπασι τοῖς ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενομένοις (καὶ καλεῖται τὸ μνῆμα Βουσελιδῶν, πολὺς τόπος περιβεβλημένος, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον) ἐν τούτῳ τῷ μνήματι οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου κεῖνται, καὶ ὁ Ἁγνίας καὶ ὁ Εὐβουλίδης καὶ ὁ Πολέμων καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες τοσοῦτοι ὄντες συγγενεῖς, οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου, ἅπαντες οὗτοι
80 κοινωνοῦσι τοῦ μνήματος τούτου· ὁ δὲ τουτουὶ πατὴρ 1078
Μακαρτάτου καὶ ὁ πάππος οὐ κεκοινωνήκασι τούτου, ἀλλ' αὑτοῖς ἰδίᾳ ἐποιήσαντο μνῆμα ἄπωθεν τοῦ Βουσελιδῶν μνήματος. δοκοῦσιν ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, πλὴν τοῦ ἔχειν ἁρπάσαντες τὰ μὴ προσήκοντα; εἰ δ' ἐξερημωθήσεται ἢ ἀνώνυμος ἔσται ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου καὶ ὁ Εὐβουλίδου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, οὐδὲ κατὰ τοὐλάχιστον πώποτ' αὐτοῖς ἐμέλησεν.

81 Ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοηθῶ μὲν ὡς οἷός τ' εἰμὶ μάλιστα τοῖς τετελευτηκόσιν ἐκείνοις· οὐ πάνυ δ' ἐστὶ ῥᾴδιον ταῖς τούτων παρασκευαῖς ἀνταγωνίζεσθαι. παραδίδωμι οὖν ὑμῖν τὸν παῖδα τουτουὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἂν ὑμῖν δοκῇ δικαιότατον εἶναι. οὗτος εἰσπεποίηται εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου, καὶ εἰσῆκται εἰς τοὺς φράτερας, οὐκ εἰς τοὺς

ἐμούς, ἀλλ' εἰς τοὺς Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου καὶ Μα-
82 καρτάτου τουτουί. καὶ ὅτε εἰσήγετο, οἱ μὲν ἄλλοι φράτερες κρύβδην ἔφερον τὴν ψῆφον, οὑτοσὶ δὲ Μακάρτατος φανερᾷ ψήφῳ ἐψηφίσατο ὀρθῶς εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ υἱὸν τὸν παῖδα τουτονί, οὐκ ἐθελήσας ἅψασθαι τοῦ ἱερείου οὐδ' ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὑπεύθυνον αὑτὸν ποιήσας· ἀλλὰ καὶ τὴν μερίδα τῶν κρεῶν ᾤχετο λαβὼν παρὰ τοῦ παιδὸς τουτουί, ὥσπερ καὶ οἱ
83 ἄλλοι φράτερες. νομίζετε δὴ τὸν παῖδα τουτονὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι ὑπὲρ τῶν τετελευτηκότων Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἱκετεύειν αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς δικαστάς, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται αὐτῶν ὁ οἶκος ὑπὸ τῶν μιαρῶν τούτων θηρίων, οἵ εἰσιν ἐκ τοῦ Στρατίου 1079
οἴκου, ἐν δὲ τῷ Ἁγνίου οὐδεπώποτ' ἐγένοντο· μηδ' ἐπιτρέψητε τούτοις ἔχειν τὰ μὴ προσήκοντα, ἀλλ' ἀποδοῦναι ἀναγκάσατε εἰς τὸν Ἁγνίου οἶκον τοῖς προσή-
84 κουσι τοῖς Ἁγνίου. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκείνοις τε βοηθῶ τοῖς τετελευτηκόσι καὶ τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τούτων κειμένοις, δέομαι δὲ καὶ ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, μὴ περιίδητε μήτε τὸν παῖδα τουτονὶ ὑβρισθέντα ὑπὸ τούτων, μήτε τοὺς προγόνους τοὺς τουτουὶ ἔτι μᾶλλον καταφρονουμένους ἢ νῦν καταπεφρόνηνται, ἐὰν διαπράξωνται οὗτοι ἃ βούλονται· ἀλλὰ τοῖς τε νόμοις βοηθεῖτε καὶ τῶν τετελευτηκότων ἐπιμελεῖσθε, ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ αὐτῶν ὁ οἶκος. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ εὔορκα καὶ τὰ ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα.

XLIV.

ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΑΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

*Ἀρχιάδου τελευτήσαντος ἄπαιδος Λεωκράτης κατέσχε τὸν
κλῆρον, συγγενής τ' ὢν αὐτοῦ καὶ εἰσπεποιῆσθαι λέγων
ὑπ' Ἀρχιάδου. καὶ μέχρι μέν τινος αὐτὸς κατεῖχεν, ἔπειτα
τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Λεώστρατον εἰσποιήσας ἀνθ' αὐτοῦ
τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐξίσταται τοῦ οἴκου καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον ἀνε-
χώρησεν, ὡς ἄδειαν δεδωκότος τούτων τοῦ νόμου. ἐποίησε
δὲ ταὐτὸ καὶ ὁ Λεώστρατος, καὶ ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπὼν ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρχιάδου παῖδα Λεωκράτην καλούμενον, ἐπα- 108
2 νῆλθεν αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ φύσει πατρός. ὁ μὲν
δὴ Λεωκράτης, ὁ τελευταῖος εἰσποιηθεὶς τῷ Ἀρχιάδῃ, τέθνη-
κεν ἄπαις, προσελήλυθε δὲ τῷ κλήρῳ Ἀριστόδημος, λέγων
ἐγγύτατα τοῦ γένους εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗπερ ἦν ὁ κλῆρος
ἐξ ἀρχῆς, καὶ δι' ἐκεῖνον τῷ Λεωκράτει τῷ τελευταίῳ τῶν
εἰσποιηθέντων. Λεωχάρης δ' ὁ ἀδελφὸς τοῦ τεθνηκότος
ἀμφισβητεῖ τοῦ κλήρου, τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενος ποιήσει,
ὡς υἱὸς ποιητὸς ὢν τοῦ Λεωκράτους, φάσκων δ' εἶναι καὶ
3 συγγενὴς Ἀρχιάδου. ὁ δ' ὑπὲρ Ἀριστοδήμου λέγων ἐπιδεί-
κνυσι τὴν μὲν τοῦ γένους ἀγχιστείαν Ἀριστοδήμῳ διδοῦσαν
τὸν κλῆρον, τὴν δὲ ποίησιν παραπλησίαν οὖσαν· οὐ γὰρ
ζῶν, φησίν, ὁ Λεωκράτης ἐποιήσατο παῖδα τὸν Λεωχάρη,
καθάπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευ-
τὴν ἐπ' ἀποστερήσει τῆς οὐσίας παρὰ τοὺς νόμους ἡ εἰσποίησις
γίνεται. λέγει δὲ τὸν λόγον τοῦ Ἀριστοδήμου ὁ υἱός.*

Αἴτιος μέν ἐστι Λεωχάρης οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦ καὶ αὐτὸς κρίνεσθαι καὶ ἐμὲ νεώτερον ὄντα λέγειν ἐν ὑμῖν, ἀξιῶν κληρονομεῖν ὧν οὐ προσῆκεν

αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ τούτων ψευδῆ διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ
2 *ἄρχοντι ποιησάμενος. ἡμῖν μὲν γὰρ ἀναγκαῖον ἦν,* 1081
τοῦ νόμου τὰς ἀγχιστείας τοῖς ἐγγυτάτω γένους ἀπο-
διδόντος, οὖσιν οἰκείοις Ἀρχιάδου τοῦ ἐξ ἀρχῆς κατα-
λιπόντος τὸν κλῆρον, μήτε τὸν οἶκον ἐξερημωθέντα
τὸν ἐκείνου περιιδεῖν, μήτε τῆς οὐσίας ἑτέρους κληρο-
νομήσαντας, οἷς οὐδ' ὁτιοῦν προσήκει· οὗτος δ' οὔτε
γένει τοῦ τετελευτηκότος υἱὸς ὤν, οὔτ' εἰσποιηθεὶς
κατὰ τοὺς νόμους, ὡς ἐγὼ δείξω, διαμεμαρτύρηκεν
οὕτω τὰ ψευδῆ προπετῶς, ἀφαιρούμενος ἡμῶν τὴν
3 *κληρονομίαν. δέομαι δ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοη-*
θῆσαι τῷ τε πατρὶ τουτῳὶ καὶ ἐμοί, ἐὰν λέγωμεν τὰ
δίκαια, καὶ μὴ περιιδεῖν πένητας ἀνθρώπους καὶ ἀσθε-
νεῖς καταστασιασθέντας ὑπὸ παρατάξεως ἀδίκου. ἡμεῖς
μὲν γὰρ ταῖς ἀληθείαις πιστεύοντες εἰσεληλύθαμεν,
καὶ ἀγαπῶντες, ἄν τις ἡμᾶς ἐᾷ τῶν νόμων τυγχάνειν·
οὗτοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ τοῖς ἀναλώμασιν ἰσχυριζό-
μενοι διατετελέκασιν, εἰκότως οἶμαι· ἐκ γὰρ τῶν ἀλλο-
τρίων ῥᾳδίως ἀναλίσκουσιν, ὥστε καὶ τοὺς συνεροῦντας
ὑπὲρ αὑτῶν καὶ τοὺς μαρτυρήσοντας τὰ ψευδῆ πολ-
4 *λοὺς πεπορίσθαι. ὁ δὲ πατὴρ οὗτος (εἰρήσεται γάρ)*
ἅμα τῆς πενίας, ἧς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ τοῦ ἰδιώ-
της εἶναι φανερὰς ἔχων τὰς μαρτυρίας ἀγωνίζεται·
διατελεῖ γὰρ ἐν Πειραιεῖ κηρύττων· τοῦτο δ' ἐστὶν
οὐ μόνον ἀπορίας ἀνθρωπίνης τεκμήριον, ἀλλὰ καὶ
ἀσχολίας τῆς εἰς τὸ πραγματεύεσθαι· ἀνάγκη γὰρ ἡμε-
ρεύειν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸν τοιοῦτον. ἃ δεῖ λογιζομένους
ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι, εἰ μὴ τῷ δικαίῳ ἐπιστεύομεν, οὐκ
ἄν ποτ' εἰσήλθομεν εἰς ὑμᾶς.

5 *Περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων καὶ προϊόντος τοῦ* 1082
λόγου σαφέστερον ἀκούσεσθε· ὑπὲρ αὐτῆς δὲ τῆς δια-

μαρτυρίας καὶ τοῦ ἀγῶνος ἤδη νομίζω δεῖν διδάσκειν.
εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκ τῆς διαμαρτυρίας
αὐτῆς Λεωχάρης ἤμελλεν ἀπολογούμενος δείξειν ὡς
ἔστιν υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδου, οὐδὲν ἂν ἔδει πολλῶν
λόγων, οὐδ' ἄνωθεν ὑμᾶς ἐξετάζειν τὸ γένος τὸ ἡμέ-
6 τερον· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν διαμεμαρτυρημένα ἕτερον
τρόπον ἔχει, ὁ δὲ πολὺς τοῦ λόγου τούτοις ἔσται ὡς
εἰσεποιήθησαν, καὶ κατὰ τὴν ἀγχιστείαν γνήσιοι ὄντες
δικαίως ἂν τῆς οὐσίας κληρονομοῖεν, ἀναγκαῖον ὦ
ἄνδρες δικασταὶ διὰ ταῦτα μικρῷ ἄνωθεν τὰ περὶ τοῦ
γένους ὑμῖν διεξελθεῖν· ἐὰν γὰρ τοῦτο σαφῶς μάθητε,
7 οὐ μὴ παρακρουσθῆθ' ὑπ' αὐτῶν τῷ λόγῳ. ἔστι γὰρ
ὁ μὲν ἀγὼν οὑτοσὶ κλήρου διαδικασίας, ἀμφισβητεῖται
δὲ παρὰ μὲν ἡμῶν κατὰ γένος ἡ ἀγχιστεία, παρὰ δὲ
τούτων κατὰ ποίησιν· ὁμολογοῦμεν δ' ἐναντίον ὑμῶν
δεῖν τὰς ποιήσεις κυρίας εἶναι, ὅσαι ἂν κατὰ τοὺς νό-
μους δικαίως γένωνται. ὥστε ταύτας τὰς ὑποθέσεις
μεμνημένοι, ἂν δείξωσιν ὑμῖν διδόντας τοὺς νόμους
αὐτοῖς ἃ διαμεμαρτυρήκασι, ψηφίσασθε αὐτοῖς τὸν
8 κλῆρον. καὶ ἐὰν ἐκ μὲν τῶν νόμων μὴ ὑπάρχῃ, δίκαια
δὲ καὶ φιλάνθρωπα φαίνωνται λέγοντες, καὶ οὕτω
συγχωροῦμεν. ἵνα δ' εἰδῆθ' ὅτι κατὰ γένος ἐγγύτατα
ὄντες οὐ μόνον τούτῳ ἐνισχυριζόμεθα, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασι, πρῶτον μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ γένους
ὑμᾶς διδάξομεν, ὅθεν ἐστὶν ὁ κλῆρος· νομίζω γάρ, 1083
ἂν τούτῳ τῷ μέρει τοῦ ἀγῶνος σαφῶς παρακολουθή-
σητε, καὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς οὐδενὸς ἀπολειφθήσεσθαι.
9 Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ γίγνονται
Εὐθυμάχῳ τῷ Ὀτρυνεῖ υἱεῖς τρεῖς, Μειδυλίδης καὶ
Ἄρχιππος καὶ Ἀρχιάδης, καὶ θυγάτηρ ᾗ ὄνομα ἦν
Ἀρχιδίκη. τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς, τὴν

μὲν Ἀρχιδίκην ἐκδιδόασι Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ, αὐ-
τῶν δὲ τριῶν ὄντων ὁ μὲν Ἄρχιππος τριηραρχῶν ἐτε-
λεύτησε τὸν βίον ἐν Μηθύμνῃ, ὁ δὲ Μειδυλίδης οὐ
πολλῷ χρόνῳ γαμεῖ ὕστερον Μνησιμάχην Λυσίππου
10 τοῦ Κριωέως θυγατέρα. καὶ γίγνεται αὐτῷ θυγάτηρ
ὄνομα Κλειτομάχη, ἣν ἠβουλήθη μὲν ἐκεῖνος ἀγάμῳ
τῷ ἀδελφῷ ὄντι τῷ ἑαυτοῦ ἐκδοῦναι· ἐπειδὴ δ' ὁ
Ἀρχιάδης οὐκ ἔφη προαιρεῖσθαι γαμεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν
οὐσίαν ἀνέμητον διὰ ταῦτα συγχωρήσας εἶναι ᾤκει
καθ' αὑτὸν ἐν τῇ Σαλαμῖνι, οὕτως ἤδη ὁ Μειδυλίδης
ἐκδίδωσι τὴν αὑτοῦ θυγατέρα Ἀριστοτέλει Παλληνεῖ,
τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ. καὶ γίγνονται ἐξ αὐτοῦ υἱεῖς
τρεῖς, Ἀριστόδημός τε οὑτοσὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς καὶ
Ἁβρώνιχος ὁ θεῖος καὶ Μειδυλίδης, ὃς νῦν τετελευ-
11 τηκὼς τυγχάνει. καὶ ἡ μὲν τοῦ γένους ἀγχιστεία τοῦ
ἡμετέρου, ἐν ᾧ ἐστιν ὁ κλῆρος, σχεδὸν οὕτως ἔχει ὦ
ἄνδρες δικασταί. Ἀρχιάδῃ γὰρ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς
μὲν γένει ἐγγυτάτω, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀξιοῦν-
τες τῆς ἐκείνου οὐσίας κληρονομεῖν καὶ τὸ γένος μὴ
περιιδεῖν ἐξερημωθέν, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ
κλήρου· οὗτοι δ' ἔχοντες οὐ δικαίως τὰ χρήματα δια-
μεμαρτυρήκασι νυνί, τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενοι ποιή- 1084
12 σει, φάσκοντες δὲ καὶ συγγενεῖς εἶναι. περὶ μὲν οὖν
ταύτης τῆς ποιήσεως, ὃν τρόπον ἔχει, σαφῶς ὑμᾶς
ὕστερον διδάξομεν· περὶ δὲ τοῦ γένους, ὡς οὐκ εἰσὶν
ἡμῶν ἐγγυτέρω, τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. ἓν μὲν οὖν
ὁμολογεῖται, τὸ κρατεῖν τῶν κληρονομιῶν τοὺς ἄρρε-
νας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων· ἁπλῶς γὰρ τοῖς ἐγγυ-
τάτω πρὸς ἀνδρῶν, ὅταν μὴ παῖδες ὦσιν, ὁ νόμος τὰς
κληρονομίας ἀποδίδωσιν. οὗτοι δ' ἐσμὲν ἡμεῖς· ἄπαις
μὲν γὰρ ὁ Ἀρχιάδης ὁμολογεῖται τετελευτηκέναι, τούτῳ

13 *δὲ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς ἐσμεν ἐγγυτάτω. πρὸς δὲ καὶ
ἐκ γυναικῶν οἱ αὐτοὶ οὗτοι· ὁ γὰρ Μειδυλίδης ἀδελ-
φὸς ἦν τοῦ Ἀρχιάδου, τοῦ δὲ Μειδυλίδου θυγάτηρ ἡ
τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μήτηρ, ὥστε γίγνεται Ἀρχιάδης,
ὑπὲρ οὗ τοῦ κλήρου τὴν ἐπιδικασίαν ποιούμεθα νυνί,
θεῖος τῇ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ μητρὶ ἐκ πατραδέλφων,
πρὸς ἀνδρῶν ἔχων τὴν συγγένειαν ταύτην καὶ οὐ πρὸς
γυναικῶν. Λεώστρατος δ' οὑτοσὶ γένει τε ἀπωτέρω
ἐστὶ καὶ πρὸς γυναικῶν οἰκεῖος Ἀρχιάδῃ· ἡ γὰρ [τοῦ]
Λεωκράτους μήτηρ τοῦ τούτου πατρὸς ἀδελφιδῆ ἦν
τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ καὶ τῷ Μειδυλίδῃ, ἀφ' ὧν ἡμεῖς
ὄντες ἀξιοῦμεν τῆς κληρονομίας τυχεῖν.*

14 *Πρῶτον μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸ γένος ἡμῶν
ὅτι οὕτως ἔχει, ὥσπερ καὶ λέγομεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν
τὰς μαρτυρίας, ἔπειτα μετὰ ταῦτα τὸν νόμον αὐτὸν
τὸν τοῖς τε γένεσι καὶ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν
τὰς κληρονομίας ἀποδιδόντα· τὰ γὰρ κεφάλαια τοῦ
ἀγῶνος, καὶ ὑπὲρ ὧν ὀμωμοκότες οἴσετε τὴν ψῆφον,* 1085
*σχεδόν τι ταῦτ' ἔστιν. καί μοι κάλει τούς τε μάρτυ-
ρας δευρὶ καὶ τὸν νόμον ἀναγίγνωσκε.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ΝΟΜΟΣ.

15 *Τὰ μὲν τοίνυν περὶ τὸ γένος τό τε τούτων καὶ τὸ
ἡμέτερον οὕτως ἔχει ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥστε τοὺς
ἐπιδεδειχότας ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν ὡς εἰσὶ γένει
ἐγγυτέρω προσήκει κληρονομεῖν, καὶ μὴ τὴν τοῦ δια-
μαρτυρήσαντος ἀπόνοιαν κρείττω τῶν ὑμετέρων νόμων
γενέσθαι. καὶ γὰρ εἰ τῇ ποιήσει ἰσχυρίζονται, ἣν ὡς
ἐγένετο ἡμεῖς δείξομεν, τετελευτηκότος γε τοῦ εἰσποιη-
θέντος δήπου ἄπαιδος καὶ τοῦ οἴκου μέχρι τῆς ἡμε-
τέρας λήξεως ἐξηρημωμένου, πῶς οὐ προσήκει τοὺς*

ἐγγυτάτω γένει ὄντας, τούτους τὴν κληρονομίαν κομί-
σασθαι, καὶ ὑμᾶς μὴ τοῖς δυναμένοις ἄριστα παρα-
σκευάσασθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν πολιτῶν
16 βοηθεῖν; εἰ μὲν οὖν ἐφ' ἡμῖν ἦν, ὥστε δεῖξασι τὰ
περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς καταβῆναι
καὶ μηδενὸς ἔτι πλείονος λόγου προσδεῖσθαι, σχεδόν
τι τῶν μεγίστων εἰρημένων οὐκ ἂν ἠνωχλοῦμεν τὰ
πλείω. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι τοῖς μὲν νόμοις οὐκ ἐνισχυ-
ριοῦνται, τῷ δὲ προειληφέναι τι τῶν πραγμάτων ἐκ
τοῦ ἄνωθεν χρόνου καὶ τῷ ἐμβεβατευκέναι εἰς τὴν
οὐσίαν, τούτοις τεκμηρίοις χρώμενοι φήσουσι κληρονο-
μεῖν, ἀναγκαῖον ἴσως καὶ περὶ τούτων ἐστὶν εἰπεῖν,
καὶ δεῖξαι τούτους πάντων ἀνθρώπων βιαιοτάτους
ὄντας.

17 Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκδιδόασι τὴν
ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῶν ὁ Μειδυλίδης καὶ ὁ Ἀρχιάδης
Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ θυγατρὸς 1086
τῆς ἐκδοθείσης ἀδελφῆς ταύτης αὐτῶν γίγνεται Λεω-
κράτης ὁ πατὴρ Λεωστράτου τουτουί, σκέψασθε ὡς
πολλοστὸς εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιάδου συγγένειαν προσ-
ήκων, ὑπὲρ οὗ τὴν διαμαρτυρίαν πεποίηνται. τούτων
δ' οὕτως ἐχόντων, ὁ μὲν Ἀρχιάδης οὐκ ἐγάμει, ὁ δὲ
Μειδυλίδης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, πάππος δὲ τουτουὶ ἔγη-
18 μεν. καὶ οὐδέπω τὴν οὐσίαν ἐνέμοντο, ἀλλ' ἑκάτερος
ἔχων τὰ ἱκανὰ ὁ μὲν Μειδυλίδης ἐν τῷ ἄστει διέμε-
νεν, ὁ δ' Ἀρχιάδης ἐν Σαλαμῖνι ᾤκει. οὐ πολλῷ δὲ
χρόνῳ ὕστερον ἀποδημίας τινὸς εἰς τὴν ὑπερορίαν
συμβάσης τῷ Μειδυλίδῃ τῷ πάππῳ τῷ τοῦ πατρός,
ἠρρώστησεν ὁ Ἀρχιάδης, καὶ τελευτᾷ τὸν βίον ἀπόν-
τος τοῦ Μειδυλίδου ἄγαμος ὤν. τί τούτου σημεῖον;
λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου τάφῳ.

19 ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ ἔχων τὴν τῆς συγγενείας τῆς
πρὸς γυναικῶν πρόφασιν Λεωκράτης ὁ τουτουὶ πατὴρ
Λεωστράτου, εἰσποιεῖ αὑτὸν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ, καὶ
ἐνεβάτευσεν εἰς τὴν οὐσίαν ὡς ὑπ' ἐκείνου ζῶντος
ἔτι εἰσποιηθείς. ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδυλίδης ἠγανάκτει
τε τῷ γεγενημένῳ καὶ οἷος ἦν ἐπεξιέναι τῷ Λεωκρά-
τει· πειθόντων δὲ τῶν οἰκείων καὶ δεομένων ἐᾶν ἐν
τῷ οἴκῳ εἶναι τὸν Λεωκράτην υἱὸν εἰσποιητὸν τῷ
Ἀρχιάδῃ, συνεχώρησεν ὁ Μειδυλίδης, οὐχ ἡττηθεὶς ἐν
δικαστηρίῳ, ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον ὑπὸ τούτων ἀπατηθείς,
20 ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις πιθόμενος. καὶ ὁ μὲν
Μειδυλίδης ταῦτα πράξας τελευτᾷ τὸν βίον, ὁ δὲ Λεω-
κράτης εἶχε τὴν τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίαν καὶ ἐκληρονόμει
πολλὰ ἔτη ὡς ὢν ἐκείνου υἱὸς ποητός· ἡμεῖς δὲ παρὰ 1087
τὸ τὸν Μειδυλίδην ταῦτα συγχωρῆσαι ἡσυχίαν εἴχομεν.
χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ—τοῖς γὰρ μετὰ ταῦτα
λόγοις ἤδη σφόδρα τὸν νοῦν προσέχετε ὦ ἄνδρες δικα-
21 σταί· ὁ γὰρ Λεωκράτης ὁ εἰσποητὸς γενόμενος τῷ
Ἀρχιάδῃ, ἐγκαταλιπὼν τουτουὶ Λεώστρατον ἐν τῷ
οἴκῳ υἱὸν γνήσιον, ἐπανῆλθεν αὐτὸς εἰς τοὺς Ἐλευ-
σινίους, ὅθεν ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' οὐ-
δέπω ἡμεῖς οὐδὲν τῶν [πραγμάτων] περὶ τὸν κλῆρον
22 ἐκινοῦμεν, ἀλλ' ἐμένομεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν. πάλιν τοί-
νυν Λεώστρατος αὐτὸς οὑτοσί, εἰσποιητὸς ὢν υἱὸς καὶ
ἐγκαταλειφθεὶς ἐν τῷ τοῦ Ἀρχιάδου οἴκῳ, ἐπανέρχεται,
ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς Ἐλευσινίους, ἐγκατα-
λιπὼν υἱὸν γνήσιον καὶ διὰ τριῶν σωμάτων κυρίαν
τὴν ἐξ ἀρχῆς πόησιν παρὰ τοὺς νόμους καταστήσας.
23 πῶς γὰρ οὐ παρὰ τοὺς νόμους, ὁπότ' εἰσποιητὸς αὐτὸς
ὢν εἰσποητοὺς υἱοὺς ἐγκαταλείπων ἐπανῄει; καὶ τοῦτο
διατετέλεκε ποιῶν μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, καὶ διὰ

τούτου τοῦ τρόπου τὴν κληρονομίαν ἡμῶν ἀποστερή-
σειν οἴονται, ἐνεργαζόμενοι μὲν καὶ ἐμπαιδοτροφού-
μενοι τῇ τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίᾳ, ἐπανιόντες δ' ἐπὶ τὴν
πατρῴαν οὐσίαν ἐκεῖθεν ἀεί, κἀκείνην μὲν ἀκέραιον
24 φυλάττοντες, ταύτην δ' ἀναλίσκοντες. ἀλλ' ὅμως τού-
των τοιούτων ὄντων, ὅπερ εἶπον, ἡμεῖς ὑπεμένομεν
ἅπαντα. μέχρι τίνος; ἕως ὁ Λεωκράτης ὁ ὑπὸ Λεω-
στράτου ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ἐγκαταλειφθεὶς υἱὸς
τετελεύτηκεν ἄπαις. τούτου δὲ ἄπαιδος τετελευτηκότος, 1088
ἀξιοῦμεν ἡμεῖς οἱ γένει ἐγγυτάτω ὄντες Ἀρχιάδῃ κλη-
ρονομεῖν τῆς οὐσίας, καὶ μὴ τοῦτον τῷ τετελευτηκότι
τῷ αὐτῷ εἰσποητῷ ὄντι υἱὸν εἰσποιεῖν ἐπ' ἀποστε-
25 ρήσει τῶν ἡμετέρων. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸς ζῶν ἐποιήσατο,
καίπερ ὄντος παρὰ τὸν νόμον τοῦ ἔργου, οὐκ ἂν ἀν-
τελέγομεν· ἐπειδὴ δ' οὔτε γόνῳ ἦν αὐτῷ υἱὸς οὐδεὶς
οὔτ' ἐποιήσατο ζῶν, ὁ δὲ νόμος τοῖς ἐγγυτάτω γένους
τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσι, πῶς οὐ δίκαιοί ἐσμεν
26 ἡμεῖς τούτων μὴ ἀποστερηθῆναι κατ' ἀμφότερα; καὶ
γὰρ τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗ ἦν ἡ οὐσία τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐγγυ-
τάτω γένει ἐσμὲν καὶ τῷ εἰσποιητῷ Λεωκράτει· τοῦ
μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἐπανεληλυθὼς εἰς τοὺς Ἐλευσινίους
οὐκέτι τὴν κατὰ τὸν νόμον οἰκειότητα ἔλιπεν αὐτῷ,
ἡμεῖς δέ, παρ' οἷς ἦν ἐν τῷ γένει, τὴν ἀναγκαιοτάτην
συγγένειαν εἴχομεν, ὄντες ἀνεψιαδοῖ ἐκείνῳ. ὥστ' εἰ
μὲν βούλει, τοῦ Ἀρχιάδου συγγενεῖς ὄντες ἀξιοῦμεν
κληρονομεῖν, εἰ δὲ βούλει, τοῦ Λεωκράτους· τετελευ-
τηκότος γὰρ ἄπαιδος αὐτοῦ, οὐδεὶς ἡμῶν γένει ἐγγυ-
27 τέρω ἐστί. καὶ διὰ μὲν σὲ ὦ Λεώστρατε ὁ οἶκος ἐξη-
ρήμωται· τῆς γὰρ οὐσίας τὴν οἰκειότητα, οὐ τῶν ἀνδρῶν
τῶν ποησαμένων διετήρεις. ἕως μέν γε τελευτήσαντος
τούτου οὐδεὶς ἠμφεσβήτει τοῦ κλήρου, οὐδένα εἰσεπόεις

τῷ Ἀρχιάδῃ υἱόν· ἐπειδὴ δ' ἡμεῖς συγγενεῖς ὄντες
ἥκομεν εἰς τὸ μέσον, τηνικαῦτα εἰσποεῖς, ἵνα τὴν οὐ-
σίαν κατάσχῃς. καὶ φῂς μὲν οὐδὲν εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ,
πρὸς ὃν εἰσεποιήθης, διαμαρτυρεῖς δὲ πρὸς ἡμᾶς, τὸ
ὁμολογούμενον γένος ἐξελαύνων· εἰ γὰρ μηδέν ἐστιν 1089
ἐν τῷ οἴκῳ, τί σὺ ἐλαττοῖ τοῦ μηδενὸς ἡμῶν κληρο-
28 νομησάντων; ἀλλὰ γὰρ ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ πλεονεξία
τοιαύτη ἐστὶν αὐτοῦ ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσθ' ἡγεῖσθαι
δεῖν ἐν Ἐλευσινίοις τε τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἐπανελ-
θὼν ἔχειν, ἐφ' ἅ τ' εἰσεποιήθη, μὴ ὄντος ἐν τῷ οἴκῳ
υἱοῦ, καὶ τούτων κύριος γενέσθαι. καὶ ταῦτα πάντα
ῥᾳδίως διοικεῖται· πρὸς γὰρ ἀνθρώπους ἡμᾶς πένητας
καὶ ἀδυνάτους ἔχων ἀναλίσκειν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων
πολὺ περίεστιν. διόπερ οἶμαι ὑμᾶς δεῖν βοηθεῖν τοῖς
μὴ πλεονεκτῆσαί τι βουλομένοις, ἀλλ' ἀγαπῶσιν ἐάν
29 τις ἡμᾶς τῶν νόμων ἐᾷ τυγχάνειν. τί γὰρ δεῖ ποιεῖν
ἡμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί; διὰ τριῶν τῆς ποιήσεως ἐμμε-
νούσης, καὶ τοῦ τελευταίου ἐγκαταλειφθέντος, τούτου
ἄπαιδος τετελευτηκότος, μὴ κομίσασθαι τὰ ἡμέτερ'
αὐτῶν χρόνῳ ποτέ; τοῦτο τοίνυν ἔχοντες τὸ δίκαιον
ἐλάχομεν τοῦ κλήρου πρὸς τὸν ἄρχοντα. οὑτοσὶ δὲ
Λεωχάρης προπετῶς διαμαρτυρήσας τὰ ψευδῆ, οἴεται
δεῖν παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀποστερῆσαι ἡμᾶς τῆς
κληρονομίας.

30 Πρῶτον μὲν οὖν, ὅτι τά τε περὶ τὰς ποιήσεις καὶ
τὸ γένος τὸ τούτων ἀληθῆ εἰρήκαμεν, καὶ ἡ λουτρο-
φόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου μνήματι, ταύ-
τας ὑμῖν τὰς μαρτυρίας βουλόμεθ' ἀναγνῶναι· ἔπειτ'
ἤδη καὶ τὰ λοιπὰ σαφῶς διδάξομεν ὑμᾶς, ὥστ' ἐξελέγ-
ξαι τούτους τὰ ψευδῆ διαμεμαρτυρηκότας. καί μοι
λαβὲ τὰς μαρτυρίας ἃς λέγω.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

81 *Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ πράγματος λόγος καὶ τὸ ἁπλοῦν
δίκαιον περὶ τῆς κληρονομίας οὕτως ἔχει ὦ ἄνδρες
δικασταί, τῶν τε πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς αὐτὰ τὰ* 1090
*κεφάλαια σχεδόν τι ἀκηκόατε. ἃ δὲ μετὰ τὴν τοῦ κλή-
ρου λῆξιν πεποιήκασι καὶ ὃν τρόπον ἡμῖν κεχρημένοι
εἰσίν, ἀναγκαῖον νομίζω εἰπεῖν· οἶμαι γὰρ περὶ κλήρου*
82 *ἀγῶνα μηδένας ἄλλους παρανενομῆσθαι οἷα ἡμᾶς. ἐπειδὴ
γὰρ ἐτελεύτησεν ὁ Λεωκράτης καὶ ἡ ταφὴ ἐγένετο αὐ-
τῷ, πορευομένων ἡμῶν εἰς τὰ κτήματα διὰ τὸ ἄπαιδά
τε τὸν ἄνδρα καὶ ἄγαμον τετελευτηκέναι, ἐξήγαγε
Λεώστρατος οὑτοσὶ φάσκων αὑτοῦ εἶναι. καὶ τὸ μὲν
ποεῖν τι τῶν νομιζομένων κωλῦσαι ἡμᾶς τῷ τετελευ-
τηκότι, πατὴρ ὢν αὐτὸς ἐκείνου, ἔχει λόγον, καίπερ
ὄντος παρανόμου τοῦ ἔργου· τῷ γὰρ φύσει πατρὶ τῆς
ταφῆς τὴν ἐπιμέλειαν παραδίδοσθαι εἰκός ἐστιν, ἔπειτα
μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις ἡμῖν, ὧν ἦν συγγενὴς κατὰ*
83 *τὴν πόησιν ὁ τετελευτηκώς. ἐπεὶ δὲ τὰ νομιζόμενα
ἐγένετο, κατὰ ποῖον νόμον φανεῖται ἐρήμου ὄντος τοῦ
οἴκου τοὺς ἐγγυτάτω γένους ἡμᾶς ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς
οὐσίας; ὅτι νὴ Δία πατὴρ ἦν τοῦ τετελευτηκότος.
ἀπεληλυθώς γ' εἰς τὸν πατρῷον οἶκον καὶ οὐκέτι τῆς
οὐσίας, ἐφ' ᾗ ἐγκατέλιπε τὸν υἱόν, κύριος ὤν· εἰ δὲ*
84 *μή, τί τῶν νόμων ὄφελος; γενομένης οὖν τῆς ἐξαγω-
γῆς, ἵνα τὰ πλεῖστα παραλίπω, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρ-
χοντα τοῦ κλήρου, οὔτε γόνῳ, ὥσπερ εἶπον, υἱέος
οὐδενὸς ὄντος τῷ τετελευτηκότι, οὔτ' εἰσποιητοῦ γεγε-
νημένου κατὰ τοὺς νόμους. μετὰ δὲ ταῦτα Λεώστρατος
οὑτοσὶ παρακαταβάλλει ὡς υἱὸς Ἀρχιάδου ἐκείνου, οὐκ* 1091
*ἐπιλογισάμενος οὐθ' ὅτι ἐπανεληλύθει εἰς τοὺς Ἐλευ-
σινίους, οὐθ' ὅτι οἱ εἰσποιητοὶ οὐκ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν,*

35 *ἀλλ' ὑπὸ τῶν εἰσποιουμένων καθίστανται· ἀλλὰ γὰρ
οἶμαι ἁπλοῦν τι διελογίσατο, δεῖν αὐτὸν καὶ δικαίως
καὶ ἀδίκως ἀμφισβητεῖν τῶν ἀλλοτρίων. καὶ πρῶτον
μὲν ἐλθὼν οἷος ἦν εἰς τὸν Ὀτρυνέων πίνακα τὸν
ἐκκλησιαστικὸν ἐγγράφειν αὑτὸν Ἐλευσίνιος ὤν, καὶ
τοῦτο διῳκεῖτο, ἔπειτα, πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ ἐν τῷ
ληξιαρχικῷ γραμματείῳ τῷ τῶν Ὀτρυνέων, μετέχειν
τῶν κοινῶν, τηλικαύτην παρανομίαν προαιρούμενος*
36 *παρανομεῖν ἕνεκα πλεονεξίας. αἰσθόμενοι δ' ἡμεῖς
μαρτύρων ἐναντίον ἐκωλύσαμεν τὸ γιγνόμενον, καὶ
ᾠόμεθα δεῖν κριθῆναι πρῶτον τὴν κληρονομίαν παρ'
ὑμῖν, πρὶν ἐπὶ τὸ ὄνομά τινα τὸ τοῦ Ἀρχιάδου εἰσποιη-
θῆναι. κωλυθεὶς δὲ καὶ ἐξελεγχθεὶς πρὸς τῷ πίνακι
καὶ ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀγορᾷ ὅτι ἠδίκει πολλῶν
ἐναντίον, ᾤετο δεῖν μηδὲν ἧττον βιάζεσθαι καὶ κρείτ-
των ταῖς παρασκευαῖς τῶν ὑμετέρων νόμων γενέσθαι.*
37 *τί τούτου τεκμήριον; συναγαγὼν τινας τῶν Ὀτρυνέων
ὀλίγους καὶ τὸν δήμαρχον πείθει, ἐπειδὰν ἀνοιχθῇ τὸ
γραμματεῖον, ἐγγράψαι αὐτόν. καὶ μετὰ ταῦτα ἧκε
Παναθηναίων ὄντων τῶν μεγάλων τῇ διαδόσει πρὸς
τὸ θεωρικόν, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι δημόται ἐλάμβανον,
ἠξίου καὶ αὐτῷ δίδοσθαι καὶ ἐγγραφῆναι εἰς τὸ γραμ-
ματεῖον ἐπὶ τὸ τοῦ Ἀρχιάδου ὄνομα. διαμαρτυρομένων
δὲ ἡμῶν, καὶ τῶν ἄλλων δεινὸν φασκόντων εἶναι τὸ
γιγνόμενον, ἀπῆλθεν οὔτ' ἐγγραφεὶς οὔτε τὸ θεωρικὸν*
38 *λαβών. τὸν δὲ παρὰ τὸ ψήφισμα τὸ ὑμέτερον ἀξιοῦντα* 1092
*τὸ θεωρικὸν λαμβάνειν, πρὶν ἐγγραφῆναι εἰς τοὺς
Ὀτρυνέας, ὄντα ἐξ ἑτέρου δήμου, τοῦτον οὐκ οἴεσθε
τοῦ κλήρου παρὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητεῖν; ἢ τὸν
πρὸ τῆς τοῦ δικαστηρίου γνώσεως οὕτως ἀδίκους πλεο-
νεξίας διοικούμενον, τοῦτον πῶς εἰκὸς τῷ πράγματι*

πιστεύειν; ὁ γὰρ τὸ θεωρικὸν ἀδίκως ἀξιώσας λαμ-
βάνειν καὶ περὶ τοῦ κλήρου τῇ αὐτῇ διανοίᾳ δῆλον
39 ὅτι κέχρηται νυνί. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἄρχοντά γ'
ἐξηπάτησε παρακαταβάλλων πρὸς ἡμᾶς καὶ ἀντεγράψατο
Ὀτρυνεὺς εἶναι ἐν Ἐλευσινίοις δημοτευόμενος. ἐπειδὴ
τοίνυν τούτων πάντων ἀπετύγχανε, ταῖς παρελθούσαις
ἀρχαιρεσίαις ταύταις παρασκευασάμενός τινας τῶν δη-
μοτῶν ἠξίου οὗτος ἐγγράφεσθαι ποητὸς υἱὸς τῷ Ἀρχι-
40 άδῃ. ἀντιλεγόντων δ' ἡμῶν καὶ ἀξιούντων, ἐπειδὰν
τοῦ κλήρου ἡ διαδικασία γένηται, τηνικαῦτα τοὺς δη-
μότας τὴν ψῆφον φέρειν, πρότερον δὲ μή, τοῦτο μὲν
ἐπείσθησαν οὐ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τοὺς νόμους·
δεινὸν γὰρ ἐδόκει εἶναι τὸν παρακαταβεβληκότα τοῦ
κλήρου εἰσποιεῖν αὐτὸν ἔτι τῶν πραγμάτων ἀκρίτων
ὄντων· ὃ δὲ μετὰ ταῦτα διοικεῖται Λεώστρατος οὑτοσί,
41 τοῦτο πάντων δεινότατόν ἐστιν. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸς
ἀπετύγχανε τοῦ ἐγγραφῆναι, εἰσποιεῖ Λεωχάρην τὸν
αὑτοῦ υἱὸν Ἀρχιάδῃ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, πρὶν
τοῦ δήμου τὴν δοκιμασίαν γενέσθαι, οὐκ εἰσηγμένου
δ' εἰς τοὺς φράτεράς πω τοὺς Ἀρχιάδου, ἀλλ' ἐπειδὴ
ἐνεγράφη, τηνικαῦτα πείσας ἕνα τινὰ τῶν φρατέρων
42 ἐνέγραψεν εἰς τὸ φρατερικὸν γραμματεῖον. καὶ μετὰ 1093
ταῦτα τῇ διαμαρτυρίᾳ τῇ πρὸς τῷ ἄρχοντι τοῦτον ἐπιγρά-
φεται, ὡς υἱὸν ὄντα γνήσιον τοῦ τετελευτηκότος ἔτη
πολλά, τὸν πρώην καὶ χθὲς ἐγγραφέντα. καὶ συμβαίνει
ἀμφοτέρους αὐτοὺς τῆς κληρονομίας ἀμφισβητεῖν· ὅ τε
γὰρ Λεώστρατος οὑτοσὶ παρακατέβαλε τοῦ κλήρου ὡς
υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδῃ, ὅ τε Λεωχάρης οὑτοσὶ διαμε-
μαρτύρηκεν ὡς υἱὸς ὢν γνήσιος τοῦ αὐτοῦ πατρός,
43 οὐδέτερος δ' αὐτῶν ζῶντι, ἀλλὰ τετελευτηκότι εἰσποιεῖ
αὑτόν. ἡμεῖς δ' οἰόμεθα δεῖν ὦ ἄνδρες δικασταί,

ἐπειδὰν περὶ τούτου τοῦ ἀγῶνος ὑμεῖς τὴν ψῆφον
ἐνέγκητε, τηνικαῦτα ἐκ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω ἡμῶν
εἰσποεῖν υἱὸν τῷ τετελευτηκότι, ὅπως ἂν ὁ οἶκος μὴ
ἐξερημωθῇ.

44 Πρῶτον μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἐπανῆλ-
θεν εἰς τοὺς Ἐλευσινίους ἐκ τῶν Ὀτρυνέων Λεώστρα-
τος οὑτοσὶ καταλιπὼν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ γνήσιον, καὶ
ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔτι πρότερον τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐπε-
ποιήκει, καὶ ὡς ὁ καταλειφθεὶς ἄπαις τετελεύτηκε, καὶ
ὡς ὁ νῦν διαμεμαρτυρηκὼς πρότερον εἰς τοὺς δημότας
ἢ εἰς τοὺς φράτερας ἐνεγράφη, τούτων ὑμῖν τὰς τῶν
φρατέρων καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας ἀναγνώσε-
ται, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν εἰρημένων, ὧν οὗτοι πε-
ποιήκασιν, ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας καθ' ἓν ἕκα-
στον παρέξομαι. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας δευρί.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

45 Τῶν μὲν τοίνυν πραγμάτων ἁπάντων ἀκηκόατε ὦ
ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς γεγενημένων περὶ
τὸν κλῆρον τοῦτον καὶ τῶν ὕστερον συμβάντων, ἐπειδὴ
τάχιστα τὴν λῆξιν ἡμεῖς ἐποιησάμεθα. λοιπὸν δ' ἐστὶ 1094
περί τε τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν
νόμων, καθ' οὓς ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν· ἔτι δέ, ἂν
ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ καὶ μὴ μέλλωμεν ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἐξε-
λέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθησόμενα, ὅτι οὔτε δίκαια
οὔθ' ὑγιῆ ἐστιν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν διαμαρτυρίαν
ἀναγνώτω, καὶ σφόδρα τὸν νοῦν αὐτῇ προσέχετε· περὶ
γὰρ ταύτης ἡ ψῆφος οἰσθήσεται νυνί.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

46 Οὐκοῦν δήπου διαμεμαρτύρηκεν οὗτος, ὡς ἀκηκό-
ατε, ‘μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον τὸν Ἀρχιάδου, ὄντων

*αὐτῷ παίδων γνησίων καὶ κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν.'
ἐξετάσωμεν τοίνυν, εἰ εἰσὶν ἢ τὰ ψευδῆ διαμεμαρτύρη-
κεν οὗτος. ὁ γὰρ Ἀρχιάδης ἐκεῖνος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆ-
ρος, ἐποιήσατο υἱὸν τὸν τοῦ διαμεμαρτυρηκότος νυνὶ
πάππον· ἐκεῖνος δ' ἐγκαταλιπὼν υἱὸν γνήσιον τὸν τού-
του πατέρα Λεώστρατον ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Ἐλευσι-
47 νίους. μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς οὑτοσὶ Λεώστρατος πάλιν
ἐγκαταλιπὼν υἱὸν ᾤχετο ἀπιὼν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον·
ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τούτου τελευταῖος ἁπάντων
τῶν εἰσποιηθέντων τετελεύτηκεν ἄπαις, ὥστε γίγνεται
ἔρημος ὁ οἶκος, καὶ ἐπανελήλυθεν ἡ κληρονομία πάλιν
48 εἰς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγγύτατα γένους ὄντας. πῶς ἂν οὖν
εἴησαν κατὰ τὴν διαμαρτυρίαν υἱεῖς ἔτι τινὲς τῷ Ἀρ-
χιάδῃ, ᾧ οἱ μὲν εἰσποιηθέντες ὁμολογοῦνται ἐπανελη-
λυθέναι, ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς τελευταῖος ἄπαις τετε-
λεύτηκεν; οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν οἶκον ἐρημωθῆναι. ὁπότε
δ' ἔρημος ὁ οἶκος, οὐκ ἂν εἴησαν υἱεῖς ἔτι ἐκείνῳ
γνήσιοι. οὗτος τοίνυν διαμεμαρτύρηκε τοὺς οὐκ ὄντας* 1095
*εἶναι, καὶ γέγραφεν ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ 'ὄντων παί-
49 δων,' ἕνα φάσκων αὐτὸν εἶναι. ἀλλὰ μὴν 'γνησίων'
γ' ὅταν λέγῃ 'καὶ κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν', παρα-
κρούεται παρὰ τοὺς νόμους. τὸ μὲν γὰρ γνήσιόν
ἐστιν, ὅταν ᾖ γόνῳ γεγονός· καὶ ὁ νόμος ταῦτα μαρ-
τυρεῖ λέγων, 'ἣν ἂν ἐγγυήσῃ πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ἢ πάπ-
πος, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους.' τὸ δὲ 'κυρίως'
κατὰ τῶν ποιήσεων ὁ νομοθέτης ἔλαβεν, ὑπολαμβάνων
δεῖν, ὅταν τις ὢν ἄπαις καὶ κύριος τῶν ἑαυτοῦ ποιή-
σηται υἱόν, ταῦτα κύρια εἶναι. οὗτος τοίνυν γόνῳ μὲν
οὐδένα φησὶν Ἀρχιάδῃ γενέσθαι υἱόν, διαμεμαρτύρηκε
δὲ 'γνησίων ὄντων,' ἐναντίαν τῷ πράγματι τὴν δια-
50 μαρτυρίαν ποιησάμενος. ποιητὸς δ' ὁμολογῶν εἶναι,*

φαίνεται οὐκ εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ τετελευτηκότος αὐ-
τοῦ, ὥστε πῶς ἔτι σοι κύρια ταῦτ' ἂν εἴη κατὰ τὸν
θεσμόν; ὅτι νὴ Δί' ἐγγέγραπται Ἀρχιάδῃ υἱός. ὑπό
γε τούτων πρώην βιασαμένων, ἤδη τῆς τοῦ κλήρου
διαδικασίας ἐνεστηκυίας· οὐ δὴ δίκαιον ἐν τεκμηρίου
51 μέρει ποιεῖσθαι τἀδίκημα. καὶ γὰρ ἐκεῖνο πῶς οὐ δει-
νόν ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου αὐ-
τίκα μάλα φήσειν ποητὸν εἶναι, ἐν δὲ τῇ διαμαρτυρίᾳ
τοῦτο μὴ τολμῆσαι γράψαι, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν ταύτῃ δια-
μεμαρτυρημένα εἶναι ὡς ὑπὲρ υἱοῦ γόνῳ γεγονότος,
τὰ δ' αὐτίκα μάλα ῥηθησόμενα ὡς εἰσποητοῦ; εἰ δὲ
τὴν ἀπολογίαν ἐναντίαν τῇ διαμαρτυρίᾳ ποιήσονται,
πῶς οὐκ ἢ τὸν λόγον ἀνάγκη ἢ τὴν διαμαρτυρίαν
ψευδῆ εἶναι; εἰκότως δ' οὐ προσέγραψαν τὴν πόησιν
τῇ διαμαρτυρίᾳ. ἔδει γὰρ ἐγγράψαι αὐτοὺς 'εἰσποιη- 1096
σαμένου τοῦ δεῖνος'· ὁ δ' οὐκ εἰσεποιήσατο, ἀλλ' ἑαυ-
τοὺς εἰσποιοῦντες ἀποστεροῦσιν ἡμᾶς τῆς κληρονομίας.
52 τὸ μετὰ ταῦτα τοίνυν πῶς οὐκ ἄτοπον καὶ δεινόν
ἐστιν, ἅμα παρακαταβεβληκέναι τοῦ κλήρου πρὸς τῷ
ἄρχοντι ὡς ὄντα αὐτὸν Ἀρχιάδου Λεώστρατον του-
τονί, τὸν Ἐλευσίνιον τοῦ Ὀτρυνέως, διαμεμαρτυρηκέ-
ναι δ' ἕτερον, ὡς αὐτοὶ ὁρᾶτε, φάσκοντα καὶ τοῦτον
Ἀρχιάδου υἱὸν εἶναι; καὶ ποτέρῳ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς
53 ὡς ἀληθῆ λέγοντι; αὐτὸ γὰρ τοῦτο τεκμήριον οὐκ ἐλά-
χιστόν ἐστι τοῦ ψευδῆ τὴν διαμαρτυρίαν γεγενῆσθαι,
τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος μὴ τὸν αὐτὸν ἀμφι-
σβητεῖν. εἰκότως· ὅτε γὰρ οἶμαι Λεώστρατος οὑτοσὶ
παρακατέβαλλε τοῦ κλήρου πρὸς ἡμᾶς, οὔπω ὁ δια-
μεμαρτυρηκὼς νῦν ἐνεγέγραπτο [ὡς] δημότης εἶναι.
ὥστε πάντων ἂν δεινότατα πάθοιμεν, εἰ τῇ ὕστερον τῶν
πραγμάτων γεγενημένῃ διαμαρτυρίᾳ πιστεύσαιτε ὑμεῖς.

54 *Ἀλλὰ μὴν καὶ πρεσβύτερά γε αὐτοῦ διαμεμαρτύρη-
κεν. ὁ γὰρ μήπω ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ὤν, ὅθ'
ἡ λῆξις αὕτη τοῦ κλήρου ἐγένετο, πῶς ἂν εἰδείη τι
τούτων; ἔπειτ' εἰ μὲν αὐτὸν διεμεμαρτυρήκει, εἶχεν ἂν
λόγον αὐτῷ τὸ πρᾶγμα· ἀδίκως μὲν ἂν ἔγραφεν, οὐ-
δὲν δ' ἧττον ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν γ' ὄντος.
νῦν δὲ γνησίους υἱοὺς γέγραφε τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ
εἶναι, τόν τε αὐτοῦ πατέρα δηλονότι καὶ τὸν κατὰ τὴν
ἐξ ἀρχῆς ποίησιν, οὐκ ἐπιλογισάμενος ὅτι ἐπανεληλυθό-
τες ἦσαν. οὐκοῦν ἀνάγκη πρεσβυτέρας πράξεις αὐτὸν
καὶ μὴ τὰς ἐφ' ἑαυτοῦ γεγενημένας διαμεμαρτυρηκέ-
ναι. εἶθ' ὑμεῖς τῷ τοῦτο τετολμηκότι πιστεύσετε ὡς 1097
55 ἀληθῆ λέγοντι; νὴ Δί', ἀλλ' ἀκηκοὼς τοῦ αὐτοῦ πα-
τρὸς διαμεμαρτύρηκεν. ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν ⟨πλὴν⟩
τῶν τετελευτηκότων κωλύει ⟨μαρτυρεῖν· οὗτος δὲ
τετόλμηκε⟩ διαμαρτυρεῖν ζῶντος τοῦ πατρὸς τὰ ὑπ'
ἐκείνου πραχθέντα· ἐπεὶ κἀκεῖνο. διὰ τί ποτε Λεώ-
στρατος οὑτοσὶ οὐχ αὑτὸν, ἀλλὰ τοῦτον ἐπεγρά-
ψατο τῇ διαμαρτυρίᾳ; τὰ γὰρ πρεσβύτερα τῶν πρα-
γμάτων τὸν πρεσβύτερον ἔδει διαμαρτυρεῖν. ὅτι νὴ
Δί', ἂν εἴποι, τοῦτον εἰσπεποίηκα υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ.
56 οὐκοῦν σὲ τὸν εἰσποιοῦντα καὶ κατασκευάζοντα τὰ
πράγματα καὶ λόγον ἔδει διδόναι, γενόμενον ὑπεύθυ-
νον ὧν πεποίηκας· πολλή γ' ἀνάγκη. ἀλλὰ τοῦτο μὲν
ἔφυγες, τῇ διαμαρτυρίᾳ δὲ τοῦτον τὸν οὐδὲν εἰδότ'
ἐπεγράψω. ὥστε φανερὸν ὑμῖν ἐστιν ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, τὰ διαμαρτυρούμενα μὴ εἶναι ἀληθῆ, καὶ παρ'
αὐτοῖς γε τούτοις ὁμολογεῖται. καὶ μὴν κἀκεῖνο δίκαιόν
ἐστι, μὴ λέγοντος αὐτίκα μάλ' ἀκούειν Λεωστράτου
τουτουί, ὑπὲρ ὧν γε διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐτόλμησεν.*
57 *Ὡς δὲ καὶ τῶν ἀγώνων ἀδικώτατοι καὶ πλείστης*

ὀργῆς ἄξιοι τοῖς ἀγωνιζομένοις αἱ διαμαρτυρίαι εἰσί,
μάλιστ᾽ ἄν τις ἐκεῖθεν καταμάθοι. πρῶτον μὲν γὰρ
οὐκ ἀναγκαίως ἔχουσιν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ἀλλ᾽ ἐκ προ-
αιρέσεως καὶ βουλήσεως τῆς τοῦ διαμαρτυροῦντος γί-
γνονται. εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν διαμφισβητουμένων μὴ
ἔστιν ἄλλον τρόπον δίκην λαβεῖν ἢ διαμαρτυρήσαντα,
58 ἴσως ἀναγκαῖον τὸ διαμαρτυρεῖν· εἰ δὲ καὶ ἄνευ δια-
μαρτυρίας πρὸς ἅπασι τοῖς συνεδρίοις ἔστι λόγου μὴ
ἀποστερηθῆναι, πῶς οὐ προπετείας καὶ τῆς μεγίστης
ἀπονοίας σημεῖον τὸ διαμαρτυρεῖν ἐστιν; οὐδὲ γὰρ ὁ
νομοθέτης ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐποίησε τοῖς ἀντιδίκοις,
ἀλλ᾽ ἂν βούλωνται διαμαρτυρεῖν, ἔδωκεν, ὥσπερ διά- 1098
πειραν ποιούμενος τῶν τρόπων ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν,
59 πῶς ποτ᾽ ἔχοιμεν πρὸς τὸ προπετῶς τι πράττειν. ἔτι
τοίνυν ἐπὶ τὸ τῶν διαμαρτυρούντων μέρος οὔτε δικα-
στήρια ἦν ἂν οὔτε ἀγῶνες ἐγίγνοντο· κωλύει γὰρ πάντα
ταῦτα τὸ τῶν διαμαρτυριῶν γένος καὶ ἀποκλείει εἰσα-
γωγῆς ἕκαστα τῆς εἰς τὸ δικαστήριον, κατά γε τὴν τοῦ
διαμαρτυροῦντος βούλησιν. διόπερ οἶμαι δεῖν κοινοὺς
ἐχθροὺς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ὑπολαμβάνειν πᾶ-
σιν εἶναι, καὶ μηδέποτε τυγχάνειν αὐτοὺς συγγνώμης
ἀγωνιζομένους παρ᾽ ὑμῖν· προελόμενος γὰρ ἕκαστος
αὐτῶν τὸν ἐκ τοῦ διαμαρτυρῆσαι κίνδυνον, οὐκ ἀναγ-
κασθεὶς εἰσέρχεται.

60 Ὅτι μὲν οὖν ἡ διαμαρτυρία ψευδής ἐστι, καὶ ἐκ
τῶν γεγραμμένων καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων σχε-
δὸν ἀκριβῶς μεμαθήκατε. ὅτι δὲ καὶ οἱ νόμοι ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἀποδιδόασι, τοῦθ᾽
ὑμᾶς διὰ βραχέων βούλομαι διδάξαι, οὐχ ὡς οὐ μεμα-
θηκότας καὶ ἐν τοῖς ἐν ἀρχῇ εἰρημένοις, ἀλλ᾽ ἵνα μᾶλ-
λον πρὸς τὴν τούτων ψευδολογίαν τὰ δίκαια μνημο-

61 νεύητε. τὸ μὲν γὰρ σύνολον, ὄντες Ἀρχιάδῃ, οὗ ἐστιν
ὁ κλῆρος οὑτοσί, πρὸς ἀνδρῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω,
καὶ τῆς ποιήσεως, ἧς ἐκεῖνος ἐποιήσατο, τῶν μὲν ἐπα-
νεληλυθότων εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τοῦ δ' ἐγκατα-
λειφθέντος ἄπαιδος τετελευτηκότος, τούτων δ' οὕτως
62 ἐχόντων ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν, οὐδεμίαν οὐσίαν Λεω-
στράτου ἀφελόμενοι (οὗτοι μὲν γὰρ τὰς ἑαυτῶν ἔχουσι),
τῆς ὑπ' Ἀρχιάδου δὲ καταλειφθείσης καὶ οὔσης ἐκ τῶν
νόμων ἡμετέρας. ὁ γὰρ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ κε-
λεύει κρατεῖν τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων· 1099
οὗτοι δ' ἡμεῖς ἐσμεν. οὐκ ἦσαν τοίνυν παῖδες ἐκείνῳ·
63 οἱ δ' * * ὄντες ἡμεῖς ἐσμεν. ἔπειτ' οὐ δίκαιον δήπου
τὸν ποιητὸν υἱὸν ποιητοὺς ἑτέρους εἰσάγειν, ἀλλ' ἐγ-
καταλείπειν μὲν γιγνομένους, ὅταν δὲ τοῦτ' ἐπιλίπῃ,
τοῖς γένεσιν ἀποδιδόναι τὰς κληρονομίας· ταῦτα γὰρ
οἱ νόμοι κελεύουσιν. ἐπεὶ πῶς οὐκ ἐκκλείεται εἷς ἕκα-
στος ὑμῶν τῆς κατὰ γένος ἀγχιστείας, ὅταν τοῖς ποιη-
τοῖς ἡ ἄδεια αὕτη δοθῇ; ὁρᾶτε γὰρ ὅτι ταῖς κολα-
κείαις οἱ πλεῖστοι ψυχαγωγούμενοι καὶ ταῖς πρὸς τοὺς
οἰκείους διαφοραῖς πολλάκις φιλονικοῦντες ποιητοὺς
υἱεῖς ποιοῦνται· εἰ δ' ἔσται τῷ εἰσποιηθέντι παρὰ τὸν
νόμον εἰσποιεῖν ὃν ἂν βούληται, οὐδέποτε τοῖς γένε-
64 σιν αἱ κληρονομίαι δοθήσονται. ἃ καὶ προνοηθεὶς ὁ
νομοθέτης ἀπεῖπε τῷ ποιητῷ αὐτῷ ὄντι ποητὸν υἱὸν
μὴ ποεῖσθαι, τίνα τρόπον διορίσας περὶ τούτων; ὅταν
εἴπῃ 'υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπόντα ἐπανιέναι', δηλοῖ
δήπου φανερῶς ὅτι οὐ δεῖ ποιεῖσθαι· ἀδύνατον γάρ
ἐστιν υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπεῖν, ἐὰν μὴ γόνῳ γεγο-
νὼς ᾖ τινι. σὺ τοίνυν ὦ Λεώστρατε ἀξιοῖς τῷ τετε-
λευτηκότι εἰσποητῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ὄντι ποιητὸν
ἐπὶ τὸν κλῆρον εἰσαγαγεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τὰ σαυτοῦ κτή-

ματα καὶ οὐκ εἰς τὰ κατὰ νόμον τῷ προσήκοντι δοθη-
65 *σόμενα βαδίζων. ἡμεῖς δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ὁ τετελευτηκὼς ἐποιήσατό τινα, καίπερ οὐ διδόντος τοῦ νόμου, συνεχωροῦμεν ἂν αὐτῷ, ἢ εἰ διαθήκας κατελελοίπει, καὶ ταύταις ἂν ἐνεμείναμεν, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτοι ὄντες διετελοῦμεν, οὐκ ἐναντιούμενοι τούτοις ἔχουσι τὴν οὐσίαν καὶ ἐπανιοῦσιν ἄνω,*
66 *καθ' ὃν δήποτε τρόπον ἐβούλοντο. ἐπεὶ δὲ νυνί ποτε* 1100
ὑπὸ τούτων αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τὸ πρᾶγμ' ἐξελήλεγκται, οἰόμεθα δεῖν κληρονομεῖν τῶν Ἀρχιάδου, καὶ παρ' ἡμῶν εἶναι τὸν υἱὸν τὸν εἰσποιούμενον τῶν μὴ πεποιημένων πρότερον, μὴ παρὰ τούτων. δικαίως γὰρ ὁ νομοθέτης, οἶμαι, ὥσπερ καὶ τὰς ἀτυχίας τῶν οἰκείων καὶ τὰς ἐκδόσεις τῶν γυναικῶν τοῖς ἐγγυτάτω γένους προσέταττε ποιεῖσθαι, οὕτως καὶ τὰς κληρονομίας καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν τοῖς αὐτοῖς ἀπο-
67 *δέδωκεν. τὸ δὲ πάντων μέγιστον καὶ γνωριμώτατον ὑμῖν· ὁ γὰρ τοῦ Σόλωνος νόμος οὐδὲ διαθέσθαι τὸν ποιητὸν ἐᾷ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, οἷ ἂν ποιηθῇ. εἰκότως οἶμαι· τῷ γὰρ κατὰ νόμον εἰσποιηθέντι ἐπὶ τὰ ἑτέρου οὐχ οὕτως, ὡς περὶ τῶν ἰδίων κτημάτων, βουλευτέον ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς νόμοις ἀκολούθως, περὶ ἑκάστου τῶν*
68 *γεγραμμένων ὡς ὁ νόμος λέγει. 'ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο' φησίν 'ὅτε Σόλων εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχήν, ἐξεῖναι αὐτοῖς διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλωσιν', ὡς τοῖς γε ποιηθεῖσιν οὐκ ἐξὸν διαθέσθαι, ἀλλὰ ζῶντας ἐγκαταλιπόντας υἱὸν γνήσιον ἐπανιέναι, ἢ τελευτήσαντας ἀποδιδόναι τὴν κληρονομίαν τοῖς ἐξ ἀρχῆς οἰκείοις οὖσι τοῦ ποιησαμένου.*

XLV.

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

*Ὅτ' Ἀπολλόδωρος ἔκρινε Φορμίωνα τῆς τραπέζης ἀφορ-
μὴν ἐγκαλῶν, ὁ δὲ τὴν δίκην παρεγράψατο, Στέφανος μετ'
ἄλλων τινῶν ἐμαρτύρησε Φορμίωνι, ὡς ἄρ' ὁ μὲν Φορμίων
προὐκαλεῖτ' Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφ' εἶναι τῶν* 1101
*διαθηκῶν τῶν τοῦ πατρὸς Πασίωνος, ἃ Φορμίων παρέσχεν,
ἀνοῖξαι τὰς διαθήκας αὐτάς, ἃς ἔχει καὶ παρέχεται Ἀμφίας,
Ἀπολλόδωρος δ' ἀνοίγειν οὐκ ἠθέλησεν, ἔστι δ' ἀντίγραφα
τάδε τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος. ταύτην ἐμαρτύρησαν
τὴν μαρτυρίαν οἱ περὶ Στέφανον, τοῦ Ἀπολλοδώρου λέγον-
τος κατὰ τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἄρα τὰς διαθήκας πέπλακε
καὶ τὸ ὅλον πρᾶγμα σκευώρημ' ἐστίν. ἡττηθεὶς τοίνυν τὴν
δίκην Ἀπολλόδωρος, ὑπὲρ τῆς μαρτυρίας ὡς ψευδοῦς οὔσης
τῷ Στεφάνῳ δικάζεται.*

---

*Καταψευδομαρτυρηθεὶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ
παθὼν ὑπὸ Φορμίωνος ὑβριστικὰ καὶ δεινά, δίκην
παρὰ τῶν αἰτίων ἥκω ληψόμενος παρ' ὑμῖν. δέομαι
δὲ πάντων ὑμῶν καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, πρῶτον
μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου· μέγα γὰρ τοῖς ἠτυχηκόσιν,
ὥσπερ ἐγώ, δυνηθῆναι περὶ ὧν πεπόνθασιν εἰπεῖν καὶ
εὐμενῶς ἐχόντων ὑμῶν ἀκροατῶν τυχεῖν· εἶτ' ἂν ἀδι-*
2 *κεῖσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ἐπιδείξω δ'
ὑμῖν τουτονὶ Στέφανον καὶ μεμαρτυρηκότα τὰ ψευδῆ,
καὶ δι' αἰσχροκέρδειαν τοῦτο πεποιηκότα, καὶ κατήγορον* 1102
*αὐτὸν αὐτοῦ γιγνόμενον· τοσαύτη περιφάνεια τοῦ πρά-
γματός ἐστιν. ἐξ ἀρχῆς δ' ὡς ἂν οἷός τ' ὦ διὰ βρα-*

χυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι τὰ πεπραγμένα μοι πρὸς
Φορμίωνα, ἐξ ὧν ἀκούσαντες τήν τ' ἐκείνου πονηρίαν
καὶ τούτους, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, γνώσεσθε.
3 Ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ πολλῶν χρημάτων ὑπὸ
τοῦ πατρὸς καταλειφθέντων μοι, καὶ ταῦτα Φορμίω-
νος ἔχοντος, κἄτι πρὸς τούτοις τὴν μητέρα γήμαντος
τὴν ἐμὴν ἀποδημοῦντος ἐμοῦ δημοσίᾳ τριηραρχοῦντος
ὑμῖν (ὃν τρόπον δ', οὐκ ἴσως καλὸν υἱεῖ περὶ μητρὸς
ἀκριβῶς εἰπεῖν), ἐπειδὴ καταπλεύσας ᾐσθόμην καὶ τὰ
πεπραγμέν' εἶδον, πόλλ' ἀγανακτήσας καὶ χαλεπῶς
4 ἐνεγκών, δίκην μὲν οὐχ οἷός τ' ἦν ἰδίαν λαχεῖν (οὐ
γὰρ ἦσαν ἐν τῷ τότε καιρῷ δίκαι, ἀλλ' ἀνεβάλλεσθ'
ὑμεῖς διὰ τὸν πόλεμον), γραφὴν δ' ὕβρεως γράφομαι
πρὸς τοὺς θεσμοθέτας αὐτόν. χρόνου δὲ γιγνομένου,
καὶ τῆς μὲν γραφῆς ἐκκρουομένης, δικῶν δ' οὐκ οὐ-
σῶν, γίγνονται παῖδες ἐκ τούτου τῇ μητρί. καὶ μετὰ
ταῦτ' (εἰρήσεται γὰρ ἅπασα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθει' ὦ
ἄνδρες δικασταί) πολλοὶ μὲν καὶ φιλάνθρωποι λόγοι
παρὰ τῆς μητρὸς ἐγίγνοντο καὶ δεήσεις ὑπὲρ Φορμίω-
νος τουτουί, πολλοὶ δὲ καὶ μέτριοι καὶ ταπεινοὶ παρ'
5 αὐτοῦ τούτου. ἵνα δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συντέμω
ταῦτα, ἐπειδὴ ποιεῖν τ' οὐδὲν ᾤετο δεῖν ὧν τόθ' ὡμο-
λόγησε, καὶ τὰ χρήματ' ἀποστερεῖν ἐνεχείρησεν ἃ τῆς
τραπέζης εἶχεν ἀφορμήν, δίκην ἠναγκάσθην αὐτῷ λα-
χεῖν, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐξουσία ἐγένετο. γνοὺς δ' οὗτος 1103
ὅτι πάντ' ἐξελεγχθήσεται καὶ κάκιστος ἀνθρώπων περὶ
ἡμᾶς γεγονὼς ἐπιδειχθήσεται, μηχανᾶται καὶ κατα-
σκευάζει ταῦτα, ἐφ' οἷς οὑτοσὶ Στέφανος τὰ ψευδῆ
μου κατεμαρτύρησεν. καὶ πρῶτον μὲν παρεγράψατο
τὴν δίκην, ἣν ἔφευγε [Φορμίων], μὴ εἰσαγώγιμον
εἶναι· ἔπειτα μάρτυρας, ὡς ἀφῆκα αὐτὸν τῶν ἐγκλη-

μάτων, παρέσχετο ψευδεῖς, καὶ μισθώσεώς τινος
ἐσκευωρημένης καὶ διαθήκης οὐδεπώποτε γενομένης.
6 προλαβὼν δέ μου πρότερος λέγειν, διὰ τὸ παραγρα-
φὴν εἶναι καὶ μὴ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι, καὶ ταῦτ' ἀνα-
γνοὺς καὶ τἄλλ' ὡς αὑτῷ συμφέρειν ἡγεῖτο ψευσά-
μενος, οὕτω διέθηκε τοὺς δικαστάς, ὥστε φωνὴν μηδ'
ἡντινοῦν ἐθέλειν ἀκούειν ἡμῶν· προσοφλὼν δὲ τὴν
ἐπωβελίαν καὶ οὐδὲ λόγου τυχεῖν ἀξιωθείς, ἀλλ' ὑβρι-
σθεὶς ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις πώποτ' ἄλλος ἀνθρώπων,
ἀπῄειν βαρέως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ χαλεπῶς φέ-
7 ρων. λόγον δ' ἐμαυτῷ διδοὺς εὑρίσκω τοῖς δικάσασι
μὲν τότε πολλὴν συγγνώμην οὖσαν (ἐγὼ γὰρ αὐτὸς
οὐκ ἂν οἶδ' ὅ τι ἄλλ' εἶχον ψηφίσασθαι, τῶν πεπρα-
γμένων μὲν μηδὲν εἰδώς, τὰ δὲ μαρτυρούμεν' ἀκούων),
τούτους δ' ἀξίους ὄντας ὀργῆς, οἳ τῷ τὰ ψευδῆ μαρ-
τυρεῖν αἴτιοι τούτων ἐγένοντο. περὶ μὲν δὴ τῶν ἄλλων
τῶν μεμαρτυρηκότων, ὅταν πρὸς ἐκείνους εἰσίω, τότ'
ἐρῶ· περὶ ὧν δ' οὑτοσὶ Στέφανος μεμαρτύρηκεν, ἤδη
8 πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν μαρ-
τυρίαν καὶ ἀνάγνωθί μοι, ἵν' ἐξ αὐτῆς ἐπιδεικνύω.
λέγε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1104

Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς, Ἔνδιος Ἐπιγένους
Λαμπτρεύς, Σκύθης Ἁρματέως Κυδαθηναιεὺς μαρτυροῦσι
παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τεισίᾳ Ἀχαρνεῖ, ὅτε προὐκα-
λεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα
εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὸ γραμματεῖον ὃ
ἐνεβάλετο Φορμίων εἰς τὸν ἐχῖνον, ἀνοίγειν τὰς διαθήκας
τὰς Πασίωνος, ἃς παρεῖχε πρὸς τὸν διαιτητὴν Ἀμφίας
ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής· Ἀπολλόδωρον δὲ οὐκ ἐθέλειν

*ἀνοίγειν· εἶναι δὲ τάδ' ἀντίγραφα τῶν διαθηκῶν τῶν
Πασίωνος.*

9 Ἠκούσατε μὲν τῆς μαρτυρίας ὦ ἄνδρες δικασταί,
νομίζω δ' ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲν τῶν ἄλλων αἰσθάνεσθέ
πω, τοῦτό γ' αὐτὸ θαυμάζειν, τὸ τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς
μαρτυρίας εἶναι πρόκλησιν, τὴν δὲ τελευτὴν διαθήκην.
οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οἶμαι δεῖν, ἐπειδάν, ὃ τῶν μεμαρ-
τυρημένων ὡσπερεὶ κεφάλαιόν ἐστ', ἐπιδείξω ψεῦδος
ὄν, τηνικαῦτ' ἤδη καὶ περὶ τῶν τοιούτων ποιεῖσθαι
10 τοὺς λόγους. ἔστι δὴ μεμαρτυρημένον αὐτοῖς, προκα-
λεῖσθαι Φορμίων' ἀνοίγειν τὰς διαθήκας, ἃς παρέχειν
πρὸς τὸν διαιτητὴν Τεισίαν Ἀμφίαν τὸν Κηφισοφῶν-
τος κηδεστήν· ἐμὲ δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δ'
ἃς αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν διαθήκας ἀντιγράφους ἐκεί-
11 νων. εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται. ἐγὼ τοίνυν περὶ μὲν
τοῦ προκαλεῖσθαί μ' ἢ μὴ ταῦτα Φορμίων' οὐδέν πω
λέγω, οὐδ' ὑπὲρ τοῦ τὰς διαθήκας ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς
εἶναι, ἀλλ' αὐτίχ' ὑμᾶς περὶ τούτων διδάξω· ἀλλ' ἃ
μεμαρτυρήκασιν, μή μ' ἐθέλειν τὸ γραμματεῖον ἀνοί-
γειν. ὡδὶ δὴ σκοπεῖτε, τοῦ τις ἂν εἵνεκ' ἔφευγεν ἀνοί-
γειν τὸ γραμματεῖον. ἵν' ἡ διαθήκη νὴ Δία μὴ φα- 1105
12 νερὰ γένοιτο τοῖς δικασταῖς. εἰ μὲν τοίνυν μὴ προσ-
εμαρτύρουν τῇ προκλήσει τὴν διαθήκην οὗτοι, λόγον
εἶχέν τιν' ἂν τὸ φεύγειν ἔμ' ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον·
προσμαρτυρούντων δὲ τούτων καὶ τῶν δικαστῶν ὁμοίως
ἀκουσομένων, τί ἦν μοι κέρδος τὸ μὴ ἐθέλειν; οὐδὲ
ἓν δήπου. αὐτὸ γὰρ τοὐναντίον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
κἂν εἰ μηδὲν προὐκαλοῦνθ' οὗτοι, λόγῳ δ' ἐχρῶντο
μόνον, καὶ παρεῖχέν τις αὐτοῖς γραμματεῖον ὡς διαθή-
13 κην, ἐμὸν ἦν τὸ προκαλεῖσθαι καὶ κελεύειν ἀνοίγειν
ταύτην, ἵν' εἰ μὲν ἄλλ' ἄττα τῶν ὑπὸ τούτων μεμαρ-

*τυρημένων ἦν τἀκεῖ γεγραμμένα, μάρτυρας εὐθὺς τῶν
περιεστηκότων πολλοὺς ποιησάμενος, τεκμηρίῳ τούτῳ
καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς κατασκευάζουσιν, ἐχρώμην· εἰ
δὲ ταῦτ' ἐνῆν, τὸν παρασχόντ' αὐτὸν ἠξίουν μαρτυ-
ρεῖν. ἐθελήσαντος μέν γ' ὑπεύθυνον ἐλάμβανον, εἰ δ'
ἔφευγεν, πάλιν αὐτὸ τοῦθ' ἱκανὸν τεκμήριον ἦν μοι
τοῦ πεπλάσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ δὴ καὶ συνέβαινεν ἐκεί-
νως μὲν ἕν' εἶναι, πρὸς ὃν τὰ πράγματ' ἐγίγνετό
μοι, ὡς δ' οὗτοι μεμαρτυρήκασι, πρὸς πολλούς. ἔστιν
οὖν ὅστις ἂν ὑμῶν ταῦθ' εἵλετο; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἡγοῦ-
14 μαι. οὐ τοίνυν οὐδὲ κατ' ἄλλου πιστεύειν ἐστὲ δίκαιοι.
καὶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοις μὲν πρόσεστιν ὀργὴ
τῶν πραττομένων ἢ λῆμμά τι κέρδους ἢ παροξυσμὸς
ἢ φιλονικία, ταῦτα μὲν ἄλλος ἂν ἄλλως πράξειε πρὸς
τὸν αὑτοῦ τρόπον· ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδέν, λογι-
σμὸς δ' ἐφ' ἡσυχίας τοῦ συμφέροντος, τίς οὕτως ἄφρων
ὅστις ἂν τὰ συνοίσοντ' ἀφείς, ἐξ ὧν κάκιον ἤμελλεν
ἀγωνιεῖσθαι, ταῦτ' ἔπραξεν; ἃ γὰρ οὔτ' εἰκότ' οὔτ' 1106
εὔλογ' οὔτ' ἂν ἔπραξ' οὐδὲ εἷς, ταῦθ' οὗτοι μεμαρ-
τυρήκασιν περὶ ἡμῶν.*

*15 Οὐ τοίνυν μόνον ἐξ ὧν ἐμὲ μὴ θέλειν τὸ γραμ-
ματεῖον ἀνοίγειν μεμαρτυρήκασι, γνοίη τις ἂν αὐτοὺς
ὅτι ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πρόκλησιν ὁμοῦ δια-
θήκῃ μαρτυρεῖν. οἶμαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι
ὅσα μὴ δυνατὸν πρὸς ὑμᾶς ἀγαγεῖν ἐστι τῶν πεπρα-
16 γμένων, τούτων προκλήσεις εὑρέθησαν. οἷον βασανίζειν
οὐκ ἔστιν ἐναντίον ὑμῶν· ἀνάγκη τούτου πρόκλησιν
εἶναι. οἷον εἴ τι πέπρακται καὶ γέγον' ἔξω που τῆς
χώρας, ἀνάγκη καὶ τούτου πρόκλησιν εἶναι, πλεῖν ἢ
βαδίζειν οὗ τὸ πρᾶγμ' ἐπράχθη· καὶ τῶν ἄλλων τῶν
τοιούτων. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ πράγματ' ἐφ' αὐτῶν ἔστιν*

ὑμῖν ἐμφανῆ ποιῆσαι, τί ἦν ἁπλούστερον ἢ ταῦτ' ἄγειν
17 εἰς μέσον; Ἀθήνησι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ἐτελεύτησεν
οὑμός, ἐγίγνετο δ' ἡ δίαιτ' ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ, μεμαρ-
τυρήκασι δ' οὗτοι παρέχειν τὸ γραμματεῖον Ἀμφίαν
πρὸς τὸν διαιτητήν. οὐκοῦν εἴπερ ἀληθὲς ἦν, ἐχρῆν
αὐτὸ τὸ γραμματεῖον εἰς τὸν ἐχῖνον ἐμβαλεῖν καὶ τὸν
παρέχοντα μαρτυρεῖν, ἵν' ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ τὰ
σημεῖ' ἰδεῖν, οἱ μὲν δικασταὶ τὸ πρᾶγμ' ἔγνωσαν, ἐγὼ
18 δ' εἴ τις ἠδίκει μ', ἐπὶ τοῦτον ἦα. νῦν δ' εἷς μὲν οὐ-
δεὶς ὅλον τὸ πρᾶγμ' ἀνεδέξατο, οὐδὲ μεμαρτύρηκεν
ἁπλῶς, ὡς ἄν τις τἀληθῆ μαρτυρήσειε, μέρος δ' ἕκα-
στος, ὡς δὴ σοφὸς καὶ διὰ τοῦτ' οὐ δώσων δίκην, ὁ
μὲν γραμματεῖον ἔχειν ἐφ' ᾧ γεγράφθαι διαθήκη Πα-
σίωνος, ὁ δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τούτου παρέχειν τοῦτ', εἰ
19 δ' ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, οὐδὲν εἰδέναι. οἶδι δὲ τῇ προ- 1107
κλήσει χρησάμενοι παραπετάσματι, διαθήκας ἐμαρτύρη-
σαν, ὡς ἂν μάλισθ' οἱ μὲν δικασταὶ ταύτην τὴν δια-
θήκην ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι, ἐγὼ δ' ἀπεκλείσθην
τοῦ λόγου τυχεῖν ὑπὲρ ὧν ἀδικοῦμαι, οὗτοι δὲ φωρα-
θεῖεν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότες. καίτοι τό γ' ἐναντίον
ᾤοντο τούτου. ἵνα δ' εἰδῆθ' ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
λαβὲ τὴν τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Κηφισοφῶν Κεφαλίωνος Ἀφιδναῖος μαρτυρεῖ κατα-
λειφθῆναι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς γραμματεῖον, ἐφ' ᾧ ἐπι-
γεγράφθαι διαθήκη Πασίωνος.

20 Οὐκοῦν ἦν ἁπλοῦν ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν ταῦτα
μαρτυροῦντα προσμαρτυρῆσαι 'εἶναι δὲ τὸ γραμματεῖον,
ὃ αὐτὸς παρέχει, τοῦτο', καὶ τὸ γραμματεῖον ἐμβαλεῖν.
ἀλλὰ τοῦτο μὲν οἶμαι τὸ ψεῦδος ἡγεῖτ' ὀργῆς ἄξιον,

καὶ δίκην ἂν ὑμᾶς παρ' αὐτοῦ λαβεῖν, γραμματεῖον
δ' αὐτῷ καταλειφθῆναι μαρτυρῆσαι φαῦλον καὶ οὐδέν.
ἔστι δὲ τοῦτ' αὐτὸ τὸ δηλοῦν καὶ κατηγοροῦν ὅτι πᾶν
21 τὸ πρᾶγμα κατεσκευάκασιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπῆν ἐπὶ τῆς
διαθήκης 'Πασίωνος καὶ Φορμίωνος', ἢ 'πρὸς Φορ-
μίων'' ἢ τοιοῦτό τι, εἰκότως ἂν αὐτὴν ἐτήρει τούτῳ·
εἰ δ', ὥσπερ μεμαρτύρηκεν, ἐπῆν 'διαθήκη Πασίω-
νος', πῶς οὐκ ἂν ἀνῃρήμην αὐτὴν ἐγώ, συνειδὼς μὲν
ἐμαυτῷ μέλλοντι δικάζεσθαι, συνειδὼς δ' ὑπεναντίαν
οὖσαν, εἴπερ ἦν τοιαύτη, τοῖς ἐμαυτῷ συμφέρουσι, κλη-
ρονόμος δ' ὢν καὶ ταύτης, εἴπερ ἦν τοὐμοῦ πατρός,
22 καὶ τῶν ἄλλων τῶν πατρῴων ὁμοίως; οὐκοῦν τῷ πα-
ρέχεσθαι μὲν Φορμίωνι, γεγράφθαι δὲ Πασίωνος, εἰᾶ-
σθαι δ' ὑφ' ἡμῶν, ἐξελέγχεται κατεσκευασμένη μὲν ἡ 1108
διαθήκη, ψευδὴς δ' ἡ τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρία.
ἀλλ' ἐῶ Κηφισοφῶντα· οὔτε γὰρ νῦν μοι πρὸς ἐκεῖνόν
ἐστιν, οὔτ' ἐμαρτύρησεν ἐκεῖνος περὶ τῶν ἐν ταῖς δια-
23 θήκαις ἐνόντων οὐδέν. καίτοι καὶ τοῦτο σκοπεῖτε, ὅσον
ἐστὶ τεκμήριον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ τούτους τὰ
ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι. εἰ γὰρ ὁ μὲν αὐτὸς ἔχειν τὸ
γραμματεῖον μαρτυρῶν, οὐκ ἐτόλμησ' ἀντίγραφ' εἶναι
ἃ παρείχετο Φορμίων τῶν παρ' αὐτῷ μαρτυρῆσαι, οὗ-
τοι δ' οὔτ' ἐξ ἀρχῆς ὡς παρῆσαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν,
οὔτ' ἀνοιχθὲν εἶδον πρὸς τῷ διαιτητῇ τὸ γραμματεῖον,
ἀλλὰ καὶ μεμαρτυρήκασιν αὐτοὶ μὴ θέλειν ἔμ' ἀνοί-
γειν, ταῦθ' ὡς ἀντίγραφ' ἐστὶν ἐκείνων μεμαρτυρη-
κότες, τί ἄλλ' ἢ σφῶν αὐτῶν κατήγοροι γεγόνασιν
ὅτι ψεύδονται;

24 Ἔτι τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πῶς γέγραπταί τις
ἂν ἐξετάσας τὴν μαρτυρίαν, γνοίη παντελῶς τοῦτο με-
μηχανημένους αὐτούς, ὅπως καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως

δόξει ταῦθ᾽ ὁ πατὴρ οὑμὸς διαθέσθαι. λαβὲ δ᾽ αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, καὶ λέγ᾽ ἐπισχὼν οὗ ἂν σε κελεύω, ἵν᾽ ἐξ αὐτῆς δεικνύω.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τεισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος —

25 *Ἐπίσχες. ἐνθυμεῖσθ᾽ ὅτι ‘τῶν διαθηκῶν’ γέγραπται ‘τῶν Πασίωνος’. καίτοι χρῆν τοὺς βουλομένους τἀληθῆ μαρτυρεῖν, εἰ τὰ μάλιστ᾽ ἐγίγνεθ᾽ ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο, ἐκείνως μαρτυρεῖν. λέγε τὴν μαρτυρίαν ἀπ᾽ ἀρχῆς πάλιν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1109

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τεισίᾳ —

Μαρτυροῦμεν· παρῆμεν γὰρ δή· λέγε.

ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον —

Καὶ τοῦτ᾽, εἴπερ προὐκαλεῖτ᾽, ὀρθῶς ἂν ἐμαρτύρουν.

εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος —

26 *Ἔχ᾽ αὐτοῦ. οὐδ᾽ ἂν εἷς ἔτι δήπου τοῦτ᾽ ἐμαρτύρησεν, εἰ μή τις καὶ παρῆν διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τὠμῷ· ἀλλ᾽ εὐθὺς ἂν εἶπε ‘τί δ᾽ ἡμεῖς ἴσμεν, εἴ τινές εἰσιν διαθῆκαι Πασίωνος;’ καὶ γράφειν ἂν αὐτὸν ἠξίωσεν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ τῆς προκλήσεως ‘εἰ μή φημ᾽ ἐγὼ ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν’, οὕτως ‘ὧν φησι Φορμίων Πασίωνα καταλιπεῖν’, οὐ ‘τῶν Πασίωνος.’ τοῦτο μὲν γὰρ ἦν εἶναι διαθήκας μαρτυρεῖν, ὅπερ ἦν τούτοις βούλημα, ἐκεῖνο δὲ φάσκειν Φορμίωνα· πλεῖστον δὲ δήπου κεχώρισται τό τ᾽ εἶναι καὶ τὸ τοῦτον φάσκειν.*

27 *Ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὑπὲρ ἡλίκων καὶ ὅσων ἦν τὸ κατασκεύασμα τὸ τῆς διαθήκης, μίκρ' ἀκούσατέ μου. ἦν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην ὧν διεφθάρκει, ἣν ἐμοὶ μὲν οὐ καλὸν λέγειν, ὑμεῖς δ' ἴστε, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω, ἔπειθ' ὑπὲρ τοῦ κατασχεῖν ὅσ' ἦν τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ χρήματα παρὰ τῇ μητρί, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ τοῦ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡμετέρων ἁπάντων κυρίῳ γενέσθαι. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τῆς διαθήκης αὐτῆς ἀκούσαντες γνώσεσθε· φανήσεται γὰρ οὐ πατρὸς ὡς ὑπὲρ υἱέων γράφοντος ἐοικυῖα [διαθήκῃ], ἀλλὰ δούλου λελυμασμένου τὰ τῶν δεσποτῶν, ὅπως μὴ δώσει δίκην σκοποῦντος.*
28 *λέγε δ' αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτήν, ἣν οὗτοι μετὰ τῆς* 111
προκλήσεως μεμαρτυρήκασιν· ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθ' ἃ λέγω.

ΔΙΑΘΗΚΗ.

Τάδε διέθετο Πασίων Ἀχαρνεύς· δίδωμι τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα Ἀρχίππην Φορμίωνι, καὶ προῖκα ἐπιδίδωμι Ἀρχίππῃ τάλαντον μὲν τὸ ἐκ Πεπαρήθου, τάλαντον δὲ τὸ αὐτόθεν, συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας καὶ χρυσία, καὶ τἄλλ' ὅσα ἐστὶν αὐτῇ ἔνδον, ἅπαντα ταῦτα Ἀρχίππῃ δίδωμι.

Ἠκούσατ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πλῆθος τῆς προικός, τάλαντον ἐκ Πεπαρήθου, τάλαντον αὐτόθεν, συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας καὶ χρυσία, καὶ τἄλλα, φησίν, ὅσ' ἔστ' αὐτῇ, δίδωμι, τούτῳ τῷ γράμματι καὶ τοῦ ζητῆσαί τι τῶν καταλειφθέντων ἀποκλείων ἡμᾶς.

29 *Φέρε δὴ δείξω τὴν μίσθωσιν ὑμῖν, καθ' ἣν ἐμεμίσθωτο τὴν τράπεζαν παρὰ τοῦ πατρὸς οὗτος. καὶ γὰρ ἐκ ταύτης, καίπερ ἐσκευωρημένης, ὄψεσθ' ὅτι πλάσμ'*

*ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη. δείξω δ' ἣν οὗτος παρέσχετο
μίσθωσιν, οὐκ ἄλλην τινά, ἐν ᾗ προσγέγραπται ἕνδεκα
τάλαντα ὁ πατὴρ ὀφείλων εἰς τὰς παρακαταθήκας τού-
30 τῳ. ἔστι δ' οἶμαι ταῦτα τοιαῦτα. τῶν μὲν οἴκοι χρη-
μάτων ὡς ἐπὶ τῇ μητρὶ δοθέντων διὰ τῆς διαθήκης
αὑτὸν ἐποίησε κύριον, ὥσπερ ἀκηκόατ' ἄρτι, τῶν δ'
ἐπὶ τῆς τραπέζης ὄντων, ἃ πάντες ᾔδεσαν καὶ λαθεῖν
οὐκ ἦν, διὰ τοῦ προσοφείλοντ' ἀποφῆναι τὸν πατέρ'
ἡμῶν, ἵν', ὅσ' ἐξελέγχοιτο ἔχων, κεκομίσθαι φαίη.
ὑμεῖς δ' ἴσως αὐτὸν ὑπειλήφατε, ὅτι σολοικίζει τῇ
φωνῇ, βάρβαρον καὶ εὐκαταφρόνητον εἶναι. ἔστι δὲ* 1111
*βάρβαρος οὗτος τῷ μισεῖν οὓς αὐτῷ προσῆκεν τιμᾶν·
τῷ δὲ κακουργῆσαι καὶ διορύξαι πράγματ' οὐδενὸς
31 λείπεται. λαβὲ δὴ τὴν μίσθωσιν καὶ λέγε, ἣν τὸν
αὐτὸν τρόπον διὰ προκλήσεως ἐνεβάλοντο.*

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Κατὰ τάδε ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν Φορμίωνι· μίσθωσιν φέρειν Φορμίωνα τῆς τραπέζης τοῖς παισὶ τοῖς Πασίωνος δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, χωρὶς τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως· μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεῦσαι χωρὶς Φορμίωνι, ἐὰν μὴ πείσῃ τοὺς παῖδας τοὺς Πασίωνος. ὀφείλει δὲ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἕνδεκα τάλαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας.

32 *Ἃς μὲν τοίνυν παρέσχετο συνθήκας ὡς κατὰ ταύτας μισθωσάμενος τὴν τράπεζαν, αὗταί εἰσιν ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀκούετε δ' ἐν ταύταις ἀναγιγνωσκομέναις, μίσθωσιν μὲν φέρειν τοῦτον, ἄνευ τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως, δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεύειν αὐτῷ, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. προσγέγραπται δὲ τελευταῖον*

‘ὀφείλει δὲ Πασίων ἕνδεκα τάλαντα εἰς τὰς παρακατα-
33 θήκας.’ ἔστιν οὖν ὅστις ἂν τοῦ ξύλου καὶ τοῦ χωρίου
καὶ τῶν γραμματείων τοσαύτην ὑπέμεινε φέρειν μί-
σθωσιν; ἔστι δ’ ὅστις ἄν, δι’ ὃν ὠφειλήκει τοσαῦτα
χρήμαθ’ ἡ τράπεζα, τούτῳ τὰ λοίπ’ ἐπέτρεψεν; εἰ γὰρ
ἐνεδέησε τοσούτων χρημάτων, τούτου διοικοῦντος ἐνε-
δέησεν. ἴστε γὰρ πάντες, καὶ ὅτ’ ἦν ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ
τραπεζιτεύειν, τοῦτον καθήμενον καὶ διοικοῦντ’ ἐπὶ
τῇ τραπέζῃ, ὥστ’ ἐν τῷ μύλωνι προσῆκεν αὐτὸν εἶναι
34 μᾶλλον ἢ τῶν λοιπῶν κύριον γενέσθαι. ἀλλ’ ἐῶ ταῦτα 1112
καὶ τἄλλ’ ὅσ’ ἂν περὶ τῶν ἕνδεκα ταλάντων ἔχοιμ’
εἰπεῖν, ὡς οὐκ ὤφειλ’ ὁ πατήρ, ἀλλ’ οὗτος ὑφῄρηται.
ἀλλ’ οὗ ἀνέγνων εἵνεκα, τοῦ τὴν διαθήκην ψευδῆ
δεῖξαι, τοῦθ’ ὑμᾶς ἀναμνήσω. γέγραπται γὰρ αὐτόθι,
μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεύειν Φορμίωνι, ἐὰν μὴ ἡμᾶς
πείσῃ. τοῦτο τοίνυν τὸ γράμμα παντελῶς δηλοῖ ψευδῆ
τὴν διαθήκην οὖσαν. τίς γὰρ ἂν ἀνθρώπων, ἃ μὲν
ἤμελλε τραπεζιτεύων οὗτος ἐργάζεσθαι, ταῦθ’ ὅπως
ἡμῖν τοῖς αὐτοῦ παισὶν, ἀλλὰ μὴ τούτῳ γενήσεται
προὐνοήθη, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐξεῖναι τούτῳ τραπε-
ζιτεύειν ἔγραψεν, ἵνα μὴ ἀφιστῆται ἀφ’ ἡμῶν· ἃ δ’
αὐτὸς εἰργασμένος ἔνδον κατέλειπε, ταῦθ’ ὅπως οὗτος
35 λήψεται παρεσκεύασεν; καὶ τῆς μὲν ἐργασίας ἐφθό-
νησεν, ἧς οὐδὲν αἰσχρὸν ἦν μεταδοῦναι· τὴν δὲ γυ-
ναῖκ’ ἔδωκεν, οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν κατέλειπεν ὄνειδος;
τυχὼν γε τῆς παρ’ ὑμῶν δωρειᾶς, εἶθ’ ὥσπερ ἂν
δοῦλος δεσπότῃ διδούς, ἀλλ’ οὐ τοὐναντίον, εἴπερ
ἐδίδου, δεσπότης οἰκέτῃ, προστιθεὶς προῖκα ὅσην οὐ-
36 δεὶς τῶν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι τούτῳ μὲν αὐτὸ
τοῦτ’ ἀγαπητὸν ἦν, τὸ τῆς δεσποίνης ἀξιωθῆναι· τῷ
πατρὶ δ’ οὐδὲ λαμβάνοντι τοσαῦτα χρήματα, ὅσα φασὶ

*διδόνθ' οὗτοι, εὔλογον ἦν πρᾶξαι ταῦτα. ἀλλ' ὅμως
ἃ τοῖς εἰκόσι, τοῖς χρόνοις, τοῖς πεπραγμένοις ἐξελέγ-
χεται ψευδῆ, ταῦτα μαρτυρεῖν οὐκ ὤκνησεν οὑτοσὶ
Στέφανος.*

37 *Εἶτα λέγει περιιών, ὡς ἐμαρτύρησε μὲν Νικοκλῆς
ἐπιτροπεῦσαι κατὰ τὴν διαθήκην, ἐμαρτύρησε δὲ Πα-
σικλῆς ἐπιτροπευθῆναι κατὰ τὴν διαθήκην. ἐγὼ δ'
αὐτὰ ταῦτ' οἶμαι τεκμήρι' εἶναι, τοῦ μήτ' ἐκείνους
τἀληθῆ μήτε τούσδε μεμαρτυρηκέναι. ὁ γὰρ ἐπιτρο-* 1113
*πεῦσαι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν, δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας
ἂν εἰδείη, καὶ ὁ ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας μαρ-*
38 *τυρῶν, δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας ἂν εἰδείη. τί οὖν μα-
θόντες ἐμαρτυρεῖθ' ὑμεῖς ἐν προκλήσει διαθήκας, ἀλλ'
οὐκ ἐκείνους εἰᾶτε; εἰ γὰρ αὖ μὴ φήσουσιν εἰδέναι
τὰ γεγραμμέν' ἐν αὐταῖς, πῶς ὑμᾶς οἷόν τ' εἰδέναι
τοὺς μηδαμῇ μηδαμῶς τοῦ πράγματος ἐγγύς; τί ποτ'
οὖν οἱ μὲν ἐκεῖνα, οἱ δὲ ταῦτ' ἐμαρτύρησαν; ὅπερ
εἴρηκα καὶ πρότερον, διείλοντο τἀδικήματα, καὶ ἐπιτρο-
πεῦσαι μὲν κατὰ διαθήκην οὐδὲν δεινὸν ἡγεῖτο μαρτυ-
ρεῖν ὁ μαρτυρῶν, οὐδ' ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκην,*
39 *ἀφαιρῶν ἑκάτερος τὸ μαρτυρεῖν τὰ ἐν ταῖς διαθήκαις
ὑπὸ τούτου γεγραμμένα, οὐδὲ καταλιπεῖν τὸν πατέρ'
αὐτῷ ἐπιγεγραμμένον γραμματεῖον διαθήκην, οὐδὲ τὰ
τοιαῦτα· διαθήκας δὲ μαρτυρεῖν, ἐν αἷς χρημάτων
τοσούτων κλοπή, γυναικὸς διαφθορά, γάμοι δεσποίνης,
πράγματ' αἰσχύνην καὶ ὕβριν τοσαύτην ἔχοντα, οὐ-
δεὶς ἤθελεν πλὴν οὗτοι, πρόκλησιν κατασκευάσαντες,
παρ' ὧν δίκαιον τῆς ὅλης τέχνης καὶ κακουργίας δί-
κην λαβεῖν.*

40 *Ἵνα τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ μόνον ἐξ ὧν
ἐγὼ κατηγορῶ καὶ ἐλέγχω, δῆλος ὑμῖν γένηται τὰ*

ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὑτοσὶ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἐξ
ὧν πεποίηχ' ὁ παρασχόμενος αὐτόν, τὰ πεπραγμέν'
ἐκείνῳ βούλομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ὅπερ δ' εἶπον
ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω κατηγόρους γιγνομένους
αὐτοὺς ἑαυτῶν. τὴν γὰρ δίκην, ἐν ᾗ ταῦτ' ἐμαρτυρήθη,
παρεγράψατο Φορμίων πρός με μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι,
41 ὡς ἀφέντος ἐμοῦ τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. τοῦτο τοί- 1114
νυν ἐγὼ μὲν οἶδα ψεῦδος ὄν, καὶ ἐλέγξω δ', ὅταν
εἰσίω πρὸς τοὺς ταῦτα μεμαρτυρηκότας· τούτῳ δ' οὐχ
οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν. εἰ τοίνυν ἀληθῆ πιστεύσαιτ'
εἶναι τὴν ἄφεσιν, οὕτω καὶ μάλιστ' ἂν οὗτος φανείη
ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς καὶ κατεσκευασμένης διαθήκης
μάρτυς γεγονώς. τίς γὰρ οὕτως ἄφρων, ὥστ' ἄφεσιν
μὲν ἐναντίον μαρτύρων ποιήσασθαι, τοῦ βεβαίαν αὐ-
τῷ τὴν ἀπαλλαγὴν εἶναι, τὰς δὲ συνθήκας καὶ τὰς
διαθήκας καὶ τἄλλ', ὑπὲρ ὧν ἐποιεῖτο τὴν ἄφεσιν,
42 σεσημασμέν' ἐᾶσαι καθ' αὑτοῦ κεῖσθαι; οὐκοῦν ἐναν-
τία μὲν ἡ παραγραφὴ πᾶσι τοῖς μεμαρτυρημένοις,
ἐναντία δ', ἣν ἀνέγνων ὑμῖν ἄρτι, μίσθωσις, τῇδε τῇ
διαθήκῃ· οὐδὲν δὲ τῶν πεπραγμένων οὔτ' εὔλογον
οὔθ' ἁπλοῦν οὔθ' ὁμολογούμενον αὐτὸ ἑαυτῷ φαίνεται.
ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πάντα πεπλασμένα καὶ κα-
τεσκευασμέν' ἐλέγχεται.

43 Ὡς μὲν τοίνυν ἐστὶν ἀληθῆ τὰ μεμαρτυρημένα,
οὔτ' αὐτὸν τοῦτον οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου δεῖξαι δυ-
νήσεσθαι νομίζω. ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτόν τι παρε-
σκευάσθαι λέγειν, ὡς προκλήσεώς ἐστιν ὑπεύθυνος,
οὐχὶ μαρτυρίας, καὶ δυοῖν αὐτῷ προσήκει δοῦναι λό-
γον, οὐ πάντων τῶν γεγραμμένων, εἴτε προὐκαλεῖτό
με ταῦτα Φορμίων ἢ μή, καὶ εἰ μὴ ἐδεχόμην ἐγώ·
ταῦτα μὲν γὰρ ἁπλῶς αὐτὸς μεμαρτυρηκέναι φήσει,

τὰ δ' ἄλλ' ἐκεῖνον προκαλεῖσθαι, εἰ δ' ἐστὶν ἢ μὴ
44 ταῦτα, οὐδὲν προσήκειν αὐτῷ σκοπεῖν. πρὸς δὴ τὸν λόγον τοῦτον καὶ τὴν ἀναίδειαν βέλτιόν ἐστι μικρὰ προειπεῖν ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητ' ἐξαπατηθέντες. πρῶτον 1115
μέν, ὅταν ἐγχειρῇ λέγειν τοῦθ', ὡς ἄρ' οὐ πάντων ὑπεύθυνός ἐστιν, ἐνθυμεῖσθ' ὅτι διὰ ταῦθ' ὁ νόμος μαρτυρεῖν ἐν γραμματείῳ κελεύει, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις μηδέν. τότ' οὖν αὐτὸν ἔδει ταῦτ' ἀπαλείφειν κελεύειν, ἃ νῦν οὐ φήσει μεμαρτυρηκέναι, οὐ νῦν ἐνόντων ἀναισχυντεῖν.
45 ἔπειτα καὶ τόδε σκοπεῖτε, εἰ ἐάσαιτ' ἂν ἐναντίον ὑμῶν ἐμὲ προσγράψαι τι λαβόντα τὸ γραμματεῖον. οὐ δήπου. οὔκουν οὐδὲ τοῦτον ἀφαιρεῖν τῶν γεγραμμένων ἐᾶν προσήκει. τίς γὰρ ἁλώσεταί ποτε ψευδομαρτυριῶν, εἰ μαρτυρήσει θ' ἃ βούλεται, καὶ λόγον ὧν βούλεται δώσει; ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' οὔθ' ὁ νόμος διεῖλεν οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν προσήκει· ἀλλ' ἐκεῖν' ἁπλοῦν καὶ δίκαιον. τί γέγραπται; τί μεμαρτύρηκας; ταῦθ' ὡς ἀληθῆ δείκνυε. καὶ γὰρ ἀντιγέγραψαι ταῦτ' 'ἀληθῆ μεμαρτύρηκα, μαρτυρήσας τἀν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα,' οὐ τὸ καὶ
46 τὸ τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λαβὲ τὴν ἀντιγραφήν αὐτήν μοι. λέγε.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ.

Ἀπολλόδωρος Πασίωνος Ἀχαρνεὺς Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν, τίμημα τάλαντον.

Τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

Τἀληθῆ ἐμαρτύρησα μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

Ταῦθ' οὗτος αὐτὸς ἀντεγράψαθ', ἃ χρὴ μνημο- 1116
νεύειν ὑμᾶς, καὶ μὴ τοὺς ἐπ' ἐξαπάτῃ νῦν λόγους [ὑπὸ

*τούτου] ῥηθησομένους, πιστοτέρους ποιεῖσθαι τῶν
νόμων καὶ τῶν ὑπὸ τούτου γραφέντων εἰς τὴν ἀντι-
γραφήν.*
47 *Πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοὺς καὶ περὶ ὧν ἔλαχον
τὴν ἐξ ἀρχῆς δίκην, ἐρεῖν καὶ κατηγορήσειν, ὡς συκο-
φαντήματ' ἦν. ἐγὼ δ' ὃν μὲν τρόπον ἐσκευωρήσατο
τὴν μίσθωσιν, ὅπως τὴν ἀφορμὴν τῆς τραπέζης κατά-
σχοι, εἶπον καὶ διεξῆλθον ὑμῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων
οὐκ ἂν οἷός τ' εἴην λέγειν ἅμα καὶ τούτους ἐλέγχειν
περὶ τῆς μαρτυρίας· οὐ γὰρ ἱκανόν μοι τὸ ὕδωρ ἐστίν.*
48 *ὅτι δ' οὐδ' ὑμεῖς ἐθέλοιτ' ἂν εἰκότως ἀκούειν περὶ
τούτων αὐτῶν, ἐκεῖθεν εἴσεσθ', ἂν λογίσησθε πρὸς
ὑμᾶς αὐτούς, ὅτι οὔτε νῦν ἐστιν χαλεπὸν περὶ ὧν μὴ
κατηγόρηται λέγειν, οὔτε ψευδεῖς ἀναγνόντα μαρτυρίας
ἀποφεύγειν. ἀλλ' οὐδέτερόν γε δίκαιον τούτων οὐδ'
ἂν εἷς φήσειεν εἶναι, ἀλλ' ὃ ἐγὼ προκαλοῦμαι νῦν.*
49 *σκοπεῖτε δ' ἀκούσαντες. ἐγὼ γὰρ ἀξιῶ, οὓς μὲν ἀφεί-
λοντό μ' ἐλέγχους περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὓς προσῆ-
κον ἦν ῥηθῆναι, μὴ ζητεῖν αὐτοὺς νῦν, αἷς δ' ἀφεί-
λοντο μαρτυρίαις, ὡς εἰσὶν ἀληθεῖς, δεικνύναι. εἰ δ'
ὅταν μὲν τὴν δίκην εἰσίω, τὰς μαρτυρίας μ' ἐλέγχειν
ἀξιώσουσιν, ὅταν δὲ ταύταις ἐπεξίω, περὶ τῶν ἐξ
ἀρχῆς ἐγκλημάτων λέγειν με κελεύσουσιν, οὔτε δίκαι'*
50 *οὔτε ὑμῖν συμφέροντ' ἐροῦσιν. δικάσειν γὰρ ὀμωμό-
καθ' ὑμεῖς οὐ περὶ ὧν ἂν ὁ φεύγων ἀξιοῖ, ἀλλ' ὑπὲρ
αὐτῶν ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ. ταύτην δ' ἀνάγκη τῇ τοῦ
διώκοντος λήξει δηλοῦσθαι, ἣν ἐγὼ τούτῳ ψευδομαρ-
τυριῶν εἴληχα. μὴ δὴ τοῦτ' ἀφεὶς περὶ ὧν οὐκ ἀγω-
νίζεται λεγέτω· μηδ' ὑμεῖς ἐᾶτ', ἂν ἄρ' οὗτος ἀναι-* 1117
σχυντῇ.
51 *Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲν οὐδαμῇ δίκαιον ἔχοντα*

λέγειν ἥξειν κἀπὶ τοῦτο, ὡς ἄτοπον ποιῶ, παραγραφὴν ἡττημένος, τοὺς διαθήκην μαρτυρήσαντας διώκων, καὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς τότε φήσειν διὰ τοὺς ἀφεῖναι μεμαρτυρηκότας, ἀποψηφίσασθαι μᾶλλον ἢ διὰ τοὺς διαθήκην μαρτυρήσαντας. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι οὐχ ἧττον τὰ πεπραγμέν' εἰώθατε σκοπεῖν ἢ τὰς ὑπὲρ τούτων παραγραφάς· περὶ δὴ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τὰ ψευδῆ καταμαρτυρήσαντες οὗτοί μου, ἀσθενεῖς τοὺς περὶ τῆς παραγρα-
52 φῆς ἐποίησαν λόγους. χωρὶς δὲ τούτων ἄτοπον, πάντων τὰ ψευδῆ μαρτυρησάντων, τίς μάλιστ' ἔβλαψ' ἀποφαίνειν, ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἕκαστος ἀληθῆ μεμαρτύρηκε δεικνύναι. οὐ γάρ, ἂν ἕτερον δείξῃ δεινότερ' εἰργασμένον, ἀποφεύγειν αὐτῷ προσήκει, ἀλλ' ἂν αὐτὸς ὡς ἀληθῆ μεμαρτύρηκ' ἀποφήνῃ.

53 Ἐφ' ᾧ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μάλιστ' ἀπολωλέναι δίκαιός ἐστιν οὑτοσὶ Στέφανος, τοῦτ' ἀκούσατέ μου. δεινὸν μὲν γάρ ἐστιν εἰ καὶ καθ' ὅτου τις οὖν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖ, πολλῷ δὲ δεινότερον καὶ πλείονος ὀργῆς ἄξιον, εἰ κατὰ τῶν συγγενῶν· οὐ γὰρ τοὺς γεγραμμένους νόμους ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος μόνους, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεῖ' ἀναιρεῖ. τοῦτο τοίνυν
54 ἐπιδειχθήσεται πεποιηκὼς οὗτος. ἔστι γὰρ ἡ τούτου μήτηρ καὶ ὁ τῆς ἐμῆς γυναικὸς πατὴρ ἀδελφοί, ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα τὴν ἐμὴν ἀνεψιὰν εἶναι τούτῳ, τοὺς δὲ παῖδας τοὺς ἐκείνης καὶ τοὺς ἐμοὺς ἀνεψιαδοῦς. ἆρ' 1118
οὖν δοκεῖ ποτ' ἂν ὑμῖν οὗτος, εἴ τι δι' ἔνδειαν εἶδε ποιούσας ὧν οὐ χρὴ τὰς αὑτοῦ συγγενεῖς, ὅπερ ἤδη πολλοὶ πεποιήκασι, παρ' ἑαυτοῦ προῖκ' ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι, ὃς ὑπὲρ τοῦ μηδ' ἃ προσήκει κομίσασθαι ταύτας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησε, καὶ περὶ πλείονος ἐποιή-

σατο τὸν Φορμίωνος πλοῦτον ἢ τὰ τῆς συγγενείας
55 *ἀναγκαῖα; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν*
μαρτυρίαν τὴν Δεινίου κἀναγίγνωσκε, καὶ κάλει Δεινίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δεινίας Θεομνήστου Ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ τὴν θυγατέρα ⟨τὴν⟩ αὐτοῦ ἐκδοῦναι Ἀπολλοδώρῳ κατὰ τοὺς νόμους γυναῖκα ἔχειν, καὶ μηδεπώποτε παραγενέσθαι μηδὲ αἰσθέσθαι, ὅτι Ἀπολλόδωρος ἀφῆκε τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Φορμίωνα.

56 *Ὅμοιός γ' ὁ Δεινίας ὦ ἄνδρες δικασταὶ τούτῳ, ὃς*
ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς καὶ τῶν θυγατριδῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ
κηδεστοῦ διὰ τὴν συγγένειαν οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν
ἐθέλει κατὰ τούτου. ἀλλ' οὐχ οὑτοσὶ Στέφανος, οὐκ
ὤκνησε καθ' ἡμῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐδ', εἰ μη-
δένα τῶν ἄλλων, τὴν αὑτοῦ μητέρα ᾐσχύνθη τοῖς ἀπ'
ἐκείνης οἰκείοις τῆς ἐσχάτης ἐνδείας αἴτιος γενόμενος.
57 *Ὃ τοίνυν ἔπαθον δεινότατον καὶ ἐφ' ᾧ μάλιστ'*
ἐξεπλάγην ὅτ' ἠγωνιζόμην ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦθ'
ὑμῖν εἰπεῖν βούλομαι· τήν τε γὰρ τούτου πονηρίαν
ἔτι μᾶλλον ὑμεῖς ὄψεσθε, καὶ ἐγὼ τῶν γεγενημένων
ἀποδυράμενος τὰ πλεῖστα πρὸς ὑμᾶς ὡσπερεὶ ῥᾴων
ἔσομαι. τὴν γὰρ μαρτυρίαν, ἣν ᤨμην εἶναι καὶ δι' ἧς 1119
ἦν ὁ πλεῖστος ἔλεγχός μοι, ταύτην οὐχ εὗρον ἐνοῦσαν
58 *ἐν τῷ ἐχίνῳ. τότε μὲν δὴ τῷ κακῷ πληγεὶς οὐδὲν*
ἄλλ' εἶχον [ποιῆσαι] πλὴν ὑπολαμβάνειν, τὴν ἀρχὴν
ἠδικηκέναι με καὶ τὸν ἐχῖνον κεκινηκέναι. νῦν δ' ἀφ'
ὧν ὕστερον πέπυσμαι, πρὸς αὐτῷ τῷ διαιτητῇ Στέ-
φανον τουτονὶ ταύτην ὑφῃρημένον εὑρίσκω, πρὸς μαρ-
τυρίαν τιν', ἵν' ἐξορκώσαιμ', ἀναστάντος ἐμοῦ. καὶ
ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν ὑμῖν μαρτυρήσουσι

τῶν τούτοις παρόντων οἱ ἰδόντες. οὐ γὰρ ἐξομνύναι
59 θελήσειν αὐτοὺς οἴομαι. ἐὰν δ' ἄρα τοῦτο ποιήσωσ' ὑπ' ἀναιδείας, πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ἐξ ἧς τούτους τ' ἐπιορκοῦντας ἐπ' αὐτοφώρῳ λήψεσθε, καὶ τοῦτον ὁμοίως ὑφῃρημένον τὴν μαρτυρίαν εἴσεσθε. καίτοι ὅστις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης ὑπέμειν' ὀνομασθῆναι, τί ἂν ἡγεῖσθε [ποιῆσαι
60 τοῦτον] ὑπὲρ αὐτοῦ; λέγε τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὴν πρόκλησιν ταύτην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι φίλοι εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι Φορμίωνι, καὶ παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τεισίᾳ, ὅτε ἦν ἀπόφασις τῆς διαίτης Ἀπολλοδώρῳ πρὸς Φορμίωνα, καὶ εἰδέναι τὴν μαρτυρίαν ὑφῃρημένον Στέφανον, ἣν αἰτιᾶται αὐτὸν Ἀπολλόδωρος ὑφελέσθαι.

Ἢ μαρτυρεῖτ', ἢ ἐξομόσασθε.

ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

61 Οὐκ ἄδηλον ἦν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοῦτ' ἔμελλον ποιήσειν, προθύμως ἐξομεῖσθαι. ἵνα τοίνυν παραχρῆμ' ἐξελεγχθῶσ' ἐπιωρκηκότες, λαβέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ τὴν πρόκλησιν. ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. 1120

Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν ἀκόλουθον εἰς βάσανον περὶ τῆς ὑφαιρέσεως τοῦ γραμματείου, καὶ γράμματα ἦν ἕτοιμος γράφειν Ἀπολλόδωρος, καθ' ὅ τι ἔσται ἡ βάσανος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου, οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι Στέφανον, ἀλλ' ἀποκρίνασθαι Ἀπολλοδώρῳ δικάζεσθαι, εἰ βούλοιτο, εἴ τί φησιν ἀδικεῖσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ.

62 *Τίς ἂν οὖν ὑπὲρ τοιαύτης αἰτίας ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἴπερ ἐπίστευεν αὑτῷ, οὐκ ἐδέξατο τὴν βάσανον;
οὐκοῦν τῷ φεύγειν τὴν βάσανον, ὑφῃρημένος ἐξελέγ-
χεται. ἆρ' οὖν ἂν ὑμῖν αἰσχυνθῆναι δοκεῖ τὴν τοῦ
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν δόξαν, ὁ τὴν τοῦ κλέπτης φανῆ-
ναι μὴ φυγών; ἢ δεηθέντος ὀκνῆσαι τὰ ψευδῆ μαρτυ-
ρεῖν, ὅς ἃ μηδεὶς ἐκέλευ' ἐθελοντὴς πονηρὸς ἦν;*
63 *Δικαίως τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων ἁπάν-
των δοὺς ἂν δίκην, πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως διὰ τἄλλα
κολασθείη παρ' ὑμῖν. σκοπεῖτε δὲ, τὸν βίον ὃν βεβί-
ωκεν ἐξετάζοντες. οὗτος γὰρ, ἡνίκα μὲν συνέβαινεν
εὐτυχεῖν Ἀριστολόχῳ τῷ τραπεζίτῃ, ἴσα βαίνων ἐβάδιζ'
ὑποπεπτωκὼς ἐκείνῳ, καὶ ταῦτ' ἴσασι πολλοὶ τῶν ἐν-*
64 *θάδ' ὄντων ὑμῶν. ἐπειδὴ δ' ἀπώλετ' ἐκεῖνος καὶ τῶν
ὄντων ἐξέστη, οὐχ ἥκισθ' ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τοιού-
των διαφορηθείς, τῷ μὲν υἱεῖ τῷ τούτου πολλῶν
πραγμάτων ὄντων οὐ παρέστη πώποτε, οὐδ' ἐβοήθησ',
ἀλλ' Ἀπόληξις καὶ Σόλων καὶ πάντες ἄνθρωποι μᾶλ-
λον βοηθοῦσι· Φορμίωνα δὲ [πάλιν] ἑώρακεν καὶ τούτῳ
γέγον' οἰκεῖος, ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τοῦτον ἐκλεξά-
μενος, καὶ ὑπὲρ τούτου πρεσβευτὴς μὲν ᾤχετ' εἰς* 1121
*Βυζάντιον πλέων, ἡνίκ' ἐκεῖνοι τὰ πλοῖα τὰ τούτου
κατέσχον, τὴν δὲ δίκην ἔλεγεν τὴν πρὸς Καλχηδονίους,
τὰ ψευδῆ δ' ἐμοῦ φανερῶς οὕτω καταμεμαρτύρηκεν.*
65 *εἶθ' ὃς εὐτυχούντων ἐστὶ κόλαξ, κἂν ἀτυχῶσι, τῶν
αὐτῶν τούτων προδότης, καὶ τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν
πολλῶν καὶ καλῶν κἀγαθῶν ὄντων μηδενὶ μηδ' ἐξ
ἴσου χρῆται, τοῖς δὲ τοιούτοις ἐθελοντὴς ὑποπίπτει,
καὶ μήτ' εἴ τινα τῶν οἰκείων ἀδικήσει, μήτ' εἰ παρὰ
τοῖς ἄλλοις φαύλην δόξαν ἕξει ταῦτα ποιῶν, μήτ'
ἄλλο μηδὲν σκοπεῖ, πλὴν ὅπως πλέον ἕξει, τοῦτον οὐ*

μισεῖν ὡς κοινὸν ἐχθρὸν τῆς φύσεως ὅλης τῆς ἀνθρω-
66 πίνης προσήκει; ἔγωγ' ἂν φαίην. ταῦτα μέντοι τὰ
τοσαύτην ἔχοντ' αἰσχύνην ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ
τῷ τὴν πόλιν φεύγειν καὶ τὰ ὄντ' ἀποκρύπτεσθαι
προῄρηται πράττειν, ἵν' ἐργασίας ἀφανεῖς διὰ τῆς
τραπέζης ποιῆται, καὶ μήτε χορηγῇ μήτε τριηραρχῇ
μήτ' ἄλλο μηδὲν ὧν προσήκει ποιῇ. καὶ κατείργασται
τοῦτο. τεκμήριον δέ· ἔχων γὰρ οὐσίαν τοσαύτην ὥσθ'
ἑκατὸν μνᾶς ἐπιδοῦναι τῇ θυγατρί, οὐδ' ἡντινοῦν
ἑώραται λῃτουργίαν ὑφ' ὑμῶν λῃτουργῶν, οὐδὲ τὴν
ἐλαχίστην. καίτοι πόσῳ κάλλιον φιλοτιμούμενον ἐξε-
τάζεσθαι καὶ προθυμούμενον εἰς ἃ δεῖ τῇ πόλει, ἢ
κολακεύοντα καὶ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντα; ἀλλ' ἐπὶ τῷ
67 κερδαίνειν πᾶν ἂν οὗτος ποιήσειεν. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἄξιον ὀργίλως ἔχειν τοῖς μετ' εὐπο-
ρίας πονηροῖς ἢ τοῖς μετ' ἐνδείας. τοῖς μὲν γὰρ ἡ τῆς 1122
χρείας ἀνάγκη φέρει τινὰ συγγνώμην παρὰ τοῖς ἀνθρω-
πίνως λογιζομένοις· οἱ δ' ἐκ περιουσίας ὥσπερ οὗτος
πονηροί, οὐδεμίαν πρόφασιν δικαίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν,
ἀλλ' αἰσχροκερδείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ καὶ ὕβρει καὶ τῷ
τὰς αὑτῶν συστάσεις κυριωτέρας τῶν νόμων ἀξιοῦν
εἶναι ταῦτα φανήσονται πράττοντες. ὑμῖν δ' οὐδὲν
τούτων συμφέρει, ἀλλὰ τὸν ἀσθενῆ παρὰ τοῦ πλου-
σίου δίκην, ἂν ἀδικῆται, δύνασθαι λαβεῖν. ἔσται δὲ
τοῦτ', ἐὰν κολάζητε τοὺς φανερῶς οὕτως ἐξ εὐπορίας
πονηρούς.

68 Οὐ τοίνυν οὐδ' ἃ πέπλασται καὶ βαδίζει παρὰ
τοὺς τοίχους οὗτος ἐσκυθρωπακώς, σωφροσύνης ἄν τις
ἡγήσαιτ' εἰκότως εἶναι σημεῖα, ἀλλὰ μισανθρωπίας.
ἐγὼ γάρ, ὅστις αὑτῷ μηδενὸς συμβεβηκότος δεινοῦ,
μηδὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζων, ἐν ταύτῃ τῇ σχέσει

διάγει τὸν βίον, τοῦτον ἡγοῦμαι συνεωρακέναι καὶ λε-
λογίσθαι παρ' αὑτῷ, ὅτι τοῖς μὲν ἁπλῶς, ὡς πεφύκασι,
βαδίζουσι καὶ φαιδροῖς, καὶ προσέλθοι τις ἂν καὶ δε-
ηθείη καὶ ἐπαγγείλειεν οὐδὲν ὀκνῶν, τοῖς δὲ πεπλα-
σμένοις καὶ σκυθρωποῖς ὀκνήσειεν τις ἂν προσελθεῖν
69 πρῶτον. οὐδὲν οὖν ἄλλ' ἢ πρόβλημα τοῦ τρόπου τὸ
σχῆμα τοῦτ' ἔστι, καὶ τὸ τῆς διανοίας ἄγριον καὶ πι-
κρὸν ἐνταῦθα δηλοῖ. σημεῖον δέ· τοσούτων γὰρ ὄντων
τὸ πλῆθος Ἀθηναίων, πράττων πολὺ βέλτιον ἢ σὲ
προσῆκον ἦν, τῷ πώποτ' εἰσήνεγκας, ἢ τίνι συμβέβλη-
σαί πω, ἢ τίν' εὖ πεποίηκας; οὐδέν' ἂν εἰπεῖν ἔχοις·
70 ἀλλὰ τοκίζων καὶ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς καὶ χρείας
εὐτυχήματα σαυτοῦ νομίζων, ἐξέβαλες μὲν τὸν σαυτοῦ
θεῖον Νικίαν ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας, ἀφῄρησαι δὲ τὴν 1123
σαυτοῦ πενθερὰν ταῦτ' ἀφ' ὧν ἔζη, ἀοίκητον δὲ τὸν
Ἀρχεδήμου παῖδα τὸ σαυτοῦ μέρος πεποίηκας. οὐδεὶς
δὲ πώποθ' οὕτω πικρῶς οὐδ' ὑπερήμερον εἰσέπραξεν
ὡς σὺ τοὺς ὀφείλοντας τοὺς τόκους. εἶθ' ὃν ὁρᾶτ'
ἐπὶ πάντων οὕτως ἄγριον καὶ μιαρόν, τοῦτον ὑμεῖς
ἠδικηκότ' ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβόντες οὐ τιμωρήσεσθε;
δείν' ἄρ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ ποιήσετε κοὐχὶ δίκαια.
71 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ Φορμίωνι τῷ
παρασχομένῳ τουτονὶ νεμεσῆσαι τοῖς πεπραγμένοις, τὴν
ἀναίδειαν τοῦ τρόπου καὶ τὴν ἀχαριστίαν ἰδόντας. οἶ-
μαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι τοῦτον, ἡνίκ' ὤνιος
ἦν, εἰ συνέβη μάγειρον ἢ τινος ἄλλης τέχνης δημιουρ-
γὸν πρίασθαι, τὴν τοῦ δεσπότου τέχνην ἂν μαθὼν
72 πόρρω τῶν νῦν παρόντων ἦν ἀγαθῶν. ἐπειδὴ δ' ὁ
πατὴρ ὁ ἡμέτερος τραπεζίτης ὢν ἐκτήσατ' αὐτὸν καὶ
γράμματ' ἐπαίδευσεν καὶ τὴν τέχνην ἐδίδαξε καὶ χρη-
μάτων ἐποίησε κύριον πολλῶν, εὐδαίμων γέγονεν, τὴν

τύχην, ἥ πρὸς ἡμᾶς ἀφίκετ', ἀρχὴν λαβὼν πάσης τῆς
73 νῦν παρούσης εὐδαιμονίας. οὐκοῦν δεινὸν ὦ γῆ καὶ
θεοὶ καὶ πέρα δεινοῦ, τοὺς Ἕλληνα μὲν ἀντὶ βαρβάρου
ποιήσαντας, γνώριμον δ' ἀντ' ἀνδραπόδου, τοσούτων
δ' ἀγαθῶν ἡγεμόνας, τούτους περιορᾶν ἐν ταῖς ἐσχά-
ταις ἀπορίαις ὄντας ἔχοντα καὶ πλουτοῦντα, καὶ εἰς
τοῦθ' ἥκειν ἀναιδείας, ὥσθ', ἧς παρ' ἡμῶν τύχης με-
74 τέσχε, ταύτης ἡμῖν μὴ τολμᾶν μεταδοῦναι. ἀλλ' αὐτὸς
μὲν οὐκ ὤκνησε τὴν δέσποιναν γῆμαι, καὶ ἡ τὰ κατα-
χύσματ' αὐτοῦ κατέχεεν τόθ' ἡνίκ' ἐωνήθη, ταύτῃ 1124
συνοικεῖ, οὐδὲ προῖκα πέντε τάλανθ' αὐτῷ γράψαι,
χωρὶς ὧν οὔσης τῆς μητρὸς κυρίας οὗτος ἐγκρατὴς
γέγονεν πολλῶν χρημάτων (τί γὰρ αὐτὸν οἴεσθ' εἰς
τὰς διαθήκας ἐγγράψαι 'καὶ τἄλλα, ὅσα ἐστὶν, Ἀρχίππῃ
δίδωμι;') τὰς δ' ἡμετέρας θυγατέρας μελλούσας δι'
75 ἔνδειαν ἀνεκδότους ἔνδον γηράσκειν περιορᾷ. καὶ εἰ
μὲν πένης οὗτος ἦν, ἡμεῖς δ' εὐποροῦντες ἐτυγχάνο-
μεν, καὶ συνέβη τι παθεῖν, οἷα πόλλ', ἐμοί, οἱ παῖδες
ἂν οἱ τούτου τῶν ἐμῶν θυγατέρων ἐπεδικάζοντο, οἱ
τοῦ δούλου τῶν τοῦ δεσπότου· θεῖοι γάρ εἰσιν αὐταῖς
διὰ τὸ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν τοῦτον λαβεῖν· ἐπειδὴ δ'
ἀπόρως ἡμεῖς ἔχομεν, τηνικαῦτα δ' οὐ συνεκδώσει ταύ-
τας, ἀλλὰ λέγει καὶ λογίζεται τὸ πλῆθος ὧν ἐγὼ χρη-
76 μάτων ἔχω. καὶ γὰρ τοῦτ' ἀτοπώτατον πάντων. ὧν
μὲν ἀπεστέρηκεν ἡμᾶς χρημάτων, οὐδέπω καὶ τήμερον
ἠθέλησεν ὑποσχεῖν τὸν λόγον, ἀλλὰ μηδ' εἰσαγωγίμους
εἶναι τὰς δίκας παραγράφεται· ἃ δὲ τῶν πατρῴων
ἐνειμάμην ἐγώ, ταῦτα λογίζεται. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους
ἄν τις ἴδοι τοὺς οἰκέτας ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐξεταζομέ-
νους· οὗτος δ' αὐτὸ τοὐναντίον τὸν δεσπότην ὁ δοῦ-
λος ἐξετάζει, ὡς δῆτα πονηρὸν καὶ ἄσωτον ἐκ τούτων

77 ἐπιδείξων. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς μὲν ὄψεως
τῇ φύσει καὶ τῷ ταχέως βαδίζειν καὶ λαλεῖν μέγα, οὐ
τῶν εὐτυχῶς πεφυκότων ἐμαυτὸν κρίνω· ἐφ' οἷς γὰρ
οὐδὲν ὠφελούμενος λυπῶ τινας, ἔλαττον ἔχω πολλα-
χοῦ· τῷ μέντοι μέτριος κατὰ πάσας τὰς εἰς ἐμαυτὸν
δαπάνας εἶναι, πολὺ τούτου καὶ τοιούτων ἑτέρων εὐ- 1125
78 τακτότερον ζῶν ἂν φανείην. τὰ δ' εἰς τὴν πόλιν καὶ
ὅσ' εἰς ὑμᾶς, ὡς δύναμαι λαμπρόταθ', ὡς ὑμεῖς σύν-
ιστε, ποιῶ· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ' ὅτι τοῖς μὲν γένει
πολίταις ὑμῖν ἱκανόν [ἐστι] λητουργεῖν ὡς οἱ νόμοι
προστάττουσι, τοὺς δὲ ποιητοὺς ἡμᾶς, ὡς ἀποδιδόντας
χάριν, οὕτω προσήκει φαίνεσθαι λητουργοῦντας. μὴ
οὖν μοι ταῦτ' ὀνείδιζε, ἐφ' οἷς ἐπαίνου τύχοιμ' ἂν δι-
79 καίως. ἀλλὰ τίν' ὦ Φορμίων τῶν πολιτῶν ἑταιρεῖν,
ὥσπερ σύ, μεμίσθωμαι; δεῖξον. τίνα τῆς πόλεως, ἧς
αὐτὸς ἠξιώθην, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ παρρησίας ἀπεστέρηκα,
ὥσπερ σὺ τοῦτον ὃν κατῄσχυνας; τίνος γυναῖκα διέ-
φθαρκα, ὥσπερ σὺ πρὸς πολλαῖς ἄλλαις ταύτην, ᾗ τὸ
μνῆμ' ᾠκοδόμησ' ὁ θεοῖς ἐχθρὸς οὗτος πλησίον τοῦ
τῆς δεσποίνης, ἀνηλωκὼς πλέον ἢ τάλαντα δύο; καὶ
οὐκ ᾐσθάνετο, ὅτι οὐχὶ τοῦ τάφου μνημεῖον ἔσται τὸ
οἰκοδόμημα τοιοῦτον ὄν, ἀλλὰ τῆς ἀδικίας ἧς τὸν
80 ἄνδρ' ἠδίκηκεν ἐκείνη διὰ τοῦτον. εἶτα τοιαῦτα ποιῶν
καὶ τηλικαύτας μαρτυρίας ἐξενηνοχὼς τῆς ὕβρεως τῆς
σεαυτοῦ σύ, τὸν ἄλλον του βίον ἐξετάζειν τολμᾷς; μεθ'
ἡμέραν εἶ σὺ σώφρων, τὴν δὲ νύκτ' ἐφ' οἷς θάνατος
[ἡ] ζημία, ταῦτα ποιεῖς. πονηρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
πονηρὸς οὗτος ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἀνακείου κἄδικος. ση-
μεῖον δέ· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, πένης ἂν ἦν τὰ τοῦ δε-
σπότου διοικήσας. νῦν δὲ τοσούτων χρημάτων τὸ πλῆ-
θος κύριος καταστάς, ὥστε τοσαῦτα λαθεῖν ἀπ' αὐτῶν

κλέψας ὅσα νῦν κέκτηται, οὐκ ὀφείλειν ταῦτ', ἀλλὰ
81 *πατρῷ' ἔχειν ἡγεῖται. καίτοι πρὸς θεῶν, εἰ κλέπτην σ'*
ἀπῆγον ὡς ἐπ' αὐτοφώρῳ [εἰληφώς], τὴν οὐσίαν ἣν 1126
ἔχεις, εἴ πως οἷόν τ' ἦν, ἐπιθείς σοι, εἶτά σ' ἠξίουν,
εἰ μὴ φῂς ὑφῃρημένος ταῦτ' ἔχειν, ἀναγαγεῖν ὅθεν εἴλη-
φας, εἰς τίν' ἂν αὔτ' ἀνήγαγες; οὔτε γάρ σοι πατὴρ
παρέδωκεν, οὔθ' εὗρες, οὔτε λαβών ποθεν ἄλλοθεν
ἦλθες ὡς ἡμᾶς· βάρβαρος γὰρ ἐωνήθης. εἶθ' ᾧ δημο-
σίᾳ προσῆκ' ἐπὶ τοῖς εἰργασμένοις τεθνάναι, σύ, τὸ
σῶμα σεσωκὼς καὶ πόλιν ἐκ τῶν ἡμετέρων σαυτῷ κτη-
σάμενος, καὶ παῖδας ἀδελφοὺς τοῖς σεαυτοῦ δεσπόταις
ἀξιωθεὶς ποιήσασθαι, παρεγράψω μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι
τὴν δίκην τῶν ἐγκαλουμένων χρημάτων ὑφ' ἡμῶν;
82 *εἶτα κακῶς ἡμᾶς ἔλεγες, καὶ τὸν ἡμέτερον πατέρ' ἐξή-*
ταζες ὅστις ἦν; ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
χαλεπῶς ἤνεγκεν; ἐγὼ γάρ, εἰ πάντων τῶν ἄλλων
ὑμῶν ἔλαττον προσήκει μοι φρονεῖν, τούτου γε μεῖζον
οἶμαι; καὶ τούτῳ γ' εἰ μηδενὸς τῶν ἄλλων ἔλαττον,
ἐμοῦ γ' ἔλαττον· ὄντων γὰρ ἡμῶν τοιούτων, ὁποίους
τινὰς ἂν [καὶ] σὺ κατασκευάσῃς τῷ λόγῳ, σὺ δοῦ-
λος ἦσθα.

83 *Τάχα τοίνυν ἂν ἴσως καὶ τοῦτό τις αὐτῶν εἴποι,*
ὡς ἀδελφὸς ὢν ἐμὸς Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ τῶν αὐ-
τῶν τούτῳ πραγμάτων. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
καὶ περὶ Πασικλέους, παραιτησάμενος καὶ δεηθεὶς ὑμῶν
συγγνώμην ἔχειν, εἰ προεληλυθὼς εἰς τοῦθ' ὥσθ' ὑπὸ
τῶν ἐμαυτοῦ δούλων ὑβρισθεὶς οὐ δύναμαι κατασχεῖν,
ἃ τέως οὐδὲ τῶν ἄλλων λεγόντων ἀκούειν ἐδόκουν,
84 *ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι. ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον μὲν*
ἀδελφὸν ἐμαυτοῦ Πασικλέα νομίζω, ὁμοπάτριον δ' οὐκ
οἶδα, δέδοικα μέντοι μὴ τῶν Φορμίωνος ἁμαρτημάτων 1127

εἰς ἡμᾶς ἀρχὴ Πασικλῆς ᾖ. ὅταν γὰρ τῷ δούλῳ συνδικῇ τὸν ἀδελφὸν ἀτιμῶν, καὶ παραπεπτωκὼς θαυμάζῃ τούτους ὑφ' ὧν αὐτῷ θαυμάζεσθαι προσῆκε, τίν' ἔχει δικαίαν ταῦθ' ὑποψίαν; ἄνελ' οὖν ἐκ μέσου μοι Πασικλέα, καὶ σὸς μὲν υἱὸς ἀντὶ δεσπότου καλείσθω, ἐμὸς δ' ἀντίδικος (βούλεται γὰρ) ἀντ' ἀδελφοῦ.

85 *Ἐγὼ δὲ τούτῳ μὲν χαίρειν λέγω, οὓς δ' ὁ πατήρ μοι παρέδωκε βοηθοὺς καὶ φίλους, εἰς τούτους ἥκω, εἰς ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω, μὴ ὑπερίδητέ με καὶ τὰς θυγατέρας δι' ἔνδειαν τοῖς ἐμαυτοῦ δούλοις καὶ τοῖς τούτου κόλαξιν ἐπίχαρτον γενόμενον. οὑμὸς ὑμῖν πατὴρ χιλίας ἔδωκεν ἀσπίδας, καὶ πολλὰ χρήσιμον αὐτὸν παρέσχε, καὶ πέντε [τριήρεις] ἐθελοντὴς ἐπιδοὺς καὶ παρ' ἑαυτοῦ πληρώσας ἐτριηράρχησε τριηραρχίας. καὶ ταῦτ', οὐκ ὀφείλειν ὑμᾶς νομίζων χάριν ἡμῖν, ὑπομιμνήσκω· ἡμεῖς γὰρ ὀφείλομεν ὑμῖν· ἀλλ' ἵνα μὴ λάθω τι παθὼν τούτων ἀνάξιον· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἂν γένοιτο καλόν.*

86 *Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν περὶ ὧν ὕβρισμαι, οὐχ ἱκανὸν [ὂν] τὸ ὕδωρ ὁρῶ μοι. ὡς οὖν μάλιστ' ἂν ἅπαντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι γνῶναι τὴν ὑπερβολὴν ὧν ἠδικήμεθ' ἡμεῖς, φράσω· εἰ σκέψαιτο πρὸς αὐτὸν ἕκαστος ὑμῶν τίν' οἴκοι κατέλιπεν οἰκέτην, εἶθ' ὑπὸ τούτου πεπονθόθ' ἑαυτὸν θείη ταῦθ' ἅπερ ἡμεῖς ὑπὸ τούτου. μὴ γὰρ εἰ Σύρος ἢ Μάνης ἢ τίς ἕκαστος ἐκείνων, οὗτος δὲ Φορμίων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ταὐτό· δοῦλοι μὲν ἐκεῖνοι, δοῦλος δ' οὗτος ἦν, δεσπόται δ' ὑμεῖς, δεσπότης*
87 *δ' ἦν ἐγώ. ἣν τοίνυν ὑμῶν ἂν ἕκαστος δίκην ἀξιώσειε λαβεῖν, ταύτην νομίζετε κἀμοὶ προσήκειν νῦν· καὶ τὸν ἀφῃρημένον τῷ μαρτυρῆσαι τὰ ψευδῆ, καὶ* 1128
ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ ὑπὲρ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμωμοκό-

τες δικάζετε, τιμωρήσασθε καὶ παράδειγμα ποιήσατε
τοῖς ἄλλοις, μνημονεύοντες πάνθ' ὅσ' ἀκηκόαθ' ἡμῶν,
καὶ φυλάττοντες, ἐὰν παράγειν ἐπιχειρῶσιν ὑμᾶς, πρὸς
ἕκαστον ἀπαντῶντες· ἐὰν μὴ φῶσιν ἅπαντα μεμαρτυ-
ρηκέναι, 'τί οὖν ἐν τῷ γραμματείῳ γέγραπται; τί οὖν
οὐ τότ' ἀπηλείφου; τίς ἡ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀντι-
88 γραφή;' ἐὰν μεμαρτυρηκέναι τὸν μὲν ἐπιτροπευθῆναι
κατὰ διαθήκας, τὸν δ' ἐπιτροπεῦσαι, τὸν δ' ἔχειν,
ποίας; ἐν αἷς τί γέγραπται; ταῦτ' ἐρωτᾶτε· ἃς γὰρ οὗ-
τοι μεμαρτυρήκασιν, οὐδεὶς ἐκείνων προσμεμαρτύρηκεν.
ἐὰν δ' ὀδύρωνται, τὸν πεπονθότ' ἐλεινότερον τῶν δω-
σόντων δίκην ἡγεῖσθε. ταῦτα γὰρ ἂν ποιῆτ', ἐμοί τε
βοηθήσετε, καὶ τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε,
καὶ αὐτοὶ τὰ εὔορκ' ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι.

XLVI.

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῶν φθασάντων τιν' ἐπικατασκευάζεται, καὶ ἕτερα προσεισάγεται, ὡς καὶ παράνομοι αἱ διαθῆκαι.

Ὅτι μὲν οὐκ ἀπορήσειν ἔμελλε Στέφανος οὑτοσί, 1129
ὅ τι ἀπολογήσεται περὶ τῆς μαρτυρίας, παράγων τῷ
λόγῳ, ὡς οὐ πάντα μεμαρτύρηκε τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ
γεγραμμένα, καὶ ἐξαπατῶν ὑμᾶς, καὶ αὐτὸς σχεδόν τι
ὑπενόουν ὦ ἄνδρες δικασταί. πανοῦργός τε γάρ ἐστι,
καὶ οἱ γράφοντες καὶ οἱ συμβουλεύοντες ὑπὲρ Φορ-

μίωνος πολλοί· ἅμα τ' εἰκός ἐστι τοὺς ἐγχειροῦντας
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, καὶ τὴν ἀπολογίαν εὐθέως ὑπὲρ
2 αὐτῶν μελετᾶν. ὅτι δ' ἐν τοσούτῳ λόγῳ οὐδαμοῦ μάρ-
τυρας παρέσχεθ' ὑμῖν, ὡς ἢ διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ παρεγένετό που αὐτὸς ταύτην τὴν διαθήκην, ὥστ'
εἰδέναι ταῦθ' ὅτι ἀντίγραφ' ἐστὶν ὧν ὁ πατήρ μου
διέθετο, ἢ ἀνοιχθὲν εἶδε τὸ γραμματεῖον ὅ φασι δια-
θέμενον ἐκεῖνον καταλιπεῖν, ταῦτα συμμέμνησθέ μοι.
3 ἀλλὰ μὴν ὁπότε μεμαρτύρηκεν ἀντίγραφ' εἶναι τῶν
διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γε-
γραμμένα, τὰς δὲ διαθήκας μὴ ἔχει ἐπιδεῖξαι μήθ' ὡς
ὁ πατὴρ διέθεθ' ἡμῶν, μήθ' ὡς αὐτὸς εἶδε παραγενό-
μενος αὐτὰς διατιθεμένου τοῦ πατρός, πῶς οὐ περι-
φανῶς οὗτος ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς;
4 Εἰ τοίνυν πρόκλησίν φησιν εἶναι καὶ μὴ μαρτυ-
ρίαν, οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἅπαντα γὰρ ὅσα παρέχονται
εἰς τὸ δικαστήριον προκαλούμενοι ἀλλήλους οἱ ἀντίδι- 1130
κοι, διὰ μαρτυρίας παρέχονται. οὐ γὰρ ἂν εἰδείηθ'
ὑμεῖς εἴτ' ἐστὶν ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ ἅ φασιν ἑκάτεροι,
εἰ μή τις καὶ τοὺς μάρτυρας παρέχοιτο. ὅταν δὲ πα-
ράσχηται, τούτοις πιστεύοντες ὑποδίκοις οὖσι, ψηφίζεσθε
ἐκ τῶν λεγομένων καὶ μαρτυρουμένων ἃ ἂν ὑμῖν δοκῇ
5 δίκαια εἶναι. βούλομαι τοίνυν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἐξ-
ελέγξαι, ὅτι οὐ πρόκλησίς ἐστι, καὶ ὡς ἔδει μαρτυρεῖν
αὐτούς, εἴπερ ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο.
'μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τεισίᾳ, ὅτε
προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον ἀνοίγειν τὸ γραμ-
ματεῖον, ὃ παρεῖχεν Ἀμφίας ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής,
Ἀπολλόδωρον δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν.' οὕτω μὲν ἂν
μαρτυροῦντες ἐδόκουν ἀληθῆ μαρτυρεῖν· ἀντίγραφα δὲ
τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος μαρτυρεῖν εἶναι τὰ ἐν

τῷ γραμματείῳ ὃ παρείχετο Φορμίων, μήτε παραγενο-
μένους ἐκείνῳ διατιθεμένῳ, μήτ' εἰδότας εἰ διέθετο,
πῶς οὐ περιφανῶς ἀναισχυντία δοκεῖ ὑμῖν εἶναι;

6 Ἀλλὰ μὴν εἰ φησὶ Φορμίωνος λέγοντος πιστεύειν
ταῦτ' ἀληθῆ εἶναι, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι πιστεύειν
τε λέγοντι τούτῳ ταῦτα καὶ κελεύοντι μαρτυρεῖν. οἱ
δέ γε νόμοι οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' ἃ ἂν εἰδῇ τις
καὶ οἷς ἂν παραγένηται πραττομένοις, ταῦτα μαρτυρεῖν
κελεύουσιν ἐν γραμματείῳ γεγραμμένα, ἵνα μήτ' ἀφε-
λεῖν ἐξῇ μηδὲν μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις.
7 ἀκοὴν δ' οὐκ ἐῶσι ζῶντος μαρτυρεῖν, ἀλλὰ τεθνεῶ-
τος, τῶν δὲ ἀδυνάτων καὶ ὑπερορίων ἐκμαρτυρίαν γε-
γραμμένην ἐν τῷ γραμματείῳ· καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπι-
σκήψεως τήν τε μαρτυρίαν καὶ ἐκμαρτυρίαν ἀγωνίζεσθαι 1131
ἅμα, ἵν' ἐὰν μὲν ἀναδέχηται ὁ ἐκμαρτυρήσας, ἐκεῖνος
ὑπόδικος ᾖ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἐὰν δὲ μὴ ἀναδέχη-
8 ται, οἱ μαρτυρήσαντες τὴν ἐκμαρτυρίαν. Στέφανος τοί-
νυν οὑτοσί, οὔτ' εἰδὼς διαθήκας καταλιπόντα τὸν πα-
τέρα ἡμῶν, οὔτε παραγενόμενος πώποτε διατιθεμένῳ
τῷ πατρὶ ἡμῶν, ἀκούσας δὲ Φορμίωνος, μεμαρτύρηκεν
ἀκοὴν τά ψευδῆ τε καὶ παρὰ τὸν νόμον. καὶ ταῦθ'
ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκοὴν εἶναι μαρτυρεῖν τεθνεῶτος, ἐκμαρτυρίαν δὲ ὑπερορίου καὶ ἀδυνάτου.

9 Ὡς τοίνυν καὶ παρ' ἕτερον νόμον μεμαρτύρηκεν,
ἐπιδεῖξαι ὑμῖν βούλομαι, ἵνα εἰδῆτε ὅτι μεγάλων ἀδι-
κημάτων οὐκ ἔχων καταφυγὴν ὁ Φορμίων, πρόφασιν
λαβὼν λόγῳ τὴν πρόκλησιν, ἔργῳ αὐτὸς αὑτῷ μεμαρ-
τύρηκε προστησάμενος τούτους, δι' ὧν οἱ μὲν δικασταὶ

ἐξηπατήθησαν ὡς ἀληθῆ τούτων μαρτυρούντων, ἐγὼ δὲ ἀπεστερήθην ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε χρημάτων καὶ τοῦ δίκην λαβεῖν περὶ ὧν ἀδικοῦμαι. μαρτυρεῖν γὰρ οἱ νόμοι οὐκ ἐῶσιν αὐτὸν αὑτῷ οὔτ' ἐπὶ ταῖς γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ ταῖς δίκαις οὔτ' ἐν ταῖς εὐθύναις. ὁ τοίνυν Φορμίων αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκεν, ὁπότε φασὶν οὗτοι ἀκούσαντες ἐκείνου ταῦτα μεμαρτυρηκέναι.
10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ἀκριβῶς, αὐτὸν τὸν νόμον μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Τοῖν ἀντιδίκοιν ἐπάναγκες εἶναι ἀποκρίνασθαι ἀλλήλοις τὸ ἐρωτώμενον, μαρτυρεῖν δὲ μή.

Σκέψασθε τοίνυν τουτονὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει ὑποδίκους εἶναι τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ κατ' αὐτὸ 1132
τοῦτο, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἔστω δὲ καὶ ὑπόδικος τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ μαρτυρήσας αὐτοῦ τούτου, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον· καὶ ὁ προβαλόμενος κατὰ ταὐτά.

11 Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου γνοίη τις, ἐν ᾧ ἡ μαρτυρία γέγραπται, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν. λελευκωμένον τε γάρ ἐστι καὶ οἴκοθεν κατεσκευασμένον. καίτοι τοὺς μὲν τὰ πεπραγμένα μαρτυροῦντας προσήκει οἴκοθεν τὰς μαρτυρίας κατεσκευασμένας μαρτυρεῖν, τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντας, τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου προστάντας, ἐν μάλθῃ γεγραμμένην τὴν μαρτυρίαν, ἵν' εἴ τι προσγράψαι ἢ ἀπαλεῖψαι ἐβουλήθη ῥᾴδιον ᾖν.

12 Οὐκοῦν κατὰ μὲν ταῦτα πάντα ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς καὶ παρὰ τὸν νόμον· βούλομαι δ' ὑμῖν

καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὡς οὔτε διέθετο ὁ πατὴρ
ἡμῶν διαθήκην οὐδεμίαν, οὔθ' οἱ νόμοι ἐῶσιν. εἰ γάρ
τις ἔροιτο ὑμᾶς, καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύε-
σθαι ἡμᾶς, δῆλον ὅτι ἀποκρίναισθ' ἂν κατὰ τοὺς κει-
μένους. ἀλλὰ μὴν οἵ γε νόμοι ἀπαγορεύουσι 'μηδὲ
νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἂν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ'
13 ἅπασιν Ἀθηναίοις.' οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος οὑτοσὶ τοῖς
αὐτοῖς νόμοις πολιτεύεσθαι ἡμᾶς κελεύει καὶ οὐκ ἄλ-
λους ἄλλοις. ὁ δὲ πατὴρ ἐτελεύτησεν ἐπὶ Δυσνικήτου
ἄρχοντος, ὁ δὲ Φορμίων Ἀθηναῖος ἐγένετο ἐπὶ Νικο-
φήμου ἄρχοντος, δεκάτῳ ἔτει ὕστερον ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν
ἀπέθανεν. πῶς ἂν οὖν μὴ εἰδὼς ὁ πατὴρ αὐτὸν Ἀθη-
ναῖον ἐσόμενον, ἔδωκεν ἂν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ
προεπηλάκισε μὲν ἂν ἡμᾶς, κατεφρόνησε δ' ἂν τῆς 1133
δωρειᾶς ἧς παρ' ὑμῶν ἔλαβε, παρεῖδε δ' ἂν τοὺς νό-
μους; πότερα δὲ κάλλιον ἦν αὐτῷ ζῶντι πρᾶξαι ταῦτα,
εἴπερ ἐβούλετο, ἢ ἀποθανόντα διαθήκας καταλιπεῖν, ἃς
14 οὐ κύριος ἦν; ἀλλὰ μὴν αὐτῶν τῶν νόμων ἀκούσαν-
τες γνώσεσθε, ὡς οὐ κύριος ἦν διαθέσθαι. λέγε τὸν
νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ὥστε μήτε ἀπειπεῖν μήτ' ἐπιδι-
κάσασθαι, ὅτε Σόλων εἰσῄει τὴν ἀρχήν, τὰ ἑαυτοῦ δια-
θέσθαι εἶναι, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἂν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι
ἄρρενες, ἂν μὴ μανιῶν ἢ γήρως ἢ φαρμάκων ἢ νόσου
ἕνεκα, ἢ γυναικὶ πειθόμενος, ὑπὸ τούτων του παρανοῶν,
ἢ ὑπ' ἀνάγκης ἢ ὑπὸ δεσμοῦ καταληφθείς.

15 Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὃς οὐκ ἐᾷ δια-
θήκας διαθέσθαι, ἐὰν παῖδες ὦσι γνήσιοι. οὗτοι δέ
φασι ταῦτα διαθέσθαι τὸν πατέρα, ὡς δὲ παρεγένοντο
οὐκ ἔχουσιν ἐπιδεῖξαι. ἄξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆ-

ναι, ὅτι ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ἀλλ' ἦσαν πεφυκότες γνή-
σιοι, τούτοις ὁ νόμος δίδωσιν, ἐὰν ἄπαιδες ὦσι, δια-
θέσθαι τὰ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν πατὴρ ἡμῶν ἐπεποίητο
ὑπὸ τοῦ δήμου πολίτης, ὥστε οὐδὲ κατὰ τοῦτο ἐξῆν
αὐτῷ διαθέσθαι διαθήκην, ἄλλως τε καὶ περὶ τῆς γυ-
ναικός, ἧς οὐδὲ κύριος ἐκ τῶν νόμων ἦν, παῖδές τε
16 ἦσαν αὐτῷ. σκέψασθε δὲ καὶ διότι οὐδ' ἂν ἄπαις τις
ᾖ, κύριός ἐστι τὰ αὑτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ εὖ φρονῇ·
νοσοῦντα δὲ ἢ φαρμακῶντα ἢ γυναικὶ πειθόμενον ἢ
ὑπὸ γήρως ἢ ὑπὸ μανιῶν ἢ ὑπὸ ἀνάγκης τινὸς κατα-
ληφθέντα ἄκυρον κελεύουσιν εἶναι οἱ νόμοι. σκοπεῖτε
δή, εἰ δοκοῦσιν ὑμῖν εὖ φρονοῦντος ἀνδρὸς εἶναι αἱ 1134
17 διαθῆκαι, ἅς φασι διαθέσθαι οὗτοι τὸν πατέρα. μὴ
πρὸς ἄλλο δέ τι παράδειγμα σκέψησθε ἢ πρὸς τὴν μί-
σθωσιν, εἰ δοκεῖ ὑμῖν ἀκόλουθον εἶναι τῷ τὴν τέχνην
μὴ ἐξουσίαν δοῦναι εἰ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμῖν ἐργάζεσθαι,
τούτῳ τὴν γυναῖκα δοῦναι τὴν αὑτοῦ καὶ τῶν παίδων
ἐᾶσαι κοινωνὸν αὐτῷ γενέσθαι. καὶ μὴ θαυμάζετε, εἰ
τἄλλα σκευωρουμένους αὐτοὺς τὰ ἐν τῇ μισθώσει τοῦτο
παρέλαθεν. ἴσως μὲν γὰρ οὐδὲ προσεῖχον ἄλλῳ οὐ-
δενί, ἢ τῷ τὰ χρήματα ἀποστερῆσαι καὶ τῷ προσοφεί-
λοντα τὸν πατέρα ἐγγράψαι· εἶτα οὐδὲ ἐδόκουν ἐμὲ
οὕτω δεινὸν ἔσεσθαι, ὥστε ταῦτα ἀκριβῶς ἐξετάσαι.
18 Σκέψασθε τοίνυν καὶ τοὺς νόμους, παρ' ὧν κελεύ-
ουσι τὰς ἐγγύας ποιεῖσθαι, ἵν' εἰδῆτε καὶ ἐκ τούτων
ὡς κατεσκευασμένης διαθήκης ψευδὴς μάρτυς γέγονε
Στέφανος οὑτοσί.

ΝΟΜΟΣ.

Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι ἢ πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρός, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν

μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν, ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ
ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι.

19 Οὗτος μὲν τοίνυν ὁ νόμος οὓς ἐποίησε κυρίους εἶ-
ναι, ἀκηκόατε· ὅτι δ' οὐδεὶς ἦν τούτων τῇ μητρί, οἱ
ἀντίδικοί μοι αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν. εἰ γὰρ ἦν, παρεί-
χοντ' ἄν. ἢ μάρτυρας μὲν ψευδεῖς οἴεσθ' ἂν παρα-
σχέσθαι καὶ διαθήκας οὐκ οὔσας, ἀδελφὸν δὲ ἢ πάπ-
πον ἢ πατέρα οὐκ ἄν, εἴπερ ἦν δυνατὸν ἕνεκα χρημά-
των; ὁπότε τοίνυν μηδεὶς φαίνεται ζῶν τούτων, τότε
ἀνάγκη ἐπίκληρον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι. τῆς τοίνυν
ἐπικλήρου σκοπεῖτε τίνας κελεύουσιν οἱ νόμοι κυρίους 1135
20 εἶναι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται, καὶ ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί.

Οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαν-
τας κυρίους τῆς μητρὸς εἶναι, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ
μητρί. ἐγὼ δὲ φαίνομαι στρατευόμενος καὶ τριηραρ-
21 χῶν ὑμῖν, ὅτε οὗτος συνῴκησε τῇ μητρί. ἀλλὰ μὴν
ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπεδήμουν τριηραρχῶν, ἐτετελευτήκει δ'
ὁ πατὴρ πάλαι, ὅτε οὗτος ἔγημε, τὰς δὲ θεραπαίνας
αὐτὸν ἐξῄτουν καὶ ἠξίουν περὶ αὐτοῦ τούτου βασανί-
ζεσθαι αὐτάς, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστι, καὶ ὡς προεκαλού-
μην, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα, ὅτε ἠξίου παραδοῦναι Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα τὰς θεραπαίνας εἰς βάσανον, εἰ μή φησι Φορμίων καὶ

πρότερον διεφθαρκέναι τὴν μητέρα τὴν ἐμήν, πρὶν οὗ ἀποφαίνει Φορμίων γῆμαι ἐγγυησάμενος αὐτὴν παρὰ Πασίωνος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου οὐκ ἠθέλησε Φορμίων παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας.

22 *Τὸν τοίνυν νόμον ἐπὶ τούτοις ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει ἐπιδικασίαν εἶναι τῶν ἐπικλήρων ἁπασῶν, καὶ ξένων καὶ ἀστῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν πολιτῶν τὸν ἄρχοντα εἰσάγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, περὶ δὲ τῶν μετοίκων τὸν πολέμαρχον, καὶ ἀνεπίδικον μὴ ἐξεῖναι ἔχειν μήτε κλῆρον μήτε ἐπίκληρον.*

ΝΟΜΟΣ. 1136

Κληροῦν δὲ τὸν ἄρχοντα κλήρων καὶ ἐπικλήρων, ὅσοι εἰσὶ μῆνες, πλὴν τοῦ σκιροφοριῶνος. ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον μὴ ἔχειν.

23 *Οὐκοῦν αὐτόν, εἴπερ ἠβούλετο ὀρθῶς διαπράττεσθαι, λαχεῖν ἔδει τῆς ἐπικλήρου, εἴτε κατὰ δόσιν αὐτῷ προσῆκεν εἴτε κατὰ γένος, εἰ μὲν ὡς ὑπὲρ ἀστῆς, πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰ δ' ὡς ὑπὲρ ξένης, πρὸς τὸν πολέμαρχον, καὶ τότε, εἴπερ τι λέγειν εἶχε δίκαιον, πείσαντα ὑμῶν τοὺς λαχόντας μετὰ τῶν νόμων καὶ τῆς ψήφου κύριον εἶναι, καὶ μὴ αὐτὸν αὑτῷ νόμους ἰδίους θέμενον διαπράξασθαι ἃ ἐβούλετο.*

24 *Σκέψασθε δὴ καὶ τονδὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὴν διαθήκην, ἣν ἂν παίδων ὄντων γνησίων ὁ πατὴρ διαθῆται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ παῖδες πρὶν ἡβῆσαι, κυρίαν εἶναι.*

ΝΟΜΟΣ.

Ὅ τι ἂν γνησίων ὄντων υἱέων ὁ πατὴρ διαθῆται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ υἱεῖς πρὶν ἐπὶ δίετες ἡβᾶν, τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην κυρίαν εἶναι.

25 Οὐκοῦν ὁπότε ζῶσιν, ἄκυρος μὲν ἡ διαθήκη ἐστίν, ἥν φασιν οὗτοι τὸν πατέρα καταλιπεῖν, παρὰ πάντας δὲ τοὺς νόμους μεμαρτύρηκε Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ, ὡς ἀντίγραφά ἐστι τῆς διαθήκης τῆς Πασίωνος· πῶς γὰρ σὺ οἶσθα, καὶ ποῦ παραγενόμενος διατιθεμένῳ τῷ πατρί; κακοτεχνῶν δὲ φαίνει περὶ τὰς δίκας, τὰ ψευδῆ μὲν αὐτὸς μαρτυρῶν ἑτοίμως, κλέπτων δὲ τὰς ἀληθεῖς μαρτυρίας, ἐξαπατῶν δὲ τοὺς δικαστάς, συνιστάμενος δ' ἐπὶ ταῖς δίκαις. οἱ δὲ νόμοι καὶ περὶ
26 τῶν τοιούτων γραφὴν πεποιήκασιν. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. 1137

Ἐάν τις συνιστῆται, ἢ συνδεκάζῃ τὴν ἡλιαίαν ἢ τῶν δικαστηρίων τι τῶν Ἀθήνησιν ἢ τὴν βουλὴν ἐπὶ δωροδοκίᾳ χρήματα διδοὺς ἢ δεχόμενος, ἢ ἑταιρείαν συνιστῇ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου, ἢ συνήγορος ὢν λαμβάνῃ χρήματα ἐπὶ ταῖς δίκαις ταῖς ἰδίαις ἢ δημοσίαις, τούτων εἶναι τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας.

27 Ἡδέως ἂν τοίνυν ὑμᾶς ἐροίμην ἐπὶ τούτοις ἅπασι, κατὰ ποίους νόμους ὀμωμοκότες δικάζετε, πότερα κατὰ τοὺς τῆς πόλεως ἢ καθ' οὓς Φορμίων αὑτῷ νομοθετεῖ. ἐγὼ μὲν τοίνυν τούτους παρέχομαι ὑμῖν, καὶ ἐξελέγχω αὐτοὺς ἀμφοτέρους παραβεβηκότας, Φορμίωνα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικήσαντα ἡμᾶς καὶ ἀποστερήσαντα τὰ χρήματα, ἃ ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε καὶ ἐμίσθωσε τούτῳ μετὰ τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἐργαστηρίου, Στέφανον δὲ τουτονὶ τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα καὶ παρὰ τὸν νόμον.

28 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι διαθήκης οὐδεὶς πώποτε ἀντίγραφα ἐποιήσατο, ἀλλὰ συγγραφῶν μέν, ἵνα εἰδῶσι καὶ μὴ παρα-

βαίνωσι, διαθηκῶν δὲ οὔ. τούτου γὰρ ἕνεκα καταλείπουσιν οἱ διατιθέμενοι, ἵνα μηδεὶς εἰδῇ ἃ διατίθενται. πῶς οὖν ὑμεῖς ἴστε ὅτι ἀντίγραφά ἐστι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα;

Δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω βοηθῆσαι μὲν ἐμοί, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἑτοίμως οὕτως τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας, ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων.

XLVII.

ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ. 1138

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐπειγομένων Ἀθηναίων εἰς στρατείαν ναυτικὴν ἐνέδει σκεύη τριηρικά. καὶ γράφεται ψήφισμα, κατὰ τάχος εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας σκεύη τριηρικὰ τῇ πόλει· οὗτοι δ' ἦσαν τῶν τετριηραρχηκότων τινές. ἄλλος μὲν οὖν ἄλλους εἰσπράττειν ἐτάχθη, ὁ δὲ νῦν τὸν λόγον λέγων Θεόφημον καὶ Δημοχάρην. ἀγνωμονοῦσι δ' αὐτοῖς δίκην ἔλαχε καὶ εἷλε. καὶ ὁ μὲν Δημοχάρης ἀποδέδωκεν, ὁ δὲ Θεόφημος ἔτι
2 *μεθοδευόμενος ἦν. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς ὅτῳ τις ἂν δύνηται τρόπῳ τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ἧκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφήμου οὗτος ὁ νῦν δικαζόμενος. ἐκ δ' ἀψιμαχίας πληγὰς ἀλλήλοις ἐνέτειναν, καὶ αἰκείας κατ' ἀλλήλων δίκας ἀπήνεγκαν, ἑκάτερος φάσκων τὸν ἕτερον ἄρξαι τῶν πληγῶν· τοῦτο γὰρ ἦν ἡ αἴκεια. πρότερος οὖν εἰσελθὼν ὁ Θεόφημος παρέσχετο μάρτυρας Εὔεργον καὶ Μνησίβουλον,*
3 *τὸν μὲν ἀδελφὸν ὄνθ' ἑαυτοῦ, τὸν δὲ κηδεστήν. οἱ δ' ἐμαρτύρησαν, ὅτι Θεόφημος μὲν ἐβούλετο παραδοῦναι τὴν ἄνθρω-*

που εἰς βάσανον τὴν παροῦσαν τῇ μάχῃ, ἵν' εἴπῃ βασανι-
ζομένη πότερος ἤρξατο τῶν πληγῶν, ταῦτα δὲ προκαλουμέ-
νου τοῦ Θεοφήμου καὶ παραδιδόντος τὴν θεράπαιναν οὐκ
ἐδέξατο. τέλος οἱ μὲν δικασταὶ τῇ μαρτυρίᾳ πεισθέντες ὑπὲρ
Θεοφήμου τὴν ψῆφον ἔθεντο, ὁ δ' ἡττηθεὶς τοῖς μάρτυσιν 1139
ὡς ψευσαμένοις δικάζεται.

Καλῶς μοι δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἔχειν ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, οἱ ὑπόλοιπον ἀγῶνα ἀποδόντες ταῖς δίκαις
τὸν τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἵν' εἴ τις μάρτυρας τὰ ψευδῆ
μαρτυροῦντας παρασχόμενος ἢ προκλήσεις μὴ γενομέ-
νας ἢ μαρτυρίας παρὰ τὸν νόμον μαρτυρηθείσας ἐξη-
πάτησε τοὺς δικαστάς, μηδὲν αὐτῷ πλέον γένηται, ἀλλ'
ἐπισκηψάμενος ταῖς μαρτυρίαις ὁ ἀδικηθεὶς καὶ εἰσελ-
θὼν εἰς ὑμᾶς καὶ ἐπιδείξας περὶ τοῦ πράγματος τοὺς
μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, παρά τε τούτων
δίκην λάβῃ καὶ τὸν προβαλόμενον ὑπόδικον ἔχῃ τῶν
2 κακοτεχνιῶν. καὶ διὰ τοῦτο τῷ μὲν διώκοντι ἐλάττω
ἐποίησαν τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν ἡττηθῇ, ἵνα μὴ διὰ τὸ πλῆ-
θος ἀποτρέπωνται διώκειν τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδο-
μαρτυριῶν οἱ ἀδικούμενοι, τῷ δὲ φεύγοντι μεγάλας
ἐπέθηκαν τιμωρίας, ἐὰν ἁλῷ καὶ δόξῃ ὑμῖν τὰ ψευδῆ
3 μεμαρτυρηκέναι. δικαίως ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς
γὰρ εἰς τοὺς μάρτυρας βλέψαντες, καὶ πιστεύσαντες
οἷς ἂν οὗτοι μαρτυρήσωσι, ψηφίζεσθε· ἵνα οὖν μήθ'
ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε μήθ' οἱ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἀδικῶν-
ται, διὰ ταῦτ' αὐτοὺς ὑποδίκους ἐποίησεν ὁ νομοθέ-
της. δέομαι δ' ὑμῶν κἀγὼ μετ' εὐνοίας μου ἀκροάσα- 1140
σθαι περὶ τοῦ πράγματος ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα, ἵν' ἐκ
τούτων εἰδῆτε ὅσ' ἐγώ τ' ἠδικήθην καὶ ἐξηπατήθησαν
οἱ δικασταὶ καὶ οὗτοι τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρησαν.

4 *Μάλιστα μὲν οὖν ἂν ἠβουλόμην μὴ ἔχειν πρά-
γματα· εἰ δ' οὖν ἀναγκάζοι τις, πρὸς τοιούτους ἡδύ
ἐστιν εἰσιέναι, οἳ μὴ ἀγνῶτές εἰσιν ὑμῖν. νῦν δὲ
πλείων μοι λόγος ἔσται ἐξελέγχοντι τὸν τρόπον αὐ-
τῶν, ἢ τὴν μαρτυρίαν ψευδῆ οὖσαν. περὶ μὲν γὰρ
τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, αὐτοί μοι
δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτούς, καὶ οὐκ ἄλλους με
5 δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ἢ αὐτοὺς τούτους· ἐξὸν γὰρ
αὐτοῖς ἀπηλλάχθαι πραγμάτων καὶ μὴ κινδυνεύειν εἰσ-
ιόντας εἰς ὑμᾶς, ἔργῳ βεβαιώσαντας ὡς ἀληθής ἐστιν
ἡ μαρτυρία, οὐκ ἠθελήκασι παραδοῦναι τὴν ἄνθρω-
πον, ἣν μεμαρτυρήκασι προκαλέσασθαι πρὸς τῷ διαι-
τητῇ Πυθοδώρῳ ἐκ Κηδῶν παραδιδόναι ἕτοιμον εἶναι
Θεόφημον, ἠξίουν δ' ἐγὼ παραλαμβάνειν, ὡς οἱ μάρ-
τυρες ὑμῖν οἱ τότε παραγενόμενοι ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ
δικαστηρίῳ, καὶ νυνὶ δὲ μαρτυρήσουσι. καὶ Θεόφημος
αὐτοῖς ὡς ἀληθῆ μεμαρτυρηκόσιν οὐκ ἐπεσκήψατο, οὐδ'
6 ἐπεξέρχεται τῶν ψευδομαρτυριῶν. σχεδὸν μὲν οὖν τι
καὶ αὐτοί μοι ὁμολογοῦσιν ἐν τῇ μαρτυρίᾳ ἐθέλειν με
παραλαμβάνειν τὴν ἄνθρωπον, Θεόφημον δὲ ἀναβάλ-
λεσθαι κελεύειν, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐθέλειν. ἣν δ' ἐγὼ μὲν
ἠξίωσα παραλαβεῖν, Θεόφημος δὲ προὐκαλέσατο παρα-
δοῦναι, ὡς οὗτοί φασι, τὸ δὲ σῶμα οὐδεὶς εἶδε παρόν, 1141
οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ οὔτε ὕστερον πρὸς τῷ δι-
καστηρίῳ οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ παραδιδόμενον, ἐμαρ-
τύρησαν δὲ οἱ μάρτυρες οὗτοι ὡς ἐθέλοι παραδοῦναι
7 Θεόφημος καὶ πρόκλησιν προκαλοῖτο, ᾠήθησαν δὲ οἱ
δικασταὶ ἀληθῆ εἶναι τὴν μαρτυρίαν, φεύγειν δ' ἐμὲ
τὸν ἔλεγχον τὸν ἐκ τῆς ἀνθρώπου περὶ τῆς αἰκείας,
ὁπότερος ἡμῶν ἦρξε χειρῶν ἀδίκων· τοῦτο γάρ ἐστιν
ἡ αἴκεια· πῶς οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι τούτους τοὺς μάρ-*

τυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι; οἵ γε οὐδὲ νῦν πω
τολμῶσι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου παραδοῦναι, καθὰ
ἔφασαν προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον καὶ ἐμαρτύρη-
σαν αὐτῷ, καὶ τὴν μὲν μαρτυρίαν ἔργῳ βεβαιῶσαι ὡς
8 ἀληθής ἐστι, καὶ τοὺς μάρτυρας ἀπηλλάχθαι τοῦ ἀγῶ-
νος, παραδόντος τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, τὴν δ' ἄν-
θρωπον περὶ τῆς αἰκείας βασανίζεσθαι, ἐφ' ᾗ ἐγὼ
διώκω δίκῃ τὸν Θεόφημον, ἐπειδὴ τότε οὐ παρέσχε,
καὶ τὸν ἔλεγχον ἐξ ὧν ὁ Θεόφημος ἔλεγε τότε ἐξαπα-
τῶν τοὺς δικαστάς, ἐκ τούτων γίγνεσθαι; ἔφη γὰρ ἐν
τῇ δίκῃ τῆς αἰκείας, τοὺς μὲν μάρτυρας τοὺς παραγε-
νομένους καὶ μαρτυροῦντας τὰ γενόμενα ἐν γραμμα-
τείῳ κατὰ τὸν νόμον, ψευδεῖς εἶναι καὶ ὑπ' ἐμοῦ παρε-
σκευασμένους, τὴν δ' ἄνθρωπον τὴν παραγενομένην
ἐρεῖν τἀληθῆ, οὐκ ἐκ γραμματείου μαρτυροῦσαν, ἀλλ'
ἐκ τῆς ἰσχυροτάτης μαρτυρίας, βασανιζομένην, ὁπότε-
9 ρος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων. ἃ δή, τῷ λόγῳ τότε κατα-
χρώμενος καὶ μάρτυρας παρεχόμενος τούτων, ἠπάτα
τοὺς δικαστάς, νῦν ἐξελέγχεται ψευδῆ ὄντα· τὸ γὰρ
σῶμα τῆς ἀνθρώπου οὐ τολμᾷ παραδοῦναι, ὃ μεμαρ- 1142
τυρήκασιν αὐτὸν ἐθέλειν παραδοῦναι, ἀλλὰ μᾶλλον
προῄρηται τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν κηδεστὴν ψευδομαρ-
τυριῶν ἀγωνίζεσθαι, ἢ παραδοῦναι τὸ σῶμα τῆς ἀν-
θρώπου καὶ δικαίως ἀπηλλάχθαι, καὶ μὴ διὰ λόγων
καὶ δεήσεως, ἐὰν δύνωνται, ἐξαπατήσαντες ὑμᾶς ἀπο-
10 φεύγειν, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου καὶ ἐξαιτήσαν-
τος τὴν ἄνθρωπον, καὶ τότε τ' ἀξιοῦντος παραλαμβά-
νειν καὶ μετὰ τὴν δίκην, καὶ ὅτε ἐξέτινον αὐτοῖς, καὶ
ἐφ' ᾗ ἐγὼ δίκῃ τὸν Θεόφημον διώκω τῆς αἰκείας, καὶ
ἐν τῇ ἀνακρίσει τῶν ψευδομαρτυριῶν· καὶ τούτων οὐ
προσποιουμένων, ἀλλὰ λόγῳ μὲν μαρτυρούντων τὰ

*ψευδῆ, ἔργῳ δὲ οὐ παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον· εὖ
γὰρ ᾔδεσαν ὅτι βασανιζομένης αὐτῆς ἐξελεγχθήσονται
ἀδικοῦντες, οὐκ ἀδικούμενοι. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω,
τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 *Ὅτι μὲν τοίνυν πολλάκις προκαλεσαμένῳ καὶ ἀξι-
οῦντι παραλαβεῖν τὴν ἄνθρωπον οὐδεὶς παρεδίδου,
μεμαρτύρηται ὑμῖν. ἵνα δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων εἰδῆτε
ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, δηλώσω ὑμῖν. οὗτοι γάρ,
εἴπερ ἀληθῆ ἦν ἅ φασι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον
καὶ παραδιδόναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, οὐκ ἂν δή-
που δύο μόνους μάρτυρας ἐποιήσαντο κηδεστὴν καὶ
ἀδελφόν, τοὺς τἀληθῆ μαρτυροῦντας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
12 ἂν πολλούς. ἡ μὲν γὰρ δίαιτα ἐν τῇ ἡλιαίᾳ ἦν· οἱ
γὰρ τὴν Οἰνῇδα καὶ τὴν Ἐρεχθῇδα διαιτῶντες ἐνταῦθα
κάθηνται· τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων, ὅταν τις τὸ
σῶμα παραδιδῷ κομίσας, πολλοὶ προΐστανται ἐπακούον-
τες τῶν λεγομένων, ὥστε οὐκ ἂν ἠπόρησαν μαρτύρων,
εἴπερ καὶ ὁπωστιοῦν ἀληθὴς ἦν ἡ μαρτυρία.* 1143
13 *Μεμαρτυρήκασι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐν τῇ
αὐτῇ μαρτυρίᾳ, ὡς ἐγὼ οὐκ ἐθέλοιμι ἀναβαλέσθαι, ὁ
δὲ Θεόφημος κελεύοι, ἵνα μοι παραδοίη τὴν ἄνθρωπον.
ὡς δὲ οὐκ ἀληθὲς τοῦτ' ἔστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. εἰ
μὲν γὰρ ἐγὼ τὸν Θεόφημον ταύτην τὴν πρόκλησιν
προὐκαλούμην, ἣν μεμαρτυρήκασιν αὐτῷ, ἀξιῶν αὐτὸν
14 τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, εἰκότως ἄν μοι τούτους
τοὺς λόγους ἀπεκρίνατο, ἀναβαλέσθαι κελεύων τὴν
δίαιταν εἰς τὴν ὑστέραν σύνοδον, ἵνα κομίσῃ τὴν
ἄνθρωπον καὶ παραδῷ μοι· νῦν δὲ σὲ αὐτὸν μεμαρτυ-
ρήκασιν ὦ Θεόφημε ἐθέλειν παραδιδόναι τὴν ἄνθρω-*

*που, καὶ ἐμὲ μὴ θέλειν παραλαβεῖν. πῶς οὖν σὺ
κύριος μὲν ὢν τῆς ἀνθρώπου, μέλλων δὲ προκαλεῖ-
σθαι ταύτην τὴν πρόκλησιν ἣν μεμαρτυρήκασί σοι,
καταφεύγων δὲ εἰς τὴν ἄνθρωπον περὶ τοῦ δικαίου,*
15 *ἄλλου δέ σοι οὐδενὸς ὄντος μάρτυρος ὡς ἐπλήγης ὑπ'
ἐμοῦ ἄρχοντος χειρῶν ἀδίκων, οὐχ ἧκες ἔχων τὴν
ἄνθρωπον πρὸς τὸν διαιτητὴν καὶ παρεδίδους τὸ σῶμα
παρούσης τῆς ἀνθρώπου, κύριός γε ὢν αὐτῆς; ἀλλὰ
τὴν μὲν πρόκλησιν φῂς προκαλέσασθαι, τὴν δ' ἄνθρω-
πον οὐδεὶς εἶδε, δι' ἧς ἐξηπάτησας τοὺς δικαστάς, ψευ-
δεῖς μάρτυρας παρασχόμενος ὡς ἐθέλων παραδοῦναι.*
16 *'Επειδὴ τοίνυν σοι τότε οὐ παρῆν ἡ ἄνθρωπος,
ἀλλὰ πρότερον ἐσημάνθησαν οἱ ἐχῖνοι, ὕστερον ἔστιν
ὅπου ἤγαγες τὴν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ εἰς τὸ
δικαστήριον; εἰ γὰρ μὴ τότε σοι παρεγένετο, ὕστερον
δήπου ἔδει παραδιδόναι, καὶ μάρτυρας ποιεῖσθαι ὡς
ἐθέλεις ἐν τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔλεγχον γίγνεσθαι, καθά-
περ προὐκαλέσω, προκλήσεώς τε ἐμβεβλημένης σοι καὶ* 1144
*μαρτυρίας ὡς ἤθελες παραδιδόναι τὴν ἄνθρωπον. μέλ-
λων τοίνυν εἰσιέναι τὴν δίκην ἔστιν ὅπου τὴν ἄνθρω-*
17 *πον εἰσήγαγες πρὸς τὸ δικαστήριον; καίτοι ἔδει αὐτόν,
εἴπερ ἀληθῆ ἦν ἅ φασιν αὐτὸν προκαλεῖσθαι, κληρου-
μένων τῶν δικαστηρίων κομίσαντα τὴν ἄνθρωπον,
λαβόντα τὸν κήρυκα, κελεύειν ἐμέ, εἰ βουλοίμην, βα-
σανίζειν, καὶ μάρτυρας τοὺς δικαστὰς εἰσιόντας ποι-
εῖσθαι ὡς ἕτοιμός ἐστι παραδοῦναι. νυνὶ δὲ λόγῳ
ἐξαπατήσας, ψευδεῖς μαρτυρίας παρασχόμενος, οὐδέπω
καὶ νῦν τολμᾷ τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, πολλάκις
ἐμοῦ προκαλεσαμένου καὶ ἐξαιτήσαντος, ὡς οἱ μάρτυ-
ρες ὑμῖν οἱ παραγενόμενοι μεμαρτυρήκασιν. καί μοι
ἀνάγνωθι πάλιν τὰς μαρτυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 *Βούλομαι δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν δί-*
κην διηγήσασθαι, ὅθεν ἐγένετό μοι πρὸς Θεόφημον,
ἵνα εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον ἐμοῦ ἀδίκως κατεδικάσατο,
ἐξαπατήσας τοὺς δικαστάς, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς ἅμα
τῶν πεντακοσίων τῇ αὐτῇ ψήφῳ, καὶ ἄκυρα μὲν ἐποί-
ησε τὰ δικαστήρια τὰ ὑμέτερα, ἄκυρα δὲ τὰ ψηφί-
σματα καὶ τοὺς νόμους, ἀπίστους δὲ τὰς ἀρχὰς κατέ-
στησεν ὑμῖν καὶ τὰ γράμματα τὰ ἐν ταῖς στήλαις. ὃν
19 *δὲ τρόπον, ἐγὼ ὑμᾶς περὶ ἑνὸς ἑκάστου διδάξω. ἐμοὶ*
γὰρ πρὸς Θεόφημον συμβόλαιον μὲν οὐδὲν πώποτε
πρότερον ἐν τῷ βίῳ ἐγένετο, οὐδ' αὖ κῶμος ἢ ἔρως
ἢ πότος, ὥστε διαφερόμενον περί τινος πλεονεκτήματος
ἢ παροξυνόμενον ὑπὸ ἡδονῆς τινὸς ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν τὴν τούτου. ψηφισμάτων δὲ ὑμετέρων δήμου
καὶ βουλῆς καὶ νόμου ἐπιτάξαντος, εἰσέπραξα τοῦτον 1145
ὀφείλοντα τῇ πόλει σκεύη τριηρικά. διότι δέ, ἐγὼ
20 *ὑμῖν διηγήσομαι. ἔτυχεν ἐκπλεουσῶν τριήρων [καὶ]*
βοήθεια ἀποστελλομένη διὰ τάχους. σκεύη οὖν ἐν τῷ
νεωρίῳ οὐχ ὑπῆρχε ταῖς ναυσίν, ἀλλ' ἔχοντες οἱ ὀφεί-
λοντες οὐκ ἀπεδίδοσαν· πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ἐν τῷ
Πειραιεῖ ὄντα ἄφθονα ὀθόνια καὶ στυππεῖον καὶ σχοι-
νία, οἷς κατασκευάζεται τριήρης, ὥστε πρίασθαι. γρά-
φει οὖν Χαιρέδημος τὸ ψήφισμα τουτί, ἵνα εἰσπραχθῇ
τὰ σκεύη ταῖς ναυσὶ καὶ σῷα γένηται τῇ πόλει. καί
μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

21 *Τούτου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος γεγενημένου, ἡ μὲν*
ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε καὶ παρέδωκε τοὺς ὀφείλοντας τὰ
σκεύη τῇ πόλει, οἱ [δὲ] τῶν νεωρίων ἐπιμεληταί, τοῖς

τριηράρχοις τοῖς ἐκπλέουσι τότε καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς
τοῖς ἐν ταῖς συμμορίαις. ὁ δὲ νόμος ὁ τοῦ Περιάνδρου
ἠνάγκαζε καὶ προσέταττε παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας
τὰ σκεύη, καθ' ὃν αἱ συμμορίαι συνετάχθησαν. πρὸς
δὲ τούτοις ἕτερον ψήφισμα δήμου ἠνάγκαζε τὸ πρὸς
μέρος ἡμῖν διδόναι τῶν ὀφειλόντων ἕκαστον εἰσπρά-
22 ξασθαι. ἔτυχον δὴ ἐγὼ μὲν τριηραρχῶν καὶ ἐπιμελητὴς
ὢν τῆς συμμορίας, Δημοχάρης δὲ ὁ Παιανιεὺς ἐν τῇ
συμμορίᾳ ὢν καὶ ὀφείλων τῇ πόλει σκεύη μετὰ Θεο-
φήμου τουτουί, συντριήραρχος γενόμενος. γεγραμμέ-
νους οὖν αὐτοὺς ἀμφοτέρους ἐν τῇ στήλῃ ὀφείλοντας
τὰ σκεύη τῇ πόλει, ἡ ἀρχὴ παραλαβοῦσα παρὰ τῆς
προτέρας ἀρχῆς, ἡμῖν παρέδωκε κατά τε τὸν νόμον
23 καὶ τὰ ψηφίσματα. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἦν μοι παραλαβεῖν.
ἐπεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ πολλὰς τριηραρχίας τετριη- 1146
ραρχηκὼς ὑμῖν, οὐδεπώποτε ἔλαβον σκεύη ἐκ τοῦ
νεωρίου, ἀλλ' αὐτὸς ἰδίᾳ παρεσκεύαζον, ὁπότε δέοι,
ἵνα ὡς ἐλάχιστα πράγματα ἔχοιμι πρὸς τὴν πόλιν·
τότε δὲ κατά τε τὰ ψηφίσματα καὶ τὸν νόμον ἠναγκα-
24 ζόμην παραλαβεῖν. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων
ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τό τε ψήφισμα καὶ τὸν νό-
μον, ἔπειτα τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τὴν παραδοῦσαν καὶ
εἰσαγαγοῦσαν εἰς τὸ δικαστήριον, εἶτα τοὺς ἐκ τῆς
συμμορίας, ἧς ἦν ἐπιμελητὴς καὶ τριήραρχος. καί μοι
ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ. ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

25 Ὡς μὲν τοίνυν πολλή μοι ἀνάγκη ἦν παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας τῇ πόλει, τοῦ τε νόμου ἀκούετε καὶ τῶν ψηφισμάτων· ὡς δὲ καὶ παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς, ὁ παραδοὺς ὑμῖν μεμαρτύρηκεν. σκέψασθαι οὖν

ὑμᾶς εἰκός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτο
πρῶτον, πότερον ἐγὼ ἠδίκουν ὁ ἀναγκαζόμενος εἰσ-
πρᾶξαι τὸν Θεόφημον, ἢ Θεόφημος, ὃς ὀφείλων τῇ
26 *πόλει τὰ σκεύη πολὺν χρόνον οὐκ ἀπεδίδου. ἐὰν γὰρ*
καθ' ἕκαστον σκοπῆτε, εὑρήσετε τὸν Θεόφημον ἅπαντα
ἀδικοῦντα, καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἐμοῦ μόνον λόγῳ εἰρη-
μένα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου
ψήφῳ κεκριμένα. ἐπειδὴ γὰρ παρέλαβον αὐτὸν παρὰ
τῆς ἀρχῆς, προσελθὼν αὐτῷ πρῶτον μὲν ἀπῄτουν τὰ
σκεύη· ὡς δὲ τοῦτό μου εἰπόντος οὐκ ἀπεδίδου, ὕστε-
ρον αὐτῷ περιτυχὼν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ
πυλίδι, προσεκαλεσάμην πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ
πρὸς τοὺς τῶν νεωρίων ἐπιμελητάς· οὗτοι γὰρ εἰσῆγον 1147
τότε τὰς διαδικασίας εἰς τὸ δικαστήριον περὶ τῶν
27 *σκευῶν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας*
τοὺς κλητεύσαντας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν προσεκλήθη ὑπ' ἐμοῦ, οἱ κλητῆρές μοι μεμαρτυρήκασιν· ὡς δὲ εἰσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστολέων καὶ τῆς ἀρχῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

28 *Ὃν μὲν τοίνυν ᾤμην πράγματα παρέξειν μοι Δη-*
μοχάρην τὸν Παιανιέα, πρὶν μὲν εἰσαχθῆναι εἰς τὸ
δικαστήριον, ἦν ἀηδής, ἐπειδὴ δὲ εἰσήχθη καὶ ἑάλω,
ἀπέδωκε τὸ καθ' ἑαυτὸν μέρος τῶν σκευῶν. ὃν δ'
οὐκ ἂν ᾠήθην εἰς τοσοῦτον πονηρίας ἐλθεῖν, ὥστε
τολμῆσαι ἄν ποτε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι τὰ σκεύη,
εἰς τοσοῦτο δικῶν καὶ πραγμάτων προβέβηκεν. καὶ
παρὼν μὲν πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, ὅτε εἰσήγετο, οὐδα-

μου ἠντεδίκησεν, οὐδὲ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς
οὐδένα, εἴ τινά φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη καὶ μὴ
προσήκειν αὐτῷ ἀποδοῦναι, ἀλλ' εἴασε καθ' αὑτοῦ
29 ψῆφον ἐπαχθῆναι· ἐπειδὴ δὲ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ δικα-
στηρίου, οὐδὲν μᾶλλον ἀπεδίδου, ἀλλ' ᾤετο ἐν μὲν
τῷ παρόντι αὐτὸς ἐκποδὼν γενόμενος ἡσυχίαν ἕξειν,
ἕως ἂν ἐγώ τε ἐκπλεύσω καὶ αἱ νῆες καὶ χρόνος ἐγγέ-
νηται, καὶ ἐμὲ, ἃ οὗτος ὤφειλε σκεύη τῇ πόλει, ἀναγ-
κασθήσεσθαι ἀποδοῦναι ἥκοντα ἐνθάδε ἢ τῷ διαδόχῳ,
ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ τῆς συμμορίας ἐπὶ τὴν ναῦν. τί γὰρ
ἂν καὶ ἀντέλεγον αὐτῷ ψηφίσματα καὶ νόμους παρε-
30 χομένῳ, ὡς προσῆκεν ἐμὲ εἰσπρᾶξαι τὰ σκεύη; ὁ δὲ 1148
Θεόφημος χρόνου ἐγγεγενημένου, ὁπότε αὐτὸν ἥκων
ἀπαιτοίην, ἔμελλε φήσειν ἀποδεδωκέναι, καὶ τούτοις
τεκμηρίοις καταχρήσεσθαι ὡς ἀποδέδωκε, τῷ καιρῷ,
τῇ χρείᾳ, ὡς οὐκ ἠλίθιος ἦν οὐδ' αὖ φίλος αὐτῷ γε-
νόμενος οὐδεπώποτε, ὥστ' ἐπισχεῖν· ὥστε τί ἄν ποτε
βουλόμενος ἐγώ, τριηραρχῶν μὲν τῇ πόλει, ἐπιμελητὴς
δὲ ὢν τῆς συμμορίας, ψηφισμάτων δὲ τοιούτων καὶ
νόμου ὄντος, περὶ τὴν εἴσπραξιν ἐπέσχον ἂν τούτῳ;
31 ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχων ὁ Θεόφημος, τότε μὲν οὐκ
ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐκποδὼν ἦν, ὕστερον δὲ
ᾤετό με ἀποστερήσειν, πρὸς δὲ τούτοις εἰς ὅρκον κατα-
φυγὼν ῥᾳδίως ἐπιορκήσειν, ὅπερ καὶ ἄλλοις πεποίηκεν.
δεινὴ γὰρ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου περὶ τὰ διάφορα,
ὡς ἐγὼ ἔργῳ ὑμῖν ἐπιδείξω. ταῦτα γὰρ τὰ σκεύη ὀφεί-
λων ὁ Θεόφημος τῇ πόλει, εἰς Ἀφαρέα ἀνέφερε λόγῳ,
ἔργῳ δὲ οὐκ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν διαδικασίαν, εὖ
εἰδὼς ὅτι ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος, ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς
32 δικαστήριον. ὁ γὰρ Ἀφαρεὺς ἐξήλεγχεν αὐτὸν τιμὴν
λογισάμενον αὐτῷ τῶν σκευῶν καὶ λαβόντα παρ' αὐτοῦ,

ὅτε παρελάμβανε τὴν τριηραρχίαν. νῦν δέ φησι Δημοχάρει παραδοῦναι, καὶ δικάζεται τοῖς παιδίοις τοῖς Δημοχάρους τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους. ὅτε δ' ἔζη ὁ Δημοχάρης, οὐκ ἀπεγράφατο πρὸς αὐτὸν διαδικασίαν ὁ Θεόφημος, εἰσπραττόμενος ὑπ' ἐμοῦ τὰ σκεύη, ἀλλ' ἠβούλετο ἐπὶ προφάσει χρόνου ἐγγενομένου ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν τὰ σκεύη. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1149

23 Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάντα ἐνθυμούμενος, καὶ ἀκούων τὸν Θεόφημον τῶν κεκλησιακότων οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα, καὶ οὐκ ἀπολαμβάνων τὰ σκεύη παρ' αὐτοῦ, προσήειν πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ τὴν βουλὴν [καὶ τὸν δῆμον], λέγων ὅτι οὐκ ἀποδίδωσί μοι τὰ σκεύη ὁ Θεόφημος, ἃ ὤφλεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. προσῆσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τριήραρχοι τῇ βουλῇ, ὅσοι μὴ παρελάμβανον παρὰ τῶν ὀφειλόντων τὰ σκεύη. καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἀποκρίνεται ἡμῖν ἡ βουλὴ ψηφίσματι, ὃ ἀναγνώσεται ὑμῖν, εἰσπράττεσθαι τρόπῳ ᾧ ἂν δυνώμεθα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

24 Γενομένου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος τούτου ἐν τῇ βουλῇ, καὶ οὐδενὸς γραφομένου παρανόμων, ἀλλὰ κυρίου ὄντος, προσελθὼν Εὐέργῳ τουτῳὶ τῷ ἀδελφῷ τοῦ Θεοφήμου, ἐπειδὴ τὸν Θεόφημον οὐχ οἷός τε ἦν ἰδεῖν, ἔχων τὸ ψήφισμα πρῶτον μὲν ἀπῄτησα τὰ σκεύη καὶ ἐκέλευσα αὐτὸν φράσαι τῷ Θεοφήμῳ, ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρας τινάς, ὡς οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐχλεύαζέ με, παραλαβὼν μάρτυρας ἠρόμην αὐτὸν

πότερα νενεμημένος εἴη πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἢ κοινὴ ἡ
35 *οὐσία εἴη αὐτοῖς. ἀποκριναμένου δέ μοι Εὐέργου, ὅτι*
νενεμημένος εἴη καὶ χωρὶς οἰκοίη ὁ Θεόφημος, αὐτὸς
δὲ παρὰ τῷ πατρί, πυθόμενος οὗ ᾤκει ὁ Θεόφημος,
λαβὼν παρὰ τῆς ἀρχῆς ὑπηρέτην ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν
τοῦ Θεοφήμου. καταλαβὼν δὲ αὐτὸν οὐκ ἔνδον ὄντα,
ἐκέλευσα τὴν ἄνθρωπον τὴν ὑπακούσασαν μετελθεῖν
αὐτὸν ὅπου εἴη, ταύτην ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι
προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον παραδοῦναι, ἐγὼ δὲ 1150
ἐξαιτῶν οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλή-
36 *θειαν πύθησθε, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων. ὡς δὲ*
ἀφικνεῖται ὁ Θεόφημος μετελθούσης αὐτὸν τῆς ἀνθρώ-
που, ἀπῄτουν αὐτὸν τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν, λέγων
ὅτι ἤδη περὶ ἀναγωγὴν εἴην, καὶ ἐδείκνυον τὸ ψήφι-
σμα τῆς βουλῆς. ὡς δὲ ταῦτά μου λέγοντος οὐκ ἀπε-
δίδου, ἀλλ' ἠπείλει καὶ ἐλοιδορεῖτο, ἐκέλευσα τὸν
παῖδα καλέσαι εἴ τινας ἴδοι τῶν πολιτῶν παριόντας
ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἵνα μάρτυρές μοι εἴησαν τῶν λεγομένων,
37 *καὶ ἠξίουν πάλιν τὸν Θεόφημον, ἢ αὐτὸν ἀκολουθεῖν*
πρὸς τοὺς ἀποστολέας καὶ τὴν βουλήν, καὶ εἰ μή φησιν
ὀφείλειν, ἐκείνους πείθειν τοὺς παραδόντας καὶ ἀναγ-
κάζοντας εἰσπράττειν, ἢ ἀποδιδόναι τὰ σκεύη· εἰ δὲ
μή, ἐνέχυρα ἔφην λήψεσθαι κατά τε τοὺς νόμους καὶ
τὰ ψηφίσματα. οὐδὲν δ' ἐθέλοντος αὐτοῦ τῶν δικαίων
ποιεῖν, ἦγον τὴν ἄνθρωπον ἑστηκυῖαν ἐπὶ τῇ θύρᾳ,
38 *τὴν μετελθοῦσαν αὐτόν. καὶ ὁ Θεόφημός με ἀφῃρεῖτο,*
καὶ ἐγὼ τὴν μὲν ἄνθρωπον ἀφῆκα, εἰς δὲ τὴν οἰκίαν
εἰσῄειν, ἵνα ἐνεχυρόν τι λάβοιμι τῶν σκευῶν· ἔτυχε
γὰρ ἡ θύρα ἀνεῳγμένη, ὡς ἦλθεν ὁ Θεόφημος, καὶ
ἔτι ἔμελλεν εἰσιέναι· καὶ ἐπεπύσμην αὐτὸν ὅτι οὐκ
εἴη γεγαμηκώς. εἰσιόντος δέ μου παίει πὺξ ὁ Θεόφημος

τὸ στόμα, καὶ ἐγὼ ἐπιμαρτυράμενος τοὺς παρόντας
39 ἠμυνάμην. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ἦρξε χειρῶν ἀδί-
κων ὁ Θεόφημος, οὐκ ἄλλοθεν δεῖν οἶμαι τὸν ἔλεγχον
γενέσθαι ἢ ἐκ τῆς ἀνθρώπου, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗ-
τοι οἱ μάρτυρες ὡς ἤθελεν ὁ Θεόφημος παραδιδόναι.
ταύτῃ δὲ τῇ μαρτυρίᾳ, πρότερος εἰσελθὼν εἰς τὸ δικα- 1151
στήριον, οὐ παραγραφομένου ἐμοῦ οὐδ' ὑπομνυμένου,
διὰ τὸ καὶ πρότερόν ποτε ἐφ' ἑτέραις δίκαις ταῦτά με
βλάψαι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς λέγων, οὓς μὲν ἐγὼ
παρειχόμην μάρτυρας, τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τὴν δὲ
40 ἄνθρωπον ἐρεῖν τὰς ἀληθείας βασανιζομένην. οἷς δὲ
τότε κατεχρῶντο λόγοις, νῦν αὐτοῖς ἐξελέγχονται ὑπε-
ναντία ποιοῦντες· τὴν γὰρ ἄνθρωπον οὐ δύναμαι πα-
ραλαβεῖν πολλάκις ἐξαιτήσας, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν.
ἐπειδὴ τοίνυν τὴν ἄνθρωπον οὐ παραδιδόασιν, ἣν
αὐτοὶ ἔφασαν προκαλέσασθαι, βούλομαι ὑμῖν καὶ τοὺς
μάρτυρας παρασχέσθαι, οἳ εἶδόν με πρότερον πλη-
γέντα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου. ἡ δ' αἴκεια τοῦτ' ἔστιν, ὃς
ἂν ἄρξῃ χειρῶν ἀδίκων [πρότερος], ἄλλως τε καὶ κατὰ
τὸν νόμον καὶ κατὰ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα εἰσπράτ-
τοντα. καί μοι ἀνάγνωθι τὰ ψηφίσματα καὶ τὴν
μαρτυρίαν.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

41 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφῃρέθην τὰ ἐνέχυρα ὑπὸ τοῦ Θεο-
φήμου καὶ συνεκόπην, ἐλθὼν εἰς τὴν βουλὴν τάς τε
πληγὰς ἔδειξα καὶ ἃ πεπονθὼς ἦν εἶπον, καὶ ὅτι εἰσ-
πράττων τῇ πόλει τὰ σκεύη. ἀγανακτήσασα δ' ἡ βουλὴ
ἐφ' οἷς ἐγὼ ἐπεπόνθειν, καὶ ἰδοῦσά με ὡς διεκείμην,
καὶ ἡγησαμένη ὑβρίσθαι οὐκ ἐμέ, ἀλλ' ἑαυτὴν καὶ
τὸν δῆμον τὸν ψηφισάμενον καὶ τὸν νόμον τὸν ἀναγ-

42 κάσαντα εἰσπράττειν τὰ σκεύη, ἐκέλευεν εἰσαγγέλλειν
με, καὶ τοὺς πρυτάνεις προγράφειν αὐτῷ τὴν κρίσιν
ἐπὶ δύο ἡμέρας ὡς ἀδικοῦντι καὶ διακωλύοντι τὸν 1152
ἀπόστολον, διότι τὰ σκεύη οὐκ ἀπεδίδου καὶ τὰ ἐνέ-
χυρα ἀφείλετο καὶ ἐμὲ συνέκοψε τὸν εἰσπράττοντα καὶ
ὑπηρετοῦντα τῇ πόλει. γενομένης τοίνυν τῆς κρίσεως
τῷ Θεοφήμῳ ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τὴν εἰσαγγελίαν ἣν
ἐγὼ εἰσήγγειλα, καὶ ἀποδοθέντος λόγου ἑκατέρῳ, καὶ
κρύβδην διαψηφισαμένων τῶν βουλευτῶν, ἑάλω ἐν τῷ
43 βουλευτηρίῳ καὶ ἔδοξεν ἀδικεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ
διαχειροτονεῖν ἦν ἡ βουλή, πότερα δικαστηρίῳ παρα-
δοίη ἢ ζημιώσειε ταῖς πενταкοσίαις, ὅσου ἦν κυρία
κατὰ τὸν νόμον, δεομένων τούτων ἁπάντων καὶ ἱκετευ-
όντων καὶ τίνα οὐ προσπεμπόντων, καὶ τὸ διάγραμμα
τῶν σκευῶν ἀποδιδόντων εὐθὺς ἐν τῇ βουλῇ, καὶ
περὶ τῶν πληγῶν φασκόντων ἐπιτρέψειν ᾧ ἂν κελεύσω
Ἀθηναίων, συνεχώρησα ὥστε τῷ Θεοφήμῳ πέντε καὶ
44 εἴκοσι δραχμῶν προστιμηθῆναι. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ
λέγω, ὑμῶν τε δέομαι ὅσοι ἐβούλευον ἐπ' Ἀγαθοκλέ-
ους ἄρχοντος φράζειν τοῖς παρακαθημένοις, καὶ ὅσους
ἠδυνάμην ἐγὼ ἐξευρεῖν τῶν τότε βουλευόντων, μάρ-
τυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐγὼ μὲν τοίνυν οὕτως ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπιεικὴς ἐγενόμην πρὸς τούτους. καίτοι τό γε ψήφισμα δημοσίαν τὴν οὐσίαν ἐκέλευεν εἶναι, οὐ μόνον ὃς ἂν ἔχων σκεύη μὴ ἀποδιδῷ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ὃς ἂν ἰδίᾳ κτησάμενος μὴ πωλῇ· τοιαύτη γὰρ [ἡ] ἀπορία οὖσα συνέβαινε τότε ἐν τῇ πόλει σκευῶν. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

45 *Καταπλεύσας τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὐ-*
δενὶ ἤθελεν ἐπιτρέπειν ὁ Θεόφημος περὶ τῶν πληγῶν 1153
ὧν τότ' ἔλαβον ὑπ' αὐτοῦ, προσεκαλεσάμην αὐτὸν
καὶ ἔλαχον αὐτῷ δίκην τῆς αἰκείας. ἀντιπροσκαλεσα-
μένου δὲ κἀκείνου ἐμέ, καὶ διαιτητῶν ἐχόντων τὰς
δίκας, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις ἦν τῆς διαίτης, ὁ μὲν Θεό-
φημος παρεγράφετο καὶ ὑπώμνυτο, ἐγὼ δὲ πιστεύων
46 *ἐμαυτῷ μηδὲν ἀδικεῖν εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς. παρασχόμενος*
δὲ ἐκεῖνος ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ἣν ἄλλος μὲν οὐδεὶς
μεμαρτύρηκεν, ὁ δ' ἀδελφὸς καὶ ὁ κηδεστής, ὡς ἐθέλοι
τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, καὶ προσποιούμενος ἄκα-
κος εἶναι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς. δέομαι δ' ὑμῶν
νυνὶ δικαίαν δέησιν, ἅμα μὲν δικάσαι περὶ τῆς μαρτυ-
ρίας, πότερα ψευδής ἐστιν ἢ ἀληθής, ἅμα δὲ περὶ τοῦ
47 *πράγματος ἐξ ἀρχῆς σκέψασθαι. ἐγὼ μὲν τοίνυν, εἰς*
ἃ οὗτος κατέφυγε τότε δίκαια, ἐκ τούτων οἶμαι δεῖν
τὸν ἔλεγχον γενέσθαι, ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανιζομέ-
νης, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων· τοῦτο γάρ ἐστιν
ἡ αἴκεια. καὶ τοὺς μάρτυρας διὰ τοῦτο διώκω τῶν
ψευδομαρτυριῶν, ὅτι ἐμαρτύρησαν ἐθέλειν παραδιδόναι
τὸν Θεόφημον τὴν ἄνθρωπον, οὐδαμοῦ τὸ σῶμα παρα-
διδόντος οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ οὔτε ὕστερον,
48 *πολλάκις ἐμοῦ ἐξαιτήσαντος. διπλῆν οὖν αὐτοὺς δεῖ*
δίκην δοῦναι, ὅτι τε ἐξηπάτησαν τοὺς δικαστὰς ψευ-
δεῖς μαρτυρίας παρασχόμενοι, κηδεστοῦ καὶ ἀδελφοῦ,
καὶ ὅτι ἐμὲ ἠδίκησαν, λητουργοῦντα μὲν ὑμῖν προθύ-
μως, ποιοῦντα δὲ τὰ προσταττόμενα, ὑπηρετοῦντα δὲ
τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς ὑμετέροις. ὡς δ'
οὐκ ἐγὼ μόνος παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς τοῦτον
εἰσπράξασθαι σκεύη ὀφείλοντα τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ 1154

ἄλλοι τῶν τριηράρχων ἑτέρους εἰσεπράξαντο οὓς παρέλαβον, ἀνάγνωθί μοι αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

49 Βούλομαι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἃ πέπονθα ὑπ' αὐτῶν διηγήσασθαι ὑμῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὦφλον αὐτοῖς τὴν δίκην, ἐφ' ᾗ τοὺς μάρτυρας τούτους διώκω τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ μελλούσης μοι ἤδη ἐξήκειν τῆς ὑπερημερίας, ἐδεήθην αὐτοῦ ἐπισχεῖν μοι ὀλίγον χρόνον, λέγων τὰς ἀληθείας, ὅτι πεπορισμένου τοῦ ἀργυρίου ὃ ἔμελλον αὐτῷ ἐκτί-
50 νειν συμβέβηκέ μοι τριηραρχία, καὶ ἀποστέλλειν διὰ τάχους δεῖ τὴν τριήρη, καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀλκίμαχος αὐτῷ παρασκευάζειν κελεύει ταύτην τὴν ναῦν· τὸ οὖν ἀργύριον τὸ πεπορισμένον τῷ Θεοφήμῳ ἀποδοῦναι ἐνταῦθα κατεχρησάμην. ἐδεόμην δ' αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι τὴν ὑπερημερίαν, ἕως ἂν τὴν ναῦν ἀποστείλω. ὁ δὲ ῥᾳδίως μοι καὶ ἀκάκως ἀποκρίνεται· 'οὐδὲν κωλύει', ἔφη· 'ἀλλ' ἐπειδὰν τὴν ναῦν ἀποστείλῃς, πόριζε καὶ
51 ἐμοί.' ἀποκριναμένου δέ μοι ταῦτα τοῦ Θεοφήμου καὶ ἀναβαλομένου τὴν ὑπερημερίαν, καὶ μάλιστά μου πιστεύσαντος τῇ τε ἐπισκήψει τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ τῷ μὴ ἐθέλειν αὐτὸν παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, ὡς οὐδὲν ἂν νεωτερίσαντος περὶ τἀμά, ἐγὼ μὲν τὴν τριήρη ἀποστείλας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πορίσας τὸ ἀργύριον, προσελθὼν αὐτῷ ἐκέλευον ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀκολουθοῦντα κομίζεσθαι τὴν καταδίκην. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1155

52 Ὁ δὲ Θεόφημος ἀντὶ τοῦ τὴν καταδίκην ἀπολαβεῖν ἀκολουθήσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἐλθών μου τὰ πρό-

βατα λαμβάνει ποιμαινόμενα πεντήκοντα μαλακὰ καὶ
τὸν ποιμένα μετ' αὐτῶν καὶ πάντα τὰ ἀκόλουθα τῇ
ποίμνῃ, ἔπειτα παῖδα διάκονον ὑδρίαν χαλκῆν ἀποφέ-
ροντα ἀλλοτρίαν ᾐτημένην, πολλοῦ ἀξίαν. καὶ ταῦτα
53 ἔχουσιν οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς· ἀλλ' ἐπεισελθόντες εἰς
τὸ χωρίον (γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ οἰκῶ
ἐνταῦθ' ἐκ μειρακίου) πρῶτον μὲν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας
ᾖξαν, ὡς δὲ οὗτοι διαφεύγουσιν αὐτοὺς καὶ ἄλλος ἄλλῃ
ἀπεχώρησαν, ἐλθόντες πρὸς τὴν οἰκίαν καὶ ἐκβαλόντες
τὴν θύραν τὴν εἰς τὸν κῆπον φέρουσαν Εὔεργός τε
οὑτοσὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Θεοφήμου καὶ Μνησίβουλος ὁ κη-
δεστὴς αὐτοῦ, οἷς οὐδεμίαν δίκην ὠφλήκειν οὐδὲ προσ-
ῆκεν αὐτοὺς ἅπτεσθαι τῶν ἐμῶν οὐδενός, εἰσελθόν-
τες ἐπὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδία ἐξεφορήσαντο
54 ὅσα ἔτι ὑπόλοιπά μοι ἦν σκεύη ἐν τῇ οἰκίᾳ. ᾤοντο
μὲν γὰρ οὐ τοσαῦτα μόνον λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ
πλείω, τὴν γὰρ οὖσάν μοι ποτὲ κατασκευὴν τῆς οἰκίας
καταλήψεσθαι· ἀλλ' ὑπὸ τῶν λητουργιῶν καὶ τῶν εἰσ-
φορῶν καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας τὰ μὲν ἐνέχυρα
κεῖται αὐτῶν, τὰ δὲ πέπραται. ὅσα δ' ἦν ἔτι ὑπόλοιπα,
55 πάντα λαβόντες ᾤχοντο. πρὸς δὲ τούτοις ὦ ἄνδρες
δικασταὶ ἔτυχεν ἡ γυνή μου μετὰ τῶν παιδίων ἀρι-
στῶσα ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μετ' αὐτῆς τιτθή τις ἐμὴ γε-
νομένη πρεσβυτέρα ἄνθρωπος εὔνους καὶ πιστὴ καὶ
ἀφειμένη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. συνῴ- 1156
κησε δὲ ἀνδρί, ἐπειδὴ ἀφείθη ἐλευθέρα· ὡς δὲ οὗτος
ἀπέθανε καὶ αὐτὴ γραῦς ἦν καὶ οὐκ ἦν αὐτὴν ὁ θρέ-
56 ψων, ἐπανῆκεν ὡς ἐμέ. ἀναγκαῖον οὖν ἦν μὴ περιιδεῖν
ἐνδεεῖς ὄντας μήτε τιτθὴν γενομένην μήτε παιδαγω-
γόν· ἅμα δὲ καὶ τριηραρχῶν ἐξέπλεον, ὥστε καὶ τῇ
γυναικὶ βουλομένῃ ἦν τοιαύτην οἰκουρὸν μετ' αὐτῆς

με καταλιπεῖν. ἀριστώντων δὲ ἐν τῇ αὐλῇ, ὡς ἐπεισπηδῶσιν οὗτοι καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὰς καὶ ἥρπαζον τὰ σκεύη, αἱ μὲν ἄλλαι θεράπαιναι (ἐν τῷ πύργῳ γὰρ ἦσαν, οὗπερ διαιτῶνται) ὡς ἤκουσαν κραυγῆς,
57 κλείουσι τὸν πύργον, καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐκ εἰσῆλθον, τὰ δ' ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας ἐξέφερον σκεύη, ἀπαγορευούσης τῆς γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι αὐτοῖς, καὶ λεγούσης ὅτι αὐτῆς εἴη ἐν τῇ προικὶ τετιμημένα καὶ ὅτι 'τὰ πρόβατα ἔχετε πεντήκοντα καὶ τὸν παῖδα καὶ τὸν ποιμένα, πλείονος ἄξια ἢ κατεδικάσασθε·' ἀπήγγειλε γάρ τις αὐταῖς τῶν γειτόνων κόψας τὴν θύραν. ἔτι δὲ ἔφη τὸ ἀργύριον αὐτοῖς κείμενον εἶναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ· ἠκηκόει γὰρ ἐμοῦ· 'κἂν περιμείνητε', ἔφη, 'ἢ μετέλθῃ τις ὑμῶν αὐτόν, ἔχοντες ἄπιτε τὸ ἀργύριον ἤδη· τὰ δὲ σκεύη ἐᾶτε, καὶ μηδὲν τῶν ἐμῶν φέρετε, ἄλλως τε
58 καὶ ἔχοντες ἄξια τῆς καταδίκης.' ταῦτα δὲ λεγούσης τῆς γυναικὸς οὐχ ὅπως ἐπέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς τιτθῆς τὸ κυμβίον λαβούσης παρακείμενον αὐτῇ, ἐξ οὗ ἔπινε, καὶ ἐνθεμένης εἰς τὸν κόλπον, ἵνα μὴ οὗτοι λάβοιεν, ἐπειδὴ εἶδεν ἔνδον ὄντας αὐτούς, κατιδόντες αὐτὴν οὕτω διέθεσαν ἀφαιρούμενοι τὸ κυμβίον Θεόφημος καὶ 1157
59 Εὔεργος ἀδελφὸς αὐτοῦ οὑτοσί, ὥστε ὕφαιμοι μὲν οἱ βραχίονες καὶ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτῆς ἐγένοντο ἀποστρεφομένης τὼ χεῖρε καὶ ἑλκομένης ὑπὸ τούτων ἀφαιρουμένων τὸ κυμβίον, ἀμυχὰς δ' ἐν τῷ τραχήλῳ εἶχεν ἀγχομένη, πελιὸν δὲ τὸ στῆθος. εἰς τοῦτο δ' ἦλθον πονηρίας, ὥστε, ἕως ἀφείλοντο τὸ κυμβίον ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, οὐκ ἐπαύσαντο ἄγχοντες καὶ τύ-
60 πτοντες τὴν γραῦν. ἀκούοντες δὲ οἱ θεράποντες τῶν γειτόνων τῆς κραυγῆς καὶ ὁρῶντες τὴν οἰκίαν πορθουμένην τὴν ἐμήν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν τεγῶν τῶν ἑαυτῶν

ἐκαλίστρουν τοὺς παριόντας, οἱ δὲ καὶ εἰς τὴν ἑτέραν ὁδὸν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες Ἁγνόφιλον παριόντα ἐκέλευσαν παραγενέσθαι. προσελθὼν δὲ ὁ Ἁγνόφιλος προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ θεράποντος τοῦ Ἀνθεμίωνος, ὅς ἐστί μοι γείτων, εἰς μὲν τὴν οἰκίαν οὐκ εἰσῆλθεν (οὐ γὰρ ἡγεῖτο δίκαιον εἶναι μὴ παρόντος γε τοῦ κυρίου), ἐν δὲ τῷ τοῦ Ἀνθεμίωνος χωρίῳ ὢν ἑώρα τά τε σκεύη ἐκφερόμενα καὶ Εὔεργον καὶ Θεόφημον ἐξιόντας ἐκ
61 *τῆς ἐμῆς οἰκίας. οὐ μόνον τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λαβόντες μου τὰ σκεύη ᾤχοντο, ἀλλὰ καὶ τὸν υἱὸν ἦγον ὡς οἰκέτην, ἕως τῶν γειτόνων ἀπαντήσας αὐτοῖς Ἑρμογένης εἶπεν ὅτι υἱός μου εἴη. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

62 *Ἐπειδὴ τοίνυν μοι ἀπηγγέλθη εἰς Πειραιᾶ τὰ γεγενημένα ὑπὸ τῶν γειτόνων, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν τούτους μὲν οὐκέτι καταλαμβάνω, ἰδὼν δὲ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπεφορημένα καὶ τὴν γραῦν ὡς διέκειτο, καὶ ἀκούων τῆς γυναικὸς τὰ γενόμενα, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ* 1158
τῇ ὑστεραίᾳ ἕωθεν ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχων, ἐκέλευον αὐτὸν πρῶτον μὲν τὴν καταδίκην ἀπολαμβάνειν καὶ ἀκολουθεῖν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἔπειτα τὴν ἄνθρωπον θεραπεύειν ἣν συνέκοψαν, καὶ ἰατρὸν εἰσάγειν ὃν
63 *αὐτοὶ βούλοιντο. ταῦτα δέ μου λέγοντος καὶ διαμαρτυρομένου, κακά με πολλὰ εἰπόντες ὁ μὲν Θεόφημος ἠκολούθει μόλις, διατριβὰς ἐμποιῶν καὶ φάσκων βούλεσθαι καὶ αὐτός τινας παραλαβεῖν μάρτυρας (ταῦτα δ' ἔλεγε τεχνάζων τοῦ χρόνου ἐγγενέσθαι), ὁ δ' Εὔεργος οὑτοσὶ εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως μεθ' ἑτέρων ὁμοίων αὑτῷ ἐλθὼν εἰς ἀγρόν, τὰ ὑπόλοιπα σκεύη, εἴ τινα τῇ*

*προτεραίᾳ ἐν τῷ πύργῳ ἦν καὶ οὐκ ἔτυχεν ἔξω ὄντα,
ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἦλθον, διὰ τὴν χρείαν κατηνέχθη, ἐκ-
βαλὼν τὴν θύραν ἥνπερ καὶ τῇ προτεραίᾳ ἐξέβαλον
κακῶς ἐνεστηκυῖαν, ᾤχετό μου λαβὼν τὰ σκεύη· ᾧ
οὔτε δίκην ὠφλήκειν, οὔτε συμβόλαιον ἦν μοι πρὸς
64 αὐτὸν οὐδέν. ἐκτίνοντος δέ μου τῷ Θεοφήμῳ, ᾧ ὠφλή-
κειν τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐξέτινον πολλῶν παρόντων μαρ-
τύρων χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν δραχμὰς ⟨τὴν καταδίκην,
ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν δραχμὰς⟩ καὶ τρεῖς καὶ δύ'
ὀβολὼ τὴν ἐπωβελίαν, τριάκοντα δὲ τὰ πρυτανεῖα (τῶν
γὰρ ἄλλων οὐδὲν αὐτῷ ἐπιτιμίων ὦφλον), λαβὼν τοί-
νυν παρ' ἐμοῦ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ χιλίας τριακοσίας δέκα
τρεῖς δύ' ὀβολὼ τὸ σύμπαν κεφάλαιον, ἀπαιτοῦντος
ἐμοῦ τά τε πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη
ἃ ἡρπάκει μου, οὐκ ἔφη ἀποδώσειν μοι, εἰ μή τις αὐ-
τὸν ἀφήσει καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων καὶ
65 τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν. ταῦτα δὲ ἀπο- 1159
κριναμένου αὐτοῦ, μάρτυρας μὲν ἐποιησάμην τῆς ἀπο-
κρίσεως τοὺς παρόντας, τὴν δὲ δίκην ἐξέτεισα, ὑπερή-
μερον γὰρ οὐκ ᾤμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι. Εὔεργον δ'
οὐδ' ᾔδειν εἰσεληλυθότα μου εἰς τὴν οἰκίαν ταύτῃ τῇ
ἡμέρᾳ, ἀλλ' αὐτίκα ἡ δίκη ἐξετέτειστο, καὶ εἶχεν ὁ Θεό-
φημος τά τε πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη
τὰ τῇ προτεραίᾳ περιγενόμενα, καὶ ἄγγελος ἦλθέ μοι
λιθοκόπος τις, τὸ πλησίον μνῆμα ἐργαζόμενος, ὅτι πά-
λιν οἴχεται Εὔεργος τὰ ὑπόλοιπά μου σκεύη ἐκφορή-
66 σας ἐκ τῆς οἰκίας· πρὸς ὃν οὐδέν μοι πρᾶγμα ἦν. ὡς
οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι τῇ μὲν προτεραίᾳ εἰλήφεσάν
μου τὰ ἐνέχυρα, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκομίσαντο τὸ ἀργύ-
ριον παρ' ἐμοῦ (καίτοι πῶς ἄν, εἰ μὴ πεπορισμένον
τε ἦν καὶ ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς, εὐθὺς ἂν ἀπέλαβον;)*

καὶ πάλιν αὐθημερὸν εἰσεληλύθεσαν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκτίνοντος τὴν δίκην, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

67 Ἐπειδὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπαγγείλαντός μου αὐτῷ θεραπεύειν τὴν ἄνθρωπον ἣν συνέκοψαν καὶ ἰατρὸν εἰσάγειν οὐκ ἐφρόντιζεν, ἐγὼ αὐτὸς εἰσήγαγον ἰατρὸν ᾧ πολλὰ ἔτη ἐχρώμην, ὃς ἐθεράπευεν αὐτὴν ἀρρωστοῦσαν, καὶ ἐπέδειξα ὡς εἶχεν, εἰσαγαγὼν μάρτυρας. ἀκούσας δὲ τοῦ ἰατροῦ ὅτι οὐδὲν ἔτι εἴη ἡ ἄνθρωπος, πάλιν ἑτέρους μάρτυρας παραλαβὼν τήν τε ἄνθρωπον ἐπέδειξα ὡς εἶχε, καὶ ἐπήγγειλα τούτοις θεραπεύειν. ἕκτῃ τοίνυν ἡμέρᾳ ὕστερον ἢ οὗτοι 1160
εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ἐτελεύτησεν ἡ τιτθή. ὡς δὲ ἀληθῆ ταῦτα λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

68 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐτελεύτησεν, ἦλθον ὡς τοὺς ἐξηγητάς, ἵνα εἰδείην ὅ τι με χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων, καὶ διηγησάμην αὐτοῖς ἅπαντα τὰ γενόμενα, τήν τε ἄφιξιν τὴν τούτων, καὶ τὴν εὔνοιαν τῆς ἀνθρώπου, καὶ ὡς εἶχον αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ὡς διὰ τὸ κυμβίον, οὐκ ἀφιεῖσα, τελευτήσειεν. ἀκούσαντες δέ μου οἱ ἐξηγηταὶ ταῦτα, ἤροντό με πότερον ἐξηγήσωνταί μοι μόνον ἢ
69 καὶ συμβουλεύσωσιν. ἀποκριναμένου δέ μου αὐτοῖς ἀμφότερα, εἶπόν μοι ‘ἡμεῖς τοίνυν σοι τὰ μὲν νόμιμα ἐξηγησόμεθα, τὰ δὲ σύμφορα παραινέσομεν. πρῶτον μὲν ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ, καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι, εἴ τις προσήκων ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου, ἔπειτα τὸ μνῆμα φυλάττειν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. τάδε δὲ

συμβουλευόμέν σοι· ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν οὐ παρεγένου,
ἡ δὲ γυνὴ καὶ τὰ παιδία, ἄλλοι δέ σοι μάρτυρες οὐκ
εἰσίν· ὀνομαστὶ μὲν μηδενὶ προαγορεύειν, τοῖς δεδρα-
κόσι δὲ καὶ κτείνασιν, εἶτα πρὸς τὸν βασιλέα μὴ λαγ-
70 χάνειν. οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ νόμῳ ἔστι σοι· οὐ γάρ ἐστιν
ἐν γένει σοι ἡ ἄνθρωπος, οὐδὲ θεράπαινα, ἐξ ὧν σὺ
λέγεις· οἱ δὲ νόμοι τούτων κελεύουσι τὴν δίωξιν εἶ-
ναι· ὥστ' εἰ διομεῖ ἐπὶ Παλλαδίῳ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ
καὶ τὰ παιδία καὶ καταράσεσθε αὐτοῖς καὶ τῇ οἰκίᾳ,
χείρων τε δόξεις πολλοῖς εἶναι, κἂν μὲν ἀποφύγῃ σ',
ἐπιωρκηκέναι, ἐὰν δὲ ἕλῃς, φθονήσει. ἀλλ' ὑπὲρ σεαυ-
τοῦ καὶ τῆς οἰκίας ἀφοσιωσάμενος ὡς ῥᾷστα τὴν συμ- 1161
71 φορὰν φέρειν, ἄλλῃ δὲ εἴ πῃ βούλει, τιμωροῦ.' ταῦτα
ἀκούσας ἐγὼ τῶν ἐξηγητῶν, καὶ τοὺς νόμους ἐπισκε-
ψάμενος τοὺς τοῦ Δράκοντος ἐκ τῆς στήλης, ἐβουλευό-
μην μετὰ τῶν φίλων ὅ τι χρή με ποιεῖν. συμβου-
λευόντων δέ μοι ταὐτά, ἃ μὲν ὑπὲρ τῆς οἰκίας προσ-
ῆκέ μοι πρᾶξαι καὶ ἃ ἐξηγήσαντό μοι οἱ ἐξηγηταί,
ἐποίησα, ἃ δ' ἐκ τῶν νόμων οὐκέτι μοι προσῆκεν,
72 ἡσυχίαν εἶχον. κελεύει γὰρ ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ
τοὺς προσήκοντας ἐπεξιέναι μέχρι ἀνεψιαδῶν, καὶ ἐν
τῷ ὅρκῳ ἐπερωτᾶν, τί προσήκων ἐστί, κἂν οἰκέτης ᾖ,
τούτων τὰς ἐπισκήψεις εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε γένει προσ-
ῆκεν ἡ ἄνθρωπος οὐδέν, εἰ μὴ ὅσον τιτθὴ γενομένη,
οὐδ' αὖ θεράπαινά γε· ἀφεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς
τοῦ ἐμοῦ ἐλευθέρα καὶ χωρὶς ᾤκει καὶ ἄνδρα ἔσχεν.
73 ψεύσασθαι δὲ πρὸς ὑμᾶς καὶ διομόσασθαι αὐτὸς καὶ
τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα οὐκ ἂν ἐτόλμησα, οὐδ' ἂν
εἰ εὖ ᾔδειν ὅτι αἱρήσοιμι αὐτούς· οὐ γὰρ οὕτως τού-
τους μισῶ, ὡς ἐμαυτὸν φιλῶ. ἵνα δὲ μὴ λόγῳ μόνον
ακούσητέ μου, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΣ.

74 *Πολλαχόθεν μὲν οὖν οἶμαι ὦ ἄνδρες δικασταὶ κα-
ταφανῆ ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν εἶναι ὡς ψευδής ἐστιν,
οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ῥᾴδιον γνῶ-
ναι. οὗτοι γὰρ ᾤοντο ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐμέ, εἰ πολλά
μου λάβοιεν ἐνέχυρα, ἄσμενον ἀφήσειν [με] τοὺς μάρ-
τυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὥστε ἀπολαβεῖν με τὰ
75 ἐνέχυρα. καὶ ἐπειδὴ ἐδεήθην αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι μοι
τὴν ὑπερημερίαν, ἄσμενος ἤκουσεν, ἵνα ὑπερήμερος
αὐτῷ γενοίμην καὶ ἐκφορήσαιτό μου ὡς πλεῖστα. καὶ 1162
διὰ τοῦτο ἀκάκως καὶ ταχύ μοι ὡμολόγησεν, ἵνα πιθα-
νὸς γένηται καὶ μὴ καταφανὴς ἐπιβουλεύων, ἡγούμενος
οὐκ εἶναι αὐτῷ δι' ἄλλου τρόπου τοὺς μάρτυρας ἀφε-
θῆναι τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἢ διὰ τοῦ ἐξαπατῆσαι καὶ
λαβεῖν με ὑπερήμερον καὶ ἐκφορήσασθαι ὡς πλεῖστα·
οὐ γὰρ ὅσα ἔχουσί μου ᾤετο λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ
76 πλείω. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀνέμενεν, ὡς οὐ διὰ
ταχέων με ποριοῦντα αὐτῷ τὸ ἀργύριον, βουλόμενος
ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας τῶν ψευδομαρτυριῶν τὴν ἐνε-
χυρασίαν μου ποιήσασθαι· ἐπειδὴ δ' ἐπήγγειλα αὐτῷ
κομίσασθαι τὴν δίκην, ἐλθών μου τά τε σκεύη καὶ
τοὺς οἰκέτας καὶ τὰ πρόβατα ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀπολα-
βεῖν. γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, ὥστε οὐ πόρρω
77 ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα τεκμή-
ριον ὑμῖν ἔστω· τῇ ὑστεραίᾳ γὰρ ἐκομίσατο τὸ ἀργύ-
ριον τῆς δίκης, ἢ τὰ ἐνέχυρα ἔλαβεν. καίτοι πῶς ἄν,
εἰ μὴ πεπορισμένον ἦν, εὐθὺς ἀπέλαβε τὸ ἀργύριον
χιλίας τριακοσίας δέκα τρεῖς δύ' ὀβολώ; καὶ τὰ ἐνέ-
χυρά μοι οὐκ ἀπεδίδου, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὡς
ὑπερημέρου ὄντος. ὅτι δ' οὐκ ἦν αὐτῷ ὑπερήμερος,
ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει*

κύρια εἶναι ὅσα ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, ὥστε οὐ-
κέτι ἦν αὐτῷ δήπου ὑπερήμερος.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

78 Ὡς μὲν τοίνυν ὡμολόγησε καὶ ἀνεβάλετό μοι τὴν
ὑπερημερίαν, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὡς δὲ ἐτριηράρχουν,
ὁ συντριήραρχός μοι μεμαρτύρηκε, καὶ ὡς ἡ ναῦς στρα- 1163
τηγὶς κατεσκευάσθη Ἀλκιμάχῳ. ὥστ' οὐκ ἦν αὐτῷ δή-
που ὑπερήμερος ἀναβαλομένῳ μοι, ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνων.
ἀλλὰ δεινὴ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου ὦ ἄνδρες δικασταὶ
περὶ τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον. καὶ εὖ ᾔδεσαν ὅτι, εἰ
μὲν τὴν ἄνθρωπον παραδώσουσιν, ἐξελεγχθήσονται
ψευδῆ ἐγκαλέσαντες, εἰ δὲ μὴ παραδώσουσιν ἣν ἐμαρ-
τύρησαν ὡς οὗτος ἤθελε παραδιδόναι, ψευδομαρτυριῶν
79 ἁλώσονται. δέομαι δ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις
ἄρα τῶν τότε δικαζόντων τυγχάνει ὢν ἐν τῷ δικαστη-
ρίῳ, τοῖς αὐτοῖς χρήσασθαι ἤθεσιν οἷσπερ καὶ τότε,
καὶ εἰ μὲν ἡ μαρτυρία πιστὴ ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι καὶ
ἐγὼ φεύγειν τὸν ἔλεγχον τὸν ἐκ τῆς ἀνθρώπου, νῦν
ἐξελεγχομένων αὐτῶν ψευδῆ μεμαρτυρηκότων καὶ οὐ
παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον βοηθῆσαί μοι, εἰ δ' ἐμοὶ
ὠργίσθητε ὅτι ἐνεχυράσων ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν
τοῦ Θεοφήμου, καὶ τούτοις νῦν ὀργισθῆναι ὅτι ἐπὶ
80 τὴν ἐμὴν ἦλθον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπὸ νόμων καὶ ψηφι-
σμάτων ἀναγκαζόμενος, πρόνοιαν ἐποιησάμην τοῦ μήτε
ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν τούτου εἰσελθεῖν μήτε ἐπὶ τὴν
μητέρα, μήτε τῶν τοῦ ἀδελφοῦ λαβεῖν μηδέν, ἀλλ' οὗ
αὐτὸς ᾤκει ὁ Θεόφημος· καὶ ἐπειδὴ οὐ κατέλαβον αὐ-
τὸν ἔνδον, οὐχ ἁρπάσας ᾠχόμην οὐδέν, ἀλλὰ μετελθεῖν
ἐκέλευσα αὐτόν, καὶ παρόντος, οὐκ ἀπόντος, τὴν ἐνεχυ-
ρασίαν ἐποιησάμην, καὶ ἀφαιρούμενος ἀφῆκα, καὶ ἀνῆλ-

θον ἐπὶ τὴν βουλὴν τοὺς κυρίους, καὶ εἰσαγγείλας
καὶ ἑλὼν ἐν τῇ βουλῇ, ἀποχρῆν ἡγησάμην τὰ μὲν
σκεύη ἀπολαβεῖν ἁπλᾶ, περὶ δὲ τῶν πληγῶν ἐπιτρέψαι,
81 τῷ δὲ τιμήματι συγχωρῆσαι. ὥστε ἐγὼ μὲν οὕτω μέ- 1164
τριος περὶ τούτους ἦν, οὗτοι δὲ οὕτως ἀσελγεῖς καὶ
βδελυροί, ὥστ' ἐπὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία εἰσελ-
θεῖν, ἔχοντες μὲν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς οἰκέτας, πλείο-
νος ἄξια ἢ κατεδικάσαντο, ἀναβαλόμενοι δὲ τὴν ὑπερ-
ημερίαν, ἐπαγγείλαντος δ' ἐμοῦ κομίζεσθαι αὐτοῖς τὴν
δίκην, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν
οἰκίαν τά τε σκεύη ἐκφορῆσαι τήν τε τιτθὴν συγκό-
ψαι, γραῦν γυναῖκα, ἕνεκα κυμβίου, καὶ ταῦτα πάντα
ἔτι ἔχειν καὶ μὴ ἀποδιδόναι ἐκτετεικότος ἐμοῦ τὴν δί-
82 κην, χιλίας τριακοσίας δέκα τρεῖς δύ' ὀβολώ. εἰ δέ
τις ἀγνοήσας αὐτοὺς τότε ἀκάκους ἡγήσατο καὶ ἀπράγμο-
νας εἶναι, βούλομαι ὑμῖν περὶ αὐτῶν τὰς μαρτυρίας
ἀναγνῶναι, ἃς μεμαρτυρήκασί μοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδι-
κημένοι· λόγῳ μὲν γὰρ διηγήσασθαι οὐκ ἂν ἱκανόν
μοι γένοιτο τὸ ὕδωρ· ἵν' ἐκ τούτων ἁπάντων σκεψά-
μενοι, τῶν τε λεχθέντων καὶ τῶν μαρτυρουμένων,
ὁσίαν καὶ δικαίαν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τιθῆσθε τὴν ψῆ-
φον. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

XLVIII.

ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ποικίλην ἔχει περιπέτειαν πραγμάτων ὁ λόγος. Κόνων γάρ τις ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἄπαις τελευτᾷ, ὡς ἐπίδικον τοῖς

οἰκείοις γενέσθαι τὸν κλῆρον. Καλλίστρατος μὲν οὖν ὁ τὸν 1165
λόγον τουτονὶ λέγων, ὅλον τὸν κλῆρον τοῦτον ἑαυτῷ προσή-
κειν φησίν· ἐγγυτάτω γὰρ κατὰ γένος αὐτὸς εἶναι τῷ Κό-
νωνι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τάχ' ἂν καὶ ψεύδοιτο καὶ λόγῳ κατα-
χρῷτο ψιλῷ. Ὀλυμπιόδωρος δὲ, πρὸς ὃν ἡ δίκη, καὶ αὐτὸς
2 ἠμφισβήτησεν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κλήρου. ἤστην δ' οἰκείω ὅ τ'
Ὀλυμπιόδωρος καὶ ὁ Καλλίστρατος· ἀδελφὴν γὰρ Ὀλυμπιο-
δώρου Καλλίστρατος εἶχε γυναῖκα. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ
διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ νείμασθαι μὲν ἐξ ἴσης τὴν
οὐσίαν τοῦ τελευτήσαντος, ὅση φανερά τ' ἦν καὶ ὡμολογη-
μένη, κοινῇ δὲ ζητεῖν τὰ ἀφανῆ, καὶ κοινῇ πράττειν περὶ
τούτων πάντα· προσεδόκων γὰρ ἥξειν τινὰς ἀμφισβητοῦντας
αὐτοῖς τοῦ κλήρου. περὶ τούτου καὶ συνθήκας ἔγραψαν καὶ
3 κατέθεντο παρ' Ἀνδροκλείδῃ, φίλῳ τινὶ κοινῷ. οἰκέτης δ'
ἦν Κόνωνος Μοσχίων, πάνυ πιστὸς ἐκείνῳ νομισθείς. τοῦ-
τον Ὀλυμπιόδωρος λαμβάνει, καὶ διαβληθέντα χιλίας ὑφῃρῆ-
σθαι τοῦ Κόνωνος δραχμὰς βασανίζει μετὰ Καλλιστράτου.
καὶ ὡς ὡμολόγησεν ὁ οἰκέτης τὸ ἀργύριον, νέμεται καὶ τοῦτο
πρὸς τὸν Καλλίστρατον κατὰ τὰς συνθήκας ἐξ ἴσης. ὑπο-
νοήσας δὲ καὶ πλείονας ἔχειν μνᾶς ἀργυρίου τὸν ἄνθρωπον,
οὐκέτι παραλαβὼν τὸν Καλλίστρατον αὐτὸς βασανίζει, καὶ
4 μνᾶς ἑβδομήκοντα λαμβάνει μόνος. περὶ δὲ τοῦτον τὸν και-
ρὸν ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου Κόνωνος καὶ ἄλλοι καὶ ὁ
ἀδελφὸς ὁ Καλλιστράτου Κάλλιππος, ὁμοπάτριος ὤν. βου-
λευόμενοι κοινῇ περὶ τῶν ἀγώνων Ὀλυμπιόδωρος καὶ Καλ-
λίστρατος συντίθενται, τὸν μὲν Ὀλυμπιόδωρον ἀμφισβητεῖν
ὅλου τοῦ κλήρου, τὸν δὲ Καλλίστρατον τοῦ ἡμικληρίου.
στρατευομένων δ' Ἀθηναίων εἰς Ἀκαρνανίαν ᾤχετο καὶ 1166
Ὀλυμπιόδωρος· ἦν γὰρ τῶν ἐκ καταλόγου. τῆς δὲ κυρίας
ἐνστάσης οἱ δικασταί, πρόφασιν τὴν στρατείαν εἶναι πεισθέν-
τες, ἀνεῖλον αὐτοῦ τὴν διαδικασίαν· διό φησι Καλλίστρατος
καὶ αὐτὸς ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου δίκην, ταῖς συνθή-
5 καις ἐμμένων, ἐπειδὴ κοινῇ πάντα πράττειν ἐκέλευον. ὡς
δ' ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατείας Ὀλυμπιόδωρος, παλινδικίᾳ

χρῆται πρὸς τοὺς νενικηκότας καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καλλίστρατος, δεδωκότος τοῦτο τοῦ νόμου. καὶ ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου καθάπερ ἐξ ἀρχῆς, ὁ μὲν τοῦ ἡμίσεος, ὁ δὲ καὶ τοῦ ὅλου. πρότερος δὲ λέγων Ὀλυμπιόδωρος νικᾷ τὸν κλῆρον. νικήσας δὲ καὶ λαβὼν ὅλον, οὐκ ἐμμένει ταῖς συνθήκαις αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐποιήσατο, οὐδὲ δίδωσι τὰ ἡμίσεα τῷ Καλλιστράτῳ.
6 *ὁ δ' αὐτὸν ἀπαιτεῖ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μνῶν τῶν παρὰ τοῦ Μοσχίωνος τὸ ἥμισυ καὶ τῆς ὅλης οὐσίας, ταῖς συνθήκαις ἰσχυριζόμενος, καὶ λέγων καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ δίκῃ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ συγκεχωρηκέναι καὶ τοὺς λόγους εἰπεῖν οὓς ἐβούλετο καὶ μάρτυρας παρασχέσθαι ψευδεῖς, οὕς, εἰ μὴ κοινῇ καὶ συντεθειμένοι πρὸς ἀλλήλους ἠγωνίζοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐλέγξαι, καὶ οὐκ ἐᾶσαι τὸν Ὀλυμπιόδωρον νικῆσαι τὴν δίκην.*

Ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶν ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τοὺς 1167
μὴ εἰωθότας μηδὲ δυναμένους εἰπεῖν εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ἐπειδὰν ὑπό τινος ἀδικῶνται, ἄλλως τε καὶ ὑφ' ὧν ἥκιστα προσῆκεν ἀδικεῖσθαι, οἷον καὶ ἐμοὶ νυνὶ συμβαίνει. οὐ βουλόμενος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀγωνίζεσθαι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον οἰκεῖον ὄντα καὶ ἀδελφὴν τούτου ἔχων, ἠνάγκασμαι διὰ τὸ μεγάλ' ἀδικεῖ-
2 *σθαι ὑπὸ τούτου. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀδικούμενος ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ ψεῦδός τι ἐγκαλῶν Ὀλυμπιοδώρῳ τούτων τι ἐποίουν, ἢ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἐμοῖς καὶ Ὀλυμπιοδώρου μὴ ἐθέλων ἐπιτρέπειν, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν δικαίων ἀφιστάμενος, εὖ ἴστε ὅτι πάνυ ἂν ᾐσχυνόμην καὶ ἐνόμιζον ἂν ἐμαυτὸν φαῦλον εἶναι ἄνθρωπον· νῦν δ' οὔτε μικρὰ ἐλαττούμενος ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρου, οὔτε διαλλακτὴν οὐδένα φεύγων, οὔτ' αὖ μὰ τὸν Δία τὸν μέγιστον ἑκών, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα ἄκων, ἠνάγκασμαι ὑπὸ τούτου ἀγωνίζεσθαι ταύτην τὴν*

3 δίκην. δέομαι οὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκούσαν-
τας ἀμφοτέρων ἡμῶν καὶ αὐτοὺς δοκιμαστὰς τοῦ πρά-
γματος γενομένους, μάλιστα μὲν διαλλάξαντας ἀποπέμ-
ψαι καὶ εὐεργέτας ἡμῶν ἀμφοτέρων ὑμᾶς γενέσθαι,
ἐὰν δ' ἄρα μὴ ἐπιτυγχάνητε τούτου, ἐκ τῶν ὑπολοί- 1168
πων τῷ τὰ δίκαια λέγοντι, τούτῳ τὴν ψῆφον ὑμᾶς
προσθέσθαι. πρῶτον μὲν οὖν μαρτυρίας ἀναγνώσεται,
ὅτι οὐκ ἐγὼ αἴτιός εἰμι τοῦ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέ-
ναι, ἀλλ' οὗτος αὐτός. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

4 Ὅτι μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ μέτρια καὶ
προσήκοντα προὐκαλούμην Ὀλυμπιόδωρον, μεμαρτύρη-
ται ὑπὸ τῶν παραγενομένων. οὐκ ἐθέλοντος δὲ τού-
του οὐδ' ὁτιοῦν ποιεῖν τῶν δικαίων, ἀναγκαῖόν ἐστι
πρὸς ὑμᾶς λέγειν περὶ ὧν ἀδικοῦμαι ὑπὸ Ὀλυμπιοδώ-
5 ρου. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος. ἦν γὰρ ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ Κόμων Ἁλαιεὺς οἰκεῖος ἡμέτερος. οὗτος ὁ Κό-
μων ἐτελεύτησεν ἄπαις ὀλίγον πάνυ χρόνον ἀρρωστήσας,
ἐβίω δὲ πολλὰ ἔτη, καὶ ἦν πρεσβύτης ὅτ' ἐτελεύτα.
καὶ ἐγὼ ἐπειδὴ ᾐσθόμην ὅτι οὐχ οἷός τ' ἐστὶν περι-
γενέσθαι, μετεπεμψάμην τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον, ὅπως
ἂν παρῇ καὶ συνεπιμελῆται μεθ' ἡμῶν ἁπάντων ὧν
προσῆκεν. καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ἐπειδὴ ἦλθεν ὡς ἐμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυ-
6 τοῦ, ἐμὴν δὲ γυναῖκα, μεθ' ἡμῶν ἅπαντα διῴκει. ὄν-
των δ' ἡμῶν περὶ ταύτην τὴν πραγματείαν, ἐξαίφνης
λόγον μοι προσφέρει Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὅτι καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ προσήκουσα εἴη τῷ Κόμωνι τῷ τετελευ-
τηκότι, καὶ ὅτι δίκαιον εἴη καὶ αὐτὸν τὸ μέρος λαβεῖν
ἁπάντων ὧν ὁ Κόμων κατέλιπεν. καὶ ἐγὼ ὦ ἄνδρες

*δικασταὶ συνειδὼς ὅτι ἐψεύδετο καὶ ἀναισχυντεῖν ἐπε-
χείρει, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἦν ἄλλος τῷ Κόμωνι γένει ἐγ-
γυτέρω ἐμοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ὡς οἷόν τε μάλιστα ὠρ-
γίσθην καὶ ἠγανάκτησα ἐπὶ τῇ ἀναισχυντίᾳ τοῦ λόγου,
ἔπειτα δ' ἐλογισάμην πρὸς ἐμαυτὸν ὅτι οὐκ ἐν καιρῷ* 1169
*ὀργιζοίμην, καὶ τούτῳ ἀπεκρινάμην, ὅτι ἐν μὲν τῷ
παρόντι προσήκει θάπτειν τὸν τετελευτηκότα καὶ τἄλλα
ποιεῖν τὰ νομιζόμενα, ἐπειδὰν δὲ τούτων ἁπάντων ἐπι-*
7 *μεληθῶμεν, τόθ' ἡμῖν αὐτοῖς διαλεξόμεθα. καὶ οὗτος
ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσωμολόγησε ταῦτα καὶ καλῶς
μ' ἔφη λέγειν. ἐπειδὴ δ' ἀπηλλάγημεν καὶ ἐποιήσαμεν
ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, καθ' ἡσυχίαν ἤδη παρακαλέ-
σαντες τοὺς οἰκείους ἅπαντας διελεγόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς
περὶ ὧν οὗτος ἠξίου ἑαυτῷ εἶναι. ὅσα μὲν οὖν ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διηνέχθημεν
περὶ τούτων διαλεγόμενοι, τί ἂν ἐγὼ ταῦτα διηγούμε-
νος ἢ ὑμῖν πράγματα παρέχοιμι ἢ ἐμαυτῷ* [*ἐνοχλοίην*];
8 *τὸ δὲ τέλος ὃ ἐγένετο, τοῦθ' ὑμᾶς ἀναγκαίως ἔχει
ἀκοῦσαι. αὐτὸς γὰρ ἐγὼ ἐδίκασα τούτῳ καὶ οὗτος
ἐμοί, τὰ ἡμίσεα ἑκάτερον ἡμῶν λαβεῖν ὧν κατέλιπε
Κόμων, καὶ μηδεμίαν ἀηδίαν εἶναι περαιτέρω. καὶ
προειλόμην ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἑκὼν μεταδοῦναι τούτῳ
μᾶλλον, ἢ εἰς δικαστήριον εἰσιὼν κινδυνεύειν πρὸς οἰ-
κεῖον ὄντα τοῦτον, καὶ εἰπεῖν τι ἀηδὲς ἀδελφὸν ὄντα
τῆς ἐμῆς γυναικὸς καὶ θεῖον τῶν ἐμῶν παίδων, καὶ*
9 *ὑπὸ τούτου ἀκοῦσαί τι ἀνεπιτήδειον. ταῦτα πάντ' ἐν-
θυμούμενος συνεχώρησ' αὐτῷ. καὶ μετὰ ταῦτα συνθή-
κας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ἁπάντων, καὶ
ὅρκους ἰσχυροὺς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἦ μὴν τά τε ὑπάρ-
χοντα φανερὰ ὄντα καλῶς καὶ δικαίως διαιρήσεσθαι,
καὶ μηδ' ὁτιοῦν πλεονεκτήσειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου*

ὧν κατέλιπε Κόμων, καὶ τἄλλα πάντα κοινῇ ζητήσειν,
καὶ πράξειν μετ' ἀλλήλων βουλευόμενοι ὅ τι ἂν ἀεὶ
10 δέῃ. ὑπενοοῦμεν γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἥξειν τινὰς 1170
ἀμφισβητήσοντας τῶν τοῦ Κόμωνος καὶ ἑτέρους· οἷον
καὶ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁ ὁμοπάτριος, ὁμομήτριος δ' οὔ,
ὃς ἀπεδήμει, καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἐβούλετ' ἀμφισβη-
τεῖν, οὐκ ἦν ἡμῖν κωλύειν· οἱ γὰρ νόμοι κελεύουσι
τὸν βουλόμενον ἀμφισβητεῖν. ταῦτα δὴ πάντα προ-
νοούμενοι ἐγράψαμεν τὰς συνθήκας καὶ ὅρκους ὠμό-
σαμεν, ὅπως ἂν μήθ' ἑκόντι μήτε ἄκοντι μηδετέρῳ
ἐξουσία ἡμῶν γένηται μηδ' ὁτιοῦν ἰδίᾳ πρᾶξαι, ἀλλὰ
κοινῇ βουλευόμενοι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν ἅπαντα πράτ-
11 τωμεν. καὶ μάρτυρας ἐποιησάμεθα περὶ τούτων πρῶ-
τον μὲν τοὺς θεοὺς οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς
οἰκείους τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, ἔπειτ' Ἀνδροκλείδην
Ἀχαρνέα, παρ' ᾧ κατεθέμεθα τὰς συνθήκας. βούλο-
μαι οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τόν τε νόμον ἀναγνῶναι,
καθ' ὃν τὰς συνθήκας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς,
καὶ μαρτυρίαν τοῦ ἔχοντος τὰς συνθήκας. λέγε τὸν
νόμον πρῶτον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀναγίγνωσκε δὴ καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀνδρο-
κλείδου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ἐπειδὴ δ' ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ αἱ συνθῆκαι
ἦσαν κείμεναι παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, διεῖλον ἐγὼ δύο
μερίδας ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ ἡ μὲν ἑτέρα ἦν μερὶς
ἡ οἰκία, ἐν ᾗ ᾤκει αὐτὸς ὁ Κόμων, καὶ τἀνδράποδα
οἱ σακχυφάνται, ἡ δ' ἑτέρα ἦν μερὶς οἰκία ἑτέρα καὶ
τἀνδράποδα οἱ φαρμακοτρίβαι. ἀργύριον δ' εἴ τι κα-
τέλιπεν ὁ Κόμων φανερὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τῇ Ἡρα- 1171

κλείδου, τοῦθ' ἅπαν σχεδόν τι ἀνηλώθη εἴς τε τὴν
ταφὴν καὶ τἄλλα τὰ νομιζόμενα καὶ εἰς τὴν οἰκοδο-
13 μίαν τοῦ μνήματος. διελὼν δ' ἐγὼ τὰς δύο ταύτας
μερίδας, ἔδωκα αἵρεσιν τουτῳὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, ὁποτέ-
ραν βούλεται τῶν μερίδων λαβεῖν, καὶ οὗτος εἵλετο
τοὺς φαρμακοτρίβας καὶ τὴν οἰκίσκην· ἐγὼ δ' ἔλαβον
14 τοὺς σακχυφάντας καὶ τὴν οἰκίαν. καὶ ταῦτ' ἔστιν ἃ
ἑκάτερος ἡμῶν εἶχεν. ἐν δὲ τῇ μερίδι τῇ τουτουὶ
Ὀλυμπιοδώρου ἦν εἷς τῶν φαρμακοτριβῶν, ὃν μάλιστ'
ἐνόμιζε πιστὸν ἑαυτῷ εἶναι ὁ Κόμων· ὄνομα δὲ τῷ
ἀνθρώπῳ ἐστὶ Μοσχίων. οὗτος ὁ οἰκέτης σχεδόν τι
ᾔδει τά τ' ἄλλα τὰ τοῦ Κόμωνος ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ
τὸ ἀργύριον οὗ ἦν, τὸ ἔνδον κείμενον τῷ Κόμωνι.
15 καὶ δὴ καὶ ἔλαθε τὸν Κόμωνα, πρεσβύτερόν τε ὄντα
καὶ πεπιστευκότα αὐτῷ, ὑφαιρούμενος τὸ ἀργύριον
οὗτος ὁ οἰκέτης ὁ Μοσχίων. καὶ πρῶτον μὲν ὑφαι-
ρεῖται αὐτοῦ χιλίας δραχμὰς χωρίς που κειμένας τοῦ
ἄλλου ἀργυρίου, ἔπειθ' ἑτέρας ἑβδομήκοντα μνᾶς. καὶ
ταῦτα ποιῶν ἐλάνθανε τὸν Κόμωνα. καὶ τὸ ἀργύριον
16 τοῦθ' ἅπαν εἶχεν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος. οὐ
πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ὦ ἄνδρες δικασταί, ᾗ ἡμεῖς
διειλόμεθα τὰς μερίδας, ὑποψία τις ἐγένετο καὶ αἴσθη-
σις περὶ τἀργυρίου τούτου· ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὑποψίας
ἐδόκει ἐμοὶ καὶ τουτῳὶ Ὀλυμπιοδώρῳ βασανίζειν τὸν
ἄνθρωπον. καὶ ὁ ἄνθρωπος ὦ ἄνδρες δικασταὶ αὐτὸς
αὑτοῦ κατεῖπε, πρὶν βασανίζεσθαι, ὅτι χιλίας δραχμὰς
ὑφέλοιτο τοῦ Κόμωνος, καὶ ἔφη εἶναι παρ' ἑαυτῷ 1172
ὅσον μὴ ἦν ἀνηλωμένον· περὶ δὲ τοῦ πλείονος ἀργυ-
17 ρίου οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. καὶ ἀπο-
δίδωσι περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς. καὶ τούτου του
ἀργυρίου, οὗ ἀπέδωκεν ὁ ἄνθρωπος, καλῶς καὶ δικαίως

κατὰ τοὺς ὅρκους οὓς ὠμόσαμεν ἡμεῖς καὶ κατὰ τὰς
συνθήκας τὰς κειμένας παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, τὸ μὲν
ἥμισυ ἐγὼ ἔλαβον, τὸ δ' ἥμισυ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος.
18 μετὰ δὲ ταῦτ' οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐκ ταύτης
τῆς ὑποψίας τῆς πρὸς τὸν οἰκέτην περὶ τοῦ ἀργυρίου
[οὗ ἀπέδωκεν], ἔδησε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐβασάνισεν
οὗτος ἐφ' ἑαυτοῦ, ἡμᾶς δὲ οὐ παρεκάλεσεν, ὁμωμοκὼς
κοινῇ ζητήσειν καὶ πράξειν μετ' ἐμοῦ πάντα. καὶ ὁ
ἄνθρωπος ὦ ἄνδρες δικασταὶ κατατεινόμενος ὑπὸ τῆς
βασάνου, προσωμολόγησε καὶ τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς
εἰληφέναι ὑφελόμενος Κόμωνος, καὶ ἀποδίδωσιν ἅπαν
19 τὸ ἀργύριον τοῦτο Ὀλυμπιοδώρῳ τουτῳί. ἐγὼ δ' ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐπυθόμην περὶ τῆς βασάνου
τἀνθρώπου καὶ ὅτι ἀποδεδωκὼς εἴη τὸ ἀργύριον, ἐνό-
μιζόν μοι ἀποδώσειν τοῦτον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου,
ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν
ἀπέδωκεν. καὶ εὐθὺς μὲν οὐ πάνυ τι ἠνώχλουν τού-
τῳ, ἡγούμενος αὐτὸν τοῦτο γνώσεσθαι καὶ διοικήσειν
καὶ ἐμοὶ καὶ ἑαυτῷ, ὅπως ἑκάτερος ἡμῶν ἕξει τὰ δί-
καια κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς
ἡμᾶς αὐτούς, περὶ τοῦ ἰσομοιρεῖν ἁπάντων ὧν Κόμων
20 ἦν καταλελοιπώς· ἐπειδὴ δ' ἐνδιέτριβε καὶ οὐδὲν ἐποίει,
διελεγόμην τουτῳὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ ἠξίουν ἀπολαμ-
βάνειν τὸ ἐμαυτοῦ μέρος τοῦ ἀργυρίου. οὑτοσὶ δ' 1173
Ὀλυμπιόδωρος ἀεί τι προὐφασίζετο καὶ ἀναβολὰς ἐποι-
εῖτο. καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἕτεροί τινες ἔλαχον τοῦ
κλήρου τοῦ Κόμωνος, καὶ ὁ Κάλλιππος ἐπεδήμησεν
ἐκ τῆς ἀποδημίας, ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁ ὁμοπάτριος· καὶ
21 οὗτος ἔλαχεν εὐθὺς τοῦ ἡμικληρίου. καὶ τουτῳὶ Ὀλυμ-
πιοδώρῳ πρόφασις καὶ αὕτη ἐγένετο πρὸς τὸ μὴ ἀπο-
διδόναι μοι τὸ ἀργύριον, ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀμ-

φισβητοῦντες, καὶ ἔφη χρῆναί με περιμεῖναι, ἕως ἂν
οἱ ἀγῶνες γένωνται. καὶ ἐμοὶ ἀνάγκη ἦν ταῦτα συγχω-
22 ρεῖν, καὶ συνεχώρησα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐβουλευόμεθα
καὶ ἐγὼ καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος κοινῇ, ὥσπερ καὶ
ὠμόσαμεν, ὅντινα τρόπον ἄριστα καὶ ἀσφαλέστατα
προσοισόμεθα πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. καὶ ἔδοξεν
ἡμῖν ὦ ἄνδρες δικασταί, τουτονὶ μὲν Ὀλυμπιόδωρον
τοῦ κλήρου ὅλου ἀμφισβητεῖν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου,
ἐπειδὴ καὶ Κάλλιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικλη-
23 ρίου μόνον ἠμφεσβήτει. καὶ ἐπειδὴ ἀνεκρίθησαν πρὸς
τῷ ἄρχοντι ἅπασαι αἱ ἀμφισβητήσεις καὶ ἔδει ἀγωνί-
ζεσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀπαράσκευοι ἦμεν τὸ παρά-
παν πρὸς τὸ ἤδη ἀγωνίζεσθαι ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος
οὑτοσί, διὰ τὸ ἐξαίφνης ἐπιπεπτωκέναι ἡμῖν πολλοὺς
τοὺς ἀμφισβητοῦντας. ἐκ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐσκο-
ποῦμεν κοινῇ, εἴ πως ἀναβολή τις γένοιτο ἐν τῷ πα-
ρόντι, ὥστε παρασκευάσασθαι ἡμᾶς καθ' ἡσυχίαν πρὸς
24 τὸν ἀγῶνα. καὶ κατὰ τύχην τινὰ καὶ δαίμονα ὑμεῖς
ἐπείσθητε ὑπὸ τῶν ῥητόρων εἰς Ἀκαρνανίαν στρατιώ-
τας ἐκπέμπειν, καὶ ἔδει καὶ τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον 1174
στρατεύεσθαι, καὶ ᾤχετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατευόμε-
νος. καὶ συνεβεβήκει, ὡς ᾠόμεθα ἡμεῖς, αὕτη καλλί-
στη ἀναβολή, δημοσίᾳ τούτου ἀποδημοῦντος στρατευ-
25 ομένου. ἐπειδὴ δ' ἐκάλει ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον
ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητοῦντας κατὰ τὸν νόμον, ὑπω-
μοσάμεθα ἡμεῖς τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον δημοσίᾳ ἀπεῖναι
στρατευόμενον. ὑπομοθέντος δὲ τούτου, ἀνθυπωμόσαντο
οἱ ἀντίδικοι, καὶ διαβάλλοντες Ὀλυμπιόδωρον τουτονί,
ὕστεροι ἡμῶν λέγοντες, ἔπεισαν τοὺς δικαστὰς ψηφί-
σασθαι τῆς δίκης ἕνεκ' ἀπεῖναι τοῦτον καὶ οὐ δημοσίᾳ.
26 ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν δικαστῶν, διέγραψεν ὁ

ἄρχων Πυθόδοτος κατὰ τὸν νόμον τὴν τουτουὶ Ὀλυμ-
πιοδώρου ἀμφισβήτησιν. διαγραφείσης δὲ ταύτης, ἐξ
ἀνάγκης κἀμοὶ ἦν ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου ἀμφι-
σβήτησιν. γενομένων δὲ τούτων, ἐπεδίκασεν ὁ ἄρχων
τοῖς ἀντιδίκοις τοῖς ἡμετέροις τὸν κλῆρον τὸν Κόμωνος·
27 ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι αὐτὸν ἠνάγκαζον ποιεῖν. ἐπειδὴ
δ' ἐπεδικάσαντο, εὐθὺς εἰς Πειραιᾶ ἐλθόντες παρε-
λάμβανον πάνθ', ὅσα ἡμῶν εἶχεν ἑκάτερος νειμάμενος
ἐν τῇ μερίδι. κἀγὼ μὲν ἐπιδημῶν αὐτὸς παρέδωκα
(ἀνάγκη γὰρ ἦν πείθεσθαι τοῖς νόμοις), τὰ δ' Ὀλυμ-
πιοδώρου, ἀποδημοῦντος τούτου, ἅπαντα ᾤχοντο λαβόν-
τες, πλὴν τοῦ ἀργυρίου οὗ εἶχεν αὐτὸς παρὰ τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ οἰκέτου, ὃν ἐβασάνισεν· οὐ γὰρ εἶχον
28 ὅπου ἐπιλάβοιντο τοῦ ἀργυρίου. καὶ τὰ μὲν πραχθέντα
ταῦτ' ἦν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ τῇ Ὀλυμπιοδώρου, καὶ τῆς
κοινωνίας τῆς πρὸς τοῦτον ταῦτ' ἐγὼ ἀπέλαυσα. ἐπειδὴ 1175
δ' ἐπεδήμησεν οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, ἠγανάκτει
Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπὶ τοῖς συμ-
βεβηκόσι, καὶ ἡγεῖτο δεινὰ πεπονθέναι. ἐπειδὴ δὲ
μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν, ἐσκοποῦμεν πάλιν καὶ ἐβου-
λευόμεθα κοινῇ ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὅντινα
29 τρόπον τούτων τι πάλιν κομιούμεθα. καὶ ἐδόκει ἡμῖν
βουλευομένοις προσκαλεῖσθαι τοὺς ἐπιδεδικασμένους
κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀσφαλέστατον
εἶναι, μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμᾶς ἀμφοτέρους τὸν κίνδυνον
ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας, ἀλλὰ χωρὶς ἑκά-
τερον, καὶ τουτονὶ μὲν Ὀλυμπιόδωρον ὅλου τοῦ κλήρου
λαχεῖν, ὥσπερ τὸ πρότερον, καὶ ἀγωνίζεσθαι καθ'
αὑτόν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου, ἐπειδὴ καὶ Κάλλιππος
ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον ἠμφεσβήτει,
30 ὅπως, ἐὰν μὲν Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ ἐπιτύχῃ τοῦ

ἀγῶνος, ἐγὼ κατὰ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους πάλιν τὸ μέρος λάβοιμι παρὰ τούτου, ἐὰν δ' ἄρ' ἀποτύχῃ καὶ τὰ ἕτερα ψηφίσωνται οἱ δικασταί, οὗτος παρ' ἐμοῦ τὰ μέρη καλῶς καὶ δικαίως ἀπολαμβάνοι, ὥσπερ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ συνεθέμεθα. ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐβουλευσάμεθα καὶ ἐδόκει ἀσφαλέστατ' εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ τοῦ Κόμωνος κατὰ τὸν νόμον. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησις ἐγένετο.

ΝΟΜΟΣ.

31 *Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο, καὶ τὰς ἀμφισβητήσεις ἀντεγραψάμεθα, ὃν τρόπον τουτῳὶ ἐδόκει Ὀλυμπιοδώρῳ. καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἀμφισβητοῦσι, καὶ ἀνακρίνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ δικαστήριον. καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἠγωνίζετο πρῶτος, καὶ ἔλεγεν ὅ τι ἐβούλετο, καὶ μαρτυρίας παρείχετο ἃς ἐδόκει* 1176
τούτῳ· κἀγὼ ὦ ἄνδρες δικασταὶ σιωπῇ ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ ἑτέρου βήματος. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον κατα-
32 *σκευασθέντος τοῦ ἀγῶνος ἐνίκησε ῥᾳδίως. νικήσας δὲ καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ' ὅσα ἠβουλήθημεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἀπολαβὼν παρὰ τῶν πρότερον ἐπιδικασαμένων ὅσα ἦσαν ἐκεῖνοι παρ' ἡμῶν εἰληφότες, ταῦτα δὴ πάντ' ἔχων καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος, οὐδ' ὁτιοῦν ἠθέληκε τῶν δικαίων πρός με ποιῆσαι, ἀλλ' ἔχει αὐτὸς ἅπαντα, ὀμωμοκὼς καὶ συνθήκας πρός με ποιησάμενος ἦ μὴν ἰσομοιρήσειν. καὶ αἱ συνθῆκαι αὗται ἔτι καὶ νυνὶ κεῖνται παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, καὶ μεμαρτύρηκεν*
33 *αὐτὸς πρὸς ὑμᾶς. βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων*

ἁπάντων ὧν εἴρηκα μαρτυρίας ὑμῖν παρασχέσθαι, πρώτιστον μὲν τὸ ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐγὼ καὶ οὗτος ἡμῖν αὐτοῖς δικάσαντες ἐνειμάμεθα τὸ ἴσον ἑκάτερος τῆς φανερᾶς οὐσίας ἧς Κόμων κατέλιπεν. καί μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν πρῶτον, ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

34 Λαβὲ δή μοι καὶ τὴν πρόκλησιν, ἣν προεκαλεσάμην αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου οὗ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Ἀναγίγνωσκε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπεδικάσαντο οἱ ἀντίδικοι ἡμῶν, ἅπαντα παρέλαβον ὅσα ἡμεῖς εἴχομεν, πλὴν τῶν χρημάτων ὧν 1177
εἶχεν Ὀλυμπιόδωρος παρὰ τοῦ βασανισθέντος ἀνθρώπου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

35 Ὃν μὲν τρόπον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐξ ἀρχῆς διενειμάμεθα τὴν Κόμωνος οὐσίαν τὴν φανερὰν ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος, καὶ λόγῳ ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ ὡς οὗτος τὸ ἀργύριον ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ οἰκέτου, καὶ ὅτι οἱ ἐπιδικασάμενοι ἔλαβον ὅσα ἡμεῖς εἴχομεν, ἕως πάλιν οὗτος ἐνίκησεν ἐν τῷ
36 δικαστηρίῳ. ἃ δὲ λέγων οὐκ ἀποδίδωσί μοι οὐδ' ἐθέλει τῶν δικαίων οὐδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, τούτοις ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ αὐτίκ' ἐξαπατήσωσιν ὑμᾶς οἱ ῥήτορες, οὓς οὑτοσὶ παρεσκεύασται ἐπ' ἐμέ. λέγει μὲν οὗτος οὐδέποτε ταὐτά, ἀλλ' ὅ τι ἂν τύχῃ ἀεί, καὶ περιιὼν προφάσεις ἀτόπους τινὰς καὶ ὑπονοίας καὶ αἰτίας ψευδεῖς ἐπιφέρει, καὶ περὶ τὸ

37 πρᾶγμ' ὅλον ἄδικός ἐστιν ἄνθρωπος. πλεῖστοι δ' αὐ-
τοῦ ἀκηκόασι λέγοντος, οἱ μὲν ὅτι τὸ παράπαν οὐκ
ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ τἀνθρώπου· ἐπειδὰν δὲ τοῦτ'
ἐξελέγχηται, πάλιν λέγει ὅτι παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώ-
που ἔχει τὸ ἀργύριον, καὶ οὐ μεταδώσει ἐμοὶ οὔτε
τοῦ ἀργυρίου οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς ὧν κατέλιπε
38 Κόμων. ἐπειδὰν δέ τις αὐτὸν τῶν ἐπιτηδείων τῶν
τούτου καὶ τῶν ἐμῶν ἐρωτᾷ, διὰ τί οὐκ ἀποδώσει
ὁμωμοκὼς ἰσομοιρήσειν καὶ τῶν συνθηκῶν ἔτι καὶ
νυνὶ κειμένων, φησί με παραβεβηκέναι τὰς συνθήκας,
καὶ δεινὰ πεπονθέναι ὑπ' ἐμοῦ, καὶ διατελέσαι μέ
φησιν ὑπεναντία καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα ἑαυτῷ.
39 καὶ ἃ μὲν προφασίζεται, ταῦτ' ἔστιν. ἃ μὲν οὖν ὦ 1178
ἄνδρες δικασταὶ οὗτος λέγει, ὑπόνοιαι πλασταί εἰσι
καὶ προφάσεις ἄδικοι καὶ πονηρίαι, ἐπὶ τῷ ἀποστερῆ-
σαι ἃ προσήκει αὐτὸν ἀποδοῦναι ἐμοί. ἃ δ' ἐγὼ ἐρῶ
πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὗτος ψεύδεται, ταῦτα δὲ ὑπόνοια μὲν
οὐδεμία ἔσται, φανερῶς δ' ἐπιδείξω τὴν τούτου ἀναι-
σχυντίαν, τεκμήρια λέγων ἀληθινὰ καὶ πᾶσι γνώριμα,
40 καὶ μάρτυρας παρεχόμενος περὶ ἁπάντων. πρῶτον μὲν
οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λέγω, ὅτι οὗτος διὰ τοῦτο
τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τοῖς
ἐμοῖς, τοῖς εἰδόσιν ἀκριβῶς ἕκαστα ταῦτα τὰ πράγματα
ὡς ἔχει καὶ παρηκολουθηκόσιν ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἠθέλησεν
ἐπιτρέψαι· ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα
ὑπ' αὐτῶν ἐξελεγχθήσεται, ἐάν τι ψεύδηται· νυνὶ δ'
41 ἴσως ἡγεῖται ψευδόμενος ἐν ὑμῖν λήσειν. πάλιν λέγω
ὅτι οὐκ ἀκόλουθόν ἐστιν, ὑπεναντία μὲν πράττειν σοι
ὦ Ὀλυμπιόδωρε ἐμέ, κοινῇ δ' ἀναλίσκειν μετὰ σοῦ
εἰς ὅ τι ἀεὶ δέοι, οὐδ' ἐκλιπεῖν τὴν ἀμφισβήτησιν
αὐτὸν ἑκόντα, ὅτε ἀπεδήμεις σύ, ἐπειδὴ καὶ ἡ σὴ διε-

*γράφη δόξαντός σου ἕνεκα τῆς δίκης ἀπεῖναι καὶ οὐ
δημοσίᾳ. ἐξῆν γάρ ἔμοιγε τοῦ ἡμικληρίου ἐπιδικάσασθαι
ἐμαυτῷ· οὐδεὶς γάρ μοι ἀνθρώπων ἀντέλεγεν, ἀλλὰ
42 συνεχώρουν αὐτοὶ οἱ ἀντίδικοι. ἀλλὰ ταῦτα ποιήσας
εὐθὺς ἂν ἦν ἐπιωρκηκώς· ὤμοσα γὰρ καὶ συνεθέμην
πρὸς σὲ κοινῇ πράξειν ἅπαν, ὅ τι ἂν δοκῇ ἐμοὶ καὶ
σοὶ βουλευομένοις βέλτιστον εἶναι. ὥστε ὑπεραβέλτεροί
εἰσιν αἱ προφάσεις καὶ αἱ αἰτίαι, δι' ἃς οὐδέν μοι
43 φῂς ποιήσειν τῶν δικαίων. ἔτι πρὸς τούτοις ἡγεῖ ἄν* 1179
*μ' ἐπιτρέπειν σοι Ὀλυμπιόδωρε ἐν τῷ τελευταίῳ ἀγῶνι
τῷ περὶ τοῦ κλήρου, ἢ ἃ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστάς,
εἰκῇ οὑτωσὶ λέγειν, ἢ περὶ ὧν τὰς μαρτυρίας παρέ-
σχου, οὕτως ἂν παρασχέσθαι, εἰ μὴ μετὰ σοῦ κοινῇ
συνηγωνιζόμην; οὗτος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ τά τ'
44 ἄλλα ἔλεγεν ὅ τι ἐβούλετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ κατε-
χρήσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἐγὼ τὴν οἰκίαν, ἣν
ἔλαβον ἐν τῇ μερίδι τῇ ἐμαυτοῦ, μεμισθωμένος εἴην
παρ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἔλαβον, τὸ ἥμισυ τὸ
ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν τῶν παρὰ τοῦ οἰκέτου, ὅτι
ἐδανεισάμην παρὰ τούτου. καὶ οὐ μόνον ἔλεγε ταῦτα,
ἀλλὰ καὶ μαρτυρίας παρείχετο περὶ τούτων. κἀγὼ οὐδ'
ὁτιοῦν ἀντέλεγον τούτοις, οὐδ' ἤκουσέ μου φωνὴν
οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὅτε οὗτος ἠγωνίζετο, οὔτε μικρὰν
οὔτε μεγάλην, ἀλλὰ προσωμολόγουν ἀληθῆ εἶναι πάνθ'
ὅσα οὗτος ἠβούλετο λέγειν. κοινῇ γὰρ ἠγωνιζόμην
45 μετὰ σοῦ, ὥσπερ ἔδοξεν ἐμοὶ καὶ σοί. ἐπεὶ εἰ μή ἐστι
ταῦτ' ἀληθῆ ἃ λέγω, διὰ τί οὐκ ἐπεσκηψάμην ἐγὼ
τότε τοῖς μάρτυσι τοῖς ταῦτα μαρτυροῦσιν, ἀλλ' ἡσυ-
χίαν εἶχον πολλήν; ἢ διὰ τί σὺ Ὀλυμπιόδωρε οὐδεπώ-
ποτέ μοι ἔλαχες ἐνοικίου δίκην τῆς οἰκίας, ἧς ἔφασκες
μισθῶσαί μοι ὡς σαυτοῦ οὖσαν, οὐδὲ τοῦ ἀργυρίου,*

οὗ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἐδάνεισάς μοι, τούτων οὐδὲν ἐποίησας; ὥστε πῶς ἂν μᾶλλον ἄνθρωπος ἐξελέγχοιτο ψευδόμενος καὶ ὑπεναντία λέγων αὐτὸς
46 αὑτῷ καὶ αἰτιώμενος τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα; ὃ δὲ πάντων μέγιστόν ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταί, ᾧ καὶ γνώ- 118
σεσθε τοῦτον ὅτι ἄδικός ἐστι καὶ πλεονέκτης ἄνθρωπος· ἐχρῆν γὰρ αὐτόν, εἴ τι ἀληθὲς ἦν ὧν λέγει, πρότερον ταῦτα λέγειν καὶ ἐπιδεικνύειν, πρὶν τὸν ἀγῶνα γενέσθαι καὶ διαπειραθῆναι τῶν δικαστῶν ὅ τι γνώσονται, καὶ παραλαβόντα πολλοὺς μάρτυρας ἀξιοῦν ἀναιρεῖσθαι τὰς συνθήκας παρὰ τοῦ Ἀνδροκλείδου, ὡς παραβαίνοντος ἐμοῦ καὶ τἀναντία πράττοντος ἑαυτῷ καὶ οὐκέτι κυρίων οὐσῶν τῶν συνθηκῶν ἐμοὶ καὶ τούτῳ, καὶ τῷ Ἀνδροκλείδῃ τῷ ἔχοντι τὰς συνθήκας διαμαρτύρασθαι, ὅτι αὐτῷ οὐδέν ἐστιν ἔτι πρᾶγμα
47 πρὸς τὰς συνθήκας ταύτας. ταῦτ' ἐχρῆν αὐτὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ τι ἦν ἀληθὲς ὧν λέγει, καὶ μόνον προσιόντα τῷ Ἀνδροκλείδῃ διαμαρτύρεσθαι καὶ μετὰ μαρτύρων πολλῶν, ἵν' αὐτῷ πολλοὶ ἦσαν οἱ συνειδότες. ὅτι δὲ τούτων οὐδὲν πώποτ' ἐποίησεν, αὐτοῦ ὑμῖν τοῦ Ἀνδροκλείδου, παρ' ᾧ εἰσιν αἱ συνθῆκαι κείμεναι, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

48 Ἕτερον δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ σκέψασθε ὃ διαπέπρακται. ἐγὼ γὰρ τοῦτον προὐκαλεσάμην καὶ ἠξίωσα ἀκολουθῆσαι ὡς Ἀνδροκλείδην, παρ' ᾧ κεῖνται αἱ συνθῆκαι, καὶ κοινῇ ἐκγραψαμένους ἡμᾶς τὰς συνθήκας πάλιν σημήνασθαι, τὰ δ' ἀντίγραφα ἐμβαλέσθαι εἰς τὸν ἐχῖνον, ὅπως ἂν μηδεμία ὑποψία ᾖ, ἀλλ' ὑμεῖς ἅπαντα καλῶς καὶ δικαίως ἀκούσαντες γνῶτε ὅ τι ἂν

49 ὑμῖν δικαιότατον δοκῇ εἶναι. ταῦτα δ' ἐμοῦ προκα-
λουμένου οὐκ ἠθέλησε τούτων οὐδὲν ποιῆσαι, ἀλλ'
οὕτω πεφιλοσόφηκεν, ὥστε μὴ εἶναι ὑμᾶς ἀκοῦσαι 1181
τῶν συνθηκῶν ἐκ τῶν κοινῶν γραμμάτων. καὶ ὅτι
ταῦτα προὐκαλούμην τοῦτον, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώ-
σεται ὧν ἐναντίον προὐκαλούμην. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

50 Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον καταφανὴς γένοιτο ἄνθρω-
πος, ὅτι δικαίως μὲν οὐδὲν βούλεται πρός με πράτ-
τειν, ἀποστερήσειν δ' οἴεται ἃ προσήκει ἐμοὶ λαβεῖν,
προφάσεις λέγων καὶ ἐγκλήματα ἐγκαλῶν, τὰς δὲ συν-
θήκας, ἅς φησί με παραβεβηκέναι, οὐκ ᾠήθη δεῖν
ὑμᾶς ἀκοῦσαι; ἐγὼ δὲ τότε μὲν ἐναντίον τῶν μαρτύ-
ρων τῶν παραγενομένων προὐκαλεσάμην, νυνὶ δὲ καὶ
ὑμῶν ἐναντίον τῶν δικαστῶν πάλιν προκαλοῦμαι, καὶ
ἀξιῶ συγχωρεῖν αὐτὸν καὶ ἐγὼ συγχωρῶ ἀνοιχθῆναι
τὰς συνθήκας ἐνταυθὶ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀκοῦ-
σαι ὑμᾶς, καὶ πάλιν σημανθῆναι ἐναντίον ὑμῶν.
51 Ἀνδροκλείδης δ' οὑτοσὶ πάρεστιν· ἐγὼ γὰρ αὐτῷ ἐπήγ-
γειλα ἥκειν ἔχοντι τὰς συνθήκας. καὶ συγχωρῶ ὦ
ἄνδρες δικασταὶ ἐν τῷ τούτου λόγῳ ἢ ἐν τῷ προτέρῳ
ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ ἀνοιχθῆναι· οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει.
ὑμᾶς δὲ βούλομαι ἀκοῦσαι τὰς συνθήκας καὶ τοὺς
ὅρκους, οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδω-
ρος οὑτοσί. καὶ εἰ μὲν συγχωρεῖ, ἔστω ταῦτα, καὶ
ὑμεῖς ἀκούετε, ἐπειδὰν τούτῳ δοκῇ· ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ
ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἤδη καταφανὴς ἔσται ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ὅτι ἀναισχυντότατός ἐστιν ἀνθρώπων ἁπάντων,
καὶ δικαίως οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ἀποδέχοισθε τούτου ὡς
ὑγιές τι λέγοντος;

52 Ἀλλὰ τί ταῦτα σπουδάζω; οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀγνοεῖ 1182
ταῦτα οὗτος, ὅτι ἀδικεῖ μὲν ἐμέ, ἀδικεῖ δὲ τοὺς θεοὺς
οὓς ὤμοσε, καὶ ἐπιορκεῖ. ἀλλὰ διέφθαρται ὦ ἄνδρες
δικασταὶ καὶ παραφρονεῖ. ἀνιῶμαι μὲν οὖν καὶ αἰ-
σχύνομαι ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς μέλλω λέγειν πρὸς
ὑμᾶς, ἐξ ἀνάγκης δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅπως ἂν ὑμεῖς
οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες ἀκούσαντες ἅπαντα, βουλεύση-
σθε ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον εἶναι περὶ ἡμῶν.
53 ὧν δὲ μέλλω λέγειν, οὗτος αἴτιός ἐστιν, οὐκ ἐθέλων
ἐν τοῖς οἰκείοις περὶ τούτων πρός με διαλύσασθαι,
ἀλλ' ἀναισχυντῶν. Ὀλυμπιόδωρος γὰρ οὑτοσὶ ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ γυναῖκα μὲν ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους
τοὺς ὑμετέρους οὐδεπώποτ' ἔγημεν, οὐδ' εἰσὶν αὐτῷ
παῖδες οὐδ' ἐγένοντο, ἑταίραν δὲ λυσάμενος ἔνδον
ἔχει, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ λυμαινομένη ἅπαντας ἡμᾶς καὶ
54 ποιοῦσα τουτονὶ περαιτέρω μαίνεσθαι. πῶς γὰρ οὐ
μαίνεται, ὅστις οἴεται δεῖν, ἃ μὲν ὡμολόγησε καὶ
συνέθετο ἑκὼν πρὸς ἑκόντα καὶ ὤμοσε, τούτων μὲν
μηδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ σπουδάζοντος οὐχ
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελ-
φῆς τῆς ὁμοπατρίας καὶ ὁμομητρίας, ἣ ἐμοὶ συνοικεῖ,
καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφιδῆς, θυγατρὸς δὲ ἐμῆς;
αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἀδικούμεναι οὐχ ἧττον ἐμοῦ, ἀλλὰ
55 καὶ μᾶλλον. πῶς γὰρ οὐκ ἀδικοῦνται ἢ πῶς οὐ δεινὰ
πάσχουσιν, ἐπειδὰν ὁρῶσι τὴν μὲν τούτου ἑταίραν
περαιτέρω τοῦ καλῶς ἔχοντος καὶ χρυσία πολλὰ ἔχου-
σαν καὶ ἱμάτια καλά, καὶ ἐξόδους λαμπρὰς ἐξιοῦσαν,
καὶ ὑβρίζουσαν ἐκ τῶν ἡμετέρων, αὐταὶ δὲ κατα-
δεεστέρως περὶ ταῦτ' ἔχωσιν ἅπαντα; πῶς οὐκ ἐκεῖναι 1183
μᾶλλον ἔτι ἀδικοῦνται ἢ ἐγώ; οὗτος δὲ πῶς οὐ κατα-
φανῶς μαίνεται καὶ παραφρονεῖ, τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ

βουλευόμενος; ἵνα δὲ μὴ φάσκῃ ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ διαβολῇ ταῦτα λέγειν με τοῦ ἀγῶνος ἕνεκα τουτουί, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται τῶν τούτου οἰκείων καὶ ἐμῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

56 Ὀλυμπιόδωρος μὲν οὑτοσὶ τοιοῦτός ἐστιν ἄνθρωπος, οὐ μόνον ἄδικος, ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾶν δοκῶν ἅπασι τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις τῇ προαιρέσει τοῦ βίου, καὶ ὅπερ Σόλων ὁ νομοθέτης λέγει, παραφρονῶν ὡς οὐδεὶς πώποτε παρεφρόνησεν ἀνθρώπων, γυναικὶ πειθόμενος πόρνῃ. καὶ ἄκυρά γε ταῦτα πάντα ἐνομοθέτησεν εἶναι ὁ Σόλων, ὅσ' ἄν τις γυ-
57 ναικὶ πειθόμενος πράττῃ, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ. περὶ μὲν οὖν τούτων καλῶς ὁ νομοθέτης ἐπεμελήθη, ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι, καὶ οὐ μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουὶ ἀδελφή, καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ ἐμή, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουὶ ἀδελφιδῆ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς καὶ ἀντιβολοῦμεν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἅπαντες ἡμεῖς (νομίσατε γὰρ ἐκείνας ἐνθάδε παρεῖ-
58 ναι), μάλιστα μὲν τουτουὶ Ὀλυμπιόδωρον πεῖσαι μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς, ἐὰν δ' ἄρα μὴ θέλῃ πείθεσθαι, ὑμᾶς μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ψηφίζεσθαι ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον καὶ δικαιότατον εἶναι. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια γνώσεσθε καὶ τὰ συμφέροντα ἡμῖν ἅπασιν, οὐχ ἥκιστα δὲ Ὀλυμπιοδώρῳ αὐτῷ τουτῳί.

XLIX.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΥΠΕΡ ΧΡΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τιμόθεον τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα ἔνδοξον καὶ στρατηγή- 11
σαντα τῆς πόλεως, Ἀπολλόδωρος ἀπαιτεῖ χρέα, λέγων ὅτι Πασίωνι φίλῳ χρώμενος ὁ Τιμόθεος, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ χρήματα, καὶ ὀφείλων ἐν τοῖς τραπεζιτικοῖς λόγοις ἐγγέγραπται. τὰ μὲν δὴ πάντ' ὀφλήματα τέτταρα καταριθμεῖται, ἐφ' ἑκάστου δὲ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐδανείσατο Τιμόθεος, ἀκριβῶς εἴρηκε. καὶ τὰς μὲν πλείστας ἀποδείξεις ἐκ τῶν καλουμένων ἀτέχνων πίστεων παρέσχηται, μαρτυριῶν καὶ προκλήσεων· τινὰς δὲ καὶ ἐντέχνους ἀπὸ τῶν εἰκότων. καὶ ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος Τιμόθεον εἶναί φησι τὸν δανεισάμενον, καὶ τοῖς ὑπὸ Τιμοθέου συσταθεῖσι δοθῆναι τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης· ὁ δ' οὐχ ἑαυτόν, ἀλλ' ἐκείνους ὀφείλειν λέγει.

Μηδενὶ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω ὦ ἄνδρες δικασταί,
εἰ Τιμόθεος ὀφείλων ἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, φεύγει νῦν ὑπ' ἐμοῦ ταύτην τὴν δίκην. ἀλλ' ἐπειδὰν ὑμᾶς
ἀναμνήσω τόν τε καιρὸν ἐν ᾧ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, 118
καὶ τὰ συμβάντα τούτῳ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καὶ εἰς ὅσην ἀπορίαν κατέστη οὗτος, τόθ' ἡγήσεσθε τὸν μὲν πατέρα τὸν ἐμὸν βέλτιστον γενέσθαι περὶ Τιμόθεον, τοῦτον δ' οὐ μόνον ἀχάριστον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀδικώ-
2 τατον πάντων ἀνθρώπων, ὅς γε τυχὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ὅσων ἐδεήθη καὶ λαβὼν ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ καὶ κινδύνοις τοῖς μεγίστοις καθεστηκὼς περὶ τῆς ψυχῆς, οὐ μόνον οὐκ ἀπέδωκε χάριν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοθὲν ἀποστερεῖ με. καί-

τοι σφαλέντος μὲν τούτου ἀπώλλυτο καὶ τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ τὸ συμβόλαιον· οὔτε γὰρ ἐπ' ἐνεχύρῳ οὔτε μετὰ
μαρτύρων ἔδωκε· σωθέντος δὲ ἐπὶ τούτῳ ἐγίγνετο,
3 ὁπότε βούλοιτο εὐπορήσας ἡμῖν ἀποδοῦναι. ἀλλ' ὅμως
ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐ περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πα-
τὴρ περιουσίαν χρημάτων, μᾶλλον ἢ οὐ Τιμοθέῳ ὑπηρε-
τῆσαι ὧν ἐδεήθη αὐτοῦ, ἐν ἀπορίᾳ ὄντι. ᾤετο μὲν οὖν
ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὁ πατήρ, εἰ σωθείη Τιμόθεος τότε
ἐξ ἐκείνων τῶν κινδύνων καὶ ἀφίκοιτο οἴκαδε παρὰ
βασιλέως, εὐπορωτέρου γενομένου τούτου ἢ ὡς τότε
διέκειτο, οὐ μόνον τὰ ἑαυτοῦ κομιεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ
ἄλλου εἴ του δέοιτο πρὸς Τιμόθεον πρᾶξαι ὑπάρξειν
4 αὐτῷ. ἐπειδὴ δ' οὐχ ὡς ἐκεῖνος ᾠήθη συμβέβηκεν,
ἀλλ' ἃ μετὰ χάριτος ἔλαβε Τιμόθεος ἀπὸ τῆς τραπέζης
δεηθεὶς τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ταῦτα δι' ἔχθρας καὶ
δίκης τετελευτηκότος ἐκείνου ἐξελεγχθεὶς μὲν ὡς ὀφεί-
λει οἴεται δεῖν ἀποδοῦναι, ἐὰν δὲ δύνηται ὑμᾶς πεῖσαι
ὡς οὐκ ὀφείλει, ἐξαπατήσας τῷ λόγῳ, ἀποστερῆσαι 1186
ἡμᾶς τῶν χρημάτων, ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐξ
ἀρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι ὑμῖν, τά τε ὀφειλόμενα,
καὶ εἰς ὅ τι ἕκαστον αὐτῶν κατεχρήσατο, καὶ τοὺς
5 χρόνους ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἐγένετο. θαυμάσῃ δὲ
μηδεὶς ὑμῶν εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν· οἱ γὰρ τραπεζῖται εἰώ-
θασιν ὑπομνήματα γράφεσθαι ὧν τε διδόασι χρημά-
των, καὶ εἰς ὅ τι, καὶ ὧν ἄν τις τιθῆται, ἵν' ᾖ αὐτοῖς
γνώριμα τά τε ληφθέντα καὶ τὰ τεθέντα πρὸς τοὺς
λογισμούς.

6 Ἐπὶ Σωκρατίδου γὰρ ἄρχοντος μουνιχιῶνος μηνὸς
μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος οὑτοσί,
περὶ ἀναγωγὴν ἤδη ὢν ἐν τῷ Πειραιεῖ, προσδεηθεὶς
ἀργυρίου, προσελθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐν τῷ λιμένι,

*ἐκέλευσεν αὐτὸν χρῆσαι χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα
μίαν δύ' ὀβολώ· τοσούτου γὰρ ἔφη προσδεῖσθαι· καὶ
δοῦναι ἐκέλευσεν Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς
7 τούτῳ διῴκει τότε πάντα. καὶ ὁ μὲν δανεισάμενος τὸ
ἀργύριον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ Τιμόθεος ἦν καὶ
κελεύσας δοῦναι Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ὁ δὲ
λαβὼν τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης παρὰ Φορμίω-
νος Αὐτόνομος, ὅσπερ Ἀντιμάχῳ διετέλει γραμματεύων
8 τὸν ἅπαντα χρόνον. δοθέντος τοίνυν τοῦ ἀργυρίου,
ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα τὸν κελεύσαντα χρῆσαι Τιμό-
θεον, ὑπόμνημα δ' ἐγράψατο, ᾧ τε οὗτος ἐκέλευσε
δοῦναι, Ἀντιμάχῳ, καὶ ὃν ὁ Ἀντίμαχος συνέπεμψεν
ἐπὶ τὴν τράπεζαν ληψόμενον τὸ ἀργύριον, τὸν Αὐτό-
νομον, τὰς χιλίας τριακοσίας δραχμὰς καὶ πεντήκοντα
καὶ μίαν καὶ δύ' ὀβολώ. τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον χρέως,* 1187
*ὃ ἐκπλέων ἔλαβε στρατηγῶν τὸ ὕστερον, τοσοῦτον
ὀφείλει.*

9 *Ἐπειδὴ δ' ἀπεχειροτονήθη μὲν ὑφ' ὑμῶν στρατη-
γὸς διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι Πελοπόννησον, ἐπὶ κρίσει
δὲ παρεδέδοτο εἰς τὸν δῆμον αἰτίας τῆς μεγίστης τυ-
χών, ἐφειστήκει δ' αὐτῷ Καλλίστρατος καὶ Ἰφικράτης,
τῷ τε πράττειν καὶ εἰπεῖν δυνάμενοι, οὕτω δὲ διέθε-
σαν ὑμᾶς κατηγοροῦντες τούτου αὐτοί τε καὶ οἱ συνα-
10 γορεύοντες αὐτοῖς, ὥστ' Ἀντίμαχον μὲν ταμίαν ὄντα
καὶ πιστότατα διακείμενον τούτῳ, κρίναντες ἐν τῷ
δήμῳ ἀπεκτείνατε καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἐδημεύσατε,
αὐτὸν δὲ τοῦτον ἐξαιτουμένων τῶν ἐπιτηδείων καὶ οἰ-
κείων αὐτοῦ ἁπάντων, ἔτι δὲ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος,
συμμάχων ὄντων ὑμῖν, μόλις μὲν ἐπείσθητε ἀφεῖναι,
11 στρατηγοῦντα δ' αὐτὸν ἐπαύσατε, — ἐν τοιαύταις δ'
ὢν διαβολαῖς καὶ ἀπορίᾳ χρημάτων πολλῇ· ἡ μὲν γὰρ*

*οὐσία ὑπόχρεως ἦν ἅπασα, καὶ ὅροι αὐτῆς ἕστασαν,
καὶ ἄλλοι ἐκράτουν· ὁ μὲν ἐν πεδίῳ ἀγρὸς ἀποτίμημα
τῷ παιδὶ τῷ Εὐμηλίδου καθειστήκει, ἑξήκοντα δὲ
τριηράρχοις τοῖς συνεκπλεύσασιν αὐτῷ ἑπτὰ μνῶν
ἑκάστῳ ἡ ἄλλη οὐσία ὑπέκειτο, ἃς οὗτος αὐτοὺς στρα-
12 τηγῶν ἠνάγκασε τοῖς ναύταις τροφὴν διαδοῦναι· ἐπει-
δὴ δ' ἀποχειροτονηθεὶς ἐν τῷ λόγῳ ἀπήνεγκεν ἐκ τῶν
στρατιωτικῶν χρημάτων αὐτὸς δεδωκὼς εἰς τὰς ναῦς
τὰς ἑπτὰ μνᾶς ταύτας τότε, φοβούμενος μὴ καταμαρ-
τυρήσωσιν αὐτοῦ οἱ τριήραρχοι καὶ ἐξελέγχηται ψευ-
δόμενος, δάνεισμα ποιεῖται ἰδίᾳ παρ' ἑκάστου αὐτῶν* 1188
*τὰς ἑπτὰ μνᾶς καὶ ὑποτίθησιν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, ἃς
13 νῦν αὐτοὺς ἀποστερεῖ καὶ τοὺς ὅρους ἀνέσπακε· παν-
ταχόθεν δ' ἀπορούμενος, καὶ ἐν ἀγῶνι τῷ μεγίστῳ
καθεστηκὼς περὶ τοῦ σώματος διὰ τὸ συμβεβηκέναι τῇ
πόλει τοιαῦτα πράγματα, ἄμισθον μὲν τὸ στράτευμα
καταλελύσθαι ἐν Καλαυρείᾳ, πολιορκεῖσθαι δὲ τοὺς
περὶ Πελοπόννησον συμμάχους ὑπὸ Λακεδαιμονίων,
κατηγορούντων δὲ τοῦτον αἴτιον εἶναι τῆς παρούσης
ἀτυχίας Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου, ἔτι δὲ τῶν ἀφι-
κνουμένων ἀπὸ στρατεύματος ἀπαγγελλόντων ἐν τῷ
δήμῳ τὴν παροῦσαν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, τὰ δὲ καὶ
δι' ἐπιστολῶν ἑκάστου πυνθανομένου παρὰ τῶν οἰ-
κείων καὶ ἐπιτηδείων ὡς διέκειντο· ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς
ἐν τῷ δήμῳ τότε, ἀναμνήσθητε πῶς ἕκαστος περὶ αὐ-
τοῦ τὴν γνώμην εἶχεν· οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε τὰ λεγόμενα.
14 μέλλων τοίνυν καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἐν Καλαυ-
ρείᾳ δανείζεται χιλίας δραχμὰς παρὰ Ἀντιφάνους τοῦ
Λαμπτρέως, ὃς ἐπέπλει ταμίας Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ,
ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις τριηράρχοις, καὶ παραμεί-
νωσιν ἕως ἂν αὐτῷ ἡ κρίσις γένηται, καὶ μὴ καταλυ-*

*θεισῶν πρότερον τῶν Βοιωτίων τριήρων καὶ δια-
πελθόντων πρότερον τῶν στρατιωτῶν, μᾶλλον αὐτῷ
15 ὀργίζησθε ὑμεῖς. οἱ μὲν γὰρ πολῖται ἠνείχοντο κακο-
παθοῦντες καὶ παρέμενον· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν
παραμενεῖν, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν καθ' ἡμέραν τροφὴν
δώσοι. τότε οὖν ἀναγκαζόμενος δανείζεται τὰς χιλίας* 1189
*δραχμὰς παρὰ τοῦ Ἀντιφάνους, ὃς ἐπέπλει ταμιεύων
τῷ Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, καὶ δίδωσι τῷ Βοιωτίῳ
16 ἄρχοντι τῶν νεῶν. ἐπειδὴ δ' ἀφίκετο δεῦρο, ἀπῄτουν
αὐτὸν ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ Ἀντιφάνης τὰς χιλίας δρα-
χμὰς ἃς ἐδανείσατο ἐν Καλαυρείᾳ, καὶ ἠγανάκτουν ὅτι
οὐ ταχὺ ἀπελάμβανον. φοβούμενος δ' οὗτος τοὺς
ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, μὴ πύθοιντο ὅτι, ἃς ἐν τῷ λόγῳ
ἀπήνεγκε χιλίας δραχμὰς δεδωκὼς εἰς τὰς Βοιωτίας
ναῦς ἐκ τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων, ταύτας Φίλιπ-
17 πος δανείσας ἀποστερεῖται, καὶ ἅμα δεδιὼς τὸν Φίλιπ-
πον, μὴ καταμαρτυροίη αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγῶνι, προσελθὼν
τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐδεήθη ἀπαλλάξαι τὸν Φίλιππον καὶ
χρῆσαι αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμάς, ἵν' ἀποδοίη Φιλίππῳ.
ὁρῶν δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τό τε μέγεθος τοῦ ἀγῶνος
ἡλίκον ἦν τούτῳ, καὶ ὡς ἠπορεῖτο οὗτος, καὶ ἐλεῶν
αὐτόν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ἐκέλευσεν ἀπο-
δοῦναι Φιλίππῳ χιλίας δραχμὰς τὸν Φορμίωνα τὸν
ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, καὶ γράψασθαι ὀφείλοντα
18 Τιμόθεον. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ ἐστι, τὸν δόντα τὸ
ἀργύριον Φορμίωνα ὑμῖν μάρτυρα παρέξομαι, ἐπειδὰν
καὶ περὶ τοῦ ἄλλου συμβολαίου διηγήσωμαι ὑμῖν, ἵνα
τῇ αὐτῇ μαρτυρίᾳ περὶ ὅλου τοῦ χρέως ἀκούσαντες,
εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω. καλῶ δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ἀντι-
φάνην τὸν δανείσαντα τὸ ἀργύριον τούτῳ, τὰς χιλίας
δραχμάς, ἐν Καλαυρείᾳ, καὶ παρόντα ὅτε ἀπέλαβε Φί-*

λιππος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐνθάδε.
19 τοῦ μὲν γὰρ μαρτυρίαν με ἐμβαλέσθαι πρὸς τὸν διαι- 1190
τητὴν παρεκρούσατο, φάσκων ἀεί μοι μαρτυρήσειν εἰς
τὴν κυρίαν [ἀπόφασιν]· ἐπειδὴ δ' ἡ δίαιτα ἦν, προσ-
κληθεὶς ἀπὸ τῆς οἰκίας (οὐ γὰρ ἦν φανερός), ἔλιπε
τὴν μαρτυρίαν πεισθεὶς ὑπὸ τούτου. τιθέντος δέ μου
αὐτῷ τὴν δραχμὴν τοῦ λιπομαρτυρίου κατὰ τὸν νόμον,
ὁ διαιτητὴς οὐ κατεδιῄτα, ἀλλ' ἀπιὼν ᾤχετο ἀποδιαι-
20 τήσας τούτου τὴν δίαιταν, ἑσπέρας ἤδη οὔσης. νυνὶ
δὲ τῷ Ἀντιφάνει εἴληχα βλάβης ἰδίαν δίκην, ὅτι μοι
οὔτ' ἐμαρτύρησεν οὔτ' ἐξωμόσατο κατὰ τὸν νόμον.
καὶ ἀξιῶ αὐτὸν ἀναβάντα εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν διο-
μοσάμενον, πρῶτον μὲν εἰ ἐδάνεισεν Τιμοθέῳ ἐν Κα-
λαυρείᾳ χιλίας δραχμάς, δεύτερον δ' εἰ παρὰ τοῦ
πατρὸς Φίλιππος ἀπέλαβεν ἐνθάδε τοῦτο τὸ ἀργύριον.
21 σχεδὸν μὲν οὖν καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει πρὸς τῷ
διαιτητῇ, ἀποδοῦναι τῷ Φιλίππῳ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν
τὰς χιλίας δραχμάς, οὐ μέντοι αὐτῷ γέ φησι δανεῖσαι,
ἀλλὰ τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ, καὶ ὑποθεῖναί φησιν αὐ-
τὸν τούτου τοῦ ἀργυρίου χαλκόν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ
ἔλεγεν, ἀλλ' αὐτὸς δανεισάμενος ἀποστερεῖ, ἐγὼ ὑμᾶς
διδάξω, ἐπειδὰν καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν ὀφείλει καθ'
ἕκαστον ὑμῖν διηγήσωμαι.

22 Ἀφικομένου γὰρ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος ὡς τοῦτον
ἐν τῷ μαιμακτηριῶνι μηνὶ τῷ ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος
ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τούτου, βοηθησόντων αὐτῷ, καὶ
καταγομένων εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν ἐν
τῇ Ἱπποδαμείᾳ ἑσπέρας ἤδη οὔσης, ἀπορούμενος ὑπο-
δέξασθαι αὐτούς, πέμψας ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Αἰ-
σχρίωνα τὸν ἀκόλουθον τὸν αὑτοῦ, ἐκέλευσεν αἰτήσα- 1191
σθαι στρώματα καὶ ἱμάτια καὶ φιάλας ἀργυρᾶς δύο,

23 καὶ μνᾶν ἀργυρίου δανείσασθαι. ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ
ὁ ἐμὸς τοῦ Αἰσχρίωνος τοῦ ἀκολούθου τοῦ τούτου τούς
τε ἀφιγμένους καὶ τὴν χρείαν εἰς ἣν ᾐτεῖτο, ἐφ' ἅ τ'
ἦλθεν ἔχρησε, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου, ἣν ἐδανεί-
ζετο, ἐδάνεισεν. ἀπολελυμένῳ τοίνυν τῆς αἰτίας, πολλὴ
συνέβαινεν αὐτῷ μετὰ ταῦτα χρημάτων ἀπορία, εἴς τε
τὰς ἰδίας χρείας καὶ εἰς τὰς δημοσίας εἰσφοράς, ἃ ὁρῶν
ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς οὐκ ἐτόλμα τοῦτον εὐθὺς ἀπαιτεῖν τὸ
24 ἀργύριον· οὔτε γὰρ ἂν τοῦτον εὐπορήσανθ' ἡγεῖτο ἀδι-
κῆσαι αὐτόν, οὔτ' ἂν αὐτὸς ἀποροῦντα τοῦτον ἔχειν
ὁπόθεν εἰσπράξειεν. ἐπειδὴ τοίνυν ἀπῆλθον ὅ τε Ἀλ-
κέτας καὶ ὁ Ἰάσων, τὰ μὲν στρώματα καὶ τὰ ἱμάτια
πάλιν ἀπήνεγκεν ὁ Αἰσχρίων ὁ ἀκόλουθος ὁ τούτου,
τὰς δὲ φιάλας τὰς δύο οὐκ ἀπήνεγκεν, ἃς ᾐτήσατο
ὅτεπερ καὶ τὰ στρώματα καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυ-
ρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ
Ἰάσονος.

25 Μέλλων τοίνυν ἀποδημεῖν ὡς βασιλέα, καὶ δια-
πραξάμενος ἐκπλεῦσαι ὡς βασιλεῖ στρατηγήσων τὸν ἐπ'
Αἴγυπτον πόλεμον, ἵνα μὴ δῷ [ἐνθάδε] λόγον καὶ εὐ-
θύνας τῆς ἐνθάδε στρατηγίας, μεταπεμψάμενος τὸν
πατέρα τὸν ἐμὸν εἰς τὸ Παράλιον, τῶν τε προϋπηρ-
26 γμένων εἰς αὐτὸν ἐπῄνει, καὶ ἐδεῖτο αὐτοῦ συστήσας
Φιλώνδαν, ἄνδρα τὸ μὲν γένος Μεγαρέα, μετοικοῦντα
δ' Ἀθήνησι, πιστῶς δὲ τούτῳ διακείμενον καὶ ὑπηρε-
τοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἐκ Μακε- 1192
δονίας ὁ Φιλώνδας, ὃν συνίστη οὗτος τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ, ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, τὸ
ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν καὶ ἐᾶσαι ἀνακομίσαι τὰ
ξύλα εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἐν Πειραιεῖ· αὐ-
27 τοῦ γὰρ εἶναι τὰ ξύλα. ἅμα τε τῇ δεήσει εἶπε λόγον,

ᾧ οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖ τὰ ἔργα νυνί· ἔφη γάρ, κἂν μὴ
τύχῃ ὧν ἐδεῖτο τοῦ πατρός, οὐκ ὀργισθήσεσθαι ὥσπερ
ἂν ἄλλος τις ἀποτυχών, ἀλλ' ὧν αὐτῷ δεηθέντι ὑπηρέ-
τηκε, τούτων, ἄν ποτε δύνηται, χάριν ἀποδώσειν. ἀκού-
σας δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ταῦτα, ἥσθη τε τοῖς λόγοις,
καὶ ἐπήνει τοῦτον ὅτι μέμνηται εὖ παθών, καὶ ὅσα
28 αὐτοῦ ἐδεῖτο ὑπέσχετο ποιήσειν. καὶ οὗτος μὲν μετὰ
ταῦτα τὴν ἀναγωγὴν ἐποιεῖτο ὡς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς
βασιλέως, ὁ δὲ Φιλώνδας, ᾧ συνέστησε τὸν πατέρα
τὸν ἐμόν, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἄγων τὰ ξύλα, τὸ ναῦλον
παρασχεῖν, εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν πορείαν ἐποιεῖτο.
καὶ οὗτοι οἱ χρόνοι ἦσαν περὶ Θαργηλιῶνα μῆνα ἐπ'
29 Ἀστείου ἄρχοντος. τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει ἀφικομένου τοῦ
Φιλώνδου ἐκ τῆς Μακεδονίας ἄγοντος τὰ ξύλα, ἀπο-
δημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ, καὶ προσελθόντος τῷ
πατρὶ τῷ ἐμῷ καὶ κελεύοντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων
παρασχεῖν, ἵνα διαλύσῃ τὸν ναύκληρον, καθάπερ οὗτος
ἐδεήθη ὅτε ἐξέπλει τοῦ πατρὸς καὶ συνέστησε τὸν
Φιλώνδαν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ὁ πατήρ,
ἐκέλευσε δοῦναι τὸν Φορμίωνα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων,
30 χιλίας ἑπτακοσίας πεντήκοντα. καὶ ἠρίθμησε τὸ ἀργύ-
ριον ὁ Φορμίων· καὶ ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα Τιμό- 1193
θεον· (οὗτος γὰρ ἦν ὁ δεηθεὶς τοῦ πατρὸς παρασχεῖν
τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καὶ τούτου ἦν·) ὑπόμνημα δ'
ἀπεγράψατο τήν τε χρείαν εἰς ἣν ἐλήφθη τὸ ἀργύριον
καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λαβόντος. καὶ οὗτος ὁ χρόνος ἦν
Ἀλκισθένους ἄρχοντος, ὁ ὕστερος ἐνιαυτὸς ἢ οὗτος
31 ἀνήγετο ὡς βασιλέα. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ-
τον καὶ Τιμοσθένης ὁ Αἰγιλιεὺς ἀφικνεῖται, κατ' ἐμ-
πορίαν ἰδίαν ἀποδημῶν. ἐπιτήδειος δὲ ὢν Φορμίωνι
καὶ κοινωνὸς ὁ Τιμοσθένης, ὅτ' ἐξέπλει, δίδωσιν ἀπο-

θεῖναι τῷ Φορμίωνι μετ' ἄλλων χρημάτων καὶ φιάλας
λυκιουργεῖς δύο. ἀπὸ τύχης δ' ὁ παῖς ταύτας τὰς φιά-
λας, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἀλλότριαι ἦσαν, δίδωσι τῷ Αἰ-
σχρίωνι τῷ ἀκολούθῳ τῷ τούτου, ὅτ' ἐπέμφθη ὡς τὸν
πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπὸ τούτου, καὶ ᾐτεῖτο τὰ στρώματα
καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυ-
ρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ
32 Ἰάσονος. ἀπαιτοῦντος δὲ τοῦ Τιμοσθένους τὰς φιάλας
τὸν Φορμίωνα, ἐπειδὴ ἧκεν, ἀποδημοῦντος Τιμοθέου
παρὰ βασιλεῖ, πείθει αὐτὸν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τιμὴν ἀπο-
λαβεῖν τῶν φιαλῶν, ὅσον ἦγον αἱ φιάλαι, διακοσίας
τριάκοντα ἑπτά. καὶ τῷ μὲν Τιμοσθένει τιμὴν ἀπέ-
δωκε τῶν φιαλῶν, τοῦτον δ' ἐγράψατο αὐτῷ ὀφεί-
λοντα, πρὸς τὸ ἄλλο χρέως ὃ οὗτος αὐτῷ ὤφειλεν, ὃ
33 ἀπέτεισεν τῷ Τιμοσθένει τῶν φιαλῶν. καὶ ταῦτα πάνθ'
ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυ-
ρίας, πρῶτον μὲν τῶν δόντων τὸ ἀργύριον οἷς οὗτος
ἐκέλευσεν ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ ἐπικαθημένων τότε,
ἔπειτα τοῦ ἀπολαβόντος τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν 1194
εἶπον, τῶν μαρτυριῶν ἀναγιγνωσκομένων ἀκηκόατε.
ὅτι δέ μοι καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει τὰ ξύλα τὰ κο-
μισθέντα ὑπὸ Φιλώνδου εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ
ἀνακομισθῆναι τὴν ἐν Πειραιεῖ, τούτων ὑμῖν ἀνα-
γνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

34 Ὡς μὲν τοίνυν τούτου ἦν τὰ ξύλα ἃ ἤγαγεν ὁ Φι-
λώνδας, αὐτός μοι μεμαρτύρηκεν· ὡμολόγει γὰρ αὐτὰ

*πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν
ἑαυτοῦ τὴν ἐν Πειραιεῖ, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπὸ
τῶν ἀκουόντων. ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων πειράσομαι
35 ἐγὼ ὑμᾶς διδάξαι ὅτι ἀληθῆ λέγω. οἴεσθε γὰρ ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, εἰ μὴ Τιμοθέου
ἦν τὰ ξύλα καὶ ἐδεήθη οὗτος αὐτοῦ συστήσας τὸν Φι-
λώνδαν, ὅτε ἀνήγετο ὡς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς βασι-
λέως, παρασχεῖν τὸ ναῦλον, ἐᾶσαι ἄν ποτε ὑποκειμέ-
νων αὐτῷ τῶν ξύλων τοῦ ναύλου ἀνακομίσαι τὸν
Φιλώνδαν τὰ ξύλα ἐκ τοῦ λιμένος, ἀλλ' οὐκ ἂν παρα-
καταστήσαντά τινα τῶν οἰκετῶν φυλάττειν καὶ τιμὴν
λαμβάνειν πωλουμένων τῶν ξύλων, ἕως ἐκομίσατο
τὰ ἑαυτοῦ, εἴπερ Φιλώνδου ἦν τὰ ξύλα καὶ ἐμπορίας
36 ἕνεκ' ἤχθη; ἔπειτα πρὸς τούτοις τίνι ὑμῶν εἰκὸς δοκεῖ
εἶναι, μὴ κελεύσαντος τούτου τὸ ναῦλον παρασχεῖν
τῶν ξύλων τῶν δοθέντων τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, πιστεῦ-
σαι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Φιλώνδᾳ καὶ ἐᾶσαι ἀνακο-
μίσαι τὰ ξύλα εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τούτου; ἢ πῶς οἷόν
τ' ἐστί, τὸν μὲν Φιλώνδαν ἐμπορίας ἕνεκ' ἀγαγεῖν τὰ
ξύλα, ὡς οὗτός φησι, καταχρήσασθαι δὲ τοῦτον ἥκοντ'* 1195
37 *εἰς τὴν οἰκοδομίαν τὴν αὑτοῦ τοῖς ξύλοις τούτοις; σκέ-
ψασθε δὲ κἀκεῖνο, ὅτι πολλοὶ καὶ χρηστοὶ τῶν πολι-
τῶν οἰκεῖοι ὄντες τούτῳ ἐπεμέλοντο τῶν τούτου, ἀπο-
δημοῦντος παρὰ βασιλεῖ Τιμοθέου· ὧν οὐδεὶς τετόλμηκε
μαρτυρῆσαι τούτῳ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ
ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ ὡς λαβὼν
ἀπέδωκεν, οὐδ' αὖ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε τὸ ναῦλον
ὑπὲρ τῶν ξύλων ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, δοθέντων
τούτῳ παρ' Ἀμύντου· ἡγοῦνται γὰρ περὶ πλείονος αὐ-
τοῖς εἶναι καλοὶ κἀγαθοὶ δοκεῖν εἶναι, μᾶλλον ἢ Τι-
38 μοθέῳ χαρίσασθαι τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντες. οὐ μέντοι*

οὐδὲ τούτου γ' ἔφασαν καταμαρτυρῆσαι ἂν τἀληθῆ· οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς εἶναι. ὅπου τοίνυν μηδεὶς τετόλμηκε τῶν οἰκείων τούτῳ μαρτυρῆσαι καὶ ἐπιμελομένων τῶν τούτου, ὅτε ἀπεδήμει οὗτος παρὰ βασιλεῖ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε, πῶς οὐκ εἰκός
39 ἐστιν ὑμᾶς ἡγεῖσθαί με τἀληθῆ λέγειν; καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ⟨εἰπεῖν⟩ τολμήσει, ὡς ἄλλος τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, ἢ ὁ πατὴρ ὁ ἐμός. ἐὰν δὲ καταχρῆται τῷ λόγῳ, ἀξιοῦτε αὐτὸν καὶ τὴν μαρτυρίαν παρασχέσθαι ὑμῖν τοῦ ἀποδόντος τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁμολογεῖται ἀποδημεῖν παρὰ βασιλεῖ, τὸν δὲ Φιλώνδαν, ὃν ἔπεμψεν ἐπὶ τὰ ξύλα καὶ συνέστησε τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, τεθνηκότα κατέλαβες ἥκων παρὰ βασιλέως.
40 ἀναγκαῖον δὴ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπιτηδείων, οὓς κατέλιπες ἀποδημεῖν μέλλων συνεπιμελεῖσθαι τῶν σαυτοῦ, εἰδέναι τινὰ ὅθεν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων πορίσας 1196
ὁ Φιλώνδας τῷ ναυκλήρῳ διέλυσεν, εἰ μὴ φῂς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν συστῆσαι αὐτῷ, μηδὲ λαβεῖν τὸν Φιλώνδαν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τὸ ναῦλον τῶν
41 ξύλων. μαρτυρίαν τοίνυν οὐδενὸς ἔχεις παρασχέσθαι τῶν οἰκείων τῶν σαυτοῦ, ὡς οὐκ ἐλήφθη σοῦ ἀποδημοῦντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδενὶ χρῇ τῶν οἰκείων οὐδὲ πιστεύεις τῶν σαυτοῦ οὐδενί, ἢ εἰδὼς ἀκριβῶς τὸν Φιλώνδαν λαβόντα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ᾧπερ αὐτὸν συνέστησας ὅτε ἐξέπλεις, οἴει δεῖν ἀποστερήσας ἡμᾶς, ἐὰν δύνῃ, πλεονεκτεῖν.
42 ἐγὼ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς τῇ μαρτυρίᾳ, ἣ παρέσχημαι ὑμῖν μαρτυροῦντας τοὺς δόντας τὸ ἀργύ-

ριον οἷς οὗτος ἐκέλευσε καὶ καθημένους ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τότε, καὶ πίστιν ἠθέλησα Τιμοθέῳ ἐπιθεῖναι, ἣν ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΟΡΚΟΣ.

Οὐ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ γράψας μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε τὰ χρέα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν ἀρρωστῶν ἅ τ' ὀφείλοιτο αὐτῷ ἕκαστον, καὶ παρ' ᾧ, καὶ εἰς ὅ τι ἐλήφθη τὸ ἀργύριον, καὶ τῷ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ. καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

43 Ὡς μὲν τοίνυν κατελείφθη ὀφείλων Τιμόθεος ἡμῖν τὸ ἀργύριον ὑπὸ τοῦ πατρός, οὗ δικάζομαι αὐτῷ, καὶ γίγνεται ἐμὸν τὸ μέρος, ὅ τε ἀδελφός μοι μεμαρτύρηκε καὶ ὁ Φορμίων ὁ δοὺς τὸ ἀργύριον, κἀγὼ τούτων πίστιν ἠθέλησα ἐπιθεῖναι. προκαλεσαμένου δὲ τούτου 1197 πρὸς τῷ διαιτητῇ καὶ κελεύοντος ἐνεγκεῖν τὰ γράμματα τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἀντίγραφα αἰτοῦντος, πέμψαντος Φρασιηρίδην ἐπὶ τὴν τράπεζαν, τῷ τε Φρασιηρίδῃ ἐξενέγκας ἔδωκα ζητεῖν τὰ γράμματα καὶ ἐκγράφεσθαι ὅσα οὗτος ὤφειλεν, καὶ ὡς ὡμολόγει λαβεῖν οὗτος τὰ ἀντίγραφα, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

44 Πρὸς τοίνυν τὸν διαιτητὴν κομίσαντός μου τὰ γράμματα, παρὼν ὁ Φορμίων καὶ ὁ Εὐφραῖος, οἱ δόντες τὸ ἀργύριον οἷς ἐκέλευσεν οὗτος, ἐξήλεγχον αὐτὸν ἐν οἷς τε χρόνοις ἕκαστον ἐδανείσατο, καὶ ὅστις ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ εἰς ἃ κατεχρήσατο. ὁ δὲ τὰς μὲν χιλίας καὶ τριακοσίας καὶ πεντήκοντα καὶ μίαν καὶ δύ' ὀβολώ, ἃς πρώτας ἐδανείσατο τοῦ μουνιχιῶνος μηνὸς

μέλλων ἐκπλεῖν ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος, καὶ ἐκέλευσε
δοῦναι Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ἰδίᾳ ἔφη δα-
νεῖσαι τὸν πατέρα Ἀντιμάχῳ καὶ οὐκ αὐτὸς λαβεῖν.
45 καὶ ὡς μὲν ἀληθῆ λέγει, οὐδένα μάρτυρα παρέσχηται,
λόγῳ δὲ καταχρῆται, ἵνα μὴ αὐτὸς δοκῇ ἀποστερεῖν,
ἀλλ' Ἀντίμαχος δανείσασθαι. καίτοι ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον, ὅτι οὐκ Ἀντιμάχῳ
ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ Τιμοθέῳ περὶ
ἀναγωγὴν ὄντι. πότερα γὰρ ἂν οἴεσθε ῥᾷον εἶναι τῷ
πατρί, δημευθέντων τῶν Ἀντιμάχου ἐνεπισκήψασθαι
ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἐνοφειλόμενον αὐτῷ τοῦτο τὸ
46 ἀργύριον, εἴπερ Ἀντιμάχῳ ἐδάνεισεν, ἢ ἀναμένειν 1198
ὁπότε παρὰ τούτου κομιεῖσθαι ἔμελλεν εὐπορήσαντος,
ὃς οὐ πολλὰς ἐλπίδας σωτηρίας περὶ αὑτοῦ εἶχεν ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ; καὶ μὴν ἐνεπισκηψάμενός γε οὔτ'
ἂν παρακαταβολῆς ἠπόρησεν, οὔτ' ἂν ἠπιστήθη ὑφ'
ὑμῶν· πάντες γὰρ ᾔστε τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οὐ τῶν
δημοσίων ἀδίκως ἐπιθυμοῦντα, ἀλλὰ τῶν αὑτοῦ ὑμῖν,
47 ὅτε κελεύσαιτε, προθύμως ἀναλίσκοντα· εἶτα καὶ ἐπι-
τηδείου ὄντος αὐτῷ Καλλιστράτου, ὅσπερ ἐδήμευσε τὰ
Ἀντιμάχου, ὥστε μηδὲν ἐναντιοῦσθαι. ὥστε τί ἂν
ποτε βουλόμενος ὁ πατὴρ ἐβούλετο Τιμόθεον χρήστην
ἐγγράψας ἡμῖν καταλιπεῖν, εἴπερ μὴ ὤφειλε τοῦτο τὸ
ἀργύριον, μᾶλλον ἢ οὐκ ἐκ τῶν Ἀντιμάχου δημευθέν-
των ἐνεπισκηψάμενος κομίσασθαι;
48 Περὶ δὲ τῶν χιλίων δραχμῶν, ἃς ἐδανείσατο παρὰ
τοῦ Ἀντιφάνους ἐν Καλαυρείᾳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιω-
τίοις τριηράρχοις, μέλλων καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν,
καὶ ἀπέδωκε τῷ Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ ἐνθάδε λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, τὸν Βοιώτιον ναύαρχόν
φησι δανείσασθαι, καὶ ὑποθεῖναι τούτου τοῦ ἀργυρίου

τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ χαλκόν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγει,
49 μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν Καλαυ-
ρείᾳ οὗτος φαίνεται δανεισάμενος τὰς χιλίας δραχμὰς
καὶ οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος, ἔπειτ' ἀπαιτῶν ὁ Φίλιπ-
πος ἐνθάδε τοῦτον τὰς χιλίας δραχμὰς καὶ οὐ τὸν
Βοιώτιον ναύαρχον, καὶ ἀποδοὺς οὗτος, ἀλλ' οὐχ ὁ 1199
Βοιώτιος ναύαρχος· προσῆκε γὰρ τῷ μὲν Βοιωτίῳ
ἄρχοντι παρὰ τούτου τὴν τροφὴν τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶ
λαμβάνειν· ἐκ γὰρ τῶν κοινῶν συντάξεων ἡ μισθο-
φορία ἦν τῷ στρατεύματι· τὰ δὲ χρήματα σὺ ἅπαντα
ἐξέλεξας ἐκ τῶν συμμάχων, καὶ σὲ ἔδει αὐτῶν λόγον
50 ἀποδοῦναι. εἶτα καταλυθεισῶν τῶν Βοιωτίων νεῶν
καὶ διαπελθόντων τῶν στρατιωτῶν, τῷ μὲν Βοιωτίῳ
ναυάρχῳ οὐδεὶς κίνδυνος ὑπ' Ἀθηναίων ἦν, οὐδ' ἐν
ἀγῶνι καθειστήκει οὐδενί· σὺ δ' ἐν τῷ μεγίστῳ· πε-
ρίφοβος δ' ὢν ἡγοῦ σοι μεγάλην ἐπικουρίαν ἀπολο-
γίας ἔσεσθαι, ἐὰν παραμείνωσιν αἱ Βοιώτιαι τριήρεις,
ἕως ἄν σοι ἡ κρίσις γένηται. ἔπειτα καὶ ἐκ τίνος
φιλίας ἄν ποτ' ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τῷ Βοιωτίῳ
ναυάρχῳ τὰς χιλίας δραχμάς, ὃν οὐδ' ἐγίγνωσκεν;
51 ἀλλὰ γὰρ ὑποθέσθαι φησὶν αὐτὸν χαλκόν. πόσον τινὰ
καὶ ποδαπόν; καὶ πόθεν γενόμενον τὸν χαλκὸν τοῦ-
τον τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ; πότερα κατ' ἐμπορίαν
ἀχθέντα ἢ ἀπ' αἰχμαλώτων γενόμενον; εἶτα τίνες
ἦσαν οἱ ἐνέγκαντες τὸν χαλκὸν ὡς τὸν πατέρα τὸν
ἐμόν; μισθωτοὶ ἢ οἰκέται; ἢ τίς ὁ παραλαβὼν τῶν
52 οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων; χρῆν γὰρ αὐτόν, εἰ μὲν οἰκέ-
ται ἤνεγκαν, τοὺς κομίσαντας παραδιδόναι, εἰ δὲ μι-
σθωτοί, τὸν ὑποδεξάμενον καὶ ἀποστησάμενον τὸν
χαλκὸν τῶν οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων, τοῦτον ἐξαιτεῖν·
οὐ γὰρ δήπου ἄνευ γε σταθμοῦ ἔμελλεν οὔθ' ὁ ὑπο-

τιθέμενος παραλήψεσθαι οὔθ' ὁ ὑποτιθεὶς τὸν χαλκὸν
παραδώσειν, οὐδ' αὖ ὁ πατὴρ ἔμελλεν αὐτὸς οὔτε 1200
οἴσειν τὸν χαλκὸν οὔτε στήσεσθαι, ἀλλ' οἰκέται ἦσαν
αὐτῷ, οἳ τὰ ἐνέχυρα τῶν δανεισμάτων παρελάμβανον.
53 θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τίνος ἄν ποτε εἵνεκα ὑπετίθει
τὸν χαλκὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος,
Φιλίππῳ ὀφείλων χιλίας δραχμάς. πότερον ὡς ὁ Φί-
λιππος οὐκ ἂν ἡδέως τόκον ἐλάμβανεν, εἴπερ ἀσφαλῶς
ἦν αὐτῷ τὸ ἀργύριον δεδανεισμένον καὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ;
ἢ ὡς οὐκ ἦν τῷ Φιλίππῳ ἀργύριον; ὥστε τί ἔδει τοῦ
πατρὸς τοῦ ἐμοῦ δεηθῆναι δανεῖσαι τὰς χιλίας δραχμὰς
τὸν Βοιώτιον ναύαρχον καὶ ἀποδοῦναι Φιλίππῳ, μᾶλ-
54 λον ἢ οὐ τὸν χαλκὸν ὑποθεῖναι τῷ Φιλίππῳ; ἀλλ'
οὔθ' ὁ χαλκὸς ὑπετέθη ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔθ' ὁ
Βοιώτιος ναύαρχος ἐδανείσατο τὰς χιλίας δραχμὰς
παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀλλὰ Τιμόθεος οὑτοσὶ ἐν
ἀπορίᾳ ὢν πολλῇ· τὴν δὲ χρείαν, εἰς ἣν κατεχρήσατο τῷ
ἀργυρίῳ, εἴρηκα ὑμῖν. ἀντὶ δὲ τοῦ χάριν ἀποδοῦναι
ὧν ἐπιστεύθη καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ,
οἴεται δεῖν καὶ τὰ ἀρχαῖα, ἂν δύνηται, ἀποστερῆσαι.
55 Περὶ τοίνυν τῶν φιαλῶν καὶ τῆς μνᾶς τοῦ ἀργυ-
ρίου, ἣν ἐδανείσατο παρὰ τοῦ πατρὸς πέμψας τὸν
ἀκόλουθον τὸν ἑαυτοῦ Αἰσχρίωνα τῆς νυκτὸς ὡς τὸν
πατέρα τὸν ἐμόν, ἠρόμην αὐτὸν πρὸς τῷ διαιτητῇ, εἰ
ἔτι δοῦλος εἴη ὁ Αἰσχρίων, καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἐν τῷ
δέρματι τὸν ἔλεγχον διδόναι. ἀποκριναμένου δέ μοι
τούτου ὅτι ἐλεύθερος εἴη, τῆς μὲν ἐξαιτήσεως ἐπέ-
σχον, μαρτυρίαν δ' αὐτὸν ἠξίουν ἐμβαλέσθαι τοῦ
56 Αἰσχρίωνος ὡς ἐλευθέρου ὄντος. ὁ δὲ οὔτε ὡς ἐλευ- 1201
θέρου ὄντος τοῦ Αἰσχρίωνος μαρτυρίαν παρέσχετο,
οὔθ' ὡς δοῦλον τὸν Αἰσχρίωνα παραδοὺς ἐκ τοῦ σώ-

ματος τὸν ἔλεγχον ἠξίου γενέσθαι, φοβούμενος, ἐὰν
μὲν μαρτυρίαν παράσχηται ὡς ἐλευθέρου ὄντος, μὴ
ἐπισκηψάμενος ἐγὼ τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ ἐξελέγξας
τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὸν Αἰσχρίωνα, ἐπὶ τόνδε
τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι κατὰ τὸν νόμον, εἰ δ᾿ αὖ βασα-
νίζειν παραδοίη, μὴ τὰς ἀληθείας κατείποι ὁ Αἰσχρίων.
57 καίτοι καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ τῶν ἄλλων λημμάτων τοῦ
ἀργυρίου μάρτυρας μὴ εἶχε παρασχέσθαι, τοῦτό γ᾿
ἐξελέγξαι ἐκ τοῦ Αἰσχρίωνος, ὡς οὐκ ἐλήφθησαν αἱ
φιάλαι οὐδ᾿ ἡ μνᾶ τοῦ ἀργυρίου, οὐδ᾿ ἐπέμφθη ὁ
Αἰσχρίων ὑπὸ τούτου ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, καὶ
τεκμηρίῳ τούτῳ καταχρήσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐγὼ
καὶ τἄλλα ψεύδομαι περὶ ὧν ἐγκαλῶ αὐτῷ, ὅπου γε
ὃν φημι λαβεῖν οἰκέτην ὄντα τούτου τὰς φιάλας καὶ
τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου, οὗτος βασανιζόμενος οὐ φαί-
58 νεται λαβών. εἰ τοίνυν τοῦτο ἰσχυρὸν ἦν ἂν τούτῳ
πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον, ὅτι ἐξεδίδου τὸν Αἰσχρίωνα, ὃν
πεμφθῆναί φημι ὑπὸ τούτου καὶ λαβεῖν τὰς φιάλας
παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου
δανείσασθαι, κἀμοὶ γενέσθω τεκμήριον πρὸς ὑμᾶς, ὅτι
συνειδὼς με ἀληθῆ ἐγκαλοῦντα οὐ τολμᾷ τὸν Αἰσχρί-
ωνα παραδοῦναι.

59 Ἀπολογίαν τοίνυν ποιήσεται, ὅτι ἐν τοῖς γράμμασι
τοῖς τραπεζιτικοῖς ἐπ᾿ Ἀλκισθένους ἄρχοντος ἦν γε-
γραμμένος τό τε ναῦλον τῶν ξύλων εἰληφὼς καὶ τὴν
τιμὴν τῶν φιαλῶν, ὃ ἀπέτεισε Τιμοσθένει ὑπὲρ τού-
του ὁ πατήρ, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ οὐκ 1202
ἐπεδήμει, ἀλλὰ παρὰ βασιλεῖ ἦν. περὶ δὴ τούτου σα-
φῶς ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι, ἵν᾿ ἀκριβῶς εἰδῆτε ὃν
60 τρόπον ἔχει τὰ γράμματα τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης. οὗτος
γὰρ ἐν μὲν τῷ Θαργηλιῶνι μηνὶ ἐπ᾿ Ἀστείου ἄρχον-

τος, μέλλων ἀνάγεσθαι ὡς βασιλέα, συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ· τοῦ δ' ὑστέρου ἐνιαυτοῦ, ἐπὶ Ἀλκισθένους ἄρχοντος, ἀφικνεῖται ὁ Φιλώνδας ἄγων τὰ ξύλα ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἔλαβε τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ. ἐγράψαντο οὖν, ὅτε ἐδίδοσαν τὸ ἀργύριον, ὀφείλοντα τοῦτον, οὐχ ὅτε συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐπιδημῶν.
61 *ὅτε μὲν γὰρ συνέστησεν, οὐδέπω τὰ ξύλα ἧκεν, ἀλλ' ἔμελλεν ἐπ' αὐτὰ ὁ Φιλώνδας τὴν πορείαν ποιεῖσθαι· ὅτε δ' ἦλθε τὰ ξύλα ἄγων, οὗτος μὲν ἀπεδήμει, ὁ δὲ Φιλώνδας ἔλαβε τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καθάπερ οὗτος ἐκέλευσε, καὶ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν τούτου τὰ ξύλα. ὅτι δ' οὐκ εὐπορῶν ἐξέπλει ἐνθένδε, ἴστε μὲν καὶ αὐτοὶ ὅσοις αὐτοῦ ἡ οὐσία ὡρισμένη ἦν, οὓς νῦν ἀποστερεῖ· ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι καὶ ἄνευ ἐνεχύρων ὤφειλέ τισι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἔχων ὑποθεῖναι τὰ ἄξια, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

62 *Περὶ δὲ τῶν φιαλῶν, ἃς ᾐτήσατο μὲν ἐν τῷ μαιμακτηριῶνι μηνὶ ὁ Αἰσχρίων ὁ ἀκόλουθος ὁ τούτου ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, ἐπιδημοῦντος τούτου, ὅτε ὑπεδέξατο Ἀλκέτην καὶ Ἰάσονα, γεγραμμένου δὲ τὴν τιμὴν ὀφείλοντος τούτου ἐπ' Ἀλκισθένους ἄρχοντος· τέως μὲν ᾤετο αὐτὸν ἀποίσειν τὰς φιάλας, ἃς ᾐτήσατο,* 1203
ὁ πατήρ· ἐπειδὴ δ' οὗτος μὲν ἀπῆλθε, τὰς δὲ φιάλας οὐκ ἀπενηνόχει, οὐδ' ἦσαν αἱ φιάλαι τοῦ Τιμοσθένους κείμεναι παρὰ τῷ Φορμίωνι, ἥκων δ' ἀπῄτει τὰς φιάλας ὁ θέμενος, ἀπέτεισε τιμὴν τῶν φιαλῶν τῷ Τιμοσθένει, ἐγράψατο δ' ὁ πατὴρ αὐτῷ τοῦτον ὀφείλοντα

63 πρὸς τὸ ἄλλο χρέως. ὥστ' ἂν ταύτῃ ἀπολογίᾳ κατα-
χρῆται, ὅτι οὐκ ἐπεδήμει ἐν τοῖς χρόνοις ἐν οἷς γέγρα-
πται τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν ὀφείλων, ὑποβάλλετε αὐτῷ
ὅτι 'ἔλαβες μὲν ἐπιδημῶν· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέφερες,
ἀπεδήμεις δέ, οὐκ ἦσαν δ' αἱ φιάλαι ἃς ὁ θέμενος
ἀπῄτει, ἐγράφης τὴν τιμὴν αὐτῶν ὀφείλων, ὃ ἀπετεί-
64 σθη τῶν φιαλῶν.' ἀλλὰ νὴ Δία, φήσει ἴσως, ἔδει τὸν
πατέρα τὸν ἐμὸν ἀπαιτεῖν αὐτὸν τὰς φιάλας. ἀλλ'
ἑώρα σε ὡς ἠποροῦ. καὶ περὶ μὲν τοῦ ἄλλου χρέως
σοι ἐπίστευε, καὶ ἡγεῖτο, ἐπειδὰν ἔλθῃς, ἀπολήψεσθαι
παρὰ σοῦ εὐπορήσαντος, περὶ δὲ τῶν φιαλῶν σοι ἀπι-
στήσειν ἔμελλεν; καὶ ὑπέσχετο μὲν δεομένου σου τὸ
ναῦλον τῶν ξύλων παρασχήσειν, ὅτε ἀνήγου ὡς βασι-
λέα· ἕνεκα δὲ τῶν φιαλῶν, δυοῖν οὐσῶν, ἀπιστήσειν
σοι ἔμελλεν; καὶ τὸ μὲν ἄλλο χρέως σε οὐκ ἀπῄτει,
ἀπορούμενον ὁρῶν· τὰς δὲ φιάλας ἔμελλεν;

65 Βούλομαι τοίνυν καὶ περὶ τῆς προκλήσεως τοῦ
ὅρκου εἰπεῖν, ἣν ἐγώ τε τοῦτον προεκαλεσάμην καὶ
οὗτος ἐμέ. ἐμβαλομένου γὰρ ἐμοῦ ὅρκον εἰς τὸν ἐχῖ-
νον, ἠξίου καὶ αὐτὸς ὀμόσας ἀπηλλάχθαι. ἐγὼ δ' εἰ
μὲν μὴ περιφανῶς αὐτὸν ἤδη πολλοὺς καὶ μεγάλους
ὅρκους ἐπιωρκηκότα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις, ἔδωκ'
ἂν αὐτῷ τὸν ὅρκον· νῦν δέ μοι ἐδόκει, μαρτύρων 1204
ὄντων ἐμοὶ ὡς ἔλαβον τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης
οἷς οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι καὶ περιφανῶν τεκμηρίων,
δεινὸν εἶναι ὅρκον δοῦναι τούτῳ, ὃς οὐχ ὅπως εὐορ-
κήσει πρόνοιαν ποιήσεται, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱερῶν αὐ-
66 τῶν ἕνεκα τοῦ πλεονεκτήματος ἀπέσχηται. τὰ μὲν
οὖν καθ' ἕκαστα πόλλ' ἂν εἴη λέγειν, ὧν ἐπιώρκηκεν
οὗτος ῥᾳδίως· οὓς δὲ περιφανέστατα καὶ ὑμεῖς αὐτῷ
πάντες σύνιστε ὅρκους ἐπιωρκηκότι, τούτους ἀναμνήσω

ὑμᾶς. ἴστε γὰρ τοῦτον ἐν τῷ δήμῳ ὀμόσαντα καὶ ἐπαρασάμενον αὑτῷ ἐξώλειαν, εἰ μὴ γράψοιτο Ἰφικράτην ξενίας, καὶ καθιερώσαντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ. ὀμόσας δὲ ταῦτα καὶ ὑποσχόμενος ἐν τῷ δήμῳ, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἕνεκα τοῦ συμφέροντος ἔδωκε
67 τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνου τὴν θυγατέρα. ὃς οὖν οὔθ᾽ ὑμᾶς ᾐσχύνθη ἐξαπατῆσαι ὑποσχόμενος, νόμων ὄντων, ἐάν τις τὸν δῆμον ὑποσχόμενος ἐξαπατήσῃ, εἰσαγγελίαν εἶναι περὶ αὐτοῦ, οὔτε τοὺς θεοὺς ὀμόσας καὶ ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ ἔδεισεν, οὓς ἐπιώρκησε, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐμὲ τούτῳ μὴ ἐθέλειν ὅρκον δοῦναι; οὔπω τοίνυν πολὺς χρόνος ἐστὶν ἐξ οὗ ἐν τῷ δήμῳ πάλιν διωμόσατο, μὴ εἶναι αὑτῷ ἐφόδια τῷ γήρᾳ ἱκανά, τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος· οὕτως ἄπληστος καὶ αἰσχροκερδὴς
68 ὁ τρόπος αὐτοῦ ἐστιν. ἡδέως δ᾽ ἂν ἔγωγε πυθοίμην ὑμῶν, εἰ ὀργίζεσθε τοῖς ἀνεσκευασμένοις τῶν τραπεζιτῶν. εἰ γὰρ ἐκείνοις ὀργίζεσθε δικαίως, ὅτι ἀδικοῦσιν ὑμᾶς, πῶς οὐκ εἰκός ἐστι βοηθεῖν τοῖς μηδὲν 1205
ἀδικοῦσι; καὶ μὴν διὰ τούτους τοὺς ἄνδρας αἱ τράπεζαι ἀνασκευάζονται, οἳ ἂν ἀπορούμενοι μὲν δανείζωνται καὶ οἴωνται διὰ τὴν δόξαν πιστεύεσθαι δεῖν, εὐπορήσαντες δὲ μὴ ἀποδιδῶσιν, ἀλλ᾽ ἀποστερῶσιν.

69 Ὅσων μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἠδυνάμην ὑμῖν μάρτυρας παρασχέσθαι, μεμαρτυρήκασί μοι· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων δεδήλωκα ὑμῖν ὡς ὀφείλει Τιμόθεος τἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. δέομαι οὖν ὑμῶν συνεισπρᾶξαί μοι τοὺς ὀφείλοντας, ἅ μοι ὁ πατὴρ κατέλιπεν.

L.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀπολλόδωρος ὁ Πασίωνος τριηραρχήσας φιλοτίμως τὸν ὡρισμένον χρόνον, ἐπετριηράρχησεν ἕτερον οὐκ ὀλίγον, τοῦ διαδόχου Πολυκλέους μὴ ἐλθόντος παραχρῆμ' ἐπὶ τὴν ναῦν, τοῦτο δ', ὅτ' ἦλθεν, οὐ παραλαβόντος εὐθέως, ἀλλὰ σκηψαμένου περιμένειν τὸν συντριήραρχον. τοσούτου δὲ χρόνου τοῦ ἐπιτριηραρχήματος ἀξιοῖ κομίσασθαι τὸ ἀνάλωμα παρὰ Πολυκλέους Ἀπολλόδωρος.

Τοῖς τοιούτοις τῶν ἀγώνων ὦ ἄνδρες δικασταὶ 1206
καὶ τοὺς διαγνωσομένους προσήκει μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἐμὸς καὶ Πολυκλέους ἴδιός ἐστιν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός. ὧν γὰρ τὰ μὲν ἐγκλήματα ἴδιά ἐστιν, αἱ δὲ βλάβαι κοιναί, πῶς οὐχ ὑπὲρ τούτων εἰκός ἐστιν ἀκούσαντας ὑμᾶς ὀρθῶς διαγνῶναι; εἰ μὲν γὰρ περὶ ἄλλου τινὸς συμβολαίου ἐγὼ διαφερόμενος πρὸς Πολυκλέα εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς, ἐμὸς ἂν ἦν καὶ Πολυκλέους ὁ ἀγών· νῦν δὲ περί τε διαδοχῆς νεώς ἐστιν ὁ λόγος καὶ ἐπιτριηραρχήματος πέντε μηνῶν καὶ ἓξ ἡμερῶν ἀνηλωμένου, καὶ περὶ
2 *τῶν νόμων, πότερα κύριοί εἰσιν ἢ οὔ. ἀναγκαῖον δή μοι δοκεῖ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς. καὶ πρὸς θεῶν ἄνδρες δικασταί, δέομαι ὑμῶν, μή με ἡγήσησθε ἀδολεσχεῖν, ἐὰν διὰ μακροτέρων διηγῶμαι τά τε ἀναλώματα καὶ τὰς πράξεις, ὡς ἐν καιρῷ τε ἕκασται καὶ χρήσιμοι τῇ πόλει ἐδιακονήθησαν.*

εἰ μὲν γάρ τις ἔχει με ἐπιδεῖξαι ὡς ψεύδομαι, ἀναστὰς ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι ἐξελεγξάτω, ὅ τι ἂν μὴ φῇ με ἀληθῆ λέγειν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ' ἐστὶν ἀληθῆ καὶ μηδεὶς ἄν μοι ἀντείποι ἄλλος ἢ οὗτος, δέομαι ὑμῶν
3 *ἁπάντων δικαίαν δέησιν· ὅσοι μὲν τῶν στρατιωτῶν* 1207
ἐστε καὶ παρῆτε ἐκεῖ, αὐτοί τε ἀναμνήσθητε καὶ τοῖς παρακαθημένοις φράζετε τήν τ' ἐμὴν προθυμίαν καὶ τὰ συμβάντα ἐν τῷ τότε καιρῷ τῇ πόλει πράγματα καὶ τὰς ἀπορίας, ἵν' ἐκ τούτων εἰδῆτε ὁποῖός τίς εἰμι περὶ ἃ ἂν προστάξητε ὑμεῖς· ὅσοι δ' αὐτοῦ ἐπεδημεῖτε, σιγῇ μου ἀκοῦσαι διηγουμένου ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάστῳ, οἷς ἂν λέγω, τούς τε νόμους παρεχομένου καὶ τὰ ψηφίσματα, τά τε τῆς βουλῆς καὶ τὰ τοῦ δήμου, καὶ τὰς μαρτυρίας.

4 *Ἑβδόμῃ γὰρ φθίνοντος μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἐπὶ Μόλωνος ἄρχοντος, ἐκκλησίας γενομένης καὶ εἰσαγγελθέντων ὑμῖν πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων, ἐψηφίσασθε τὰς ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους· ὧν καὶ ἐγὼ ἦν. καὶ τὸν μὲν καιρὸν τὸν συμβεβηκότα τῇ πόλει τότε οὐκ ἐμὲ δεῖ διεξελθεῖν, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἀναμνησθῆναι, ὅτι Τῆνος μὲν καταληφθεῖσα ὑπ' Ἀλε-*
5 *ξάνδρου ἐξηνδραποδίσθη, Μιλτοκύθης δ' ἀφειστήκει ἀπὸ Κότυος καὶ πρέσβεις ἐπεπόμφει περὶ συμμαχίας, βοηθεῖν κελεύων καὶ τὴν Χερρόνησον ἀποδιδούς, Προκοννήσιοι δὲ σύμμαχοι ὄντες ἱκέτευον ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ βοηθῆσαι, λέγοντες ὅτι ὑπὸ Κυζικηνῶν κατέχονται τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ*
6 *μὴ περιιδεῖν ἀπολομένους· ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς τότε ἐν τῷ δήμῳ αὐτῶν τε λεγόντων καὶ τῶν συναγορευόντων αὐτοῖς, ἔτι δὲ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων περὶ ἔκπλουν ὄντων ἐκ τοῦ Πόντου, καὶ Βυζαντίων*

*καὶ Καλχηδονίων καὶ Κυζικηνῶν καταγόντων τὰ πλοῖα
ἕνεκα τῆς ἰδίας χρείας τοῦ σίτου, καὶ ὁρῶντες ἐν τῷ* 1208
*Πειραιεῖ τὸν σῖτον ἐπιτιμώμενον καὶ οὐκ ὄντα ἄφθο-
νον ὠνεῖσθαι, ἐψηφίσασθε τάς τε ναῦς καθέλκειν τοὺς
τριηράρχους καὶ παρακομίζειν ἐπὶ τὸ χῶμα, καὶ τοὺς
βουλευτὰς καὶ τοὺς δημάρχους καταλόγους ποιεῖσθαι
τῶν δημοτῶν καὶ ἀποφέρειν ναύτας, καὶ διὰ τάχους
τὸν ἀπόστολον ποιεῖσθαι καὶ βοηθεῖν ἑκασταχοῖ. καὶ
ἐνίκησε τὸ Ἀριστοφῶντος ψήφισμα τουτί.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

7 *Τοῦ μὲν ψηφίσματος τοίνυν ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες
δικασταί. ἐγὼ δ' ἐπειδή μοι οὐκ ἦλθον οἱ ναῦται οἱ
καταλεγέντες ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἢ ὀλίγοι καὶ οὗ-
τοι ἀδύνατοι, τούτους μὲν ἀφῆκα, ὑποθεὶς δὲ τὴν οὐ-
σίαν τὴν ἐμαυτοῦ καὶ δανεισάμενος ἀργύριον, πρῶτος
ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν, μισθωσάμενος ναύτας ὡς οἷόν
τ' ἦν ἀρίστους, δωρειὰς καὶ προδόσεις δοὺς ἑκάστῳ
αὐτῶν μεγάλας. ἔτι δὲ σκεύεσιν ἰδίοις τὴν ναῦν ἅπασι
κατεσκεύασα, καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν, καὶ
κόσμῳ ὡς οἷόν τ' ἦν κάλλιστα καὶ διαπρεπέστατα τῶν
τριηράρχων. ὑπηρεσίαν τοίνυν ἣν ἐδυνάμην κρατίστην*
8 *ἐμισθωσάμην. οὐ μόνον τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὰ
κατὰ τὴν τριηραρχίαν ἀνήλισκον τότε οὕτω πολυτελῆ
ὄντα, ἀλλὰ καὶ τῶν χρημάτων ὧν εἰς τὸν ἔκπλουν
ἐψηφίσασθε εἰσενεχθῆναι μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ
ὑμῖν προεισήνεγκα. δόξαν γὰρ ὑμῖν ὑπὲρ τῶν δημο-
τῶν τοὺς βουλευτὰς ἀπενεγκεῖν τοὺς προεισοίσοντας
τῶν τε δημοτῶν καὶ τῶν ἐγκεκτημένων, προσαπηνέχθη
μου τοὔνομα ἐν τριττοῖς δήμοις, διὰ τὸ φανερὰν εἶναί*
9 *μου τὴν οὐσίαν. καὶ τούτων ἐγώ, οὐδεμίαν πρόφασιν*

ποιησάμενος, οὐδ' ὅτι τριηραρχῶ καὶ οὐκ ἂν δυναίμην 1209
δύο λητουργίας λητουργεῖν οὐδὲ οἱ νόμοι ἐῶσιν, ἔθηκα τὰς προεισφορὰς πρῶτος. καὶ οὐκ εἰσεπραξάμην, διὰ τὸ τότε μὲν ἀποδημεῖν ὑπὲρ ὑμῶν τριηραρχῶν, ὕστερον δὲ καταπλεύσας καταλαβεῖν τὰ μὲν εὔπορα ὑφ'
10 ἑτέρων προεξειλεγμένα, τὰ δ' ἄπορα ὑπόλοιπα. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω πρὸς ὑμᾶς, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας τῶν τε τὰ στρατιωτικὰ τότε εἰσπραττόντων καὶ τῶν ἀποστολέων, καὶ τοὺς μισθοὺς οὓς ταῖς ὑπηρεσίαις καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα ἐδίδουν, παρὰ τῶν στρατηγῶν σιτηρέσιον μόνον λαμβάνων, πλὴν δυοῖν μηνοῖν μόνον μισθὸν ἐν πέντε μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ, καὶ τοὺς ναύτας τοὺς μισθωθέντας, καὶ ὅσον ἕκαστος ἔλαβεν ἀργύριον, ἵν' ἐκ τούτων εἰδῆτε τὴν ἐμὴν προθυμίαν, καὶ οὗτος διότι παραλαβεῖν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν οὐκ ἤθελεν, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆλθε τῆς τριηραρχίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον ὦ ἄνδρες δικασταί, τῶν μαρτυριῶν ἀναγιγνωσκομένων ἀκηκόατε. ἔτι δὲ περὶ ὧν μέλλω λέγειν, ἅπαντές μοι ὁμολογήσετε ὅτι ἀληθῆ ἐστιν. τριήρους γὰρ ὁμολογεῖται κατάλυσις εἶναι, πρῶτον μέν, ἐὰν μὴ μισθόν τις διδῷ, δεύτερον δέ, ἐὰν εἰς τὸν Πειραιᾶ μεταξὺ καταπλεύσῃ· ἀπόλειψίς τε γὰρ πλείστη γίγνεται, οἵ τε παραμένοντες τῶν ναυτῶν οὐκ ἐθέλουσι πάλιν ἐμβαίνειν, ἐὰν μή τις αὐτοῖς ἕτερον ἀργύριον διδῷ, ὥστε τὰ οἰκεῖα διοικήσασθαι. ἃ ἐμοὶ ἀμφότερα συνέβη ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥστε πολυτελεστέραν μοι γε- 1210
12 νέσθαι τὴν τριηραρχίαν. καὶ γὰρ μισθὸν οὐδένα ἔλαβον παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ὀκτὼ μηνῶν, καὶ κατέπλευσα τοὺς

πρέσβεις ἄγων διὰ τὸ ἄριστά μοι πλεῖν τὴν ναῦν, καὶ
ἐνθένδε πάλιν, προσταχθέν μοι ὑπὸ τοῦ δήμου Μέ-
νωνα τὸν στρατηγὸν ἄγειν εἰς Ἑλλήσποντον ἀντὶ Αὐ-
τοκλέους ἀποχειροτονηθέντος, ᾠχόμην ἀναγόμενος διὰ
τάχους. καὶ ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων μὲν ναυτῶν ἑτέρους
ἐμισθωσάμην ναύτας, δωρειὰς καὶ προδόσεις αὐτοῖς
δοὺς μεγάλας, τοῖς δὲ παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυ-
τῶν ἔδωκά τι εἰς διοίκησιν τῶν οἰκείων καταλιπεῖν
13 πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον, οὐκ ἀγνοῶν τὴν παροῦσαν
χρείαν, ὡς ἀναγκαία ἦν ἑκάστῳ, ἀπορῶν δ' αὐτὸς ὡς
μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὐδεὶς ἂν πιστεύσειεν,
ὅστις μὴ ἀληθῶς παρηκολούθηκε τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν.
ὑποθεὶς δὲ τὸ χωρίον Θρασυλόχῳ καὶ Ἀρχένεῳ, καὶ
δανεισάμενος τριάκοντα μνᾶς παρ' αὐτῶν καὶ διαδοὺς
τοῖς ναύταις, ᾠχόμην ἀναγόμενος, ἵνα μηδὲν ἐλλείποι
τῷ δήμῳ ὧν προσέταξε τὸ κατ' ἐμέ. καὶ ὁ δῆμος
ἀκούσας ταῦτα ἐπήνεσέ τέ με, καὶ ἐπὶ δεῖπνον εἰς
τὸ πρυτανεῖον ἐκάλεσεν. καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸ ψή-
φισμα τὸ τοῦ δήμου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΨΗΦΙΣΜΑ.

14 Ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Ἑλλήσποντον ἤλθομεν, καὶ ὅ τε
χρόνος ἐξεληλύθει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ μισθὸς οὐκ
ἀπεδόθη τοῖς στρατιώταις ἀλλ' ἢ δυοῖν μηνοῖν, ἕτε-
ρός τε στρατηγὸς ἧκε Τιμόμαχος, καὶ οὗτος διαδόχους
οὐκ ἄγων ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀθυμήσαντές μοι πολλοὶ τοῦ 1211
πληρώματος ᾤχοντο ἀπολιπόντες τὴν ναῦν, οἱ μὲν εἰς
τὴν ἤπειρον στρατευσόμενοι, οἱ δ' εἰς τὰς Θασίων καὶ
Μαρωνιτῶν ναῦς, μισθῷ μεγάλῳ πεισθέντες καὶ ἀργύ-
15 ριον πολὺ προλαβόντες, καὶ τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ ἐξανη-

λωμένα ἤδη ὁρῶντες, τὰ δὲ τῆς πόλεως ἀμελῆ, τὰ δὲ
τῶν συμμάχων ἄπορα, τὰ δὲ τῶν στρατηγῶν ἄπιστα
καὶ ὑπὸ πολλῶν αὐτῶν λόγῳ ἐξηπατημένοι, καὶ τὸν
χρόνον ἐξήκοντα τῆς τριηραρχίας καὶ τὸν πλοῦν οὐκ
ὄντα οἴκαδε, οὐδὲ διάδοχον ἥκοντα ἐπὶ τὴν ναῦν, παρ'
οὗ ἄν τις ἠξίωσεν ὠφεληθῆναι. ὅσῳ γὰρ φιλοτιμού-
μενος ἄμεινον ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν ἐρετῶν ἀγαθῶν,
τοσούτῳ μοι πλείστη ἀπόλειψις ἐγένετο τῶν ἄλλων
16 τριηράρχων. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, εἰ μή τι ἄλλο, οἵ
γ' ἐκ καταλόγου ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν παρέμενον
τηροῦντες τὴν οἴκαδε σωτηρίαν, ὁπότε αὐτοὺς ἀφήσει
ὁ στρατηγός· οἱ δ' ἐμοὶ ναῦται πιστεύοντες αὐτοῖς ἐπὶ
τῷ δύνασθαι ἐλαύνειν, ὅπου ἤμελλον ἀργύριον πάλιν
πλεῖστον λήψεσθαι, ἐνταῦθ' ἀπῇσαν, ἡγούμενοι τὴν ἐν
τῷ παρόντι εὐπορίαν κρείττω εἶναι αὐτοῖς τοῦ μέλ-
17 λοντος φόβου, εἴ ποτε ληφθείησαν ὑπ' ἐμοῦ. τοιού-
των τοίνυν μοι τῶν πραγμάτων συμβεβηκότων, καὶ
τοῦ στρατηγοῦ ἅμα Τιμομάχου προστάξαντος πλεῖν
ἐφ' Ἱερὸν ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου, καὶ μισθὸν
οὐ διδόντος, εἰσαγγελθέντων [δὲ] ὅτι Βυζάντιοι καὶ
Καλχηδόνιοι πάλιν κατάγουσι τὰ πλοῖα καὶ ἀναγκάζουσι
τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι, δανεισάμενος ἐγὼ ἀργύριον παρ'
Ἀρχεδήμου μὲν τοῦ Ἀναφλυστίου πεντεκαίδεκα μνᾶς 1212
ἐπίτοκον, ὀκτακοσίας δὲ δραχμὰς παρὰ Νικίππου τοῦ
ναυκλήρου ναυτικὸν ἀνειλόμην, ὃς ἔτυχεν ὢν ἐν Ση-
στῷ, ἐπόγδοον, σωθέντος δὲ τοῦ πλοίου Ἀθήναζε ἀπο-
18 δοῦναι αὐτὸ καὶ τοὺς τόκους, καὶ πέμψας Εὐκτήμονα
τὸν πεντηκόνταρχον εἰς Λάμψακον, δοὺς αὐτῷ ἀργύ-
ριον καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ξένους τοῦ πατρὸς τοῦ
ἐμοῦ, ἐκέλευσά μοι αὐτὸν ναύτας μισθώσασθαι ὡς ἂν
δύνηται ἀρίστους· αὐτὸς δ' ὑπομείνας ἐν Σηστῷ τοῖς

τε παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκά τι, ὅσον
εἶχον, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ
ἑτέρους ναύτας ἐντελομίσθους προσέλαβον, ἐν ὅσῳ ὁ
στρατηγὸς τὸν ἀνάπλουν τὸν ἐφ' Ἱερὸν παρεσκευάζετο.
19 ἐπειδὴ δ' ὅ τε Εὐκτήμων ἧκεν ἐκ τῆς Λαμψάκου ἄγων
τοὺς ναύτας οὓς ἐμισθώσατο, καὶ ὁ στρατηγὸς παρήγ-
γειλεν ἀνάγεσθαι, τῷ μὲν Εὐκτήμονι ἀσθενῆσαι ἐξαί-
φνης συνέβη, καὶ πάνυ πονηρῶς διετέθη· τούτῳ μὲν
οὖν ἀποδοὺς τὸν μισθὸν καὶ ἐφόδια προσθεὶς ἀπέ-
πεμψα οἴκαδε· αὐτὸς δὲ πεντηκόνταρχον ἕτερον λαβὼν
ἀνηγόμην ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου, καὶ ἐκεῖ
περιέμεινα πέντε καὶ τετταράκοντα ἡμέρας, ἕως ὁ ἔκ-
πλους τῶν πλοίων τῶν μετ' ἀρκτοῦρον ἐκ τοῦ Πόντου
20 ἐγένετο. ἀφικόμενος δ' εἰς Σηστόν, ἐγὼ μὲν ᾤμην
οἴκαδε καταπλεύσεσθαι, τοῦ τε χρόνου μοι ἐξήκοντος
καὶ ἐπιτετριηραρχημένων ἤδη μοι δυοῖν μηνοῖν καὶ
διαδόχου οὐχ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν· ὁ δὲ στρατηγὸς
Τιμόμαχος, ἀφικομένων ὡς αὐτὸν πρέσβεων Μαρωνι-
τῶν καὶ δεομένων αὐτοῖς τὰ πλοῖα παραπέμψαι τὰ 1213
σιτηγά, προσέταξεν ἡμῖν τοῖς τριηράρχοις ἀναδησαμέ-
νοις τὰ πλοῖα ἕλκειν εἰς Μαρώνειαν, πλοῦν καὶ πολὺν
21 καὶ πελάγιον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν διὰ ταῦτα ἅπαντα διη-
γησάμην ἐξ ἀρχῆς, ἵν' εἰδῆτε ὅσα ἀνηλωκὼς αὐτὸς
καὶ ἡλίκης μοι γεγενημένης τῆς λητουργίας, ὕστερον
ὅσα ἀναλώματα ὑπὲρ τούτου ἀνήλωσα ἐπιτριηραρχῶν,
οὐχ ἥκοντος τούτου ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ κινδύνους ὅσους
ἐκινδύνευσα αὐτὸς πρός τε χειμῶνας καὶ πρὸς πολε-
μίους. μετὰ γὰρ τὴν παραπομπὴν τῶν πλοίων τὴν εἰς
Μαρώνειαν καὶ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Θάσον, ἀφικόμε-
νος παρέπεμπε πάλιν ὁ Τιμόμαχος μετὰ τῶν Θασίων
εἰς [τὴν] Στρύμην σῖτον καὶ πελταστάς, ὡς παραληψό-

22 *μενος αὐτὸς τὸ χωρίον. παραταξαμένων δὲ Μαρωνι-
τῶν ἡμῖν ταῖς ναυσὶν ὑπὲρ τοῦ χωρίου τούτου καὶ
μελλόντων ναυμαχήσειν, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπειρη-
κότων, πλοῦν πολὺν πεπλευκότων καὶ πλοῖα ἑλκόντων
ἐκ Θάσου εἰς Στρύμην, ἔτι δὲ χειμῶνος ὄντος καὶ τοῦ
χωρίου ἀλιμένου, καὶ ἐκβῆναι οὐκ ὂν οὐδὲ δειπνοποιή-
σασθαι, πολεμίας τῆς χώρας οὔσης καὶ περικαθημένων
κύκλῳ τὸ τεῖχος καὶ ξένων μισθοφόρων καὶ βαρβάρων
προσοίκων, ἀναγκαῖον ἦν ἐπ' ἀγκύρας ἀποσαλεύειν
τὴν νύκτα μετεώρους, ἀσίτους καὶ ἀγρύπνους, φυλατ-
τομένους μὴ τῆς νυκτὸς ἡμῖν ἐπιθῶνται αἱ Μαρωνι-
23 τῶν τριήρεις. ἔτι δὲ συνέβη τῆς νυκτὸς ὥρᾳ ἔτους
ὕδωρ καὶ βροντὰς καὶ ἄνεμον μέγαν γενέσθαι (ὑπ'
αὐτὰς γὰρ Πλειάδων δύσεις οἱ χρόνοι οὗτοι ἦσαν),
ἐξ ὧν τίνα οὐκ οἴεσθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῖς στρα-* 1214
*τιώταις ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν; πόσην δέ μοι μετὰ ταῦτα
ἀπόλειψιν γενέσθαι πάλιν, τῶν ἀρχαίων ναυτῶν τα-
λαιπωρουμένων μὲν πολλά, ὠφελουμένων δὲ βραχέα,
ὅσα ἐγὼ δυναίμην ἑκάστῳ δανειζόμενος ἐπαρκέσαι πρὸς
ᾧ πρότερον εἶχον παρ' ἐμοῦ, ἐπεὶ ὅ γε στρατηγὸς
οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμέραν αὐτοῖς τροφὴν διαρκῆ ἐδίδου. καὶ
ἤδη τρεῖς μῆνες ἐπετετριηράρχηντό μοι, καὶ οὐδέπω
οὗτος ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν, ἀλλ' ἐμισθούμην ναύτας
ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων, δανειζόμενος ἀργύριον.*

24 *Μόνῳ τοίνυν τούτῳ τῶν ἄλλων διαδόχων οὐκ ἔστι
πρόφασις ὑπολειπομένη, διότι οὐ πάλαι ἧκεν ἐπὶ τὴν
ναῦν. ὁ γὰρ Εὐκτήμων ὁ πεντηκόνταρχος, ὡς ἐκ τοῦ
Ἑλλησπόντου ἀπεστάλη οἴκαδε ἀσθενήσας, ἐπειδὴ κα-
τέπλευσε καὶ ἤκουσε τοῦτον ἐμοὶ διάδοχον καθεστηκότα,
εἰδὼς τόν τε χρόνον ἐξήκοντά μοι τῆς τριηραρχίας καὶ
ἤδη ἐπιτριηραρχοῦντά με, παραλαβὼν Δεινίαν τὸν*

κηδεστὴν τὸν ἐμὸν προσέρχεται αὐτῷ ἐν τῷ δείγματι,
καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν ναῦν ἀπο-
πλεῖν, ὡς τῶν ἀναλωμάτων πολλῶν ὄντων, ἃ καθ'
ἡμέραν ἑκάστην πρὸς τῷ παρὰ τοῦ στρατηγοῦ σιτηρε-
25 *σίῳ εἰς τὴν ναῦν διδομένῳ ἀνηλίσκετο, καθ' ἕκαστον*
αὐτῷ διεξιὼν τούς τε μισθοὺς τοὺς τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ
τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα διδομένους, τοῖς τε ναύταις
οὓς αὐτὸς ἐκ τῆς Λαμψάκου ἐμισθώσατο, καὶ τοῖς
ὕστερον ἐπεμβᾶσιν ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων, ἔτι δὲ ὃ
τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἑκάστῳ προσέθηκα δεηθέντι,
ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ τἄλλα
ὅσα ἦν τὰ καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἀναλισκόμενα εἰς τὴν
ναῦν, οὐκ ἀπείρως ἔχων· διὰ γὰρ ἐκείνου πεντηκον- 1215
26 *ταρχοῦντος καὶ ἠγοράζετο καὶ ἀνηλίσκετο. καὶ περὶ*
τῶν σκευῶν ἔφραζεν αὐτῷ, ὅτι ἴδια ἔχοιμι καὶ δημό-
σιον οὐδέν· ὡς οὖν, ἔφη, ἢ πείσων ἐκεῖνον διανοοῦ,
ἢ σκεύη ἔχων σαυτῷ ἀνάπλει. οἶμαι δέ σοι, ἔφη, αὐ-
τὸν οὐδὲν διοίσεσθαι· ὀφείλει γὰρ ἀργύριον ἐκεῖ, ὃ
διαλῦσαι βουλήσεται ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σκευῶν. ἀκού-
σας δ' οὗτος ταῦτα τοῦ τ' Εὐκτήμονος καὶ τοῦ Δει-
νίου τοῦ κηδεστοῦ τοῦ ἐμοῦ, περὶ μὲν ὧν ἔλεγον αὐτῷ
οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκρίνεται, γελάσαντα δ' ἔφασαν αὐτὸν
εἰπεῖν 'ἄρτι μῦς πίττης γεύεται· ἐβούλετο γὰρ Ἀθη-
27 *ναῖος εἶναι.' ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ Εὐκτήμονος καὶ τοῦ*
Δεινίου ἀκούσας οὐδὲν ἐφρόντιζε, πάλιν αὐτῷ προσέρ-
χονται ὕστερον Πυθόδωρός τε ὁ Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀπολ-
λόδωρος ὁ Λευκονοεύς, ἐπιτήδειοι ὄντες ἐμοὶ καὶ φίλοι,
καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐπί τε τὴν ναῦν ἀπιέναι ὡς διά-
δοχον ὄντα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζον αὐτῷ, ὅτι
28 *ἴδια ἔχοιμι ἅπαντα καὶ δημόσιον οὐδέν· 'εἰ μὲν οὖν*
ἐκείνοις ἐθέλεις χρῆσθαι, κατάλιπε' ἔφασαν 'ἀργύριον

αὐτοῦ, καὶ μὴ διακινδύνευε ἐκεῖσε ἄγων', ἵνα λύσωνταί μοι τὸ χωρίον, ἀποδόντες Ἀρχένεῳ καὶ Θρασυλόχῳ τριάκοντα μνᾶς. περὶ δ' ἀποτριβῆς τῶν σκευῶν, ἤθελον αὐτῷ γράμματα γράφειν, καὶ ἐγγυηταὶ αὐτοὶ γίγνεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἦ μὴν ἔσεσθαι αὐτῷ ὅ τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις πρὸς τοὺς διαδόχους. ὡς οὖν πάντα ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

29 Ἐκ πολλῶν τοίνυν τεκμηρίων οἶμαι ὑμῖν ἐπιδείξειν
Πολυκλέα, ὅτι οὔτε αὐτόθεν διενοεῖτο παραλαμβάνειν
παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν, οὔτ', ἐπειδὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ 1216
ψηφίσματος τοῦ ὑμετέρου ἠναγκάσθη ἐπὶ τὴν ναῦν
ἀπιέναι, ἐλθὼν ἠθέλησέ μοι διαδέξασθαι αὐτήν. οὗ-
τος γὰρ ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς Θάσον ἤδη μου τέταρτον
μῆνα ἐπιτριηραρχοῦντος, παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας τῶν
τε πολιτῶν ὡς ἐδυνάμην πλείστους καὶ τοὺς ἐπιβάτας
καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, προσέρχομαι αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν
τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμ-
βάνειν παρ' ἐμοῦ ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τοῦ ἐπιτε-
τριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τἀναλώματα.
30 λογίσασθαι δ' ἤθελον αὐτῷ καθ' ἕκαστον, ἕως μοι
μάρτυρες παρῆσαν τῶν ἀνηλωμένων οἵ τε ναῦται καὶ
οἱ ἐπιβάται καὶ ἡ ὑπηρεσία, ἵν' εἴ τι ἀντιλέγοι εὐθὺς
ἐξελέγχοιμι. οὕτω γάρ μοι ἀκριβῶς ἐγέγραπτο, ὥστ'
οὐ μόνον αὐτά μοι τἀναλώματα ἐγέγραπτο, ἀλλὰ καὶ
ὅποι ἀνηλώθη καὶ τί ποιούντων, καὶ ἡ τιμὴ τίς ἦν
καὶ νόμισμα ποδαπόν, καὶ ὁπόσου ἡ καταλλαγὴ ἦν τῷ
ἀργυρίῳ, ἵν' εἴη ἀκριβῶς ἐξελέγξαι με τῷ διαδόχῳ, εἴ
31 τι ἡγοῖτο ψεῦδος αὐτῷ λογίζεσθαι. ἔτι δὲ καὶ πίστιν
αὐτῷ ἐπιθεὶς ἠθέλησα λογίσασθαι τὰ ἀνηλωμένα. προ-

καλουμένου δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι ὅτι οὐδὲν
αὐτῷ μέλοι ὧν λέγοιμι. ἐν δὲ τούτῳ ὑπηρέτης ἥκων
παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ἐμοὶ παρήγγελλεν ἀνάγεσθαι, οὐ
τούτῳ τῷ διαδόχῳ, οὗ ἡ λητουργία ἤδη ἐγίγνετο· τού-
του δὲ τὸ αἴτιον ἐγὼ ὑμᾶς προϊόντος τοῦ λόγου δι-
δάξω. τότε μὲν οὖν μοι ἐδόκει ἀνάγεσθαι καὶ πλεῖν
32 οἷ ἐκέλευεν· ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα πάλιν εἰς Θάσον,
ἑλκύσας τὰ πλοῖα εἰς Στρύμην, οἷ προσέταξεν ὁ στρα- 1217
τηγός, κελεύσας τοὺς ναύτας ἐν τῇ νηὶ μένειν καὶ τοὺς
ἐπιβάτας καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐκβὰς αὐτὸς πορεύομαι
ἐπὶ τὴν οἰκίαν οὗ κατήγετο Τιμόμαχος ὁ στρατηγός,
βουλόμενος κἀκείνου ἐναντίον παραδιδόναι τὴν ναῦν
33 Πολυκλεῖ τουτῳὶ πλήρη. καταλαμβάνω οὖν καὶ τοῦ-
τον ἐκεῖ καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς διαδόχους καὶ
ἄλλους τινὰς τῶν πολιτῶν, καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς ἐναν-
τίον τοῦ στρατηγοῦ λόγους πρὸς αὐτὸν ἐποιούμην, καὶ
ἠξίουν αὐτὸν τήν τε ναῦν μοι παραλαμβάνειν, καὶ τοῦ
ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τἀναλώ-
ματα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἠρώτων αὐτόν, πότερα
παραλήψεται ἢ ἴδια σκεύη ἔχων ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν.
34 ταῦτα δέ μου προκαλουμένου αὐτόν, ἠρώτα με διότι
σκεύη τε ἴδια μόνος ἔχοιμι τῶν τριηράρχων, καὶ πό-
τερα ἡ πόλις οὐκ εἰδείη τινὰς δυναμένους σκεύη παρα-
σχεῖν ταῖς ναυσίν, ὥστε αὐτὴ μὴ παρέχειν. 'ἢ σὺ το-
σοῦτον' ἔφη 'ὑπερπέπαικας πλούτῳ τοὺς ἄλλους, ὥστε
καὶ σκεύη ἴδια ἔχειν καὶ κόσμον χρυσόπαστον μόνος
35 τῶν τριηράρχων; τίς ἂν οὖν δύναιτ'' ἔφη 'τὴν σὴν
μανίαν καὶ πολυτέλειαν ὑπομεῖναι, διεφθαρμένον μὲν
πλήρωμα καὶ εἰωθὸς ἀργύριον πολὺ προλαμβάνειν καὶ
ἀτελείας ἄγειν τῶν νομιζομένων ἐν τῇ νηὶ λητουργιῶν
καὶ λοῦσθαι ἐν βαλανείῳ, τρυφῶντας δ' ἐπιβάτας καὶ

*ὑπηρεσίαν ὑπὸ μισθοῦ πολλοῦ καὶ ἐντελοῦς; κακῶν
δ' ' ἔφη 'διδάσκαλος γέγονας ἐν τῷ στρατεύματι, καὶ
αἴτιος εἶ μέρος τι καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις πονηρο-
τέρους εἶναι τοὺς στρατιώτας, ζητοῦντας ταὐτὰ τοῖς
παρὰ σοί· ἔδει γάρ σε ταὐτὰ ποιεῖν τοῖς ἄλλοις τριη-* 1218
36 *ράρχοις.' λέγοντος δ' αὐτοῦ ταῦτα, ἀπεκρινάμην αὐτῷ
ὅτι σκεύη μὲν διὰ τοῦτο οὐ λάβοιμι ἐκ τοῦ νεωρίου,
'ὅτι σὺ ἀδόκιμα ἐποίησας αὐτά. ἀλλ' εἰ μὲν βούλει,
ταῦτα παράλαβε· εἰ δὲ μή, σκεύη σαυτῷ παρασκεύαζε.
περὶ δὲ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῆς ὑπηρε-
σίας, εἰ φῄς ὑπ' ἐμοῦ αὐτοὺς διεφθάρθαι, παραλαβὼν
τὴν τριήρη αὐτὸς σαυτῷ κατασκεύασαι καὶ ναύτας καὶ
ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίαν, οἵτινές σοι μηδὲν λαβόντες
συμπλεύσονται. τὴν δὲ ναῦν παράλαβε· οὐ γὰρ ἔτι
μοι προσήκει τριηραρχεῖν· ὅ τε γὰρ χρόνος ἐξήκει μοι
τῆς τριηραρχίας, καὶ ἐπιτετριηράρχηκα τέτταρας μῆνας.'*
37 *λέγοντος δέ μου ταῦτα, ἀποκρίνεταί μοι ὅτι ὁ συν-
τριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν· 'οὔκουν παρα-
λήψομαι μόνος τὴν τριήρη.' ὡς οὖν ἀληθῆ ταῦτα λέγω
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀγορᾷ ἀπεκρίνατό μοι τὰ
πρότερον, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι ὧν λέγοιμι, ἐν δὲ τῇ
οἰκίᾳ οὗ ὁ Τιμόμαχος κατήγετο, ὅτι μόνος οὐ παρα-
λήψεται τὴν ναῦν, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρ-
τυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 *Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὔτε
οὗτος ἤθελέ μοι τὴν ναῦν διαδέχεσθαι, οὔτε τἀναλώ-
ματ' ἀπεδίδου τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου, ὅ τε
στρατηγὸς προσέταττέ μοι ἀνάγεσθαι, προσελθὼν αὐτῷ
ἐν Θάσῳ ἐν τῷ λιμένι ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, πλή-
ρους οὔσης τῆς τριήρους, ἔλεγον ἃ δίκαια μὲν οὐκ ἦν,*

ἀλλὰ πλεονεκτήματα τούτου, ἀναγκαῖα δέ μοι ἐκ τῶν
39 παρόντων, 'ἐπειδή σοι φῄς ὦ Πολύκλεις τὸν συντριή- 1219
ραρχον οὐχ ἥκειν, τοῦ μὲν ἐπιτετριηραρχημένου χρό-
νου ἐκεῖνον ἐγὼ πράξομαι τἀναλώματ', ἂν δύνωμαι,
τῶν τεττάρων μηνῶν· σὺ δὲ παραλαβὼν τὴν ναῦν
πρῶτον μὲν τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον τριηράρχησον,
τοὺς ἓξ μῆνας· ἔπειτ' ἐὰν μέν σοι ἔλθῃ ἐν τούτῳ ὁ
συντριήραρχος, ἐκείνῳ παραδώσεις λῃτουργήσας, ἐὰν
δὲ μή, οὐδὲν δεινὸν πείσῃ δύο μῆνας ἐπιτριηραρχή-
40 σας. ἢ ἐγὼ μὲν ὁ τόν τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ χρόνον καὶ
τοῦ συντριηράρχου λελῃτουργηκὼς ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ
ὑμῶν, σὺ δ' οὐδὲν ἀνηλωκὼς οὐκ ἀξιοῖς οὐδὲ τὸν
ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον, παραλαβὼν τὴν ναῦν, λῃτουρ-
γῆσαι, οὐδὲ τἀναλώματ' ἀποδοῦναι;' λέγοντος δέ μου
ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι ὅτι μύθους λέγοιμι. ὁ δὲ στρα-
τηγὸς ἐμβαίνειν με ἐκέλευεν εἰς τὴν ναῦν καὶ ἀνάγε-
σθαι μεθ' ἑαυτοῦ. ὡς οὖν ταῦτ' ἀπεκρίνατο, ἀνά-
γνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

41 Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν, ἵν' εἰ-
δῆθ' ὅτι περιφανῶς ἠδίκημαι. Ἁγνίᾳ γὰρ καὶ Πραξι-
κλεῖ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον κατέστησαν διάδοχοι Μνη-
σίλοχός τε ὁ Περιθοίδης καὶ Φρασιηρίδης ὁ Ἀναφλύ-
στιος. οὐκ ἀφικνουμένου δὲ τοῦ Φρασιηρίδου ἐπὶ τὴν
ναῦν, ὁ Μνησίλοχος ἐλθὼν εἰς τὴν Θάσον παρέλαβέ
42 τε παρὰ τοῦ Ἁγνίου τὴν τριήρη, καὶ τὸ ἐπιτριηράρ-
χημα ἀπέδωκε τῷ Ἁγνίᾳ τοῦ χρόνου οὗ ἐπανήλωσεν
ὑπὲρ αὐτῶν, ὅσον ἔπεισε, καὶ τὰ σκεύη παρὰ τοῦ
Ἁγνίου ἐμισθώσατο, καὶ αὐτὸς ἐτριηράρχει. ὕστερον δ'
οἱ παρὰ τοῦ Φρασιηρίδου ἐλθόντες τῶν τε ἀνηλωμέ-

νων τὸ μέρος ἀπέδοσαν τῷ Μνησιλόχῳ, καὶ τοῦ λοι- 1220
ποῦ χρόνου ὅσα ἐδεῖτο εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. καί μοι τούτων ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

43 *Ἴσως οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ποθεῖτε ἀκοῦσαι, διὰ τί ποτε ὁ στρατηγὸς οὐκ ἠνάγκαζε τοῦτον παραλαμβάνειν τὴν ναῦν, διάδοχον ἥκοντα ἐπ' αὐτήν, τῶν νόμων οὕτως ἰσχυρῶν ὄντων. περὶ δὴ τούτων βούλομαι ὑμᾶς σαφῶς διδάξαι τὸ αἴτιον. Τιμόμαχος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρῶτον μὲν ἐβούλετο εὖ κατεσκευασμένῃ τῇ*
44 *τριήρει πρὸς ἅπαντα χρῆσθαι. ᾔδειν οὖν ὅτι οὗτος μὲν παραλαβὼν αὐτὴν κακῶς ἔμελλε τριηραρχήσειν· οὔτε γὰρ τῷ τριηραρχήματι οὔτε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ χρήσοιτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ παραμενοῖ. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὁπότε μὴ διδοὺς ἀργύριον προστάττοι πλεῖν, οὐκ ἔμελλεν αὐτῷ ἀνάξεσθαι ὥσπερ ἐγώ, ἀλλὰ πράγματα παρέξειν. πρὸς δὲ τούτῳ δανείζεται παρ' αὐτοῦ τριάκοντα μνᾶς, ὥστε μὴ ἀναγκάσαι παρα-*
45 *λαβεῖν τὴν ναῦν. ἐξ ὧν δὲ μάλιστά μοι ὀργισθεὶς ἐπηρέαζε καὶ οὐδὲ λόγον ἑκάστοτε ἐδίδου οὐδὲ περὶ ἑνός, βούλομαι ὑμῖν σαφῶς διηγήσασθαι, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐ περὶ πλείονος ἐποιούμην οὔτε τὴν ἐμαυτοῦ ῥᾳστώνην ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὔτε τὴν ἐκείνου ῥώμην τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῶν νόμων, ἀλλ' ἠνειχόμην καὶ ἔργῳ ἀδικούμενος καὶ λόγῳ προπηλακιζόμενος, ἃ*
46 *πολλῷ μοι βαρύτερα ἦν τῶν ἀναλωμάτων. ὡς γὰρ ἐν Θάσῳ διατριβαὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐγίγνοντο, ἀφικνεῖται ἐκ Μεθώνης τῆς Μακεδονίας ὑπηρετικὸν εἰς Θάσον ἄγον ἄνδρα καὶ ἐπιστολὰς παρὰ Καλλιστράτου ὡς Τιμόμαχον, ἐν αἷς ἦν, ὡς ὕστερον ἐγὼ ταῦτ' ἐπυθόμην,*

ἀποπέμψαι αὐτῷ τριήρη τὴν ἄριστα πλέουσαν, ἵν' ἀφί-
κηται ὡς αὐτόν. εὐθὺς οὖν τῇ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
ὁ ὑπηρέτης ἐλθὼν ἐκέλευσέ με καλεῖν εἰς τὴν ναῦν
47 τοὺς ναύτας. ἐπεὶ δὲ πλήρης ἦν, ἀναβαίνει Κάλλιπ-
πος ὁ Φίλωνος ὁ Αἰξωνεύς, καὶ φράζει πρὸς τὸν κυ-
βερνήτην τὸν ἐπὶ Μακεδονίας πλοῦν πλεῖν. ἐπειδὴ δ'
ἀφικόμεθα εἰς χωρίον τι ἐν τῇ ἀπαντικρὺ ἠπείρῳ,
Θασίων ἐμπόριον, καὶ ἐκβάντες ἠριστοποιούμεθα, προσ-
έρχεταί μοι τῶν ναυτῶν Καλλικλῆς Ἐπιτρέφους Θριά-
σιος, λέγων ὅτι βούλοιτό μοι διαλεχθῆναι ἐμόν τι
πρᾶγμα. κελεύσαντος δέ μου, λέγει ὅτι βούλοιτό μοι
χάριν ἀποδοῦναι καθ' ὅ τι δύναται ὧν αὐτῷ ἀπορη-
48 θέντι ἔδωκα. 'σὺ οὖν' ἔφη 'τὸν πλοῦν τοῦτον οἶσθα
ἐφ' ὅ τι πλεῖς ἢ ποῖ;' ἀποκριναμένου δέ μου ὅτι οὐκ
εἰδείην, 'ἀλλ' ἐγώ σοι' ἔφη 'ἐρῶ· δεῖ γάρ σε ἀκού-
σαντα ὀρθῶς βουλεύσασθαι. μέλλεις γάρ' ἔφη 'ἄγειν
ἄνδρα φυγάδα, οὗ Ἀθηναῖοι θάνατον δὶς κατεψηφί-
σαντο, Καλλίστρατον ἐκ Μεθώνης εἰς Θάσον ὡς Τιμό-
μαχον τὸν κηδεστήν, ὡς ἐγὼ' ἔφη 'πέπυσμαι τῶν παί-
δων τῶν Καλλίππου. σὺ οὖν, ἐὰν σωφρονῇς, οὐδένα
τῶν φευγόντων ἐάσεις ἐπὶ τὴν ναῦν ἀναβαίνειν· οὐ
49 γὰρ ἐῶσιν οἱ νόμοι.' ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα τοῦ Καλ-
λικλέους προσέρχομαι τῷ Καλλίππῳ, καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν
ὅποι τε τὸν πλοῦν ποιεῖται καὶ ἐπὶ τίνα. διαχλευά-
σαντος δ' αὐτοῦ με καὶ ἀπειλήσαντος ἃ οὐδ' ἂν ὑμεῖς
ἀγνοήσαιτε (τοῦ γὰρ τρόπου τοῦ Καλλίππου οὐκ ἀπεί-
ρως ἔχετε) λέγω αὐτῷ ὅτι ἀκούω σε πλεῖν ἐπὶ Καλ-
λίστρατον. ἐγὼ οὖν τῶν φευγόντων οὐδένα ἄξω, οὐδὲ 1222
πλεύσομαι ἐπ' αὐτόν· οἱ γὰρ νόμοι οὐκ ἐῶσιν ὑποδέ-
χεσθαι τῶν φευγόντων οὐδένα, ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς κε-
λεύουσιν ἐνέχεσθαι τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας.

ἀποπλεύσομαι οὖν πάλιν ὡς τὸν στρατηγὸν εἰς Θάσον.’
50 καὶ ἐπειδὴ ἐνέβησαν οἱ ναῦται, λέγω τῷ κυβερνήτῃ
ἀποπλεῖν εἰς τὴν Θάσον. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Καλ-
λίππου καὶ κελεύοντος πλεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἷ
προσέταξεν ὁ στρατηγός, ἀποκρίνεται αὐτῷ Ποσείδιπ-
πος ὁ κυβερνήτης, ὅτι τριήραρχός τε ἐγὼ τῆς νεὼς
εἴην καὶ ὑπεύθυνος, καὶ τὸν μισθὸν παρ’ ἐμοῦ λαμ-
βάνοι· πλεύσοιτο οὖν οἷ ἐγὼ κελεύω, εἰς Θάσον ὡς
51 τὸν στρατηγόν. ἀφικομένων δ’ ἡμῶν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς
τὴν Θάσον, μεταπέμπεταί με ὁ Τιμόμαχος, οὗ κατή-
γετο ἔξω τείχους. φοβούμενος δ’ ἐγὼ μὴ δεθείην δια-
βληθεὶς ὑπὸ τοῦ Καλλίππου, αὐτὸς μὲν οὐχ ὑπακούω,
ἀλλὰ λέγω τῷ ὑπηρέτῃ ὅτι εἴ τι βούλοιτό μοι διαλέ-
γεσθαι, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔσομαι, τὸν δὲ παῖδα συμπέμπω
αὐτῷ, ἵν’ εἴ τί μοι προστάττοι, ἀκούσας ἀπαγγείλαι
52 μοι. διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας ὦ ἄνδρες δικασταί, ἃς
εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, ὁ Τιμόμαχος οὐκ ἠνάγκαζε παρα-
λαμβάνειν τοῦτον τὴν ναῦν, ἔτι δὲ καὶ βουλόμενος
αὐτὸς χρῆσθαι τῇ νηὶ ὡς ἄριστα πλεούσῃ. τὴν μὲν
γὰρ [τοῦ] Θρασυλόχου τοῦ Ἀναγυρασίου τριήρη, ἐφ’
ἧς αὐτὸς ἔπλει, τὸν Θρασύλοχον τῷ Καλλίππῳ μισθῶ-
σαι τὴν τριηραρχίαν ἔπεισεν, ἵν’ αὐτοκράτωρ ὢν ὁ
Κάλλιππος τῆς νεὼς περιάγοι τὸν Καλλίστρατον· αὐ-
τὸς δ’ ἀναβὰς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ναῦν περιέπλει πανταχοῖ,
ἕως ἀφίκετο εἰς Ἑλλήσποντον.

53 Ἐπειδὴ δ’ οὐκέτι χρεία ἦν αὐτῷ τριήρων, ἐμβιβά- 1223
σας μοι Λυκῖνον τὸν Παλληνέα ἄρχοντα εἰς τὴν ναῦν,
καὶ προστάξας αὐτῷ καθ’ ἡμέραν ἀργύριον διδόναι
τοῖς ναύταις, ἀποπλεῖν οἴκαδέ με ἐκέλευσεν. ἐπειδὴ
τοίνυν καταπλέοντες οἴκαδε ἦμεν ἐν Τενέδῳ, καὶ οὔτε
ὁ Λυκῖνος, ᾧ προσέταξεν ὁ Τιμόμαχος, ἐδίδου τοῖς

ναύταις σιτηρέσιον (οὐ γὰρ ἔφη ἔχειν, ἀλλ' ἐκ Μυτι-
λήνης λήψεσθαι), οἵ τε στρατιῶται εἶχον οὐδὲν ὅτου
ἂν ἐπεσιτίσαντο, ἄσιτοι δὲ οὐκ ἂν ἠδύναντο ἐλαύνειν,
54 πάλιν παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας τῶν πολιτῶν, προσ-
ελθὼν Πολυκλεῖ τουτῳὶ ἐν Τενέδῳ, ἐκέλευον αὐτὸν
τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τὸ
ἐπιτριηράρχημα ἀποδιδόναι τοῦ χρόνου οὗ ἐπανήλωσα
ὑπὲρ τούτου ἐπιτριηραρχῶν, ἵνα μὴ πρόφασις αὐτῷ
γένοιτο ἀπολογίας πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ διὰ τοῦτο οὐκ
ἤθελον αὐτῷ παραδοῦναι τὴν ναῦν, φιλοτιμούμενος,
ἵνα καταπλεύσαιμι οἴκαδε ἐπὶ νεὼς εὖ πλεούσης καὶ
55 ἐνδειξαίμην ὑμῖν τὰ ἀναλώματα. οὐκ ἐθέλοντος δ'
αὐτοῦ παραλαμβάνειν, τῶν δὲ ναυτῶν ἀργύριον αἰτούν-
των ἵν' ἀγοράσωνται τὰ ἐπιτήδεια, πάλιν αὐτῷ προσ-
έρχομαι μάρτυρας ἔχων, καὶ ἠρώτων αὐτὸν εἰ ἀνα-
πλεύσειεν ἔχων ἀργύριον ὡς διαδεξόμενός μοι τὴν
ναῦν, ἢ οὔ. ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ ὅτι ἔχων ἀργύ-
ριον ἥκοι, ἐκέλευον αὐτόν μοι δανεῖσαι ὑποθέμενον
τὰ σκεύη τῆς νεώς, ἵν' ἔχοιμι διαδοῦναι τοῖς ναύ-
ταις καὶ κατακομίσαι τὴν ναῦν, ἐπειδὴ οὐ βούλεται
56 παραλαβεῖν διάδοχος ὤν. δεομένου δέ μου ταῦτα,
ἀπεκρίνατό μοι ὅτι οὐδ' ἀκαρῆ δανείσοι. ἐγὼ μὲν
οὖν παρὰ ξένων Τενεδίων τοῦ πατρὸς, Κλεάνακτος
καὶ Ἐπηράτου, ἐδανεισάμην καὶ ἔδωκα τοῖς ναύταις
τὸ σιτηρέσιον· διὰ γὰρ τὸ Πασίωνος εἶναι καὶ ἐκεῖνον 1224
ἐξενῶσθαι πολλοῖς καὶ πιστευθῆναι ἐν τῇ Ἑλλάδι,
οὐκ ἠπόρουν, ὅπου δεηθείην, δανείσασθαι. ὡς οὖν
ταῦτ' ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς λέγω, τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυ-
ρίας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

57 Ὅσων μὲν τοίνυν ὑμῖν ἠδυνάμην τὰς μαρτυρίας
παρασχέσθαι τῶν παραγενομένων, ὡς παρεδίδουν τὴν
ναῦν Πολυκλεῖ πολλάκις, οὗτος δ' οὐκ ἠθέλησε παρα-
λαβεῖν, ἀνέγνωκεν ὑμῖν· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων ἱκα-
νῶν δεδήλωκα ὑμῖν, διότι οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν τὴν
ναῦν. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν νόμον ἀναγνωσθῆναι
τὸν περὶ τῶν διαδόχων, ἵν' εἰδῆτε ἡλίκων τῶν ἐπιτι-
μίων ὄντων, ἐάν τις μὴ διαδέξηται τὴν ναῦν ἐν τῷ
χρόνῳ τῷ εἰρημένῳ, κατεφρόνησεν οὐκ ἐμοῦ μόνον,
58 ἀλλὰ καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων. καὶ διὰ μὲν τοῦτον
πάντα τῇ πόλει ἄπρακτα γέγονε καὶ τοῖς συμμάχοις·
οὔτε γὰρ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ναῦν κατὰ τὸν νόμον, οὔτ'
ἐπειδὴ ἦλθεν ἠθέλησε διαδέξασθαι· ἐγὼ δὲ καὶ τὸν
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ὑμῖν χρόνον καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ συντριη-
ράρχου ἐλητούργησα, καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθέ μοι ὁ χρόνος
τῆς τριηραρχίας, προστάττοντός μοι τοῦ στρατηγοῦ
59 πλεῖν ἐφ' Ἱερὸν παρέπεμψα τῷ δήμῳ τὸν σῖτον, ἵν'
ἔχητε ἄφθονον ὠνεῖσθαι καὶ μηδὲν ὑμῖν κατ' ἐμὲ
ἐλλείπηται, καὶ ἄλλα ὅσα ἢ ἐμοὶ ἢ τῇ τριήρει ἐβου-
λήθη ὁ στρατηγὸς χρῆσθαι, παρέσχον αὐτῷ, οὐ μόνον
τὴν οὐσίαν ἀναλίσκων, ἀλλὰ καὶ τῷ σώματι κινδυνεύων
συνεπιπλέων, τῶν οἰκείων μοι πραγμάτων τοιούτων
συμβεβηκότων ἐν τῷ τότε καιρῷ, ὥστε ὑμᾶς ἂν ἀκού-
60 σαντας ἐλεῆσαι. ἡ μέν γε μήτηρ ἔκαμνε καὶ ἐπιθάνα-
τος ἦν ἐμοῦ ἀποδημοῦντος, ὥστε μὴ δύνασθαι [ἂν] 1225
ἔτι αὐτὴν βοηθῆσαι τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν ἀνηλωμένοις
ἀλλ' ἢ βραχέα. ἑκταῖος γὰρ ἥκων ἐτύγχανον, καὶ ἐκεί-
νη ἰδοῦσά με καὶ προσειποῦσα τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν,
οὐκέτι τῶν ὄντων κυρία οὖσα ὥστε δοῦναι ὅσα ἐβού-
λετό μοι. πολλάκις δὲ πρότερον μετεπέμπετό με, ἀφι-

κέσθαι δεομένη αὐτόν, εἰ μὴ τῇ τριήρει οἷόν τ' εἴη.
61 *ἡ δὲ γυνή, ἣν ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι, ἀσθενῶς*
διέκειτο πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ· τὰ δὲ
παιδία μικρά, ἡ δ' οὐσία ὑπόχρεως· ἡ δὲ γῆ οὐχ
ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν ἐκεί-
νῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ὡς πάντες ἴστε, ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέ-
λιπεν, ὥστε μηδὲ λάχανον γενέσθαι ἐν τῷ κήπῳ· οἱ
δὲ δεδανεικότες ἧκον ἐπὶ τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ὁ ἐνιαυ-
τὸς ἐξῆλθεν, εἰ μή τις ἀποδοίη αὐτοῖς κατὰ τὰς συγ-
62 *γραφάς. ὧν ἀκούοντά με καὶ παρὰ τῶν ἀφικνουμένων*
λόγῳ, τὰ δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν παρὰ τῶν οἰκείων,
τίνα με οἴεσθε ψυχὴν ἔχειν, ἢ πόσα δάκρυα ἀφιέναι,
τὰ μὲν ἐκλογιζόμενον περὶ τῶν παρόντων, τὰ δὲ καὶ
ποθοῦντα ἰδεῖν παιδία καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα, ἣν
ἐγὼ οὐ πολλὰς ἐλπίδας εἶχον ζῶσαν καταλήψεσθαι;
ὧν τί ἥδιόν ἐστιν ἀνθρώπῳ, ἢ τοῦ ἕνεκ' ἄν τις εὔξαιτο
τούτων στερηθεὶς ζῆν;

63 *Τοιούτων τοίνυν μοι συμβεβηκότων τῶν πραγμά-*
των, οὐ περὶ πλείονος ἐποιησάμην τὰ ἐμαυτοῦ ἴδια ἢ
τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ἡγούμην δεῖν καὶ χρημάτων ἀναλι-
σκομένων κρείττων εἶναι καὶ τῶν οἴκοι ἀμελουμένων
καὶ γυναικὸς καὶ μητρὸς νοσούσης, ὥστε μήτε τὴν τά-
ξιν αἰτιάσασθαί μέ τινα λιπεῖν μήτε τὴν τριήρη τῇ 1226
64 *πόλει ἄχρηστον γενέσθαι. ἀνθ' ὧν ἁπάντων νῦν ὑμῶν*
δέομαι, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν εὔτακτον καὶ χρήσιμον ἐμαυ-
τὸν παρέσχον, οὕτω καὶ ὑμᾶς νυνὶ περὶ ἐμοῦ πρόνοιαν
ποιησαμένους, καὶ ἀναμνησθέντας ἁπάντων ὧν τε διη-
γησάμην πρὸς ὑμᾶς, τῶν τε μαρτυριῶν ὧν παρεσχό-
μην καὶ τῶν ψηφισμάτων, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ ἀδικου-
μένῳ, τιμωρήσασθαι δ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, εἰσπρᾶξαι
δὲ τὰ ὑπὲρ τούτου ἀνηλωμένα. ἢ τίς ἐθελήσει φιλο-

τιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅταν ὁρῶσι μήτε τοῖς χρηστοῖς
καὶ εὐτάκτοις χάριν οὖσαν, μήτε τοῖς πονηροῖς καὶ
65 ἀκοσμοῦσι τιμωρίαν παρ' ὑμῶν; ἀναγνώσεται δὲ καὶ
τὸν νόμον ὑμῖν καὶ τὰ ἀναλώματα τοῦ χρόνου οὗ
ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ τούτου, καθ' ἕκαστον, καὶ τοὺς
λιπόνεως, ὅσον ἕκαστος ἔχων ἀργύριον ἀπέδρα καὶ
ὅπου, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὔτε νῦν πρὸς ὑμᾶς ψεῦδος οὐδὲν
λέγω οὔτε ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἡγοῦμαί τε δεῖν
τὸν μὲν ὑπὸ τῶν νόμων χρόνον ὡρισμένον ἀμέμπτως
ὑμῖν λῃτουργεῖν, τοὺς δὲ καταφρονοῦντας καὶ ὑμῶν
καὶ τῶν νόμων καὶ οὐκ ἐθέλοντας πείθεσθαι τοῖς
νόμοις ἐξελέγξας ἀδικοῦντας ἐν ὑμῖν τιμωρήσασθαι.
66 εὖ δ' ἴστε ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμω-
ρήσεσθε Πολυκλέα, ἢ οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, οὐδὲ
περὶ τῶν παρεληλυθότων τριηράρχων ἐπιμέλειαν ποιή-
σεσθε μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν,
ὥστε μήτε τοὺς λῃτουργοῦντας ἀθυμεῖν, μήτε τοὺς
διαδόχους καταφρονεῖν τῶν νόμων, ἀλλ' ἀπιέναι ἐπὶ τὰς
ναῦς, ὅταν κατασταθῶσιν. ἃ προσήκει ὑμᾶς ἐνθυμη- 1227
θέντας ὀρθῶς καὶ δικαίως διαγνῶναι περὶ ἁπάντων.

67 Ἡδέως δ' ἂν ὑμῶν πυθοίμην ὦ ἄνδρες δικασταί,
τίν' ἄν ποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ τοῦ τε χρό-
νου ἐξήκοντος καὶ τούτου μὴ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν,
μὴ ἐπετριηράρχησα κελεύοντος τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ
πλέων ᾠχόμην. ἆρ' οὐκ ἂν ὠργίζεσθέ μοι καὶ ἡγεῖσθε
ἂν ἀδικεῖν; εἰ τοίνυν ἂν ἐμοὶ τότε ὠργίζεσθε, ὅτι οὐκ
ἐπετριηράρχησα, πῶς οὐχὶ νῦν προσήκει υμας τουτον
εἰσπρᾶξαί μοι τὰ ἀναλώματα, ἃ ἐγὼ ὑπὲρ τούτου ἀνή-
λωσα, τὸν οὐ διαδεξάμενον τὴν ναῦν;

68 Ὅτι δ' οὐκ ἐμοὶ μόνῳ οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν,
ἀλλὰ καὶ πρότερον Εὐριπίδῃ συντριήραρχος ὢν καὶ

συνθηκῶν οὐσῶν αὐτοῖς τοὺς ἓξ μῆνας ἑκάτερον πλεῖν, ἐπειδὴ Εὐριπίδης ἐξέπλευσε καὶ ὁ χρόνος ἐξῆκεν, οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν αὐτῷ, ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

LI.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων κατεπειγόντων τοὺς Ἀθηναίους τριήρεις πληρῶσαι καὶ τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιμεληθῆναι δυνάμεως, γράφεται ψήφισμα, τῶν τριηράρχων τὸν μὲν πρῶτον τῶν ἄλλων τὴν ναῦν παρασχόντα πεπληρωμένην [τὸν] στέφανον λαβεῖν, τὸν δὲ μὴ πρὸ τῆς ἕνης καὶ νέας, ἥτις ἐστὶν ἡ τελευταία τοῦ μηνός, περιορμίσαντα 1228
τὴν ναῦν ἐπὶ τὸ χῶμα δεθῆναι. τὸ χῶμα δ' ἦν οἰκοδόμημ' ἐν τῷ λιμένι προβεβλημένον, προσορμίσεως ἕνεκα καὶ ἀγορᾶς τῶν ναυτῶν. Ἀπολλόδωρος οὖν ὁ Πασίωνος πρῶτος τὴν ναῦν περιορμίσας ἔλαβε τὸν στέφανον. προτεθείσης δὲ πάλιν δοκιμασίας, ὅστις κάλλιστα παρεσκευάσατο τὴν τριήρη, στεφανῶσαι καὶ τοῦτον, ἀντιποιεῖται καὶ τόθ' ὁ Ἀπολλόδωρος.

Εἰ μὲν ὅτῳ πλεῖστοι συνείποιεν ὦ βουλὴ τὸ ψήφισμ' ἐκέλευε δοῦναι τὸν στέφανον, κἂν ἀνόητος ἦν εἰ λαβεῖν αὐτὸν ἠξίουν, Κηφισοδότου μόνου μοι συνειρηκότος, τούτοις δὲ παμπόλλων. νῦν δὲ τῷ πρώτῳ παρασκευάσαντι τὴν τριήρη τὸν ταμίαν προσέταξεν ὁ δῆμος δοῦναι, πεποίηκα δὲ τοῦτ' ἐγώ· διό φημι δεῖν
2 *αυτος στεφανοῦσθαι. θαυμάζω δὲ καὶ τούτων, ὅτι τῆς τριήρους ἀμελήσαντες τοὺς ῥήτορας παρεσκευασαν,*

*καὶ δοκοῦσί μοι παντὸς διημαρτηκέναι τοῦ πράγματος,
καὶ νομίζειν οὐχὶ τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ χάριν ὑμᾶς
ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς φάσκουσιν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγνω-
κότες ὅνπερ ἐγὼ περὶ ὑμῶν. καὶ κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο
δικαίως ἂν ἔχοιτ' εὐνοϊκωτέρως ἐμοί· φαίνομαι γὰρ*
3 *βελτίους ὑμᾶς ὑπολαμβάνων ἢ οὗτοι. χρῆν μὲν οὖν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δίκαιον ἦν, τοὺς τὸν στέφανον
οἰομένους δεῖν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, αὐτοὺς ἀξίους ἐπι-* 1229
*δεικνύναι τούτου, μὴ 'μὲ κακῶς λέγειν. ἐπειδὴ δὲ
τοῦτο παρέντες ἐκεῖνο ποιοῦσιν, ἀμφότερ' αὐτοὺς ἐπι-
δείξω ψευδομένους, ἅ θ' αὐτοὺς ἐνεκωμίασαν καὶ ὅσ'
εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμησαν, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων
ἑκατέροις.*

4 *Ψήφισμα γὰρ ὑμῶν ποιησαμένων, ὃς ἂν μὴ πρὸ
τῆς ἕνης καὶ νέας ἐπὶ χῶμα τὴν ναῦν περιορμίσῃ, δῆ-
σαι καὶ δικαστηρίῳ παραδοῦναι, καὶ ταῦτα κυρωσάν-
των, ἐγὼ μὲν περιώρμισα καὶ στέφανον διὰ ταῦτα
παρ' ὑμῶν ἔλαβον, οὗτοι δ' οὐδὲ καθείλκυσαν, ὥστ'
ἔνοχοι δεσμῷ γεγόνασιν. πῶς οὖν οὐκ ἀτοπώτατον
ἂν διαπράξαισθ' ἔργον, εἰ τοὺς καθ' αὑτῶν ἐάσαντας
τίμημα τοιοῦτον ἐπαχθῆναι, τούτους στεφανώσαντες*
5 *ὑμεῖς φαίνοισθε; τὰ σκεύη τοίνυν, ὅσα δεῖ παρέχειν
τὴν πόλιν τοῖς τριηράρχοις, ἐγὼ μὲν ἐκ τῶν ἰδίων
ἀνήλωσα καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν, οὗτοι δ'
ὑμετέροις κέχρηνται καὶ τῶν σφετέρων οὐδὲν εἰς ταῦτα
προεῖνται. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ἐκεῖνό γ' ἔχοιεν εἰπεῖν,
ὡς ἀνεπειρῶντ' ἐμοῦ πρότεροι· πρὶν γὰρ ἧφθαι μόνον
τῆς τριήρους τούτους ἐπεπλήρωτό μοι, καὶ πάντες*
6 *ἑωρᾶθ' ὑμεῖς ἀναπειρωμένην τὴν ναῦν. ἔτι τοίνυν
ὑπηρεσίαν τὴν κρατίστην ἔλαβον, πολλῷ πλεῖστον ἀργύ-
ριον δούς. οὗτοι δ' εἰ μὲν εἶχον χείρον' ἡμῶν, οὐδὲν*

ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ' οὐδ' ὁποιαντινοῦν πω μεμίσθωνται περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες. καίτοι πῶς εἰσι δίκαιοι ταῦτα μὲν ὕστερον ἐξαναπληροῦν, νῦν δ' ὡς πρῶτοι παρασκευασάμενοι τὸν στέφανον λαβεῖν;

7 Ἡγοῦμαι τοίνυν, ὅτι μὲν δικαιότατ' ἂν στεφανώσαιτ' ἐμέ, κἂν μηδὲν εἰπόντος ἐμοῦ γιγνώσκειν ὑμᾶς· 1230
ὅτι δ' οὐ μέτεστι μόνοις τούτοις περὶ τοῦ στεφάνου λόγος, τοῦτ' ἐπιδεῖξαι βούλομαι. πόθεν οὖν τοῦτο μάλιστ' ἔσται δῆλον; ἀφ' ὧν αὐτοὶ πεποιήκασι· σκεψάμενοι γὰρ τὸν ἐξ ἐλαχίστου τριηραρχεῖν βουλόμενον, μεμισθώκασι τὴν λητουργίαν. καίτοι πῶς οὐκ ἄδικον τῶν μὲν ἀναλωμάτων ἀφεστηκέναι, τῶν δὲ γιγνομένων δι' ἐκεῖνα τιμῶν ἀξιοῦν ἑαυτοῖς μετεῖναι; καὶ τοῦ μὲν μὴ περιορμίσαι τὴν ναῦν τότε τὸν μεμισθωμένον αἰτιᾶσθαι, τῶν δὲ καλῶς δεδιακονημένων νῦν αὐτοῖς
8 κελεύειν χάριν ὑμᾶς ἔχειν; δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ πρότερον πεποιήκατε ταὐτὰ τινῶν διαπραξαμένων τούτοις. ὅτε γὰρ τῇ ναυμαχίᾳ τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνικήθητε, τότε τῶν τριηράρχων τοὺς μεμισθωκότας τὰς τριηραρχίας αἰτιωτάτους τοῦ γεγενημένου νομίζοντες, παρεδώκατ' εἰς τὸ δεσμωτήριον, καταχειροτονήσαντες προδεδωκέναι τὰς ναῦς καὶ λελοι-
9 πέναι τὴν τάξιν. καὶ κατηγόρει μὲν Ἀριστοφῶν, ἐδικάζετε δ' ὑμεῖς· εἰ δὲ μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν τῆς ἐκείνων πονηρίας, οὐδὲν ἂν αὐτοὺς ἐκώλυεν τεθνάναι. ταὐτὰ τοίνυν εἰδότες οὗτοι πεπραγμέν' αὐτοῖς καὶ ἐκείνοις, οὐχὶ φρίττουσιν ἐν ὑμῖν ὑπὲρ ὧν προσήκει παθεῖν αὐτούς, ἀλλὰ δημηγοροῦσι κατ' ἄλλων καὶ στεφανοῦν κελεύουσιν ἑαυτούς. καίτοι σκέψασθε τίν' ἄν ποτε δόξαιτε βεβουλεῦσθαι τρόπον, εἰ διὰ τὴν

αὐτὴν πρόφασιν τοὺς μὲν θανάτου κρίναντες, τοὺς δὲ
10 *στεφανώσαντες φανεῖτε. καὶ μὴν οὐ μόνον εἰ τοῦτο*
ποιήσαιτε, δοκοῖτ' ἂν ἁμαρτεῖν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ κολά- 1231
σαιτε τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας, ἔχοντες. οὐ γὰρ
ἐπειδὰν ἐάσητέ τι τῶν ὑμετέρων ἀπολέσθαι, τότε χρὴ
χαλεπαίνειν, ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ μὲν ὑμέτερ' ἐστὶ σῶα, κα-
θορᾶτε δὲ τοὺς ἐφεστηκότας δι' αἰσχροκέρδειαν οὐχὶ
προσήκουσαν πρόνοιαν περὶ σωτηρίας αὐτῶν ποιου-
μένους. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπιτιμήσῃ τῷ λόγῳ, πικρὸν
εἶναι νομίσας, ἀλλὰ τοῖς τὸ ἔργον αὐτὸ πεποιηκόσι·
11 *διὰ γὰρ τούτους τοιοῦτός ἐστιν. θαυμάζω δ' ἔγωγε,*
τί δή ποτε τῶν μὲν ναυτῶν τοὺς ἀπολειπομένους, ὧν
τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος ἔχει μόνας, δοῦσι καὶ
κολάζουσιν οὗτοι· τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς μὴ συμ-
πλέοντας, ὧν τριάκοντα μνᾶς εἰς ἐπίπλουν εἴληφεν
ἕκαστος, οὐ ταὐτὰ ποιεῖθ' ὑμεῖς· ἀλλ' ἐὰν μὲν πένης
ὤν τις δι' ἔνδειαν ἁμάρτῃ, τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις
ἐνέξεται, ἐὰν δὲ πλούσιος ὢν δι' αἰσχροκέρδειαν ταὐτὰ
ποιήσῃ, συγγνώμης τεύξεται; καὶ ποῦ τὸ πάντας ἔχειν
ἴσον καὶ δημοκρατεῖσθαι φαίνεται, τοῦτον τὸν τρόπον
12 *ὑμῶν ταῦτα βραβευόντων; ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ*
κἀκεῖνο ἀλόγως ἔχειν, τὸν μὲν εἰπόντα τι μὴ κατὰ
τοὺς νόμους, ἐὰν ἁλῷ, τὸ τρίτον μέρος ἠτιμῶσθαι τοῦ
σώματος, τοὺς δὲ μὴ λόγον, ἀλλ' ἔργον παράνομον
πεποιηκότας μηδεμίαν δοῦναι δίκην. καὶ μὴν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι πάντες ἂν ὑμεῖς φήσαιτε, τὸ πρὸς τὰ
τοιαῦτα πράως ἔχειν προδιδάσκειν ἑτέρους ἀδικεῖν εἶναι.
13 *Βούλομαι τοίνυν, ἐπειδήπερ εἰς τούτους τοὺς λό-*
γους προήχθην, καὶ τὰ συμβαίνοντ' ἀπὸ τῶν τοιούτων
ὑμῖν διεξελθεῖν. ἐπειδὰν γάρ τις μισθωσάμενος τριη-
ραρχίαν ἐκπλεύσῃ, πάντας ἀνθρώπους ἄγει καὶ φέρει, 1232

καὶ τὰς μὲν ὠφελίας ἰδίᾳ καρποῦται, τὰς δὲ δίκας τού-
των ὁ τυχὼν δίδωσιν ὑμῶν, καὶ μόνοις ὑμῖν οὐδαμόσε
ἔστιν ἄνευ κηρυκείου βαδίσαι, διὰ τὰς ὑπὸ τούτων
14 ἀνδρολη ψίας καὶ σύλας κατεσκευασμένας· ὥστε τῇ γ'
ἀληθείᾳ σκοπῶν ἄν τις εὕροι τὰς τοιαύτας τριήρεις,
οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐκπεπλευκυίας. τὸν
γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως τριήραρχον, οὐκ ἀπὸ τῶν κοι-
νῶν προσδοκᾶν χρὴ πλουτήσειν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων
τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθώσειν, εἴπερ ἔσται τι τῶν
δεόντων ὑμῖν. τούτων δὲ τἀναντία ἕκαστος ἐγνωκὼς
ἐκπλεῖ· καὶ γάρ τοι τὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ἁμαρτή-
15 ματα ταῖς ὑμετέραις βλάβαις ἐπανορθοῦνται. καὶ τού-
των οὐδέν ἐστ' ἄλογον. δεδώκατε γὰρ τοῖς βουλομέ-
νοις ἀδικεῖν, ἐὰν μὲν λάθωσιν, ἔχειν, ἐὰν δὲ ληφθῶσιν,
συγγνώμης τυχεῖν· τοῖς οὖν ἠμεληκόσι δόξης ἄδεια
ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται γέγονεν. τῶν μὲν τοίνυν
ἰδιωτῶν τοὺς μετὰ τοῦ παθεῖν μανθάνοντας ἀπρο-
σκέπτους ὀνομάζομεν· ὑμᾶς δ', οἵτινες οὐδὲ πεπον-
θότες [πολλάκις ἤδη] φυλάττεσθε, τί τις καλέσειεν ἄν;
16 Ἄξιον τοίνυν καὶ περὶ τῶν συνειρηκότων εἰπεῖν.
οὕτω γὰρ ἡγοῦνταί τινες ἐξουσίαν εἶναι σφίσιν καὶ
ποιεῖν ὅ τι βούλονται καὶ λέγειν παρ' ὑμῖν, ὥστε
τῶν τότε συγκατηγορούντων μετ' Ἀριστοφῶντος, καὶ
πικρῶν ὄντων τοῖς μεμισθωκόσι τὰς τριηραρχίας, νῦν
κελεύουσί τινες τούτους στεφανῶσαι, καὶ δυοῖν θάτε-
ρον ἐξελέγχουσ' αὐτούς, ἢ τότ' ἐκείνους ἀδίκως συκο-
φαντοῦντες, ἢ νῦν τοῖσδ' ἐπὶ μισθῷ συνηγοροῦντες.
17 καὶ χαρίσασθαι κελεύουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ περὶ δωρειᾶς,
ἀλλ' οὐ περὶ νικητηρίων τῶν λόγων ὄντων, ἢ καὶ 1233
χάριν τιθεμένων διὰ τῶν τοιούτων τοῖς ἀμελοῦσιν
ὑμῶν, ἀλλ' οὐ διὰ τῶν βελτιόνων τοῖς ὑπηρετοῦσιν

ἃ δεῖ χαρίζεσθαι προσῆκον. ἔπειθ' οὕτως ὀλιγωροῦσι τοῦ δοκεῖν ἐπιεικεῖς εἶναι, καὶ παντελῶς τἄλλα πάρεργα πρὸς τὸ λαβεῖν νομίζουσιν, ὥστ' οὐ μόνον τοῖς πρότερον ῥηθεῖσιν ὑφ' αὐτῶν ἐναντία τολμῶσι δημηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ νῦν οὐ ταὐτὰ λέγουσιν ἑαυτοῖς, οἵτινες τοὺς μὲν ναύτας φασὶ δεῖν οἰκείους εἶναι τῆς τριήρους τῆς ληψομένης τὸν στέφανον, τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς ἠλλοτριωκότας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λητουρ-
18 γίας, τούτους στεφανῶσαι κελεύουσι. καὶ φασὶ μὲν οὐδένα τούτων πρότερον παρασκευάσασθαι, κελεύουσι δὲ κοινῇ στεφανοῦν ἡμᾶς, τοῦ ψηφίσματος οὐ ταῦτα λέγοντος. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω τοῦτο συγχωρεῖν, ὅσουπερ καὶ μεμισθωκέναι τὴν τριηραρχίαν· οὔτε γὰρ τοῦθ' ὑπομείναιμ' ἂν οὔτ' ἐκεῖν' ἐποίησα. προσποιοῦνται μὲν τοίνυν ὑπὲρ τοῦ δικαίου συνηγορεῖν, σπουδάζουσιν δὲ μᾶλλον ἢ προῖκ' ἄν τις ὑμῶν πράττων, ὥσπερ ἄξια τοῦ μισθοῦ ποιῆσαι προσῆκον ἑαυτοῖς,
19 ἀλλ' οὐ γνώμην ἀποφήνασθαι. εἶθ' ὥσπερ οὐχὶ πολιτείας κοινῆς μετέχοντες καὶ διὰ ταῦτα τῷ βουλομένῳ λέγειν ἐξόν, ἀλλ' ἱερωσύνην ἰδίαν αὐτοί τινα ταύτην ἔχοντες, ἐὰν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἐν ὑμῖν τις εἴπῃ, δεινὰ πάσχουσι καὶ θρασὺν εἶναί φασιν. καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναισθησίας προήκουσιν, ὥστ' οἴονται τὸν ἅπαξ εἰρηκότ' ἂν καλέσωσιν ἀναιδῆ, σφᾶς αὐτοὺς τοὺς πάντα τὸν βίον καλοὺς κἀγαθοὺς νομίζεσθαι.
20 καίτοι διὰ μὲν τὰς τούτων δημηγορίας πολλὰ χεῖρον ἔχει, διὰ τοὺς δ' οἰομένους δεῖν τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν 1234
οὐ πάντ' ἀπόλωλεν. τοιούτους τοίνυν τοὺς συνεροῦντας αὐτοῖς παρεσκευασμένοι, καὶ τοσαύτην βλασφημίαν εἰδότες οὖσαν καθ' ἑαυτῶν τοῖς βουλομένοις τι λέγειν φλαῦρον, ὅμως εἰς λόγον ἠξίωσαν καταστῆναι καὶ

κακῶς τιν' ἐτόλμησαν εἰπεῖν, οἷς ἀγαπητὸν ἦν μὴ πάσχουσι κακῶς αὐτοῖς.

21 *Τοῦ τοίνυν τούτους ἀδίκους εἶναι καὶ θρασεῖς, οὐδένες ὑμῶν εἰσιν αἰτιώτεροι· παρὰ γὰρ τῶν λεγόντων, οὓς ἴστ' ἐπὶ μισθῷ τοῦτο πράττοντας, πυνθάνεσθε ποῖόν τιν' ἕκαστον δεῖ νομίζειν, οὐκ αὐτοὶ θεωρεῖτε. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, τούτους μὲν αὐτοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν νομίζειν, τοὺς δ' ὑπὸ τού-*
22 *των ἐπαινουμένους χρηστοὺς ἡγεῖσθαι; καὶ γάρ τοι πάντα δι' αὐτῶν ποιοῦνται, καὶ μόνον οὐχ ὑπὸ κήρυκος πωλοῦσι τὰ κοινά, καὶ στεφανοῦν, ὃν ἂν αὐτοῖς δοκῇ, καὶ μὴ στεφανοῦν κελεύουσι, κυριωτέρους αὐτοὺς τῶν ὑμετέρων δογμάτων καθιστάντες. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραινῶ, μὴ ποιεῖν τὴν τῶν ἀναλίσκειν ἐθελόντων φιλοτιμίαν ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων πλεονεξίᾳ. εἰ δὲ μή, διδάξετε πάντας, τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν προσταττόμεν' ὡς εὐτελέστατα διοικεῖν, τοὺς δ' ὑπὲρ τούτων ἀναιδῶς εἰς ὑμᾶς ψευσομένους ὡς πλείστους μισθοῦσθαι.*

LII.

ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Λύκων τις, τὸ γένος Ἡρακλεώτης, τῇ Πασίωνος ἐχρῆτο τραπέζῃ. οὗτος μέλλων ἐκπλεῖν εἰς Λιβύην, κατέλιπεν ἀρ- 1235
γύριον παρὰ Πασίωνι, ὡς μὲν Πασίων ζῶν ἔλεγε καὶ Ἀπολλόδωρος λέγει νῦν, ἐντειλάμενος ἀποδοῦναι Κηφισιάδῃ, ὡς δὲ Κάλλιππός φησιν, ἑαυτῷ χαρισάμενος φίλῳ τ' ὄντι καὶ προξένῳ τῶν πάντων Ἡρακλεωτῶν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ

*Λύκωνος, τὸ ἀργύριον ἀπεδόθη Κηφισιάδῃ. Κάλλιππος δ',
ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος, ἐπειδὴ πείθειν τὸν Πασίων' οὐκ
ἐδύνατο μεθ' ἑαυτοῦ γενόμενον συνεπιθέσθαι τῷ ξένῳ, ἐπ'
αὐτὸν ἦλθε τὸν Πασίωνα βλάβης αὐτῷ δικαζόμενος, καὶ
Λυσιθείδῃ τὸ πρᾶγμ' ἐπέτρεψεν, ὅστις Πασίωνος ζῶντος
2 οὐδὲν ἀπεφήνατο. ἀποθανόντος δ' ἐκείνου, αὖθις Ἀπολλο-
δώρῳ λαγχάνει δίκην τοῦ ἀργυρίου Κάλλιππος, καὶ ἠξίου
πάλιν ἐπιτρέψαι τῷ Λυσιθείδῃ. ὁ δ' Ἀπολλόδωρος τὸν μὲν
διαιτητὴν ἐδέξατο, πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν κατὰ τοὺς νόμους
τὸν Λυσιθείδην ἀπήνεγκεν, ἵν', ὥς φησιν, ὀμόσας δικάσῃ,
καὶ μὴ χωρὶς ὅρκου διαιτῶν τῷ Καλλίππῳ χαρίσηται. ὁ δὲ
Λυσιθείδης οὐκ ὀμόσας ἀπεφήνατο καὶ κατεδιῄτησε τὴν δίκην.
διόπερ ἔφεσιν δοὺς ὁ Ἀπολλόδωρος εἰς τὸ δικαστήριον εἰσέρ-
χεται.*

---

*Οὐκ ἔστι χαλεπώτερον οὐδὲν ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἢ ὅταν ἄνθρωπος δόξαν ἔχων καὶ δυνάμενος εἰπεῖν,
τολμᾷ ψεύδεσθαι καὶ μαρτύρων εὐπορῇ. ἀνάγκη γάρ
ἐστι τῷ φεύγοντι, μηκέτι περὶ τοῦ πράγματος μόνον* 1236
*λέγειν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ὡς οὐκ
2 εἰκὸς αὐτῷ διὰ τὴν δόξαν πιστεύειν. εἰ γὰρ ἔθος κα-
ταστήσετε, τοῖς δυναμένοις εἰπεῖν καὶ δόξαν ἔχουσι
μᾶλλον πιστεύειν ἢ τοῖς ἀδυνατωτέροις, ἐφ' ὑμῖν αὐ-
τοῖς ἔσεσθε τὸ ἔθος τοῦτο κατεσκευακότες. δέομαι οὖν
ὑμῶν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο πώποτε πρᾶγμα αὐτὸ καθ'
αὑτὸ ἐδικάσατε, μηδὲ μεθ' ἑτέρων τὴν γνώμην γενό-
μενοι, μήτε μετὰ τῶν διωκόντων μήτε μετὰ τῶν φευ-
γόντων, ἀλλὰ τὸ δίκαιον σκεψάμενοι, οὕτω καὶ νῦν
διαγνῶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν διηγήσομαι.
3 Λύκων γὰρ ὁ Ἡρακλεώτης ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗ-
τος ὃν καὶ αὐτὸς λέγει, τῇ τραπέζῃ τῇ τοῦ πατρὸς
ἐχρῆτο, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἔμποροι, ξένος μὲν ὢν*

*Ἀριστόνῳ τῷ Δεκελεῖ καὶ Ἀρχεβιάδῃ τῷ Λαμπτρεῖ,
ἄνθρωπος δέ τις σώφρων. οὗτος ἐπειδὴ ἐκπλεῖν ἔμελ-
λεν εἰς τὴν Λιβύην, διαλογισάμενος πρὸς τὸν πατέρα
τὸν ἐμὸν ἐναντίον Ἀρχεβιάδου καὶ Φρασίου, προσέ-
ταξε τὸ ἀργύριον ὃ κατέλειπεν (ἦν δὲ τοῦτο ἑκκαίδεκα
μναῖ καὶ τετταράκοντα δραχμαί, ὡς ἐγὼ ὑμῖν πάνυ
ἀκριβῶς ἐπιδείξω) Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι, λέγων ὅτι
κοινωνὸς εἴη αὐτοῦ ὁ Κηφισιάδης οὗτος, οἰκήτωρ μὲν
ὢν ἐν Σκύρῳ, ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐφ' ἑτέρᾳ ἀποδημῶν
4 ἐμπορίᾳ. δεῖξαι δ' αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ καὶ συστῆ-
σαι τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Φρασίᾳ προσέταξεν, ἐπειδὴ
ἥκοι ἐκ τῆς ἀποδημίας. εἰώθασι δὲ πάντες οἱ τραπε-
ζῖται, ὅταν τις ἀργύριον τιθεὶς ἰδιώτης ἀποδοῦναί τῳ
προστάττῃ, πρῶτον μὲν τοῦ θέντος τοὔνομα γράφειν καὶ
τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀργυρίου, ἔπειτα παραγράφειν 'τῷ 1237
δεῖνι ἀποδοῦναι δεῖ,' καὶ ἐὰν μὲν γιγνώσκωσι τὴν
ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ἂν δέῃ ἀποδοῦναι, τοσοῦτο μό-
νον ποιεῖν, γράψαι ᾧ δεῖ ἀποδοῦναι, ἐὰν δὲ μὴ γιγνώ-
σκωσι, καὶ τούτου τοὔνομα προσπαραγράφειν, ὃς ἂν
μέλλῃ συστήσειν καὶ δείξειν τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἂν δέῃ
5 κομίσασθαι τὸ ἀργύριον. τύχης δὲ συμβάσης τοιαύτης
τῷ Λύκωνι τούτῳ, ὥστε εὐθὺς ἐκπλέοντα αὐτὸν περὶ
τὸν Ἀργολικὸν κόλπον ὑπὸ λῃστρίδων νεῶν τά τε
χρήματα καταχθῆναι εἰς Ἄργος καὶ αὐτὸν τοξευθέντα
ἀποθανεῖν, ἔρχεται ἐπὶ τὴν τράπεζαν Κάλλιππος οὑτοσὶ
εὐθὺς ἐρωτῶν, Λύκωνα Ἡρακλεώτην εἰ γιγνώσκοιεν.
ἀποκριναμένου δὲ Φορμίωνος τουτουὶ ὅτι γιγνώσκοιεν,
'ἆρα καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν'; ἔφη ὁ Φορμίων· 'ἀλλὰ πρὸς τί
ἐρωτᾷς'; 'πρὸς ὅ τι'; ἔφη· 'ἐγώ σοι ἐρῶ. ἐκεῖνος μὲν
τετελεύτηκεν, ἐγὼ δὲ προξενῶν τυγχάνω τῶν Ἡρα-
κλεωτῶν. ἀξιῶ δή σε δεῖξαί μοι τὰ γράμματα, ἵν' εἰδῶ*

εἴ τι καταλέλοιπεν ἀργύριον· ἐξ ἀνάγκης γάρ μοί ἐστιν
6 *ἁπάντων Ἡρακλεωτῶν ἐπιμελεῖσθαι.' ἀκούσας δ' αὐ-*
τοῦ ὁ Φορμίων ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔδειξεν εὐθέως
παραχρῆμα. δείξαντος δὲ αὐτοῦ τὸ γραμματεῖον, ἀνα-
γνοὺς αὐτὸς καὶ ἄλλος οὐδείς, καὶ ἰδὼν γεγραμμένον
ἐν αὐτῷ 'Λύκων Ἡρακλεώτης χιλίας ἑξακοσίας τεττα-
ράκοντα· Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι δεῖ· Ἀρχεβιάδης Λαμ-
πτρεὺς δείξει τὸν Κηφισιάδην', ᾤχετο ἀπιὼν σιωπῇ,
καὶ πλέον ἢ πέντε μηνῶν οὐδένα λόγον ἐποιήσατο.
7 *ἐπιδημήσαντος δὲ τοῦ Κηφισιάδου μετὰ ταῦτα καὶ*
προσελθόντος πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ ἀπαιτοῦντος τὰ
χρήματα, παρόντος δὲ ὦ ἄνδρες δικασταὶ Ἀρχεβιάδου 1238
καὶ τοῦ Φρασίου, οὓς ὁ Λύκων τῷ πατρὶ συνέστησε
καὶ ἐκέλευσε τὸν Κηφισιάδην δεῖξαι ὃς εἴη, ἐπειδὴ
ἔλθοι, παρόντων δὲ καὶ ἄλλων, ἐξαριθμήσας αὐτῷ τὰς
ἑκκαίδεκα μνᾶς καὶ τετταράκοντα δραχμὰς ἀπέδωκε
Φορμίων οὑτοσί. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ἁπάντων
ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

8 *Ὅτι μὲν ἀληθῆ ἅπαντα εἶπον πρὸς ὑμᾶς ὦ ἄνδρες*
δικασταί, τῶν μαρτυριῶν ἀκηκόατε. προσελθὼν δὲ
συχνῷ χρόνῳ ὕστερον πρὸς τὸν πατέρα Κάλλιππος οὑ-
τοσὶ ἐν ἄστει, ἤρετο αὐτὸν εἰ ἤδη ἐπιδεδημηκὼς εἴη
ὁ Κηφισιάδης, ὅτῳ [ἐπι]γεγραμμένον εἴη ἀποδοῦναι τὸ
ἀργύριον τὸ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος τοῦ Ἡρακλεώτου κατα-
λειφθέν. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ πατρὸς ὅτι οἴοιτο μέν,
εἰ μέντοι βούλοιτο εἰς Πειραιᾶ καταβῆναι, τὴν ἀκρί-
βειαν εἴσοιτο, 'οἶσθά τοι' ἔφη, 'ὅ τι ἐστὶν ὦ Πασίων,
9 *ὅ σε ἐρωτῶ'; (καὶ μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ*
τὴν Δήμητρα, οὐ ψεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικα-

σταί, ἀλλ' ἃ τοῦ πατρὸς ἤκουον, διηγήσομαι ὑμῖν.)
'ἔξεστί σοι' ἔφη 'ἐμέ τε εὖ ποιῆσαι καὶ αὐτὸν μηδὲν
βλαβῆναι. προξενῶν μὲν γὰρ τυγχάνω τῶν Ἡρακλεω-
τῶν, βούλοιο δ' ἂν, ὡς οἶμαι ἐγώ, ἐμὲ μᾶλλον τὸ
ἀργύριον λαβεῖν, ἢ τὸν μέτοικον ἄνθρωπον καὶ ἐν
Σκύρῳ κατοικοῦντα καὶ οὐδενὸς ἄξιον. συμβέβηκε δὲ
τοιοῦτόν τι· ὁ Λύκων τυγχάνει ὢν καὶ ἄπαις καὶ
κληρονόμον οὐδένα οἴκοι καταλιπών, ὡς ἐγὼ πυνθάνο-
10 μαι. πρὸς δὲ τούτῳ, ἐπειδὴ εἰς Ἄργος κατήχθη τετρω-
μένος, τῷ προξένῳ τῶν Ἡρακλεωτῶν τῷ Ἀργείῳ Στραμ-
μένῳ τὰ χρήματα δέδωκεν, ἃ κατήχθη μετ' αὐτοῦ.
οἷος οὖν εἰμι καὶ ἐγὼ τὰ ἐνθάδε αὐτὸς ἀξιοῦν λαμβά-
νειν· ἡγοῦμαι γὰρ δίκαιος εἶναι ἔχειν. σὺ οὖν, εἰ
ἄρα μὴ ἀπείληφε, λέγε ὅτι ἐγὼ ἀμφισβητῶ, ἂν ἄρα 1239
ἔλθῃ ὁ Κηφισιάδης. εἰ δ' ἄρα ἀπείληφε, λέγε ὅτι ἐγὼ
μάρτυρας ἔχων ἠξίουν ἐμφανῆ καταστῆσαι τὰ χρήματα
ἢ τὸν κεκομισμένον, καὶ εἴ τίς με βούλεται ἀφελέσθαι,
11 πρόξενον ὄντα ἀφαιρεθῆναι.' ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ εἴρητο,
'ἐγὼ' ἔφη ὁ πατὴρ 'ὦ Κάλλιππε χαρίζεσθαι μέν σοι
βούλομαι (καὶ γὰρ ἂν καὶ μαινοίμην, εἰ μή), οὕτω
μέντοι, ὅπως αὐτός τε μὴ χείρων δόξω εἶναι καὶ ἐκ
τοῦ πράγματος μηδὲν ζημιώσομαι. εἰπεῖν μὲν οὖν μοι
ταῦτα πρὸς τὸν Ἀρχεβιάδην καὶ τὸν Ἀριστόνουν καὶ
πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν Κηφισιάδην οὐδὲν διαφέρει· ἐὰν
μέντοι μὴ θέλωσι ταῦτα ποιεῖν εἰπόντος ἐμοῦ, αὐτὸς
ἤδη διαλέγου αὐτοῖς.' 'ἀμέλει' ἔφη οὗτος 'ὦ Πασίων,
ἐὰν βούλῃ σὺ ἀναγκάσεις αὐτοὺς ταῦτα ποιῆσαι.'
12 Ἃ μὲν διελέχθη ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὗτος μὲν τῷ
πατρί, ἐκεῖνος δὲ τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Κηφισιάδῃ
τούτου δεηθέντος καὶ τούτῳ χαριζόμενος, ταῦτ' ἔστιν,
ἐξ ὧν κατὰ μικρὸν ἡ δίκη αὕτη πέπλασται· ὧν ἐγὼ

ἤθελον τούτῳ ταύτην ἥτις εἴη μεγίστη πίστις δοῦναι,
13 ἦ μὴν ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν. οὗτος δὲ ὁ ἀξιῶν ὑφ'
ὑμῶν πιστεύεσθαι ὡς ἀληθῆ λέγων, τρία ἔτη διαλιπών,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον διαλεχθέντος τοῦ πατρὸς τῷ Ἀρχε-
βιάδῃ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς Κηφισιάδου ἐπιτηδείοις οὐκ
ἔφασαν Καλλίππῳ προσέχειν τὸν νοῦν οὐδ' οἷς λέγει,
ἐπειδὴ ᾔσθετο ἀδυνάτως ἤδη ἔχοντα τὸν πατέρα καὶ
μόλις εἰς ἄστυ ἀναβαίνοντα καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν
14 προδιδόντα, λαγχάνει αὐτῷ δίκην, οὐ μὰ Δί' οὐχ 1240
ὥσπερ νῦν ἀργυρίου, ἀλλὰ βλάβης, ἐγκαλέσας βλά-
πτειν ἑαυτὸν ἀποδιδόντα Κηφισιάδῃ τὸ ἀργύριον, ὃ
κατέλιπε Λύκων ὁ Ἡρακλεώτης παρ' αὐτῷ, ἄνευ αὐ-
τοῦ ὁμολογήσαντα μὴ ἀποδώσειν. λαχὼν δὲ παρὰ μὲν
τοῦ διαιτητοῦ ἀνείλετο τὸ γραμματεῖον, προὐκαλέσατο
δ' αὐτὸν ἐπιτρέψαι Λυσιθείδῃ, αὐτοῦ μὲν καὶ Ἰσοκρά-
τους καὶ Ἀφαρέως ἑταίρῳ, γνωρίμῳ δὲ τοῦ πατρός.
15 ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ πατρός, ὃν μὲν χρόνον ἔζη ὁ πα-
τήρ, ὅμως καίπερ οἰκείως ἔχων τούτοις ὁ Λυσιθείδης
οὐκ ἐτόλμα οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτάνειν. καίτοι οὕτω
τινὲς ἀναίσχυντοι τῶν οἰκείων τῶν τούτου, ὥστε ἐτόλ-
μησαν μαρτυρῆσαι, ὡς ὁ μὲν Κάλλιππος ὅρκον τῷ
πατρὶ δοίη, ὁ δὲ πατὴρ οὐκ ἐθέλοι ὀμόσαι παρὰ τῷ
Λυσιθείδῃ, καὶ οἴονται ὑμᾶς πείσειν ὡς ὁ Λυσιθείδης,
οἰκεῖος μὲν ὢν τῷ Καλλίππῳ, διαιτῶν δὲ τὴν δίαιταν,
ἀπέσχετ' ἂν μὴ οὐκ εὐθὺς τοῦ πατρὸς καταδιαιτῆσαι,
αὐτοῦ γε ἑαυτῷ μὴ θέλοντος δικαστοῦ γενέσθαι τοῦ
16 πατρός. ὡς δὲ ἐγὼ μὲν ἀληθῆ λέγω, οὗτοι δὲ ψεύδον-
ται, πρῶτον μὲν αὐτὸ ὑμῖν τοῦτο γενέσθω τεκμήριον,
ὅτι κατεγνώκει ἂν αὐτοῦ ὁ Λυσιθείδης, καὶ ὅτι ἐγὼ
ἐξούλης ἂν ἔφευγον νῦν, ἀλλ' οὐκ ἀργυρίου δίκην·
πρὸς δὲ τούτῳ ἐγὼ ὑμῖν τοὺς παρόντας ἑκάστοτε τῷ

πατρὶ ἐν ταῖς συνόδοις ταῖς πρὸς τοῦτον, αἳ παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ ἐγίγνοντο, μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 *Ὅτι μὲν οὐ προκαλεσάμενος εἰς ὅρκον τὸν πατέρα
τότε, νυνὶ ἐκείνου τετελευτηκότος καταψεύδεται, καὶ
κατ' ἐμοῦ ῥᾳδίως τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας τοὺς οἰκεί-* 1241
*ους τοὺς ἑαυτοῦ παρέχεται, ἔκ τε τῶν τεκμηρίων καὶ
ἐκ τῆς μαρτυρίας ταύτης ῥᾴδιον ὑμῖν εἰδέναι. ὅτι δὲ
ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἠθέλησα αὐτῷ πίστιν δοῦναι
ἥνπερ ὁ νόμος κελεύει, ἐάν τις τεθνεῶτι ἐπικαλῶν*
18 *δικάζηται τῷ κληρονόμῳ, μὴ δοκεῖν μοι μήτε ὁμολο-
γῆσαι τὸν πατέρα τούτῳ ἀποδώσειν τὸ ἀργύριον ὃ
κατέλιπε Λύκων, μήτε συσταθῆναι αὐτὸν τῷ πατρὶ
ὑπὸ τοῦ Λύκωνος, καὶ Φορμίων, ἦ μὴν διαλογίσα-
σθαί τε ἐναντίον Ἀρχεβιάδου τῷ Λύκωνι αὐτός, καὶ
προσταχθῆναι αὐτῷ Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύ-*
19 *ριον, τὸν δὲ Κηφισιάδην δεῖξαι αὐτῷ τὸν Ἀρχεβιάδην,
καὶ ὅτε Κάλλιππος προσῆλθε τὸ πρῶτον πρὸς τὴν
τράπεζαν, λέγων ὅτι τετελευτηκὼς εἴη ὁ Λύκων καὶ
αὐτὸς ἀξιοίη τὰ γράμματα ἰδεῖν, εἴ τι καταλελοιπὼς
εἴη ὁ ξένος ἀργύριον, ἦ μὴν δείξαντος ἑαυτοῦ εὐθὺς
αὐτῷ τὰ γράμματα, ἰδόντα αὐτὸν τῷ Κηφισιάδῃ γε-
γραμμένον ἀποδοῦναι, σιωπῇ οἴχεσθαι ἀπιόντα, οὐδὲν
οὔτε ἀμφισβητήσαντα οὔτ' ἀπειπόνθ' αὐτῷ περὶ τοῦ
ἀργυρίου, τούτων ὑμῖν τάς τε μαρτυρίας ἀμφοτέρας
καὶ τὸν νόμον ἀναγνώσεται.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

20 *Φέρε δὴ ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὡς οὐδ' ἐχρῆτο
Λύκων τῷ Καλλίππῳ ἐπιδείξω· οἶμαι γάρ τί μοι καὶ*

τοῦτο εἶναι πρὸς τὴν ἀλαζονείαν τὴν τούτου τοῦ φάσκοντος αὐτῷ δωρειὰν δοθῆναι τὸ ἀργύριον τοῦτο παρὰ τοῦ Λύκωνος. ἐκεῖνος γὰρ τετταράκοντα μνᾶς ἔκδοσιν ἐκδοὺς εἰς Ἄκην Μεγακλείδῃ τῷ Ἐλευσινίῳ καὶ Θρασύλλῳ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, μεταδόξαν αὐτοῖς μὴ ἐκεῖσε πλεῖν μηδὲ κινδυνεύειν, ἐγκαλέσας τι τῷ Μεγακλείδῃ περὶ τῶν τόκων ὡς ἐξηπατημένος διεφέρετο καὶ ἐδικάζετο, βουλόμενος τὴν ἔκδοσιν κομίσα- 1242
21 σθαι. συχνῆς δὲ πάνυ πραγματείας περὶ τοσαῦτα χρήματα γενομένης, τὸν μὲν Κάλλιππον ὁ Λύκων οὐδαμοῖ πώποτε παρεκάλεσε, τὸν δὲ Ἀρχεβιάδην καὶ τοὺς τοῦ Ἀρχεβιάδου φίλους, καὶ ὁ διαλλάξας αὐτοὺς Ἀρχεβιάδης ἦν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Μεγακλείδην μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 Οὑτωσὶ μὲν οἰκείως φαίνεται χρώμενος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὁ Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ὥστε μήτε παρακαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὰ αὑτοῦ πράγματα, μήτε κατάγεσθαι ὡς τοῦτον μηδεπώποτε· καὶ αὐτό γε τοῦτο μόνον οὐ τετολμήκασιν οἱ οἰκεῖοι οἱ τούτου μαρτυρῆσαι, ὡς κατήγετο παρὰ τούτῳ ἐκεῖνος, εὖ εἰδότες ὅτι διὰ βασάνου ἐκ τῶν οἰκετῶν ὁ ἔλεγχος ἤδη ἔσοιτο, εἴ τι τοι-
23 οῦτο ψεύσοιντο. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν τηλικοῦτον, ᾧ δῆλον ὑμῖν ἔσται, ὡς ἐγὼ οἶομαι, ὅτι πάντα πρὸς ὑμᾶς ἔψευσται. τῷ γὰρ Λύκωνι ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἠσπάζετο μὲν τοῦτον καὶ οἰκείως εἶχεν, ὥσπερ οὗτός φησιν, ἐβούλετο δὲ δωρειὰν
24 δοῦναι αὐτῷ, εἴ τι πάθοι, τὸ ἀργύριον, πότερον κάλλιον ἦν ἄντικρυς παρὰ τῷ Καλλίππῳ καταλιπεῖν τὸ ἀργύριον, ὃ ἔμελλε σωθεὶς μὲν ὀρθῶς καὶ δικαίως

ἀπολήψεσθαι παρὰ φίλου γε ὄντος αὐτῷ καὶ προξένου,
εἰ δέ τι πάθοι, ἄντικρυς ἔσεσθαι δεδωκώς, ὥσπερ καὶ
ἠβούλετο, ἢ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καταλιπεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ
οἶμαι ἐκεῖνο καὶ δικαιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον
εἶναι. οὐ τοίνυν φαίνεται τούτων οὐδὲν ποιήσας, ὥστε
καὶ ταῦτα ὑμῖν τεκμήρια ἔστω, ἀλλὰ τῷ Κηφισιάδῃ 1243
καὶ γράψας καὶ προστάξας ἀποδοῦναι.

25 Ἔτι τοίνυν καὶ τοδὶ σκέψασθε ὦ ἄνδρες δικασταί,
ὅτι Κάλλιππος μὲν ἦν πολίτης ὑμέτερος καὶ οὐκ ἀδύ-
νατος οὐδέτερα ποιῆσαι, οὔτε κακῶς οὔτε εὖ, ὁ δὲ
Κηφισιάδης καὶ μέτοικος καὶ οὐδὲν δυνάμενος, ὥστε
μὴ προσθέσθαι ἂν παρὰ τὸ δίκαιον τῷ Κηφισιάδῃ
26 μᾶλλον τὸν πατέρα, ἢ τούτῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. ἀλλὰ
νὴ Δία, ἴσως ἂν εἴποι, κερδαίνων τι ἰδίᾳ ὁ πατὴρ
ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου, ἐκείνῳ μᾶλλον προσετίθετο τὴν
γνώμην ἢ τούτῳ. εἶτα πρῶτον μὲν τὸν δυνησόμενον
διπλάσιον τοῦ λήμματος κακὸν ποιῆσαι ἠδίκει, ἔπειτα
ἐνταῦθα μὲν αἰσχροκερδὴς ἦν, εἰς δὲ τὰς εἰσφορὰς
27 καὶ λῃτουργίας καὶ δωρειὰς τῇ πόλει οὔ; καὶ τῶν μὲν
ξένων οὐδένα ἠδίκει, Κάλλιππον δέ; καὶ οὗτος, ὥς
φησιν, ὡς χρηστῷ μὲν αὐτῷ ὄντι καὶ οὐδὲν ψευσο-
μένῳ ὅρκον ἐδίδου, ὡς περὶ πονηροῦ δὲ καὶ ἀπαλείφον-
τος ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν νυνὶ διαλέγεται; κἀκεῖνος
οὔτ' ὀμόσαι θέλων, ὡς οὗτός φησιν, οὔτ' ἀποδιδοὺς
οὐκ εὐθὺς ἂν ὠφλήκει; τῷ ταῦτα πιστὰ ὦ ἄνδρες δι-
28 κασταί; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδενὶ οἶμαι. καὶ ὁ Ἀρχεβιάδης
εἰς τοῦτο φαυλότητος ἥκει, ὥστε τοῦ Καλλίππου δη-
μότου ὄντος αὐτῷ καὶ πολιτευομένου καὶ οὐκ ἰδιώτου
ὄντος καταμαρτυρεῖ, καὶ φησὶν ἡμᾶς μὲν ἀληθῆ λέγειν,
τοῦτον δὲ ψεύδεσθαι, καὶ ταῦτα εἰδὼς ὅτι, ἂν οὗτος
βούληται ἐπισκήψασθαι αὐτῷ τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ

ἄλλο μηδὲν ποιῆσαι ἢ ἐξορκῶσαι, ἀνάγκη αὐτῷ ἔσται
29 πίστιν ἐπιθεῖναι ἣν ἂν κελεύῃ οὗτος. ἔπειτα ἵνα ὁ
Κηφισιάδης ἔχῃ τὸ ἀργύριον, ἄνθρωπος μέτοικος, ἢ
Φορμίων, ὅν φησιν ἀπαληλιφέναι τι οὗτος τοῦ ἀργυ-
ρίου, πεισθήσεσθε ὑμεῖς ὡς ἐπιορκήσειεν ἂν ὁ Ἀρχε- 1244
βιάδης; οὐκ ἔκ γε τῶν εἰκότων, ὦ ἄνδρες δικασταί.
οὐ γὰρ ἄξιον οὔτε Ἀρχεβιάδου κακίαν οὐδεμίαν κατα-
γνῶναι οὔτε τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου· πολὺ γὰρ αὐτὸν
φιλότιμον ἴστε μᾶλλον ὄντα ἢ κακόν τι ἢ αἰσχρὸν
ἐπιτηδεύοντα, καὶ πρὸς Κάλλιππον οὐχ οὕτως ἔχοντα,
ὥστε καταφρονήσαντα τούτου ἀδικῆσαι ἄν τι αὐτόν.
30 οὐ γὰρ οὕτω μοι δοκεῖ δύνασθαι, ὥστ' εὐκαταφρόνη-
τος εἶναι, ὃς οὕτως ἐρρωμένος ἐστίν, ὥστε πέρυσί
μοι λαχὼν τὴν δίκην ταυτηνὶ καὶ προκαλεσάμενος τῷ
Λυσιθείδῃ ἐπιτρέψαι, ἐγὼ μὲν καίπερ καταπεφρονη-
μένος ὑπ' αὐτοῦ τοῦτό γε ὀρθῶς ἐβουλευσάμην· κατὰ
τοὺς νόμους γὰρ ἐπέτρεψα καὶ ἀπήνεγκα πρὸς τὴν
ἀρχήν· οὗτος δὲ τὸν κατὰ τοὺς νόμους ἀπενηνεγμένον
διαιτητὴν ἔπεισεν ἀνώμοτον διαιτῆσαι, ἐμοῦ διαμαρ-
τυρομένου κατὰ τοὺς νόμους ὀμόσαντα διαιτᾶν, ἵνα
αὐτῷ ᾖ πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ὅτι καὶ Λυσιθείδης, ἀνὴρ
31 καλὸς κἀγαθός, ἔγνω περὶ αὐτῶν. Λυσιθείδης γὰρ ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἕως μὲν ὁ πατὴρ ἔζη, καὶ ἄνευ ὅρ-
κου καὶ μεθ' ὅρκου ἴσως ἂν οὐκ ἠδίκησεν ἐκεῖνον·
ἔμελε γὰρ αὐτῷ ἐκείνου. ἐμοῦ δὲ ἄνευ μὲν ὅρκου
οὐδὲν αὐτῷ ἔμελε, μεθ' ὅρκου δὲ ἴσως ἂν οὐκ ἠδί-
κησε διὰ τὸ αὑτοῦ ἴδιον· διόπερ ἀνώμοτος ἀπεφήνατο.
ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενο-
μένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

32 *Ὅτι μὲν καὶ παρὰ τοὺς νόμους καὶ παρὰ τὸ δί-*
καιον δύναται διαπράττεσθαι Κάλλιππος ὦ ἄνδρες
δικασταί, τῆς μαρτυρίας ἀκηκόατε. δέομαι δὲ ὑμῶν 1245
αὐτός τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρός, ἀναμνη-
σθέντας ὅτι πάντων μὲν ὑμῖν καὶ μάρτυρας καὶ τε-
κμήρια καὶ νόμους καὶ πίστεις παρεσχόμην ὧν εἴρηκα,
τούτῳ δὲ ἐπιδείκνυμι ὅτι ἐξόν, εἴπερ τι αὐτῷ προσ-
ῆκε τοῦ ἀργυρίου, ἐπὶ τὸν Κηφισιάδην βαδίζειν τὸν
ὁμολογοῦντα κεκομίσθαι καὶ ἔχειν τὸ ἀργύριον, καὶ
ταῦτα μηδὲν ἧττον τὰ πιστὰ παρ' ἡμῶν λαβεῖν, οὐκ
ἔρχεται, εἰδὼς ὅτι οὐκ ἔστι παρ' ἡμῖν τὸ ἀργύ-
33 *ριον, δέομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαί μου. καὶ ταῦτα*
ποιοῦντες πρῶτον μὲν τὰ δίκαια καὶ κατὰ τοὺς νό-
μους ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, ἔπειτα ἄξια μὲν ὑμῶν αὐ-
τῶν, ἄξια δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ὡς ἐγὼ ὑμᾶς ἂν
δεξαίμην ἅπαντα τὰ ἐμαυτοῦ λαβεῖν, μᾶλλον ἢ ἀδίκως
τι συκοφαντούμενος ἀποτεῖσαι.

LIII.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀπολλόδωρος γραψάμενος ψευδοκλητείας Ἀρεθούσιον εἷλεν. ὀφλόντος δὲ τοῦ Ἀρεθουσίου τάλαντον τῇ πόλει καὶ ἀποδοῦναι μὴ δυνηθέντος, καὶ διὰ τοῦτ' εἰς τὰ δημόσι' ἀπογραφομένης αὐτοῦ τῆς οὐσίας, ἀπογράφει καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος οἰκέτας ὡς ὄντας Ἀρεθουσίου, ὁ δὲ Νικόστρατος μεταποι-

εἶται ὡς ἰδίων καὶ ἐκείνῳ προσηκόντων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα μοχθηρόν, διὰ τοῦθ' ὁ ῥήτωρ διηγεῖται πηλίκα πέπονθεν Ἀπολλόδωρος ὑπ' Ἀρεθουσίου, ἵνα δοκῇ μὴ φύσει 1246
πονηρὸς ὢν ταῦτα πράττειν, ἀλλ' ἀμυνόμενος τὸν ἀδικοῦντα.

Ὅτι μὲν οὐ συκοφαντῶν, ἀλλ' ἀδικούμενος καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ τούτων καὶ οἰόμενος δεῖν τιμωρεῖσθαι τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, μέγιστον ὑμῖν ἔστω τεκμήριον ὦ ἄνδρες δικασταὶ τό τε μέγεθος τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἀπέγραψα. οὐ γὰρ δήπου συκοφαντεῖν γε βουλόμενος ἀπέγραψα ἂν πένθ' ἡμιμναίων ἄξια ἀνδράποδα, ὡς αὐτὸς ὁ ἀμφισβητῶν τετίμηται αὐτά, ἐκινδύνευον δ' ἂν περί τε χιλίων δραχμῶν, καὶ τοῦ μηδέποτε μηδένα αὖθις ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γράψασθαι· οὐδ' αὖ οὕτως ἄπορος ἦν οὐδ' ἄφιλος,
2 ὥστ' οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράψοντα· ἀλλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ἡγησάμενος δεινότατον εἶναι, ἀδικεῖσθαι μὲν αὐτός, ἕτερον δ' ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀδικουμένου τοὔνομα παρέχειν, καὶ εἶναι ἄν τι τούτοις τοῦτο τεκμήριον, ὁπότε ἐγὼ λέγοιμι τὴν ἔχθραν πρὸς ὑμᾶς, ὡς ψεύδομαι· οὐ γὰρ ἄν ποτε ἕτερον ἀπογράψαι, εἴπερ ἐγὼ αὐτὸς ἠδικούμην. διὰ μὲν ταῦτ' ἀπέγραψα. ἀπογράψας δὲ ἐὰν ἀποδείξω τἀνδράποδα Ἀρεθουσίου ὄντα, οὗπερ ἐγέγραπτο εἶναι, τὰ μὲν τρία μέρη, ἃ ἐκ τῶν 1247
νόμων τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἀπογράψαντι γίγνεται, τῇ πόλει
3 ἀφίημι, αὐτῷ δ' ἐμοὶ τετιμωρῆσθαι ἀρκεῖ μόνον. εἰ μὲν οὖν μοι ἦν ἱκανὸν τὸ ὕδωρ διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς, ὅσ' ἀγαθὰ πεπονθότες ὑπ' ἐμοῦ οἷά με εἰργασμένοι εἰσίν, εὖ οἶδ' ὅτι ὑμεῖς τ' ἄν μοι ἔτι μᾶλλον συγγνώμην εἴχετε τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τούτους τ' ἀνοσιωτάτους ἀνθρώπων ἡγήσασθε εἶναι· νῦν

δ' οὐδὲ διπλάσιόν μοι τούτου ὕδωρ ἱκανὸν ἂν γένοιτο. τὰ μὲν οὖν μέγιστα καὶ περιφανῆ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὁπόθεν ἡ ἀπογραφὴ αὕτη γέγονεν, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, τὰ δὲ πολλὰ ἐάσω.

4 Νικόστρατος γὰρ οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταί, γείτων μοι ὢν ἐν ἀγρῷ καὶ ἡλικιώτης, γνωρίμως μέν μοι εἶχε καὶ πάλαι, ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ καὶ ἐγὼ ἐν ἀγρῷ κατῴκουν, οὗπερ καὶ νῦν οἰκῶ, καὶ μᾶλλον ἀλλήλοις ἤδη ἐχρώμεθα, διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι καὶ ἡλικιῶται. χρόνου δὲ προβαίνοντος καὶ πάνυ οἰκείως διεκείμεθα, καὶ ἐγώ θ' οὕτως οἰκείως διεκείμην πρὸς τοῦτον, ὥστ' οὐδενὸς πώποτε ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ ἀπέτυχεν, οὗτός τ' αὖ ἐμοὶ οὐκ ἄχρηστος ἦν πρὸς τὸ ἐπιμεληθῆναι καὶ διοικῆσαι, καὶ ὁπότε ἐγὼ ἀποδημοίην ἢ δημοσίᾳ τριηραρχῶν ἢ ἰδίᾳ κατ' ἄλλο
τι, κύριον τῶν ἐν ἀγρῷ τοῦτον ἁπάντων κατέλειπον.
5 συμβαίνει δή μοι τριηραρχία περὶ Πελοπόννησον, ἐκεῖθεν δ' εἰς Σικελίαν ἔδει τοὺς πρέσβεις ἄγειν, οὓς ὁ δῆμος ἐχειροτόνησεν. ἡ οὖν ἀναγωγὴ διὰ ταχέων ἐγίγνετό μοι. ἐπιστέλλω δὴ αὐτῷ ὅτι αὐτὸς μὲν ἀνῆγμαι
καὶ οὐχ οἷός τ' εἴην οἴκαδε ἀφικέσθαι, ἵνα μὴ κατα- 1248
κωλύοιμι τοὺς πρέσβεις· τούτῳ δὲ προσέταξα ἐπιμελεῖσθαί τε τῶν οἴκοι καὶ διοικεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ
6 ἔμπροσθεν χρόνῳ. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ ἀποδιδράσκουσιν αὐτὸν οἰκέται τρεῖς ἐξ ἀγροῦ παρὰ τούτου, οἱ μὲν δύο ὧν ἐγὼ ἔδωκα αὐτῷ, ὁ δὲ εἷς ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο. διώκων οὖν ἁλίσκεται ὑπὸ τριήρους καὶ κατήχθη εἰς Αἴγιναν, καὶ ἐκεῖ ἐπράθη. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐγὼ τριηραρχῶν, προσέρχεταί μοι Δείνων ὁ ἀδελφὸς ὁ τούτου, λέγων τήν τε τούτου συμφοράν, αὐτός τε ὅτι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων οὐ πεπορευμένος εἴη ἐπὶ

τούτου πέμποντος τούτου αὐτῷ ἐπιστολάς, καὶ ἅμα
λέγων πρὸς ἐμὲ ὡς ἀκούοι αὐτὸν δεινῶς διακεῖσθαι.
7 *ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα καὶ συναχθεσθεὶς ἐπὶ τῇ ἀτυχίᾳ*
τῇ τούτου, ἀποστέλλω τὸν Δείνωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
εὐθὺς ἐπὶ τοῦτον, δοὺς ἐφόδιον αὐτῷ τριακοσίας δρα-
χμάς. ἀφικόμενος δ' οὗτος καὶ ἐλθὼν ὡς ἐμὲ πρῶτον,
ἠσπάζετο καὶ ἐπῄνει ὅτι παρέσχον τὰ ἐφόδια τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ, καὶ ὠδύρετο τὴν αὑτοῦ συμφοράν, καὶ
κατηγορῶν ἅμα τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων ἐδεῖτό μου βοη-
θῆσαι αὐτῷ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἦν
περὶ αὐτὸν ἀληθινὸς φίλος· καὶ κλάων ἅμα, καὶ λέγων
ὅτι ἓξ καὶ εἴκοσι μνῶν λελυμένος εἴη, εἰσενεγκεῖν αὐτῷ
8 *τι ἐκέλευέ με εἰς τὰ λύτρα. ταῦτα δ' ἐγὼ ἀκούων καὶ*
ἐλεήσας τοῦτον, καὶ ἅμα ὁρῶν κακῶς διακείμενον καὶ
δεικνύοντα ἕλκη ἐν ταῖς κνήμαις ὑπὸ δεσμῶν, ὧν ἔτι
τὰς οὐλὰς ἔχει, καὶ ἐὰν κελεύσητε αὐτὸν δεῖξαι, οὐ
μὴ θελήσῃ, ἀπεκρινάμην αὐτῷ ὅτι καὶ ἐν τῷ ἔμπρο- 1249
σθεν χρόνῳ εἴην αὐτῷ φίλος ἀληθινός, καὶ νῦν ἐν τῇ
συμφορᾷ βοηθήσοιμι αὐτῷ, καὶ τάς τε τριακοσίας, ἃς
τῷ ἀδελφῷ ἔδωκα ἐφόδιον ὅτε ἐπορεύετο ἐπὶ τοῦτον,
ἀφιείην αὐτῷ, χιλίας τε δραχμὰς ἔρανον αὐτῷ εἰς τὰ
9 *λύτρα εἰσοίσοιμι. καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ μὲν ὑπισχνού-*
μην, ἔργῳ δ' οὐκ ἐποίησα, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ηὐπόρουν
ἀργυρίου, διὰ τὸ διαφόρως ἔχειν τῷ Φορμίωνι καὶ
ἀποστερεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἥν μοι ὁ πατὴρ
κατέλιπε, κομίσας ὡς Θεοκλέα τὸν τότε τραπεζιτεύοντα
ἐκπώματα καὶ στέφανον χρυσοῦν, ἃ παρ' ἐμοὶ ἐκ τῶν
πατρῴων ὄντα ἐτύγχανεν, ἐκέλευσα δοῦναι τούτῳ χι-
λίας δραχμάς, καὶ τοῦτο ἔδωκα δωρειὰν αὐτῷ τὸ ἀργύ-
10 *ριον, καὶ ὁμολογῶ δεδωκέναι. ἡμέραις δ' οὐ πολλαῖς*
ὕστερον προσελθών μοι κλάων ἔλεγεν, ὅτι οἱ ξένοι

ἀπαιτοῖεν αὐτὸν, οἱ δανείσαντες τὰ λύτρα, τὸ λοιπὸν
ἀργύριον, καὶ ἐν ταῖς συγγραφαῖς εἴη τριάκονθ' ἡμε-
ρῶν αὐτὸν ἀποδοῦναι ἢ διπλάσιον ὀφείλειν, καὶ ὅτι
τὸ χωρίον τὸ ἐν γειτόνων μοι τοῦτο οὐδεὶς ἐθέλοι
οὔτε πρίασθαι οὔτε τίθεσθαι· ὁ γὰρ ἀδελφὸς ὁ Ἀρε-
θούσιος, οὗ τἀνδράποδ' ἐστὶ ταῦτα ἃ νῦν ἀπογέγρα-
πται, οὐδένα ἐῴη οὔτε ὠνεῖσθαι οὔτε τίθεσθαι, ὡς
11 ἐνοφειλομένου αὐτῷ ἀργυρίου. 'σὺ οὖν μοι' ἔφη 'πό-
ρισον τὸ ἐλλεῖπον τοῦ ἀργυρίου, πρὶν τὰς τριάκονθ'
ἡμέρας παρελθεῖν, ἵνα μὴ ὅ τε ἀποδέδωκα' ἔφη, 'τὰς
χιλίας δραχμὰς, ἀπόλωνται, καὶ αὐτὸς ἀγώγιμος γένω-
μαι. συλλέξας δ'' ἔφη '[τὸν] ἔρανον, ἐπειδὰν τοὺς
ξένους ἀπαλλάξω, σοὶ ἀποδώσω ὅ ἄν μοι χρήσῃς. οἶσθα
δ'' ἔφη, 'ὅτι καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι τοῦ λυσαμένου 1250
ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι τὸν λυθέντα, ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ
12 τὰ λύτρα.' ἀκούων δ' αὐτοῦ ταῦτα καὶ δοκῶν οὐ
ψεύδεσθαι, ἀπεκρινάμην αὐτῷ ἅπερ ἂν νέος τε ἄνθρω-
πος καὶ οἰκείως χρώμενος, οὐκ ἂν νομίσας ἀδικηθῆ-
ναι, ὅτι 'ὦ Νικόστρατε, καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ σοι χρόνῳ
φίλος ἦν ἀληθινός, καὶ νῦν ἐν ταῖς συμφοραῖς σοι,
καθ' ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, βεβοήθηκα. ἐπειδὴ δ' ἐν
τῷ παρόντι οὐ δύνασαι πορίσαι ἅπαντα τὰ χρήματα,
ἀργύριον μέν μοι οὐ πάρεστιν, οὐδ' ἔχω οὐδ' αὐτός,
τῶν δὲ κτημάτων σοι τῶν ἐμῶν κίχρημι ὅ τι βούλει,
θέντα τοῦ ἐπιλοίπου ἀργυρίου ὅσον ἐνδεῖ σοι, ἐνιαυ-
τὸν ἀτόκῳ χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ καὶ ἀποδοῦναι τοῖς
ξένοις. συλλέξας δ' ἔρανον, ὥσπερ αὐτὸς φῄς, λῦσαί
13 μοι.' ἀκούσας δ' οὗτος ταῦτα καὶ ἐπαινέσας με, ἐκέ-
λευσε τὴν ταχίστην πρᾶξαι, πρὶν ἐξήκειν τὰς ἡμέρας
ἐν αἷς ἔφη δεῖν τὰ λύτρα καταθεῖναι. τίθημι οὖν τὴν
συνοικίαν ἑκκαίδεκα μνῶν Ἀρκέσαντι Παμβωτάδῃ, ὃν

αὐτὸς οὗτος προὐξένησεν, ἐπὶ ὀκτὼ ὀβολοῖς τὴν μνᾶν
δανείσαντι τοῦ μηνὸς ἑκάστου. λαβὼν δὲ τὸ ἀργύριον,
οὐχ ὅπως χάριν τινά μοι ἀποδίδωσιν ὧν εὖ ἔπαθεν,
ἀλλ' εὐθέως ἐπεβούλευέ μοι, ἵν' ἀποστερήσειε τἀργύ-
ριον καὶ εἰς ἔχθραν κατασταίη, καὶ ἀπορούμενος ἐγὼ
τοῖς πράγμασι νέος ὢν ὅ τι χρησαίμην καὶ ἄπειρος
πραγμάτων, ὅπως μὴ εἰσπράττοιμι αὐτὸν τἀργύριον
14 οὗ ἡ συνοικία ἐτέθη, ἀλλ' ἀφείην αὐτῷ. πρῶτον μὲν
οὖν ἐπιβουλεύει μοι μετὰ τῶν ἀντιδίκων, καὶ πίστιν
αὐτοῖς δίδωσιν· ἔπειτ' ἀγώνων μοι συνεστηκότων πρὸς 1251
αὐτούς, τούς τε λόγους ἐκφέρει μου εἰδώς, καὶ ἐγγράφει
τῷ δημοσίῳ ἀπρόσκλητον ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως
ἐπιβολὴν ἑξακοσίας καὶ δέκα δραχμάς, διὰ Λυκίδου
τοῦ μυλωθροῦ ποιησάμενος τὴν δίκην. κλητῆρα δὲ
κατ' ἐμοῦ τόν τε ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ τὸν Ἀρεθούσιον
τοῦτον ἐπιγράφεται, οὗπέρ ἐστι τἀνδράποδα ταῦτα,
καὶ ἄλλον τινά· καὶ παρεσκευάζοντο, εἰ ἀνακρινοίμην
κατὰ τῶν οἰκείων τῶν ἀδικούντων με τὰς δίκας ἃς
εἰλήχειν αὐτοῖς, ἐνδεικνύναι με ὡς ὀφείλοντα τῷ δη-
15 μοσίῳ καὶ ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμωτήριον. ἔτι δὲ πρὸς
τούτοις ὁ [Ἀρεθούσιος] ἀπρόσκλητόν μου ⟨ἑξακοσίων
καὶ⟩ δέκα δραχμῶν δίκην καταδικασάμενος ⟨καὶ ψευ-
δεῖς⟩ κλητῆρας ἐπιγραψάμενος, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν
οἰκίαν βίᾳ τὰ σκεύη πάντα ἐξεφόρησε, πλέον ἢ εἴκοσι
μνῶν ἄξια, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν κατέλιπεν. ὅτε δὲ τιμω-
ρεῖσθαι ᾤμην δεῖν, καὶ ἐκτείσας τῷ δημοσίῳ τὸ ὄφλη-
μα, ἐπειδὴ ἐπυθόμην τὴν ἐπιβολήν, ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν
κλητῆρα τὸν ὁμολογοῦντα κεκλητευκέναι τὸν Ἀρεθού-
σιον τῆς ψευδοκλητείας κατὰ τὸν νόμον, ἐλθὼν εἰς
τὸ χωρίον τῆς νυκτός, ὅσα ἐνῆν φυτὰ ἀκροδρύων
γενναίων ἐμβεβλημένα καὶ τὰς ἀναδενδράδας ἐξέκοψε,

καὶ φυτευτήρια ἐλαῶν περιστοίχων κατέκλασεν, οὕτω
16 δεινῶς ὡς οὐδ' ἂν οἱ πολέμιοι διαθεῖεν. πρὸς δὲ τού-
τοις μεθ' ἡμέραν παιδάριον ἀστὸν εἰσπέμψαντες, διὰ
τὸ γείτονές τε εἶναι καὶ ὅμορον τὸ χωρίον, ἐκέλευον
τὴν ῥοδωνιὰν βλαστάνουσαν ἐκτίλλειν, ἵν', εἰ κατα-
λαβὼν αὐτὸν ἐγὼ πρὸς ὀργὴν δήσαιμι ἢ πατάξαιμι
ὡς δοῦλον ὄντα, γραφήν με γράψαιντο ὕβρεως. ὡς δὲ 1252
τούτου διήμαρτον, κἀγὼ μάρτυρας μὲν ὧν ἔπασχον
ἐποιούμην, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἐξημάρτανον εἰς αὐτούς,
ἐνταῦθα δή μοι ἐπιβουλεύουσι τὴν μεγίστην ἐπιβου-
17 λήν· ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς
ψευδοκλητείας γραφὴν καὶ μέλλοντος εἰσιέναι εἰς τὸ
δικαστήριον, τηρήσας με ἀνιόντα ἐκ Πειραιῶς ὀψὲ
περὶ τὰς λιθοτομίας, παίει τε πὺξ καὶ ἁρπάζει μέσον
καὶ ὠθεῖ με εἰς τὰς λιθοτομίας, εἰ μή τινες προσιόν-
τες, βοῶντός μου ἀκούσαντες, παρεγένοντο καὶ ἐβοή-
θησαν. ἡμέραις δ' οὐ πολλαῖς ὕστερον εἰσελθὼν εἰς
τὸ δικαστήριον πρὸς ἡμέραν διαμεμετρημένην, καὶ
ἐλέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκλητευκότα καὶ τὰ ἄλλα
18 ὅσα εἴρηκα ἠδικηκότα, εἷλον. καὶ ἐν τῇ τιμήσει βου-
λομένων τῶν δικαστῶν θανάτου τιμῆσαι αὐτῷ, ἐδεή-
θην ἐγὼ τῶν δικαστῶν μηδὲν δι' ἐμοῦ τοιοῦτον πρᾶξαι,
ἀλλὰ συνεχώρησα ὅσουπερ αὐτοὶ ἐτιμῶντο, ταλάντου,
οὐχ ἵνα μὴ ἀποθάνοι ὁ Ἀρεθούσιος (ἄξια γὰρ αὐτῷ
θανάτου εἴργαστο εἰς ἐμέ), ἀλλ' ἵν' ἐγὼ Πασίωνος
ὢν καὶ κατὰ ψήφισμα πολίτης μηδένα Ἀθηναίων ἀπε-
κτονὼς εἴην. ὡς δ' ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, τούτων
ὑμῖν τοὺς μάρτυρας πάντων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 *Ἃ μὲν τοίνυν ἀδικούμενος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὑπ' αὐτῶν τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, δεδήλωκα ὑμῖν· ὡς δ' ἔστιν Ἀρεθουσίου τἀνδράποδα ταῦτα καὶ ὄντα ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἀπέγραψα ἐπιδείξω ὑμῖν. τὸν μὲν γὰρ Κέρδωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο· καὶ ὡς ἦν Ἀρεθουσίου, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 *Παρ' οἷς τοίνυν εἰργάσατο πώποτε, ὡς τοὺς μισθοὺς* 1253
Ἀρεθούσιος ἐκομίζετο ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ δίκας καὶ ἐλάμβανε καὶ ἐδίδου, ὁπότε κακόν τι ἐργάσαιτο, ὡς δεσπότης ὤν, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν δὲ Μάνην, δανείσας ἀργύριον Ἀρχεπόλιδι τῷ Πειραιεῖ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτῷ ἀποδοῦναι ὁ Ἀρχέπολις οὔτε τὸν τόκον οὔτε τὸ ἀρχαῖον ἅπαν, ἐναπετίμησεν αὐτῷ. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 *Ἔτι τοίνυν καὶ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι εἰσὶν Ἀρεθουσίου οἱ ἄνθρωποι. ὁπότε γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἢ ὀπώραν πρίαιντο ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι ἢ ἄλλο τι τῶν περὶ γεωργίαν ἔργων ἀναιροῖντο, Ἀρεθούσιος ἦν ὁ ὠνούμενος καὶ μισθούμενος ὑπὲρ αὐτῶν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

22 Ὅσας μὲν τοίνυν μαρτυρίας παρασχέσθαι εἶχον ὑμῖν, ὡς ἔστιν Ἀρεθουσίου τἀνδράποδα, δεδήλωκα ὑμῖν. βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῆς προκλήσεως εἰπεῖν, ἣν οὗτοί τ' ἐμὲ προὐκαλέσαντο καὶ ἐγὼ τούτους. οὗτοι μὲν γὰρ ἐμὲ προὐκαλέσαντο, ὅτε ἡ πρώτη ἀνάκρισις ἦν, φάσκοντες ἕτοιμοι εἶναι παραδιδόναι ἐμοὶ αὐτῷ τἀνδράποδα βασανίσαι, βουλόμενοι μαρτυρίαν τινὰ αὑτοῖς
23 ταύτην γενέσθαι. ἐγὼ δ' ἀπεκρινάμην αὐτοῖς ἐναντίον μαρτύρων, ὅτι ἕτοιμός εἰμι ἰέναι εἰς τὴν βουλὴν μετ' αὐτῶν καὶ παραλαμβάνειν μετ' ἐκείνης ἢ μετὰ 1254
τῶν ἕνδεκα, λέγων ὅτι, εἰ μὲν ἰδίαν δίκην ἐδικαζόμην αὐτοῖς, εἰ ἐμοὶ ἐξεδίδοσαν, παρελάμβανον ἄν, νῦν δὲ τῆς πόλεως εἴη τἀνδράποδα καὶ ἡ ἀπογραφή· δεῖν
24 οὖν δημοσίᾳ βασανίζεσθαι. ἡγούμην γὰρ οὐ προσήκειν ἐμοὶ ἰδιώτῃ ὄντι τοὺς δημοσίους βασανίζειν· οὔτε γὰρ τῆς βασάνου κύριος ἐγιγνόμην, οὔτε καλῶς ἔχειν τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐμὲ κρίνειν, ἡγούμην τε δεῖν τὴν ἀρχὴν ἢ τοὺς ᾑρημένους ὑπὸ τῆς βουλῆς γράφεσθαι, καὶ κατασημηναμένους τὰς βασάνους, ὅ τι εἴποιεν οἱ ἄνθρωποι, παρέχειν εἰς τὸ δικαστήριον, ἵν' ἀκούσαντες ἐκ τούτων ἐψηφίσασθε
25 ὁποῖόν τι ὑμῖν ἐδόκει. ἰδίᾳ μὲν γὰρ βασανιζομένων τῶν ἀνθρώπων ὑπ' ἐμοῦ ἀντελέγετ' ἂν ἅπαντα ὑπὸ τούτων, εἰ δὲ δημοσίᾳ, ἡμεῖς μὲν ἂν ἐσιωπῶμεν, οἱ δ' ἄρχοντες ἢ οἱ ᾑρημένοι ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐβασάνιζον ἂν μέχρι οὗ αὐτοῖς ἐδόκει. ταῦτα δ' ἐμοῦ ἐθέλοντος, οὐκ ἂν ἔφασαν τῇ ἀρχῇ παραδοῦναι, οὐδ' εἰς τὴν βουλὴν ἤθελον ἀκολουθεῖν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 *Κατὰ πολλὰ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκοῦσιν εἶναι ἀναί-
σχυντοι ἀμφισβητοῦντες τῶν ὑμετέρων, οὐχ ἥκιστα δὲ
ὑμῖν αὐτοὺς ἐπιδείξω ἐκ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων.
οὗτοι γάρ, ὅτε οἱ δικασταὶ ἐβούλοντο θανάτου τιμῆ-
σαι τῷ Ἀρεθουσίῳ, ἐδέοντο τῶν δικαστῶν χρημάτων
τιμῆσαι καὶ ἐμοῦ συγχωρῆσαι, καὶ ὡμολόγησαν αὐτοὶ
27 συνεκτείσειν. τοσούτου δὴ δέουσιν ἐκτίνειν καθ' ἃ
ἠγγυήσαντο, ὥστε καὶ τῶν ὑμετέρων ἀμφισβητοῦσιν.
καίτοι οἵ γε νόμοι κελεύουσι τὴν οὐσίαν εἶναι δημο- 1255
σίαν, ὃς ἂν ἐγγυησάμενός τι τῶν τῆς πόλεως μὴ ἀπο-
διδῷ τὴν ἐγγύην· ὥστε καὶ εἰ τούτων ἦν τἀνδράποδα,
προσῆκεν αὐτὰ δημόσια εἶναι, εἴπερ τι τῶν νόμων
28 ὄφελος. καὶ πρὶν μὲν ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὁ Ἀρε-
θούσιος ὡμολογεῖτο τῶν ἀδελφῶν εὐπορώτατος εἶναι·
ἐπειδὴ δ' οἱ νόμοι κελεύουσι τἀκείνου ὑμέτερα εἶναι,
τηνικαῦτα πένης ὢν φαίνεται ὁ Ἀρεθούσιος, καὶ τῶν
μὲν ἡ μήτηρ ἀμφισβητεῖ, τῶν δ' οἱ ἀδελφοί. χρῆν δ'
αὐτούς, εἴπερ ἐβούλοντο δικαίως προσφέρεσθαι πρὸς
ὑμᾶς, ἀποδείξαντας ἅπασαν τὴν οὐσίαν τὴν ἐκείνου,
29 τὰ τούτων αὐτῶν εἴ τις ἀπέγραφεν, ἀμφισβητεῖν. ἐὰν
οὖν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι οὐδέποτ' ἔσται ἀπορία τῶν ἀμ-
φισβητησόντων ὑμῖν περὶ τῶν ὑμετέρων, — ἢ γὰρ
ὀρφανοὺς ἢ ἐπικλήρους κατασκευάσαντες ἀξιώσουσιν
ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἢ γῆρας καὶ ἀπορίας καὶ τροφὰς
μητρὶ λέγοντες, καὶ ὀδυρόμενοι δι' ὧν μάλιστ' ἐλπί-
ζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς, πειράσονται ἀποστερῆσαι τὴν
πόλιν τοῦ ὀφλήματος· — ἐὰν οὖν ταῦτα παριδόντες
πάντα καταψηφίσησθε, ὀρθῶς βουλεύσεσθε.*

LIV.

ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ ΑΙΚΕΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίστων Ἀθηναῖος δικάζεται Κόνωνι αἰκείας, λέγων ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τετυπτῆσθαι, καὶ μάρτυρας τούτου παρεχόμενος. ὁ δὲ Κόνων ἀρνεῖται τὸ πρᾶγμα καὶ μάρτυρας ἀντιπαρέχεται, οὓς ὁ Δημοσθένης οὔ φησι πι- 1256
στούς· βεβιωκέναι γὰρ φαύλως καὶ εὐχερῶς ἔχειν πρὸς τὸ ψεύδεσθαι.

Ὑβρισθεὶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ παθὼν ὑπὸ Κόνωνος τουτουὶ τοιαῦτα, ὥστε πολὺν χρόνον πάνυ μήτε τοὺς οἰκείους μήτε τῶν ἰατρῶν μηδένα προσδοκᾶν περιφεύξεσθαί με, ὑγιάνας καὶ σωθεὶς ἀπροσδοκήτως ἔλαχον αὐτῷ τὴν δίκην τῆς αἰκείας ταυτηνί. πάντων δὲ τῶν φίλων καὶ τῶν οἰκείων, οἷς συνεβουλευόμην, ἔνοχον μὲν φασκόντων αὐτὸν ἐκ τῶν πεπραγμένων εἶναι καὶ τῇ τῶν λωποδυτῶν ἀπαγωγῇ καὶ ταῖς τῆς ὕβρεως γραφαῖς, συμβουλευόντων δέ μοι καὶ παραινούντων μὴ μείζω πράγματ' ἢ δυνήσομαι φέρειν ἐπάγεσθαι, μηδ' ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ὧν ἐπεπόνθειν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, οὕτως ἐποίησα καὶ δι' ἐκείνους ἰδίαν ἔλαχον δίκην, ἥδιστ' ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
2 *θανάτου κρίνας τοῦτον. καὶ τούτου συγγνώμην ἕξετ', εὖ οἶδ' ὅτι, πάντες, ἐπειδὰν ἃ πέπονθ' ἀκούσητε· δεινῆς γὰρ οὔσης τῆς τότε συμβάσης ὕβρεως, οὐκ ἐλάττων ἡ μετὰ ταῦτ' ἀσέλγει' ἐστὶ τούτου. ἀξιῶ δὴ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν, πρῶτον μὲν εὐνοϊ-*
κῶς ἀκοῦσαί μου περὶ ὧν πέπονθα λέγοντος, εἶτ', ἐὰν 1257

ἠδικῆσθαι καὶ παρανενομῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι
τὰ δίκαια. ἐξ ἀρχῆς δ' ὡς ἕκαστα πέπρακται διηγή-
σομαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός τ' ὦ διὰ βραχυτάτων.
3 Ἐξῆλθον, ἔτος τουτὶ τρίτον, εἰς Πάνακτον φρου-
ρᾶς ἡμῖν προγραφείσης. ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς οἱ
Κόνωνος [τουτουὶ] ἐγγὺς ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν ἐβουλόμην·
ἡ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἔχθρα καὶ τὰ προσκρούματα ἐκεῖθεν
ἡμῖν συνέβη, ἐξ ὧν δ', ἀκούσεσθε. ἔπινον ἑκάστοθ'
οὗτοι τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ τάχιστ' ἀριστήσειαν, ὅλην,
καὶ τοῦθ', ἕως περ ἦμεν ἐν τῇ φρουρᾷ, διετέλουν
ποιοῦντες. ἡμεῖς δ' ὥσπερ ἐνθάδ' εἰώθειμεν, οὕτω
4 διήγομεν καὶ ἔξω. ἣν οὖν δειπνοποιεῖσθαι τοῖς ἄλλοις
ὥραν συμβαίνοι, ταύτην ἂν ἤδη παρῴνουν οὗτοι, τὰ
μὲν πόλλ' εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν τοὺς ἀκολούθους,
τελευτῶντες δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς. φήσαντες γὰρ
καπνίζειν αὐτοὺς ὀψοποιουμένους τοὺς παῖδας ἢ κακῶς
λέγειν, ὅ τι τύχοιεν, ἔτυπτον καὶ τὰς ἀμίδας κατεσκε-
δάννυσαν καὶ προσεούρουν, καὶ ἀσελγείας καὶ ὕβρεως
οὐδ' ὁτιοῦν ἀπέλειπον. ὁρῶντες δ' ἡμεῖς ταῦτα καὶ
λυπούμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἐμεμψάμεθα, ὡς δ' ἐχλεύα-
ζον ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐπαύοντο, τῷ στρατηγῷ τὸ πρᾶγμ'
εἴπομεν κοινῇ πάντες οἱ σύσσιτοι προσελθόντες, οὐκ
5 ἐγὼ τῶν ἄλλων ἔξω. λοιδορηθέντος δ' αὐτοῖς ἐκείνου
καὶ κακίσαντος αὐτούς, οὐ μόνον περὶ ὧν εἰς ἡμᾶς
ἠσέλγαινον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ὅλως ἐποίουν ἐν τῷ
στρατοπέδῳ, τοσούτου ἐδέησαν παύσασθαι ἢ αἰσχυν-
θῆναι, ὥστ', ἐπειδὴ θᾶττον συνεσκότασεν, εὐθὺς ὡς
ἡμᾶς εἰσεπήδησαν ταύτῃ τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ τὸ μὲν πρῶ- 1258
τον κακῶς ἔλεγον, ἔπειτα δὲ καὶ πληγὰς ἐνέτειναν
ἐμοί, καὶ τοσαύτην κραυγὴν καὶ θόρυβον περὶ τὴν
σκηνὴν ἐποίησαν, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς

ταξιάρχους ἐλθεῖν καὶ τῶν ἄλλων τινὰς στρατιωτῶν,
οἵπερ ἐκώλυσαν μηδὲν ἡμᾶς ἀνήκεστον παθεῖν μηδ'
6 αὐτοὺς ποιῆσαι παροινουμένους ὑπὸ τούτων. τοῦ δὲ
πράγματος εἰς τοῦτο προελθόντος, ὡς δεῦρ' ἐπανήλ-
θομεν, ἦν ἡμῖν, οἷον εἰκὸς, ἐκ τούτων ὀργὴ καὶ ἔχθρα
πρὸς ἀλλήλους. οὐ μὴν ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς ᾤμην
δεῖν οὔτε δίκην λαχεῖν αὐτοῖς οὔτε λόγον ποιεῖσθαι
τῶν συμβάντων οὐδένα, ἀλλ' ἐκεῖνο ἁπλῶς ἐγνώκειν, τὸ
λοιπὸν εὐλαβεῖσθαι καὶ φυλάττεσθαι μὴ πλησιάζειν τοῖς
τοιούτοις. πρῶτον [μὲν] οὖν ὧν εἴρηκα τούτων βούλο-
μαι τὰς μαρτυρίας παρασχόμενος, μετὰ ταῦθ' οἷ' ὑπ'
αὐτοῦ τούτου πέπονθ' ἐπιδεῖξαι, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ᾧ
προσῆκε τοῖς τὸ πρῶτον ἁμαρτηθεῖσιν ἐπιτιμᾶν, οὗτος
αὐτὸς πρὸς τούτοις πολλῷ δεινότερ' εἴργασται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

7 Ὧν μὲν τοίνυν οὐδέν' ᾤμην δεῖν λόγον ποιεῖσθαι,
ταῦτ' ἔστιν. χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ περιπατοῦν-
τος, ὥσπερ εἰώθειν, ἑσπέρας ἐν ἀγορᾷ μου μετὰ Φα-
νοστράτου τοῦ Κηφισιέως, τῶν ἡλικιωτῶν τινός, παρέρ-
χεται Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τούτου, μεθύων, κατὰ τὸ
Λεωκόριον, ἐγγὺς τῶν Πυθοδώρου. κατιδὼν δ' ἡμᾶς
καὶ κραυγάσας, καὶ διαλεχθείς τι πρὸς αὑτὸν οὕτως
ὡς ἂν μεθύων, ὥστε μὴ μαθεῖν ὅ τι λέγοι, παρῆλθε
πρὸς Μελίτην ἄνω. ἔπινον δ' ἄρ' ἐνταῦθα (ταῦτα γὰρ
ὕστερον ἐπυθόμεθα) παρὰ Παμφίλῳ τῷ κναφεῖ Κό- 1259
νων οὑτοσί, Θεότιμός τις, Ἀρχεβιάδης, Σπίνθαρος ὁ
Εὐβούλου, Θεογένης ὁ Ἀνδρομένους, πολλοί τινες,
οὓς ἐξαναστήσας ὁ Κτησίας ἐπορεύετ' εἰς τὴν ἀγοράν.
8 καὶ ἡμῖν συνέβαινεν ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τοῦ Φερρε-
φαττίου καὶ περιπατοῦσιν πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ

Λεωκόριον εἶναι, καὶ τούτοις περιτυγχάνομεν. ὡς δ' ἀνεμείχθημεν, εἷς μὲν αὐτῶν, ἀγνώς τις, τῷ Φανοστράτῳ προσπίπτει καὶ κατεῖχεν ἐκεῖνον, Κόνων δ' οὑτοσὶ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Ἀνδρομένους υἱὸς ἐμοὶ προσπεσόντες, τὸ μὲν πρῶτον ἐξέδυσαν, εἶθ' ὑποσκελίσαντες καὶ ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον, οὕτω διέθηκαν ἐναλλόμενοι καὶ παίοντες, ὥστε τὸ μὲν χεῖλος διακόψαι, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς συγκλεῖσαι· οὕτω δὲ κακῶς ἔχοντα κατέλιπον, ὥστε μήτ' ἀναστῆναι μήτε φθέγξασθαι δύνασθαι. κείμενος δ' αὐτῶν ἤκουον πολλὰ
9 καὶ δεινὰ λεγόντων. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ βλασφημίαν ἔχει τινὰ καὶ λέγειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια, ὃ δὲ τῆς ὕβρεώς ἐστι τῆς τούτου σημεῖον καὶ τεκμήριον τοῦ πᾶν τὸ πρᾶγμ' ὑπὸ τούτου γεγενῆσθαι, τοῦθ' ὑμῖν ἐρῶ· ᾖδε γὰρ τοὺς ἀλεκτρυόνας μιμούμενος τοὺς νενικηκότας, οἱ δὲ κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσιν αὐτὸν ἠξίουν ἀντὶ πτερύγων τὰς πλευράς. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐγὼ μὲν ἀπεκομίσθην ὑπὸ τῶν παρατυχόντων γυμνός, οὗτοι δ' ᾤχοντο θοἰμάτιον λαβόντες μου. ὡς δ' ἐπὶ τὴν θύραν ἦλθον, κραυγὴ καὶ βοὴ τῆς μητρὸς καὶ τῶν θεραπαινίδων ἦν, καὶ μόγις ποτ' εἰς βαλανεῖον ἐνεγκόντες με καὶ περιπλύναντες ἔδειξαν τοῖς ἰατροῖς. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1260

10 Συνέβη τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ Εὐξίθεον τουτονὶ τὸν Χολλείδην, ὄνθ' ἡμῖν συγγενῆ, καὶ Μειδίαν μετὰ τούτου, ἀπὸ δείπνου ποθὲν ἀπιόντας περιτυχεῖν πλησίον ὄντι μοι τῆς οἰκίας ἤδη, καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον φερομένῳ παρακολουθῆσαι, καὶ ἰατρὸν ἄγουσι παραγενέσθαι. οὕτω δ' εἶχον ἀσθενῶς, ὥσθ', ἵνα μὴ

μακρὰν φεροίμην οἴκαδ' ἐκ τοῦ βαλανείου, ἐδόκει τοῖς παροῦσιν ὡς τὸν Μειδίαν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν κομίσαι, καὶ ἐποίησαν οὕτω. λάβ' οὖν καὶ τὰς τούτων μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι πολλοὶ συνίσασιν ὡς ὑπὸ τούτων ὑβρίσθην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Τότε μὲν τοίνυν παραχρῆμ' ὑπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔλαβον καὶ τῆς ὕβρεως οὕτω διετέθην, ὡς ἀκούετε καὶ μεμαρτύρηται παρὰ πάντων ὑμῖν τῶν εὐθὺς ἰδόντων. μετὰ ταῦτα δὲ τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῶν ἑλκῶν, οὐδὲν ἔφη φοβεῖσθαι λίαν ὁ ἰατρός, πυρετοὶ δὲ παρηκολούθουν μοι συνεχεῖς καὶ ἀλγήματα, ὅλου μὲν τοῦ σώματος πάνυ σφοδρὰ καὶ δεινά, μάλιστα δὲ τῶν πλευρῶν καὶ τοῦ ἤτρου, καὶ
12 τῶν σιτίων ἀπεκεκλείμην. καὶ ὡς μὲν ὁ ἰατρὸς ἔφη, εἰ μὴ κάθαρσις αἵματος αὐτομάτη μοι πάνυ πολλὴ συνέβη περιωδύνῳ τ' ὄντι καὶ ἀπορουμένων ἤδη, κἂν ἔμπυος γενόμενος διεφθάρην· νῦν δὲ τοῦτ' ἔσωσε τὸ αἷμ' ἀποχωρῆσαν. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ παρηκολούθησέ μοι τοιαύτη νόσος ἐξ ἧς εἰς τοὔσχατον ἦλθον, ἐξ ὧν ὑπὸ τούτων ἔλαβον πληγῶν, λέγε τὴν 1261
τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν καὶ τὴν τῶν ἐπισκοπούντων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ μετρίας τινὰς καὶ φαύλας λαβὼν πληγάς, ἀλλ' εἰς πᾶν ἐλθὼν διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀσέλγειαν τὴν τούτων, πολὺ τῆς προσηκούσης ἐλάττω δίκην εἴληχα, πολλαχόθεν νομίζω δῆλον ὑμῖν γεγε-

*νῆσθαι. οἴομαι δ' ὑμῶν ἐνίους θαυμάζειν, τί ποτ'
ἐστὶν ἃ πρὸς ταῦτα τολμήσει Κόνων λέγειν. βούλομαι
δὴ προειπεῖν ὑμῖν, ἃ ἐγὼ πέπυσμαι λέγειν αὐτὸν πα-
ρεσκευάσθαι, ἀπὸ τῆς ὕβρεως καὶ τῶν πεπραγμένων
τὸ πρᾶγμ' ἄγοντ' εἰς γέλωτα καὶ σκώμματ' ἐμβαλεῖν
14 πειράσεσθαι, καὶ ἐρεῖν ὡς εἰσὶν ἐν τῇ πόλει πολλοί,
καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν υἱεῖς, οἳ παίζοντες οἷ' ἄνθρω-
ποι νέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐπωνυμίας πεποίηνται, καὶ κα-
λοῦσι τοὺς μὲν ἰθυφάλλους, τοὺς δ' αὐτοληκύθους,
ἐρῶσι δ' ἐκ τούτων ἑταιρῶν τινές, καὶ δὴ καὶ τὸν
υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ εἶναι τούτων ἕνα, καὶ πολλάκις περὶ
ἑταίρας καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, καὶ ταῦτ'
εἶναι νέων ἀνθρώπων. ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἀδελ-
φοὺς παροίνους μέν τινας καὶ ὑβριστὰς κατασκευάσει,
15 ἀγνώμονας δὲ καὶ πικρούς. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ χαλεπῶς ἐφ' οἷς πέπονθα ἐνηνοχώς, οὐχ ἧττον
τοῦτ' ἀγανακτήσαιμ' ἂν καὶ ὑβρισθῆναι νομίσαιμ', εἰ
οἷόν τ' εἰπεῖν, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ δόξει Κόνων οὑτοσὶ
λέγειν περὶ ἡμῶν, καὶ τοσαύτη τις ἄγνοια παρ' ὑμῖν
ἐστιν, ὥσθ', ὁποῖος ἄν τις ἕκαστος εἶναι φῇ, ἢ ὁ πλη- 1262
σίον αὐτὸν αἰτιάσηται, τοιοῦτος νομισθήσεται, τοῦ δὲ
καθ' ἡμέραν βίου καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μηδ' ὁτιοῦν
16 ἔσται τοῖς μετρίοις ὄφελος. ἡμεῖς γὰρ οὔτε παροι-
νοῦντες οὐθ' ὑβρίζοντες ὑπ' οὐδενὸς ἀνθρώπων ἑωρά-
μεθα, οὔτ' ἄγνωμον οὐδὲν ἡγούμεθα ποιεῖν, εἰ περὶ
ὧν ἠδικήμεθ' ἀξιοῦμεν κατὰ τοὺς νόμους δίκην λαβεῖν.
ἰθυφάλλοις δὲ καὶ αὐτοληκύθοις συγχωροῦμεν εἶναι
τοῖς υἱέσι τοῖς τούτου, καὶ ἔγωγ' εὔχομαι τοῖς θεοῖς
εἰς Κόνωνα καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς τούτου καὶ ταῦτα καὶ
17 τὰ τοιαῦθ' ἅπαντα τρέπεσθαι. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ
τελοῦντες ἀλλήλους τῷ ἰθυφάλλῳ, καὶ τοιαῦτα ποιοῦν-*

τες ἃ πολλὴν αἰσχύνην ἔχει καὶ λέγειν, μή τί γε δὴ
ποιεῖν ἀνθρώπους μετρίους. ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐμοί; θαυ-
μάζω γὰρ ἔγωγ', εἴ τίς ἐστιν πρόφασις παρ' ὑμῖν ἢ
σκῆψις εὑρημένη, δι' ἣν, ἂν ὑβρίζων τις ἐξελέγχηται
καὶ τύπτων, δίκην οὐ δώσει. οἱ μὲν γὰρ νόμοι πολὺ
τἀναντία καὶ τὰς ἀναγκαίας προφάσεις, ὅπως μὴ μεί-
ζους γίγνωνται, προείδοντο, οἷον (ἀνάγκη γάρ μοι
ταῦτα καὶ ζητεῖν καὶ πυνθάνεσθαι διὰ τοῦτον γέγονεν)
18 εἰσὶ κακηγορίας δίκαι· φασὶ τοίνυν ταύτας διὰ τοῦτο
γίγνεσθαι, ἵνα μὴ λοιδορούμενοι τύπτειν ἀλλήλους
προάγωνται. πάλιν αἰκείας εἰσίν· καὶ ταύτας ἀκούω
διὰ τοῦτ' εἶναι τὰς δίκας, ἵνα μηδείς, ὅταν ἥττων ᾖ,
λίθῳ μηδὲ τῶν τοιούτων ἀμύνηται μηδενί, ἀλλὰ τὴν
ἐκ τοῦ νόμου δίκην ἀναμένῃ. τραύματος πάλιν εἰσὶ
γραφαί, τοῦ μὴ τιτρωσκομένων τινῶν φόνους γίγνεσθαι.
19 τὸ φαυλότατον, οἶμαι, τὸ τῆς λοιδορίας, πρὸ τοῦ τελευ-
ταίου καὶ δεινοτάτου προεώραται, τοῦ μὴ φόνον γίγνε-
σθαι, μηδ' ὑπάγεσθαι κατὰ μικρὸν ἐκ μὲν λοιδορίας
εἰς πληγάς, ἐκ δὲ πληγῶν εἰς τραύματα, ἐκ δὲ τραυ- 1263
μάτων εἰς θάνατον, ἀλλ' ἐν τοῖς νόμοις εἶναι τούτων
ἑκάστου τὴν δίκην, μὴ τῇ τοῦ προστυχόντος ὀργῇ μηδὲ
20 βουλήσει ταῦτα κρίνεσθαι. εἶτ' ἐν μὲν τοῖς νόμοις
οὕτως· ἂν δ' εἴπῃ Κόνων 'ἰθύφαλλοί τινές ἐσμεν
ἡμεῖς συνηγμένοι, καὶ ἐρῶντες οὓς ἂν ἡμῖν δόξῃ παίο-
μεν καὶ ἄγχομεν,' εἶθ' ὑμεῖς γελάσαντες ἀφήσετε; οὐκ
οἴομαί γε. οὐ γὰρ ἂν γέλως ὑμῶν ἔλαβ' οὐδένα, εἰ
παρὼν ἐτύγχανεν, ἡνίχ' εἱλκόμην καὶ ἐξεδυόμην καὶ
ὑβριζόμην, καὶ ὑγιὴς ἐξελθὼν φοράδην ἦλθον οἴκαδε,
ἐξεπεπηδήκει δὲ [μετὰ ταῦθ'] ἡ μήτηρ, καὶ κραυγὴ
καὶ βοὴ τῶν γυναικῶν τοσαύτη παρ' ἡμῖν ἦν ὡσπερ-
ανεὶ τεθνεῶτός τινος, ὥστε τῶν γειτόνων τινὰς πέμ-

ψαι πρὸς ἡμᾶς ἐρησομένους ὅ τι ἐστὶ τὸ συμβεβηκός.
21 ὅλως δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ δίκαιον μὲν οὐδενὶ δήπου
σκῆψιν οὐδεμίαν τοιαύτην οὐδ' ἄδειαν ὑπάρχειν παρ'
ὑμῖν, δι' ἣν ὑβρίζειν ἐξέσται· εἰ δ' ἄρ' ἐστί τῳ, τοῖς
δι' ἡλικίαν τούτων τι πράττουσι, τούτοις ἀποκεῖσθαι
προσήκει τὰς τοιαύτας καταφυγάς, κἀκείνοις οὐκ εἰς
τὸ μὴ δοῦναι δίκην, ἀλλ' εἰς τὸ τῆς προσηκούσης
22 ἐλάττω. ὅστις δ' ἐτῶν μέν ἐστι πλειόνων ἢ πεντή-
κοντα, παρὼν δὲ νεωτέροις ἀνθρώποις καὶ τούτοις
υἱέσιν, οὐχ ὅπως ἀπέτρεψεν ἢ διεκώλυσεν, ἀλλ' αὐτὸς
ἡγεμὼν καὶ πρῶτος καὶ πάντων βδελυρώτατος γεγέ-
νηται, τίν' ἂν οὗτος ἀξίαν τῶν πεπραγμένων ὑπόσχοι
δίκην; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἀποθανόντ' οἴομαι. καὶ γὰρ
εἰ μηδὲν αὐτὸς εἴργαστο τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' εἰ
παρεστηκότος τούτου Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τούτου ταῦθ' 1264
ἅπερ νυνὶ πεποιηκὼς ἐφαίνετο, τοῦτον ἐμισεῖτ' ἂν
23 δικαίως. εἰ γὰρ οὕτω τοὺς αὑτοῦ προῆκται παῖδας,
ὥστ' ἐναντίον ἐξαμαρτάνοντας ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτ' ἐφ'
ὧν ἐνίοις θάνατος ἡ ζημία κεῖται, μήτε φοβεῖσθαι
μήτ' αἰσχύνεσθαι, τί τοῦτον οὐκ ἂν εἰκότως παθεῖν
οἴεσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι ταῦτ' εἶναι σημεῖα
τοῦ μηδὲ τοῦτον τὸν ἑαυτοῦ πατέρ' αἰσχύνεσθαι· εἰ
γὰρ ἐκεῖνον αὐτὸς ἐτίμα κἀδεδίει, κἂν τούτους αὐ-
τὸν ἠξίου.

24 Λαβὲ δή μοι καὶ τοὺς νόμους, τόν τε τῆς ὕβρεως
καὶ τὸν περὶ τῶν λωποδυτῶν· καὶ γὰρ τούτοις ἀμφο-
τέροις ἐνόχους τούτους ὄψεσθε. λέγε.

NOMOI.

Τούτοις τοῖς νόμοις ἀμφοτέροις ἐκ τῶν πεπραγμέ-
νων ἔνοχος Κόνων ἐστὶν οὑτοσί· καὶ γὰρ ὕβριζεν καὶ

ἐλωποδύτει. εἰ δὲ μὴ κατὰ τούτους προειλόμεθ' ἡμεῖς
δίκην λαμβάνειν, ἡμεῖς μὲν ἀπράγμονες καὶ μέτριοι
25 φαινοίμεθ' ἂν εἰκότως, οὗτος δ' ὁμοίως πονηρός. καὶ
μὴν εἰ παθεῖν τί μοι συνέβη, φόνου καὶ τῶν δεινο-
τάτων ἂν ἦν ὑπόδικος. τὸν γοῦν τῆς Βραυρωνόθεν
ἱερείας πατέρ' ὁμολογουμένως οὐχ ἁψάμενον τοῦ τε-
λευτήσαντος, ὅτι τῷ πατάξαντι τύπτειν παρεκελεύσατο,
ἐξέβαλ' ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου. δικαίως· εἰ γὰρ
οἱ παρόντες ἀντὶ τοῦ κωλύειν τοὺς ἢ δι' οἶνον ἢ δι'
ὀργὴν ἢ τιν' ἄλλην αἰτίαν ἐξαμαρτάνειν ἐπιχειροῦν-
τας αὐτοὶ παροξυνοῦσιν, οὐδεμί' ἐστὶν ἐλπὶς σωτηρίας
τῷ περιπίπτοντι τοῖς ἀσελγαίνουσιν, ἀλλ' ἕως ἂν ἀπεί-
πωσιν, ὑβρίζεσθαι ὑπάρξει· ὅπερ ἐμοὶ συνέβη.
26 Ἃ τοίνυν, ὅθ' ἡ δίαιτ' ἐγίγνετ', ἐποίουν, βούλομαι 1265
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων τὴν ἀσέλγειαν
θεάσεσθ' αὐτῶν. ἐποίησαν μὲν ἔξω μέσων νυκτῶν
τὴν ὥραν, οὔτε τὰς μαρτυρίας ἀναγιγνώσκειν ἐθέλον-
τες, οὔτ' ἀντίγραφα διδόναι, τῶν τε παρόντων ἡμῖν
καθ' ἕν' οὑτωσὶ πρὸς τὸν λίθον ἄγοντες καὶ ἐξορ-
κοῦντες, καὶ γράφοντες μαρτυρίας οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶ-
γμα, ἀλλ' ἐξ ἑταίρας εἶναι παιδίον αὐτῷ τοῦτο καὶ
πεπονθέναι τὰ καὶ τά, ἃ μὰ τοὺς θεοὺς ἄνδρες δικα-
σταὶ οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπετίμα τῶν παρόντων καὶ ἐμίσει,
27 τελευτῶντες δὲ καὶ αὐτοὶ ἑαυτούς. ἐπειδὴ δ' οὖν ποτ'
ἀπεῖπον κἀνεπλήσθησαν ταῦτα ποιοῦντες, προκαλοῦνται
ἐπὶ διακρούσει καὶ τῷ μὴ σημανθῆναι τοὺς ἐχίνους,
ἐθέλειν ἐκδοῦναι περὶ τῶν πληγῶν παῖδας, ὀνόματα
γράψαντες. καὶ νῦν οἶμαι περὶ τοῦτ' ἔσεσθαι τοὺς
πολλοὺς τῶν λόγων αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν πάντας
ὑμᾶς ἐκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι οὗτοι, εἰ τοῦ γενέσθαι τὴν
βάσανον ἕνεκα προὐκαλοῦντο κἀπίστευον τῷ δικαίῳ

τούτῳ, οὐκ ἂν ἤδη τῆς διαίτης ἀποφαινομένης, νυκτός,
28 *οὐδεμιᾶς ὑπολοίπου σκήψεως οὔσης, προὐκαλοῦντο, ἀλλὰ τοῦτο μὲν πρὸ τοῦ τὴν δίκην ληχθῆναι, ἡνίκ᾽ ἀσθενῶν ἐγὼ κατεκείμην, καὶ οὐκ εἰδὼς εἰ περιφεύξομαι, πρὸς ἅπαντας τοὺς εἰσιόντας τοῦτον ἀπέφαινον τὸν πρῶτον πατάξαντα καὶ τὰ πλεῖσθ᾽ ὧν ὑβρίσμην διαπεπραγμένον, τότ᾽ ἂν εὐθέως ἧκεν ἔχων μάρτυρας πολλοὺς ἐπὶ τὴν οἰκίαν, τότ᾽ ἂν τοὺς οἰκέτας παρεδίδου καὶ τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου τινὰς παρεκάλει· εἰ γὰρ ἀπέθανον,* 1266
29 *παρ᾽ ἐκείνοις ἂν ἦν ἡ δίκη. εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἠγνόησε ταῦτα, καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον ἔχων, ὡς νῦν φήσει, μὴ παρεσκευάσατ᾽ ὑπὲρ τηλικούτου κινδύνου, ἐπειδή γ᾽ ἀνεστηκὼς ἤδη προσεκαλεσάμην αὐτόν, ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ πρὸς τῷ διαιτητῇ παραδιδοὺς ἐφαίνετ᾽ ἄν· ὧν οὐδὲν πέπρακται τούτῳ. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω καὶ διακρούσεως ἕνεχ᾽ ἡ πρόκλησις ἦν, λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν· ἔσται γὰρ ἐκ ταύτης φανερόν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

30 *Περὶ μὲν τοίνυν τῆς βασάνου ταῦτα μέμνησθε, τὴν ὥραν ἡνίκα προὐκαλεῖτο, ὧν ἕνεκ᾽ ἐκκρούων ταῦτ᾽ ἐποίει, τοὺς χρόνους τοὺς πρώτους, ἐν οἷς οὐδαμοῦ τοῦτο βουληθεὶς τὸ δίκαιον αὐτῷ γενέσθαι φαίνεται, οὐδὲ προκαλεσάμενος, οὐδ᾽ ἀξιώσας. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πάντ᾽ ἠλέγχεθ᾽, ἅπερ καὶ νῦν, πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ φανερῶς ἐδείκνυτο πᾶσιν ὢν ἔνοχος τοῖς*
31 *ἐγκεκλημένοις, ἐμβάλλεται μαρτυρίαν ψευδῆ, κἀπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους οὓς οὐδ᾽ ὑμᾶς ἀγνοήσειν οἴομαι, ἐὰν ἀκούσητε, ‘Διότιμος Διοτίμου Ἰκαριεύς, Ἀρχεβιάδης Δημοτέλους Ἁλαιεύς, Χαιρέτιμος Χαιριμένους Πιθεὺς μαρτυροῦσιν ἀπιέναι ἀπὸ δείπνου μετὰ*

Κόνωνος, καὶ προσελθεῖν ἐν ἀγορᾷ μαχομένοις Ἀρί-
στωνι καὶ τῷ υἱεῖ τῷ Κόνωνος, καὶ μὴ πατάξαι Κό-
32 νωνα Ἀρίστωνα', ὡς ὑμᾶς εὐθέως πιστεύσοντας, τὸ δ'
ἀληθὲς οὐ λογιουμένους, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδέποτ' ἂν
οὔθ' ὁ Λυσίστρατος οὔθ' ὁ Πασέας οὔθ' ὁ Νικήρατος
οὔθ' ὁ Διόδωρος, οἳ διαρρήδην μεμαρτυρήκασιν ὁρᾶν
ὑπὸ Κόνωνος τυπτόμενόν με καὶ θοἰμάτιον ἐκδυόμενον
καὶ τἄλλ' ὅσ' ἔπασχον ὑβριζόμενον, ἀγνῶτες ὄντες
κἀπὸ ταὐτομάτου παραγενόμενοι τῷ πράγματι τὰ ψευ-
δῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησαν, εἰ μὴ ταῦθ' ἑώρων πεπον- 1267
θότα· ἔπειτ' αὐτὸς ἔγωγ' οὐδέποτ' ἄν, μὴ παθὼν ὑπὸ
τούτου ταῦτα, ἀφεὶς τοὺς καὶ παρ' αὐτῶν τούτων
ὁμολογουμένους τύπτειν ἐμέ, πρὸς τὸν οὐδ' ἁψάμενον
33 πρῶτον εἰσιέναι προειλόμην. τί γὰρ ἄν; ἀλλ' ὑφ' οὗ
γε πρώτου τ' ἐπλήγην καὶ μάλισθ' ὑβρίσθην, τούτῳ
καὶ δικάζομαι καὶ μισῶ καὶ ἐπεξέρχομαι. καὶ τὰ μὲν
παρ' ἐμοῦ πάνθ' οὕτως ἐστὶν ἀληθῆ καὶ φαίνεται·
τούτῳ δὲ μὴ παρασχομένῳ τούτους μάρτυρας ἦν δήπου
λόγος οὐδείς, ἀλλ' ἡλωκέναι παραχρῆμ' ὑπῆρχε σιωπῇ.
συμπόται δ' ὄντες τούτου καὶ πολλῶν τοιούτων ἔργων
κοινωνοί, εἰκότως τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν. εἰ δ'
ἔσται τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, ἐὰν ἅπαξ ἀπαναισχυντήσωσίν
τινες καὶ τὰ ψευδῆ φανερῶς τολμήσωσιν μαρτυρεῖν,
οὐδὲν δὲ τῆς ἀληθείας ὄφελος, πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα.
34 ἀλλὰ νὴ Δί' οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι. ἀλλ' ἴσασιν ὑμῶν, ὡς
ἐγὼ νομίζω, πολλοὶ καὶ τὸν Διότιμον καὶ τὸν Ἀρχε-
βιάδην καὶ τὸν Χαιρέτιμον τὸν ἐπιπόλιον τουτονί, οἳ
μεθ' ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι καὶ λακωνίζειν φασὶ
καὶ τρίβωνας ἔχουσιν καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται, ἐπειδὰν
δὲ συλλεγῶσι καὶ μετ' ἀλλήλων γένωνται, κακῶν καὶ
35 αἰσχρῶν οὐδὲν ἐλλείπουσι. καὶ ταῦτα τὰ λαμπρὰ καὶ

*νεανικά ἐστιν αὐτῶν 'οὐ γὰρ ἡμεῖς μαρτυρήσομεν
ἀλλήλοις; οὐ γὰρ ταῦθ' ἑταίρων ἐστὶ καὶ φίλων; τί
δὲ καὶ δεινόν ἐστιν ὧν παρέξεται κατὰ σοῦ; τυπτό-
μενόν φασί τινες ὁρᾶν; ἡμεῖς δὲ μηδ' ἧφθαι τὸ πα-
ράπαν μαρτυρήσομεν. ἐκδεδύσθαι θοἰμάτιον; τοῦτ'* 1268
*ἐκείνους προτέρους πεποιηκέναι ἡμεῖς μαρτυρήσομεν.
τὸ χεῖλος ἐρράφθαι; τὴν κεφαλὴν δέ γ' ἡμεῖς ἢ ἕτερόν*
36 *τι κατεαγέναι φήσομεν.' ἀλλὰ καὶ μάρτυρας ἰατροὺς
παρέχομαι. τοῦτ' οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες δικασταὶ παρὰ
τούτοις· ὅσα γὰρ μὴ δι' ἑαυτῶν, οὐδενὸς μάρτυρος
καθ' ἡμῶν εὐπορήσουσιν. ἡ δ' ἀπ' αὐτῶν ἑτοιμότης
οὐδ' ἂν εἰπεῖν μὰ τοὺς θεοὺς δυναίμην ὅση καὶ οἵα
πρὸς τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν ὑπάρχει. ἵνα δ' εἰδῆθ' οἷα καὶ
διαπραττόμενοι περιέρχονται, λέγ' αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς
μαρτυρίας, σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

37 *Τοίχους τοίνυν διορύττοντες καὶ παίοντες τοὺς
ἀπαντῶντας, ἆρ' ἂν ὑμῖν ὀκνῆσαι δοκοῦσιν ἐν γραμ-
ματειδίῳ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἀλλήλοις οἱ κεκοινωνη-
κότες τοσαύτης καὶ τοιαύτης φιλαπεχθημοσύνης καὶ
πονηρίας καὶ ἀναιδείας καὶ ὕβρεως; πάντα γὰρ ταῦτ'
ἔμοιγ' ἐν τοῖς ὑπὸ τούτων πραττομένοις ἐνεῖναι δοκεῖ.
καίτοι καὶ τούτων ἕτερ' ἐστὶ πεπραγμένα τούτοις δει-
νότερα, ἀλλ' ἡμεῖς οὐχ οἷοί τε γενοίμεθ' ἂν πάντας
ἐξευρεῖν τοὺς ἠδικημένους.*

38 *Ὃ τοίνυν πάντων ἀναιδέστατον μέλλειν αὐτὸν
ἀκούω ποιεῖν, βέλτιον νομίζω προειπεῖν ὑμῖν εἶναι.
φασὶ γὰρ παραστησάμενον τοὺς παῖδας αὐτὸν κατὰ
τούτων ὀμεῖσθαι, καὶ ἀράς τινας δεινὰς καὶ χαλεπὰς
ἐπαράσεσθαι καὶ τοιαύτας, οἵας ἀκηκοώς γέ τις θαυ-*

*μάσας ἀπήγγελλεν ἡμῖν. ἔστι δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ
ἀνυπόστατα μὲν τὰ τοιαῦτα τολμήματα· οἱ γὰρ οἶμαι
βέλτιστοι καὶ ἥκιστ' ἂν αὐτοί τι ψευσάμενοι, μάλισθ'
ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐξαπατῶνται· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ πρὸς* 1269
τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον [*ἀπο*]*βλέποντας πιστεύειν.*
39 *τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀλιγωρίαν ἐγὼ πρὸς
ὑμᾶς ἐρῶ· πέπυσμαι γὰρ ἐξ ἀνάγκης. ἀκούω γὰρ ὦ
ἄνδρες δικασταὶ Βάκχιόν τέ τινα, ὃς παρ' ὑμῖν ἀπέ-
θανε, καὶ Ἀριστοκράτην τὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διεφθαρ-
μένον καὶ τοιούτους ἑτέρους καὶ Κόνωνα τουτονί,
ἑταίρους εἶναι μειράκι' ὄντας καὶ Τριβαλλοὺς ἐπωνυ-
μίαν ἔχειν· τούτους τά θ' Ἑκαταῖα κατεσθίειν, καὶ
τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσ' ὅταν
εἰσιέναι μέλλωσι, συλλέγοντας ἑκάστοτε συνδειπνεῖν*
40 *ἀλλήλοις, καὶ ῥᾷον ὀμνύναι κἀπιορκεῖν ἢ ὁτιοῦν. οὐ δὴ
Κόνων ὁ τοιοῦτος πιστός ἐστιν ὀμνύων· οὐδὲ πολλοῦ
δεῖ· ἀλλ' ὁ μηδ' εὔορκον μηδὲν ἂν ὀμόσας, κατὰ δὲ
δὴ παίδων ὧν μὴ νομίζετε μηδ' ἂν μελλήσας, ἀλλὰ κἂν
ὁτιοῦν παθὼν πρότερον, εἰ δ' ἄρ' ἀναγκαῖον, ὀμνύων
ὡς νόμιμον, κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας,
ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν παίδων ὀμνύντος καὶ
διὰ τοῦ πυρός. ἐγὼ τοίνυν ὁ δικαιότερόν σου πιστευ-
θεὶς ἂν κατὰ πάντ' ὦ Κόνων, ἠθέλησ' ὀμόσαι ταυτί,
οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην, ὧν ἠδίκηκα, ὁτιοῦν
ποιῶν, ὥσπερ σύ, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ ὑπὲρ
τοῦ μὴ προσυβρισθῆναι, ὡς οὐ κατεπιορκησόμενος τὸ
πρᾶγμα. λέγε τὴν πρόκλησιν.*

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

41 *Ταῦτ' ἐγὼ καὶ τότ' ἠθέλησα ὀμόσαι, καὶ νῦν ὀμνύω
τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἅπαντας καὶ ἁπάσας ὑμῶν*

*εἵνεκ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῶν περιεστηκότων, ἦ
μὴν παθὼν ὑπὸ Κόνωνος ταῦθ' ὧν δικάζομαι, καὶ* 1270
*λαβὼν πληγάς, καὶ τὸ χεῖλος διακοπεὶς οὕτως ὥστε
καὶ ῥαφῆναι, καὶ ὑβρισθεὶς τὴν δίκην διώκειν. καὶ
εἰ μὲν εὐορκῶ, πολλά μοι γένοιτο κἀγαθὰ καὶ μηδέ-
ποτ' αὖθις τοιοῦτο μηδὲν πάθοιμι, εἰ δ' ἐπιορκῶ,
ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτὸς καὶ εἴ τί μοι ἔστιν ἢ μέλλει
ἔσεσθαι. ἀλλ' οὐκ ἐπιορκῶ, οὐδ' ἂν Κόνων διαρραγῇ.*
42 *ἄξιον τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί, πάνθ' ὅσ' ἐστὶ
δίκαι' ἐπιδείξαντος ἐμοῦ καὶ πίστιν προσθέντος ὑμῖν,
ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἕκαστος παθὼν τὸν πεποιηκότ' ἐμίσει,
οὕτως ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κόνωνα τουτονὶ τὴν ὀργὴν
ἔχειν, καὶ μὴ νομίζειν ἴδιον τῶν τοιούτων μηδέν, ὃ
κἂν ἄλλῳ τυχὸν συμβαίη, ἀλλ' ἐφ' ὅτου ποτ' ἂν
συμβῇ, βοηθεῖν καὶ τὰ δίκαι' ἀποδιδόναι, καὶ μισεῖν
τοὺς πρὸ μὲν τῶν ἁμαρτημάτων θρασεῖς καὶ προπετεῖς,
ἐν δὲ τῷ δίκην ὑπέχειν ἀναισχύντους καὶ πονηρούς,
καὶ μήτε δόξης μήτ' ἔθους μήτ' ἄλλου μηδενὸς φρον-*
43 *τίζοντας πρὸς τὸ μὴ δοῦναι δίκην. ἀλλὰ δεήσεται
Κόνων καὶ κλαήσει. σκοπεῖτε δὴ πότερός ἐστιν ἐλει-
νότερος, ὁ πεπονθὼς οἷ' ἐγὼ πέπονθ' ὑπὸ τούτου, εἰ
προσυβρισθεὶς ἄπειμι καὶ δίκης μὴ τυχών, ἢ Κόνων,
εἰ δώσει δίκην; πότερον δ' ὑμῶν ἑκάστῳ συμφέρει,
ἐξεῖναι τύπτειν καὶ ὑβρίζειν ἢ μή; ἐγὼ μὲν οἶμαι μή.
οὐκοῦν, ἂν μὲν ἀφιῆτ', ἔσονται πολλοί, ἐὰν δὲ κολά-
ζητ', ἐλάττους.*

44 *Πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιμ' ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὡς
ἡμεῖς χρήσιμοι, καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ πατήρ, ἕως ἔζη, καὶ
τριηραρχοῦντες καὶ στρατευόμενοι καὶ τὸ προσταττό-
μενον ποιοῦντες, καὶ ὡς οὐδὲν οὔθ' οὗτος οὔτε τῶν* 1271
τούτου οὐδείς· ἀλλ' οὔτε τὸ ὕδωρ ἱκανόν, οὔτε νῦν

περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστίν. εἰ γὰρ δὴ ὁμολογουμένως ἔτι τούτων καὶ ἀχρηστοτέροις καὶ πονηροτέροις ἡμῖν εἶναι συνέβαινεν, οὐ τυπτητέοι, οὐδ' ὑβριστέοι δήπουθέν ἐσμεν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

LV.

ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΒΛΑΒΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Καλλικλῆς, πρὸς ὃν ὁ λόγος, καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνου διωκόμενος γείτονες ἦσαν ἐν χωρίῳ, ὁδῷ μέσῃ διειργόμενοι. δυσομβρίας δὲ συμβάσης, εἰς τὸ Καλλικλέους χωρίον ὕδωρ ἐμπεσὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ κατελυμήνατο. ἐπὶ τούτῳ διώκει βλάβης τὸν γείτονα· εἶναι γάρ φησιν ἐν τῷ Τεισίου χωρίῳ χαράδραν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ ποιηθεῖσαν, ἣν ἀποικοδομηθεῖσαν νῦν αἰτίαν ἑαυτῷ βλάβης γενέσθαι. ὁ δὲ τοῦ Τεισίου παῖς πρῶτον μὲν παλαιὸν καὶ οὐ δι' ἑαυτοῦ τὸ ἔργον δείκνυσι· ζῶντος γὰρ ἔτι καὶ τοῦ Καλλικλέους πατρὸς ἀποικοδομηθῆναι τὴν χαράδραν φησὶν ὑπὸ τοῦ Τεισίου· ἔπειτα συνίστησιν ὡς οὐδὲ χαράδρα τις, ἀλλὰ χωρίον ἐστί. διασύρει δὲ καὶ τὴν συμβᾶσαν τῷ Καλλικλεῖ βλάβην ὡς μικρὰν καὶ οὐκ ἀξίαν τηλικαύτης δίκης, καὶ τὸ ὅλον ἠδικῆσθαι μὲν οὐδέν φησι τὸν Καλλικλέα, ἐπιθυμεῖν δὲ τῶν χωρίων τῶν ἑαυτοῦ καὶ διὰ τοῦτο συκοφαντίας μηχανᾶσθαι πάσας.

Οὐκ ἦν ἄρ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χαλεπώτερον οὐδέν, 1272
ἢ γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὅπερ ἐμοὶ

νυνὶ συμβέβηκεν. ἐπιθυμήσας γὰρ τῶν χωρίων μου
Καλλικλῆς οὕτω διατέθηκέ με συκοφαντῶν, ὥστε πρῶ-
τον μὲν τὸν ἀνεψιὸν τὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν ἀμφι-
2 σβητεῖν μοι τῶν χωρίων, ἐξελεγχθεὶς δὲ φανερῶς καὶ
περιγενομένου μου τῆς τούτων σκευωρίας, πάλιν δύο
δίκας ἐρήμους μου κατεδιῃτήσατο, τὴν μὲν αὐτὸς χιλίων
δραχμῶν, τὴν δὲ τὸν ἀδελφὸν τουτονὶ πείσας Καλλι-
κράτην. δέομαι δὴ πάντων ὑμῶν ἀκοῦσαί μου καὶ
προσέχειν τὸν νοῦν, οὐχ ὡς αὐτὸς δυνησόμενος εἰπεῖν,
ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καταμάθητε,
ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι.
3 Ἓν μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ἅπαντας τοὺς
τούτων λόγους παρέχομαι δίκαιον. τὸ γὰρ χωρίον
τοῦτο περιῳκοδόμησεν ὁ πατὴρ μικροῦ δεῖν πρὶν ἐμὲ
γενέσθαι, ζῶντος μὲν ἔτι Καλλιππίδου τοῦ τούτων
πατρὸς καὶ γειτνιῶντος, ὃς ἀκριβέστερον ᾔδει δήπου
τούτων, ὄντος δὲ Καλλικλέους ἀνδρὸς ἤδη καὶ ἐπιδη-
4 μοῦντος Ἀθήνησιν. καὶ πλέον μὲν ἢ πεντεκαίδεκ' ἔτη
τοῦ πατρὸς ἐπιβιόντος, οὐκ ἐλάττω δὲ τοῦ τούτων
πατρὸς [Καλλιππίδου], ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν ἅπασιν
οὔτ' ἐγκαλῶν οὐδεὶς πώποτ' ἦλθεν οὔτε μεμφόμενος
(καίτοι δῆλον ὅτι καὶ τόθ' ὕδατα πολλάκις ἐγένετο),
οὐδ' ἐκώλυσεν ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ ἠδίκει τινὰ περιοικοδο- 1273
μῶν ὁ πατὴρ τὸ χωρίον, ἀλλ' οὐδ' ἀπηγόρευσεν οὐδὲ
5 διεμαρτύρατο. καίτοι ὦ Καλλίκλεις ἐξῆν δήπου τόθ'
ὑμῖν, ὁρῶσιν ἀποικοδομουμένην τὴν χαράδραν, ἐλθοῦ-
σιν εὐθὺς ἀγανακτεῖν καὶ λέγειν πρὸς τὸν πατέρα
'Τεισία, τί ταῦτα ποιεῖς; ἀποικοδομεῖς τὴν χαράδραν;
εἶτ' ἐμπεσεῖται τὸ ὕδωρ εἰς τὸ χωρίον τὸ ἡμέτερον',
ἵν' εἰ μὲν ἐβούλετο παύσασθαι, μηδὲν ἡμῖν ἦν δυσ-
χερὲς πρὸς ἀλλήλους, εἰ δ' ὠλιγώρησε καὶ συνέβη

τι τοιοῦτον, μάρτυσιν εἶχες τοῖς τότε παραγενομένοις
6 χρήσασθαι. καὶ νὴ Δί' ἐπιδεῖξαί γέ σ' ἔδει πᾶσιν
ἀνθρώποις χαράδραν οὖσαν, ἵνα μὴ λόγῳ μόνον, ὥσπερ
νῦν, ἀλλ' ἔργῳ τὸν πατέρ' ἀδικοῦντ' ἀπέφαινες. τού-
των τοίνυν οὐδὲν πώποτ' οὐδεὶς ποιεῖν ἠξίωσεν. οὐ
γὰρ ἂν οὔτ' ἐρήμην, ὥσπερ ἐμοῦ νυνὶ, κατεδιῃτήσασθε,
7 οὔτε πλέον ἂν ἦν ὑμῖν συκοφαντοῦσιν οὐδέν, ἀλλ' εἰ
ἠνέγκατε τότε μάρτυρα καὶ ἐπεμαρτύρασθε, νῦν ἀπέ-
φαινεν ἂν ἐκεῖνος εἰδὼς ἀκριβῶς ὅπως εἶχεν ἕκαστα
τούτων, καὶ τοὺς ῥᾳδίως τούτους μαρτυροῦντας ἐξή-
λεγχεν. ἀνθρώπου δ' οἶμαι τηλικούτου καὶ ἀπείρου
[τῶν] πραγμάτων ἅπαντες καταπεφρονήκατέ μου. ἀλλ'
ἐγὼ πρὸς ἅπαντας τούτους ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς
αὐτῶν πράξεις ἰσχυροτάτας μαρτυρίας παρέχομαι. διὰ
τί γὰρ οὐδεὶς οὔτ' ἐπεμαρτύρατ' οὔτ' ἐνεκάλεσεν, ἀλλ'
οὐδ' ἐμέμψατο πώποτε, ἀλλ' ἐξήρκει ταῦτ' αὐτοῖς ἠδι-
κημένοις περιορᾶν;

8 Ἐγὼ τοίνυν ἱκανὰ μὲν ἡγοῦμαι καὶ ταῦτ' εἶναι 1274
πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν· ἵνα δ' εἰδῆτ' ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς οὔθ' ὁ πατὴρ οὐ-
δὲν ἠδίκει περιοικοδομῶν τὸ χωρίον οὗτοί τε κατεψευ-
σμένοι πάντ' εἰσὶν ἡμῶν, ἔτι σαφέστερον ὑμᾶς πειρά-
σομαι διδάσκειν. τὸ μὲν γὰρ χωρίον ὁμολογεῖται καὶ
9 παρ' αὐτῶν τούτων ἡμέτερον ἴδιον εἶναι· τούτου δ'
ὑπάρχοντος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μάλιστα μὲν ᾔδειτ' ἂν
ἰδόντες τὸ χωρίον ὅτι συκοφαντοῦμαι. διὸ καὶ τοῖς
εἰδόσιν ἐπιτρέπειν ἐβουλόμην ἐγὼ, τοῖς ἴσοις. ἀλλ' οὐχ
οὗτοι, καθάπερ νυνὶ λέγειν ἐπιχειροῦσι· δῆλον δ' ὑμῖν
καὶ τοῦτ' αὐτίκ' ἔσται πᾶσιν. ἀλλὰ προσέχετ' ὦ ἄν-
10 δρες Ἀθηναῖοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν τὸν νοῦν. τοῦ γὰρ
χωρίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τοῦ τούτων τὸ μέσον ὁδός ἐστιν,

ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ τοῖς χωρίοις, τὸ καταρ-
ρέον ὕδωρ τῇ μὲν εἰς τὴν ὁδὸν, τῇ δ' εἰς τὰ χωρία
συμβαίνει φέρεσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῦτο τὸ εἰσπῖπτον
εἰς τὴν ὁδόν, ᾗ μὲν ἂν εὐοδῇ, φέρεται κάτω κατὰ
τὴν ὁδόν, ᾗ δ' ἂν ἐνστῇ τι, τηνικαῦτα τοῦτ' εἰς τὰ
11 χωρί' ὑπεραίρειν ἀναγκαῖον ἤδη. καὶ δὴ καὶ κατὰ
τοῦτο τὸ χωρίον ὦ ἄνδρες δικασταὶ γενομένης ἐπομ-
βρίας συνέβη τὸ ὕδωρ ἐμβαλεῖν· ἀμεληθὲν δ' οὔπω
τοῦ πατρὸς ἔχοντος αὐτό, ἀλλ' ἀνθρώπου δυσχεραί-
νοντος ὅλως τοῖς τόποις καὶ μᾶλλον ἀστικοῦ, δὶς
καὶ τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ τά τε χωρί' ἐλυμήνατο
καὶ μᾶλλον ὡδοποίει. διὸ δὴ ταῦθ' ὁ πατὴρ ὁρῶν,
ὡς ἐγὼ τῶν εἰδότων ἀκούω, καὶ τῶν γειτόνων ἐπι-
νεμόντων ἅμα καὶ βαδιζόντων διὰ τοῦ χωρίου, τὴν
12 αἱμασιὰν περιῳκοδόμησε ταύτην. καὶ ὡς ταῦτ' ἀλη-
θῆ λέγω, παρέξομαι μὲν καὶ μάρτυρας ὑμῖν τοὺς 1275
εἰδότας, πολὺ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν μαρτύρων
ἰσχυρότερα τεκμήρια. Καλλικλῆς μὲν γάρ φησι τὴν
χαράδραν ἀποικοδομήσαντα βλάπτειν μ' αὐτόν· ἐγὼ
δ' ἀποδείξω χωρίον ὂν τοῦτ', ἀλλ' οὐ χαράδραν.
13 εἰ μὲν οὖν μὴ συνεχωρεῖθ' ἡμέτερον ἴδιον εἶναι,
τάχ' ἂν τοῦτ' ἠδικοῦμεν, εἴ τι τῶν δημοσίων ᾠκο-
δομοῦμεν· νῦν δ' οὔτε τοῦτ' ἀμφισβητοῦσιν, ἔστι
τ' ἐν τῷ χωρίῳ δένδρα πεφυτευμένα, ἄμπελοι καὶ
συκαῖ. καίτοι τίς ἂν ἐν χαράδρᾳ ταῦτα φυτεύειν
ἀξιώσειεν; οὐδείς γε. τίς δὲ πάλιν τοὺς αὑτοῦ προ-
14 γόνους θάπτειν; οὐδὲ τοῦτ' οἶμαι. ταῦτα τοίνυν ἀμ-
φότερ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ συμβέβηκεν· καὶ γὰρ τὰ
δένδρα πεφύτευται πρότερον ἢ τὸν πατέρα περιοι-
κοδομῆσαι τὴν αἱμασιάν, καὶ τὰ μνήματα παλαιὰ
καὶ πρὶν ἡμᾶς κτήσασθαι τὸ χωρίον γεγενημέν'

ἐστίν. καίτοι τούτων ὑπαρχόντων τίς ἂν ἔτι λόγος ἰσχυρότερος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γένοιτο; τὰ γὰρ ἔργα φανερῶς ἐξελέγχει. καί μοι λαβὲ πάσας νυνὶ τὰς μαρτυρίας, καὶ λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

15 Ἀκούετ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν μαρτυριῶν. ἆρ' ὑμῖν δοκοῦσι διαρρήδην μαρτυρεῖν, καὶ χωρίον εἶναι δένδρων μεστὸν καὶ μνήματ' ἔχειν τινὰ καὶ τἄλλ' ἅπερ καὶ τοῖς πλείστοις χωρίοις συμβέβηκεν, καὶ πάλιν ὅτι περιῳκοδομήθη τὸ χωρίον ζῶντος μὲν ἔτι τοῦ τούτων πατρός, οὐκ ἀμφισβητούντων δ' οὔτε τούτων οὔτ' ἄλλου τῶν γειτόνων οὐδενός;

16 Ἄξιον δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ὧν εἴρηκε Καλλικλῆς ἀκοῦσαι. καὶ σκέψασθε πρῶτον 1276
μέν, εἴ τις ὑμῶν ἑόρακεν ἢ ἀκήκοε πώποτε παρ' ὁδὸν
χαράδραν οὖσαν. οἶμαι γὰρ ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ μηδε-
μίαν εἶναι· τοῦ γὰρ ἕνεκ' ἄν, ὃ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δημο-
σίας ἔμελλε βαδιεῖσθαι φερόμενον, τούτῳ διὰ τῶν
17 ἰδίων χωρίων χαράδραν ἐποίησέ τις; ἔπειτα τίς ἂν
ὑμῶν εἴτ' ἐν ἀγρῷ νὴ Δί' εἴτ' ἐν ἄστει τὸ διὰ τῆς
ὁδοῦ ῥέον ὕδωρ εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν οἰκίαν δέξαιτ'
ἂν [αὑτοῦ]; ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοὐναντίον, κἂν βιάσηταί
ποτ', ἀποφράττειν ἅπαντες καὶ παροικοδομεῖν εἰώθα-
μεν; οὗτος τοίνυν ἀξιοῖ μ' ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ
εἰσδεξάμενον εἰς τὸ ἐμαυτοῦ χωρίον, ὅταν τὸ τούτου
παραλλάξῃ χωρίον, πάλιν εἰς τὴν ὁδὸν ἐξαγαγεῖν. οὐ-
κοῦν πάλιν ὁ μετὰ τοῦτόν μοι γεωργῶν τῶν γειτόνων
ἐγκαλεῖ· τὸ γὰρ ὑπὲρ τούτου δίκαιον δῆλον ὅτι κά-
18 κείνοις ὑπάρξει πᾶσι λέγειν. ἀλλὰ μὴν εἴ γ' εἰς τὴν
ὁδὸν ὀκνήσω τὸ ὕδωρ ἐξάγειν, ἦ που σφόδρα θαρ-

*ρῶν εἰς τὸ τοῦ πλησίον χωρίον ἀφιείην ἄν. ὅπου γὰρ
ἀτιμήτους φεύγω δίκας διότι τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ ῥέον
ὕδωρ εἰς τὸ τούτου χωρίον διέπεσε, τί πείσομαι πρὸς
Διὸς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοὐμοῦ τοῦ ὕδατος
εἰσπεσόντος βλαπτομένων; ὅπου δὲ μήτ' εἰς τὴν ὁδὸν
μήτ' εἰς τὰ χωρί' ἀφιέναι μοι τὸ ὕδωρ ἔξεσται δεξα-
μένῳ, τί λοιπὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς θεῶν; οὐ
γὰρ ἐκπιεῖν γε δήπου με Καλλικλῆς αὐτὸ προσαναγ-*
19 *κάσει. ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάσχων ὑπὸ τούτων καὶ πόλλ'
ἕτερα καὶ δεινά, μὴ ὅτι δίκην λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ προσοφλεῖν
ἀγαπήσαιμ' ἄν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ* 1277
*χαράδρα πάλιν ὑποδεχομένη, τάχ' ἂν ἠδίκουν ἐγὼ μὴ
δεχόμενος, ὥσπερ ἀν' ἕτερ' ἄττα τῶν χωρίων εἰσὶν
ὁμολογούμεναι χαράδραι· καὶ ταύταις δέχονται μὲν
οἱ πρῶτοι, καθάπερ τοὺς ἐκ τῶν οἰκιῶν χειμάρρους,
παρὰ τούτων δ' ἕτεροι παραλαμβάνουσιν ὡσαύτως·
ταύτῃ δ' οὔτε παραδίδωσιν οὐδεὶς οὔτε παρ' ἐμοῦ*
20 *παραλαμβάνει. πῶς ἂν οὖν εἴη τοῦτο χαράδρα; τὸ
δ' εἰσπεσὸν ὕδωρ ἔβλαψε μὲν οἶμαι πολλάκις ἤδη
πολλοὺς μὴ φυλαξαμένους, ἔβλαψε δὲ καὶ νῦν τοῦτον.
ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, εἰ Καλλικλῆς μὲν εἰς
τὸ χωρίον εἰσπεσόντος τοῦ ὕδατος ἁμαξιαίους λίθους
προσκομίσας ἀποικοδομεῖ, τοῦ δὲ πατρὸς, ὅτι τοῦτο
παθόντος τοῦ χωρίου περιῳκοδόμησεν, ὡς ἀδικοῦν-
τος ἐμοὶ βλάβης εἴληχε δίκην. καίτοι εἰ ὅσοι κακῶς
πεπόνθασιν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ταύτῃ ῥεόντων ἐμοὶ
λήξονται δίκας, οὐδὲ πολλαπλάσια γενόμενα τὰ ὄντ'*
21 *ἐξαρκέσειεν ἄν μοι. τοσοῦτον τοίνυν διαφέρουσιν οὗ-
τοι τῶν ἄλλων, ὥστε πεπονθότες μὲν οὐδὲν, ὡς αὐτίχ'
ὑμῖν ἐγὼ σαφῶς ἐπιδείξω, πολλῶν δὲ πολλὰ καὶ με-
γάλα βεβλαμμένων, μόνοι δικάζεσθαι τετολμήκασιν*

οὗτοί μοι. καίτοι πᾶσι μᾶλλον ἐνεχώρει τοῦτο πράτ-
τειν. οὗτοι μὲν γάρ, εἴ καί τι πεπόνθασιν, αὐτοὶ δι'
αὑτοὺς βεβλαμμένοι συκοφαντοῦσιν· ἐκεῖνοι δ', εἰ
καὶ μηδὲν ἄλλο, τοιαύτην γ' οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχου-
σιν. ἀλλ' ἵνα μὴ πάνθ' ἅμα συνταράξας λέγω, λαβέ
μοι τὰς τῶν γειτόνων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

22 Οὐκοῦν δεινὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτους μὲν
μηδὲν ἐγκαλεῖν μοι τοσαῦτα βεβλαμμένους, μηδ' ἄλλον
μηδένα τῶν ἠτυχηκότων, ἀλλὰ τὴν τύχην στέργειν, 1278
τουτονὶ δὲ συκοφαντεῖν; ὃν ὅτι μὲν αὐτὸς ἐξημάρ-
τηκε, πρῶτον μὲν τὴν ὁδὸν στενοτέραν ποιήσας, ἐξα-
γαγὼν ἔξω τὴν αἱμασιάν, ἵνα τὰ δένδρα τῆς ὁδοῦ
ποιήσειεν εἴσω, ἔπειτα δὲ τὸν χλῆδον ἐκβαλὼν εἰς
τὴν ὁδόν, ἐξ ὧν ὑψηλοτέραν τὴν αὐτὴν καὶ στενο-
τέραν πεποιῆσθαι συμβέβηκεν, ἐκ τῶν μαρτυριῶν αὐ-
23 τίκ' εἴσεσθε σαφέστερον, ὅτι δ' οὐδὲν ἀπολωλεκὼς
οὐδὲ καταβεβλαμμένος ἄξιον λόγου τηλικαύτην μοι
δίκην εἴληχε, τοῦθ' ὑμᾶς ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.
τῆς γὰρ μητρὸς τῆς ἐμῆς χρωμένης τῇ τούτων μητρὶ
πρὶν τούτους ἐπιχειρῆσαί με συκοφαντεῖν, καὶ πρὸς
ἀλλήλας ἀφικνουμένων, οἷον εἰκὸς ἅμα μὲν ἀμφο-
τέρων οἰκουσῶν ἐν ἀγρῷ καὶ γειτνιωσῶν, ἅμα δὲ
24 τῶν ἀνδρῶν χρωμένων ἀλλήλοις ἕως ἔζων, ἐλθούσης
δὲ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὡς τὴν τούτων καὶ ἀποδυρο-
μένης ἐκείνης τὰ συμβάντα καὶ δεικνυούσης, οὕτως
ἐπυθόμεθα πάνθ' ἡμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταί· καὶ λέγω
μὲν ἅπερ ἤκουσα τῆς μητρός, οὕτω μοι πολλὰ κἀγαθὰ
γένοιτο, εἰ δὲ ψεύδομαι, τἀναντία τούτων· ἦ μὴν
ὁρᾶν καὶ τῆς τούτων μητρὸς ἀκούειν ἔφη, κριθῶν

*μὲν βρεχθῆναι, καὶ ξηραινομένους ἰδεῖν αὐτήν, μηδὲ
τρεῖς μεδίμνους, ἀλεύρων δ' ὡς ἡμιμέδιμνον· ἐλαίου
δ' ἀποκλιθῆναι μὲν κεράμιον φάσκειν, οὐ μέντοι
25 παθεῖν γ' οὐδέν. τοσαῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὰ συμ-
βάντ' ἦν τούτοις, ἀνθ' ὧν ἐγὼ χιλίων δραχμῶν δί-
κην ἀτίμητον φεύγω. οὐ γὰρ δὴ τειχίον γ' εἰ πα-
λαιὸν ἐπῳκοδόμησεν, ἐμοὶ καὶ τοῦτο λογιστέον ἐστίν,
ὃ μήτ' ἔπεσε μήτ' ἄλλο δεινὸν μηδὲν ἔπαθεν. ὥστ'* 1279
*εἰ συνεχώρουν αὐτοῖς ἁπάντων αἴτιος εἶναι τῶν συμ-
26 βεβηκότων, τά γε βρεχθέντα ταῦτ' ἦν. ὁπότε δὲ
μήτ' ἐξ ἀρχῆς ὁ πατὴρ ἠδίκει τὸ χωρίον περιοικο-
δομῶν, μήθ' οὗτοι πώποτ' ἐνεκάλεσαν τοσούτου χρό-
νου διελθόντος, οἵ τ' ἄλλοι πολλὰ καὶ δεινὰ πε-
πονθότες μηδὲν μᾶλλον ἐγκαλοῦσιν ἐμοί, πάντες θ'
ὑμεῖς τὸ ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ τὸ ἐκ τῶν χωρίων ὕδωρ
εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν εἰώθατε, ἀλλ' οὐ μὰ Δί' εἴσω
τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ δέχεσθαι, τί δεῖ πλείω λέγειν; οὐδὲ
γὰρ ἐκ τούτων ἄδηλον ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι,
27 οὔτ' ἀδικῶν οὐδὲν οὔτε βεβλαμμένων ἅ φασιν. ἵνα
δ' εἰδῆθ' ὅτι καὶ τὸν χλῆδον εἰς τὴν ὁδὸν ἐκβεβλή-
κασι, καὶ τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες στενοτέραν τὴν
ὁδὸν πεποιήκασιν, ἔτι δ' ὡς ὅρκον ἐδίδουν ἐγὼ
τῇ τούτων μητρί, καὶ τὴν ἐμαυτοῦ τὸν αὐτὸν ὀμό-
σαι προὐκαλούμην, λαβέ μοι τάς τε μαρτυρίας καὶ
τὴν πρόκλησιν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

28 *Εἶτα τούτων ἀναισχυντότεροι γένοιντ' ἂν ἄνθρω-
ποι, ἢ περιφανέστερον συκοφαντοῦντες, οἵτινες αὐτοὶ
τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες καὶ τὴν ὁδὸν ἀνακεχω-
κότες ἑτέροις βλάβης δικάζονται, καὶ ταῦτα χιλίων*

δραχμῶν ἀτίμητον, οἵ γ' οὐδὲ πεντήκοντα δραχμῶν
τὸ παράπαν ἅπαντ' ἀπολωλέκασι; καίτοι σκοπεῖτ' ὦ
ἄνδρες δικασταί, πόσους ὑπὸ τῶν ὑδάτων ἐν τοῖς
ἀγροῖς βεβλάφθαι συμβέβηκε, τὰ μὲν Ἐλευσῖνι, τὰ δ'
ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις. ἀλλ' οὐ δήπου τούτων, ὦ γῆ
καὶ θεοὶ, παρὰ τῶν γειτόνων ἕκαστος ἀξιώσει τὰς
29 βλάβας κομίζεσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν, ὃν προσῆκεν ἀγα-
νακτεῖν τῆς ὁδοῦ στενοτέρας γεγενημένης καὶ μετεω-
ροτέρας, ἡσυχίαν ἔχω· τούτοις δὲ τοσοῦτον περίεστιν
ὡς ἔοικεν, ὥστε τοὺς ἠδικημένους πρὸς συκοφαν- 1280
τοῦσιν. καίτοι ὦ Καλλίκλεις εἰ καὶ ὑμῖν περιοικοδο-
μεῖν ἔξεστι τὸ ὑμέτερον αὐτῶν χωρίον, καὶ ἡμῖν
δήπου τὸ ἡμέτερον ἐξῆν. εἰ δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἠδίκει
περιοικοδομῶν ὑμᾶς, καὶ νῦν ὑμεῖς μ' ἀδικεῖτε πε-
30 ριοικοδομοῦντες οὕτως· δῆλον γὰρ ὅτι μεγάλοις λίθοις
ἀποικοδομηθέντος πάλιν τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἐμὸν ἥξει
χωρίον, εἶθ' ὅταν τύχῃ καταβαλεῖ τὴν αἱμασιὰν ἀπροσ-
δοκήτως. ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ἐγκαλῶ τούτοις ἐγὼ
διὰ τοῦτο, ἀλλὰ στέρξω τὴν τύχην καὶ τἀμαυτοῦ
φυλάττειν πειράσομαι. καὶ γὰρ τοῦτον φράττοντα
μὲν τὰ ἑαυτοῦ σωφρονεῖν ἡγοῦμαι, δικαζόμενον δέ
μοι πονηρότατόν τ' εἶναι καὶ διεφθαρμένον ὑπὸ νόσου
νομίζω.

31 Μὴ θαυμάζετε δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὴν τούτου
προθυμίαν, μηδ' εἰ τὰ ψευδῆ κατηγορεῖν νῦν τετόλ-
μηκεν. καὶ γὰρ καὶ πρότερον πείσας τὸν ἀνεψιὸν
ἀμφισβητεῖν μοι τοῦ χωρίου, συνθήκας οὐ γενομένας
ἀπήνεγκε, καὶ νῦν αὐτὸς ἐρήμην καταδεδιῄτηται τοι-
αύτην ἑτέραν δίκην, Κάλλαρον ἐπιγραψάμενος τῶν
ἐμῶν δούλων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ τοῦθ'
εὕρηνται σόφισμα· Καλλάρῳ τὴν αὐτὴν δίκην δικά-

32 ζονται. καίτοι τίς ἂν οἰκέτης τὸ τοῦ δεσπότου χωρίον
περιοικοδομήσειε μὴ προστάξαντος τοῦ δεσπότου; Καλ-
λάρῳ δ' ἕτερον ἐγκαλεῖν οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ ὧν ὁ
πατὴρ πλέον ἢ πεντεκαίδεκ' ἔτη φράξας ἐπεβίω δικά-
ζονται. κἂν μὲν ἐγὼ τῶν χωρίων ἀποστῶ τούτοις
ἀποδόμενος ἢ πρὸς ἕτερα χωρία ἀλλαξάμενος, οὐδὲν
ἀδικεῖ Κάλλαρος· ἂν δ' ἐγὼ μὴ βούλωμαι τἀμαυτοῦ 1281
τούτοις προέσθαι, πάντα τὰ δεινόταθ' ὑπὸ Καλλάρου
πάσχουσιν οὗτοι, καὶ ζητοῦσι καὶ διαιτητὴν ὅστις
αὐτοῖς τὰ χωρία προσκαταγνώσεται, καὶ διαλύσεις
33 τοιαύτας ἐξ ὧν τὰ χωρί' ἕξουσιν. εἰ μὲν οὖν ὦ
ἄνδρες δικασταὶ τοὺς ἐπιβουλεύοντας καὶ συκοφαν-
τοῦντας δεῖ πλέον ἔχειν, οὐδὲν ἂν ὄφελος εἴη τῶν
εἰρημένων· εἰ δ' ὑμεῖς τοὺς μὲν τοιούτους μισεῖτε,
τὰ δὲ δίκαια ψηφίζεσθε, μήτ' ἀπολωλεκότος Καλλι-
κλέους μηδὲν μήτ' ἠδικημένου μήθ' ὑπὸ Καλλάρου
μήθ' ὑπὸ τοῦ πατρός, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν.
34 ἵνα δ' εἰδῆθ' ὅτι καὶ πρότερον ἐπιβουλεύων μου τοῖς
χωρίοις τὸν ἀνεψιὸν κατεσκεύασε, καὶ νῦν ἑτέραν αὐ-
τὸς κατεδιῃτήσατο Καλλάρου τοιαύτην δίκην, ἐπηρεά-
ζων ἐμοὶ διότι τὸν ἄνθρωπον περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι,
καὶ Καλλάρῳ πάλιν εἴληχεν ἑτέραν, ἁπάντων ὑμῖν
ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

35 Μὴ οὖν πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ
προῆσθέ με τούτοις μηδὲν ἀδικοῦντα. οὐ γὰρ τῆς
ζημίας τοσοῦτόν τί μοι μέλει, χαλεπὸν ὂν πᾶσι τοῖς
μικρὰν οὐσίαν ἔχουσιν· ἀλλ' ἐκβάλλουσιν ὅλως ἐκ
τοῦ δήμου μ' ἐλαύνοντες καὶ συκοφαντοῦντες. ὅτι δ'
οὐκ ἀδικοῦμεν οὐδέν, ἕτοιμοι μὲν ἦμεν ἐπιτρέπειν

τοῖς εἰδόσιν, τοῖς ἴσοις καὶ κοινοῖς, ἕτοιμοι δ' ὀμνύναι τὸν νόμιμον ὅρκον· ταῦτα γὰρ φόμεθ' ἰσχυρότατ' ἂν παρασχέσθαι τοῖς αὐτοῖς ὑμῖν ὀμωμοκόσιν. καί μοι λαβὲ τήν τε πρόκλησιν καὶ τὰς ὑπολοίπους ἔτι μαρτυρίας.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

LVI.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ. 1282

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δαρεῖος καὶ Πάμφιλος Διονυσοδώρῳ δανείζουσι τρισχιλίας δραχμάς, ἐπὶ τῷ πλεῦσαι αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον κἀκεῖθεν αὖθις Ἀθήναζε, καὶ λαμβάνουσι μὲν ὑποθήκην τὴν ναῦν, διομολογοῦνται δὲ καὶ τόκους, ὅσους ὤφειλον Ἀθήναζε καταπλεύσαντος Διονυσοδώρου κομίσασθαι. Διονυσόδωρος δ' ἀναπλέων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, τῇ Ῥόδῳ προσσχών, ἐκεῖ τὸν γόμον ἐξέθετο, ὡς μὲν αὐτός φησι, διὰ τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν καὶ εἶναι σαθράν, ὡς δὲ Δαρεῖος λέγει, διὰ τὸ πυθέσθαι τὸν σῖτον Ἀθήνησιν εὔωνον ὄντα· τὴν γὰρ ναῦν σῴαν
2 *ὑπάρχειν φησὶ καὶ πλεῖν ἔτι καὶ νῦν. οἱ μὲν οὖν δανείσαντες καὶ κατηγοροῦσι τοῦ Διονυσοδώρου παραβεβηκέναι τὴν συγγραφήν, διότι τὴν ὑποθήκην, τουτέστι τὴν ναῦν, οὐ παρέσχεν ἐμφανῆ, καὶ ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν τοὺς ὁμολογηθέντας τόκους τελείους· ὁ δ' οὐ πάντας ἀποδιδόναι βούλεται, ἀλλὰ πρὸς λόγον τοῦ πλοῦ τοῦ πλευσθέντος.*

Κοινωνός εἰμι τοῦ δανείσματος τούτου ὦ ἄνδρες δικασταί. συμβαίνει δ' ἡμῖν τοῖς τὴν κατὰ θάλατταν ἐργασίαν προῃρημένοις καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἐγχειρί- 1283

ζουσιν ἑτέροις, ἐκεῖνο μὲν σαφῶς εἰδέναι, ὅτι ὁ δανει-
ζόμενος ἐν παντὶ προέχει ἡμῶν. λαβὼν γὰρ ἀργύριον
φανερὸν καὶ ὁμολογούμενον, ἐν γραμματειδίῳ δυοῖν
χαλκοῖν ἐωνημένῳ καὶ βυβλιδίῳ μικρῷ πάνυ τὴν ὁμο-
λογίαν καταλέλοιπε τοῦ ποιήσειν τὰ δίκαια. ἡμεῖς δ'
οὐ φαμὲν δώσειν, ἀλλ' εὐθὺς τῷ δανειζομένῳ δίδομεν
2 τὸ ἀργύριον. τῷ οὖν ποτὲ πιστεύοντες καὶ τί λαβόν-
τες τὸ βέβαιον προϊέμεθα; ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ
καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οἳ κελεύουσιν, ὅσα ἄν
τις ἑκὼν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, κύρια εἶναι. ἀλλά
μοι δοκεῖ οὔτε τῶν νόμων οὔτε συγγραφῆς οὐδεμιᾶς
ὄφελος εἶναι οὐδέν, ἂν ὁ λαμβάνων τὰ χρήματα μὴ
πάνυ δίκαιος ᾖ τὸν τρόπον, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ
3 ὑμᾶς δεδιὼς ἢ τὸν συμβαλόντ' αἰσχυνόμενος. ὧν
οὐδέτερον πρόσεστι Διονυσοδώρῳ τουτῳί, ἀλλ' εἰς το-
σοῦτον ἥκει τόλμης, ὥστε δανεισάμενος παρ' ἡμῶν
ἐπὶ τῇ νηὶ τρισχιλίας δραχμάς, ἐφ' ᾧ τε τὴν ναῦν
καταπλεῖν Ἀθήναζε, καὶ δέον ἡμᾶς ἐν τῇ πέρυσιν
ὥρᾳ κεκομίσθαι τὰ χρήματα, τὴν μὲν ναῦν εἰς Ῥόδον
κατεκόμισε καὶ τὸν γόμον ἐκεῖσ' ἐξελόμενος ἀπέδοτο
παρὰ τὴν συγγραφὴν καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους,
ἐκ δὲ τῆς Ῥόδου πάλιν ἀπέστειλε τὴν ναῦν εἰς Αἴγυ-
πτον κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον, ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθήνησι δανεί-
σασιν οὐδέπω καὶ νῦν οὔτε τὰ χρήματ' ἀποδίδωσιν
4 οὔτε τὸ ἐνέχυρον καθίστησιν εἰς τὸ ἐμφανές, ἀλλὰ
δεύτερον ἔτος τουτὶ καρπούμενος τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔχων
τό τε δάνειον καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ναῦν τὴν
ὑποκειμένην ἡμῖν, οὐδὲν ἧττον εἰσελήλυθε πρὸς ὑμᾶς,
δῆλον ὡς ζημιώσων ἡμᾶς τῇ ἐπωβελίᾳ καὶ καταθησό- 1284
μενος εἰς τὸ οἴκημα πρὸς τῷ ἀποστερεῖν τὰ χρήματα.
ὑμῶν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁμοίως ἁπάντων δεόμεθα

καὶ ἱκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν, ἂν δοκῶμεν ἀδικεῖσθαι. τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ συμβολαίου διεξελθεῖν ὑμῖν πρῶτον βούλομαι· οὕτω γὰρ καὶ ὑμεῖς ῥᾷστα παρακολουθήσετε.

5 Διονυσόδωρος γὰρ οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος προσελθόντες ἡμῖν πέρυσι τοῦ μεταγειτνιῶνος μηνός, ἔλεγον ὅτι βούλονται δανείσασθαι ἐπὶ τῇ νηί, ἐφ' ᾧ τε πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ῥόδον ἢ εἰς Ἀθήνας, διομολογησάμενοι τοὺς τόκους τοὺς εἰς ἑκάτερον τῶν
6 ἐμπορίων τούτων. ἀποκριναμένων δ' ἡμῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐκ ἂν δανείσαιμεν εἰς ἕτερον ἐμπόριον οὐδὲν ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, οὕτω προσομολογοῦσι πλεύσεσθαι δεῦρο, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανείζονται παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηὶ τρισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, καὶ συγγραφὴν ἐγράψανθ' ὑπὲρ τούτων. ἐν μὲν οὖν ταῖς συνθήκαις δανειστὴς ἐγράφη Πάμφιλος οὑτοσί· ἐγὼ δ' ἔξωθεν μετεῖχον αὐτῷ τοῦ δανείσματος. καὶ πρῶτον ὑμῖν ἀναγνώσεται αὐτὴν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

7 Κατὰ ταύτην τὴν συγγραφὴν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λαβόντες παρ' ἡμῶν τὰ χρήματα Διονυσόδωρός θ' οὑτοσὶ καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος, ἀπέστελλον τὴν ναῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐνθένδε. καὶ ὁ μὲν Παρμενίσκος ἐπέπλει ἐπὶ τῆς νεώς, οὑτοσὶ δ' αὐτοῦ κατέ- 1285
μενεν. ἦσαν γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μηδὲ ταῦτ' ἀγνοῆτε, ὑπηρέται καὶ συνεργοὶ πάντες οὗτοι Κλεομένους τοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἄρξαντος, ὃς ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν οὐκ ὀλίγα κακὰ εἰργάσατο τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν, μᾶλλον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου καὶ

8 αὐτὸς καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπέ-
στελλον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὰ χρήματα, οἱ δ' ἐπέπλεον
ταῖς ἐμπορίαις, οἱ δ' ἐνθάδε μένοντες διετίθεντο τὰ
ἀποστελλόμενα· εἶτα πρὸς τὰς καθεστηκυίας τιμὰς ἔπεμ-
πον γράμματα οἱ ἐπιδημοῦντες τοῖς ἀποδημοῦσιν, ἵν'
ἐὰν μὲν παρ' ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος, δεῦρο αὐτὸν
κομίσωσιν, ἐὰν δ' εὐωνότερος γένηται, εἰς ἄλλο τι
καταπλεύσωσιν ἐμπόριον. ὅθεν περ οὐχ ἥκιστ' ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ συνετιμήθη τὰ περὶ τὸν σῖτον ἐκ τῶν
9 τοιούτων ἐπιστολῶν καὶ συνεργιῶν. ὅτε μὲν οὖν ἐν-
θένδε ἀπέστελλον οὗτοι τὴν ναῦν, ἐπιεικῶς ἔντιμον
κατέλιπον τὸν σῖτον· διὸ καὶ ὑπέμειναν ἐν τῇ συγ-
γραφῇ γράψασθαι εἰς Ἀθήνας πλεῖν, εἰς δ' ἄλλο μηδὲν
ἐμπόριον. μετὰ δὲ ταῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ
ὁ Σικελικὸς κατάπλους ἐγένετο καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου
ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον καὶ ἡ ναῦς ἡ τούτων ἀνῆκτο εἰς
Αἴγυπτον, εὐθέως οὗτος ἀποστέλλει τιν' εἰς τὴν Ῥόδον
ἀπαγγελοῦντα τῷ Παρμενίσκῳ τῷ κοινωνῷ τἀνθένδε
[καθεστηκότα], ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι ἀναγκαῖον εἴη τῇ
10 νηὶ προσσχεῖν εἰς Ῥόδον. πέρας δ' οὖν, λαβὼν γὰρ
ὁ Παρμενίσκος ὁ τουτουὶ κοινωνὸς τὰ γράμματα τὰ
παρὰ τούτου ἀποσταλέντα, καὶ πυθόμενος τὰς τιμὰς
τὰς ἐνθάδε τοῦ σίτου καθεστηκυίας, ἐξαιρεῖται τὸν 1286
σῖτον ἐν τῇ Ῥόδῳ κἀκεῖ ἀποδίδοται, καταφρονήσαντες
μὲν τῆς συγγραφῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῶν ἐπιτι-
μίων, ἃ συνεγράψαντο αὐτοὶ οὗτοι καθ' αὑτῶν, ἐάν
τι παραβαίνωσι, καταφρονήσαντες δὲ τῶν νόμων τῶν
ὑμετέρων, οἳ κελεύουσι τοὺς ναυκλήρους καὶ τοὺς
ἐπιβάτας πλεῖν εἰς ὅ τι ἂν συνθῶνται ἐμπόριον, εἰ δὲ
11 μή, ταῖς μεγίσταις ζημίαις εἶναι ἐνόχους. καὶ ἡμεῖς
ἐπειδὴ τάχιστα ἐπυθόμεθα τὸ γεγονός, ἐκπεπληγμένοι

τῷ πράγματι προσῆμεν τούτῳ τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς, ἀγανακτοῦντες, οἷον εἰκὸς, καὶ ἐγκαλοῦντες, ὅτι διαρρήδην ἡμῶν διορισαμένων ἐν ταῖς συνθήκαις, ὅπως ἡ ναῦς μηδαμόσε καταπλεύσεται ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάντων τὸ ἀργύριον, ἡμᾶς μὲν ἐν ὑποψίᾳ καταλέλοιπε τοῖς βουλομένοις αἰτιᾶσθαι καὶ λέγειν, ὡς ἄρα καὶ ἡμεῖς κεκοινωνήκαμεν τῆς σιτηγίας τῆς εἰς τὴν Ῥόδον, αὐτοὶ δ' οὐδὲν μᾶλλον τὴν ναῦν ἥκουσι κατακομίζοντες εἰς τὸ
12 ὑμέτερον ἐμπόριον εἰς ὃ συνεγράψαντο. ἐπειδὴ δ' οὐδὲν ἐπεραίνομεν ὑπὲρ τῆς συγγραφῆς καὶ τῶν δικαίων διαλεγόμενοι, ἀλλὰ τό γε δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἠξιοῦμεν ἀπολαβεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὁμολογηθέντας. οὗτος δ' οὕτως ὑβριστικῶς ἐχρήσατο ἡμῖν, ὥστε τοὺς μὲν τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένους οὐκ ἔφη δώσειν· 'εἰ δὲ βούλεσθ'' ἔφη 'κομίζεσθαι τὸ πρὸς μέρος τοῦ πλοῦ τοῦ πεπλευσμένου, δώσω ὑμῖν' φησὶ 'τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους· πλείους δ' οὐκ ἂν δοίην', αὐτὸς ἑαυτῷ νομοθετῶν καὶ οὐχὶ τοῖς ἐκ τῆς συγγρα-
13 φῆς δικαίοις πειθόμενος. ὡς δ' ἡμεῖς οὐκ ἂν ἔφαμεν 1287
συγχωρῆσαι οὐδὲν τούτων, λογιζόμενοι ὅτι, ὁπότε τοῦτο πράξομεν, ὁμολογοῦμεν καὶ αὐτοὶ εἰς Ῥόδον σεσιτηγηκέναι, ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινεν οὗτος καὶ μάρτυρας πολλοὺς παραλαβὼν προσῄει, φάσκων ἕτοιμος εἶναι ἀποδιδόναι τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους τοὺς εἰς Ῥόδον, οὐδὲν μᾶλλον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀποδοῦναι διανοούμενος, ἀλλ' ἡμᾶς ὑπολαμβάνων οὐκ ἂν ἐθελῆσαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον διὰ τὰς ὑπούσας αἰτίας. ἐδήλωσε δ' αὐτὸ
14 τὸ ἔργον. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ὑμετέρων πολιτῶν τινὲς παραγενόμενοι ἀπὸ ταὐτομάτου συνεβούλευον ἡμῖν τὸ μὲν διδόμενον λαμβάνειν, περὶ

δὲ τῶν ἀντιλεγομένων κρίνεσθαι, τοὺς δ' εἰς Ῥόδον
τόκους μὴ καθομολογεῖν τέως ἂν κριθῶμεν, ἡμεῖς μὲν
ταῦτα συνεχωροῦμεν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ τὸ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαιον, ἀλλ' ἡγούμενοι
δεῖν ἐλαττοῦσθαί τι καὶ συγχωρεῖν, ὥστε μὴ δοκεῖν
φιλόδικοι εἶναι, οὗτος δ' ὡς ἑώρα ἡμᾶς ὁμόσε πορευο-
μένους, 'ἀναιρεῖσθε' φησὶ 'τοίνυν τὴν συγγραφήν.'
15 *'ἡμεῖς ἀναιρώμεθα; οὐδέν γε μᾶλλον ἢ ὁτιοῦν· ἀλλὰ*
κατὰ μὲν τἀργύριον, ὃ ἂν ἀποδιδῷς, ὁμολογήσομεν ἐναν-
τίον τοῦ τραπεζίτου ἄκυρον ποιεῖν τὴν συγγραφήν, τὸ
μέντοι σύνολον οὐκ ἂν ἀνελοίμεθα, ἕως ἂν περὶ τῶν
ἀντιλεγομένων κριθῶμεν. τί γὰρ ἔχοντες δίκαιον ἢ
τί τὸ ἰσχυρὸν ἀντιδικήσομεν, ἐάν τε πρὸς διαιτητὴν
ἐάν τ' εἰς δικαστήριον δέῃ βαδίζειν, ἀνελόμενοι τὴν
συγγραφήν, ἐν ᾗ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοήθειαν
16 *ἔχομεν'; ταῦτα δ' ἡμῶν λεγόντων ὦ ἄνδρες δικασταὶ*
καὶ ἀξιούντων Διονυσόδωρον τουτονί, τὴν μὲν συγ-
γραφὴν μὴ κινεῖν μηδ' ἄκυρον ποιεῖν τὴν ὁμολογου- 1288
μένην καὶ ὑπ' αὐτῶν κυρίαν εἶναι, τῶν δὲ χρημάτων
ὅσα μὲν αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀποδοῦναι ἡμῖν, περὶ δὲ τῶν
ἀντιλεγομένων ὡς ἑτοίμων ὄντων κριθῆναι, εἴτε βού-
λοιντο ἐφ' ἑνὸς εἴτε κἂν πλείοσι τῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου,
οὐκ ἔφη προσέχειν Διονυσόδωρος τούτων οὐδενί, ἀλλ'
ὅτι τὴν συγγραφὴν ὅλως οὐκ ἀνῃρούμεθα ἀπολαμ-
βάνοντες ἃ οὗτος ἐπέταττεν, ἔχει δεύτερον ἔτος τὰ
17 *ἡμέτερα καὶ χρῆται τοῖς χρήμασι· καὶ ὃ πάντων ἐστὶ*
δεινότατον ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι αὐτὸς μὲν οὗτος
παρ' ἑτέρων εἰσπράττει ναυτικοὺς τόκους ἀπὸ τῶν
ἡμετέρων χρημάτων, οὐκ Ἀθήνησι δανείσας οὐδ' εἰς
Ἀθήνας, ἀλλ' εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυπτον, ἡμῖν δὲ τοῖς
δανείσασιν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐκ οἴεται δεῖν

*τῶν δικαίων οὐδὲν ποιεῖν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνα-
γνώσεται ὑμῖν τὴν πρόκλησιν ἣν ὑπὲρ τούτων προὐ-
καλεσάμεθ' αὐτόν.*

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

18 *Ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ προκαλεσαμένων
ἡμῶν Διονυσόδωρον τουτονὶ πολλάκις, καὶ ἐπὶ πολλὰς
ἡμέρας ἐκτιθέντων τὴν πρόκλησιν, εὐήθεις ἔφη παντε-
λῶς ἡμᾶς εἶναι, εἰ ὑπολαμβάνομεν αὐτὸν οὕτως ἀλο-
γίστως ἔχειν, ὥστ' ἐπὶ διαιτητὴν βαδίζειν, προδήλου
ὄντος ὅτι καταγνώσεται αὐτοῦ ἀποτεῖσαι τὰ χρήματα,
ἐξὸν αὐτῷ ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἥκειν φέροντα τἀρ-
γύριον, εἶτ' ἐὰν μὲν δύνηται ὑμᾶς παρακρούσασθαι,
ἀπιέναι τἀλλότρια ἔχοντα, εἰ δὲ μή, τηνικαῦτα κατα-
θεῖναι τὰ χρήματα, ὡς ἂν ἄνθρωπος οὐ τῷ δικαίῳ
πιστεύων, ἀλλὰ διάπειραν ὑμῶν λαμβάνειν βουλόμενος.*
19 *Τὰ μὲν τοίνυν πεπραγμένα Διονυσοδώρῳ ἀκηκόατε* 1289
*ὦ ἄνδρες δικασταί· οἶμαι δ' ὑμᾶς θαυμάζειν ἀκού-
οντας πάλαι τὴν τόλμαν αὐτοῦ, καὶ τῷ ποτε πιστεύων
εἰσελήλυθε δευρί. πῶς γὰρ οὐ τολμηρόν, εἴ τις ἄνθρω-
πος δανεισάμενος χρήματα ἐκ τοῦ ἐμπορίου τοῦ Ἀθη-*
20 *ναίων, καὶ συγγραφὴν διαρρήδην γραψάμενος ἐφ' ᾧ
τε καταπλεῖν τὴν ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, εἰ
δὲ μή, ἀποτίνειν διπλάσια τὰ χρήματα, μήτε τὴν ναῦν
κατακεκόμικεν εἰς τὸν Πειραιᾶ μήτε τὰ χρήματ' ἀπο-
δίδωσι τοῖς δανείσασι, τόν τε σῖτον ἐξελόμενος ἐν
Ῥόδῳ ἀπέδοτο, καὶ ταῦτα διαπεπραγμένος μηδὲν ἧττον*
21 *τολμᾷ βλέπειν εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα; ἃ δὴ λέγει
πρὸς ταῦτ' ἀκούσατε. φησὶ γὰρ τὴν ναῦν πλέουσαν
ἐξ Αἰγύπτου ῥαγῆναι, καὶ διὰ ταῦτ' ἀναγκασθῆναι
καὶ προσσχεῖν εἰς τὴν Ῥόδον κἀκεῖ ἐξελέσθαι τὸν σῖ-
τον. καὶ τούτου τεκμήριον λέγει, ὡς ἄρ' ἐκ τῆς Ῥόδου*

μισθώσαιτο πλοῖα καὶ δεῦρ' ἀποστείλειε τῶν χρημάτων
ἔνια. ἓν μὲν τοῦτ' ἔστιν αὐτῷ μέρος τῆς ἀπολογίας,
22 δεύτερον δ' ἐκεῖνο· φησὶ γὰρ ἑτέρους τινὰς δανει-
στὰς συγκεχωρηκέναι αὐτῷ τοὺς τόκους τοὺς εἰς Ῥό-
δον· δεινὸν οὖν, εἰ ἡμεῖς μὴ συγχωρήσομεν ταὐτὰ
ἐκείνοις. τρίτον πρὸς τούτοις τὴν συγγραφὴν κελεύειν
φησὶν αὐτὸν σωθείσης τῆς νεὼς ἀποδοῦναι τὰ χρή-
ματα, τὴν δὲ ναῦν οὐ σεσῶσθαι εἰς τὸν Πειραιᾶ.
πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀκούσατε
ἃ λέγομεν δίκαια.

23 Πρῶτον μὲν τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν ὅταν λέγῃ, οἶμαι
πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν εἶναι ὅτι ψεύδεται. εἰ γὰρ τοῦτο
συνέβη παθεῖν τῇ νηί, οὔτ' ἂν εἰς τὴν Ῥόδον ἐσώθη 1290
οὔτ' ἂν ὕστερον πλόϊμος ἦν. νῦν δὲ φαίνεται εἰς
τὴν Ῥόδον σωθεῖσα καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀποσταλεῖσα
εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔτι καὶ νῦν πλέουσα πανταχόσε,
πλὴν οὐκ εἰς Ἀθήνας. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ὅταν
μὲν εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον δεήσῃ κατάγειν τὴν
ναῦν, ῥαγῆναι φάσκειν, ὅταν δ' εἰς τὴν Ῥόδον τὸν
σῖτον ἐξελέσθαι, τηνικαῦτα δὲ πλόϊμον οὖσαν φαίνε-
σθαι τὴν αὐτὴν ναῦν;

24 Διὰ τί οὖν, φησίν, ἐμισθωσάμην ἕτερα πλοῖα καὶ
μετεξειλόμην τὸν γόμον καὶ δεῦρ' ἀπέστειλα; ὅτι ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ τῶν ἁπάντων ἀγωγίμων οὔθ'
οὗτος ἦν κύριος οὔθ' ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ ἐπι-
βάται τὰ ἑαυτῶν χρήματ' ἀπέστελλον οἶμαι δεῦρ' ἐν
ἑτέροις πλοίοις ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ προκατέλυσαν οὗτοι
τὸν πλοῦν· ὧν μέντοι αὐτοὶ ἦσαν κύριοι, ταῦτα δ'
οὐκ ἀπέστελλον πάντα δεῦρο, ἀλλ' ἐκλεγόμενοι τίνων
25 αἱ τιμαὶ ἐπετέταντο. ἐπεὶ τί δήποτε μισθούμενοι ἕτερα
πλοῖα, ὥς φατε, οὐχ ἅπαντα τὸν γόμον τῆς νεὼς

*μετενέθεσθε, ἀλλὰ τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐν τῇ Ῥόδῳ κατε-
λίπετε; ὅτι ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτον μὲν συνέφερεν
αὐτοῖς ἐκεῖσε πωλεῖν· τὰς γὰρ τιμὰς τὰς ἐνθάδε ἀνει-
κέναι ἤκουον· τὰ δ' ἄλλ' ἀγώγιμα ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον,
ἀφ' ὧν κερδανεῖν ἤλπιζον. ὥστε τὴν μίσθωσιν τῶν
πλοίων ὅταν λέγῃς, οὐ τοῦ ῥαγῆναι τὴν ναῦν τεκμή-
ριον λέγεις, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν.*

26 *Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ
δὲ τῶν δανειστῶν, οὕς φασι συγκεχωρηκέναι λαβεῖν
παρ' αὐτῶν τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ἔστι μὲν οὐδὲν
πρὸς ἡμᾶς τοῦτο. εἰ γάρ τις ὑμῖν ἀφῆκέ τι τῶν* 1291
*αὐτοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖται οὔθ' ὁ δοὺς οὔθ' ὁ πεισθείς·
ἀλλ' ἡμεῖς οὔτ' ἀφείκαμέν σοι οὐδὲν οὔτε συγκεχω-
ρήκαμεν τῷ πλῷ τῷ εἰς Ῥόδον, οὐδ' ἐστὶν ἡμῖν οὐδὲν*
27 *κυριώτερον τῆς συγγραφῆς. αὕτη δὲ τί λέγει καὶ ποῖ προσ-
τάττει τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι; Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον
καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας· εἰ δὲ μή, ἀποτίνειν κελεύει
διπλάσια τὰ χρήματα. ταῦτ' εἰ μὲν πεποίηκας, οὐδὲν ἀδι-
κεῖς, εἰ δὲ μὴ πεποίηκας μηδὲ κατακεκόμικας τὴν ναῦν
Ἀθήναζε, προσήκει σε ζημιοῦσθαι τῷ ἐπιτιμίῳ τῷ ἐκ
τῆς συγγραφῆς· τοῦτο γὰρ τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλος οὐδείς,
ἀλλ' αὐτὸς σὺ σαυτῷ ὥρισας. δεῖξον οὖν τοῖς δικα-
σταῖς δυοῖν θάτερον, ἢ τὴν συγγραφήν, ὡς οὐκ ἔστιν
ἡμῖν κυρία, ἢ ὡς οὐ δίκαιος εἶ πάντα κατὰ ταύτην*
28 *πράττειν. εἰ δέ τινες ἀφείκασί τί σοι καὶ συγκεχω-
ρήκασι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους ὅτῳ δήποτε τρόπῳ πει-
σθέντες, διὰ ταῦτ' οὐδὲν ἀδικεῖς ἡμᾶς, οὓς παρα-
συγγεγράφηκας εἰς Ῥόδον καταγαγὼν τὴν ναῦν; οὐκ
οἴομαί γε· οὐ γὰρ τὰ ὑφ' ἑτέρων συγκεχωρημένα δικά-
ζουσιν οὗτοι νῦν, ἀλλὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ σοῦ πρὸς ἡμᾶς
συγγεγραμμένα. ἐπεὶ ὅτι γε καὶ τὸ περὶ τὴν ἄφεσιν*

τῶν τόκων, εἰ ἄρα γέγονεν ὡς οὗτοι λέγουσι, μετὰ
τοῦ συμφέροντος τοῦ τῶν δανειστῶν γέγονε, πᾶσιν
29 ὑμῖν φανερόν ἐστιν. οἱ γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου δανεί-
σαντες τούτοις ἑτερόπλουν τἀργύριον εἰς Ἀθήνας, ὡς
ἀφίκοντο εἰς τὴν Ῥόδον καὶ τὴν ναῦν ἐκεῖσε οὗτοι
κατεκόμισαν, οὐδὲν οἶμαι διέφερεν αὐτοῖς ἀφεμένοις
τῶν τόκων καὶ κομισαμένοις τὸ δάνειον ἐν τῇ Ῥόδῳ,
πάλιν ἐνεργὸν ποιεῖν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' ἐλυσι- 1292
30 τέλει πολλῷ μᾶλλον τοῦτ' ἢ δεῦρ' ἐπαναπλεῖν. ἐκεῖσε
μέν γε ἀκαριαῖος ὁ πλοῦς, καὶ δὶς ἢ τρὶς ὑπῆρχεν αὐτοῖς
ἐργάσασθαι τῷ αὐτῷ ἀργυρίῳ· ἐνταῦθα δ' ἐπιδημήσαν-
τας παραχειμάζειν ἔδει καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. ὥστ'
ἐκεῖνοι μὲν οἱ δανεισταὶ προσκεκερδήκασι καὶ οὐκ ἀφεί-
κασι τούτοις οὐδέν· ἡμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου
ὁ λόγος ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ τἀρχαῖα ἀπολαβεῖν δυνάμεθα.
31 Μὴ οὖν ἀποδέχεσθε τούτου φενακίζοντος ὑμᾶς καὶ
τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους δανειστὰς πεπραγμένα παραβάλ-
λοντος, ἀλλ' ἐπὶ τὴν συγγραφὴν ἀνάγετ' αὐτὸν καὶ
τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαια. ἔστι γὰρ ἐμοί τε λοιπὸν
διδάξαι ὑμᾶς τοῦτο, καὶ οὗτος ἰσχυρίζεται τῷ αὐτῷ
τούτῳ, φάσκων τὴν συγγραφὴν κελεύειν σωθείσης τῆς
νεὼς ἀποδιδόναι τὸ δάνειον. καὶ ἡμεῖς ταῦθ' οὕτω
32 φαμὲν δεῖν ἔχειν. ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην αὐτοῦ σοῦ,
πότερον ὡς ὑπὲρ διεφθαρμένης τῆς νεὼς διαλέγῃ, ἢ
ὡς ὑπὲρ σεσωσμένης. εἰ μὲν γὰρ διέφθαρται ἡ ναῦς
καὶ ἀπόλωλε, τί περὶ τῶν τόκων διαφέρῃ καὶ ἀξιοῖς
ἡμᾶς κομίζεσθαι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους; οὔτε γὰρ τοὺς
τόκους οὔτε τἀρχαῖα προσήκει ἡμᾶς ἀπολαβεῖν. εἰ δ'
ἐστὶν ἡ ναῦς σῶα καὶ μὴ διέφθαρται, διὰ τί ἡμῖν οὐκ
33 ἀποδίδως τὰ χρήμαθ' ἃ συνεγράψω; πόθεν οὖν ἀκρι-
βέστατ' ἂν μάθοιτ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι σέσωσται ἡ

*ναῦς; μάλιστα μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἶναι τὴν ναῦν ἐν
πλῷ, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν.
ἀξιοῦσι γὰρ ἡμᾶς τά τ' ἀρχαῖα ἀπολαβεῖν καὶ μέρος
τι τῶν τόκων, ὡς σεσωσμένης μὲν τῆς νεώς, οὐ πεπλευ-* 1293
84 *κυίας δὲ πάντα τὸν πλοῦν. σκοπεῖτε δ' ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πότερον ἡμεῖς τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις
χρώμεθα ἢ οὗτοι, οἳ οὔτ' εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον
πεπλεύκασιν, ἀλλ' εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυπτον, σωθείσης
τε τῆς νεὼς καὶ οὐ διεφθαρμένης ἄφεσιν οἴονται δεῖν
εὑρίσκεσθαι τῶν τόκων, παρασυγγεγραφηκότες, καὶ αὐτοὶ
μὲν πολλὰ χρήματ' εἰργασμένοι παρὰ τὴν σιτηγίαν τὴν
εἰς Ῥόδον, τὰ δ' ἡμέτερα χρήματ' ἔχοντες καὶ καρπού-*
85 *μενοι δεύτερον ἔτος τουτί. καινότατον δ' ἐστὶ πάντων
τὸ γιγνόμενον· τὸ μὲν γὰρ δάνειον τὸ ἀρχαῖον ἀπο-
διδόασιν ἡμῖν ὡς σεσωσμένης τῆς νεώς, τοὺς τόκους δ'
ἀποστερῆσαι οἴονται δεῖν ὡς διεφθαρμένης. καίτοι ἡ
συγγραφὴ οὐχ ἕτερα μὲν λέγει περὶ τῶν τόκων, ἕτερα
δὲ περὶ τοῦ ἀρχαίου δανείσματος, ἀλλὰ τὰ δίκαια*
86 *ταὐτὰ περὶ ἀμφοῖν ἐστι καὶ ἡ πρᾶξις ἡ αὐτή. ἀνά-
γνωθι δέ μοι πάλιν τὴν συγγραφήν.*

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

....Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε.

*Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· "Ἀθήνηθεν" φησὶν
'εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε.' λέγε τὰ λοιπά.*

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Σωθείσης δὲ τῆς νεὼς εἰς Πειραιᾶ ....

87 *Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάνυ ἁπλοῦν ἐστι διαγνῶναι ὑμῖν
ὑπὲρ ταυτησὶ τῆς δίκης, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων πολλῶν.
ἡ ναῦς ὅτι μὲν σέσωσται καὶ ἔστι σῶα, καὶ παρ' αὐτῶν*

*τούτων ὁμολογεῖται· οὐ γὰρ ἂν ἀπεδίδοσαν τό τ' ἀρχαῖον
δάνειον καὶ τῶν τόκων μέρος τι. οὐ κατακεκόμισται δ'
εἰς τὸν Πειραιᾶ. διὰ τοῦθ' ἡμεῖς μὲν οἱ δανείσαντες
ἀδικεῖσθαί φαμεν, καὶ ὑπὲρ τούτου δικαζόμεθα, ὅτι* 1294
38 *οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον. Διονυ-
σόδωρος δ' οὔ φησιν ἀδικεῖν δι' αὐτὸ τοῦτο· οὐ γὰρ
δεῖν αὐτὸν ἀποδοῦναι πάντας τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ἡ
ναῦς οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. ἡ δὲ συγγρα-
φὴ τί λέγει; οὐ μὰ Δί' οὐ ταῦθ' ἃ σὺ λέγεις ὦ
Διονυσόδωρε· ἀλλ' ἐὰν μὴ ἀποδῷς τὸ δάνειον καὶ
τοὺς τόκους, ἢ μὴ παράσχῃς τὰ ὑποκείμενα ἐμφανῆ
καὶ ἀνέπαφα, ἢ ἄλλο τι παρὰ τὴν συγγραφὴν ποιήσῃς,
ἀποτίνειν κελεύει σε διπλάσια τὰ χρήματα. καί μοι
λέγε αὐτὸ τοῦτο τῆς συγγραφῆς.*

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

*Ἐὰν δὲ . . . . μὴ παράσχωσι τὰ ὑποκείμενα ἐμ-
φανῆ καὶ ἀνέπαφα, ἢ ποιήσωσί τι παρὰ τὴν συγγραφήν,
ἀποδιδότωσαν διπλάσια τὰ χρήματα.*

39 *Ἔστιν οὖν ὅποι παρέσχηκας ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀφ'
οὗ τὰ χρήματα ἔλαβες παρ' ἡμῶν, ὁμολογῶν σῶαν
εἶναι αὐτός; ἢ καταπέπλευκας ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον, τῆς συγγραφῆς διαρρήδην
λεγούσης εἰς τὸν Πειραιᾶ κατάγειν τὴν ναῦν καὶ ἐμ-*
40 *φανῆ παρέχειν τοῖς δανείσασιν; καὶ γὰρ τοῦτ' ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι. θεάσασθε τὴν ὑπερβολήν. ἐρράγη ἡ
ναῦς, ὥς φησιν οὗτος, καὶ διὰ τοῦτ' εἰς Ῥόδον κατή-
γαγεν αὐτήν. οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτ' ἐπεσκευάσθη καὶ
πλόϊμος ἐγένετο. διὰ τί οὖν ὦ βέλτιστε εἰς μὲν τὴν
Αἴγυπτον καὶ τἄλλ' ἐμπόρια ἀπέστελλες αὐτήν, Ἀθή-
ναζε δ' οὐκ ἀπέσταλκας οὐδέπω καὶ νῦν πρὸς ἡμᾶς*

τοὺς δανείσαντας, οἷς ἡ συγγραφὴ κελεύει σε ἐμφανῆ
καὶ ἀνέπαφον τὴν ναῦν παρέχειν, καὶ ταῦτ' ἀξιούντων
41 *ἡμῶν καὶ προκαλεσαμένων σε πολλάκις; ἀλλ' οὕτως* 1295
ἀνδρεῖος εἶ, μᾶλλον δ' ἀναίσχυντος, ὥστ' ἐκ τῆς συγ-
γραφῆς ὀφείλων ἡμῖν διπλάσια τὰ χρήματα, οὐκ οἴει
δεῖν οὐδὲ τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδοῦναι,
ἀλλὰ τοὺς εἰς Ῥόδον προστάττεις ἀπολαβεῖν, ὥσπερ
τὸ σὸν πρόσταγμα τῆς συγγραφῆς δέον κυριώτερον
γενέσθαι, καὶ τολμᾷς λέγειν ὡς οὐκ ἐσώθη ἡ ναῦς εἰς
τὸν Πειραιᾶ· ἐφ' ᾧ δικαίως ἂν ἀποθάνοις ὑπὸ τῶν
42 *δικαστῶν. διὰ τίνα γὰρ ἄλλον ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐ*
σέσωσται ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ; πότερον δι' ἡμᾶς
τοὺς διαρρήδην δανείσαντας εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰς Ἀθή-
νας, ἢ διὰ τοῦτον καὶ τὸν κοινωνὸν αὐτοῦ, οἳ ἐπὶ
ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάμενοι, ἐφ' ᾧ τε κατα-
πλεῖν Ἀθήναζε, εἰς Ῥόδον κατήγαγον τὴν ναῦν; ὅτι
δ' ἑκόντες καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ταῦτ' ἔπραξαν, ἐκ πολ-
43 *λῶν δῆλον. εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀκούσιον τὸ συμβὰν*
ἐγένετο καὶ ἡ ναῦς ἐρράγη, τὸ μετὰ τοῦτ' ἐπειδὴ
ἐπεσκεύασαν τὴν ναῦν, οὐκ ἂν εἰς ἕτερα δήπου ἐμπό-
ρια ἐμίσθουν αὐτήν, ἀλλ' ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον, ἐπα-
νορθούμενοι τὸ ἀκούσιον σύμπτωμα. νῦν δ' οὐχ ὅπως
ἐπηνωρθώσαντο, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀδικήμασι
πολλῷ μείζω προσεξημαρτήκασι, καὶ ὥσπερ ἐπὶ κατα-
γέλωτι ἀντιδικοῦντες εἰσεληλύθασιν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς
ἐσόμενον, ἐὰν καταψηφίσησθ' αὐτῶν, τἀρχαῖα μόνον
44 *ἀποδοῦναι καὶ τοὺς τόκους. ὑμεῖς οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθη-*
ναῖοι μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς οὕτως ἔχουσι, μηδ' ἐπὶ δυοῖν
ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε, ὡς, ἐὰν μὲν κατορθώ- 1296
σωσι, τἀλλότρια ἕξοντας, ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ἐξαπα-
τῆσαι ὑμᾶς, αὐτὰ τὰ ὀφειλόμεν' ἀποδώσοντας· ἀλλὰ

τοῖς ἐπιτιμίοις ζημιοῦτε τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς. καὶ
γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, αὐτοὺς μὲν τούτους διπλασίαν
καθ' αὑτῶν τὴν ζημίαν γράψασθαι, ἐάν τι παραβαί-
νωσι τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, ὑμᾶς δ' ἠπιωτέρως ἔχειν
πρὸς αὐτούς, καὶ ταῦτ' οὐχ ἧττον ἡμῶν συνηδικη-
μένους.

45 Τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ πράγματος δίκαια βραχέα
ἐστὶ καὶ εὐμνημόνευτα. ἐδανείσαμεν Διονυσοδώρῳ του-
τῳὶ καὶ τῷ κοινωνῷ αὐτοῦ τρισχιλίας δραχμὰς Ἀθή-
νηθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε· οὐκ
ἀπειλήφαμεν τὰ χρήματα οὐδὲ τοὺς τόκους, ἀλλ' ἔχουσι
τὰ ἡμέτερα καὶ χρῶνται δεύτερον ἔτος· οὐ κατακεκο-
μίκασι τὴν ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐδέπω
καὶ νῦν, οὐδ' ἡμῖν παρεσχήκασιν ἐμφανῆ· ἡ δὲ συγ-
γραφὴ κελεύει, ἐὰν μὴ παράσχωσιν ἐμφανῆ τὴν ναῦν,
ἀποτίνειν αὐτοὺς διπλάσια τὰ χρήματα, τὴν δὲ πρᾶξιν
46 εἶναι καὶ ἐξ ἑνὸς καὶ ἐξ ἀμφοῖν. ταῦτ' ἔχοντες τὰ
δίκαια εἰσεληλύθαμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀξιοῦντες τὰ ἡμέ-
τερα αὐτῶν ἀπολαβεῖν δι' ὑμῶν, ἐπειδὴ παρ' αὐτῶν
τούτων οὐ δυνάμεθα. ὁ μὲν παρ' ἡμῶν λόγος οὗτός
ἐστιν. οὗτοι δὲ δανείσασθαι μὲν ὁμολογοῦσι καὶ μὴ
ἀποδεδωκέναι, διαφέρονται δ' ὡς οὐ δεῖ τελεῖν αὐτοὺς
τοὺς τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλὰ τοὺς εἰς
Ῥόδον, οὓς οὔτε συνεγράψαντο οὔτ' ἔπεισαν ἡμᾶς.
47 εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐν τῷ Ῥοδίων δικα-
στηρίῳ ἐκρινόμεθα, ἴσως ἂν οὗτοι ἐπλεονέκτουν ἡμῶν,
σεσιτηγηκότες πρὸς αὐτοὺς καὶ καταπεπλευκότες τῇ 1297
νηὶ εἰς τὸ ἐκείνων ἐμπόριον· νῦν δ' εἰς Ἀθηναίους
εἰσεληλυθότες καὶ συγγραψάμενοι εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμ-
πόριον, οὐκ ἀξιοῦμεν ἐλαττωθῆναι ὑπὸ τῶν καὶ ἡμᾶς
καὶ ὑμᾶς ἠδικηκότων.

48 Χωρὶς δὲ τούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ ἀγνοεῖτε,
ὅτι νυνὶ μίαν δίκην δικάζοντες νομοθετεῖτε ὑπὲρ ὅλου
τοῦ ἐμπορίου, καὶ παρεστᾶσι πολλοὶ τῶν κατὰ θάλατ-
ταν ἐργάζεσθαι προαιρουμένων, ὑμᾶς θεωροῦντες, πῶς
τὸ πρᾶγμα τουτὶ κρίνετε. εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὰς συγ-
γραφὰς καὶ τὰς ὁμολογίας τὰς πρὸς ἀλλήλους γιγνο-
μένας ἰσχυρὰς οἰήσεσθε δεῖν εἶναι καὶ τοῖς παραβαί-
νουσιν αὐτὰς μηδεμίαν συγγνώμην ἕξετε, ἑτοιμότερον
προήσονται τὰ ἑαυτῶν οἱ ἐπὶ τοῦ δανείζειν ὄντες, ἐκ
49 δὲ τούτων αὐξηθήσεται ὑμῖν τὸ ἐμπόριον. εἰ μέντοι
ἐξέσται τοῖς ναυκλήροις, συγγραφὴν γραψαμένοις ἐφ'
ᾧ τε καταπλεῖν εἰς Ἀθήνας, ἔπειτα κατάγειν τὴν
ναῦν εἰς ἕτερα ἐμπόρια, φάσκοντας ῥαγῆναι καὶ τοι-
αύτας προφάσεις ποριζομένους, οἵαισπερ καὶ Διονυσό-
δωρος οὑτοσὶ χρῆται, καὶ τοὺς τόκους μερίζειν πρὸς
τὸν πλοῦν ὃν ἂν φήσωσι πεπλευκέναι, καὶ μὴ πρὸς
τὴν συγγραφήν, οὐδὲν κωλύσει ἅπαντα τὰ συμβόλαια
50 διαλύεσθαι. τίς γὰρ ἐθελήσει τὰ ἑαυτοῦ προέσθαι,
ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρους, ἰσχύοντας δὲ
τοὺς τοιούτους λόγους, καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἠδικηκότων
ἔμπροσθεν οὔσας τοῦ δικαίου; μηδαμῶς ὦ ἄνδρες δι-
κασταί· οὔτε γὰρ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ συμφέρει
τοῦτο οὔτε τοῖς ἐργάζεσθαι προῃρημένοις, οἵπερ χρη-
σιμώτατοί εἰσι καὶ κοινῇ πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἰδίᾳ τῷ ἐντυγ-
χάνοντι. διόπερ δεῖ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. 1298
Ἐγὼ μὲν οὖν ὅσαπερ οἷός τ' ἦν εἴρηκα· ἀξιῶ δὲ
καὶ τῶν φίλων μοί τινα συνειπεῖν. δεῦρο Δημόσθενες.

LVII.
ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Γράφεται νόμος παρ' Ἀθηναίοις γενέσθαι ζήτησιν πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων τοῖς ληξιαρχικοῖς γραμματείοις, εἴτε γνήσιοι πολῖταί εἰσιν εἴτε μή, τοὺς δὲ μὴ γεγονότας ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς ἐξαλείφεσθαι, διαψηφίζεσθαι δὲ περὶ πάντων τοὺς δημότας, καὶ τοὺς μὲν ἀποψηφισθέντας καὶ ἐμμείναντας τῇ ψήφῳ τῶν δημοτῶν ἐξαληλίφθαι καὶ εἶναι μετοίκους, τοῖς δὲ βουλομένοις ἔφεσιν εἰς τοὺς δικαστὰς δεδόσθαι, κἂν μὲν ἁλῶσι καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, πεπρᾶ-
2 σθαι, ἐὰν δ' ἀποφύγωσιν, εἶναι πολίτας. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον τοῦ Ἁλιμουσίων δήμου διαψηφιζομένου, ἀποψηφίζεται Εὐξίθεός τις, φάσκων δ' ἑαυτὸν ὑπ' Εὐβουλίδου ἐχθροῦ ὄντος κατεστασιάσθαι, ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπιδείκνυσιν ἑαυτὸν ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς. εἰ δὲ ἐτίτθευσεν ἡ μήτηρ μου, δι' ἀπορίαν τοῦτ' ἐποίησεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐξένιζε τῇ γλώττῃ, αἰχμάλωτος γενόμενος καὶ πραθείς. δεῖ δὲ μὴ τὰ ἀτυχήματα προφέρειν, ἀλλὰ τὰ γένη ζητεῖν.

Πολλὰ καὶ ψευδῆ κατηγορηκότος ἡμῶν Εὐβουλίδου, 1299
καὶ βλασφημίας οὔτε προσηκούσας οὔτε δικαίας πεποιημένου, πειράσομαι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια λέγων ὦ ἄνδρες δικασταί, δεῖξαι καὶ μετὸν τῆς πόλεως ἡμῖν καὶ πεπονθότ' ἐμαυτὸν οὐχὶ προσήκονθ' ὑπὸ τούτου. δέομαι δ' ἁπάντων ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, λογισαμένους τό τε μέγεθος τοῦ παρόντος ἀγῶνος, καὶ τὴν αἰσχύνην μεθ' ἧς ὑπάρχει τοῖς ἁλισκομένοις ἀπολωλέναι, ἀκοῦσαι καὶ ἐμοῦ σιωπῇ, μάλιστα μέν, εἰ δυνατόν, μετὰ πλείονος εὐνοίας ἢ

τούτου (τοῖς γὰρ ἐν κινδύνῳ καθεστηκόσιν εἰκὸς εὐ-
νοϊκωτέρους ὑπάρχειν), εἰ δὲ μή, μετὰ τῆς γ' ἴσης.
2 συμβαίνει δέ μοι τὸ μὲν καθ' ἡμᾶς ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ καὶ τὸ προσήκειν μοι τῆς πόλεως, θαρρεῖν καὶ
πολλὰς ἔχειν ἐλπίδας καλῶς ἀγωνιεῖσθαι, τὸν καιρὸν
δὲ καὶ τὸ παρωξύνθαι τὴν πόλιν πρὸς τὰς ἀποψηφί-
σεις φοβεῖσθαι· πολλῶν γὰρ ἐξεληλαμένων δικαίως ἐκ
πάντων τῶν δήμων, συγκεκοινωνήκαμεν τῆς δόξης
ταύτης οἱ κατεστασιασμένοι, καὶ πρὸς τὴν κατ' ἐκεί-
νων αἰτίαν, οὐ πρὸς τὸ καθ' αὑτὸν ἕκαστος ἀγωνιζό-
μεθα, ὥστ' ἐξ ἀνάγκης μέγαν ἡμῖν εἶναι τὸν φόβον.
3 οὐ μὴν ἀλλά, καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἃ νομίζω
περὶ τούτων αὐτῶν πρῶτον εἶναι δίκαι', ἐρῶ πρὸς
ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ οἶμαι δεῖν ὑμᾶς τοῖς μὲν ἐξελεγχο- 1300
μένοις ξένοις οὖσιν χαλεπαίνειν, εἰ μήτε πείσαντες
μήτε δεηθέντες ὑμῶν λάθρᾳ καὶ βίᾳ τῶν ὑμετέρων
ἱερῶν καὶ κοινῶν μετεῖχον, τοῖς δ' ἠτυχηκόσι καὶ
δεικνύουσι πολίτας ὄντας αὑτοὺς βοηθεῖν καὶ σῴζειν,
ἐνθυμουμένους ὅτι πάντων οἰκτρότατον πάθος ἡμῖν
ἂν συμβαίη τοῖς ἠδικημένοις, εἰ τῶν λαμβανόντων
δίκην ὄντες ἂν δικαίως μεθ' ὑμῶν, ἐν τοῖς διδοῦσι
γενοίμεθα καὶ συναδικηθείημεν διὰ τὴν τοῦ πράγματος
4 ὀργήν. ᾤμην μὲν οὖν ἔγωγ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσ-
ήκειν Εὐβουλίδῃ, καὶ πᾶσι δ' ὅσοι νῦν ἐπὶ ταῖς
ἀποψηφίσεσιν κατηγοροῦσιν, ὅσ' ἴσασιν ἀκριβῶς λέγειν
καὶ μηδεμίαν προσάγειν ἀκοὴν πρὸς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα.
οὕτω γὰρ τοῦτ' ἄδικον καὶ σφόδρα πάλαι κέκριται,
ὥστε οὐδὲ μαρτυρεῖν ἀκοὴν ἐῶσιν οἱ νόμοι, οὐδ' ἐπὶ
τοῖς πάνυ φαύλοις ἐγκλήμασιν, εἰκότως· ὅπου γὰρ
εἰδέναι τινὲς ἤδη φήσαντες ψευδεῖς ἐφάνησαν, πῶς ἅ
γε μηδ' αὐτὸς οἶδ' ὁ λέγων προσήκει πιστεύεσθαι;

5 ἀλλὰ μὴν ὅπου γε μηδ' ὑπεύθυνον καθιστάνθ' ἑαυτὸν
ἔξεστιν, δι' ὧν ἂν ἀκοῦσαί τις φῇ, βλάπτειν μηδένα,
πῶς ἀνυπευθύνῳ γε λέγοντι προσήκει πιστεύειν ὑμᾶς;
ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος εἰδὼς τοὺς νόμους καὶ μᾶλλον
ἢ προσῆκεν, ἀδίκως καὶ πλεονεκτικῶς τὴν κατηγορίαν
πεποίηται, ἀναγκαῖον ἐμοὶ περὶ ὧν ἐν τοῖς δημόταις
6 ὑβρίσθην πρῶτον εἰπεῖν. ἀξιῶ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
μηδέπω τὴν τῶν δημοτῶν ἀποψήφισιν ποιεῖσθαι τεκμή-
ριον ὑμᾶς, ὡς ἄρ' οὐχὶ προσήκει μοι τῆς πόλεως. εἰ 1301
γὰρ πάντ' ἐνομίζετε τὰ δίκαια δυνήσεσθαι τοὺς δημό-
τας διακρῖναι, οὐκ ἂν ἐδώκατε τὴν εἰς ὑμᾶς ἔφεσιν·
νῦν δὲ καὶ διὰ φιλονικίαν καὶ διὰ φθόνον καὶ δι'
ἔχθραν καὶ δι' ἄλλας προφάσεις ἔσεσθαί τι τοιοῦτον
ἡγούμενοι, τὴν εἰς ὑμᾶς τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐποιήσατε
καταφυγήν, δι' ἣν καλῶς ποιοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθη-
7 ναῖοι τοὺς ἠδικημένους ἅπαντας σεσώκατε. πρῶτον
μὲν οὖν ὃν τρόπον ἐν τοῖς δημόταις συνέβη τὴν δια-
ψήφισιν γενέσθαι, φράσω πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ εἰς αὐτὸ
τὸ πρᾶγμα πάντα λέγειν τοῦτ' ἔγωγ' ὑπολαμβάνω,
ὅσα τις παρὰ τὸ ψήφισμα πέπονθ' ἀδίκως καταστα-
σιασθεὶς ἐπιδεῖξαι.

8 Εὐβουλίδης γὰρ οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ὑμῶν
ἴσασι πολλοί, γραψάμενος ἀσεβείας τὴν ἀδελφὴν τὴν
Λακεδαιμονίου, τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μετέ-
λαβεν. ὅτι δὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀγῶνι τὰ δίκαια, τούτῳ
δὲ τἀναντί' ἐμαρτύρησα, διὰ ταύτην τὴν ἔχθραν ἐπι-
τίθεταί μοι. καὶ βουλεύων ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ
κύριος ὢν τοῦ θ' ὅρκου καὶ τῶν γραμμάτων ἐξ ὧν
9 ἀνεκάλει τοὺς δημότας, τί ποιεῖ; πρῶτον μέν, ἐπειδὴ
συνελέγησαν οἱ δημόται, κατέτριψε τὴν ἡμέραν δημη-
γορῶν καὶ ψηφίσματα γράφων. τοῦτο δ' ἦν οὐκ ἀπὸ

ταὐτομάτου, ἀλλ' ἐπιβουλεύων ἐμοί, ὅπως ὡς ὀψιαίταθ'
ἡ διαψήφισις ἡ περὶ ἐμοῦ γένοιτο· καὶ διεπράξατο
τοῦτο. καὶ τῶν μὲν δημοτῶν οἱ ὀμόσαντες ἐγενόμεθα
τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα, ἠρξάμεθα δὲ τοῦ διαψηφίζε-
σθαι δείλης ὀψίας, ὥστε συνέβη, ἡνίκα τοὐμὸν ὄνομ'
10 ἐκαλεῖτο, σκότος εἶναι ἤδη· καὶ γὰρ ἦν περὶ ἑξηκοστόν, 1302
καὶ ἐκλήθην ὕστατος ἁπάντων τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
κληθέντων, ἡνίκα οἱ μὲν πρεσβύτεροι τῶν δημοτῶν
ἀπεληλύθεσαν εἰς τοὺς ἀγρούς· τοῦ γὰρ δήμου ἡμῖν
ὦ ἄνδρες δικασταὶ πέντε καὶ τριάκοντα στάδια τοῦ
ἄστεως ἀπέχοντος, καὶ τῶν πλείστων ἐκεῖ οἰκούντων,
ἀπεληλύθεσαν οἱ πολλοί· οἱ δὲ κατάλοιποι ἦσαν οὐ
πλείους ἢ τριάκοντα. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν ἅπαντες οἱ
11 τούτῳ παρεσκευασμένοι. ἐπειδὴ δ' ἐκλήθη τοὐμὸν
ὄνομα, ἀναπηδήσας οὗτος ἐβλασφήμει κατ' ἐμοῦ ταχὺ
καὶ πολλὰ καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὥσπερ καὶ νῦν, μάρ-
τυρα μὲν ὧν κατηγόρησεν οὐδένα παρασχόμενος οὔτε
τῶν δημοτῶν οὔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν, παρεκελεύετο
12 δὲ τοῖς δημόταις ἀποψηφίζεσθαι. ἀξιοῦντος δέ μου
ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν ὑστεραίαν, διά τε τὴν ὥραν καὶ
τὸ μηδένα μοι παρεῖναι τό τε πρᾶγμ' ἄφνω προσπεπτω-
κέναι, ἵνα τούτῳ τ' ἐξουσία γένοιθ' ὁπόσα βούλοιτο
κατηγορῆσαι καὶ μάρτυρας εἴ τινας ἔχοι παρασχέσθαι,
ἐμοί τ' ἐκγένοιτ' ἀπολογήσασθαι ἐν ἅπασι τοῖς δημό-
ταις καὶ τοὺς οἰκείους μάρτυρας παρασχέσθαι· καὶ ὅ
13 τι γνοίησαν περὶ ἐμοῦ, τούτοις ἤθελον ἐμμένειν· οὗτος
ὧν μὲν ἐγὼ προὐκαλούμην οὐδὲν ἐφρόντισε, τὴν δὲ
ψῆφον εὐθὺς ἐδίδου τοῖς παροῦσι τῶν δημοτῶν, οὔτ'
ἀπολογίαν ἐμοὶ δοὺς οὐδεμίαν οὔτ' ἔλεγχον οὐδέν'
ἀκριβῆ ποιήσας. οἱ δὲ τούτῳ συνεστῶτες ἀναπηδή-
σαντες ἐψηφίζοντο. καὶ ἦν μὲν σκότος, οἱ δὲ λαμβά-

*νοντες δύο καὶ τρεῖς ψήφους ἕκαστος παρὰ τούτου
ἐνέβαλλον εἰς τὸν καδίσκον. σημεῖον δέ· οἱ μὲν γὰρ
ψηφισάμενοι οὐ πλείους ἢ τριάκοντ' ἦσαν, αἱ δὲ ψῆφοι* 130
ἠριθμήθησαν πλείους ἢ ἑξήκοντα, ὥστε πάντας ἡμᾶς
14 *ἐκπλαγῆναι. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι οὔτ'
ἐδόθη ἡ ψῆφος ἐν ἅπασι πλείους τ' ἐγένοντο τῶν
ἐψηφισμένων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. συμβαίνει δέ
μοι περὶ τούτων τῶν μὲν φίλων ἢ τῶν ἄλλων Ἀθη-
ναίων μηδένα μάρτυρα παρεῖναι, διά τε τὴν ὥραν καὶ
διὰ τὸ μηδένα παρακαλέσαι, αὐτοῖς δὲ τοῖς ἠδικηκόσι
με χρῆσθαι μάρτυσιν. ἃ οὖν οὐ δυνήσονται ἔξαρνοι
γενέσθαι, ταῦτα γέγραφ' αὐτοῖς. λέγε.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

15 *Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ συνέβαινε τοῖς
Ἁλιμουσίοις περὶ ἁπάντων τῶν δημοτῶν διαψηφίσα-
σθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰκὸς ἦν καὶ εἰς ὀψὲ ψηφί-
ζεσθαι, ἵν' ἀπηλλαγμένοι ἦσαν ποιήσαντες τὰ ὑμῖν
ἐψηφισμένα. εἰ δὲ πλείους ἢ εἴκοσιν ὑπόλοιποι ἦσαν
τῶν δημοτῶν, περὶ ὧν ἔδει τῇ ὑστεραίᾳ διαψηφίσα-
σθαι, καὶ ὁμοίως ἦν ἀνάγκη συλλέγεσθαι τοὺς δημό-
τας, τί ποτ' ἦν τὸ δυσχερὲς Εὐβουλίδῃ, ἀναβαλέσθαι
εἰς τὴν ὑστεραίαν καὶ περὶ ἐμοῦ πρώτου τὴν ψῆφον*
16 *διδόναι τοῖς δημόταις; διότι ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐκ
ἠγνόει Εὐβουλίδης, ὅτι εἰ λόγος ἀποδοθήσοιτο καὶ
παραγένοιντό μοι πάντες οἱ δημόται καὶ ἡ ψῆφος
δικαίως δοθείη, οὐδαμοῦ γενήσονται οἱ μετὰ τούτου
συνεστηκότες. ὅθεν δ' οὗτοι συνέστησαν, ταῦτ', ἐπει-
δὰν περὶ τοῦ γένους εἴπω, τότ', ἂν βούλησθ' ἀκούειν,*
17 *ἐρῶ. νῦν δὲ τί καὶ δίκαιον νομίζω καὶ τί παρεσκεύα-
σμαι ποιεῖν ἄνδρες δικασταί; δεῖξαι πρὸς ὑμᾶς ἐμαυ-*

*τὸν Ἀθηναῖον ὄντα καὶ τὰ πρὸς πατρὸς καὶ τὰ πρὸς μητρός, καὶ μάρτυρας τούτων, οὓς ὑμεῖς ἀληθεῖς φή-
σετ' εἶναι, παρασχέσθαι, τὰς δὲ λοιδορίας καὶ τὰς* 1304
αἰτίας ἀνελεῖν· ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας τούτων, ἐὰν μὲν ὑμῖν πολίτης ὢν κατεστασιάσθαι δοκῶ, σῴζειν, εἰ δὲ μή, πράττειν ὁποῖον ἄν τι ὑμῖν εὐσεβὲς εἶναι δοκῇ. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν.

18 *Διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρ', ὡς ἐξένιζεν· καὶ ὅτι μὲν ἁλοὺς ὑπὸ τῶν πολεμίων ὑπὸ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον καὶ πραθεὶς εἰς Λευκάδα, Κλεάνδρῳ περιτυχὼν τῷ ὑποκριτῇ πρὸς τοὺς οἰκείους ἐσώθη δεῦρο πολλοστῷ χρόνῳ, παραλελοίπασιν, ὥσπερ δὲ δέον ἡμᾶς δι' ἐκείνας τὰς ἀτυχίας ἀπολέσθαι, τὸ ξενί-*
19 *ζειν αὐτοῦ κατηγορήκασιν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων μάλιστ' οἶμαι ὑμῖν ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον ὄντ' ἐπιδείξειν. καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἑάλω καὶ ἐσώθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, ἔπειθ' ὅτι ἀφικόμενος τῆς οὐσίας παρὰ τῶν θείων τὸ μέρος μετέλαβεν, εἶθ' ὅτι οὔτ' ἐν τοῖς δημόταις οὔτ' ἐν τοῖς φράτερσιν οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ τὸν ξενίζοντ' οὐδεὶς πώποτ' ᾐτιάσαθ' ὡς εἴη ξένος. καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

20 *Περὶ μὲν τοίνυν τῆς ἁλώσεως καὶ τῆς σωτηρίας, ἧς συνέβη γενέσθαι τῷ πατρὶ δεῦρ', ἀκηκόατε. ὡς δ' ὑμέτερος ἦν πολίτης ὦ ἄνδρες δικασταί (τὸ γὰρ ὂν καὶ ἀληθὲς οὕτως ὑπάρχει) μάρτυρας καλῶ τοὺς ζῶντας ὑμῖν τῶν συγγενῶν τῶν πρὸς πατρός. κάλει δή μοι πρῶτον μὲν Θουκριτίδην καὶ Χαρισιάδην· ὁ γὰρ τούτων πατὴρ Χαρίσιος ἀδελφὸς ἦν τοῦ πάππου τοὐμοῦ Θουκριτίδου καὶ Λυσαρέτης τῆς ἐμῆς τήθης,*

θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ (ἀδελφὴν γὰρ ὁ πάππος
21 οὑμὸς ἔγημεν οὐχ ὁμομητρίαν)· ἔπειτα Νικιάδην· καὶ 1305
γὰρ ὁ τούτου πατὴρ Λυσανίας ἀδελφὸς ἦν τοῦ Θουκριτίδου καὶ τῆς Λυσαρέτης, θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ· ἔπειτα Νικόστρατον· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁ Νικιάδης ἀδελφιδοῦς ἦν τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ καὶ τῇ τήθῃ, ἀνεψιὸς δὲ τῷ πατρί. καί μοι κάλει τούτους πάντας. σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

22 Τῶν μὲν τοίνυν πρὸς ἀνδρῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν ἀκηκόατ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων Ἀθηναῖον εἶναι καὶ συγγενῆ τὸν ἐμὸν πατέρ' αὐτοῖς· ὧν οὐδεὶς δήπου, παραστησάμενος τοὺς συνειδομένους αὐτῷ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντι, κατ' ἐξωλείας ἐπιορκεῖ. λαβὲ δὴ καὶ τὰς τῶν πρὸς γυναικῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

23 Οἱ μὲν τοίνυν ζῶντες οὗτοι τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν μεμαρτυρήκασιν, ὡς ἦν ἀμφοτέρωθεν Ἀθηναῖος καὶ μετῆν τῆς πόλεως αὐτῷ δικαίως. κάλει δή μοι καὶ τοὺς φράτερας, ἔπειτα τοὺς γεννήτας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας, καὶ τὰς τῶν συγγενῶν περὶ τῶν φρατέρων, ὡς εἵλοντό με φρατρίαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

24 Τὰ μὲν τοίνυν ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ φρατέρων καὶ δημοτῶν καὶ γεννητῶν, ὧν προσήκει, μαρτυρούμεν'

*ἀκηκόατε. ἐξ ὧν ἔστιν ὑμῖν εἰδέναι, πότερόν ποτ'
ἀστὸς ἢ ξένος ἦν ᾧ ταῦθ' ὑπῆρχεν. καὶ γὰρ εἰ μὲν
εἰς ἕν' ἢ δύ' ἀνθρώπους κατεφεύγομεν, εἴχομεν ἄν
τιν' ὑποψίαν παρεσκευάσθαι τούτους· εἰ δ' ἐν ἅπασιν,
ὅσοισπερ ἕκαστος ὑμῶν, ἐξητασμένος φαίνεται καὶ ζῶν* 1306
*ὁ πατὴρ καὶ νῦν ἐγώ, λέγω φράτερσι, συγγενέσιν,
δημόταις, γεννήταις, πῶς ἔνεστιν ἢ πῶς δυνατὸν τού-
τους ἅπαντας μὴ μετ' ἀληθείας ὑπάρχοντας κατεσκευ-*
25 *άσθαι; εἰ μὲν τοίνυν εὔπορος ὢν ὁ πατὴρ χρήματα
δοὺς τούτοις ἐφαίνετο πείσας συγγενεῖς αὐτοὺς ἑαυτοῦ
φάσκειν εἶναι, λόγον εἶχεν ὑποψίαν ἄν τιν' ἔχειν ὡς
οὐκ ἦν ἀστός· εἰ δὲ πένης ὢν ἅμα συγγενεῖς τε πα-
ρείχετο τοὺς αὐτούς, καὶ μεταδιδόντας τῶν ὄντων
ἐπεδείκνυε, πῶς οὐκ εὔδηλον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ προσῆκε
τούτοις; οὐ γὰρ ἂν δήπου, εἴ γε μηδενὶ ἦν οἰκεῖος,
χρήματ' αὐτῷ προστιθέντες οὗτοι τοῦ γένους μετεδί-
δοσαν. ἀλλ' ἦν, ὡς τό τ' ἔργον ἐδήλωσε καὶ ὑμῖν
μεμαρτύρηται. ἔτι τοίνυν ἀρχὰς ἔλαχεν καὶ ἦρξεν
δοκιμασθείς. καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

26 *Οἴεταί τις οὖν ὑμῶν ἐᾶσαί ποτ' ἂν τοὺς δημότας
ἐκεῖνον τὸν ξένον καὶ μὴ πολίτην ἄρχειν παρ' αὐτοῖς,
ἀλλ' οὐκ ἂν κατηγορεῖν; οὐ τοίνυν κατηγόρησεν οὐδὲ
εἷς οὐδ' ᾐτιάσατο. ἀλλὰ μὴν καὶ διαψηφίσεις ἐξ ἀνάγ-
κης ἐγένοντο τοῖς δημόταις ὀμόσασι καθ' ἱερῶν, ὅτ'
ἀπώλετ' αὐτοῖς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον δημαρ-
χοῦντος Ἀντιφίλου τοῦ πατρὸς τοῦ Εὐβουλίδου, καί
τινας ἀπήλασαν αὐτῶν· περὶ ἐκείνου δ' οὐδεὶς οὔτ'*
27 *εἶπεν οὔτ' ᾐτιάσατο τοιοῦτον οὐδέν. καίτοι πᾶσίν
ἐστιν ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου θάνατος, καὶ περὶ*

*ὧν μὲν ἄν τις ζῶν αἰτίαν σχῇ, δίκαιον τοὺς παῖδας
τὴν ἀειλογίαν παρέχειν· περὶ ὧν δ' ἂν μηδεὶς αὐτὸν
ζῶντα καταιτιάσηται, πῶς οὐ δεινὸν εἰ τοὺς παῖδας
ὁ βουλόμενος κρινεῖ; εἰ μὲν τοίνυν περὶ τούτων μη-* 1307
*δεὶς λόγος ἐξητάσθη, δῶμεν τοῦτο λεληθέναι· εἰ δ'
ἐδόθη καὶ διεψηφίσαντο καὶ μηδὲν ᾐτιάσατο πώποτε
μηδείς, πῶς οὐ δικαίως ἂν ἐγὼ κατ' ἐκεῖνον Ἀθη-
ναῖος εἴην, τὸν τελευτήσαντα πρὶν ἀμφισβητηθῆναι
τοῦ γένους αὐτῷ; ὡς δὴ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καλῶ καὶ
τούτων μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 *Ἔτι τοίνυν παίδων αὐτῷ τεττάρων γενομένων ὁμο-
μητρίων ἐμοὶ καὶ τελευτησάντων, ἔθαψε τούτους εἰς
τὰ πατρῷα μνήματα, ὧν ὅσοιπέρ εἰσι τοῦ γένους κοι-
νωνοῦσιν· καὶ τούτων οὐδεὶς οὐκ ἀπεῖπε πώποτ', οὐκ
ἐκώλυσεν, οὐ δίκην ἔλαχεν. καίτοι τίς ἐστιν ὅστις
ἂν εἰς τὰ πατρῷα μνήματα τοὺς μηδὲν ἐν γένει τι-
θέναι εἴασεν; ὡς τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ
τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

29 *Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ πατρὸς, ὡς Ἀθηναῖος ἦν,
ταῦτ' ἔχω λέγειν, καὶ μάρτυρας παρέσχημαι τοὺς ὑπ'
αὐτῶν τούτων ἐψηφισμένους εἶναι πολίτας, μαρτυροῦν-
τας ἐκεῖνον ἑαυτοῖς ἀνεψιὸν εἶναι. φαίνεται δὲ βιοὺς
ἔτη τόσα καὶ τόσ' ἐνθάδε, καὶ οὐδαμοῦ πώποθ' ὡς
ξένος ἐξετασθείς, ἀλλὰ πρὸς τούτους ὄντας συγγενεῖς
καταφεύγων, οὗτοι δὲ καὶ προσδεχόμενοι καὶ τῆς οὐ-*
30 *σίας μεταδιδόντες ὡς αὐτῶν ἑνί. τοῖς χρόνοις τοίνυν
οὕτω φαίνεται γεγονώς, ὥστ' εἰ καὶ κατὰ θάτερ' ἀστὸς
ἦν, εἶναι πολίτην προσήκειν αὐτόν· γέγονεν γὰρ πρὸ*

*Εὐκλείδου. περὶ δὲ τῆς μητρὸς (καὶ γὰρ ταύτην δια-
βεβλήκασί μου) λέξω, καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω καλῶ.
καίτοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ μόνον παρὰ τὸ ψήφι- 1308
σμα τὰ περὶ τὴν ἀγορὰν διέβαλλεν ἡμᾶς Εὐβουλίδης,
ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους, οἳ κελεύουσιν ἔνοχον εἶναι
τῇ κακηγορίᾳ τὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν
31 πολιτῶν ἢ τῶν πολιτίδων ὀνειδίζοντά τινι. ἡμεῖς δ'
ὁμολογοῦμεν καὶ ταινίας πωλεῖν καὶ ζῆν οὐχ ὄντινα
τρόπον βουλόμεθα. καὶ εἴ σοί ἐστι τοῦτο σημεῖον ὦ
Εὐβουλίδη τοῦ μὴ Ἀθηναίους ἡμᾶς εἶναι, ἐγώ σοι
τούτου ὅλως τοὐναντίον ἐπιδείξω, ὅτι οὐκ ἔξεστι ξένῳ
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργάζεσθαι. καί μοι λαβὼν ἀνάγνωθι
πρῶτον τὸν Σόλωνος νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

32 *Λαβὲ δὴ καὶ τὸν Ἀριστοφῶντος· οὕτω γὰρ ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἔδοξεν ἐκεῖνος καλῶς καὶ
δημοτικῶς νομοθετῆσαι, ὥστ' ἐψηφίσασθε πάλιν τὸν
αὐτὸν ἀνανεώσασθαι.*

ΝΟΜΟΣ.

*Προσήκει τοίνυν ὑμῖν βοηθοῦσι τοῖς νόμοις μὴ
τοὺς ἐργαζομένους ξένους νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς συκο-
φαντοῦντας πονηρούς. ἐπεὶ ὦ Εὐβουλίδη ἔστι καὶ ἕτε-
ρος περὶ τῆς ἀργίας νόμος, ᾧ αὐτὸς ἔνοχος ὢν ἡμᾶς
33 τοὺς ἐργαζομένους διαβάλλεις. ἀλλὰ γὰρ τοσαύτη τις
ἀτυχία ἐστὶ περὶ ἡμᾶς νῦν, ὥστε τούτῳ μὲν ἔξεστιν
ἔξω τοῦ πράγματος βλασφημεῖν καὶ πάντα ποιεῖν, ὅπως
μηδενὸς τῶν δικαίων ἐγὼ τύχω· ἐμοὶ δ' ἐπιτιμήσετ'
ἴσως, ἐὰν λέγω, ὃν τρόπον οὗτος ἐργάζεται περιιὼν
ἐν τῇ πόλει, καὶ εἰκότως· ἃ γὰρ ὑμεῖς ἴστε, τί δεῖ*

λέγειν; σκοπεῖτε δέ· νομίζω γὰρ ἔγωγε τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ
ἡμᾶς ἐργάζεσθαι, μέγιστον εἶναι σημεῖον τοῦ ψευδεῖς
34 ἡμῖν αἰτίας τοῦτον ἐπιφέρειν. ἣν γάρ φησι ταινιόπω- 1309
λιν εἶναι καὶ φανερὰν πᾶσι, προσῆκε δήπουθεν εἰδό-
τας αὐτὴν πολλοὺς ἥτις ἐστὶ μαρτυρεῖν, καὶ μὴ μόνον
ἀκοήν. ἀλλ' εἰ μὲν ξένη ἦν, τὰ τέλη ἐξετάσαντας τὰ
ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰ ξενικὰ ἐτέλει, καὶ ποδαπὴ ἦν ἐπιδει-
κνύντας· εἰ δὲ δούλη, μάλιστα μὲν τὸν πριάμενον, εἰ
δὲ μή, τὸν ἀποδόμενον ἥκειν καταμαρτυροῦντα, εἰ δὲ
μή, τῶν ἄλλων τινά, ἢ ὡς ἐδούλευσεν ἢ ὡς ἀφείθη
ἐλευθέρα. νῦν δὲ τούτων μὲν ἀπέδειξεν οὐδέν, λελοι-
δόρηκε δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐδὲν ὅ τι οὔ. τοῦτο γάρ
ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιᾶσθαι μὲν πάντα, ἐξελέγξαι
35 δὲ μηδέν. ἐπεὶ κἀκεῖνο περὶ τῆς μητρὸς εἴρηκεν, ὅτι
ἐτίτθευσεν. ἡμεῖς δ', ὅθ' ἡ πόλις ἠτύχει καὶ πάντες
κακῶς ἔπραττον, οὐκ ἀρνούμεθα τοῦτο γενέσθαι· ὃν
δὲ τρόπον καὶ ὧν εἵνεκ' ἐτίτθευσεν, ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν
ἐπιδείξω. μηδεὶς δ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυσχε-
ρῶς ὑπολάβῃ· καὶ γὰρ νῦν ἀστὰς γυναῖκας πολλὰς
εὑρήσετε τιτθευούσας, ἃς ὑμῖν καὶ κατ' ὄνομ' ἐὰν
βούλησθ' ἐροῦμεν. εἰ δέ γε πλούσιοι ἦμεν, οὔτ' ἂν
τὰς ταινίας ἐπωλοῦμεν, οὔτ' ἂν ὅλως ἦμεν ἄποροι.
ἀλλὰ τί ταῦτα κοινωνεῖ τῷ γένει; ἐγὼ μὲν οὐδὲν οἶμαι.
36 μηδαμῶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοὺς πένητας ἀτιμάζετε
(ἱκανὸν γὰρ αὐτοῖς τὸ πένεσθαι κακόν), μηδέ γε τοὺς
ἐργάζεσθαι καὶ ζῆν ἐκ τοῦ δικαίου προαιρουμένους·
ἀλλ' ἀκούσαντες, ἐὰν ὑμῖν ἐπιδεικνύω τῆς μητρὸς
τοὺς οἰκείους οἵους προσήκει εἶναι ἀνθρώποις ἐλευ-
θέροις, ἃ οὗτος καταιτιᾶται περὶ αὐτῆς, ταύτας τὰς 1310
διαβολὰς ἐξομνυμένους, καὶ μαρτυροῦντας αὐτὴν ἀστὴν
οὖσαν εἰδέναι, οὓς ὑμεῖς φήσετε πιστοὺς εἶναι, δικαίως

87 ἡμῖν θέσθε τὴν ψῆφον. ἐμοὶ γὰρ ἦν πάππος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς μητρὸς πατήρ, Δαμόστρατος Μελιτεύς. τούτῳ γίγνονται τέτταρες παῖδες, ἐκ μὲν ἧς τὸ πρῶτον ἔσχε γυναικὸς θυγάτηρ καὶ υἱὸς ᾧ ὄνομ' Ἀμυθέων, ἐκ δὲ τῆς ὕστερον Χαιρεστράτης ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ καὶ Τιμοκράτης. τούτοις δὲ γίγνονται παῖδες, τῷ μὲν Ἀμυθέωνι Δαμόστρατος, τοῦ πάππου τοὔνομ' ἔχων, καὶ Καλλίστρατος καὶ Δεξίθεος. καὶ ὁ μὲν Ἀμυθέων ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφὸς τῶν ἐν Σικελίᾳ στρατευσαμένων καὶ τελευτησάντων ἐστί, καὶ τέθαπται ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι· καὶ ταῦτα μαρτυρή-
88 σεται. τῇ δ' ἀδελφῇ αὐτοῦ συνοικησάσῃ Διοδώρῳ Ἁλαιεῖ υἱὸς γίγνεται Κτησίβιος. καὶ οὗτος μὲν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀβύδῳ μετὰ Θρασυβούλου στρατευόμενος, ζῇ δὲ τούτων ὁ Δαμόστρατος ὁ τοῦ Ἀμυθέωνος, τῆς μητρὸς ἀδελφιδοῦς τῆς ἐμῆς. τῆς δὲ Χαιρεστράτης τῆς ἐμῆς τήθης τὴν ἀδελφὴν λαμβάνει Ἀπολλόδωρος Πλωθεύς· τούτων γίγνεται Ὀλύμπιχος, τοῦ δ' Ὀλυμπίχου Ἀπολλόδωρος, καὶ οὗτος ζῇ. καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

89 Τούτων μὲν τοίνυν ἀκηκόατε μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων· τὸν δὲ [καὶ ὁμομήτριον] καὶ κατ' ἀμφότερ' ἡμῖν συγγενῆ καλῶ, καὶ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ. τῷ γὰρ Τιμοκράτει τῷ τῆς μητρὸς ἀδελφῷ τῆς ἐμῆς τῷ ὁμοπατρίῳ καὶ ὁμομητρίῳ γίγνεται Εὐξίθεος, τοῦ δ' 1311
Εὐξιθέου τρεῖς υἱεῖς· οὗτοι πάντες ζῶσιν. καί μοι κάλει τοὺς ἐπιδημοῦντας αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

40 Λαβὲ δή μοι καὶ τὰς τῶν φρατέρων τῶν συγγενῶν τῶν τῆς μητρὸς καὶ δημοτῶν μαρτυρίας, καὶ ὧν τὰ μνήματα ταὐτά.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ γένους τοῦ τῆς μητρὸς οὕτως
ὑμῖν ἐπιδεικνύω, καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναι-
κῶν ἀστήν. τῇ δὲ μητρὶ τῇ ἐμῇ γίγνεται ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ Πρωτομάχου, ᾧ αὐτὴν ὁ
Τιμοκράτης ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ὢν ἀδελφὸς
ἔδωκε, θυγάτηρ, εἶτα ἐκ τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ ἐγώ. ὃν
δὲ τρόπον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ συνῴκησε, ταῦθ' ὑμᾶς
ἀκοῦσαι δεῖ· καὶ γὰρ ἃ περὶ τὸν Κλεινίαν αἰτιᾶται
καὶ τὸ τιτθεῦσαι τὴν μητέρα καὶ ταῦτα πάντ' ἐγὼ
41 σαφῶς ὑμῖν διηγήσομαι. ὁ Πρωτόμαχος πένης ἦν·
ἐπικλήρου δὲ κληρονομήσας εὐπόρου, τὴν μητέρα βου-
ληθεὶς ἐκδοῦναι πείθει λαβεῖν αὐτὴν Θούκριτον τὸν
πατέρα τὸν ἐμόν, ὄνθ' ἑαυτοῦ γνώριμον, καὶ ἐγγυᾶ-
ται ὁ πατὴρ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτῆς Τιμοκράτους Μελιτέως, παρόντων τῶν τε θείων
ἀμφοτέρων τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων μαρτύρων· καὶ τού-
42 των ὅσοι ζῶσι, μαρτυρήσουσιν ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα
χρόνῳ ὕστερον παιδίων αὐτῇ δυοῖν ἤδη γεγενημένων,
καὶ τοῦ μὲν πατρὸς στρατευομένου καὶ ἀποδημοῦντος
μετὰ Θρασυβούλου, αὐτὴ δ' οὖσ' ἐν ἀπορίαις, ἠναγκά-
σθη τὸν Κλεινίαν τὸν τοῦ Κλειδίκου τιτθεῦσαι, τῷ
μὲν εἰς ἔμ' ἥκοντι κινδύνῳ νῦν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ
συμφέρον πρᾶγμα ποιήσασα (ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς τιτ- 1312
θείας ἅπασ' ἡ περὶ ἡμᾶς γέγονεν βλασφημία), τῇ μέν-
τοι ὑπαρχούσῃ πενίᾳ ἴσως καὶ ἀναγκαῖα καὶ ἁρμόττοντα

43 ποιοῦσα. φαίνεται τοίνυν οὐχ ὁ ἐμὸς πατὴρ πρῶτος
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαβὼν τὴν ἐμὴν μητέρα, ἀλλ' ὁ
Πρωτόμαχος, καὶ παῖδας ποιησάμενος καὶ θυγατέρ'
ἐκδούς· ὃς καὶ τετελευτηκὼς ὅμως μαρτυρεῖ τοῖς ἔρ-
γοις ἀστήν τ' αὐτὴν καὶ πολῖτιν εἶναι. ὡς οὖν ταῦτ'
ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι πρῶτον μὲν τοὺς τοῦ Πρω-
τομάχου υἱεῖς, ἔπειτα τοὺς ἐγγυωμένῳ παρόντας τῷ
πατρὶ καὶ τῶν φρατέρων τοὺς οἰκείους, οἷς τὴν γαμη-
λίαν εἰσήνεγκεν ὑπὲρ τῆς μητρὸς ὁ πατήρ, εἶτ' Εὔνι-
κον Χολαργέα τὸν τὴν ἀδελφὴν λαβόντα τὴν ἐμὴν
παρὰ τοῦ Πρωτομάχου, εἶτα τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς.
κάλει τούτους.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

44 Πῶς οὖν οὐκ ἂν οἰκτρότατ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
πάντων ἐγὼ πεπονθὼς εἴην, εἰ τῶν συγγενῶν ὄντων
τοσούτων τουτωνὶ καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων
ἐμοὶ προσήκειν, μηδεὶς μηδενὶ τούτων ἀμφισβητῶν ὡς
οὐκ εἰσὶ πολῖται, ἐμὲ ψηφίσαισθ' εἶναι ξένον; λαβὲ δή
μοι καὶ τὴν τοῦ Κλεινίου καὶ τὴν τῶν συγγενῶν
αὐτοῦ μαρτυρίαν· οἳ ἴσασι δήπου τίς οὖσά ποθ' ἡ 'μὴ
μήτηρ ἐτίτθευσεν αὐτόν. οὐ γὰρ ἃ τήμερον ἡμεῖς
φαμὲν εὔορκον αὐτοῖς μαρτυρεῖν, ἀλλ' ἃ πάντα τὸν
χρόνον ᾔδεσαν τὴν ἡμετέραν μὲν μητέρα, τιτθὴν δὲ
45 τούτου νομιζομένην. καὶ γὰρ εἰ ταπεινὸν ἡ τιτθή, τὴν
ἀλήθειαν οὐ φεύγω· οὐ γὰρ εἰ πένητες ἦμεν, ἠδική-
καμεν, ἀλλ' εἰ μὴ πολῖται· οὐδὲ περὶ τύχης οὐδὲ περὶ 1313
χρημάτων ἡμῖν ἐσθ' ὁ παρὼν ἀγών, ἀλλ' ὑπὲρ γένους.
πολλὰ δουλικὰ [καὶ ταπεινὰ] πράγματα τοὺς ἐλευθέ-
ρους ἡ πενία βιάζεται ποιεῖν, ἐφ' οἷς ἐλεοῖντ' ἂν ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαιότερον, ἢ προσαπολλύοιντο. ὡς
γὰρ ἔγωγ' ἀκούω, πολλαὶ καὶ τιτθαὶ καὶ ἔριθοι καὶ

τρυγήτριαι γεγόνασ' ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συμφορῶν ἀσταὶ γυναῖκες, πολλαὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιαι νῦν. ἀλλ' αὐτίχ' ὑπὲρ τούτων. νῦν δὲ τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

46 Οὐκοῦν ὅτι μὲν καὶ τὰ πρὸς μητρός εἰμ' ἀστὸς καὶ τὰ πρὸς πατρός, τὰ μὲν ἐξ ὧν ἄρτι μεμαρτύρηται μεμαθήκατε πάντες, τὰ δ' ἐξ ὧν πρότερον περὶ τοῦ πατρός. λοιπὸν δέ μοι περὶ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, τὸ μὲν ἁπλούστατον οἶμαι καὶ δικαιότατον, ἐξ ἀμφοτέρων ἀστῶν ὄντα με, κεκληρονομηκότα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ γένους, εἶναι πολίτην· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ προσήκοντα πάντ' ἐπιδείξω μάρτυρας παρεχόμενος, ὡς εἰσήχθην εἰς τοὺς φράτερας, ὡς ἐνεγράφην εἰς τοὺς δημότας, ὡς ὑπ' αὐτῶν τούτων προεκρίθην ἐν τοῖς εὐγενεστάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ, ὡς ἦρχον ἀρχὰς δοκιμασθείς. καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

47 Οὐκοῦν δεινὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἔλαχον ἱερεύς, ὥσπερ προεκρίθην, δεῖν ἄν με καὶ αὐτὸν θύειν ὑπὲρ τούτων καὶ τοῦτον μετ' ἐμοῦ συνθύειν, νῦν δὲ τοὺς αὐτοὺς τούτους με μεθ' αὐτῶν μηδὲ συνθύειν ἐᾶν; φαίνομαι τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον παρὰ πᾶσι τοῖς νῦν κατηγο-
48 ροῦσι πολίτης ὡμολογημένος· οὐ γὰρ ἂν δήπου τόν
γε ξένον καὶ μέτοικον, ὡς νῦν φησιν Εὐβουλίδης, 1314
οὔτ' ἀρχὰς ἄρχειν οὔθ' ἱερωσύνην κληροῦσθαι μεθ' ἑαυτοῦ προκριθέντ' εἴασε· καὶ γὰρ οὗτος ἦν τῶν

κληρουμένων καὶ προκριθέντων. οὐδέ γ' ἂν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι παλαιὸς ὢν ἐχθρὸς ἐμοὶ τοῦτον τὸν
καιρὸν περιέμενεν, ὃν οὐδεὶς ᾔδει γενησόμενον, εἴπερ
49 τι συνῄδει τοιοῦτον. ἀλλ' οὐ συνῄδει· διόπερ τὸν
μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον δημοτευόμενος μετ' ἐμοῦ
καὶ κληρούμενος οὐδὲν ἑώρα τούτων, ἐπειδὴ δ' ἡ
πόλις πᾶσα τοῖς ἀσελγῶς εἰσπεπηδηκόσιν εἰς τοὺς δή-
μους ὀργιζομένη παρώξυντο, τηνικαῦτα [μοι] ἐπεβού-
λευσεν. ἦν δ' ἐκεῖνος μὲν ὁ καιρὸς τοῦ συνειδότος
αὑτῷ τἀληθῆ λέγειν, ὁ δὲ νυνὶ παρὼν ἐχθροῦ καὶ
50 συκοφαντεῖν βουλομένου. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί
(καί μοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μηδεὶς θορυβήσῃ, μηδ'
ἐφ' ᾧ μέλλω λέγειν ἀχθεσθῇ) ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον
ὑπείληφ' ὥσπερ ὑμῶν ἕκαστος ἑαυτόν, μητέρ' ἐξ ἀρχῆς
νομίζων ἥνπερ εἰς ὑμᾶς ἀποφαίνω, καὶ οὐχ ἑτέρας
μὲν ὤν, ταύτης δὲ προσποιούμενος· πατέρα πάλιν ὦ
51 ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν αὐτὸν τρόπον. καίτοι εἰ τοῖς
ἐξελεγχομένοις ὧν μέν εἰσ' ἀποκρυπτομένοις, ὧν δ'
οὐκ εἰσὶ προσποιουμένοις, δίκαιον ὑπάρχειν παρ' ὑμῖν
τοῦτο σημεῖον ὡς εἰσὶ ξένοι, ἐμοὶ δήπου τοὐναντίον
ὡς εἰμὶ πολίτης. οὐ γὰρ ἂν ξένην καὶ ξένον τοὺς
εμαυτοῦ γονέας ἐπιγραψάμενος μετέχειν ἠξίουν τῆς
πόλεως· ἀλλ' εἴ τι τοιοῦτον συνῄδειν, ἐζήτησ' ἂν ὧν
φήσω γονέων εἶναι. ἀλλ' οὐ συνῄδειν, διόπερ μένων
ἐπὶ τοῖς οὖσι δικαίως γονεῦσιν ἐμαυτῷ τῆς πόλεως
μετέχειν ἀξιῶ. 1315
52 Ἔτι τοίνυν ὀρφανὸς κατελείφθην, καὶ φασί μ'
εὔπορον εἶναι, καὶ τῶν μαρτύρων ἐνίους ὠφελουμέ-
νους μοι μαρτυρεῖν συγγενεῖς εἶναι. καὶ ἅμα μὲν
κατ' ἐμοῦ λέγουσι τὰς ἐκ τῆς πενίας ἀδοξίας καὶ περὶ
τὸ γένος διαβάλλουσιν, ἅμα δὲ δι' εὐπορίαν φασὶ

53 πάντα μ' ὠνεῖσθαι. ὥστε πότερα χρὴ αὐτοῖς πιστεύ-
ειν; ἐξῆν δὲ δήπου τούτοις, εἰ νόθος ἢ ξένος ἦν ἐγώ,
κληρονόμοις εἶναι τῶν ἐμῶν πάντων. εἶθ' οὗτοι μι-
κρὰ λαμβάνειν καὶ κινδυνεύειν ἐν ψευδομαρτυρίαις
κἀπιορκεῖν μᾶλλον αἱροῦνται, ἢ πάντ' ἔχειν, καὶ ταῦτ'
ἀσφαλῶς, καὶ μηδεμιᾶς ἐξωλείας ὑπόχους ἑαυτοὺς ποι-
εῖν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' οἶμαι συγγενεῖς ὄντες τὰ
54 δίκαια ποιοῦσι, βοηθοῦντες αὑτῶν ἑνί. καὶ ταῦτ' οὐχὶ
νῦν πεπεισμένοι ποιοῦσιν, ἀλλὰ παιδίον ὄντα μ' εὐ-
θέως ἦγον εἰς τοὺς φράτερας, εἰς Ἀπόλλωνος πα-
τρῴου μ' ἦγον, εἰς τἄλλ' ἱερά. καίτοι οὐ δήπου παῖς
ὢν ἐγὼ ταῦτ' ἔπειθον αὐτοὺς ἀργύριον διδούς. ἀλλὰ
μὴν ὁ πατὴρ αὐτὸς ζῶν ὀμόσας τὸν νόμιμον τοῖς
φράτερσιν ὅρκον εἰσήγαγέ με, ἀστὸν ἐξ ἀστῆς ἐγγυη-
τῆς αὑτῷ γεγενημένον εἰδώς, καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται.
55 εἶτ' ἐγὼ ξένος; ποῦ μετοίκιον καταθείς; ἢ τίς τῶν
ἐμῶν πώποτε; ποῦ πρὸς ἄλλους δημότας ἐλθών, καὶ
οὐ δυνηθεὶς ἐκείνους πεῖσαι δεῦρ' ἐμαυτὸν ἐγγράψας;
ποῦ τί ποιήσας ὧν ὅσοι μὴ καθαρῶς ἦσαν πολῖται
πεποιηκότες φαίνονται; οὐδαμοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς, ἐν οἷς
ὁ πάππος ὁ τοῦ πατρὸς, οὑμὸς, ὁ πατήρ, ἐνταῦθα καὶ
αὐτὸς φαίνομαι δημοτευόμενος. καὶ νῦν πῶς ἄν τις 1316
ὑμῖν σαφέστερον ἐπιδείξειε μετὸν τῆς πόλεως αὑτῷ;
56 ἐνθυμείσθω γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς αὑτῷ προσήκοντας τίν' ἂν ἄλλον δύναιτ' ἐπιδεῖ-
ξαι τρόπον ἢ τὸν αὐτὸν ἐμοί, μαρτυροῦντας, ὀμνύντας,
πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὄντας;

Διὰ ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πιστεύων ἐμαυτῷ κατέφυ-
γον εἰς ὑμᾶς. ὁρῶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον
τῶν ἀπεψηφισμένων Ἁλιμουσίων ἐμοῦ κυριώτερ' ὄντα
τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου,

*δικαίως· κατὰ γὰρ πάνθ' αἱ παρ' ὑμῖν εἰσι κρίσεις
δικαιόταται.*

57 *Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν κἀκεῖνο, ὅσοι τῶν μεγάλων
δήμων ἐστέ, ὡς οὐδέν' ἀπεστερεῖτ' οὔτε κατηγορίας
οὔτ' ἀπολογίας. καὶ πόλλ' ἀγαθὰ γένοιτο πᾶσιν ὑμῖν
τοῖς δικαίως τούτῳ τῷ πράγματι χρησαμένοις, ὅτι
καὶ τῶν ἀναβαλέσθαι δεομένων οὐκ ἀφῃρεῖσθε τὸ πα-
ρασκευάσασθαι· ᾧ καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας καὶ δι'*
58 *ἔχθραν ἐπιβουλεύοντας ἐξηλέγχετε. καὶ ὑμᾶς μὲν ἐπαι-
νεῖν ἄξιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς δὲ καλῷ καὶ
δικαίῳ πράγματι μὴ καλῶς χρησαμένους ψέγειν. ἐν
οὐδενὶ τοίνυν εὑρήσετε τῶν δήμων δεινότερα γεγενη-
μένα τῶν παρ' ἡμῖν. οὗτοι γὰρ ἀδελφῶν ὁμομητρίων
καὶ ὁμοπατρίων τῶν μέν εἰσιν ἀπεψηφισμένοι, τῶν δ'
οὔ, καὶ πρεσβυτέρων ἀνθρώπων ἀπόρων, ὧν τοὺς
υἱεῖς ἐγκαταλελοίπασιν· καὶ τούτων ἂν βούλησθε, μάρ-*
59 *τυρας παρέξομαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον οἱ συνε-
στηκότες πεποιήκασι (καί μοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν
μηδεὶς ὑπολάβῃ δυσκόλως, ἐὰν τοὺς ἠδικηκότας ἐμαυ-* 1317
*τὸν πονηροὺς ὄντας ἐπιδεικνύω· νομίζω γὰρ ὑμῖν τὴν
τούτων πονηρίαν δεικνὺς εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγειν
τὸ γενόμενόν μοι)· οὗτοι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
βουλομένους τινὰς ἀνθρώπους ξένους πολίτας γενέσθαι,
Ἀναξιμένην καὶ Νικόστρατον, κοινῇ διανειμάμενοι πέντε
δραχμὰς ἕκαστος προσεδέξαντο. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐξο-
μόσαιτ' Εὐβουλίδης οὐδ' οἱ μετ' αὐτοῦ μὴ οὐκ εἰδέ-
ναι. καὶ νῦν τούτων οὐκ ἀπεψηφίσαντο. τί οὖν οὐκ
ἂν οἴεσθε τούτους ἰδίᾳ ποιῆσαι, οἳ κοινῇ ταῦτ' ἐτόλ-*
60 *μων; πολλοὺς ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἱ μετ' Εὐβουλίδου
συνεστῶτες καὶ ἀπολωλέκασι καὶ σεσώκασιν εἵνεκ' ἀρ-
γυρίου. ἐπεὶ καὶ τὸ πρότερον (ἐρῶ δ' εἰς αὐτὸ τὸ*

πρᾶγμ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι) δημαρχῶν ὁ Εὐβουλίδου
πατὴρ, ὥσπερ εἶπον, Ἀντίφιλος, τεχνάζει βουλόμενος
παρά τινων λαβεῖν ἀργύριον, καὶ ἔφη τὸ κοινὸν γραμ-
ματεῖον ἀπολωλέναι, ὥστ' ἔπεισε διαψηφίσασθαι τοὺς
Ἁλιμουσίους περὶ αὑτῶν, καὶ κατηγορῶν δέκα τῶν
δημοτῶν ἐξέβαλεν, οὓς ἅπαντας πλὴν ἑνὸς κατεδέξατο
τὸ δικαστήριον. καὶ ταῦτα πάντες ἴσασιν οἱ πρεσβύ-
61 τεροι. πολλοῦ γ' ἔδεόν τινας ἐγκαταλιπεῖν τῶν μὴ
Ἀθηναίων, ὅπου καὶ τοὺς ὄντας πολίτας συνιστάμε-
νοι ἐξέβαλον, οὓς τὸ δικαστήριον κατεδέξατο. καὶ ὢν
ἐχθρὸς τῷ ἐμῷ πατρὶ τότ' οὐ μόνον οὐ κατηγόρη-
σεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ψῆφον ἤνεγκεν ὡς οὐκ ἦν Ἀθη-
ναῖος. τῷ τοῦτο δῆλον; ὅτι ἀπάσαις ἔδοξε δημότης
εἶναι. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν πατέρων λέγειν; ἀλλ' 1318
Εὐβουλίδης αὐτὸς οὑτοσί, ἡνίκ' ἐνεγράφην ἐγὼ καὶ
ὀμόσαντες οἱ δημόται δικαίως πάντες περὶ ἐμοῦ τὴν
ψῆφον ἔφερον, οὔτε κατηγόρησεν οὔτ' ἐναντίαν τὴν
ψῆφον ἤνεγκε· καὶ γὰρ ἐνταῦθα πάλιν με πάντες ἐψη-
φίσαντο δημότην. καὶ εἴ φασί με τοῦτο ψεύδεσθαι,
ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος ὅστις βούλεται τούτων τἀναντία
62 μαρτυρησάτω. εἰ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο
δοκοῦσιν οὗτοι λέγειν μάλιστ' ἰσχυρόν, ὡς ἀπεψηφί-
σαντό μου νῦν οἱ δημόται, ἐγὼ τετράκις ἐπιδεικνύω
πρότερον, ὅθ' ὁσίως ἄνευ συστάσεως ἐψηφίσαντο,
καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα δημότας αὑτῶν εἶναι ψηφισα-
μένους, πρῶτον μέν γε τοῦ πατρὸς δοκιμασθέντος,
εἶτ' ἐμοῦ, εἶτ' ἐν τῇ προτέρᾳ διαψηφίσει, ὅτ' ἠφάνι-
σαν οὗτοι τὸ γραμματεῖον· τὸ δὲ τελευταῖον προκρί-
ναντές μ' ἐψηφίσαντ' ἐν τοῖς εὐγενεστάτοις κληροῦ-
σθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ ταῦτα πάντα
μεμαρτύρηται.

63 *Εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό
μοί τινες, ἐν ᾗ διάφορος ἐγενόμην εἰσπράττων ὀφεί-
λοντας πολλοὺς αὐτῶν μισθώσεις τεμενῶν καὶ ἕτερ' ἃ
τῶν κοινῶν διηρπάκεσαν, ἐγὼ μὲν ἂν βουλοίμην ὑμᾶς
ἀκούειν, ἀλλ' ἴσως ἔξω τοῦ πράγματος ὑπολήψεσθε
ταῦτ' εἶναι. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχω δεικνύναι τεκμήριον
ὡς συνέστησαν· ἔκ τε γὰρ τοῦ ὅρκου ἐξήλειψαν τὸ
ψηφιεῖσθαι γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ καὶ οὔτε χάριτος
64 ἕνεκ' οὔτ' ἔχθρας· καὶ γὰρ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο,
καὶ ὅτι γ' ἱεροσυλήσαντες τὰ ὅπλα (εἰρήσεται γάρ),
ἃ ἐγὼ ἀνέθηκα τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τὸ ψήφισμ' ἐκκολά-
ψαντες ὃ ἐμοὶ ἐψηφίσανθ' οἱ δημόται, συνώμνυον οὗτοι 1319
ἐπ' ἐμ οἱ ὑπ' ἐμοῦ τὰ κοινὰ εἰσπραχθέντες. καὶ εἰς
τοσοῦτ' ἀναιδείας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἔλεγον περιιόντες
ἐμὲ τῆς ἀπολογίας ἕνεκα ταῦτα ποιῆσαι. καὶ τίς ὑμῶν
ἂν καταγνοίη μου τοσαύτην μανίαν ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ὥστε τηλικούτων ἕνεκα πρὸς τὸ πρᾶγμα τεκμη-
ρίων ἄξια θανάτου διαπράξασθαι, καὶ ἃ ἐμοὶ φιλοτι-
65 μίαν ἔφερε, ταῦτ' ἀφανίζειν; τὸ δὲ πάντων δεινότατον
οὐ δήπου γε φήσαιεν ἂν ἐμὲ κατασκευάσαι. οὐ γὰρ
ἔφθη μοι συμβᾶσ' ἡ ἀτυχία, καὶ εὐθὺς, ὥσπερ φυγάδος
ἤδη μου ὄντος καὶ ἀπολωλότος, τούτων τινὲς ἐπὶ τὸ
οἰκίδιον ἐλθόντες τὸ ἐν ἀγρῷ νύκτωρ, ἐπεχείρησαν
διαφορῆσαι τἄνδοθεν· οὕτω σφόδρ' ὑμῶν καὶ τῶν
νόμων κατεφρόνησαν. καὶ ταῦτα τοὺς εἰδότας, ἐὰν
βούλησθε, καλοῦμεν.*

66 *Πολλὰ δ' ἔχων καὶ ἄλλ' ἐπιδεῖξαι, ἃ τούτοις ἐστὶ
πεπραγμένα καὶ ἃ εἰσιν ἐψευσμένοι, ἡδέως μὲν ἂν ὑμῖν
λέγοιμι, ἐπειδὴ δ' ἔξω τοῦ πράγματος νομίζετ' εἶναι,
ἐάσω. ἀναμνήσθητε δ' ἐκείνων καὶ θεάσασθε, ὡς πολλὰ
καὶ δίκαι' ἔχων πρὸς ὑμᾶς ἥκω. ὥσπερ γὰρ τοὺς*

*θεσμοθέτας ἀνακρίνετε, ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμαυ-
67 τὸν ὑμῖν ἀνακρινῶ. 'ὦ ἄνθρωπε, τίς ἦν σοι πατήρ';
ἐμοί; Θούκριτος. 'οἰκεῖοί τινες εἶναι μαρτυροῦσιν
αὐτῷ'; πάνυ γε, πρῶτον μέν γε τέτταρες ἀνεψιοί, εἶτ'
ἀνεψιαδοῦς, εἶθ' οἱ τὰς ἀνεψιὰς λαβόντες αὐτῷ, εἶτα
φράτερες, εἶτ' Ἀπόλλωνος πατρῴου καὶ Διὸς ἑρκείου
γεννῆται, εἶθ' οἷς ἠρία ταὐτά, εἶθ' οἱ δημόται πολλά-
κις αὐτὸν δεδοκιμάσθαι καὶ ἀρχὰς ἄρξαι, καὶ αὐτοὶ
διεψηφισμένοι φαίνονται. τὰ μὲν τοίνυν περὶ τοῦ* 1320
*πατρὸς πῶς ἂν ὑμῖν δικαιότερον ἢ καθαρώτερον ἐπι-
δείξαιμι; καλῶ δ' ὑμῖν τοὺς οἰκείους, εἰ βούλεσθε.
68 τὰ δὲ περὶ τῆς μητρὸς ἀκούσατε. ἐμοὶ γάρ ἐστι μή-
τηρ Νικαρέτη Δαμοστράτου θυγάτηρ Μελιτέως. ταύ-
της τίνες οἰκεῖοι μαρτυροῦσι; πρῶτον μὲν ἀδελφιδοῦς,
εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύ' υἱοί, εἶτ' ἀνεψιαδοῦς,
εἶθ' οἱ Πρωτομάχου υἱεῖς τοῦ λαβόντος τὴν ἐμὴν μη-
τέρα πρότερον, εἶθ' ὁ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν ἐκ
τοῦ Πρωτομάχου γήμας Εὔνικος Χολαργεύς, εἶθ' υἱὸς
69 τῆς ἀδελφῆς. ἀλλὰ μὴν καὶ φράτερες τῶν οἰκείων
αὐτῆς καὶ δημόται ταῦτα μεμαρτυρήκασι. τίνος οὖν
ἂν προσδέοισθε; καὶ γὰρ ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ὁ πα-
τὴρ ἔγημε καὶ γαμηλίαν τοῖς φράτερσιν εἰσήνεγκε με-
μαρτύρηται. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐμαυτὸν ἐπέδειξα
πάντων μετειληφότα, ὅσων προσήκει τοὺς ἐλευθέρους.
ὥστε πανταχῇ δικαίως καὶ προσηκόντως ἡμῖν ἂν προσ-
70 θέμενοι τὴν ψῆφον εὐορκοίητε. ἔτι τοίνυν ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἀνακρίνετε, εἰ γονέας
εὖ ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τοῦ μὲν πατρὸς ὀρφανὸς κατε-
λείφθην, τὴν δὲ μητέρ' ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ
διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶν' ἀπόδοτέ μοι θάψαι εἰς τὰ πα-
τρῷα μνήματα καὶ μή με κωλύσητε, μηδὲ ἄπολιν*

ποιήσητε, μηδὲ τῶν οἰκείων ἀποστερήσητε τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος, καὶ ὅλως ἀπολέσητε. πρότερον γὰρ ἢ προλιπεῖν τούτους, εἰ μὴ δυνατὸν ὑπ' αὐτῶν εἴη σωθῆναι, ἀποκτείναιμ' ἂν ἐμαυτόν, ὥστ' ἐν τῇ πατρίδι γ' ὑπὸ τούτων ταφῆναι.

LVIII.

ΕΝΔΕΙΞΙΣ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. 1321

*Τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἀναγράφουσιν οἱ πολλοὶ δημόσιον ὄντα φανερῶς· δῆλον δ' ἔσται τοῦτ' ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. κατὰ τῶν ἑτέρωσέ ποι καὶ μὴ Ἀθήναζε σεσιτηγηκότων ἐμπόρων ἢ ναυκλήρων Ἀθηναίων φάσεις ἦσαν δεδομέναι. νόμος δ' ἦν, ἐάν τίς τινα φήνας μὴ ἐπεξίῃ, ἢ ἐπεξιὼν μὴ λάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἐκτίνειν τῷ δημοσίῳ, τοῖς δ' ὀφείλουσι μὴ ἐξεῖναι λέγειν· *** καὶ τρίτος, ἐὰν μή τις δόξῃ δικαίως εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι τινά, τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ.*
2 *Ἐπιχάρης οὖν ἐνέδειξε Θεοκρίνην οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν ἐκ τριῶν τούτων νόμων. καὶ γὰρ Μίκων' ὡς ἑτέρωσέ ποι σεσιτηγηκότα φῆναι μὲν αὐτὸν λέγει, μὴ ἐπεξελθεῖν δέ· καὶ ἐπιμελητὴν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἀποδειχθέντ' ἐν εὐθύναις ἁλῶναι κλοπῆς χρημάτων, ἃ ἦν ἱερὰ τῶν ἐπωνύμων· καὶ τρίτον Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν ἀδίκως ἀφελόμενον τὸν πατέρα τοῦ Θεοκρίνου προσοφλῆσαι δραχμὰς πεντακοσίας. ἐπὶ τούτοις μὲν ἡ ἔνδειξις, καὶ τὸ πρᾶγμα φανερῶς δημόσιον. τὸν δὲ λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δεινάρχου, καίτοι γ' οὐκ ἀπεοικότα τῶν τοῦ Δημοσθένους.*

Τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ διὰ τουτονὶ 1
Θεοκρίνην ἀτυχήσαντος πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὀφλόντος
δέκα τάλαντα, καὶ τούτου διπλοῦ γεγενημένου, ὥστε
μηδ' ἐλπίδ' ἡμῖν εἶναι σωτηρίας μηδεμίαν, ἡγησάμην
δεῖν ἐπὶ τῷ τιμωρήσασθαι μεθ' ὑμῶν τοῦτον, μήθ'
ἡλικίαν μήτ' ἄλλο μηδὲν ὑπολογισάμενος δοῦναι τὴν
2 *ἔνδειξιν ταύτην. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ὦ ἄνδρες δικασταί,*
ᾧπερ πάντα πειθόμενος πεποίηκα, πρὸς ἅπαντας ὠδύ-
ρετο τοὺς γνωρίμους, εἰ παραλιπὼν ἐγὼ τὸν καιρὸν
ἐν ᾧ διὰ τὸ τὸν πατέρα ζῆν ἔξεστί μοι τοῦτον ἀμύ-
νασθαι, τὴν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἡλικίαν προφασιζόμενος,
αὐτὸν μὲν περιόψομαι πάντων ἀπεστερημένον, Θεο-
κρίνην δὲ παρὰ τοὺς νόμους γραφὰς γραφόμενον καὶ
συκοφαντοῦντα πολλοὺς τῶν πολιτῶν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ.
3 *δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ*
ἱκετεύω μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου, πρῶτον μὲν ὅτι τῷ
πατρὶ βοηθῶν καὶ πειθόμενος ἀγωνίζομαι, ἔπειθ' ὅτι
καὶ νέος ὢν καὶ ἄπειρος, ὥστ' ἀγαπητὸν εἶναί μοι,
ἐὰν τῆς παρ' ὑμῶν ὑπαρξάσης εὐνοίας δυνηθῶ δηλῶ-
4 *σαι τὰ πεπραγμένα τούτῳ· πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι ὦ*
ἄνδρες δικασταὶ προδέδομαι (τὰ γὰρ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς
εἰρήσεται) ὑπ' ἀνθρώπων, οἳ πιστευθέντες ὑφ' ἡμῶν
διὰ τὴν πρὸς τοῦτον ἔχθραν, καὶ πυθόμενοι τὰ πρά-
γματα καὶ φήσαντες ἐμοὶ συναγωνιεῖσθαι, ἐγκαταλε-
λοίπασι νυνί με καὶ διαλέλυνται πρὸς τοῦτον ἐν τοῖς 13
ἐμοῖς πράγμασιν, ὥστε μοι μηδὲ τὸν συνεροῦντ' εἶναι,
ἐὰν μή τις ἄρα τῶν οἰκείων βοηθήσῃ.

5 *Πολλαῖς μὲν οὖν ἐνδείξεσιν ἦν ἔνοχος οὗτος, καὶ*
ἅπαντας τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐφαίνετο παραβεβη-
κώς· καινότατον δὲ τῶν ἔργων τῶν τούτου τὴν περὶ
τὸ πλοῖον φάσιν ηὑρίσκομεν γεγονυῖαν, διόπερ ταῦτα

πρῶτα γράψας εἰς τὴν ἔνδειξιν ἔδωκεν ὁ πατήρ μοι. πρῶτον μὲν οὖν τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν περὶ τῶν φαινόντων καὶ οὐκ ἐπεξιόντων, ἀλλὰ διαλυομένων παρὰ τοὺς νόμους· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι προσήκειν μοι τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι τοῦ λόγου· εἶτα τὴν φάσιν αὐτὴν ἣν οὗτος ἐποιήσατο κατὰ τοῦ Μίκωνος. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

6 *Ὁ νόμος οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῖς προαιρουμένοις ἢ γράφεσθαι γραφὰς ἢ φαίνειν ἢ ἄλλο τι ποιεῖν τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ γεγραμμένων προλέγει διαρρήδην, ἐφ' οἷς ἕκαστόν ἐστι τούτων ποιητέον. ἔστι δὲ ταῦθ', ὥσπερ ἠκούσατ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐὰν ἐπεξιών τις μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἀποτίνειν, κἂν μὴ ἐπεξίῃ γ' ὦ Θεοκρίνη, χιλίας ἑτέρας, ἵνα μήτε συκοφαντῇ μηδείς, μήτ' ἄδειαν ἔχων ἐργολαβῇ καὶ καθυφιῇ τὰ τῆς πόλεως. φημὶ δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἔνδειξιν ἔνοχον εἶναι Θεοκρίνην, τῷ φήναντα Μίκωνα Χολλείδην μὴ ἐπεξελθεῖν, ἀλλ' ἀρ-*
7 *γύριον λαβόντ' ἀποδόσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ τοῦτ' ἀποδείξω σαφῶς, ὡς ἐγὼ νομίζω. καίτοι Θεοκρίνης γ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ οἱ μετὰ τούτου, οὐδὲν ὅ τι οὐ πεποιήκασι προσιόντες τοῖς μάρτυσι, τὰ μὲν ἀπειλοῦντες αὐτοῖς, τὰ δὲ πείθοντες μὴ μαρτυρεῖν. ἀλλ' ὅμως* 1324
ἐὰν ὑμεῖς βούλησθε τὰ δίκαια βοηθεῖν μοι, καὶ κελεύητ' αὐτούς, μᾶλλον δ' ἀναγκάζοντος ἐμοῦ συναναγκάζητε, ἤτοι μαρτυρεῖν ἢ ἐξόμνυσθαι, καὶ μὴ ἐᾶτε λόγους λέγειν, εὑρεθήσεται τἀληθές. λέγ' οὖν πρῶτον μὲν τὴν φάσιν, εἶτα τὰς μαρτυρίας.

ΦΑΣΙΣ.

8 *Ταύτην τὴν φάσιν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔδωκε μὲν οὗτος προσκαλεσάμενος τὸν Μίκωνα, ἔλαβε δ' ὁ γραμματεὺς ὁ τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητῶν, Εὐθύφημος. ἐξέκειτο δὲ πολὺν χρόνον ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου [ἡ φάσις], ἕως λαβὼν ἀργύριον οὗτος εἴασε διαγραφῆναι καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν ἀρχόντων. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν κάλει ὃς ἐγραμμάτευε τῇ ἀρχῇ, Εὐθύφημον.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 *Λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Κάλει δὴ καὶ τοὺς τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητάς, καὶ αὐτὸν τὸν Μίκων' οὗ ἔφηνε τὸ πλοῖον· καὶ τὰς μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

10 *Ὡς μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἔφηνε Θεοκρίνης τὸ τοῦ Μίκωνος πλοῖον, καὶ ὡς ἐξέκειτο πολὺν χρόνον ἡ φάσις, καὶ ὡς εἰς τὴν ἀνάκρισιν καλούμενος οὐχ ὑπήκουσεν οὐδ' ἐπεξῆλθεν, ἀκηκόατε μαρτυρούντων οὓς εἰδέναι μάλιστα προσῆκεν. ὅτι δ' οὐ ταῖς χιλίαις μόνον ἔνοχός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἀπαγωγῇ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ κελεύει πάσχειν ὁ νόμος οὑτοσὶ τὸν συκοφαντοῦντα τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ναυκλήρους,* 1325
11 *ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου γνώσεσθε. βουλόμενος γὰρ ὁ τὸν νόμον τιθείς, μήτε τοὺς ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων ἀθῴους εἶναι, μήτε τοὺς ἄλλους πράγματ' ἔχειν, ἁπλῶς ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων μὴ*

φαίνειν, εἰ μὴ πιστεύει τις αὐτῷ δείξειν ἐν ὑμῖν γεγενημένα περὶ ὧν ποιεῖται τὴν φάσιν· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ τῶν συκοφαντούντων, ἔνδειξιν αὐτῶν εἶναι καὶ ἀπαγωγήν. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν· πολὺ γὰρ ἐμοῦ σαφέστερον διδάξει.

ΝΟΜΟΣ.

12 Ἀκούετε τῶν νόμων, ἃ κελεύουσι πάσχειν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν συκοφάντην. οὐκοῦν εἰ μέν τι πεποιηκότα τούτων ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι τὸν Μίκωνα, καθυφεῖκε τὸ πρᾶγμα καὶ διαλέλυται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀδικεῖ πάντας ὑμᾶς καὶ δικαίως ἂν ὀφείλοι τὰς χιλίας. εἰ δὲ πλεύσαντα [αὐτὸν] δικαίως οἷ προσῆκεν (ἔστω γὰρ ὁπότερον οὗτος βούλεται) φαίνει καὶ προσκαλεῖται, συκοφαντεῖ τοὺς ναυκλήρους, καὶ τὸν νόμον οὐ μόνον τὸν πρότερον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα παραβέβηκε, καὶ καταμεμαρτύρηκεν αὐτοῦ μηδὲν ὑγιὲς μήτε λέγειν μήτε
13 πράττειν. τίς γὰρ ἂν παρεὶς τὸ δικαίως πράττων λαβεῖν τὸ μέρος τῶν χρημάτων κατὰ τὸν νόμον, διαλυσάμενος ἐβουλήθη μικρὰ κερδᾶναι καὶ τούτοις ἔνοχον αὐτὸν καταστῆσαι τοῖς νόμοις, ἐξὸν, ὅπερ ἀρτίως εἶπον, τὰ ἡμίσεα τῶν φανθέντων λαβεῖν; οὐδ' ἂν εἷς ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ οὐ συνειδὼς ἑαυτῷ συκοφαντοῦντι. 1326
14 Δύο μὲν τοίνυν οὗτοι νόμοι εἰσὶν οὓς παραβέβηκεν ὁ τοὺς ἄλλους παρανόμων γραφόμενος· ἕτερον δὲ τρίτον, ὃς ὁμοίως κελεύει κατά τε τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ τὰς ἐνδείξεις τὸν βουλόμενον ποιεῖσθαι τῶν πολιτῶν, καὶ ἐάν τις ὀφείλῃ τῇ Ἀθηνᾷ ἢ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τῶν ἐπωνύμων τῳ. ὃ φανήσεται οὗτος, ὀφείλων καὶ οὐκ ἐκτετεικὼς ἑπτακοσίας δραχμάς, ἃς ὦφλεν

*ἐν ταῖς εὐθύναις τῷ ἐπωνύμῳ τῆς αὑτοῦ φυλῆς. καί
μοι λέγε τοῦτ' αὐτὸ τοῦ νόμου.*

NOMOΣ.

15 *Ἐπίσχες. ἀκούεις οὑτοσί, τί λέγει; 'ἢ τῶν ἐπωνύ-
μων τῳ.' λέγε δὴ τὴν τῶν φυλετῶν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

*Ταχύ γ' ἂν οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀνθρώπων
ὀλίγων φροντίσειεν ἢ τῶν τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου
πλεόντων, ὥσπερ ὁ Μίκων, ὅστις τοὺς φυλέτας πα-
ρόντας οὔτ' ἔδεισεν οὔτ' ᾐσχύνθη, τοῦτο μὲν οὕτως
αὐτῶν τὰ κοινὰ διοικήσας, ὥστ' ἐκείνους κλοπὴν αὐτοῦ
καταγνῶναι, τοῦτο δ' ὀφλὼν καὶ τοὺς νόμους ἀκρι-
βῶς εἰδώς, ὅτι κωλύουσιν αὐτὸν γράφεσθαι γραφὰς
ἕως ἂν ἐκτείσῃ, βιαζόμενος καὶ νομίζων δεῖν, τοὺς
μὲν ἄλλους τοὺς ὀφείλοντας μηδενὸς μετέχειν τῶν
16 κοινῶν, αὐτὸν δὲ κρείττω τῶν νόμων εἶναι. φήσει
τοίνυν τὸν πάππον, οὐχ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐν τῷ γραμ-
ματείῳ γεγραμμένον, καὶ περὶ τούτου πολλοὺς ἐρεῖ
λόγους, ὡς ἐκεῖνός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ἀκριβὲς, ὁπό-
τερός ἐστιν, οὐκ ἔχω λέγειν· εἰ δ' οὖν ἐστιν ὡς οὗτος
ἐρεῖ, πολὺ δικαιότερον εἶναι νομίζω καταψηφίσασθαι
17 ὑμᾶς αὐτοῦ, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐστίν. εἰ γὰρ ὀφείλοντος
αὐτῷ τοῦ πάππου πάλαι, καὶ τοῦ νόμου κελεύοντος 1327
κληρονομεῖν τοῦτον τῶν ἐκείνου, προσῆκον αὐτῷ μηδὲ
πάλαι γράφεσθαι ἐγράφετο, καὶ διὰ τοῦτ' οἰήσεται δεῖν
ἀποφεύγειν, ὅτι πονηρὸς ἐκ τριγονίας ἐστίν, οὐ δίκαι'
ἐρεῖ ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὖν καὶ παρ' αὐτοῦ Θεο-
κρίνους ὁμολογεῖται τοῦτ' εἶναι τὸ ὄφλημα, καὶ κατε-
τάξατο τοῖς φυλέταις ὑπὲρ αὑτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ*

τοῖς βουλομένοις εὐορκεῖν οὐ καλῶς ἔχει ταύτην ἀπογιγνώσκειν τὴν ἔνδειξιν, λαβέ μοι τὸ ψήφισμ' ὃ εἶπεν
18 ἐν τοῖς φυλέταις Σκιρωνίδης. προσελθὼν γὰρ οὑτοσὶ Θεοκρίνης ὡμολόγησεν ὀφείλειν καὶ ἐκτείσειν ἐναντίον τῶν φυλετῶν, ἐπειδὴ προσιόντας ἡμᾶς ᾔσθετο καὶ βουλομένους ἀντίγραφα τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένων λαβεῖν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Πολύ γ' ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Λεωντίδας τοὺς ἀναγκάσαντας ἀποδοῦναι Θεοκρίνην τὰς ἑπτὰ μνᾶς ἐπῃνέσατ' ἂν μᾶλλον ἢ τοῦτον.

19 Τέταρτος τοίνυν νόμος ἐστίν (ὁμολογῶ γὰρ τῶν τούτῳ πεπραγμένων τὰ πλεῖστ' ἐξητακέναι) καθ' ὃν ὀφείλει πεντακοσίας δραχμὰς Θεοκρίνης οὑτοσί, οὐκ ἐκτετεικότος αὐτῷ τοῦ πατρὸς ἃς προσώφλεν ἀφελόμενος τὴν Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν, ἀλλὰ διοικησαμένου πρὸς Κτησικλέα τὸν λογογράφον, ὃς ἦν ἐπὶ τοῖς τῶν ἀντιδίκων πράγμασιν, ὥστε μήτ'
20 ἐκτεῖσαι μήτ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεχθῆναι. ἃς οὐδὲν ἧττον οἶμαι Θεοκρίνης ὀφείλει νυνὶ κατὰ τὸν νόμον. οὐ γὰρ ἐὰν Κτησικλῆς ὁ μέτοικος συγχωρήσῃ τούτῳ, πονηρὸς πονηρῷ, μὴ παραδοθῆναι τοῖς πράκτορσι τὸν 1328
προσοφλόντα κατὰ τὸν νόμον, διὰ τοῦτο δεῖ τὴν πόλιν ἀπεστερῆσθαι τῶν ἐκ τῶν νόμων ἐπικειμένων ζημιῶν, ἀλλὰ προσήκει τοὺς ἀντιδίκους ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων, ὅπως ἂν αὐτοὺς πείθωσι, διοικεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους, ὑπὲρ δὲ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅπως ἂν οἱ νόμοι
21 κελεύωσιν. καί μοι λέγε τόν τε νόμον, ὃς κελεύει τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὃς ἂν δόξῃ μὴ δικαίως εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Κηφισοδώρου μαρτυρίαν.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δὴ κἀκεῖνον τὸν νόμον, τὸν ἀπ' ἐκείνης κελεύοντα τῆς ἡμέρας ὀφείλειν, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἐάν τ' ἐγγεγραμμένος ᾖ, ἐάν τε μή.

ΝΟΜΟΣ.

22 *Πῶς οὖν ἄλλως ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσήκει τὸν δικαίως κατηγοροῦντ' ἀποφαίνειν ὀρθῶς ἐνδεδειγμένον Θεοκρίνην τουτονί, καὶ μὴ μόνον ἔνοχον ὄντα τῇ ἐνδείξει κατὰ τὰς χιλίας ἐφ' αἷς ἐνδέδεικται, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀφλήμασιν; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς νομίζω. οὐ γὰρ δὴ προσδοκᾶν γε δεῖ Θεοκρίνην αὐτὸν ὁμολογήσειν ὀφείλειν ὑμῖν τῷ δημοσίῳ καὶ δικαίως ἐνδεδεῖχθαι φήσειν, ἀλλὰ τοὐναντίον πάντα λόγον μᾶλλον ἐρεῖν καὶ πάσας αἰτίας οἴσειν, ὡς καταστασιάζεται, ὡς*
23 *διὰ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς εἰς ταῦθ' ἥκει. λοιπὸν γάρ ἐστι τοῦτο τοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ἐξελεγχομένοις, αἰτίας καὶ προφάσεις εὑρίσκειν, αἵτινες τοῦ παρόντος ὑμᾶς ποιήσουσι πράγματος ἐπιλαθομένους τοῖς ἔξω τῆς κατηγορίας λόγοις προσέχειν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἑώρων ἐν τοῖς ἀνεγνωσμένοις νόμοις γεγραμμένον 'ταῦτα δ' εἶναι κύρια περὶ* 1329
τῶν συκοφαντούντων, ἂν μὴ Θεοκρίνης ἐνδειχθεὶς αἰτιᾶσθαι βούληται Θουκυδίδην ἢ Δημοσθένην ἢ καὶ τῶν πολιτευομένων ἄλλον τινά,' ἡσυχίαν ἂν ἦγον. νῦν δὲ τούτων οὐδεμίαν ὁρῶ τῶν σκήψεων ὑπόλογον οὖσαν ἐν τοῖς νόμοις, οὐδὲ καινήν, ὥστε προσέχειν νῦν πρῶτον ἀκούσαντας, ἀλλὰ μυριάκις παρὰ τῶν κρινομέ-
24 *νων εἰρημένην. ἀκούω δὲ καὶ τῶν πρεσβυτέρων ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἄρα προσῆκόν ἐστιν ὅλως μὲν μηδενὶ μηδεμίαν συγγνώμην ὑπάρχειν παραβαίνοντι*

τοὺς νόμους, εἰ δ' ἄρα δεῖ, μὴ τοῖς συνεχῶς οὖσι πο-
νηροῖς μηδὲ τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ τοὺς νόμους προϊεμέ-
νοις (οὐ γὰρ εἰκός), ἀλλ' οἵτινες ἂν διὰ τὴν αὑτῶν
ἀπραγμοσύνην ἄκοντές τι τῶν γεγραμμένων παραβῶ-
σιν. ὧν οὐδεὶς ἂν δήπου Θεοκρίνην τουτονὶ φήσειεν
εἶναι, ἀλλὰ τοὐναντίον οὐδενὸς τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἄπει-
25 ρον. διὸ καὶ δεῖ φυλάττειν αὐτόν, μὴ πρὸς τοὺς ἐμοὺς
λόγους μηδὲ τοὺς ὑπὸ τούτων ῥηθησομένους ἀποβλέπον-
τας. οὐ γὰρ δίκαιον τοὺς ὑπὲρ τῶν νόμων καθημέ-
νους μακροῖς λόγοις καὶ κατηγορίαις προσέχειν, ἀλλ'
οἷς ἅπαντες ῥᾳδίως ἐπακολουθήσετε, καὶ δι' ὧν δόξετε
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει τῶν νόμων ἀξίως ταύτην τὴν
ἔνδειξιν δικάσαι, σαφῶς ἐρωτῶντας 'τί λέγεις, Θεοκρίνη
καὶ πάντες οἱ τῶν αὐτῶν τούτῳ μετέχοντες; ἀξιοῦθ'
ἡμᾶς, κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκότας δικάσειν, παρὰ
26 τούτους διὰ τοὺς ὑμετέρους λόγους ψηφίζεσθαι; με-
μαρτυρηκότος μὲν ἡμῖν τοῦ Μίκωνος, καθ' οὗ δοὺς
Θεοκρίνης οὑτοσὶ τὴν φάσιν οὐκ ἐπεξῆλθε, καὶ πεποι-
ηκότος αὐτὸν τούτοις ὑπόδικον, ὁμολογοῦντος δὲ τοῦ
γραμματέως λαβεῖν τὴν φάσιν παρὰ τούτου, καὶ πεποι-
ηκυίας τῆς μαρτυρίας τῆς ὀλίγον τι πρότερον ἀνα- 1330
γνωσθείσης αὐτὸν ὑπόδικον; ἔτι δὲ τῶν τοῦ ἐμπορίου
ἐπιμελητῶν μόλις μέν, ἀλλ' οὖν ταὐτὰ τούτοις μεμαρ-
τυρηκότων; πρὸς δὲ τούτοις τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην
τὴν φάσιν καὶ προσελθόντων τοῖς ἄρχουσι μαρτυρούν-
των, ὥσπερ ὀλίγον τι πρότερον ἠκούσατε; ἀλλ' οὐ δί-
καιον ὦ ἄνδρες δικασταί.

27 Οὐ γὰρ δὴ διὰ τὸν τρόπον γε τὸν τοῦ φεύγοντος
καὶ τὸν βίον ψευδεῖς ὑπολήψεσθε τὰς μαρτυρίας τὰς
ἀνεγνωσμένας εἶναι. πολὺ γὰρ ἐκ τοῦ τρόπου σαφέ-
στερον ἐπιδείκνυται Θεοκρίνης τοιοῦτος ὢν ἢ διὰ τῶν

*εἰρημένων. τί γὰρ οὐ πεποίηκεν οὗτος, ὧν ἂν πονη-
ρὸς καὶ συκοφάντης ἄνθρωπος ποιήσειεν; οὐ διὰ μὲν
τὴν τούτου πονηρίαν ἀδελφὸς αὐτοῦ θεσμοθετῶν καὶ
τούτῳ χρώμενος συμβούλῳ τοιοῦτος ἔδοξε παρ' ὑμῖν
[ἄνθρωπος] εἶναι, ὥστ' οὐ μόνον αὐτὸς ἀπεχειροτο-
νήθη τῶν ἐπιχειροτονιῶν οὐσῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν
ἅπασαν ἐποίησε; καὶ εἰ μὴ δεομένων αὐτῶν καὶ ἱκε-
τευόντων, καὶ λεγόντων ὡς οὐκέτι πρόσεισι Θεοκρίνης
πρὸς τὴν ἀρχήν, ἐπείσθηθ' ὑμεῖς καὶ πάλιν ἀπέδοτε
τοὺς στεφάνους αὐτοῖς, πάντων ἂν αἴσχισθ' οἱ συνάρ-
28 χοντες ἐπεπόνθεσαν; καὶ τούτων οὐδέν με δεῖ μάρτυ-
ρας ὑμῖν παρασχέσθαι· πάντες γὰρ ἴστε τοὺς ἐπὶ Λυ-
κίσκου ἄρχοντος θεσμοθέτας ἀποχειροτονηθέντας ἐν
τῷ δήμῳ διὰ τοῦτον. ὧν ἀναμιμνῃσκομένους ὑμᾶς χρὴ
τὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνειν εἶναι τοῦτον καὶ πρότερον καὶ
νῦν. οὐ πολλῷ τοίνυν [χρόνῳ] ὕστερον τῆς ἀποχειρο-
τονίας, τελευτήσαντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ βιαίῳ θανάτῳ,* 1331
*τοιοῦτος ἐγένετο περὶ αὐτὸν οὗτος, ὥστε ζητήσας τοὺς
δράσαντας καὶ πυθόμενος οἵτινες ἦσαν, ἀργύριον λα-
29 βὼν ἀπηλλάγη. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν ἣν ἐκεῖνος ἄρχων
ἐτελεύτησεν, ἱεροποιὸς ὤν, παρὰ τοὺς νόμους ἦρχεν
οὗτος, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχών· ὑπὲρ ὧν δ' ἔπαθεν
ἐκεῖνος, μέχρι τούτου σχετλιάζων περιῄει καὶ φάσκων
εἰς Ἄρειον πάγον Δημοχάρην προσκαλεῖσθαι, ἕως διε-
λύσατο πρὸς τοὺς τὴν αἰτίαν ἔχοντας. χρηστός γ' ἐστὶ
καὶ πιστὸς καὶ κρείττων χρημάτων. οὐδ' ἂν αὐτὸς φή-
σειεν. οὐ γὰρ τοσούτων δεῖσθαί φασι δεῖν τὸν δι-
καίως καὶ μετρίως τῶν κοινῶν ἐπιμελησόμενον, ἀλλὰ
πάντων τούτων εἶναι κρείττω, δι' ὧν ἀναλίσκουσιν εἰς
30 ἑαυτοὺς ἃ λαμβάνουσιν. καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτῷ πεπραγμένα τοιαῦτ' ἐστίν· ἃ δὲ πρὸς τὴν*

πόλιν προσελθὼν διῴκηται (δευτέρους γὰρ ὑμᾶς φησι
φιλεῖν μετὰ τοὺς οἰκείους) ἄξιον ἀκοῦσαι. ἄρξομαι δ'
ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῷ πεπραγμένων. τοῦ γὰρ πα-
τρὸς κατηγορῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτε τὴν τῶν παρα-
νόμων αὐτὸν ἐδίωκε γραφήν, ἔλεγεν ὡς ἐπιβεβουλευ-
μένος ὁ παῖς εἴη, περὶ οὗ τὸ ψήφισμα γεγραμμένον
ἦν, ἐν ᾧ τὴν σίτησιν ἔγραψεν ὁ πατὴρ Χαριδήμῳ τῷ
31 Ἰσχομάχου [υἱῷ], λέγων ὡς, ἐὰν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν
πατρῷον οἶκον ὁ παῖς, ἀπολωλεκὼς ἔσται τὴν οὐσίαν
ἅπασαν, ἣν Αἰσχύλος ὁ ποιησάμενος αὐτὸν υἱὸν ἔδω-
κεν αὐτῷ, ψευδόμενος· οὐδενὶ γὰρ πώποτ' ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τοῦτο τῶν εἰσποιηθέντων συνέβη. καὶ τού-
των πάντων αἴτιον ἔφη Πολύευκτον γεγενῆσθαι τὸν
ἔχοντα τὴν μητέρα τοῦ παιδός, βουλόμενον ἔχειν αὐ-
τὸν τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν. ὀργισθέντων δὲ τῶν δι- 1332
καστῶν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ νομισάντων αὐτὸ μὲν
τὸ ψήφισμα καὶ τὴν δωρειὰν κατὰ τοὺς νόμους εἶναι,
τῷ δ' ὄντι τὸν παῖδα μέλλειν ἀποστερεῖσθαι τῶν χρη-
μάτων, τῷ μὲν πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν ὡς μετὰ
τοῦ Πολυεύκτου ταῦτα πράττοντι, τούτῳ δ' ἐπίστευ-
32 σαν ὡς δὴ βοηθήσαντι τῷ παιδί. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ
δικαστηρίου γενόμενα ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις
ἦν· ὡς δ' ὁ χρηστὸς οὗτος ὠργισμένους ᾔσθετο τοὺς
ἀνθρώπους καὶ πεπιστευμένον αὐτὸν ὡς οὐ παντάπασιν
ἀνόσιον ὄντα, προσκαλεσάμενος τὸν Πολύευκτον ἀποφέρει
γραφὴν κατ' αὐτοῦ κακώσεως πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ δί-
δωσι τὴν λῆξιν Μνησαρχίδῃ τῷ παρέδρῳ· λαβὼν δὲ δια-
κοσίας δραχμὰς παρὰ τοῦ Πολυεύκτου, καὶ τὰ δεινὰ ταῦτ'
ἀποδόμενος μικροῦ λήμματος, ἐφ' οἷς τῷ πατρὶ ἐτιμήσατο
δέκα ταλάντων, ἀπηλλάγη καὶ τὴν γραφὴν ἀνείλετο προ-
δοὺς τὸν ὀρφανόν. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 *Εἰ τοίνυν εὔπορος ἦν ὁ πατὴρ ὦ ἄνδρες δικασταί,*
καὶ δυνατὸς πορίσαι χιλίας δραχμάς, ὅλως ἂν ἀπηλ-
λάγη τῆς γραφῆς τῆς τῶν παρανόμων· τοσοῦτον γὰρ
αὐτὸν ᾔτει οὗτος. καί μοι κάλει Φιλιππίδην τὸν Παι-
ανιέα, πρὸς ὃν ἔλεγε ταῦτα Θεοκρίνης οὑτοσί, καὶ τοὺς
ἄλλους οἳ συνίσασι τούτῳ ταῦτα λέγοντι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

34 *Ὅτι μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ Θεοκρίνης, εἴ*
τις αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμὰς ἐδίδου, τὴν γραφὴν ἂν
ἀνείλετο τὴν κατὰ τοῦ πατρός, ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς 1333
πιστεύειν, καὶ εἰ μηδεὶς ἐμαρτύρησεν. ὅτι δὲ πολλὰς
ἑτέρας προσκαλεσάμενος καὶ γραψάμενος καθυφεῖκε,
καὶ μικρὸν ἀργύριον λαμβάνων ἀπαλλάττεται, τοὺς
δόντας ὑμῖν αὐτοὺς καλῶ, ἵνα μὴ πιστεύητ' αὐτῷ λέ-
γοντι, ὡς αὐτὸς φυλάττει τοὺς τὰ παράνομα γράφον-
τας, καὶ ὡς, ὅταν αἱ τῶν παρανόμων γραφαὶ ἀναιρε-
θῶσιν, ὁ δῆμος καταλύεται· ταῦτα γὰρ οἱ πάντα πω-
35 *λοῦντες λέγειν εἰθισμένοι πάντες εἰσίν. κάλει μοι Ἀρι-*
στόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν. οὗτος γὰρ ἔδωκε,
μᾶλλον δ' ἐν τῇ τούτου οἰκίᾳ ἐδόθη τρί' ἡμίμναια
τούτῳ τῷ ἀδωροδοκήτῳ ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος, ὃ Ἀν-
τιμέδων ἔγραψε τοῖς Τενεδίοις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δὴ καὶ τὰς ἄλλας ἐφεξῆς τὰς τοιαύτας μαρ-τυρίας, καὶ τὴν Ὑπερείδου καὶ Δημοσθένους. τοῦτο γάρ ἐστιν ὑπερβολή, τὸ παρ' ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξιώσαι λαβεῖν, τοῦτον παρὰ τούτων ἥδιστα λαμβάνειν πωλοῦντα τὰς γραφάς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

36 *Οὗτος τοίνυν αὐτίκα φήσει διὰ τοῦτο τὴν ἔνδειξιν καθ' αὑτοῦ γεγονέναι, ἵνα Δημοσθένει μὴ ἐπεξέλθῃ τὴν γραφὴν ἣν ἐγράψατ' αὐτόν, μηδὲ Θουκυδίδῃ· δεινὸς γάρ ἐστι ψεύσασθαι καὶ μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν. ἡμεῖς δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοῦτ' ἐσκεψάμεθα, καὶ δείξομεν ὑμῖν οὐδὲν τὴν πόλιν βλαπτομένην, οὔτε μὰ τὸν Δί' ἐὰν κύριον γένηται τὸ ψήφισμα τὸ Θουκυδίδου, οὔτ' ἐὰν ἄκυρον. καίτοι τάς γε τοιαύτας ἀπολογίας οὐ δίκαιόν ἐστι προσφέρειν τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκόσι δικάσειν· ἀλλ' ὅμως ἐξ αὐτῆς τῆς γραφῆς αὐτίκα γνώσεσθε, διότι πρόφασίς ἐστι τῆς ἐνδείξεως ἡ* 1334
γραφή. λέγε τὰς γραφὰς ταύτας.

ΓΡΑΦΑΙ.

37 *Τούτων τῶν ψηφισμάτων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἢ μενόντων κατὰ χώραν ἢ ἁλόντων (οὐδὲν γὰρ ἔμοιγε διαφέρει) τί ἡ πόλις ἢ κερδαίνει ἢ βλάπτεται; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι. τοὺς γὰρ Αἰνίους φασὶν οὐδὲ προσέχειν τῇ πόλει, τοῦτο δὲ γεγονέναι διὰ Θεοκρίνην τουτονί. συκοφαντούμενοι γὰρ ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὑπὸ τούτου, ἐν οἷς οἱ μὲν ἐφιλίππιζον, οἱ δ' ἠττίκιζον αὐτῶν, καὶ πυνθανόμενοι γεγράφθαι τὸ ψήφισμα παρανόμων ὃ Χαρῖνος πρότερον ἐγράψατο, τοῦτο τὸ περὶ τῆς συντάξεως, ὃ Θουκυδίδης εἶπε, καὶ πέρας τῶν*
38 *πραγμάτων οὐδὲν γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν δῆμον συγχωροῦντα τὴν σύνταξιν διδόναι τοὺς Αἰνίους ὅσην Χάρητι τῷ στρατηγῷ συνεχώρησαν, τοῦτον δὲ τὸν μιαρὸν παραδεξάμενον Χαρίνῳ τῷ προδότῃ ταὐτὰ πράττειν, ὅπερ ἦν ἀναγκαῖον αὐτοῖς, τοῦτ' ἔπραξαν· εἵλοντο γὰρ τῶν παρόντων κακῶν τὰ ἐλάχιστα. καίτοι*

τί χρὴ νομίζειν αὐτοὺς πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐνθάδε γρα-
φομένων, οἷς ἦν αἱρετώτερον φρουρὰν ὑποδέχεσθαι
καὶ βαρβάρων ἀκούειν, ὑμῶν ἀποστάντας; ἀλλ' οἶμαι
τὴν τούτων πονηρίαν ὑμεῖς μόνοι δύνασθε φέρειν, ἄλ-
λος δ' οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων.

39 *Ὅτι μὲν οὖν οὔτε διὰ τὰς γραφὰς τὰς ἀνεγνωσμέ-*
νας οὔτε δι' ἄλλην αἰτίαν οὐδεμίαν ἄξιόν ἐστι παρὰ
πάντας τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν ἐνδείξεων ἀφεῖναι
Θεοκρίνην, σχεδὸν καὶ διὰ τῶν εἰρημένων φανερόν
ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τούτων προφάσεις ὦ ἄνδρες
δικασταὶ καὶ τὰς κατηγορίας καὶ τὰς προσποιήτους
40 *ταύτας ἔχθρας οὐ λανθάνειν ὑμᾶς νομίζω. οὐ γὰρ ὀλι-* 1335
γάκις ἑοράκατ' αὐτούς, ἐπὶ μὲν τῶν δικαστηρίων καὶ
τοῦ βήματος ἐχθροὺς εἶναι φάσκοντας ἀλλήλοις, ἰδίᾳ
δὲ ταὐτὰ πράττοντας καὶ μετέχοντας τῶν λημμάτων,
καὶ τοτὲ μὲν λοιδορουμένους καὶ πλύνοντας αὑτοὺς
τἀπόρρητα, μικρὸν δὲ διαλιπόντας τοῖς αὐτοῖς τούτοις
συνδεκατίζοντας καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνοῦντας.
καὶ τούτων οὐδὲν ἴσως ἄξιον θαυμάζειν ἐστί· φύσει
τε γάρ εἰσι πονηροί, καὶ τὰς τοιαύτας προφάσεις ὁρῶ-
σιν ὑμᾶς ἀποδεχομένους, ὥστε τί κωλύει ταύταις αὐ-
41 *τοὺς χρωμένους ἐξαπατᾶν ὑμᾶς πειρᾶσθαι; ὅλως δ'*
ἔγωγ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπὲρ αὐτοῦ
τοῦ πράγματος σκεψαμένους, εἰ μὲν δίκαια λέγω καὶ
κατὰ τοὺς νόμους, βοηθεῖν μοι, μηδὲν ὑπολογισαμέ-
νους, εἰ μὴ Δημοσθένης ἔσθ' ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μει-
ράκιον, μηδὲ νομίζειν κυριωτέρους δεῖν εἶναι τοὺς
νόμους, ἂν εὖ τις τοῖς ὀνόμασι συμπλέξας αὐτοὺς [τού-
τους] ὑμῖν παράσχηται, τῶν ὅπως ἔτυχεν λεγόντων,
ἀλλὰ τοὺς αὐτούς, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον τοῖς ἀπείροις
καὶ νέοις βοηθεῖν, ὅσῳπερ ἂν ἧττον ἐξαπατήσειαν ὑμᾶς.

42 *ἐπεὶ διότι τοὐναντίον ἐστί, καὶ οὐχ οὗτος, ἀλλ' ἐγὼ
κατεστασίασμαι, καὶ φησάντων τινῶν μοι συναγωνιεῖ-
σθαι προδέδομαι διὰ τὰς τούτων ἑταιρείας, ἐκείνως
δῆλον ὑμῖν ἔσται. καλείτω ὁ κῆρυξ οὑτοσὶ τὸν Δη-
μοσθένην· οὐκ ἀναβήσεται. τὸ δ' αἴτιόν ἐστιν, οὐ τὸ
ἔμ' ὑπό τινων πεπεισμένον ἐνδεῖξαι τουτονί, ἀλλὰ τοῦ-
τον καὶ τὸν ἄρτι καλούμενον διαλελύσθαι. καὶ τοῦθ'
ὅτι ἐστὶν ἀληθές, ἀναγκάσω μὲν μαρτυρεῖν καὶ Κλει-
νόμαχον τὸν συναγαγόντ' αὐτοὺς καὶ Εὐβουλίδην τὸν* 1336
43 *ἐν Κυνοσάργει παραγενόμενον· οὐ μὴν ἔλαττόν γε τού-
του σημεῖον ὑμῖν, ἀλλὰ μεῖζον παρασχήσομαι, διότι
τοῦτ' ἔστιν ἀληθές, ὃ πάντες ἀκούσαντες ὁμολογήσετε.
Θεοκρίνης γὰρ οὑτοσὶ τοῦτον διώκων παρανόμων, τὸν
μιαρὸν, ὡς αὐτίκα φήσει, καὶ τῶν νῦν αὐτῷ κακῶν
αἴτιον, φανερῶς ἀφῆκε τῆς γραφῆς, ἐφ' ᾗ δέκα τάλαντ'
ἐπεγράψατο τίμημα. πῶς; οὐδὲν καινὸν διαπραξάμε-
νος, ἀλλ' ὅπερ ἕτεροί τινες τῶν ὁμοίων τούτῳ. τὸν
μὲν Δημοσθένην τις ὑπωμόσατο καλουμένης τῆς γρα-
φῆς ὡς νοσοῦντα, τὸν περιιόντα καὶ λοιδορούμενον
Αἰσχίνῃ· τοῦτον δ' οὗτος τὸν ἐχθρὸν εἴακε, καὶ οὔτε
τότ' ἀνθυπωμόσατ' οὔθ' ὕστερον ἐπήγγελκεν. ἆρ' οὐ
περιφανῶς οὗτοι φενακίζουσιν ὑμᾶς τοὺς προσέχοντας
τούτοις ὡς ἐχθροῖς; λέγε τὰς μαρτυρίας.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

44 *Οὐκοῦν δίκαιόν ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ'
ὑμᾶς τῶν φησόντων Θεοκρίνει διὰ τὴν πρὸς Δημοσθέ-
νην ἔχθραν συνερεῖν ἐθέλειν ἀκούειν, ἀλλὰ κελεύειν
αὐτούς, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐχθροί εἰσι τοῦ Δημοσθέ-
νους, αὐτὸν ἐκεῖνον γράφεσθαι καὶ μὴ ἐπιτρέπειν
αὐτῷ παράνομα γράφειν. εἰσὶ δέ γε δεινοὶ καὶ οὗτοι,*

*καὶ πιστεύονται μᾶλλον παρ' ὑμῖν. ἀλλ' οὐ ποιήσουσι
τοῦτο. διὰ τί; ὅτι φασὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις οὐ πολε-
μοῦντες.*

45 *Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτων ἔχθρας ὑμεῖς ἂν ἀκρι-
βέστερον ἐμοὶ διεξέλθοιτ' ἢ ἐγὼ ὑμῖν. ἡδέως δ' ἂν
ἠρόμην Θεοκρίνην ἐναντίον ὑμῶν, εἴ μοι ἔμελλεν ἀπο-
κρινεῖσθαι δικαίως, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ἐπειδή φησιν
ἐπὶ τῷ κωλύειν τετάχθαι τοὺς τὰ παράνομα γράφον-
τας, εἴ τις ἐν τῷ δήμῳ διαλεχθεὶς ἅπασι τοῖς πολίταις* 1337
*καὶ πείσας ἔγραψεν ἐξεῖναι τοῖς ἀτίμοις καὶ τοῖς ὀφεί-
λουσι τῷ δημοσίῳ γράφεσθαι, φαίνειν, ἐνδεικνύειν,
ἁπλῶς ποιεῖν ὅσαπερ νῦν ὁ νόμος κωλύει πράττειν,*
46 *πότερον ἐγράψατ' ἂν παρανόμων τὸν ταῦτ' εἰπόντα, ἢ
οὔ; εἰ μὲν γὰρ μή [φήσει ἂν γράψασθαι], πῶς χρὴ
πιστεύειν αὐτῷ λέγοντι, ὡς φυλάττει τοὺς τὰ παρά-
νομα γράφοντας; εἰ δ' ἐγράψατ' ἄν, πῶς οὐ δεινόν
ἐστιν, ἑτέρου μὲν γράψαντος κωλύειν ἂν τέλος ἔχειν
τὸ ψήφισμα, ἵνα μὴ πάντες τοῦτο ποιῶσι, καὶ γραφὴν
ἀπενεγκόντα παραγραψάμενον σαφῶς τοὺς νόμους κω-*
47 *λύειν τὸ πρᾶγμα, νυνὶ δ' αὐτὸν τοῦτον, μήτε πεί-
σαντα τὸν δῆμον μήτε κοινὸν καταστήσαντα τὸ πρᾶ-
γμα, γράφεσθαι τῶν νόμων αὐτῷ ἀπαγορευόντων; καὶ
δεινὰ φήσει αὐτίκα δὴ μάλα πάσχειν, εἰ μὴ ταῦτ' ἐξ-
έσται ποιεῖν αὐτῷ, καὶ διέξεισι τὰς ἐκ τῶν νόμων ζη-
μίας, αἷς ἔνοχος ἐὰν ἁλῷ γενήσεται· τῶν δὲ νόμων
μὴ φροντίζειν, ἀλλ' ἀξιοῦν αὐτῷ τηλικαύτην δωρεὰν
δεδόσθαι παρ' ὑμῶν, ὅσην οὐδ' αἰτῆσαι τετόλμηκεν
οὐδείς;*

48 *Ὅτι μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως οὐδὲν ἕξει δίκαιον
λέγειν οὔτε Θεοκρίνης οὔτε τῶν ὑπὲρ τούτου λεγόν-
των οὐδείς, σχεδὸν εἰδέναι πάντας ὑμᾶς νομίζω. οἶμαι*

δ' αὐτοὺς ἐπιχειρήσειν λέγειν, ὡς οὐδ' ἔστιν ἔνδειξις
τούτων, ὅσοι μὴ ἐν ἀκροπόλει γεγραμμένοι εἰσίν, οὐδ'
ἐστὶ δίκαιον τούτους ὑπολαμβάνειν ὀφείλειν, ὧν οὐ-
49 *δεὶς παρέδωκε τοῖς πράκτορσι τὰ ὀνόματα, ὥσπερ ὑμᾶς*
ἀγνοήσοντας τὸν νόμον, ὃς ὀφείλειν ἀπ' ἐκείνης κε-
λεύει τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ ἢ παραβῇ τὸν νόμον
ἢ τὸ ψήφισμα, ἢ οὐ πᾶσι δῆλον ὄν, ὅτι πολλαχῶς καὶ 1338
ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ καὶ ἐκτίνουσιν οἱ βουλόμενοι
τοῖς νόμοις πείθεσθαι· καὶ τοῦτ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου
δῆλον. καί μοι πάλιν λαβὲ τὸν νόμον τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούεις ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, ὅ τι κελεύει; ἀφ' ἧς
ἂν ὄφλῃ ἢ τὸν νόμον παραβῇ.

50 *Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς κἀκεῖνον ὑμῖν μέλλειν δει-*
κνύναι τὸν νόμον, ὃς ἀπαλείφειν κελεύει τοῖς ἐγγε-
γραμμένοις ἀπὸ τοῦ ὀφλήματος καθ' ὅ τι ἂν ἐκτίνῃ,
καὶ ἐρήσεσθαι πῶς ἀπὸ τοῦ μηδ' ἐγγεγραμμένου ἀπα-
λείψουσιν, ὥσπερ οὐ περὶ μὲν τῶν ἐγγεγραμμένων τοῦ-
τον κείμενον, περὶ δὲ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων, ὀφει-
λόντων δ' ἐκεῖνον, ὃς κελεύει ἀπ' ἐκείνης ὀφείλειν
τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ ἢ παραβῇ τὸν νόμον ἢ
51 *τὸ ψήφισμα. τί οὖν οὐκ ἀγραφίου με, φήσει, γράφῃ,*
τὸν ὀφείλοντα καὶ μὴ ἐγγεγραμμένον; ὅτι ὁ νόμος οὐ
κατὰ τῶν ὀφειλόντων καὶ μὴ ἐγγραφέντων κελεύει τὰς
γραφὰς τοῦ ἀγραφίου εἶναι, ἀλλ' οἵτινες ἂν ἐγγραφέν-
τες καὶ μὴ ἐκτείσαντες τῇ πόλει τὸ ὄφλημ' ἐξαλειφθῶ-
σιν. καί μοι λαβὲ τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

52 *Ἀκούετε τοῦ νόμου ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι διαρ-*
ρήδην λέγει, ἐάν τις τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ μὴ

ἐκτείσας τῇ πόλει τὸ ὄφλημ' ἐξαλειφθῇ, εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας τοῦ ἀγραφίου, καὶ οὐ κατὰ τοῦ ὀφείλοντος καὶ μὴ ἐγγεγραμμένου, ἀλλ' ἔνδειξιν κελεύει καὶ ἄλλας τιμωρίας κατὰ τούτων εἶναι. ἀλλὰ σὺ τί διδάσκεις με πάντας τοὺς τρόπους, οὓς ἔξεστι τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' οὐ καθ' ὃν εἰσελήλυθας, τοῦτον ἀπολογῇ;

53 *Μοιροκλῆς τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ τὸ ψή-* 1339
φισμα γράψας κατὰ τῶν τοὺς ἐμπόρους ἀδικούντων, καὶ πείσας οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς συμμάχους, φυλακήν τινα τῶν κακουργούντων ποιήσασθαι, οὐκ αἰσχυνεῖται αὐτίκα μάλα λέγων ὑπὲρ Θεοκρίνους ἐναν-
54 *τία τοῖς ἑαυτοῦ ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τολμήσει πείθειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὸν οὕτω φανερῶς ἐξεληλεγμένον φάσεις ποιούμενον ἀδίκους κατὰ τῶν ἐμπόρων ἀφεῖναι καὶ μὴ τιμωρήσασθαι, ὥσπερ ἕνεκα τούτου γράψας καθαρὰν εἶναι τὴν θάλατταν, ἵνα σωθέντες οἱ πλέοντες ἐκ τοῦ πελάγους ἐν τῷ λιμένι χρήματα τούτοις ἀποτίνωσιν, ἤ διαφέρον τι τοῖς ἐμπόροις, ἂν μακρὸν διαφυγόντες*
55 *πλοῦν Θεοκρίνει περιπέσωσιν. ἐγὼ δ' οἶμαι τῶν μὲν κατὰ πλοῦν γιγνομένων, οὐχ ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς μακροῖς πλοίοις αἰτίους εἶναι, τῶν δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ καὶ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς ὑμᾶς, οἳ τούτων κύριοι πάντων ἐστέ. διὸ καὶ μᾶλλόν ἐστι τηρητέον τοὺς ἐνθάδε παραβαίνοντας τοὺς νόμους τῶν ἔξω τοῖς ψηφίσμασιν οὐκ ἐμμενόντων, ἵνα μὴ δοκῆτε τῷ πρᾴως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις φέρειν καὶ συνειδέναι*
56 *τι τούτοις ὧν πράττουσιν. οὐ γὰρ δήπου Μηλίους μὲν ὦ Μοιρόκλεις κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δέκα τάλαντα νῦν εἰσπράξομεν, ὅτι τοὺς λῃστὰς ὑπεδέξαντο, τουτονὶ δ' ἀφήσομεν, ὃς καὶ τὸ σὸν ψήφισμα καὶ τοὺς νόμους,*

δι' οὓς οἰκοῦμεν τὴν πόλιν, παραβέβηκε· καὶ τοὺς μὲν
τὰς νήσους οἰκοῦντας κωλύσομεν ἀδικεῖν, ἐφ' οὓς τριή-
ρεις δεῖ πληρώσαντας ἀναγκάσαι τὰ δίκαια ποιεῖν, ὑμᾶς
δὲ τοὺς μιαρούς, οἷς αὐτοῦ δεῖ καθημένους τουτουσὶ
κατὰ τοὺς νόμους ἐπιθεῖναι δίκην, ἐάσουσιν; οὐκ, ἄν 1340
γε σωφρονῆτε. λέγε τὴν στήλην.

ΣΤΗΛΗ.

57 Περὶ μὲν οὖν τῶν νόμων καὶ τοῦ πράγματος οὐκ
οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· ἱκανῶς γάρ μοι δοκεῖτε
μεμαθηκέναι. βούλομαι δὲ δεηθεὶς ὑμῶν τὰ δίκαι'
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καταβαίνειν καὶ μὴ ἐν-
οχλεῖν ὑμῖν. ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοηθεῖν οἰό-
μενος δεῖν τῷ πατρὶ καὶ τοῦτο δίκαιον εἶναι νομίζων,
τὴν ἔνδειξιν ταύτην ἐποιησάμην, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον,
58 οὐκ ἀγνοῶν οὔτε τοὺς βλασφημεῖν βουλομένους, ὅτι
λόγους εὑρήσουσι τοὺς διαβαλοῦντας τὴν ἐμὴν ἡλικίαν,
οὔτε τοὺς ἐπαινεσομένους καὶ σωφρονεῖν με νομιοῦν-
τας, εἰ τὸν ἐχθρὸν τοῦ πατρὸς τιμωρεῖσθαι προαιροῦ-
μαι· ἀλλ' ἡγούμενος ταῦτα μὲν οὕτως ὅπως ἂν τύχῃ
παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις συμβήσεσθαι, ἐμοὶ δὲ τὸ προσ-
ταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρός, ἄλλως τε καὶ δίκαιον ὄν, τοῦτ'
59 εἶναι ποιητέον. πότε γάρ με καὶ δεῖ βοηθεῖν αὐτῷ;
οὐχ ὅταν ἡ μὲν τιμωρία κατὰ τοὺς νόμους ᾖ, μετέχων
δ' αὐτὸς τυγχάνω τῆς τοῦ πατρὸς ἀτυχίας, μόνος δὲ
καταλελειμμένος ὁ πατήρ; ὅπερ νῦν συμβέβηκεν. πρὸς
γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι καὶ τοῦθ' ἡμῖν ὦ ἄνδρες
δικασταὶ συμβέβηκεν· παροξύνουσι μὲν ἡμᾶς ἅπαντες
καὶ συνάχθεσθαί φασι τοῖς γεγενημένοις καὶ δεινὰ πε-
πονθέναι λέγουσι καὶ τοῦτον ἔνοχον εἶναι τῇ ἐνδείξει,
συμπράττειν δ' οὐδεὶς ἐθέλει τῶν εἰπόντων, οὐδέ φησιν

ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι φανερῶς· οὕτως ἔλαττον παρά
60 τισι τὸ δίκαιον ἰσχύει τῆς παρρησίας. πολλῶν δ' ἡμῖν
ὦ ἄνδρες δικασταὶ διὰ τουτονὶ Θεοκρίνην ἀτυχημάτων 1341
ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ συμβεβηκότων, οὐδενὸς ἔλαττόν ἐστι
τὸ νῦν συμβαῖνον, ὅτι τὰ δεινὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους
πεπραγμένα Θεοκρίνει τῷ μὲν πατρὶ τῷ πεπονθότι καὶ
δυναμένῳ ἂν δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς ἐξ ἀνάγκης ἡσυχίαν
ἑκτέον ἐστίν (οἱ γὰρ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν), ἐμοὶ δὲ
τῷ πάντων τούτων ὑστερίζοντι λεκτέον, καὶ τοῖς μὲν
ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οἱ πατέρες βοηθοῦσιν, οὗτος
61 δ' ἐν ἐμοὶ νῦν ἔχει τὰς ἐλπίδας. τοιοῦτον οὖν ἀγω-
νιζόμενοι ἀγῶνα δεόμεθ' ὑμῶν ἐπικουρεῖν ἡμῖν, καὶ
δεῖξαι πᾶσιν ὅτι, κἂν παῖς κἂν γέρων κἂν ἡντινοῦν
ἡλικίαν ἔχων ἥκῃ πρὸς ὑμᾶς κατὰ τοὺς νόμους, οὗτος
τεύξεται πάντων τῶν δικαίων. καλὸν γὰρ ὦ ἄνδρες
δικασταί, μήτε τοὺς νόμους μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς
λέγουσι ποιεῖν, ἀλλ' ἐκείνους ἐφ' ὑμῖν, καὶ χωρὶς κρί-
νειν τούς τ' εὖ καὶ σαφῶς καὶ τοὺς τὰ δίκαια λέγον-
τας· περὶ γὰρ τούτου τὴν ψῆφον ὀμωμόκατ' οἴσειν.
62 οὐ γὰρ δὴ πείσει γ' ὑμᾶς οὐδεὶς ὡς ἐπιλείψουσιν οἱ
τοιοῦτοι ῥήτορες, οὐδ' ὡς διὰ τοῦτο χεῖρον ἡ πόλις
οἰκήσεται. τοὐναντίον γάρ ἐστιν, ὡς ἐγὼ τῶν πρε-
σβυτέρων ἀκούω· τότε γάρ φασιν ἄριστα πρᾶξαι τὴν
πόλιν, ὅτε μέτριοι καὶ σώφρονες ἄνδρες ἐπολιτεύοντο.
πότερον γὰρ συμβούλους εὕροι τις ἂν τούτους ἀγα-
θούς; ἀλλ' οὐδὲν ἐν τῷ δήμῳ λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς
63 ἐκεῖθεν γραφόμενοι χρήματα λαμβάνουσιν. ὃ καὶ θαυ-
μαστόν ἐστιν, ὅτι ζῶντες ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν, οὔ φασι
λαμβάνειν ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ πρὶν προσελθεῖν πρὸς
ὑμᾶς οὐδὲν ἔχοντες, νῦν εὐποροῦντες οὐδὲ χάριν ὑμῖν
ἔχουσιν, ἀλλὰ περιιόντες λέγουσιν ὡς ἀβέβαιός ἐστιν

ὁ δῆμος, ὡς δυσχερὴς ὡς ἀχάριστος, ὥσπερ ὑμᾶς διὰ 1342
τούτους εὐποροῦντας, οὐ τούτους διὰ τὸν δῆμον. ἀλλὰ
γὰρ εἰκότως ταῦθ' οὗτοι λέγουσιν, ὁρῶντες τὴν ὑμε-
τέραν ῥαθυμίαν. οὐδένα γὰρ ἀξίως αὐτῶν τῆς πονη-
ρίας τετιμώρησθε, ἀλλ' ὑπομένετε λεγόντων αὐτῶν, ὡς
ἡ τοῦ δήμου σωτηρία διὰ τῶν γραφομένων καὶ συκο-
φαντούντων ἐστίν· ὧν γένος ἐξωλέστερον οὐδέν ἐστιν.
64 τί γὰρ ἄν τις τούτους εὕροι χρησίμους ὄντας τῇ πό-
λει; τοὺς ἀδικοῦντας νὴ Δί' οὗτοι κολάζουσι, καὶ διὰ
τούτους ἐλάττους εἰσὶν ἐκεῖνοι. οὐ δῆτ' ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ἀλλὰ καὶ πλείους· εἰδότες γὰρ οἱ κακόν τι βου-
λόμενοι πράττειν, ὅτι τούτοις ἔστ' ἀπὸ τῶν λημμάτων
τὸ μέρος δοτέον, ἐξ ἀνάγκης μείζω προαιροῦνται παρὰ
τῶν ἄλλων ἁρπάζειν, ἵνα μὴ μόνον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ
65 τούτοις ἔχωσιν ἀναλίσκειν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι
κακουργοῦντες βλάπτουσί τι τοὺς ἐντυγχάνοντας, τοὺς
μὲν τῶν οἴκοι φυλακὴν καταστήσαντας σῴζειν ἔστι,
τοὺς δ' ἔνδον μένοντας τῆς νυκτὸς μηδὲν παθεῖν, τοὺς
δ' ἑνί τῴ γε τρόπῳ φυλαξαμένους ἔνεστι διώσασθαι
τὴν τῶν κακόν τι βουλομένων ποιεῖν ἐπιβουλήν· τοὺς
δὲ τοιουτουσὶ συκοφάντας, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας
παρὰ τούτων τυχεῖν; αἱ γὰρ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων
καταφυγαὶ τούτοις εἰσὶν ἐργασίαι, νόμοι, δικαστήρια,
μάρτυρες, ἀγοραί· ἐν οἷς τὰς αὑτῶν ῥώμας ἐπιδείκνυν-
ται, φίλους μὲν τοὺς διδόντας νομίζοντες, ἐχθροὺς δὲ
τοὺς ἀπράγμονας [καὶ πλουσίους].
66 Ἀναμνησθέντες οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῆς τού-
των πονηρίας καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, ὧν
Ἐπιχάρης μὲν ὁ πάππος οὑμὸς Ὀλυμπίασι νικήσας παῖ-
δας στάδιον ἐστεφάνωσε τὴν πόλιν, καὶ παρὰ τοῖς ὑμε- 1343
τέροις προγόνοις ἐπιεικῆ δόξαν ἔχων ἐτελεύτησεν· ἡμεῖς

δὲ δὴ διὰ τοῦτον τὸν θεοῖς ἐχθρὸν ἀπεστερήμεθα ταύ-
67 της τῆς πόλεως, ὑπὲρ ἧς Ἀριστοκράτης ὁ Σκελίου,
θεῖος ὢν Ἐπιχάρους τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, οὗ ἔχει
ἀδελφὸς οὑτοσὶ τοὔνομα, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμε-
νος ἔργα πολεμούσης τῆς πόλεως Λακεδαιμονίοις, κατα-
σκάψας τὴν Ἠετιώνειαν, εἰς ἣν Λακεδαιμονίους ἔμελλον
οἱ περὶ Κριτίαν ὑποδέχεσθαι, καθεῖλε μὲν τὸ ἐπιτεί-
χισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον κινδυνεύων αὐτὸς οὐ
τοιούτους κινδύνους, ἀλλ' ἐν οἷς καὶ παθεῖν τι καλόν
68 ἐστιν, ἔπαυσε δὲ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν. δι' ὅν,
εἰ Θεοκρίνει τουτῳὶ ὅμοιοι ὄντες ἐτυγχάνομεν, εἰκότως
ἐσῴζετ' ἂν ἡμᾶς, μὴ ὅτι βελτίους ὄντας τούτου καὶ
δίκαια λέγοντας. οὐ γὰρ πολλάκις γ' ὑμᾶς ταῦτα λέ-
γοντες ἐνοχλήσομεν· οὕτω γὰρ ἡμᾶς οὗτος διατέθηκεν,
ὥσθ', ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, μηδ' ἐλπίδ' ἡμῖν εἶναι μη-
δεμίαν τοῦ μετασχεῖν τῆς καὶ τοῖς ξένοις δεδομένης
69 παρρησίας. ἵν' οὖν, εἰ μηδὲν ἄλλο, ταύτην γ' ἔχωμεν
παραψυχήν, τὸ καὶ τοῦτον ὁρᾶν ἡσυχίαν ἄγοντα, βοη-
θήσαθ' ἡμῖν, ἐλεήσατε τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἡμῶν
τετελευτηκότας, ἀναγκάσατ' αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐν-
δείξεως ἀπολογεῖσθαι, καὶ τοιοῦτοι γένεσθ' αὐτῷ δι-
κασταὶ τῶν λεγομένων, οἷος οὗτος ἐγένεθ' ἡμῶν κατή-
70 γορος, ὃς ἐξαπατήσας τοὺς δικαστὰς οὐκ ἠθέλησε
τιμήσασθαι μετρίου τινὸς τῷ πατρί, πόλλ' ἐμοῦ δεη-
θέντος καὶ τοῦτον ἱκετεύσαντος πρὸς τῶν γονάτων,
ἀλλ' ὥσπερ τὴν πόλιν προδεδωκότι τῷ πατρὶ δέκα τα- 1344
λάντων ἐτιμήσατο. δεόμεθ' οὖν ὑμῶν καὶ ἀντιβολοῦ-
μεν, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

Βοήθησον ἡμῖν ὁ δεῖνα, εἴ τι ἔχεις, καὶ σύνειπε.
ἀνάβηθι.

LIX.

ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Καὶ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἴονται Δημοσθένους εἶναι, ὕπτιον ὄντα καὶ πολλαχῇ τῆς τοῦ ῥήτορος δυνάμεως ἐνδεέστερον. ὑπόθεσιν δ' ἔχει τοιαύτην. νόμου κελεύοντος, ἐὰν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ξένη συνοικῇ, πεπρᾶσθαι ταύτην, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐπὶ Νέαιραν ἥκει Θεόμνηστος, λέγων συνοικεῖν αὐτὴν Στεφάνῳ γεγονυῖαν μὲν δούλην Νικαρέτης, ἑταιρήσασαν δὲ πρότερον, νῦν δὲ Στεφάνῳ νόμῳ συνοικοῦσαν καὶ πεπαιδοποιημένην ἐξ αὐτοῦ. ὁ δὲ Στέφανος οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα, ἀλλὰ συνεῖναι μὲν αὐτῇ φησιν, ὡς ἑταίρᾳ δὲ
2 *καὶ οὐ γυναικί, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐκ ταύτης ἔχειν. πρὸς ὅπερ ὁ κατήγορος ἀνθιστάμενος οὐκ ὀλίγα τεκμήρια παρέχεται, ὡς γυναῖκα συνοικεῖν αὐτήν. γίνεται τοίνυν ἡ στάσις τοῦ λόγου στοχαστική· περὶ γὰρ οὐσίας τὸ ζήτημα, καὶ οὔτε περὶ ἰδιότητος οὔτε περὶ ποιότητος. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοῦ λόγου Θεόμνηστος λέγει, ἔπειτα συνήγορον Ἀπολλόδωρον καλεῖ κηδεστὴν ὄνθ' ἑαυτοῦ, κἀκεῖνος τὸν ἀγῶνα ποιεῖται.*

Πολλά με τὰ παρακαλοῦντα ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 1345
γράψασθαι Νέαιραν τὴν γραφὴν ταυτηνὶ καὶ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἠδικήμεθα ὑπὸ Στεφάνου μεγάλα, καὶ εἰς κινδύνους τοὺς ἐσχάτους κατέστημεν ὑπ' αὐτοῦ, ὅ τε κηδεστὴς καὶ ἐγὼ καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμή, ὥστ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος ἀγωνιοῦμαι τὸν ἀγῶνα τουτονί· τῆς γὰρ ἔχθρας πρότερος οὗτος ὑπῆρξεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πώποτε οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ κακὸν παθών. βούλομαι δ' ὑμῖν προδιηγήσασθαι πρῶτον ἃ πεπόνθαμεν ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα μᾶλ-

λόν μοι συγγνώμην ἔχητε ἀμυνομένῳ, καὶ ὡς εἰς τοὺς
ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν περί τε τῆς πατρίδος
καὶ περὶ ἀτιμίας.

2 *Ψηφισαμένου γὰρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων Ἀθη-*
ναῖον εἶναι Πασίωνα καὶ ἐκγόνους τοὺς ἐκείνου διὰ
τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς τὴν πόλιν, ὁμογνώμων καὶ ὁ
πατὴρ ἐγένετο ὁ ἐμὸς τῇ τοῦ δήμου δωρεᾷ, καὶ ἔδω-
κεν Ἀπολλοδώρῳ τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνου θυγατέρα μὲν
αὑτοῦ, ἀδελφὴν δὲ ἐμήν, ἐξ ἧς Ἀπολλοδώρῳ οἱ παῖδές
εἰσιν. ὄντος δὲ χρηστοῦ τοῦ Ἀπολλοδώρου περί τε
τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν καὶ περὶ ἡμᾶς ἅπαντας, καὶ
ἡγουμένου τῇ ἀληθείᾳ οἰκείους ὄντας κοινωνεῖν πάν-
των τῶν ὄντων, ἔλαβον καὶ ἐγὼ γυναῖκα Ἀπολλο-
3 *δώρου μὲν θυγατέρα, ἀδελφιδῆν δ' ἐμαυτοῦ. προελη-* 1346
λυθότος δὲ χρόνου λαγχάνει βουλεύειν Ἀπολλόδωρος·
δοκιμασθεὶς δὲ καὶ ὀμόσας τὸν νόμιμον ὅρκον, συμ-
βάντος τῇ πόλει καιροῦ τοιούτου καὶ πολέμου, ἐν ᾧ
ἦν ἢ κρατήσασιν ὑμῖν μεγίστοις τῶν Ἑλλήνων εἶναι,
καὶ ἀναμφισβητήτως τά τε ὑμέτερα αὐτῶν κεκομίσθαι
καὶ καταπεπολεμηκέναι Φίλιππον, ἢ ὑστερήσασι τῇ
βοηθείᾳ καὶ προεμένοις τοὺς συμμάχους, δι' ἀπορίαν
χρημάτων καταλυθέντος τοῦ στρατοπέδου, τούτους τ'
ἀπολέσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἀπίστους εἶναι δο-
κεῖν, καὶ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὑπολοίπων, περί τε
4 *Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου καὶ Χερρονήσου, καὶ*
μελλόντων στρατεύεσθαι ὑμῶν πανδημεὶ εἴς τε Εὔ-
βοιαν καὶ Ὄλυνθον, ἔγραψε ψήφισμα ἐν τῇ βουλῇ
Ἀπολλόδωρος βουλεύων καὶ ἐξήνεγκε προβούλευμα εἰς
τὸν δῆμον, λέγον διαχειροτονῆσαι τὸν δῆμον, εἴτε δο-
κεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ
εἶναι εἴτε θεωρικά, κελευόντων μὲν τῶν νόμων, ὅταν

πόλεμος ᾖ, τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρα-
τιωτικὰ εἶναι, κύριον δ' ἡγούμενος δεῖν τὸν δῆμον εἶναι
περὶ τῶν αὐτοῦ ὅ τι ἂν βούληται πρᾶξαι, ὀμωμοκὼς
δὲ τὰ βέλτιστα βουλεύσειν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ὡς
5 ὑμεῖς πάντες ἐμαρτυρήσατε ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. γενο-
μένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας, οὐδεὶς ἀντεχειροτόνησεν
ὡς οὐ δεῖ τοῖς χρήμασι τούτοις στρατιωτικοῖς χρῆσθαι,
ἀλλὰ καὶ νῦν ἔτι, ἄν που λόγος γένηται, παρὰ πάν-
των ὁμολογεῖται, ὡς τὰ βέλτιστα εἰπὼν ἄδικα πάθοι.
τῷ οὖν ἐξαπατήσαντι τῷ λόγῳ τοὺς δικαστὰς δίκαιον
ὀργίζεσθαι, οὐ τοῖς ἐξαπατηθεῖσι. γραψάμενος γὰρ 1347
παρανόμων τὸ ψήφισμα Στέφανος οὑτοσὶ καὶ εἰσελθὼν
εἰς τὸ δικαστήριον, ἐπὶ διαβολῇ ψευδεῖς μάρτυρας πα-
ρασχόμενος, ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ ἐκ πέντε καὶ εἴκο-
σιν ἐτῶν, καὶ ἔξω τῆς γραφῆς πολλὰ κατηγορῶν, εἷλε
6 τὸ ψήφισμα. καὶ τοῦτο μὲν εἰ αὐτῷ ἐδόκει διαπράξα-
σθαι, οὐ χαλεπῶς φέρομεν· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ τι-
μήματος ἐλάμβανον τὴν ψῆφον οἱ δικασταί, δεομένων
ἡμῶν συγχωρῆσαι οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ πεντεκαίδεκα τα-
λάντων ἐτιμᾶτο, ἵνα ἀτιμώσειεν αὐτὸν καὶ παῖδας τοὺς
ἐκείνου, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν καὶ ἡμᾶς ἅπαντας
εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσειε καὶ ἔνδειαν ἁπάν-
7 των. ἡ μὲν γὰρ οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι
ἦν, ὥστε δυνηθῆναι ἐκτεῖσαι τοσοῦτον ὄφλημα· μὴ ἐκ-
τεισθέντος δὲ τοῦ ὀφλήματος ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτα-
νείας, διπλοῦν ἔμελλεν ἔσεσθαι τὸ ὄφλημα καὶ ἐγγρα-
φήσεσθαι Ἀπολλόδωρος τριάκοντα τάλαντα ὀφείλων τῷ
δημοσίῳ· ἐγγεγραμμένου δὲ τῷ δημοσίῳ, ἀπογραφήσε-
σθαι ἔμελλεν ἡ ὑπάρχουσα οὐσία Ἀπολλοδώρῳ δημοσία
εἶναι, πραθείσης δ' αὐτῆς, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν
καταστήσεσθαι καὶ αὐτὸς καὶ παῖδες οἱ ἐκείνου καὶ γυνὴ

8 καὶ ἡμεῖς ἅπαντες. ἔτι δὲ καὶ ἡ ἑτέρα θυγάτηρ ἀνέκ-
δοτος ἔμελλεν ἔσεσθαι· τίς γὰρ ἄν ποτε παρ' ὀφεί-
λοντος τῷ δημοσίῳ καὶ ἀποροῦντος ἔλαβεν ἄπροικον;
οὐκοῦν τηλικούτων κακῶν αἴτιος ἡμῖν πᾶσιν ἐγίγνετο,
οὐδὲν πώποτε ὑφ' ἡμῶν ἠδικημένος. τοῖς μὲν οὖν
δικασταῖς τοῖς τότε δικάσασι πολλὴν χάριν κατά γε
τοῦτ' ἔχω, ὅτι οὐ περιεῖδον αὐτὸν ἀναρπασθέντα, ἀλλ' 1348
ἐτίμησαν ταλάντου, ὥστε δυνηθῆναι ἐκτεῖσαι μόλις·
τούτῳ δὲ δικαίως τὸν αὐτὸν ἔρανον ἐνεχειρήσαμεν
9 ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ οὐ μόνον ταύτῃ ἐζήτησεν ἀνελεῖν
ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὸν ἐβουλήθη ἐκβα-
λεῖν. ἐπενέγκας γὰρ αὐτῷ αἰτίαν ψευδῆ, ὡς Ἀφίδναζέ
ποτε ἀφικόμενος ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν πατάξειε
γυναῖκα καὶ ἐκ τῆς πληγῆς τελευτήσειεν ἡ ἄνθρωπος,
παρασκευασάμενοι ἀνθρώπους δούλους καὶ κατασκευά-
σαντες ὡς Κυρηναῖοι εἴησαν, προεῖπον αὐτῷ ἐπὶ Παλ-
10 λαδίῳ φόνου. καὶ ἔλεγε τὴν δίκην Στέφανος οὑτοσί,
διομοσάμενος ὡς ἔκτεινεν Ἀπολλόδωρος τὴν γυναῖκα
αὐτοχειρίᾳ, ἐξώλειαν αὑτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ ἐπαρα-
σάμενος, ἃ οὔτ' ἐγένετο οὔτ' εἶδεν οὔτ' ἤκουσεν οὐδε-
νὸς πώποτ' ἀνθρώπων. ἐξελεγχθεὶς δ' ἐπιορκῶν καὶ
ψευδῆ αἰτίαν ἐπιφέρων, καὶ καταφανὴς γενόμενος μεμι-
σθωμένος ὑπὸ Κηφισοφῶντος καὶ Ἀπολλοφάνους, ὥστ'
ἐξελάσαι Ἀπολλόδωρον ἢ ἀτιμῶσαι ἀργύριον εἰληφώς,
ὀλίγας ψήφους μεταλαβὼν ἐκ πεντακοσίων, ἀπῆλθεν
ἐπιωρκηκὼς καὶ δόξας πονηρὸς εἶναι.
11 Σκοπεῖτε δὴ αὐτοὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκ τῶν εἰκό-
των λογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τί ἂν ἐχρησάμην
ἐμαυτῷ καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τῇ ἀδελφῇ, εἴ τι Ἀπολλο-
δώρῳ συνέβη παθεῖν ὧν Στέφανος οὑτοσὶ ἐπεβούλευ-
σεν αὐτῷ, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ ἀγῶνι;

ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ οὐκ ἂν καὶ συμφορᾷ περιπεπτωκὼς
12 ἦν; παρακαλούντων δή με ἁπάντων, ἰδίᾳ προσιόντων 1349
μοι, ἐπὶ τιμωρίαν τραπέσθαι ὧν ἐπάθομεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὀνειδιζόντων μοι ἀνανδρότατον ἀνθρώπων εἶναι, εἰ οὕτως οἰκείως ἔχων τὰ πρὸς τούτους, μὴ λήψομαι δίκην ὑπὲρ ἀδελφῆς καὶ κηδεστοῦ καὶ ἀδελφιδῶν καὶ γυναικὸς ἐμαυτοῦ, μηδὲ τὴν περιφανῶς εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβοῦσαν καὶ εἰς τὴν πόλιν ὑβρίζουσαν καὶ τῶν νόμων καταφρονοῦσαν τῶν ὑμετέρων, εἰσαγαγὼν εἰς ὑμᾶς καὶ ἐξελέγξας τῷ λόγῳ ὡς ἀδικεῖ, κυρίους καταστήσω
13 ὅ τι ἂν βούλησθε χρῆσθαι αὐτῇ· καὶ ὥσπερ Στέφανος οὑτοσὶ ἐμὲ ἀφῃρεῖτο τοὺς οἰκείους παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα, οὕτω καὶ ἐγὼ τοῦτον ἥκω ἐπιδείξων εἰς ὑμᾶς, ξένῃ μὲν γυναικὶ συνοικοῦντα παρὰ τὸν νόμον, ἀλλοτρίους δὲ παῖδας εἰσαγαγόντα εἴς τε τοὺς φράτερας καὶ εἰς τοὺς δημότας, ἐγγυῶντα δὲ τὰς τῶν ἑταιρῶν θυγατέρας ὡς αὑτοῦ οὔσας, ἠσεβηκότα δ' εἰς τοὺς θεούς, ἄκυρον δὲ ποιοῦντα τὸν δῆμον τῶν αὑτοῦ, ἄν τινα βούληται πολίτην ποιήσασθαι· τίς γὰρ ἂν ἔτι παρὰ τοῦ δήμου ζητήσειε λαβεῖν δωρειάν, μετὰ πολλῶν ἀναλωμάτων καὶ πραγματείας πολίτης μέλλων ἔσεσθαι, ἐξὸν παρὰ Στεφάνου ἀπ' ἐλάττονος ἀναλώματος, εἴ γε τὸ αὐτὸ τοῦτο γενήσεται αὐτῷ;

14 Ἃ μὲν οὖν ἀδικηθεὶς ἐγὼ ὑπὸ Στεφάνου πρότερος ἐγραψάμην τὴν γραφὴν ταύτην, εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ' ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὑτηὶ καὶ συνοικεῖ Στεφάνῳ τουτῳὶ καὶ πολλὰ παρανενόμηκεν εἰς τὴν πόλιν, ταῦτ' ἤδη δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. δέομαι οὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπερ ἡγοῦμαι προσήκειν δεηθῆναι νέον τε ὄντα καὶ ἀπείρως ἔχοντα τοῦ λέγειν, συνήγορόν με

15 κελεῦσαι καλέσαι τῷ ἀγῶνι τούτῳ Ἀπολλόδωρον. καὶ
γὰρ πρεσβύτερός ἐστιν ἢ ἐγώ, καὶ ἐμπειροτέρως ἔχει 1350
τῶν νόμων, καὶ μεμέληκεν αὐτῷ περὶ τούτων ἁπάντων
ἀκριβῶς, καὶ ἠδίκηται ὑπὸ Στεφάνου τουτουί, ὥστε
καὶ ἀνεπίφθονον αὐτῷ τιμωρεῖσθαι τὸν ὑπάρξαντα.
δεῖ δ' ὑμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὴν ἀκρίβειαν
ἀκούσαντας τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ἀπολογίας, οὕτως
ἤδη τὴν ψῆφον φέρειν ὑπέρ τε τῶν θεῶν καὶ τῶν
νόμων καὶ τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν.

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ.

16 Ἃ μὲν ἠδικημένος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὑπὸ Στε-
φάνου ἀναβέβηκα κατηγορήσων Νεαίρας ταυτησί, Θεό-
μνηστος εἴρηκε πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ' ἐστὶ ξένη Νέαιρα καὶ
παρὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ Στεφάνῳ, τοῦτο ὑμῖν βού-
λομαι σαφῶς ἐπιδεῖξαι. πρῶτον μὲν οὖν τὸν νόμον ὑμῖν
ἀναγνώσεται, καθ' ὃν τήν τε γραφὴν ταυτηνὶ Θεόμνη-
στος ἐγράψατο καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος εἰσέρχεται εἰς ὑμᾶς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δὲ ξένος ἀστῇ συνοικῇ τέχνῃ ἢ μηχανῇ ἡτι-
νιοῦν, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας Ἀθηναίων ὁ βου-
λόμενος οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δὲ ἁλῷ, πεπράσθω καὶ αὐτὸς
καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ, καὶ τὸ τρίτον μέρος ἔστω τοῦ ἑλόν-
τος. ἔστω δὲ καὶ ἐὰν ἡ ξένη τῷ ἀστῷ συνοικῇ κατὰ
ταὐτά, καὶ ὁ συνοικῶν τῇ ξένῃ τῇ ἁλούσῃ ὀφειλέτω χι-
λίας δραχμάς.

17 Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ὃς οὐκ ἐᾷ τὴν ξένην τῷ ἀστῷ συνοικεῖν οὐδὲ
τὴν ἀστὴν τῷ ξένῳ, οὐδὲ παιδοποιεῖσθαι, τέχνῃ οὐδὲ
μηχανῇ οὐδεμιᾷ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, γραφὴν
πεποίηκε κατ' αὐτῶν εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, κατά

τε τοῦ ξένου καὶ τῆς ξένης, κἂν ἀλῷ, πεπρᾶσθαι κε- 1351
λεύει. ὡς οὖν ἐστι ξένη Νέαιρα αὑτηί, τοῦθ' ὑμῖν
βούλομαι ἐξ ἀρχῆς ἀκριβῶς ἐπιδεῖξαι.

18 Ἑπτὰ γὰρ ταύτας παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων
ἐκτήσατο Νικαρέτη, Χαρισίου μὲν οὖσα τοῦ Ἠλείου
ἀπελευθέρα, Ἱππίου δὲ τοῦ μαγείρου τοῦ ἐκείνου γυνή,
δεινὴ δὲ φύσιν μικρῶν παιδίων συνιδεῖν εὐπρεπῆ, καὶ
ταῦτα ἐπισταμένη θρέψαι καὶ παιδεῦσαι ἐμπείρως, τέχνην
ταύτην κατεσκευασμένη καὶ ἀπὸ τούτων τὸν βίον συν-
19 ειλεγμένη. προσειποῦσα δ' αὐτὰς ὀνόματι θυγατέρας,
ἵν' ὡς μεγίστους μισθοὺς πράττοιτο τοὺς βουλομένους
πλησιάζειν αὐταῖς ὡς ἐλευθέραις οὔσαις, ἐπειδὴ τὴν
ἡλικίαν ἐκαρπώσατο αὐτῶν ἑκάστης, συλλήβδην καὶ
τὰ σώματα ἀπέδοτο ἁπασῶν ἑπτὰ οὐσῶν, Ἄντειαν καὶ
Στρατόλαν καὶ Ἀριστόκλειαν καὶ Μετάνειραν καὶ Φίλαν
20 καὶ Ἰσθμιάδα καὶ Νέαιραν ταυτηνί. ἣν μὲν οὖν ἕκα-
στος αὐτῶν ἐκτήσατο καὶ ὡς ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τῶν
πριαμένων αὐτὰς παρὰ τῆς Νικαρέτης, προϊόντος τοῦ
λόγου, ἂν βούλησθε ἀκούειν καί μοι περιουσία ᾖ τοῦ
ὕδατος, δηλώσω ὑμῖν· ὡς δὲ Νέαιρα αὑτηὶ Νικαρέτης
ἦν καὶ ἠργάζετο τῷ σώματι μισθαρνοῦσα τοῖς βουλο-
μένοις αὐτῇ πλησιάζειν, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι πάλιν
21 ἐπανελθεῖν. Λυσίας γὰρ ὁ σοφιστὴς Μετανείρας ὢν
ἐραστής, ἠβουλήθη πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναλώμασιν οἷς
ἀνήλισκεν εἰς αὐτὴν καὶ μυῆσαι, ἡγούμενος τὰ μὲν
ἄλλα ἀναλώματα τὴν κεκτημένην αὐτὴν λαμβάνειν, ἃ
δ' ἂν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ μυστήρια ὑπὲρ αὐτῆς
ἀναλώσῃ, πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνθρωπον χάριν καταθήσε-
σθαι. ἐδεήθη οὖν τῆς Νικαρέτης ἐλθεῖν εἰς τὰ μυστή-
ρια ἄγουσαν τὴν Μετάνειραν, ἵνα μυηθῇ, καὶ αὐτὸς 1352
22 ὑπέσχετο μυήσειν. ἀφικομένας δ' αὐτὰς ὁ Λυσίας εἰς

μὲν τὴν αὑτοῦ οἰκίαν οὐκ εἰσάγει, αἰσχυνόμενος τήν
τε γυναῖκα ἣν εἶχε, Βραχύλλου μὲν θυγατέρα, ἀδελ-
φιδῆν δὲ αὑτοῦ, καὶ τὴν μητέρα τὴν αὑτοῦ πρεσβυ-
τέραν τε οὖσαν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ διαιτωμένην· ὡς
Φιλόστρατον δὲ τὸν Κολωνῆθεν, ἤθεον ἔτι ὄντα καὶ
φίλον αὑτῷ, καθίστησιν ὁ Λυσίας αὐτάς, τήν τε Με-
τάνειραν καὶ τὴν Νικαρέτην. συνηκολούθει δὲ καὶ
Νέαιρα αὑτηί, ἐργαζομένη μὲν ἤδη τῷ σώματι, νεωτέρα
23 δὲ οὖσα διὰ τὸ μήπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι. ὡς
οὖν ἀληθῆ λέγω, ὅτι Νικαρέτης ἦν καὶ ἠκολούθει
ἐκείνῃ καὶ ἐμισθάρνει τῷ βουλομένῳ ἀναλίσκειν, τού-
των ὑμῖν αὐτὸν τὸν Φιλόστρατον μάρτυρα καλῶ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φιλόστρατος Διονυσίου Κολωνῆθεν μαρτυρεῖ εἰδέναι Νέαιραν Νικαρέτης οὖσαν, ἧσπερ καὶ Μετάνειρα ἐγένετο, καὶ κατάγεσθαι παρ' αὐτῷ, ὅτε εἰς τὰ μυστήρια ἐπεδήμησαν, ἐν Κορίνθῳ οἰκοῦσαι· καταστῆσαι δὲ αὐτὰς ὡς αὐτὸν Λυσίαν τὸν Κεφάλου, φίλον ὄντα ἑαυτῷ καὶ ἐπιτήδειον.

24 Πάλιν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μετὰ ταῦτα Σῖμος
ὁ Θετταλὸς ἔχων Νέαιραν ταυτηνὶ ἀφικνεῖται δεῦρο
εἰς τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα. συνηκολούθει δὲ καὶ
ἡ Νικαρέτη αὐτῇ, κατήγοντο δὲ παρὰ Κτησίππῳ τῷ
Γλαυκωνίδου τῷ Κυδαντίδῃ, καὶ συνέπινε καὶ συνε-
δείπνει ἐναντίον πολλῶν Νέαιρα αὑτηὶ ὡς ἂν ἑταίρα
οὖσα. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυ-
25 ρας καλῶ. καί μοι κάλει Εὐφίλητον Σίμωνος Αἰξωνέα 1353
καὶ Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Εὐφίλητος Σίμωνος Αἰξωνεύς, Ἀριστόμαχος Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν, μαρτυροῦσιν εἰδέναι Σῖμον τὸν Θετ-

*ταλὸν ἀφικόμενον Ἀθήναζε εἰς τὰ Παναθήναια τὰ με-
γάλα, καὶ μετ' αὐτοῦ Νικαρέτην καὶ Νέαιραν τὴν νυνὶ
ἀγωνιζομένην· καὶ κατάγεσθαι αὐτοὺς παρὰ Κτησίππῳ
τῷ Γλαυκωνίδου, καὶ συμπίνειν μετ' αὐτῶν Νέαιραν ὡς
ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἄλλων πολλῶν παρόντων καὶ συμπι-
νόντων παρὰ Κτησίππῳ.*

26 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐν τῇ Κορίνθῳ αὐτῆς ἐπιφα-
νῶς ἐργαζομένης καὶ οὔσης λαμπρᾶς, ἄλλοι τε ἐρασταὶ
γίγνονται καὶ Ξενοκλείδης ὁ ποιητὴς καὶ Ἵππαρχος ὁ
ὑποκριτής, καὶ εἶχον αὐτὴν μεμισθωμένοι. καὶ ὅτι
ἀληθῆ λέγω, τοῦ μὲν Ξενοκλείδου οὐκ ἂν δυναίμην
ὑμῖν μαρτυρίαν παρασχέσθαι· οὐ γὰρ ἐῶσιν αὐτὸν οἱ
27 νόμοι μαρτυρεῖν· ὅτε γὰρ Λακεδαιμονίους ὑμεῖς ἐσῴ-
ζετε πεισθέντες ὑπὸ Καλλιστράτου, τότε ἀντειπὼν ἐν
τῷ δήμῳ τῇ βοηθείᾳ, ἐωνημένος τὴν πεντηκοστὴν τοῦ
σίτου ἐν εἰρήνῃ, καὶ δέον αὐτὸν καταβάλλειν τὰς κα-
ταβολὰς εἰς τὸ βουλευτήριον κατὰ πρυτανείαν, καὶ
οὔσης αὐτῷ ἀτελείας ἐκ τῶν νόμων, οὐκ ἐξελθὼν
ἐκείνην τὴν στρατείαν, γραφεὶς ὑπὸ Στεφάνου του-
τουὶ ἀστρατείας καὶ διαβληθεὶς τῷ λόγῳ ἐν τῷ δικα-
28 στηρίῳ ἥλω καὶ ἠτιμώθη. καίτοι πῶς οὐκ οἴεσθε δει-
νὸν εἶναι, εἰ τοὺς μὲν φύσει πολίτας καὶ γνησίως
μετέχοντας τῆς πόλεως ἀπεστέρηκε τῆς παρρησίας Στέ-
φανος οὑτοσί, τοὺς δὲ μηδὲν προσήκοντας βιάζεται 1354
Ἀθηναίους εἶναι παρὰ πάντας τοὺς νόμους; τὸν δ'
Ἵππαρχον αὐτὸν ὑμῖν καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν
ἢ ἐξόμνυσθαι κατὰ τὸν νόμον, ἢ κλητεύσω αὐτόν.
καί μοι κάλει Ἵππαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἵππαρχος Ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ Ξενοκλείδην καὶ αὐτὸν μισθώσασθαι Νέαιραν ἐν Κορίνθῳ τὴν νυνὶ ἀγωνιζο-

μένην, ὡς ἑταίραν οὖσαν τῶν μισθαρνουσῶν, καὶ συμπίνειν ἐν Κορίνθῳ Νέαιραν μεθ' αὐτοῦ καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ.

29 *Μετὰ ταῦτα τοίνυν αὐτῆς γίγνονται ἐρασταὶ δύο, Τιμανορίδας τε ὁ Κορίνθιος καὶ Εὐκράτης ὁ Λευκάδιος, οἳ ἐπειδήπερ πολυτελὴς ἦν ἡ Νικαρέτη τοῖς ἐπιτάγμασιν, ἀξιοῦσα τὰ καθ' ἡμέραν ἀναλώματα ἅπαντα τῇ οἰκίᾳ παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, κατατιθέασιν αὐτῆς τιμὴν τριάκοντα μνᾶς τοῦ σώματος τῇ Νικαρέτῃ, καὶ ὠνοῦνται αὐτὴν παρ' αὐτῆς νόμῳ πόλεως καθάπαξ*
30 *αὐτῶν δούλην εἶναι. καὶ εἶχον καὶ ἐχρῶντο ὅσον ἠβούλοντο αὐτῇ χρόνον. μέλλοντες δὲ γαμεῖν, προαγορεύουσιν αὐτῇ, ὅτι οὐ βούλονται αὐτὴν σφῶν αὐτῶν ἑταίραν γεγενημένην ὁρᾶν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην οὐδ' ὑπὸ πορνοβοσκῷ οὖσαν, ἀλλ' ἡδέως ἂν αὐτοῖς εἴη ἔλαττόν τε τἀργύριον κομίσασθαι παρ' αὐτῆς ἢ κατέθεσαν, καὶ αὐτὴν ταύτην ὁρᾶν τι ἀγαθὸν ἔχουσαν. ἀφιέναι οὖν αὐτῇ ἔφασαν εἰς ἐλευθερίαν χιλίας δραχμάς, πεντακοσίας ἑκάτερος· τὰς δ' εἴκοσι μνᾶς ἐκέλευον αὐτὴν ἐξευροῦσαν αὐτοῖς ἀποδοῦναι. ἀκούσασα δ' αὕτη τοὺς λόγους τούτους τοῦ τε Εὐκράτους καὶ Τιμανορίδου, μεταπέμπεται εἰς τὴν Κόρινθον ἄλλους* 1355
τε τῶν ἐραστῶν τῶν γεγενημένων αὐτῇ καὶ Φρυνίωνα τὸν Παιανιέα, Δήμωνος μὲν ὄντα υἱόν, Δημοχάρους δὲ ἀδελφόν, ἀσελγῶς δὲ καὶ πολυτελῶς διάγοντα τὸν
31 *βίον, ὡς ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν. ἀφικομένου δ' ὡς αὐτὴν τοῦ Φρυνίωνος, λέγει πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους οὓς εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅ τε Εὐκράτης καὶ Τιμανορίδας, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τἀργύριον ὃ παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν ἐδασμολόγησεν ἔρανον εἰς τὴν ἐλευθερίαν συλλέγουσα, καὶ εἴ τι ἄρα αὐτὴ περιεποιή-*

σατο, καὶ δεῖται αὐτοῦ προσθέντα τὸ ἐπίλοιπον, οὗ προσέδει εἰς τὰς εἴκοσι μνᾶς, καταθεῖναι αὐτῆς τῷ τε Εὐκράτει καὶ τῷ Τιμανορίδᾳ ὥστε ἐλευθέραν εἶναι.
32 ἄσμενος δ' ἀκούσας ἐκεῖνος τοὺς λόγους τούτους αὐτῆς, καὶ λαβὼν τἀργύριον ὃ παρὰ τῶν ἐραστῶν τῶν ἄλλων εἰσηνέχθη αὐτῇ, καὶ προσθεὶς τὸ ἐπίλοιπον αὐτός, κατατίθησιν αὐτῆς τὰς εἴκοσι μνᾶς τῷ Εὐκράτει καὶ τῷ Τιμανορίδᾳ ἐπ' ἐλευθερίᾳ καὶ ἐφ' ᾧ ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τὸν παραγενόμενον μάρτυρα καλῶ. καί μοι κάλει Φίλαγρον Μελιτέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φίλαγρος Μελιτεὺς μαρτυρεῖ παρεῖναι ἐν Κορίνθῳ, ὅτε Φρυνίων ὁ Δημοχάρους ἀδελφὸς κατετίθει εἴκοσι μνᾶς Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης Τιμανορίδᾳ τῷ Κορινθίῳ καὶ Εὐκράτει τῷ Λευκαδίῳ· καὶ καταθεὶς τὸ ἀργύριον ᾤχετο ἀπάγων Ἀθήναζε Νέαιραν.

33 Ἀφικόμενος τοίνυν δεῦρο ἔχων αὐτὴν ἀσελγῶς καὶ προπετῶς ἐχρῆτο αὐτῇ, κἀπὶ τὰ δεῖπνα ἔχων αὐτὴν πανταχοῖ ἐπορεύετο, ὅπου πίνοι, ἐκώμαζέ τ' ἀεὶ μετ' 1356
αὐτῆς, συνῆν τ' ἐμφανῶς ὁπότε βουληθείη πανταχοῦ, φιλοτιμίαν τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς ὁρῶντας ποιούμενος. καὶ ὡς ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ κῶμον ἔχων ἦλθεν αὐτήν, καὶ ὡς Χαβρίαν τὸν Αἰξωνέα, ὅτε ἐνίκα ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος τὰ Πύθια τῷ τεθρίππῳ, ὃ ἐπρίατο παρὰ τῶν παίδων τῶν Μίτυος τοῦ Ἀργείου, καὶ ἥκων ἐκ Δελφῶν εἱστία τὰ ἐπινίκια ἐπὶ Κωλιάδι. καὶ ἐκεῖ ἄλλοι τε πολλοὶ συνεγίγνοντο αὐτῇ μεθυούσῃ καθεύδοντος τοῦ Φρυνίωνος, καὶ οἱ διάκονοι οἱ Χα-
34 βρίου [τράπεζαν παραθέμενοι]. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ

λέγω, τοὺς δρῶντας ὑμῖν καὶ παρόντας μάρτυρας παρέξομαι. καί μοι κάλει Χιωνίδην Ξυπεταιόνα καὶ Εὐθετίωνα Κυδαθηναιᾶ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Χιωνίδης Ξυπεταιών, Εὐθετίων Κυδαθηναιεὺς μαρτυροῦσι κληθῆναι ὑπὸ Χαβρίου ἐπὶ δεῖπνον, ὅτε τὰ ἐπινίκια εἱστία Χαβρίας τῆς νίκης τοῦ ἅρματος, καὶ ἑστιᾶσθαι ἐπὶ Κωλιάδι, καὶ εἰδέναι Φρυνίωνα παρόντα ἐν τῷ δείπνῳ τούτῳ ἔχοντα Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην, καὶ καθεύδειν σφᾶς αὐτοὺς καὶ Φρυνίωνα καὶ Νέαιραν, καὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοὶ ἀνισταμένους τῆς νυκτὸς πρὸς Νέαιραν ἄλλους τε καὶ τῶν διακόνων τινάς, οἳ ἦσαν Χαβρίου οἰκέται.

85 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀσελγῶς προὐπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ Φρυνίωνος καὶ οὐχ ὡς ᾤετο ἠγαπᾶτο, οὐδ' ὑπηρέτει αὐτῇ ἃ ἐβούλετο, συσκευασαμένη αὐτοῦ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας καὶ ὅσα ἦν αὐτῇ ὑπ' ἐκείνου περὶ τὸ σῶμα κατεσκευασμένα ἱμάτια καὶ χρυσία, καὶ θεραπαίνας δύο, Θρᾷτταν καὶ Κοκκαλίνην, ἀποδιδράσκει εἰς Μέγαρα. ἦν δὲ 1357
ὁ χρόνος οὗτος, ᾧ Ἀστεῖος μὲν ἦν ἄρχων Ἀθήνησιν, ὁ καιρὸς δ' ἐν ᾧ ἐπολεμεῖθ' ὑμεῖς πρὸς Λακεδαιμο-
86 νίους τὸν ὕστερον πόλεμον. διατρίψασα δ' ἐν τοῖς Μεγάροις δύ' ἔτη, τόν τ' ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος καὶ Ἀλκισθένους ἐνιαυτόν, ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρεῖχεν ὥστε διοικεῖν τὴν οἰκίαν, — πολυτελὴς δ' ἦν, οἱ Μεγαρεῖς δ' ἀνελεύθεροι καὶ μικρολόγοι, ξένων δὲ οὐ πάνυ ἐπιδημία ἦν αὐτόθι διὰ τὸ πόλεμον εἶναι καὶ τοὺς μὲν Μεγαρέας λακωνίζειν, τῆς δὲ θαλάττης ὑμᾶς ἄρχειν· εἰς δὲ τὴν Κόρινθον οὐκ ἐξῆν αὐτῇ ἐπανελθεῖν, διὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπηλλάχθαι ἀπὸ τοῦ Εὐκράτους καὶ τοῦ Τιμα-
87 νορίδου, ὥστ' ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι — ὡς οὖν

γίγνεται ἡ εἰρήνη ἡ ἐπὶ Φρασικλείδου ἄρχοντος καὶ
ἡ μάχη ἡ ἐν Λεύκτροις Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων,
τότ' ἐπιδημήσαντα Στέφανον τουτονὶ εἰς τὰ Μέγαρα
καὶ καταγόμενον ὡς αὐτὴν ἑταίραν οὖσαν καὶ πλησιά-
σαντα αὐτῇ, διηγησαμένη πάντα τὰ πεπραγμένα καὶ
τὴν ὕβριν τοῦ Φρυνίωνος, καὶ ἐπιδοῦσα ἃ ἐξῆλθεν
ἔχουσα παρ' αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦσα μὲν τῆς ἐνθάδε οἰκή-
σεως, φοβουμένη δὲ τὸν Φρυνίωνα διὰ τὸ ἠδικηκέναι
μὲν αὐτή, ἐκεῖνον δὲ ὀργίλως ἔχειν αὐτῇ, σοβαρὸν δὲ
καὶ ὀλίγωρον εἰδυῖα αὐτοῦ τὸν τρόπον ὄντα, προΐστα-
38 ται Στέφανον τουτονὶ αὐτῆς. ἐπάρας δὲ αὐτὴν οὗτος
ἐν τοῖς Μεγάροις τῷ λόγῳ καὶ φυσήσας, ὡς κλαύσοιτο
ὁ Φρυνίων εἰ ἅψοιτο αὐτῆς, αὐτὸς δὲ γυναῖκα αὐτὴν
ἕξων, τούς τε παῖδας τοὺς ὄντας αὐτῇ τότε εἰσάξων
εἰς τοὺς φράτερας ὡς αὐτοῦ ὄντας καὶ πολίτας ποιή- 1358
σων, ἀδικήσοι δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων, ἀφικνεῖται αὐτὴν
ἔχων δεῦρο ἐκ τῶν Μεγάρων, καὶ παιδία μετ' αὐτῆς
τρία, Πρόξενον καὶ Ἀρίστωνα καὶ θυγατέρα, ἣν νυνὶ
39 Φανὼ καλοῦσιν. καὶ εἰσάγει αὐτὴν καὶ τὰ παιδία εἰς
τὸ οἰκίδιον, ὃ ἦν αὐτῷ παρὰ τὸν ψιθυριστὴν Ἑρμῆν,
μεταξὺ τῆς Δωροθέου τοῦ Ἐλευσινίου οἰκίας καὶ τῆς
Κλεινομάχου, ἣν νυνὶ Σπίνθαρος παρ' αὐτοῦ ἐώνηται
ἑπτὰ μνῶν. ὥστε ἡ μὲν ὑπάρχουσα Στεφάνῳ οὐσία
αὕτη ἦν καὶ ἄλλο οὐδέν· δυοῖν δ' ἕνεκα ἦλθεν ἔχων
αὐτήν, ὡς ἐξ ἀτελείας τε ἕξων καλὴν ἑταίραν, καὶ
τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην καὶ θρέψουσαν τὴν
οἰκίαν· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἄλλη πρόσοδος, ὅτε μὴ συκο-
40 φαντήσας τι λάβοι. πυθόμενος δὲ ὁ Φρυνίων ἐπιδη-
μοῦσαν αὐτὴν καὶ οὖσαν παρὰ τούτῳ, παραλαβὼν
νεανίσκους μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν
τοῦ Στεφάνου ἦγεν αὐτήν. ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ

Στεφάνου κατὰ τὸν νόμον εἰς ἐλευθερίαν, κατηγγύησεν αὐτὴν πρὸς τῷ πολεμάρχῳ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων αὐτὸν μάρτυρα ὑμῖν τὸν τότε πολέμαρχον παρέξομαι. καί μοι κάλει Αἰήτην Κειριάδην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Αἰήτης Κειριάδης μαρτυρεῖ πολεμαρχοῦντος αὐτοῦ κατεγγυηθῆναι Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην ὑπὸ Φρυνίωνος τοῦ Δημοχάρους ἀδελφοῦ, καὶ ἐγγυητὰς γενέσθαι Νεαίρας Στέφανον Ἐροιάδην, Γλαυκέτην Κηφισιέα, Ἀριστοκράτην Φαληρέα.

41 Διεγγυηθεῖσα δ' ὑπὸ Στεφάνου καὶ οὖσα παρὰ
τούτῳ, τὴν μὲν αὐτὴν ἐργασίαν οὐδὲν ἧττον ἢ πρότε-
ρον ἠργάζετο, τοὺς δὲ μισθοὺς μείζους ἐπράττετο τοὺς 1359
βουλομένους αὐτῇ πλησιάζειν, ὡς ἐπὶ προσχήματος
ἤδη τινὸς οὖσα καὶ ἀνδρὶ συνοικοῦσα. συνεσυκοφάντει
δὲ καὶ οὗτος, εἴ τινα ξένον ἀγνῶτα πλούσιον λάβοι
ἐραστὴν αὐτῆς, ὡς μοιχὸν ἐπ' αὐτῇ ἔνδον ἀποκλείων
42 καὶ ἀργύριον πραττόμενος πολύ, εἰκότως· οὐσία μὲν
γὰρ οὐχ ὑπῆρχε Στεφάνῳ, οὐδὲ Νεαίρᾳ, ὥστε τὰ καθ'
ἡμέραν ἀναλώματα δύνασθαι ὑποφέρειν, ἡ δὲ διοίκη-
σις συχνή, ὁπότε δέοι τοῦτόν τε καὶ αὑτὴν τρέφειν
καὶ παιδάρια τρία, ἃ ἦλθεν ἔχουσα ὡς αὐτόν, καὶ
θεραπαίνας δύο καὶ οἰκέτην διάκονον, ἄλλως τε καὶ
μεμαθηκυῖα μὴ κακῶς ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια ἑτέρων ἀνα-
43 λισκόντων αὐτῇ τὸ πρότερον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς πολι-
τείας προσῄει Στεφάνῳ τουτῳὶ ἄξιον λόγου· οὐ γάρ
πω ἦν ῥήτωρ, ἀλλ' ἔτι συκοφάντης τῶν παραβοώντων
παρὰ τὸ βῆμα, καὶ γραφομένων μισθοῦ καὶ φαινόντων,
καὶ ἐπιγραφομένων ταῖς ἀλλοτρίαις γνώμαις, ἕως ὑπέ-
πεσε Καλλιστράτῳ τῷ Ἀφιδναίῳ· ἐξ ὅτου δὲ τρόπου

καὶ δι' ἣν αἰτίαν, ἐγὼ ὑμῖν καὶ περὶ τούτου διέξειμι,
ἐπειδὰν περὶ ταυτησὶ Νεαίρας ἐπιδείξω, ὡς ἔστι ξένη
καὶ ὡς μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκηκε καὶ ὡς ἠσέβηκεν εἰς τοὺς
44 θεούς, ἵν' εἰδῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ἄξιός ἐστιν οὐκ
ἐλάττω δοῦναι δίκην ἢ καὶ Νέαιρα αὑτηί, ἀλλὰ καὶ
πολλῷ μείζω καὶ μᾶλλον, ὅσῳ Ἀθηναῖος φάσκων εἶναι
οὕτω πολὺ τῶν νόμων καταπεφρόνηκε καὶ ὑμῶν καὶ
τῶν θεῶν, ὥστ' οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἡμαρτημένων αὐτῷ
αἰσχυνόμενος τολμᾷ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ συκοφαντῶν
ἄλλους τε καὶ ἐμέ, τουτονὶ πεποίηκεν αὐτὸν καὶ ταύ-
την εἰς τηλικοῦτον ἀγῶνα καταστῆσαι, ὥστε ἐξετασθῆ- 1360
ναι μὲν ταύτην ἥτις ἐστίν, ἐξελεγχθῆναι δὲ τὴν αὐτοῦ
πονηρίαν.

45 Λαχόντος τοίνυν αὐτῷ τοῦ Φρυνίωνος δίκην, ὅτι
αὐτοῦ ἀφείλετο Νέαιραν ταυτηνὶ εἰς ἐλευθερίαν, καὶ
ὅτι, ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ αὕτη, ὑπεδέξατο,
συνῆγον αὐτοὺς οἱ ἐπιτήδειοι καὶ ἔπεισαν δίαιταν ἐπι-
τρέψαι αὐτοῖς. καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦ Φρυνίωνος διαιτη-
τὴς ἐκαθέζετο Σάτυρος Ἀλωπεκῆθεν ὁ Λακεδαιμονίου
ἀδελφός, ὑπὲρ δὲ Στεφάνου τουτουὶ Σαυρίας Λαμ-
πτρεύς· κοινὸν δὲ αὐτοῖς προσαιροῦνται Διογείτονα
46 Ἀχαρνέα. συνελθόντες δ' οὗτοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἀκούσαν-
τες ἀμφοτέρων καὶ αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου τὰ πεπραγμένα,
γνώμην ἀπεφήναντο, καὶ οὗτοι ἐνέμειναν αὐτῇ, τὴν
μὲν ἄνθρωπον ἐλευθέραν εἶναι καὶ αὐτὴν αὑτῆς κυρίαν,
ἃ δ' ἐξῆλθεν ἔχουσα Νέαιρα παρὰ Φρυνίωνος, χωρὶς
ἱματίων καὶ χρυσίων καὶ θεραπαινῶν, ἃ αὐτῇ τῇ ἀν-
θρώπῳ ἠγοράσθη, ἀποδοῦναι Φρυνίωνι πάντα· συνεῖναι
δ' ἑκατέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν· ἐὰν δὲ καὶ ἄλλως πως
ἀλλήλους πείθωσι, ταῦτα κύρια εἶναι· τὰ δ' ἐπιτήδεια
τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔχοντα ἀεὶ παρέχειν, καὶ ἐκ τοῦ λοι-

ποῦ χρόνου φίλους εἶναι ἀλλήλοις καὶ μὴ μνησικακεῖν.
47 *ἡ μὲν οὖν γνωσθεῖσα διαλλαγὴ ὑπὸ τῶν διαιτητῶν Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ περὶ Νεαίρας ταυτησὶ αὕτη ἐστίν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τούτων ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. κάλει μοι Σάτυρον Ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίαν Λαμπτρέα, Διογείτονα Ἀχαρνέα.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1361

Σάτυρος Ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίας Λαμπτρεύς, Διογείτων Ἀχαρνεὺς μαρτυροῦσι διαλλάξαι διαιτηταὶ γενόμενοι περὶ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης Στέφανον καὶ Φρυνίωνα· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι, καθ' ἃς διήλλαξαν, οἵας παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ.

Κατὰ τάδε διήλλαξαν Φρυνίωνα καὶ Στέφανον, χρῆσθαι ἑκάτερον Νεαίρᾳ τὰς ἴσας ἡμέρας τοῦ μηνὸς παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντας, ἂν μή τι ἄλλο αὐτοὶ αὑτοῖς συγχωρήσωσιν.

48 *Ὡς δ' ἀπηλλαγμένοι ἦσαν, οἱ παρόντες ἑκατέρῳ ἐπὶ τῇ διαίτῃ καὶ τοῖς πράγμασιν, οἷον οἶμαι φιλεῖ γίγνεσθαι ἑκάστοτε, ἄλλως τε καὶ περὶ ἑταίρας οὔσης αὐτοῖς τῆς διαφορᾶς, ἐπὶ δεῖπνον ᾖσαν ὡς ἑκάτερον αὐτῶν, ὁπότε καὶ Νέαιραν ἔχοιεν, καὶ αὕτη συνεδείπνει καὶ συνέπινεν ὡς ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι μάρτυρας τοὺς συνόντας αὐτοῖς, Εὔβουλον Προβαλίσιον, Διοπείθην Μελιτέα, Κτήσωνα ἐκ Κεραμέων.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Εὔβουλος Προβαλίσιος, Διοπείθης Μελιτεύς, Κτήσων ἐκ Κεραμέων μαρτυροῦσιν, ἐπειδὴ αἱ διαλλαγαὶ ἐγένοντο αἱ περὶ Νεαίρας Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ, πολλάκις συν-

δειπνῆσαι αὐτοῖς καὶ συμπίνειν μετὰ Νεαίρας τῆς νυνὶ
ἀγωνιζομένης, καὶ ὁπότε παρὰ Στεφάνῳ εἴη Νέαιρα καὶ
ὁπότε παρὰ Φρυνίωνι.

49 Ὅτι μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς δούλη ἦν καὶ ἐπράθη
δὶς καὶ ἠργάζετο τῷ σώματι ὡς ἑταίρα οὖσα, καὶ
ἀπέδρα τὸν Φρυνίωνα εἰς Μέγαρα, καὶ ἥκουσα κατηγ-
γυήθη ὡς ξένη οὖσα πρὸς τῷ πολεμάρχῳ, τῷ τε λόγῳ
ἀποφαίνω ὑμῖν καὶ μεμαρτύρηται. βούλομαι δ' ὑμῖν 1362
καὶ αὐτὸν Στέφανον τουτονὶ ἐπιδεῖξαι καταμεμαρτυ-
50 ρηκότ' αὐτῆς ὡς ἔστι ξένη. τὴν γὰρ θυγατέρα τὴν
ταυτησὶ Νεαίρας, ἣν ἦλθεν ἔχουσα ὡς τοῦτον παιδά-
ριον μικρόν, ἣν τότε μὲν Στρυβήλην ἐκάλουν, νυνὶ
δὲ Φανώ, ἐκδίδωσι Στέφανος οὑτοσὶ ὡς οὖσαν αὑτοῦ
θυγατέρα ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ Φράστορι Αἰγιλιεῖ, καὶ προῖ-
κα ἐπ' αὐτῇ δίδωσι τριάκοντα μνᾶς. ὡς δ' ἦλθεν ὡς
τὸν Φράστορα, ἄνδρα ἐργάτην καὶ ἀκριβῶς τὸν βίον
συνειλεγμένον, οὐκ ἠπίστατο τοῖς τοῦ Φράστορος τρό-
ποις ἀρέσκειν, ἀλλ' ἐζήτει τὰ τῆς μητρὸς ἔθη καὶ τὴν
παρ' αὐτῇ ἀκολασίαν, ἐν τοιαύτῃ οἶμαι ἐξουσίᾳ τεθραμ-
51 μένη. ὁρῶν δ' ὁ Φράστωρ αὐτὴν οὔτε κοσμίαν οὖσαν
οὔτ' ἐθέλουσαν αὐτοῦ ἀκροᾶσθαι, ἅμα δὲ καὶ πεπυ-
σμένος σαφῶς ἤδη, ὅτι Στεφάνου μὲν οὐκ εἴη θυγά-
τηρ, Νεαίρας δέ, τὸ δὲ πρῶτον ἐξηπατήθη, ὅτ' ἠγγυᾶτο
ὡς Στεφάνου θυγατέρα λαμβάνων καὶ οὐ Νεαίρας, ἀλλὰ
τούτῳ ἐξ ἀστῆς αὐτὴν γυναικὸς οὖσαν πρότερον πρὶν
ταύτῃ συνοικῆσαι· ὀργισθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ἅπασι, καὶ
ὑβρίσθαι ἡγούμενος καὶ ἐξηπατῆσθαι, ἐκβάλλει τὴν
ἄνθρωπον ὡς ἐνιαυτὸν συνοικήσας αὐτῇ, κυοῦσαν, καὶ
52 τὴν προῖκα οὐκ ἀποδίδωσι. λαχόντος δὲ τοῦ Στεφάνου
αὐτῷ δίκην σίτου εἰς Ὠιδεῖον, κατὰ τὸν νόμον ὃς κε-
λεύει, ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα, ἀποδιδόναι τὴν

προῖκα, ἐὰν δὲ μή, ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς τοκοφορεῖν, καὶ σίτου εἰς Ὠιδεῖον εἶναι δικάσασθαι ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῷ κυρίῳ, γράφεται ὁ Φράστωρ Στέφανον τουτονὶ γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, Ἀθηναίῳ ὄντι ξένης 1363
θυγατέρα αὐτῷ ἐγγυῆσαι ὡς αὑτῷ προσήκουσαν, κατὰ τὸν νόμον τουτονί. καί μοι ἀνάγνωθι αὐτόν.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις ἐκδῷ ξένην γυναῖκα ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ὡς ἑαυτῷ προσήκουσαν, ἄτιμος ἔστω, καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ δημοσία ἔστω, καὶ τοῦ ἑλόντος τὸ τρίτον μέρος. γραφέσθων δὲ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας οἷς ἔξεστι, καθάπερ τῆς ξενίας.

53 Τὸν μὲν τοίνυν νόμον ἀνέγνω ὑμῖν, καθ' ὃν ἐγράφη Στέφανος οὑτοσὶ ὑπὸ τοῦ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας. γνοὺς δ' ὅτι κινδυνεύσει ἐξελεγχθεὶς ξένης θυγατέρα ἠγγυηκέναι ταῖς ἐσχάταις ζημίαις περιπεσεῖν, διαλλάττεται πρὸς τὸν Φράστορα καὶ ἀφίσταται τῆς προικός, καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἀνείλετο, καὶ ὁ Φράστωρ τὴν γραφὴν παρὰ τῶν θεσμοθετῶν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα αὐτὸν τὸν Φράστορα
54 καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν κατὰ τὸν νόμον. κάλει μοι Φράστορα Αἰγιλιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φράστωρ Αἰγιλιεὺς μαρτυρεῖ, ἐπειδὴ ᾔσθετο Νεαίρας θυγατέρα ἐγγυήσαντα αὐτῷ Στέφανον ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν θυγατέρα, γράψασθαι αὐτὸν γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ λαχόντος αὐτῷ Στεφάνου εἰς Ὠιδεῖον σίτου διαλύσασθαι πρὸς αὐτὸν [Στέφανον], ὥστε τὴν γραφὴν ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν θεσμοθετῶν καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου, ἣν ἔλαχεν ἐμοὶ Στέφανος.

55 *Φέρε δὴ ὑμῖν καὶ ἑτέραν μαρτυρίαν παράσχωμαι* 1364
τοῦ τε Φράστορος καὶ τῶν φρατέρων αὐτοῦ καὶ γεννη-
τῶν, ὡς ἔστι ξένη Νέαιρα αὑτηί. οὐ πολλῷ χρόνῳ
γὰρ ὕστερον ἢ ἐξέπεμψεν ὁ Φράστωρ τὴν τῆς Νεαί-
ρας θυγατέρα, ἠσθένησε καὶ πάνυ πονηρῶς διετέθη
καὶ εἰς πᾶσαν ἀπορίαν κατέστη. διαφορᾶς δ' οὔσης
αὐτῷ παλαιᾶς πρὸς τοὺς οἰκείους τοὺς αὑτοῦ καὶ ὀργῆς
καὶ μίσους, πρὸς δὲ καὶ ἄπαις ὤν, ψυχαγωγούμενος
ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῇ θεραπείᾳ τῇ ὑπό τε τῆς Νεαίρας
56 *καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς (ἐβάδιζον γὰρ πρὸς αὐτόν,*
ὡς ἠσθένει καὶ ἔρημος ἦν τοῦ θεραπεύσοντος τὸ νό-
σημα, τὰ πρόσφορα τῇ νόσῳ φέρουσαι καὶ ἐπισκοπού-
μεναι· ἴστε δήπου καὶ αὐτοί, ὅσου ἀξία ἐστὶ γυνὴ ἐν
ταῖς νόσοις, παροῦσα κάμνοντι ἀνθρώπῳ) ἐπείσθη δὴ
τὸ παιδίον, ὃ ἔτεκεν ἡ θυγάτηρ ἡ Νεαίρας ταυτησὶ
ὅτ' ἐξεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Φράστορος κυοῦσα, πυθομένου
ὅτι οὐ Στεφάνου εἴη θυγάτηρ, ἀλλὰ Νεαίρας, καὶ
ὀργισθέντος ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, πάλιν λαβεῖν καὶ ποιήσα-
57 *σθαι υἱὸν αὑτοῦ, λογισμὸν ἀνθρώπινον καὶ εἰκότα*
λογιζόμενος, ὅτι πονηρῶς μὲν ἔχοι καὶ οὐ πολλὴ ἐλπὶς
εἴη αὐτὸν περιγενήσεσθαι, τοῦ δὲ μὴ λαβεῖν τοὺς συγ-
γενεῖς τὰ αὑτοῦ μηδ' ἄπαις τετελευτηκέναι ἐποιήσατο
τὸν παῖδα καὶ ἀνέλαβεν ὡς αὑτόν· ἐπεὶ ὅτι γε ὑγιαί-
νων οὐκ ἄν ποτε ἔπραξε, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περι-
58 *φανεῖ ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω. ὡς γὰρ ἀνέστη τάχιστα ἐξ*
ἐκείνης τῆς ἀσθενείας ὁ Φράστωρ καὶ ἀνέλαβεν αὑτὸν
καὶ ἔσχεν ἐπιεικῶς τὸ σῶμα, λαμβάνει γυναῖκα ἀστὴν
κατὰ τοὺς νόμους, Σατύρου μὲν τοῦ Μελιτέως θυγα-
τέρα γνησίαν, Διφίλου δὲ ἀδελφήν. ὥστε ὅτι μὲν οὐχ 1365
ἑκὼν ἀνεδέξατο τὸν παῖδα, ἀλλὰ βιασθεὶς ὑπὸ τῆς
νόσου καὶ τῆς ἀπαιδίας καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν θεραπείας

καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους, ἵνα μὴ κληρο-
νόμοι γένωνται τῶν αὑτοῦ, ἄν τι πάθῃ, ταῦτ' ἔστω
ὑμῖν τεκμήρια· δηλώσει δὲ καὶ τἀκόλουθ' αὐτῶν ἔτι
59 *μᾶλλον. ὡς γὰρ εἰσῆγεν ὁ Φράστωρ εἰς τοὺς φράτε-*
ρας τὸν παῖδα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ὢν τὸν ἐκ τῆς θυγα-
τρὸς τῆς Νεαίρας, καὶ εἰς τοὺς Βρυτίδας ὧν καὶ αὐτός
ἐστιν ὁ Φράστωρ γεννήτης, εἰδότες οἶμαι οἱ γεννῆται
τὴν γυναῖκα ἥτις ἦν, ἣν ἔλαβεν ὁ Φράστωρ τὸ πρῶ-
τον, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ τὴν ἀπόπεμψιν
τῆς ἀνθρώπου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν πεπεισμένον
αὐτὸν πάλιν ἀναλαβεῖν τὸν παῖδα, ἀποψηφίζονται τοῦ
παιδὸς καὶ οὐκ ἐνέγραφον αὐτὸν εἰς σφᾶς αὐτούς.
60 *λαχόντος δὲ τοῦ Φράστορος αὐτοῖς δίκην, ὅτι οὐκ*
ἐνέγραφον αὐτοῦ υἱόν, προκαλοῦνται αὐτὸν οἱ γεννῆ-
ται πρὸς τῷ διαιτητῇ ὀμόσαι καθ' ἱερῶν τελείων, ἦ
μὴν νομίζειν εἶναι αὑτοῦ υἱὸν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς καὶ
ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. προκαλουμένων δὲ ταῦτα
τῶν γεννητῶν τὸν Φράστορα πρὸς τῷ διαιτητῇ, ἔλι-
61 *πεν ὁ Φράστωρ τὸν ὅρκον καὶ οὐκ ὤμοσεν. καὶ ὅτι*
ἀληθῆ ταῦτα λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς πα-
ρόντας Βρυτιδῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τιμόστρατος Ἑκάληθεν, Ξάνθιππος Ἐροιάδης, Εὐ-
άλκης Φαληρεύς, Ἄνυτος Λακιάδης, Εὐφράνωρ Αἰγιλιεύς,
Νίκιππος Κεφαλῆθεν μαρτυροῦσιν εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ
Φράστορα τὸν Αἰγιλιέα τῶν γεννητῶν οἳ καλοῦνται Βρυ-
τίδαι, καὶ ἀξιοῦντος Φράστορος εἰσάγειν [τὸν] υἱὸν αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς γεννήτας, εἰδότες αὐτοὶ ὅτι Φράστορος υἱὸς 1366
εἴη ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, κωλύειν εἰσάγειν Φρά-
στορα τὸν υἱόν.

62 *Οὐκοῦν περιφανῶς ἐπιδεικνύω ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τοὺς οἰκειοτάτους Νεαίρας ταυτησὶ καταμεμαρτυρηκότας ὡς ἔστι ξένη, Στέφανόν τε τουτονὶ τὸν ἔχοντα ταύτην νυνὶ καὶ συνοικοῦντ' αὐτῇ, καὶ Φράστορα τὸν λαβόντα τὴν θυγατέρα, Στέφανον μὲν οὐκ ἐθελήσαντα ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς ταύτης, γραφέντα ὑπὸ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὡς Ἀθηναίῳ ὄντι ξένης θυγατέρα αὐτῷ ἠγγύησεν, ἀλλ' ἀποστάντα τῆς*
63 *προικὸς καὶ οὐκ ἀπολαβόντα, Φράστορα δ' ἐκβαλόντα τε τὴν θυγατέρα τὴν Νεαίρας ταυτησὶ γήμαντα, ἐπειδὴ ἐπύθετο οὐ Στεφάνου οὖσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδόντα, ἐπειδή τε ἐπείσθη ὕστερον διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν αὑτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν καὶ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς οἰκείους ποιήσασθαι τὸν υἱόν, καὶ ἐπεὶ εἰσῆγεν εἰς τοὺς γεννήτας, ἀποψηφισαμένων τῶν γεννητῶν καὶ διδόντων ὅρκον αὐτῷ οὐκ ἐθελήσαντα ὀμόσαι, ἀλλὰ μᾶλλον εὐορκεῖν προελόμενον, καὶ ἑτέραν ὕστερον γήμαντα γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τὸν νόμον· αὗται γὰρ αἱ πράξεις περιφανεῖς οὖσαι μεγάλας μαρτυρίας δεδώκασι κατ' αὐτῶν, ὅτι ἔστι ξένη Νέαιρα αὑτηί.*

64 *Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν Στεφάνου τουτουὶ καὶ τὴν πονηρίαν, ἵνα καὶ ἐκ ταύτης εἰδῆτε ὅτι οὐκ ἔστι Νέαιρα αὑτηὶ ἀστή. Ἐπαίνετον γὰρ τὸν Ἄνδριον, ἐραστὴν ὄντα Νεαίρας ταυτησὶ παλαιὸν καὶ πολλὰ ἀνηλωκότα εἰς αὐτήν, καὶ καταγόμενον παρὰ τούτοις ὁπότε ἐπιδημήσειεν Ἀθήναζε διὰ τὴν φιλίαν*
65 *τὴν Νεαίρας, ἐπιβουλεύσας Στέφανος οὑτοσί, μετα-* 1367
πεμψάμενος εἰς ἀγρὸν ὡς θύων, λαμβάνει μοιχὸν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ τῇ Νεαίρας ταυτησί, καὶ εἰς φόβον καταστήσας πράττεται μνᾶς τριάκοντα, καὶ λαβὼν ἐγγυητὰς τούτων Ἀριστόμαχόν τε τὸν θεσμοθετήσαντα καὶ

Ναυσίφιλον τὸν Ναυσινίκου τοῦ ἄρξαντος υἱόν, ἀφίη-
66 *σιν ὡς ἀποδώσοντ' αὐτῷ τὸ ἀργύριον. ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἐπαίνετος καὶ αὐτὸς αὑτοῦ κύριος γενόμενος, γράφεται πρὸς τοὺς θεσμοθέτας γραφὴν Στέφανον τουτονί, ἀδίκως εἱρχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον ὃς κελεύει, ἐάν τις ἀδίκως εἵρξῃ ὡς μοιχόν, γράψασθαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἀδίκως εἱρχθῆναι, καὶ ἐὰν μὲν ἕλῃ τὸν εἵρξαντα καὶ δόξῃ ἀδίκως ἐπιβεβουλεῦσθαι, ἀθῷον εἶναι αὐτὸν καὶ τοὺς ἐγγυητὰς ἀπηλλάχθαι τῆς ἐγγύης· ἐὰν δὲ δόξῃ μοιχὸς εἶναι, παραδοῦναι αὐτὸν κελεύει τοὺς ἐγγυητὰς τῷ ἑλόντι, ἐπὶ δὲ τοῦ δικαστηρίου ἄνευ ἐγχειριδίου χρῆσθαι ὅ τι ἂν βουληθῇ,*
67 *ὡς μοιχῷ ὄντι. κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον γράφεται αὐτὸν ὁ Ἐπαίνετος, καὶ ὡμολόγει μὲν χρῆσθαι τῇ ἀνθρώπῳ, οὐ μέντοι μοιχός γε εἶναι· οὔτε γὰρ Στεφάνου θυγατέρα αὐτὴν εἶναι, ἀλλὰ Νεαίρας, τήν τε μητέρα αὐτῆς συνειδέναι πλησιάζουσαν αὐτῷ, ἀνηλωκέναι τε πολλὰ εἰς αὐτάς, τρέφειν τε, ὁπότε ἐπιδημήσειε, τὴν οἰκίαν ὅλην· τόν τε νόμον ἐπὶ τούτοις παρεχόμενος, ὃς οὐκ ἐᾷ ἐπὶ ταύτῃσι μοιχὸν λαβεῖν, ὁπόσαι ἂν ἐπ' ἐργαστηρίου καθῶνται ἢ [ἐν τῇ ἀγορᾷ] πωλῶνται ἀποπεφασμένως, ἐργαστήριον φάσκων καὶ τοῦτο εἶναι, τὴν Στεφάνου οἰκίαν, καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἶναι, καὶ ἀπὸ τούτων αὐτοὺς εὐπορεῖν μάλι-*
68 *στα. τούτους δὲ τοὺς λόγους λέγοντος τοῦ Ἐπαινέτου* 1368 *καὶ τὴν γραφὴν γεγραμμένου, γνοὺς Στέφανος οὑτοσὶ ὅτι ἐξελεγχθήσεται πορνοβοσκῶν καὶ συκοφαντῶν, δίαιταν ἐπιτρέπει πρὸς τὸν Ἐπαίνετον αὐτοῖς τοῖς ἐγγυηταῖς, ὥστε τῆς μὲν ἐγγύης αὐτοὺς ἀφεῖσθαι, τὴν δὲ*
69 *γραφὴν ἀνελέσθαι τὸν Ἐπαίνετον. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἐπαινέτου ἐπὶ τούτοις, καὶ ἀνελομένου τὴν γραφὴν*

ἣν ἐδίωκε Στέφανον, γενομένης συνόδου αὐτοῖς καὶ καθεζομένων διαιτητῶν τῶν ἐγγυητῶν, δίκαιον μὲν οὐδὲν εἶχε λέγειν Στέφανος, εἰς ἔκδοσιν δ' ἠξίου τὸν Ἐπαίνετον τῇ τῆς Νεαίρας θυγατρὶ συμβαλέσθαι, λέγων τὴν ἀπορίαν τὴν αὑτοῦ καὶ τὴν ἀτυχίαν τὴν πρότερον γενομένην τῇ ἀνθρώπῳ πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ὅτι ἀπολωλεκὼς εἴη τὴν προῖκα, καὶ οὐκ ἂν δύναιτο
70 *πάλιν αὐτὴν ἐκδοῦναι· 'σὺ δὲ καὶ κέχρησαι' ἔφη 'τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ δίκαιος εἶ ἀγαθόν τι ποιῆσαι αὐτήν', καὶ ἄλλους ἐπαγωγοὺς λόγους, οὓς ἄν τις δεόμενος ἐκ πονηρῶν πραγμάτων εἴποι ἄν. ἀκούσαντες δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν οἱ διαιτηταὶ διαλλάττουσιν αὐτούς, καὶ πείθουσι τὸν Ἐπαίνετον χιλίας δραχμὰς εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῇ θυγατρὶ τῇ Νεαίρας. καὶ ὅτι πάντα ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας αὐτοὺς τοὺς ἐγγυητὰς καὶ διαιτητὰς γενομένους καλῶ.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

71 *Ναυσίφιλος Κεφαλῆθεν, Ἀριστόμαχος Κεφαλῆθεν μαρτυροῦσιν ἐγγυηταὶ γενέσθαι Ἐπαινέτου τοῦ Ἀνδρίου, ὅτ' ἔφη Στέφανος μοιχὸν εἰληφέναι Ἐπαίνετον· καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθεν Ἐπαίνετος παρὰ Στεφάνου καὶ κύριος ἐγένετο αὑτοῦ, γράψασθαι γραφὴν Στέφανον πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅτι αὐτὸν ἀδίκως εἷρξε· καὶ αὐτοὶ διαλλακταὶ γενό-* 1369
μενοι διαλλάξαι Ἐπαίνετον καὶ Στέφανον· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι ἃς παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ.

Ἐπὶ τοῖσδε διήλλαξαν Στέφανον καὶ Ἐπαίνετον οἱ διαλλακταί, τῶν μὲν γεγενημένων περὶ τὸν εἱργμὸν μηδεμίαν μνείαν ἔχειν, Ἐπαίνετον δὲ δοῦναι χιλίας δραχμὰς Φανοῖ εἰς ἔκδοσιν, ἐπειδὴ κέχρηται αὐτῇ πολλάκις· Στέ-

*φανον δὲ παρέχειν Φανὼ Ἐπαινέτῳ, ὁπόταν ἐπιδημῇ καὶ
βούληται συνεῖναι αὐτῇ.*

72 *Τὴν τοίνυν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι,
καὶ ἐφ' ᾗ μοιχὸν οὗτος ἐτόλμησε λαβεῖν, εἰς τοσοῦτον
ὕβρεως καὶ ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος οὑτοσὶ καὶ Νέαιρα
αὑτηί, ὥστε [ἐτόλμησαν] μὴ ἀγαπᾶν εἰ ἔφασκον αὐτὴν
ἀστὴν εἶναι, ἀλλὰ κατιδόντες Θεογένην Κοθωκίδην λα-
χόντα βασιλέα, ἄνθρωπον εὐγενῆ μέν, πένητα δὲ καὶ
ἄπειρον πραγμάτων, συμπαραγενόμενος αὐτῷ δοκιμα-
ζομένῳ καὶ συνευπορήσας ἀναλωμάτων, ὅτε εἰσῄει εἰς
τὴν ἀρχήν, Στέφανος οὑτοσί, καὶ ὑπελθὼν καὶ τὴν
ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ πριάμενος, πάρεδρος γενόμενος, δί-
δωσι τὴν ἄνθρωπον ταύτην γυναῖκα, τὴν τῆς Νεαίρας
θυγατέρα, καὶ ἐγγυᾷ Στέφανος οὑτοσὶ ὡς αὑτοῦ θυγα-
τέρα οὖσαν· οὕτω πολὺ τῶν νόμων καὶ ὑμῶν κατεφρό-*
73 *νησεν. καὶ αὕτη ἡ γυνὴ ὑμῖν ἔθυε τὰ ἄρρητα ἱερὰ
ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἶδεν ἃ οὐ προσῆκεν αὐτὴν ὁρᾶν
ξένην οὖσαν, καὶ τοιαύτη οὖσα εἰσῆλθεν, οἷ οὐδεὶς
ἄλλος Ἀθηναίων τοσούτων ὄντων εἰσέρχεται, ἀλλ' ἢ ἡ
τοῦ βασιλέως γυνή, ἐξώρκωσέ τε τὰς γεραρὰς τὰς ὑπη-
ρετούσας τοῖς ἱεροῖς, ἐξεδόθη δὲ τῷ Διονύσῳ γυνή,* 1370
*ἔπραξε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τὰ πάτρια τὰ πρὸς τοὺς
θεούς, πολλὰ καὶ ἅγια καὶ ἀπόρρητα. ἃ δὲ μηδ' ἀκοῦ-
σαι πᾶσιν οἷόν τ' ἐστί, πῶς ποιῆσαί γε τῇ ἐπιτυχούσῃ
εὐσεβῶς ἔχει, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ γυναικὶ καὶ τοι-
αῦτα ἔργα διαπεπραγμένῃ;*

74 *Βούλομαι δ' ὑμῖν ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἄνω-
θεν διηγήσασθαι καθ' ἕκαστον, ἵνα μᾶλλον ἐπιμέλειαν
ποιήσησθε τῆς τιμωρίας, καὶ εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον ὑπὲρ
ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων τὴν ψῆφον οἴσετε, ἀλλὰ
καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐλαβείας, τιμωρίαν ὑπὲρ*

τῶν ἠσεβημένων ποιούμενοι καὶ κολάζοντες τοὺς ἠδι-
κηκότας. τὸ γὰρ ἀρχαῖον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυναστεία
ἐν τῇ πόλει ἦν, καὶ ἡ βασιλεία τῶν ἀεὶ ὑπερεχόντων
διὰ τὸ αὐτόχθονας εἶναι, τὰς δὲ θυσίας ἁπάσας ὁ βασι-
λεὺς ἔθυε, καὶ τὰς σεμνοτάτας καὶ ἀρρήτους ἡ γυνὴ
75 αὐτοῦ ἐποίει, εἰκότως, βασίλιννα οὖσα. ἐπειδὴ δὲ Θη-
σεὺς συνῴκισεν αὐτοὺς καὶ δημοκρατίαν ἐποίησε καὶ
ἡ πόλις πολυάνθρωπος ἐγένετο, τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν
ἧττον ὁ δῆμος ᾑρεῖτο ἐκ προκρίτων κατ' ἀνδραγαθίαν
χειροτονῶν, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθεντο ἀστὴν
εἶναι καὶ μὴ ἐπιμεμειγμένην ἑτέρῳ ἀνδρί, ἀλλὰ παρ-
θένον γαμεῖν, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύηται τὰ ἄρρητα
ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τὰ νομιζόμενα γίγνηται τοῖς
θεοῖς εὐσεβῶς, καὶ μηδὲν καταλύηται μηδὲ καινοτομῆ-
76 ται. καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ λιθίνῃ
ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸν βωμὸν
ἐν Λίμναις (καὶ αὕτη ἡ στήλη ἔτι καὶ νῦν ἕστηκεν,
ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα),
μαρτυρίαν ποιούμενος ὁ δῆμος ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ εὐσε-
βείας πρὸς τὸν θεὸν καὶ παρακαταθήκην καταλείπων 1371
τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὅτι τήν γε θεῷ γυναῖκα δοθησο-
μένην καὶ ποιήσουσαν τὰ ἱερὰ τοιαύτην ἀξιοῦμεν εἶναι.
καὶ διὰ ταῦτα ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου
καὶ ἁγιωτάτῳ ἐν Λίμναις ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰ-
δῶσι τὰ γεγραμμένα· ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου
ἀνοίγεται, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός.
77 ὑπὲρ τοίνυν ἁγίων καὶ σεμνῶν ἱερῶν, ὧν οἱ πρόγονοι
ὑμῶν οὕτω καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθησαν,
ἄξιον καὶ ὑμᾶς σπουδάσαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
τοὺς ἀσελγῶς μὲν καταφρονοῦντας τῶν νόμων τῶν
ὑμετέρων, ἀναιδῶς δ' ἠσεβηκότας εἰς τοὺς θεούς, ἄξιον

τιμωρήσασθαι δυοῖν ἕνεκα, ἵνα οὗτοί τε τῶν ἠδικημένων δίκην δῶσιν, οἵ τ' ἄλλοι πρόνοιαν ποιῶνται καὶ φοβῶνται μηδὲν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὴν πόλιν ἁμαρτάνειν.

78 *Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν ἱεροκήρυκα καλέσαι, ὃς ὑπηρετεῖ τῇ τοῦ βασιλέως γυναικί, ὅταν ἐξορκοῖ τὰς γεραρὰς ἐν κανοῖς πρὸς τῷ βωμῷ, πρὶν ἅπτεσθαι τῶν ἱερῶν, ἵνα καὶ τοῦ ὅρκου καὶ τῶν λεγομένων ἀκούσητε, ὅσα οἷόν τ' ἐστὶν ἀκούειν, καὶ εἰδῆτε ὡς σεμνὰ καὶ ἅγια καὶ ἀρχαῖα τὰ νόμιμά ἐστιν.*

ΟΡΚΟΣ ΓΕΡΑΡΩΝ.

Ἁγιστεύω καὶ εἰμὶ καθαρὰ καὶ ἁγνὴ ἀπό τε τῶν ἄλλων τῶν οὐ καθαρευόντων καὶ ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας, καὶ τὰ θεοίνια καὶ τὰ ἰοβάκχεια γεραρῶ τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια καὶ ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις.

79 *Τοῦ μὲν ὅρκου τοίνυν καὶ τῶν νομιζομένων πατρίων, ὅσα οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν, ἀκηκόατε, καὶ ὡς ἣν Στέφανος ἠγγύησε τῷ Θεογένει γυναῖκα βασιλεύοντι ὡς αὑτοῦ οὖσαν θυγατέρα, αὕτη ἐποίει τὰ ἱερὰ ταῦτα* 1372
καὶ ἐξώρκου τὰς γεραράς, καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς ταῖς δρώσαις τὰ ἱερὰ ταῦτα οἷόν τ' ἐστὶ λέγειν πρὸς ἄλλον οὐδένα. φέρε δὴ καὶ μαρτυρίαν παράσχωμαι ὑμῖν, δι' ἀπορρήτου μὲν γεγενημένην, ὅμως δὲ αὐτοῖς τοῖς πεπραγμένοις ἐπιδείξω φανερὰν οὖσαν αὐτὴν καὶ ἀληθῆ.
80 *ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἀνέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον οἱ ἐννέα ἄρχοντες ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις, εὐθὺς ἡ βουλὴ ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ὥσπερ καὶ τἆλλα πολλοῦ ἀξία ἐστὶ τῇ πόλει περὶ εὐσέβειαν, ἐζήτει τὴν γυναῖκα ταύτην τοῦ Θεογένους ἥτις ἦν, καὶ ἐξήλεγχε, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο, καὶ ἐζημίου τὸν*

Θεογένην ὅσα κυρία ἐστίν, ἐν ἀπορρήτῳ δὲ καὶ διὰ
κοσμιότητος· οὐ γὰρ αὐτοκράτορές εἰσιν, ὡς ἂν βού-
81 λωνται, Ἀθηναίων τινὰ κολάσαι. γενομένων δὲ λόγων,
καὶ χαλεπῶς φερούσης τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς καὶ
ζημιούσης τὸν Θεογένην, ὅτι τοιαύτην ἔλαβε γυναῖκα
καὶ ταύτην εἴασε ποιῆσαι τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρητα ὑπὲρ τῆς
πόλεως, ἐδεῖτο ὁ Θεογένης ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν,
λέγων ὅτι οὐκ ᾔδει Νεαίρας αὐτὴν οὖσαν θυγατέρα,
ἀλλ' ἐξαπατηθείη ὑπὸ Στεφάνου, ὡς αὐτοῦ θυγατέρα
οὖσαν αὐτὴν λαμβάνων γνησίαν κατὰ τὸν νόμον, καὶ
διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν
ἑαυτοῦ τοῦτον πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν
ἀρχήν, ὡς εὔνουν ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν
82 αὐτῷ. 'ὅτι δὲ' ἔφη 'οὐ ψεύδομαι, μεγάλῳ τεκμηρίῳ
καὶ περιφανεῖ ἐπιδείξω ὑμῖν· τὴν γὰρ ἄνθρωπον ἀπο-
πέμψω ἐκ τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι Στεφάνου θυγά-
τηρ, ἀλλὰ Νεαίρας. κἂν μὲν ταῦτα ποιήσω, ἤδη πιστοὶ 1373
ὑμῖν ἔστωσαν οἱ λόγοι οἱ παρ' ἐμοῦ λεγόμενοι, ὅτι ἐξη-
πατήθην· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω, τότ' ἤδη με κολάζετε ὡς
83 πονηρὸν ὄντα καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἠσεβηκότα.' ὑπο-
σχομένου δὲ ταῦτα τοῦ Θεογένους καὶ δεομένου, ἅμα
μὲν καὶ ἐλεήσασα αὐτὸν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ διὰ
τὴν ἀκακίαν τοῦ τρόπου, ἅμα δὲ καὶ ἐξηπατῆσθαι τῇ
ἀληθείᾳ ἡγουμένη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, ἐπέσχεν. ὡς δὲ
κατέβη ἐξ Ἀρείου πάγου ὁ Θεογένης, εὐθὺς τήν τε ἄν-
θρωπον τὴν ταυτησὶ Νεαίρας θυγατέρα ἐκβάλλει ἐκ
τῆς οἰκίας, τόν τε Στέφανον τὸν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν
τουτονὶ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ συνεδρίου. καὶ οὕτως
ἐπαύσαντο οἱ Ἀρεοπαγῖται κρίνοντες τὸν Θεογένην καὶ
ὀργιζόμενοι αὐτῷ, καὶ συγγνώμην εἶχον ἐξαπατηθέντι.
84 καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα αὐ-

τὸν τὸν Θεογένην καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν. κάλει μοι Θεογένην Ἐρχιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Θεογένης Ἐρχιεὺς μαρτυρεῖ, ὅτε αὐτὸς ἐβασίλευε, γῆμαι Φανὼ ὡς Στεφάνου οὖσαν θυγατέρα, ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο ἐξηπατημένος, τήν τε ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ Στέφανον ἀπελάσαι ἀπὸ τῆς παρεδρίας καὶ οὐκ ἐᾶν ἔτι παρεδρεύειν αὐτῷ.

85 Λαβὲ δή μοι τὸν νόμον ἐπὶ τούτοις τουτονὶ καὶ ἀνάγνωθι, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον προσῆκεν αὐτὴν ἀπέχεσθαι τῶν ἱερῶν τούτων τοιαύτην οὖσαν καὶ τοιαῦτα διαπεπραγμένην, τοῦ ὁρᾶν καὶ θύειν καὶ ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ὑπὲρ τῆς πόλεως πατρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν Ἀθήνησιν ἁπάντων. ἐφ' ᾗ γὰρ ἂν μοιχὸς ἁλῷ γυναικί, οὐκ ἔξεστιν αὐτῇ ἐλθεῖν εἰς 1374
οὐδὲν τῶν ἱερῶν τῶν δημοτελῶν, εἰς ἃ καὶ τὴν ξένην καὶ τὴν δούλην ἐλθεῖν ἐξουσίαν ἔδοσαν οἱ νόμοι καὶ
86 θεασομένην καὶ ἱκετεύσουσαν εἰσιέναι· ἀλλὰ μόναις ταύταις ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι ταῖς γυναιξὶ μὴ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν μοιχὸς ἁλῷ, ἐὰν δ' εἰσίωσι καὶ παρανομῶσι, νηποινεὶ πάσχειν ὑπὸ τοῦ βουλομένου ὅ τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου, καὶ ἔδωκεν ὁ νόμος τὴν τιμωρίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ἐντυχόντι. διὰ τοῦτο δ' ἐποίησεν ὁ νόμος πλὴν θανάτου τἆλλα ὑβρισθεῖσαν αὐτὴν μηδαμοῦ λαβεῖν δίκην, ἵνα μὴ μιάσματα μηδ' ἀσεβήματα γίγνηται ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἱκανὸν φόβον ταῖς γυναιξὶ παρασκευάζων τοῦ σωφρονεῖν καὶ μηδὲν ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ δικαίως οἰκουρεῖν, διδάσκων ὡς, ἄν τι ἁμάρτῃ τοιοῦτον, ἅμα ἔκ τε τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς ἐκβεβλημένη ἔσται καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν

87 τῶν τῆς πόλεως. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, τοῦ νόμου
αὐτοῦ ἀκούσαντες ἀναγνωσθέντος εἴσεσθε. καί μοι λαβέ.

ΝΟΜΟΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

Ἐπειδὰν δὲ ἕλῃ τὸν μοιχόν, μὴ ἐξέστω τῷ ἑλόντι συνοικεῖν τῇ γυναικί· ἐὰν δὲ συνοικῇ, ἄτιμος ἔστω. μηδὲ τῇ γυναικὶ ἐξέστω εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν μοιχὸς ἁλῷ· ἐὰν δ' εἰσίῃ, νηποινεὶ πασχέτω ὅ τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου.

88 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τοῦ
δήμου τοῦ Ἀθηναίων μαρτυρίαν παρασχέσθαι, ὡς σπου-
δάζει περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ὡς πολλὴν πρόνοιαν περὶ
αὐτῶν πεποίηται. ὁ γὰρ δῆμος ὁ Ἀθηναίων κυριώτα- 1375
τος ὢν τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων, καὶ ἐξὸν αὐτῷ ποι-
εῖν ὅ τι ἂν βούληται, οὕτω καλὸν καὶ σεμνὸν ἡγήσατ'
εἶναι δῶρον τὸ Ἀθηναῖον γενέσθαι, ὥστε νόμους ἔθετο
αὑτῷ, καθ' οὓς ποιεῖσθαι δεῖ, ἐάν τινα βούλωνται,
πολίτην, οἳ νῦν προπεπηλακισμένοι εἰσὶν ὑπὸ Στεφά-
89 νου τουτουὶ καὶ τῶν οὕτω γεγαμηκότων. ὅμως δ'
ἀκούσαντες αὐτῶν βελτίους ἔσεσθε, καὶ τὰ κάλλιστα
καὶ τὰ σεμνότατα δῶρα τοῖς εὐεργετοῦσι τὴν πόλιν
διδόμενα γνώσεσθε ὡς λελυμασμένοι εἰσίν. πρῶτον
μὲν γὰρ νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος, μὴ ἐξεῖναι
ποιήσασθαι Ἀθηναῖον, ὃν ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς
τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἄξιον ᾖ γενέσθαι πολίτην.
ἔπειτ' ἐπειδὰν πεισθῇ ὁ δῆμος καὶ δῷ τὴν δωρειάν,
οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι τὴν ποίησιν, ἐὰν μὴ τῇ ψήφῳ
εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν ὑπερεξακισχίλιοι Ἀθηναίων
90 ψηφίσωνται κρύβδην ψηφιζόμενοι. τοὺς δὲ πρυτάνεις
κελεύει τιθέναι τοὺς καδίσκους ὁ νόμος καὶ τὴν ψῆ-
φον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ, πρὶν τοὺς ξένους εἰσ-

ιέναι καὶ τὰ γέρρα ἀναιρεῖν, ἵνα κύριος ὢν αὐτὸς αὑτοῦ ἕκαστος σκοπῆται πρὸς αὑτὸν ὅντινα μέλλει πολίτην ποιήσεσθαι, εἰ ἄξιός ἐστι τῆς δωρειᾶς ὁ μέλλων λήψεσθαι. ἔπειτα μετὰ ταῦτα παρανόμων γραφὴν ἐποίησε κατ' αὐτοῦ τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων, καὶ ἔστιν εἰσελθόντα εἰς τὸ δικαστήριον ἐξελέγξαι, ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τῆς δωρειᾶς, ἀλλὰ παρὰ τοὺς νόμους Ἀθηναῖος γέγο-
91 νεν. καὶ ἤδη τισὶ τοῦ δήμου δόντος τὴν δωρειάν, λόγῳ ἐξαπατηθέντος ὑπὸ τῶν αἰτούντων, παρανόμων γραφῆς γενομένης καὶ εἰσελθούσης εἰς τὸ δικαστήριον, 1376
ἐξελεγχθῆναι συνέβη τὸν εἰληφότα τὴν δωρειὰν μὴ ἄξιον εἶναι αὐτῆς, καὶ ἀφείλετο τὸ δικαστήριον. καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς καὶ παλαιοὺς ἔργον διηγήσασθαι· ἃ δὲ πάντες μνημονεύετε, Πειθόλαν τε τὸν Θετταλὸν καὶ Ἀπολλωνίδην τὸν Ὀλύνθιον πολίτας ὑπὸ τοῦ δήμου
92 γενομένους ἀφείλετο τὸ δικαστήριον· ταῦτα γὰρ οὐ πάλαι ἐστὶ γεγενημένα, ὥστε ἀγνοεῖν ὑμᾶς. οὕτω τοίνυν καλῶς καὶ ἰσχυρῶς τῶν νόμων κειμένων ὑπὲρ τῆς πολιτείας, δι' ὧν δεῖ Ἀθηναῖον γενέσθαι, ἕτερός ἐστιν ἐφ' ἅπασι τούτοις κυριώτατος νόμος κείμενος· οὕτω πολλὴν ὁ δῆμος πρόνοιαν ἐποιεῖτο ὑπὲρ αὑτοῦ καὶ τῶν θεῶν, ὥστε δι' εὐσεβείας τὰ ἱερὰ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς πόλεως. ὅσους γὰρ ἂν ποιήσηται ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων πολίτας, ὁ νόμος ἀπαγορεύει διαρρήδην μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς μετασχεῖν· τοῖς δ' ἐκ τούτων μετέδωκεν ἤδη ὁ δῆμος ἁπάντων, καὶ προσέθηκεν, ἐὰν ὦσιν ἐκ γυ-
93 ναικὸς ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλῃ καὶ περιφανεῖ μαρτυρίᾳ ἐγὼ ὑμῖν δηλώσω. βούλομαι δ' ὑμῖν τὸν νόμον πόρρωθεν προδιηγήσασθαι, ὡς ἐτέθη καὶ πρὸς οὓς διω-

*ρίσθη, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ βεβαίους φίλους
περὶ τὸν δῆμον γεγονότας. ἐκ τούτων γὰρ ἁπάντων
εἴσεσθε τήν τε τοῦ δήμου δωρειὰν τὴν ἀπόθετον τοῖς
εὐεργέταις προπηλακιζομένην, καὶ ὅσων ὑμᾶς ἀγαθῶν* 1377
*κωλύουσι κυρίους εἶναι Στέφανός τε οὑτοσὶ καὶ οἱ
τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ γεγαμηκότες καὶ παιδοποιού-
μενοι.*

94 *Πλαταιῆς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν Ἑλ-
λήνων ὑμῖν ἐβοήθησαν Μαραθῶνάδε, ὅτε Δᾶτις ὁ βα-
σιλέως Δαρείου στρατηγὸς ἀναχωρῶν ἐξ Ἐρετρίας,
Εὔβοιαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιησάμενος, ἀπέβη εἰς τὴν χώ-
ραν πολλῇ δυνάμει καὶ ἐπόρθει. καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς
ἀνδραγαθίας αὐτῶν ὑπομνήματα ἡ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ
γραφὴ δεδήλωκεν· ὡς ἕκαστος γὰρ τάχους εἶχεν, εὐθὺς
προσβοηθῶν γέγραπται, οἱ τὰς κυνᾶς τὰς Βοιωτίας*
95 *ἔχοντες. πάλιν δὲ Ξέρξου ἰόντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, Θη-
βαίων μηδισάντων, οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστῆναι τῆς ὑμε-
τέρας φιλίας, ἀλλὰ μόνοι τῶν ἄλλων Βοιωτῶν οἱ μὲν
ἡμίσεις αὐτῶν μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Λεωνίδου ἐν
Θερμοπύλαις παραταξάμενοι τῷ βαρβάρῳ ἐπιόντι συν-
απώλοντο, οἱ δὲ λοιποὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ὑμετέρας τρι-
ήρεις, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη οὐχ ὑπῆρχε, συν-
εναυμάχουν ὑμῖν ἐπί τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι.*
96 *καὶ τὴν τελευταίαν μάχην Πλαταιᾶσι Μαρδονίῳ τῷ
βασιλέως στρατηγῷ μεθ' ὑμῶν καὶ τῶν συνελευθε-
ρούντων τὴν Ἑλλάδα μαχεσάμενοι, εἰς κοινὸν τὴν
ἐλευθερίαν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κατέθηκαν. ἐπεὶ δὲ
Παυσανίας ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ὑβρίζειν ἐνεχεί-
ρει ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἠγάπα ὅτι τῆς ἡγεμονίας [μόνοι]
ἠξιώθησαν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ
πόλις τῇ μὲν ἀληθείᾳ ἡγεῖτο τῆς ἐλευθερίας τοῖς Ἕλ-*

λησι, τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ οὐκ ἠναντιοῦτο τοῖς Λακεδαι-
97 μονίοις, ἵνα μὴ φθονηθῶσιν ὑπὸ τῶν συμμάχων· ἐφ' 1378
οἷς φυσηθεὶς Παυσανίας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐπέγραψεν ἐπὶ τὸν τρίποδα τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν οἱ Ἕλληνες οἱ συμμαχεσάμενοι τὴν Πλαταιᾶσι μάχην καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ναυμαχήσαντες κοινῇ ποιησάμενοι ἀνέθηκαν ἀριστεῖον τῷ Ἀπόλλωνι ἀπὸ τῶν βαρβάρων,

Ἑλλήνων ἀρχηγός, ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,
Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε,

ὡς αὐτοῦ τοῦ τε ἔργου ὄντος καὶ τοῦ ἀναθήματος,
98 ἀλλ' οὐ κοινοῦ τῶν συμμάχων· ὀργισθέντων δὲ τῶν
Ἑλλήνων, οἱ Πλαταιεῖς λαγχάνουσι δίκην τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας χιλίων ταλάντων ὑπὲρ τῶν συμμάχων, καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἐκκολάψαντας τὰ ἐλεγεῖα ἐπιγράψαι τὰς πόλεις τὰς κοινωνούσας τοῦ ἔργου. διόπερ αὐτοῖς οὐχ ἥκιστα παρηκολούθει ἡ ἔχθρα ἡ παρὰ Λακεδαιμονίων καὶ ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλείου. καὶ ἐν μὲν τῷ παρόντι οὐκ εἶχον αὐτοῖς ὅ τι χρήσωνται οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὕστερον δὲ ὡς πεντήκοντα ἔτεσιν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς εἰρήνης οὔσης ἐνεχείρησεν αὐτῶν καταλαβεῖν
99 τὴν πόλιν. ἔπραξε δὲ ταῦτ' ἐκ Θηβῶν δι' Εὐρυμάχου
τοῦ Λεοντιάδου βοιωταρχοῦντος, ἀνοιξάντων τὰς πύλας τῆς νυκτὸς Ναυκλείδου καὶ ἄλλων τινῶν μετ' αὐτοῦ, πεισθέντων χρήμασιν. αἰσθόμενοι δ' οἱ Πλαταιεῖς ἔνδον ὄντας τοὺς Θηβαίους τῆς νυκτὸς καὶ ἐξαπίνης αὐτῶν τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ κατειλημμένην, προσεβοήθουν καὶ αὐτοὶ καὶ συνετάττοντο. καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο καὶ εἶδον οὐ πολλοὺς ὄντας τοὺς Θηβαίους,
ἀλλὰ τοὺς πρώτους αὐτῶν εἰσεληλυθότας· ὕδωρ γὰρ 1379

γενόμενον τῆς νυκτὸς πολὺ ἐκώλυσεν αὐτοὺς πάντας
εἰσελθεῖν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς μέγας ἐρρύη καὶ
100 διαβῆναι οὐ ῥᾴδιον ἦν, ἄλλως τε καὶ νυκτός· ὡς οὖν
εἶδον οἱ Πλαταιεῖς τοὺς Θηβαίους ἐν τῇ πόλει καὶ
ἔγνωσαν ὅτι οὐ πάντες πάρεισιν, ἐπιτίθενται καὶ εἰς
μάχην ἐλθόντες κρατοῦσι καὶ φθάνουσιν ἀπολέσαντες
αὐτοὺς πρὶν τοὺς ἄλλους προσβοηθῆσαι, καὶ ὡς ὑμᾶς
πέμπουσιν εὐθὺς ἄγγελον τήν τε πρᾶξιν φράσοντα καὶ
τὴν μάχην δηλώσοντα ὅτι νικῶσι, καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦν-
τες, ἂν οἱ Θηβαῖοι τὴν χώραν αὐτῶν δῃῶσιν. ἀκού-
σαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ γεγονότα, διὰ τάχους ἐβοή-
θουν εἰς τὰς Πλαταιάς· καὶ οἱ Θηβαῖοι ὡς ἑώρων τοὺς
Ἀθηναίους βεβοηθηκότας τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἀνεχώρη-
101 σαν ἐπ' οἴκου. ὡς οὖν ἀπέτυχον οἱ Θηβαῖοι τῆς πεί-
ρας καὶ οἱ Πλαταιεῖς τοὺς ἄνδρας, οὓς ἔλαβον αὐτῶν
ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας, ἀπέκτειναν, ὀργισθέντες οἱ Λακε-
δαιμόνιοι ἀπροφασίστως ἤδη στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Πλα-
ταιάς, Πελοποννησίοις μὲν ἅπασι πλὴν Ἀργείων τὰ
δύο μέρη τῆς στρατιᾶς ἀπὸ τῶν πόλεων ἑκάστων πέμ-
πειν ἐπιτάξαντες, Βοιωτοῖς δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ
Λοκροῖς καὶ Φωκεῦσι καὶ Μηλιεῦσι καὶ Οἰταίοις καὶ
102 Αἰνιᾶσι πανδημεὶ ἐπαγγείλαντες στρατεύειν. καὶ περι-
καθεζόμενοι αὐτῶν τὸ τεῖχος πολλῇ δυνάμει ἐπηγγέλ-
λοντο, εἰ βούλοιντο τὴν μὲν πόλιν αὐτοῖς παραδοῦναι,
τὴν δὲ χώραν ἔχειν καὶ καρποῦσθαι τὰ αὑτῶν, ἀφίστα-
σθαι δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας. οὐκ ἐθελησάντων
δὲ τῶν Πλαταιέων, ἀλλ' ἀποκριναμένων ὅτι ἄνευ Ἀθη-
ναίων οὐδὲν ἂν πράξειαν, ἐπολιόρκουν αὐτοὺς διπλῷ 1380
τείχει περιτειχίσαντες δύο ἔτη, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς
103 πείρας προσάγοντες. ἐπεὶ δ' ἀπειρήκεσαν οἱ Πλαταιεῖς
καὶ ἐνδεεῖς ἦσαν ἁπάντων καὶ ἠποροῦντο τῆς σωτη-

ρίας, διακληρωσάμενοι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς οἱ μὲν ὑπο-
μείναντες ἐπολιορκοῦντο, οἱ δὲ τηρήσαντες νύκτα καὶ
ὕδωρ καὶ ἄνεμον πολύν, ἐξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως καὶ
ὑπερβάντες τὸ περιτείχισμα τῶν πολεμίων, λαθόντες
τὴν στρατιάν, ἀποσφάξαντες τοὺς φύλακας διασῴζον-
ται δεῦρο, δεινῶς διακείμενοι καὶ ἀπροσδοκήτως· οἱ δ'
ὑπομείναντες αὐτῶν ἁλούσης τῆς πόλεως κατὰ κράτος
ἀπεσφάγησαν πάντες οἱ ἡβῶντες, παῖδες δὲ καὶ γυναῖ-
κες ἐξηνδραποδίσθησαν, ὅσοι μὴ αἰσθόμενοι ἐπιόντας
104 τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπεξῆλθον Ἀθήναζε. τοῖς οὖν
οὕτω φανερῶς ἐνδεδειγμένοις τὴν εὔνοιαν τῷ δήμῳ,
καὶ προεμένοις ἅπαντα τὰ αὑτῶν καὶ παῖδας καὶ γυ-
ναῖκας, πάλιν σκοπεῖτε πῶς μετέδοτε τῆς πολιτείας.
ἐκ γὰρ τῶν ψηφισμάτων τῶν ὑμετέρων καταφανὴς
πᾶσιν ἔσται ὁ νόμος, καὶ γνώσεσθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω.
καί μοι λαβὲ τὸ ψήφισμα τοῦτο καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ.

Ἱπποκράτης εἶπε, Πλαταιέας εἶναι Ἀθηναίους ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐντίμους καθάπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ μετεῖναι αὐτοῖς ὧνπερ Ἀθηναίοις μέτεστι πάντων, καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων, πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γένους, μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, τοῖς δ' ἐκ τούτων, ... κατανεῖμαι δὲ τοὺς Πλαταιέας εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς φυλάς. ἐπειδὰν δὲ νεμηθῶσι, μὴ ἐξέστω ἔτι Ἀθη- 1381
ναίῳ μηδενὶ γίγνεσθαι Πλαταιέων, μὴ εὑρομένῳ παρὰ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων.

105 Ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς καλῶς καὶ δικαίως ἔγραψεν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ ἠξίωσε τοὺς Πλαταιέας λαμβάνοντας τὴν δωρειὰν πρῶτον μὲν δοκιμασθῆναι ἐν τῷ δικαστηρίῳ κατ' ἄνδρα

*ἕκαστον, εἰ ἔστι Πλαταιεὺς καὶ εἰ τῶν φίλων τῶν τῆς
πόλεως, ἵνα μὴ ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει πολλοὶ μετα-
λάβωσι τῆς πολιτείας· ἔπειτα τοὺς δοκιμασθέντας ἀνα-
γραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ στῆσαι ἐν ἀκροπόλει
παρὰ τῇ θεῷ, ἵνα σῴζηται ἡ δωρειὰ τοῖς ἐπιγιγνομέ-
106 νοις, καὶ ᾖ ἐξελέγξαι ὅτου ἂν ἕκαστος ᾖ συγγενής. καὶ
ὕστερον οὐκ ἐᾷ γίγνεσθαι Ἀθηναῖον ἐξεῖναι, ὃς ἂν μὴ
νῦν γένηται καὶ δοκιμασθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῦ μὴ
πολλοὺς φάσκοντας Πλαταιέας εἶναι κατασκευάζειν αὐ-
τοῖς πολιτείαν. ἔπειτα καὶ τὸν νόμον διωρίσατο ἐν τῷ
ψηφίσματι πρὸς αὐτοὺς εὐθέως ὑπέρ τε τῆς πόλεως
καὶ τῶν θεῶν, [καὶ] μὴ ἐξεῖναι αὐτῶν μηδενὶ τῶν
ἐννέα ἀρχόντων λαχεῖν μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς, τοῖς
δ' ἐκ τούτων, ἂν ὦσιν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς καὶ ἐγγυη-
τῆς κατὰ τὸν νόμον.*

107 *Οὐκοῦν δεινόν; πρὸς μὲν τοὺς ἀστυγείτονας καὶ
ὁμολογουμένως ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν
γεγενημένους οὕτω καλῶς καὶ ἀκριβῶς διωρίσασθε περὶ
ἑκάστου, ἐφ' οἷς δεῖ ἔχειν τὴν δωρειάν, τὴν δὲ περι-
φανῶς ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι πεπορνευμένην, οὕτως αἰ-
σχρῶς καὶ ὀλιγώρως ἐάσετε ὑβρίζουσαν εἰς τὴν πόλιν
καὶ ἀσεβοῦσαν εἰς τοὺς θεοὺς ἀτιμώρητον, ἣν οὔτε* 1382
*οἱ πρόγονοι ἀστὴν κατέλιπον οὔθ' ὁ δῆμος πολῖτιν
108 ἐποιήσατο; ποῦ γὰρ αὕτη οὐκ εἴργασται τῷ σώματι; ἢ
ποῖ οὐκ ἐλήλυθεν ἐπὶ τῷ καθ' ἡμέραν μισθῷ; οὐκ ἐν
Πελοποννήσῳ μὲν πάσῃ, ἐν Θετταλίᾳ δὲ καὶ Μαγνη-
σίᾳ μετὰ Σίμου τοῦ Λαρισαίου καὶ Εὐρυδάμαντος τοῦ
Μηδείου, ἐν Χίῳ δὲ καὶ ἐν Ἰωνίᾳ τῇ πλείστῃ μετὰ
Σωτάδου τοῦ Κρητὸς ἀκολουθοῦσα, μισθωθεῖσα ὑπὸ
τῆς Νικαρέτης, ὅτε ἔτι ἐκείνης ἦν; τὴν δὴ ὑφ' ἑτέροις
οὖσαν καὶ ἀκολουθοῦσαν τῷ διδόντι τί οἴεσθε ποιεῖν;*

ἆρ᾽ οὐχ ὑπηρετεῖν τοῖς χρωμένοις εἰς ἁπάσας ἡδονάς; εἶτα τὴν τοιαύτην καὶ περιφανῶς ἐγνωσμένην ὑπὸ πάντων γῆς περίοδον εἰργασμένην ψηφιεῖσθε ἀστὴν εἶναι;
109 καὶ τί καλὸν φήσετε πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας διαπεπρᾶχθαι, ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ καὶ ἀσεβείᾳ οὐκ ἔνοχοι αὐτοὶ εἶναι; πρὶν μὲν γὰρ γραφῆναι ταύτην καὶ εἰς ἀγῶνα καταστῆναι καὶ πυθέσθαι πάντας ἥτις ἦν καὶ οἷα ἠσέβηκε, τὰ μὲν ἀδικήματα ταύτης ἦν, ἡ δ᾽ ἀμέλεια τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν οὐκ ᾔδεσαν ὑμῶν, οἱ δὲ πυθόμενοι τῷ μὲν λόγῳ ἠγανάκτουν, τῷ δ᾽ ἔργῳ οὐκ εἶχον ὅ τι χρήσαιντο αὐτῇ, οὐδενὸς εἰς ἀγῶνα καθιστάντος οὐδὲ διδόντος περὶ αὐτῆς τὴν ψῆφον. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἴστε πάντες καὶ ἔχετε ἐφ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ κύριοί ἐστε κολάσαι, ὑμέτερον ἤδη τὸ ἀσέβημα γίγνεται τὸ πρὸς
110 τοὺς θεούς, ἐὰν μὴ ταύτην κολάσητε. τί δὲ καὶ φήσειεν ἂν ὑμῶν ἕκαστος εἰσιὼν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκ᾽ ἢ θυγατέρα ἢ μητέρα, ἀποψηφισάμενος ταύτης, ἐπειδὰν ἔρηται ὑμᾶς ‘ποῦ ἦτε;’ καὶ εἴπητε ὅτι ‘ἐδικάζομεν;’ ‘τῷ;’ ἐρήσεται εὐθύς. ‘Νεαίρᾳ’ δῆλον ὅτι φή- 1383
σετε (οὐ γάρ;) ‘ὅτι ξένη οὖσα ἀστῷ συνοικεῖ παρὰ τὸν νόμον, καὶ ὅτι τὴν θυγατέρα μεμοιχευμένην ἐξέδωκε Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι, καὶ αὕτη ἔθυσε τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρητα ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τῷ Διονύσῳ γυνὴ ἐδόθη’, καὶ τἆλλα διηγούμενοι τὴν κατηγορίαν αὐτῆς, ὡς εὖ καὶ μνημονικῶς καὶ ἐπιμελῶς περὶ ἑκάστου κατηγο-
111 ρήθη. αἱ δὲ ἀκούσασαι ἐρήσονται ‘τί οὖν ἐποιήσατε;’ ὑμεῖς δὲ φήσετε ‘ἀπεψηφίσμεθα.’ οὐκοῦν ἤδη αἱ μὲν σωφρονέσταται τῶν γυναικῶν ὀργισθήσονται ὑμῖν, διότι ὁμοίως αὐταῖς ταύτην κατηξιοῦτε μετέχειν τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν ἱερῶν· ὅσαι δ᾽ ἀνόητοι, φανερῶς ἐπιδείκνυτε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, ὡς ἄδειαν ὑμῶν

*καὶ τῶν νόμων δεδωκότων· δόξετε γὰρ ὀλιγώρως καὶ
ῥαθύμως φέροντες ὁμογνώμονες καὶ αὐτοὶ εἶναι τοῖς
112 ταύτης τρόποις. ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλυσιτέλει μὴ γε-
νέσθαι τὸν ἀγῶνα τουτονί, ἢ γενομένου ἀποψηφίσα-
σθαι ὑμᾶς. κομιδῇ γὰρ ἤδη [παντελῶς] ἐξουσία ἔσται
ταῖς πόρναις συνοικεῖν οἷς ἂν βούλωνται, καὶ τοὺς
παῖδας φάσκειν οὗ ἂν τύχωσιν εἶναι· καὶ οἱ μὲν νόμοι
ἄκυροι ὑμῖν ἔσονται, οἱ δὲ τρόποι τῶν ἑταιρῶν κύριοι
ὅ τι ἂν βούλωνται διαπράττεσθαι. ὥστε καὶ ὑπὲρ τῶν
πολιτίδων σκοπεῖτε, τοῦ μὴ ἀνεκδότους γίγνεσθαι τὰς
113 τῶν πενήτων θυγατέρας. νῦν μὲν γάρ, κἂν ἀπορηθῇ
τις, ἱκανὴν προῖκ' αὐτῇ ὁ νόμος συμβάλλεται, ἂν καὶ
ὁπωστιοῦν μετρίαν ἡ φύσις ὄψιν ἀποδῷ· προπηλακι-
σθέντος δὲ τοῦ νόμου ὑφ' ὑμῶν ἀποφυγούσης ταύτης,
καὶ ἀκύρου γενομένου, παντελῶς ἤδη ἡ μὲν τῶν πορ-* 1384
*νῶν ἐργασία ἥξει εἰς τὰς τῶν πολιτῶν θυγατέρας, δι'
ἀπορίαν ὅσαι ἂν μὴ δύνωνται ἐκδοθῆναι, τὸ δὲ τῶν
ἐλευθέρων γυναικῶν ἀξίωμα εἰς τὰς ἑταίρας, ἂν ἄδειαν
λάβωσι τοῦ ἐξεῖναι αὐταῖς παιδοποιεῖσθαι ὡς ἂν βού-
λωνται καὶ τελετῶν καὶ ἱερῶν καὶ τιμῶν μετέχειν τῶν
114 ἐν τῇ πόλει. ὥστε εἷς ἕκαστος ὑμῶν νομιζέτω, ὁ μὲν
ὑπὲρ γυναικός, ὁ δ' ὑπὲρ θυγατρός, ὁ δ' ὑπὲρ μητρός,
ὁ δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν
τὴν ψῆφον φέρειν, τοῦ μὴ ἐξ ἴσου φανῆναι ἐκείνας
τιμωμένας ταύτῃ τῇ πόρνῃ, μηδὲ τὰς μετὰ πολλῆς καὶ
καλῆς σωφροσύνης καὶ ἐπιμελείας τραφείσας ὑπὸ τῶν
προσηκόντων καὶ ἐκδοθείσας κατὰ τοὺς νόμους, ταύ-
τας ἐν τῷ ἴσῳ φαίνεσθαι μετεχούσας τῇ μετὰ πολλῶν
καὶ ἀσελγῶν τρόπων πολλάκις πολλοῖς ἑκάστης ἡμέρας
115 συγγεγενημένῃ, ὡς ἕκαστος ἐβούλετο. ἡγεῖσθε δὲ μήτ'
ἐμὲ τὸν λέγοντα εἶναι Ἀπολλόδωρον μήτε τοὺς ἀπο-*

λογησομένους καὶ συνεροῦντας πολίτας, ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ Νέαιραν ταυτηνὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους δικάζεσθαι. καὶ ὅταν μὲν ἐπὶ τῆς κατηγορίας γένησθε, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούετε, δι' ὧν οἰκεῖται ἡ πόλις καὶ καθ' οὓς ὀμωμόκατε δικάσειν, τί κελεύουσι καὶ τί παραβεβήκασιν· ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς ἀπολογίας ἦτε, μνημονεύοντες τὴν τῶν νόμων κατηγορίαν καὶ τὸν ἔλεγχον τὸν τῶν εἰρημένων, τήν τε ὄψιν αὐτῆς ἰδόντες, ἐνθυμεῖσθε τοῦτο μόνον, εἰ Νέαιρα οὖσα ταῦτα διαπέπρακται.

116 *Ἄξιον δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμηθῆναι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην γενόμενον, ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας, ἐκολάσατε ὑμεῖς, καὶ ἄλλα τε κατη-* 1385
γορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ Ἁλῴοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσῃ ἱερεῖον θύσειεν, οὐ νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα θύειν, οὐδ' ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας, ἀλλὰ τῆς
117 *ἱερείας. οὐκοῦν δεινόν, τὸν μὲν καὶ ἐκ γένους ὄντα τοῦ Εὐμολπιδῶν καὶ προγόνων καλῶν κἀγαθῶν καὶ πολίτην τῆς πόλεως, ὅτι ἐδόκει τι παραβῆναι τῶν νομίμων, δοῦναι δίκην· καὶ οὔθ' ἡ τῶν συγγενῶν οὔθ' ἡ τῶν φίλων ἐξαίτησις ὠφέλησεν αὐτόν, οὔθ' αἱ λῃτουργίαι ἃς ἐλῃτούργησε τῇ πόλει αὐτὸς καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, οὔτε τὸ ἱεροφάντην εἶναι, ἀλλ' ἐκολάσατε δόξαντα ἀδικεῖν· Νέαιραν δὲ ταυτηνὶ εἴς τε τὸν αὐτὸν θεὸν τοῦτον ἠσεβηκυῖαν καὶ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὴν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, οὐ τιμωρήσεσθε;*

118 *Θαυμάζω δ' ἔγωγε τί ποτε καὶ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ ἀπολογίᾳ. πότερον ὡς ἀστή ἐστι Νέαιρα αὑτηὶ καὶ κατὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ αὐτῷ; ἀλλὰ μεμαρτύ-*

ρηται ἑταίρα οὖσα καὶ δούλη Νικαρέτης γεγενημένη.
ἀλλ᾿ οὐ γυναῖκα εἶναι αὐτοῦ, ἀλλὰ παλλακὴν ἔχειν
ἔνδον; ἀλλ᾿ οἱ παῖδες ταύτης ὄντες καὶ εἰσηγμένοι εἰς
τοὺς φράτερας ὑπὸ Στεφάνου, καὶ ἡ θυγάτηρ ἀνδρὶ
Ἀθηναίῳ ἐκδοθεῖσα, περιφανῶς αὐτὴν ἀποφαίνουσι
119 γυναῖκα ἔχοντα. ὡς μὲν τοίνυν οὐκ ἀληθῆ ἐστι τὰ
κατηγορημένα καὶ μεμαρτυρημένα, οὔτ᾿ αὐτὸν Στέ-
φανον οὔτ᾿ ἄλλον ὑπὲρ τούτου οἶμαι ἐπιδείξειν, ὡς
ἔστιν ἀστὴ Νέαιρα αὑτηί· ἀκούω δὲ αὐτὸν τοιοῦτόν
τι μέλλειν ἀπολογεῖσθαι, ὡς οὐ γυναῖκα ἔχει αὐτήν,
ἀλλ᾿ ἑταίραν, καὶ οἱ παῖδες οὐκ εἰσὶ ταύτης, ἀλλ᾿ ἐξ
ἑτέρας γυναικὸς αὐτῷ ἀστῆς, ἣν φήσει πρότερον γῆμαι
120 συγγενῆ αὐτοῦ. πρὸς δὴ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ τοῦ 1386
λόγου καὶ τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπολογίας καὶ τῶν
μαρτυρεῖν αὐτῷ παρεσκευασμένων, πρόκλησιν αὐτὸν
προεκαλεσάμην ἀκριβῆ καὶ δικαίαν, δι᾿ ἧς ἐξῆν ὑμῖν
πάντα τἀληθῆ εἰδέναι, παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας τὰς
Νεαίρᾳ τότε προσκαρτερούσας, ὅτ᾿ ἦλθεν ὡς Στέφα-
νον ἐκ Μεγάρων, Θρᾷτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς
ὕστερον παρὰ τούτῳ οὖσα ἐκτήσατο, Ξεννίδα καὶ Δρο-
121 σίδα· αἳ ἴσασιν ἀκριβῶς Πρόξενόν τε τὸν τελευτήσαντα
καὶ Ἀρίστωνα τὸν νῦν ὄντα καὶ Ἀντιδωρίδην τὸν στα-
διαδρομοῦντα καὶ Φανὼ τὴν Στρυβήλην καλουμένην,
ἣ Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι συνῴκησε, Νεαίρας ὄντας.
καὶ ἐὰν φαίνηται ἐκ τῆς βασάνου γήμας Στέφανος οὑ-
τοσὶ ἀστὴν γυναῖκα, καὶ ὄντες αὐτῷ οἱ παῖδες οὗτοι
ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς καὶ μὴ Νεαίρας, ἤθελον
ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος καὶ μὴ εἰσιέναι τὴν γραφὴν
122 ταύτην. τὸ γὰρ συνοικεῖν τοῦτ᾿ ἔστιν, ὃς ἂν παιδο-
ποιῆται καὶ εἰσάγῃ εἴς τε τοὺς φράτερας καὶ δημότας
τοὺς υἱεῖς, καὶ τὰς θυγατέρας ἐκδιδῷ ὡς αὑτοῦ οὔσας

τοῖς ἀνδράσι. τὰς μὲν γὰρ ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκ' ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν θεραπείας τοῦ σώματος, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. ὥστ' εἰ πρότερον ἔγημε γυναῖκα ἀστήν, καὶ εἰσὶν οὗτοι οἱ παῖδες ἐξ ἐκείνης καὶ μὴ Νεαίρας, ἐξῆν αὐτῷ ἐκ τῆς ἀκριβεστάτης μαρτυρίας ἐπιδεῖξαι, παραδόντι τὰς θεραπαίνας
123 ταύτας. ὡς δὲ προεκαλεσάμην, τούτων ὑμῖν τήν τε μαρτυρίαν καὶ τὴν πρόκλησιν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν πρόκλησιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1387

Ἱπποκράτης Ἱπποκράτους Προβαλίσιος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, Διοφάνης Διοφάνους Ἀλωπεκῆθεν, Δεινομένης Ἀρχελάου Κυδαθηναιεύς, Δεινίας Φορμίδου Κυδαντίδης, Λυσίμαχος Λυσίππου Αἰγιλιεὺς μαρτυροῦσι παρεῖναι ἐν ἀγορᾷ, ὅτ' Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον, ἀξιῶν παραδοῦναι εἰς βάσανον τὰς θεραπαίνας περὶ ὧν ᾐτιᾶτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ Νεαίρας· Στέφανον δ' οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας· τὴν δὲ πρόκλησιν εἶναι ἣν παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

124 Λέγε δὴ αὐτὴν τὴν πρόκλησιν, ἣν προὐκαλούμην ἐγὼ Στέφανον τουτονί.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Τάδε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ ὧν τὴν γραφὴν γέγραπται Νέαιραν, ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν, ἕτοιμος ὢν τὰς θεραπαίνας παραλαμβάνειν τὰς Νεαίρας, ἃς ἐκ Μεγάρων ἔχουσα ἦλθε, Θρᾶτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕστερον παρὰ Στεφάνῳ ἐκτήσατο, Ξεννίδα καὶ Δροσίδα, τὰς εἰδυίας ἀκριβῶς περὶ τῶν παί-

δων τῶν ὄντων Νεαίρᾳ, ὅτι οὐκ ἐκ Στεφάνου εἰσί, Πρόξενός τε ὁ τελευτήσας καὶ Ἀρίστων ὁ νῦν ὢν καὶ Ἀντιδωρίδης ὁ σταδιαδρομῶν καὶ Φανώ, ἐφ' ᾧ τε βασανίσαι αὐτάς. καὶ εἰ μὲν ὁμολογοῖεν [ἐκ Στεφάνου] εἶναι Νεαίρας τούτους τοὺς παῖδας, πεπρᾶσθαι Νέαιραν κατὰ τοὺς νόμους καὶ τοὺς παῖδας ξένους εἶναι· εἰ δὲ μὴ ὁμολογοῖεν ἐκ ταύτης εἶναι αὐτούς, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος ἤθελον τοῦ Νεαίρας, καὶ εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν αἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅ τι βλαβείησαν.

125 Ταῦτα προκαλεσαμένου ἐμοῦ ἄνδρες δικασταὶ Στέ- 1888
φανον τουτονί, οὐκ ἠθέλησε δέξασθαι. οὔκουν ἤδη δοκεῖ ὑμῖν δεδικάσθαι ὑπ' αὐτοῦ Στεφάνου τουτουὶ ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἔνοχός ἐστι τῇ γραφῇ Νέαιρα ἣν ἐγὼ αὐτὴν ἐγραψάμην, καὶ ὅτι ἐγὼ μὲν ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς καὶ τὰς μαρτυρίας παρεσχόμην ἀληθεῖς, οὗτος δ' ὅ τι ἂν λέγῃ πάντα ψεύσεται, καὶ ἐξελέγξει αὐτὸς αὑτὸν ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, οὐκ ἐθελήσας παραδοῦναι εἰς βασάνους τὰς θεραπαίνας ἃς ἐγὼ ἐξῄτουν αὐτόν;

126 Ἐγὼ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοῖς θεοῖς, εἰς οὓς οὗτοι ἠσεβήκασι, καὶ ἐμαυτῷ τιμωρῶν, κατέστησά τε τουτουσὶ εἰς ἀγῶνα καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον ἤγαγον. καὶ ὑμᾶς δὲ χρὴ νομίσαντας μὴ λήσειν τοὺς θεούς, εἰς οὓς οὗτοι παρανενομήκασιν, ὅ τι ἂν ἕκαστος ὑμῶν ψηφίσηται, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια, καὶ τιμωρεῖν μάλιστα μὲν τοῖς θεοῖς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ ταῦτα ποιήσαντες δόξετε πᾶσι καλῶς καὶ δικαίως δικάσαι ταύτην τὴν γραφήν, ἣν Νέαιραν ἐγὼ ἐγραψάμην, ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν.

LX.
ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

*Ἐπειδὴ τοὺς ἐν τῷδε τῷ τάφῳ κειμένους, ἄνδρας
ἀγαθοὺς ἐν τῷ πολέμῳ γεγονότας, ἔδοξε τῇ πόλει δη-
μοσίᾳ θάπτειν καὶ προσέταξεν ἐμοὶ τὸν νομιζόμενον
λόγον εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς, ἐσκόπουν μὲν εὐθὺς ὅπως 1389
τοῦ προσήκοντος ἐπαίνου τεύξονται, ἐξετάζων δὲ καὶ
σκοπῶν ἀξίως εἰπεῖν τῶν τετελευτηκότων ἕν τι τῶν
ἀδυνάτων εὕρισκον ὄν. οἳ γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν πᾶσιν
ἔμφυτον τοῦ ζῆν ὑπερεῖδον ἐπιθυμίαν, καὶ τελευτῆσαι
καλῶς μᾶλλον ἠβουλήθησαν, ἢ ζῶντες τὴν Ἑλλάδ'
ἰδεῖν ἀτυχοῦσαν, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον παντὶ λόγῳ
τὴν αὑτῶν ἀρετὴν καταλελοίπασιν; ὁμοίως μέντοι δια-
λεχθῆναι τοῖς πρότερόν ποτ' εἰρηκόσιν ἐνθάδ' ἐνεῖναί
2 μοι δοκεῖ. ὡς μὲν οὖν ἡ πόλις σπουδάζει περὶ τοὺς
ἐν τῷ πολέμῳ τελευτῶντας, ἔκ τε τῶν ἄλλων ἔστιν
ἰδεῖν καὶ μάλιστ' ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, καθ' ὃν αἱρεῖ-
ται τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ ταῖς δημοσίαις ταφαῖς· εἰδυῖα γὰρ
παρὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν τὰς μὲν τῶν χρημάτων
κτήσεις καὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἡδονῶν ἀπολαύσεις
ὑπερεωραμένας, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῶν ἐπαίνων πᾶσαν
τὴν ἐπιθυμίαν οὖσαν, ἐξ ὧν ταῦτ' ἂν αὐτοῖς μάλιστα
γένοιτο λόγων, τούτοις ᾠήθησαν δεῖν αὐτοὺς τιμᾶν,
ἵν' ἣν ζῶντες ἐκτήσαντ' εὐδοξίαν, αὕτη καὶ τετελευτη-
3 κόσιν αὐτοῖς ἀποδοθείη. εἰ μὲν οὖν τὴν ἀνδρείαν
μόνον αὐτοῖς τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων ὑπάρχουσαν
ἑώρων, ταύτην ἂν ἐπαινέσας ἀπηλλαττόμην τῶν λόγων·
ἐπειδὴ δὲ καὶ γεγενῆσθαι καλῶς καὶ πεπαιδεῦσθαι
σωφρόνως καὶ βεβιωκέναι φιλοτίμως συμβέβηκεν αὐ-
τοῖς, ἐξ ὧν εἰκότως ἦσαν σπουδαῖοι, αἰσχυνοίμην ἂν*

εἴ τι τούτων φανείην παραλιπών. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἀρχῆς.

4 Ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστου χρόνου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνωμολόγηται. οὐ γὰρ μόνον εἰς πατέρ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ' 1390
ἄνδρ' ἀνενεγκεῖν ἑκάστῳ τὴν φύσιν ἔστιν, ἀλλ' εἰς ὅλην κοινῇ τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογοῦνται εἶναι. μόνοι γὰρ πάντων ἀνθρώπων, ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν, ταύτην ᾤκησαν καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν παρέδωκαν, ὥστε δικαίως ἄν τις ὑπολάβοι, τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἐλθόντας εἰς τὰς πόλεις καὶ τούτων πολίτας προσαγορευομένους, ὁμοίους εἶναι τοῖς εἰσποιητοῖς τῶν παίδων, τούτους δὲ γνησίους γόνῳ τῆς πατρίδος πολί-
5 τας εἶναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τοὺς καρποὺς, οἷς ζῶσιν ἄνθρωποι, παρ' ἡμῖν πρώτοις φανῆναι, χωρὶς τοῦ μέγιστον εὐεργέτημ' εἰς πάντας γενέσθαι, ὁμολογούμενον σημεῖον ὑπάρχειν τοῦ μητέρα τὴν χώραν εἶναι τῶν ἡμετέρων προγόνων. πάντα γὰρ τὰ τίκτονθ' ἅμα καὶ τροφὴν τοῖς γιγνομένοις ἀπ' αὐτῆς τῆς φύσεως φέρει· ὅπερ ἥδ' ἡ χώρα πεποίηκε.

6 Τὰ μὲν οὖν εἰς γένος ἀνήκοντα τοιαῦτα δι' αἰῶνος ὑπάρχει τοῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν προγόνοις. τὰ δ' εἰς ἀνδρείαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν πάντα μὲν κατοκνῶ λέγειν, φυλαττόμενος μὴ μῆκος ἄκαιρον ἐγγένηται τῷ λόγῳ· ἃ δὲ καὶ τοῖς εἰδόσι χρήσιμ' ἀναμνησθῆναι καὶ τοῖς ἀπείροις κάλλιστ' ἀκοῦσαι, καὶ ζῆλον ἔχει πολὺν καὶ μῆκος λόγων ἄλυπον, ταῦτ' ἐπὶ κεφαλαίων εἰπεῖν
7 πειράσομαι. οἱ γὰρ τῆς κατὰ τὸν παρόντα χρόνον γενεᾶς πρόγονοι καὶ πατέρες καὶ τούτων ἐπάνω τὰς προσηγορίας ἔχοντες, αἷς ὑπὸ τῶν ἐν γένει γνωρίζονται, ἠδίκησαν μὲν οὐδένα πώποτ' οὔθ' Ἕλλην' οὔτε

*βάρβαρον, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις
καλοῖς κἀγαθοῖς καὶ δικαιοτάτοις εἶναι, ἀμυνόμενοι* 1391
8 *δὲ πολλὰ καὶ λαμπρὰ διεπράξαντο. καὶ γὰρ τὸν Ἀμα-
ζόνων στρατὸν ἐλθόντ' ἐκράτησαν οὕτως, ὥστ' ἔξω
Φάσιδος ἐκβαλεῖν, καὶ τὸν Εὐμόλπου καὶ ⟨Θρᾳκῶν
καὶ⟩ πολλῶν ἄλλων στόλον οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας,
ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων χώρας ἐξήλασαν,
οὓς οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς ἑσπέραν πάντες οὔθ'
ὑπέμειναν οὔτ' ἐδυνήθησαν κωλῦσαι. καὶ μὴν καὶ
τῶν Ἡρακλέους παίδων, ὃς τοὺς ἄλλους ἔσῳζε, σω-
τῆρες ὠνομάσθησαν, ἡνίκ' ἦλθον εἰς τήνδε τὴν γῆν
ἱκέται, φεύγοντες Εὐρυσθέα. καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις
καὶ πολλοῖς ἄλλοις καὶ καλοῖς ἔργοις, τὰ τῶν κατοι-
χομένων νόμιμ' οὐ περιεῖδον ὑβριζόμενα, ὅτε τοὺς*
9 *ἑπτ' ἐπὶ Θήβας θάπτειν ἐκώλυε Κρέων. τῶν μὲν οὖν
εἰς μύθους ἀνενηνεγμένων ἔργων πολλὰ παραλιπὼν
τούτων ἐπεμνήσθην, ὧν οὕτως ἕκαστον εὐσχήμονας
καὶ πολλοὺς ἔχει λόγους, ὥστε καὶ τοὺς ἐμμέτρους
καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς καὶ πολλοὺς τῶν συγ-
γραφέων ὑποθέσεις τἀκείνων ἔργα τῆς αὐτῶν μουσικῆς
πεποιῆσθαι· ἃ δὲ τῇ μὲν ἀξίᾳ τῶν ἔργων οὐδέν ἐστι
τούτων ἐλάττω, τῷ δ' ὑπογυιότερ' εἶναι τοῖς χρόνοις
οὔπω μεμυθολόγηται, οὐδ' εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐπανῆκται*
10 *τάξιν, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς
Ἀσίας στόλον ἐλθόντα μόνοι δὶς ἠμύναντο καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων
κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν αἴτιοι κατέστησαν.
καὶ προείρηται μὲν ὃ μέλλω λέγειν ὑπ' ἄλλων πρότε-
ρον, δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου καὶ καλῶς ἔχοντος* 1392
*ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους στερηθῆναι· τοσούτῳ γὰρ
ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζοιντ'*

ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄν-
τες ἀριστεῖς δέκ' ἔτη τῆς Ἀσίας ἓν χωρίον πολιορκοῦν-
11 τες μόλις εἷλον, οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἠπείρου
στόλον ἐλθόντα μόνοι, τἄλλα πάντα κατεστραμμένον,
οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν τοὺς
ἄλλους ἠδίκουν ἐπέθηκαν. ἔτι τοίνυν τὰς ἐν αὐτοῖς
τοῖς Ἕλλησι πλεονεξίας κωλύοντες, πάντας ὅσους συν-
έβη γενέσθαι κινδύνους ὑπέμειναν, ὅπου τὸ δίκαιον
εἴη τεταγμένον, ἐνταῦθα προσνέμοντες ἑαυτούς, ἕως
εἰς τὴν νῦν ζῶσαν ἡλικίαν ὁ χρόνος προήγαγεν ἡμᾶς.
12 Μηδεὶς δ' ἡγείσθω με ἀποροῦντα, τί χρὴ περὶ τού-
των εἰπεῖν ἑκάστου, ταῦτα τὰ πραχθέντ' ἀπηριθμηκέ-
ναι. εἰ γὰρ ἁπάντων ἀμηχανώτατος ἦν ὅ τι χρὴ λέγειν
πορίσασθαι, ἡ 'κείνων ἀρετὴ δείκνυσιν αὐτή, ἃ καὶ
πρόχειρα καὶ ῥᾴδι' ἐπελθεῖν ἐστιν. ἀλλὰ προαιροῦμαι
τῆς εὐγενείας καὶ τῶν παρὰ τοῖς προγόνοις μεγίστων
μνησθείς, ὡς τάχιστα συνάψαι τὸν λόγον πρὸς τὰ
τοῖσδε πεπραγμένα, ἵν', ὥσπερ τὰς φύσεις ἦσαν συγγε-
νεῖς, οὕτω τοὺς ἐπαίνους ἐπ' αὐτῶν κοινοὺς ποιήσω-
μαι, ὑπολαμβάνων ταῦτ' ἂν εἶναι κεχαρισμένα [κἀκεί-
νοις καὶ] μάλιστ' ἀμφοτέροις, εἰ τῆς ἀλλήλων ἀρετῆς
μὴ μόνον τῇ φύσει μετάσχοιεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαίνοις.
13 Ἀνάγκη δ' ἐν τῷ μεταξὺ διαλαβεῖν, καὶ πρὸ τοῦ
τὰ τοῖσδε πεπραγμένα τοῖς ἀνδράσι δηλοῦν, καὶ τοὺς
ἔξω τοῦ γένους πρὸς τὸν τάφον ἠκολουθηκότας πρὸς
εὔνοιαν παρακαλέσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς χρημάτων 1393
δαπάνην ἢ τιν' ἄλλην θεωρίαν ἱππικῶν ἢ γυμνικῶν
ἄθλων ἐτάχθην κοσμῆσαι τὸν τάφον, ὅσῳπερ ἂν προ-
θυμότερον καὶ ἀφειδέστερον ταῦτα παρεσκευάσμην, το-
σούτῳ μᾶλλον ἂν προσήκοντ' ἔδοξα πεποιηκέναι· λόγῳ
δ' ἐπαινέσαι τούσδε τοὺς ἄνδρας αἱρεθείς, ἂν μὴ τοὺς

ἀκούοντας συμβουλομένους λάβω, φοβοῦμαι μὴ τῇ προ-
14 θυμίᾳ τοὐναντίον οὗ δεῖ ποιήσω. ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος
καὶ τὸ τάχος καὶ ἡ ἰσχὺς καὶ ὅσ' ἄλλα τούτοις ὅμοια,
αὐτάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις τοῖς κεκτημένοις, καὶ κρα-
τοῦσιν ἐν αὐτοῖς, οἷς ἂν παρῇ, κἂν μηδεὶς τῶν ἄλλων
βούληται· ἡ δὲ τῶν λόγων πειθὼ τῆς τῶν ἀκουόντων
εὐνοίας προσδεῖται, καὶ μετὰ ταύτης μέν, κἂν μετρίως
ῥηθῇ, δόξαν ἤνεγκε καὶ χάριν προσποιεῖ, ἄνευ δὲ
ταύτης, κἂν ὑπερβάλῃ τῷ λέγειν καλῶς, προσέστη τοῖς
ἀκούουσιν.

15 Πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἵδε πράξαντες δι-
καίως ἐπαινεθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμι τοῖς
ἔργοις, ἀπορῶ τί πρῶτον εἴπω· προσιστάμενα γὰρ πάντ'
εἰς ἕνα καιρόν, δύσκριτον καθίστησί μοι τὴν αἵρεσιν
αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαι τὴν αὐτὴν ποιήσα-
σθαι τοῦ λόγου τάξιν, ἧπερ ὑπῆρξε τοῦ βίου τούτοις.
16 οἵδε γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐν πᾶσι τοῖς παιδεύμασιν ἦσαν
ἐπιφανεῖς, τὰ πρέποντα καθ' ἡλικίαν ἀσκοῦντες ἑκά-
στην, καὶ πᾶσιν ἀρέσκοντες οἷς χρή, γονεῦσι, φίλοις,
οἰκείοις. τοιγαροῦν ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα νῦν ἡ τῶν
οἰκείων αὐτοῖς καὶ φίλων μνήμη, πᾶσαν ὥραν ἐπὶ τού-
τους φέρεται τῷ πόθῳ, πόλλ' ὑπομνήματα λαμβάνουσα,
17 ἐν οἷς συνῄδει τούτοις ἀρίστοις οὖσιν. ἐπειδὴ δ' εἰς 1394
ἄνδρας ἀφίκοντο, οὐ μόνον τοῖς πολίταις γνώριμον
τὴν αὑτῶν φύσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κατέ-
στησαν. ἔστι γὰρ ἔστιν ἁπάσης ἀρετῆς ἀρχὴ μὲν σύν-
εσις, πέρας δ' ἀνδρεία· καὶ τῇ μὲν δοκιμάζεται τί
πρακτέον ἐστί, τῇ δὲ σῴζεται. ἐν τούτοις δ' ἀμφοτέ-
18 ροις οἵδε πολὺ διήνεγκαν. καὶ γὰρ εἴ τις ἐφύετο κοινὸς
πᾶσι κίνδυνος τοῖς Ἕλλησιν, οὗτοι πρῶτοι προείδοντο,
καὶ πολλάκις εἰς σωτηρίαν ἅπαντας παρεκάλεσαν, ὅπερ

γνώμης ἀπόδειξίς ἐστιν εὖ φρονούσης· καὶ τῆς παρὰ
τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοίας μεμειγμένης κακίᾳ, ὅτ' ἐνῆν
ταῦτα κωλύειν ἀσφαλῶς, τὰ μὲν οὐ προορώσης, τὰ δ'
εἰρωνευομένης, ὅμως, ἡνίχ' ὑπήκουσαν καὶ τὰ δέοντα
ποιεῖν ἠθέλησαν, οὐκ ἐμνησικάκησαν, ἀλλὰ προστάν-
τες καὶ παρασχόντες ἅπαντα προθύμως, καὶ σώματα
καὶ χρήματα καὶ συμμάχους, εἰς πεῖραν ἦλθον ἀγῶνος,
19 εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο. ἐξ ἀνάγκης δὲ συμ-
βαίνει, ὅταν μάχη γίγνηται, τοῖς μὲν ἡττᾶσθαι, τοῖς
δὲ νικᾶν· οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι δ' εἰπεῖν, ὅτι μοι δοκοῦ-
σιν οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει, τῆς μὲν ἥττης
οὐ μετέχειν, νικᾶν δ' ὁμοίως ἀμφότεροι. τὸ μὲν γὰρ
κρατεῖν ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἂν ὁ δαίμων παραδῷ, κρί-
νεται· ὃ δ' εἰς τοῦθ' ἕκαστον ἔδει παρασχέσθαι, πᾶς
ὁ μένων ἐν τάξει πεποίηκεν. εἰ δὲ θνητὸς ὢν τὴν
εἱμαρμένην ἔσχε, τῇ τύχῃ πέπονθε τὸ συμβαῖνον, οὐχὶ
20 τὴν ψυχὴν ἥττηται τῶν ἐναντίων. νομίζω τοίνυν καὶ
τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι τοὺς πολεμίους,
πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ τὴν τούτων ἀρε- 1395
τὴν αἰτίαν γεγενῆσθαι· κατ' ἄνδρα γὰρ πεῖραν εἰλη-
φότες οἱ τότε συμμείξαντες ἐκεῖ, οὐκ ἐβούλοντ' αὖθις
εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις, ὑπολαμ-
βάνοντες ταῖς μὲν φύσεσιν ταῖς ὁμοίαις ἀπαντήσεσθαι,
τύχην δ' οὐκ εὔπορον εἶναι τὴν ὁμοίαν λαβεῖν. δηλοῖ
δ' οὐχ ἥκισθ' ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει καὶ τὰ τῆς γεγο-
νυίας εἰρήνης· οὐ γὰρ ἔνεστ' εἰπεῖν οὔτ' ἀληθεστέραν
οὔτε καλλίω πρόφασιν, τοῦ τῆς τῶν τετελευτηκότων
ἀγασθέντ' ἀρετῆς τὸν τῶν ἐναντίων κύριον, φίλον
γενέσθαι τοῖς οἰκείοις βούλεσθαι μᾶλλον, ἢ πάλιν τὸν
21 ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἄρασθαι. οἶμαι δ' ἄν, εἴ
τις αὐτοὺς τοὺς παραταξαμένους ἐρωτήσειε, πότερ'

ἡγοῦνται ταῖς αὑτῶν ἀρεταῖς ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χα-
λεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὐ-
τῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ, οὐδέν' οὔτ' ἀναίσχυντον οὔτε
τολμηρὸν οὕτως εἶναι, ὅντιν' ἀντιποιήσεσθαι τῶν πε-
πραγμένων. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν ὁ πάντων κύριος δαί-
μων, ὡς ἠβούλετ', ἔνειμεν τὸ τέλος, ἅπαντας ἀφεῖσθαι
κακίας ἀνάγκη τοὺς λοιπούς, ἀνθρώπους γ' ὄντας·
περὶ ὧν δ' ὁ τῶν ἐναντίων ἡγεμὼν ὑπερῆρε τοὺς ἐπὶ τού-
τῳ ταχθέντας, οὐχὶ τοὺς πολλοὺς οὔτ' ἐκείνων οὔθ' ἡμῶν
22 αἰτιάσαιτ' ἄν τις εἰκότως. εἰ δ' ἄρ' ἔστι τις ἀνθρώπων
ὅτῳ περὶ τούτων ἐγκαλέσαι προσήκει, τοῖς ἐπὶ τούτῳ
ταχθεῖσι Θηβαίων, οὐχὶ τοῖς πολλοῖς οὔτ' ἐκείνων
οὔθ' ἡμῶν ἐγκαλέσειεν ἄν τις εἰκότως· οἳ δύναμιν 1396
λαβόντες ἔχουσαν θυμὸν ἀήττητον κἀπροφάσιστον καὶ
φιλοτιμίαν ἐφάμιλλον, οὐδενὶ τούτων ὀρθῶς ἐχρήσαντο.
23 καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἔστι τούτων ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης,
οὕτως ὑπολαμβάνειν· ὃ δ' ἅπασιν ὁμοίως τοῖς οὖσιν
ἀνθρώποις γεγένηται φανερόν, ὅτι ἡ πάσης τῆς Ἑλλά-
δος ἄρ' ἐλευθερία ἐν ταῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ψυχαῖς
διεσῴζετο· ἐπειδὴ γοῦν ἡ πεπρωμένη τούτους ἀνεῖλεν,
οὐδεὶς ἀντέστη τῶν λοιπῶν. καὶ φθόνος μὲν ἀπείη
τοῦ λόγου, δοκεῖ δέ μοί τις ἂν εἰπὼν ὡς ἡ τῶνδε
τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴ τῆς Ἑλλάδος ἦν ψυχὴ τἀληθὲς
24 εἰπεῖν· ἅμα γὰρ τά τε τούτων πνεύματ' ἀπηλλάγη τῶν
οἰκείων σωμάτων, καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀξίωμ' ἀνῄρηται.
μεγάλην μὲν οὖν ἴσως ὑπερβολὴν δόξομεν λέγειν, ῥητέον
δ' ὅμως· ὥσπερ γάρ, εἴ τις ἐκ τοῦ καθεστηκότος κό-
σμου τὸ φῶς ἐξέλοι, δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς πᾶς ὁ λει-
πόμενος βίος γένοιτ' ἄν, οὕτω τῶνδε τῶν ἀνδρῶν
ἀναιρεθέντων, ἐν σκότει καὶ πολλῇ δυσκλείᾳ πᾶς ὁ
πρὸ τοῦ ζῆλος τῶν Ἑλλήνων γέγονεν.

25 *Διὰ πολλὰ δ' εἰκότως ὄντες τοιοῦτοι, διὰ τὴν πο-
λιτείαν οὐχ ἥκιστ' ἦσαν σπουδαῖοι. αἱ μὲν γὰρ διὰ
τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι δέος μὲν ἐνεργάζονται τοῖς πο-
λίταις, αἰσχύνην δ' οὐ παριστᾶσιν· ἡνίκ' ἂν οὖν ὁ ἀγὼν
ἔλθῃ τοῦ πολέμου, πᾶς τις εὐχερῶς ἑαυτὸν σῴζει, συν-
ειδὼς ὅτι, ἂν τοὺς κυρίους ἢ δώροις ἢ δι' ἄλλης
ἡστινοσοῦν ὁμιλίας ἐξαρέσηται, κἂν τὰ δεινότατ' ἀσχη-
μονήσῃ, μικρὸν ὄνειδος τὸ λοιπὸν αὐτῷ καταστήσεται·
26 αἱ δὲ δημοκρατίαι πολλά τ' ἄλλα καὶ καλὰ καὶ δίκαι'
ἔχουσιν, ὧν τὸν εὖ φρονοῦντ' ἀντέχεσθαι δεῖ, καὶ τὴν 1397
παρρησίαν τὴν ἐκ τῆς ἀληθείας ἠρτημένην οὐκ ἔστι
τἀληθὲς δηλοῦν ἀποτρέψαι. οὐδὲ γὰρ πάντας ἐξαρέ-
σασθαι τοῖς αἰσχρόν τι ποιήσασιν δυνατόν, ὥσθ' ὁ μό-
νος τἀληθὲς ὄνειδος λέγων λυπεῖ· καὶ γὰρ οἱ μηδὲν
ἂν εἰπόντες αὐτοὶ βλάσφημον, ἄλλου γε λέγοντος χαί-
ρουσιν ἀκούοντες. ἃ φοβούμενοι πάντες εἰκότως τῇ
τῶν μετὰ ταῦτ' ὀνειδῶν αἰσχύνῃ τόν τ' ἀπὸ τῶν ἐναν-
τίων κίνδυνον προσιόντ' εὐρώστως ὑπέμειναν, καὶ θά-
νατον καλὸν εἵλοντο μᾶλλον ἢ βίον αἰσχρόν.*
27 *Ἃ μὲν οὖν κοινῇ πᾶσιν ὑπῆρχε τοῖσδε τοῖς ἀνδρά-
σιν εἰς τὸ καλῶς ἐθέλειν ἀποθνῄσκειν, εἴρηται, γένος,
παιδεία, χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, τῆς ὅλης
πολιτείας ὑπόθεσις· ἃ δὲ κατὰ φυλὰς παρεσκεύασ' ἑκά-
στους εὐρώστους εἶναι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ᾔδεσαν πάντες
Ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὑτῶν Ἐρεχθέα, εἵνεκα τοῦ
σῶσαι τὴν χώραν τὰς αὑτοῦ παῖδας, ἃς Ὑακινθίδας κα-
λοῦσιν, εἰς προῦπτον θάνατον δόντ' ἀναλῶσαι. αἰσχρὸν
οὖν ἡγοῦντο, τὸν μὲν ἀπ' ἀθανάτων πεφυκότα πάντα
ποιεῖν εἵνεκα τοῦ τὴν πατρίδ' ἐλευθερῶσαι, αὐτοὶ δὲ
φανῆναι θνητὸν σῶμα ποιούμενοι περὶ πλείονος ἢ δό-
28 ξαν ἀθάνατον. οὐκ ἠγνόουν Αἰγεῖδαι Θησέα τὸν Αἰγέως*

*πρῶτον ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ πόλει. δεινὸν
οὖν ἡγοῦντο τὴν ἐκείνου προδοῦναι προαίρεσιν, καὶ
τεθνάναι μᾶλλον ᾑροῦντο, ἢ καταλυομένης ταύτης παρὰ
τοῖς Ἕλλησι ζῆν φιλοψυχήσαντες. παρειλήφεσαν Παν-
διονίδαι Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν τὰς Πανδίονος θυ-
γατέρας, ὡς ἐτιμωρήσαντο Τηρέα διὰ τὴν εἰς αὐτὰς
ὕβριν. οὐ βιωτὸν οὖν ἐνόμιζον αὐτοῖς, εἰ μὴ συγγενῆ* 1398
φανήσονται τὸν θυμὸν ἔχοντες ἐκείναις, ἐφ᾽ οἷς τὴν
29 *Ἑλλάδ᾽ ἑώρων ὑβριζομένην. ἠκηκόεσαν Λεωντίδαι μυ-
θολογουμένας τὰς Λεὼ κόρας, ὡς ἑαυτὰς ἔδοσαν σφά-
γιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ τῆς χώρας. ὅτε δὴ γυναῖκες
ἐκεῖναι τοιαύτην ἔσχον ἀνδρείαν, οὐ θεμιτὸν αὐτοῖς
ὑπελάμβανον χείροσιν ἀνδράσιν οὖσιν ἐκείνων φανῆναι.
ἐμέμνηντ᾽ Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς Ὅμηρος εἵνεκα
τῆς μητρός φησιν Αἴθρας Ἀκάμαντ᾽ εἰς Τροίαν στεῖλαι.
ὁ μὲν οὖν παντὸς ἐπειρᾶτο κινδύνου τοῦ σῶσαι τὴν
ἑαυτοῦ μητέρ᾽ εἵνεκα· οἱ δὲ τοὺς οἴκοι σύμπαντας
γονέας πῶς οὐκ ἔμελλον ὑπὲρ τοῦ σῶσαι πάντα κίνδυ-*
30 *νον ὑπομένειν; οὐκ ἐλάνθανεν Οἰνείδας, ὅτι Κάδμου
μὲν Σεμέλη, τῆς δ᾽ ὃν οὐ πρέπον ἔστ᾽ ὀνομάζειν ἐπὶ
τοῦδε τοῦ τάφου, τοῦ δ᾽ Οἰνεὺς γέγονεν, ὃς ἀρχηγὸς
αὐτῶν ἐκαλεῖτο. κοινοῦ δ᾽ ὄντος ἀμφοτέραις ταῖς πό-
λεσιν τοῦ παρόντος κινδύνου, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἅπα-
σαν ᾤοντο δεῖν ἀγωνίαν ἐκτεῖναι. ᾔδεσαν Κεκροπίδαι
τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγόν, τὰ μὲν ὡς ἔστι δράκων, τὰ δ᾽
ὡς ἔστιν ἄνθρωπος λεγόμενον, οὐκ ἄλλοθέν ποθεν ἢ
τῷ τὴν σύνεσιν μὲν αὐτοῦ προσομοιοῦν ἀνθρώπῳ, τὴν
ἀλκὴν δὲ δράκοντι. ἄξια δὴ τούτων πράττειν ὑπελάμ-*
31 *βανον αὐτοῖς προσήκειν. ἐμέμνηνθ᾽ Ἱπποθωντίδαι τῶν
Ἀλόπης γάμων, ἐξ ὧν Ἱπποθῶν ἔφυ, καὶ τὸν ἀρχηγὸν
ᾔδεσαν· ὅν, τὸ πρέπον φυλάττων ἐγὼ τῷδε τῷ καιρῷ,*

τὸ σαφῶς εἰπεῖν ὑπερβαίνω. ἄξια δὴ τούτων ᾤοντο 1399
δεῖν ποιοῦντες ὀφθῆναι. οὐκ ἐλάνθανεν Αἰαντίδας, ὅτι τῶν ἀριστείων στερηθεὶς Αἴας ἀβίωτον ἡγήσατο τὸν βίον αὑτῷ. ἡνίκ' οὖν ὁ δαίμων ἄλλῳ τἀριστεῖ' ἐδίδου, τότε τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι τεθνάναι δεῖν ᾤοντο, ὥστε μηδὲν ἀνάξιον αὑτῶν παθεῖν. οὐκ ἠμνημόνουν Ἀντιοχίδαι, Ἡρακλέους ὄντ' Ἀντίοχον. δεῖν οὖν ἡγήσαντ' ἢ ζῆν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων ἢ τεθνάναι καλῶς.

32 *Οἱ μὲν οὖν ζῶντες οἰκεῖοι τούτων ἐλεινοί, τοιούτων ἀνδρῶν ἐστερημένοι καὶ συνηθείας πολλῆς καὶ φιλανθρώπου διεζευγμένοι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματ' ἔρημα καὶ δακρύων καὶ πένθους πλήρη· οἱ δ' εὐδαίμονες τῷ δικαίῳ λογισμῷ. πρῶτον μὲν ἀντὶ μικροῦ χρόνου πολὺν καὶ τὸν ἅπαντ' εὔκλειαν ἀγήρω καταλείπουσιν, ἐν ᾗ καὶ παῖδες οἱ τούτων ὀνομαστοὶ τραφήσονται, καὶ γονεῖς [οἱ τούτων] περίβλεπτοι γηροτροφήσονται, παραψυχὴν τῷ πένθει τὴν τούτων εὔκλειαν*
33 *ἔχοντες. ἔπειτα νόσων ἀπαθεῖς τὰ σώματα καὶ λυπῶν ἄπειροι τὰς ψυχάς, ἃς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν οἱ ζῶντες ἔχουσιν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ πολλῷ ζήλῳ τῶν νομιζομένων τυγχάνουσιν. οὓς γὰρ ἅπασα μὲν ἡ πατρὶς θάπτει δημοσίᾳ, κοινῶν δ' ἐπαίνων μόνοι τυγχάνουσι, ποθοῦσι δ' οὐ μόνον συγγενεῖς καὶ πολῖται, ἀλλὰ πᾶσαν ὅσην Ἑλλάδα χρὴ προσειπεῖν, συμπεπένθηκε δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης τὸ πλεῖστον μέρος, πῶς οὐ χρὴ*
34 *τούτους εὐδαίμονας νομίζεσθαι; οὓς παρέδρους εἰκότως ἄν τις φήσαι τοῖς κάτω θεοῖς εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχοντας τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐν μακάρων νήσοις. οὐ γὰρ ἰδών τις οὐδὲ περὶ ἐκείνων ταῦτ'* 1400
ἀπήγγελκεν, ἀλλ' οὓς οἱ ζῶντες ἀξίους ὑπειλήφαμεν

τῶν ἄνω τιμῶν, τούτους τῇ δόξῃ καταμαντευόμενοι
κἀκεῖ τῶν αὐτῶν τιμῶν ἡγούμεθ' αὐτοὺς τυγχάνειν.
35 ἔστι μὲν οὖν ἴσως χαλεπὸν τὰς παρούσας συμφορὰς
λόγῳ κουφίσαι· δεῖ δ' ὅμως πειρᾶσθαι καὶ πρὸς τὰ
παρηγοροῦντα τρέπειν τὴν ψυχήν, ὡς τοὺς τοιούτους
ἄνδρας γεγεννηκότας καὶ πεφυκότας αὐτοὺς ἐκ τοιού-
των ἑτέρων, καλόν ἐστι τὰ δείν' εὐσχημονέστερον
τῶν ἄλλων φέροντας ὁρᾶσθαι καὶ πάσῃ τύχῃ χρωμέ-
36 νους ὁμοίους εἶναι. καὶ γὰρ ἐκείνοις ταῦτ' ἂν εἴη
μάλιστ' ἐν κόσμῳ καὶ τιμῇ, καὶ πάσῃ τῇ πόλει καὶ
τοῖς ζῶσι ταῦτ' ἂν ἐνέγκοι πλείστην εὐδοξίαν. χαλε-
πὸν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στερηθῆναι καὶ ἐρήμοις
εἶναι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων· σεμνὸν δέ γ' ἀγή-
ρως τιμὰς καὶ μνήμην ἀρετῆς δημοσίᾳ κτησαμένους
ἐπιδεῖν, καὶ θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἠξιωμένους ἀθανά-
37 των. λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός·
καλὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας εὐδοξίας. καὶ τοῦ
μὲν λυπηροῦ τούτου τὸν δαίμον' αἴτιον εὑρήσομεν
ὄντα, ᾧ φύντας ἀνθρώπους εἴκειν ἀνάγκη, τοῦ δὲ
τιμίου καὶ καλοῦ τὴν τῶν ἐθελησάντων καλῶς ἀποθνῄ-
σκειν αἵρεσιν.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως πολλὰ λέξω, τοῦτ' ἐσκε-
ψάμην, ἀλλ' ὅπως τἀληθῆ. ὑμεῖς δ' ἀποδυράμενοι καὶ
τὰ προσήκονθ' ὡς χρὴ καὶ νόμιμα ποιήσαντες ἄπιτε.

LXI.

ΕΡΩΤΙΚΟΣ.

Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἀκούειν βούλει τοῦ λόγου, δείξω 1401
σοι καὶ ἀναγνώσομαι. δεῖ δέ σε τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ

*πρῶτον εἰδέναι. βούλεται μὲν γὰρ ὁ τὸν λόγον ποιῶν
ἐπαινεῖν Ἐπικράτην, ὃν ᾤετο πολλῶν καὶ καλῶν κἀγα-
θῶν ὄντων νέων ἐν τῇ πόλει χαριέστατον εἶναι, καὶ
πλέον τῇ συνέσει προέχειν ἢ τῷ κάλλει τῶν ἡλικιω-
τῶν. ὁρῶν δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτι-
κῶν συνταγμάτων αἰσχύνην μᾶλλον ἢ τιμὴν περιά-
πτοντα τούτοις περὶ ὧν ἐστι γεγραμμένα, τοῦθ' ὅπως
μὴ πείσεται πεφύλακται, καὶ ὅπερ καὶ πεπεῖσθαί φησι
τῇ γνώμῃ, τοῦτο καὶ γέγραφεν, ὡς δίκαιος ἐραστὴς
2 οὔτ' ἂν ποιήσειεν οὐδὲν αἰσχρὸν οὔτ' ἀξιώσειεν. ὃ
μὲν οὖν ὥσπερ εἰ μάλιστ' ἂν ἐρωτικὸν λάβοις τοῦ λό-
γου, περὶ τοῦτ' ἔστιν· ὁ δ' ἄλλος λόγος τὰ μὲν αὐτὸν
ἐπαινεῖ τὸν νεανίσκον, τὰ δ' αὐτῷ συμβουλεύει περὶ
παιδείας τε καὶ προαιρέσεως τοῦ βίου. πάντα δὲ ταῦτα
γέγραπται τὸν τρόπον ὃν τις ἂν εἰς βιβλίον καταθεῖτο.
τοῖς μὲν γὰρ λεκτικοῖς τῶν λόγων ἁπλῶς καὶ ὁμοίως
οἷς ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμά τις εἴποι πρέπει γεγράφθαι,
τοῖς δ' εἰς τὸν πλείω χρόνον τεθησομένοις ποιητικῶς
καὶ περιττῶς ἁρμόττει συγκεῖσθαι· τοὺς μὲν γὰρ πιθα-
νοὺς, τοὺς δ' ἐπιδεικτικοὺς εἶναι προσήκει. ἵν' οὖν
μὴ παρὰ τὸν λόγον σοι λέγω, μηδ' ἃ γιγνώσκω περὶ
τούτων αὐτὸς διεξίω, πρόσεχ' ὡς αὐτοῦ τοῦ λόγου* 1402
*ἤδη ἀκουσόμενος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἥκει, ὃν ἐβουλή-
θην ἀκούειν, Ἐπικράτης.*

---

3 *Ὁρῶν ἐνίους τῶν ἐρωμένων καὶ κάλλους μετεσχηκότων οὐδετέρᾳ τῶν εὐτυχιῶν τούτων ὀρθῶς χρωμένους, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῇ τῆς ὄψεως εὐπρεπείᾳ σεμνυνομένους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐραστὰς ὁμιλίαν δυσχεραίνοντας, καὶ τοσοῦτον διημαρτηκότας τοῦ τὰ βέλτιστα*

κρίνειν, ὥστε διὰ τοὺς λυμαινομένους τῷ πράγματι
καὶ πρὸς τοὺς μετὰ σωφροσύνης πλησιάζειν ἀξιοῦντας
δυσκόλως διακειμένους, ἡγησάμην τοὺς μὲν τοιούτους
οὐ μόνον αὑτοῖς ἀλυσιτελῶς ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις
4 μοχθηρὰς συνηθείας ἐνεργάζεσθαι, τοῖς δὲ καλῶς φρο-
νοῦσιν οὐκ ἐπακολουθητέον εἶναι τῇ τούτων ἀπονοίᾳ,
μάλιστα μὲν ἐνθυμουμένοις, ὅτι τῶν πραγμάτων οὔτε
καλῶν οὔτ' αἰσχρῶν ἀποτόμως ὄντων, ἀλλὰ παρὰ τοὺς
χρωμένους τὸ πλεῖστον διαλλαττόντων, ἄλογον μιᾷ
γνώμῃ περὶ ἀμφοτέρων χρῆσθαι, ἔπειθ' ὅτι πάντων
ἀτοπώτατόν ἐστι, ζηλοῦν μὲν τοὺς πλείστους φίλους
καὶ βεβαιοτάτους ἔχοντας, ἀποδοκιμάζειν δὲ τοὺς ἐρα-
στάς, ὃ μόνον ἴδιον ἔθνος οὐχ ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς κα-
5 λοῖς καὶ σώφροσιν οἰκειοῦσθαι πέφυκεν. ἔτι δὲ τοῖς
μὲν μηδεμίαν πω τοιαύτην φιλίαν ἑορακόσι καλῶς ἀπο-
βᾶσαν, ἢ σφόδρα κατεγνωκόσιν αὑτῶν ὡς οὐκ ἂν δυ-
νηθεῖεν σωφρόνως τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν, ἴσως
οὐκ ἄλογον ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν· τοῖς δ' ὥσπερ
σὺ διακειμένοις, καὶ μήτε παντάπασιν ἀνηκόοις οὖσιν
ὅσαι δὴ χρεῖαι δι' ἔρωτος χωρὶς αἰσχύνης ηὐξήθησαν,
καὶ μετὰ τῆς ἀκριβεστάτης εὐλαβείας τὸν ἄλλον χρό- 1403
νον βεβιωκόσιν, οὐδ' ὑποψίαν ἔχειν εὔλογον ὡς ἄν τι
6 πράξειαν αἰσχρόν. διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπήρθην τοῦτον
γράψαι τὸν λόγον, ἡγούμενος δυοῖν τοῖν καλλίστοιν
οὐ διαμαρτήσεσθαι. τὰ μὲν γὰρ ὑπάρχοντά σοι [ἀγαθὰ]
διελθών, ἅμα σέ τε ζηλωτὸν καὶ ἐμαυτὸν οὐκ ἀνόητον
ἐπιδείξειν ἐλπίζω, εἴ σε τοιοῦτον ὄντ' ἀγαπῶ· συμβου-
λεύσας δ' ἃ μάλιστα κατεπείγει, νομίζω τῆς μὲν εὐ-
νοίας τῆς ἐμῆς δεῖγμα, τῆς δὲ κοινῆς φιλίας ἀφορμὴν
7 ἀμφοτέροις εἰσοίσειν. καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅτι χαλε-
πὸν μέν ἐστι καὶ τὴν σὴν φύσιν ἀξίως τῶν ὑπαρχόν-

των διελθεῖν, ἔτι δ' ἐπικινδυνότερον τὸ συμβουλεύειν
μέλλονθ' αὐτὸν ὑπεύθυνον τῷ πεισθέντι καταστῆσαι.
ἀλλὰ νομίζω τοῖς μὲν δικαίως ἐγκωμίων τυγχάνουσι
περιγενέσθαι τῆς τῶν ἐπαινούντων δυνάμεως προσήκειν
τῇ τῆς ἀληθείας ὑπερβολῇ, τῆς δὲ συμβουλῆς οὐ δια-
μαρτήσεσθαι, συνειδὼς ὅτι διὰ μὲν ἀνοήτων καὶ παν-
τελῶς ὑπ' ἀκρασίας διεφθαρμένων οὐδὲ τῶν καθ' ὑπερ-
βολὴν ὀρθῶς βουλευθέντων οὐδὲν ἂν καλῶς ἐξενεχθείη,
διὰ δὲ τῶν σωφρόνως καὶ καθαρῶς ζῆν αἱρουμένων
οὐδὲ τὰ μετρίως ἐσκεμμένα διαμαρτάνεσθαι πέφυκεν.
8 τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχων τοιαύτας ἐγχειρῶ τῷ λόγῳ·
ἡγοῦμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογῆσαί μοι, τοῖς τηλικού-
τοις μάλιστα κατεπείγειν κάλλος μὲν ἐπὶ τῆς ὄψεως,
σωφροσύνην δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀνδρείαν δ' ἐπ' ἀμφο-
τέρων τούτων, χάριν δ' ἐπὶ τῶν λόγων διατελεῖν
ἔχουσιν. ὧν τὰ μὲν τῆς φύσεως οὕτω καλῶς ἡ τύχη
σοι παραδέδωκεν, ὥστε περίβλεπτον καὶ θαυμαζόμε-
νον διατελεῖν, τὰ δ' αὐτὸς παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς 1404
τοῦτο προαγαγὼν ἥκεις, ὥστε μηδέν' ἄν σοι τῶν εὖ
9 φρονούντων ἐπιτιμῆσαι. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν με-
γίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐχ ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἠγα-
πημένον φαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μὲν
δι' αὑτὸν, τὰ δὲ διὰ τὴν τύχην θαυμάζεσθαι; καθ'
ὅλου μὲν τοίνυν τῶν ὑπαρχόντων σοι πρὸς ἀρετὴν
ἴσως ὕστερον ἁρμόσει τὰ πλείω διελθεῖν· ἃ δ' ἑκάστου
τούτων ἐγκώμι' εἰπεῖν ἔχω, ταῦτα δηλῶσαι πειράσομαι
μετ' ἀληθείας.

10 Ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἐπαινεῖν, ὅπερ πρῶτον ἰδοῦσιν
ἅπασιν ἔστι γνῶναί σου, τὸ κάλλος, καὶ τούτου τὸ
χρῶμα, δι' οὗ καὶ τὰ μέλη καὶ ὅλον τὸ σῶμα φαίνε-
ται. ᾧ τίν' ἁρμόττουσαν εἰκόν' ἐνέγκω σκοπῶν οὐχ

ὁρῶ, ἀλλὰ παρίσταταί μοι δεῖσθαι τῶν ἀναγνόντων
τόνδε τὸν λόγον σὲ θεωρῆσαι καὶ ἰδεῖν, ἵνα συγγνώ-
11 μης τύχω μηδὲν ὅμοιον ἔχων εἰπεῖν. τῷ γὰρ ἄν εἰ-
κάσειέ τις, ὃ θνητὸν ὂν ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν ἐργά-
ζεται πόθον, καὶ ὁρώμενον οὐκ ἀποπληροῖ, καὶ μεταστὰν
μνημονεύεται, καὶ τὴν τῶν θεῶν ἀξίαν ἐπ' ἀνθρώπου
φύσιν ἔχει, πρὸς μὲν τὴν εὐπρέπειαν ἀνθηρόν, πρὸς
δὲ τὰς αἰτίας ἀνυπονόητον; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταῦτ' ἔστιν
αἰτιάσασθαι [πρὸς] τὴν σὴν ὄψιν, ἃ πολλοῖς ἤδη συν-
12 έπεσε τῶν κάλλους μετασχόντων. ἢ γὰρ δι' ἀρρυθμίαν
τοῦ σχήματος ἅπασαν συνετάραξαν τὴν ὑπάρχουσαν
εὐπρέπειαν, ἢ δι' ἀτύχημά τι καὶ τὰ καλῶς πεφυκότα
συνδιέβαλον αὐτῷ. ὧν οὐδενὶ τὴν σὴν ὄψιν εὕροιμεν
ἂν ἔνοχον γεγενημένην· οὕτω γὰρ σφόδρ' ἐφυλάξατο 1405
πάσας τὰς τοιαύτας κῆρας ὅστις ποτ' ἦν θεῶν ὁ τῆς
σῆς ὄψεως προνοηθείς, ὥστε μηδὲν μέμψεως ἄξιον, τὰ
13 δὲ πλεῖστα περίβλεπτά σου καταστῆσαι. καὶ μὲν δὴ
καὶ τῶν ὁρωμένων ἐπιφανεστάτου μὲν ὄντος τοῦ προ-
σώπου, τούτου δ' αὐτοῦ τῶν ὀμμάτων, ἔτι μᾶλλον ἐν
τούτοις ἐπεδείξατο τὴν εὔνοιαν ἣν εἶχεν εἰς σὲ τὸ δαι-
μόνιον. οὐ γὰρ μόνον πρὸς τὸ τὰ κατεπείγονθ' ὁρᾶν
αὐτάρκη παρέσχηται, ἀλλ' ἐνίων οὐδ' ἐκ τῶν πραττο-
μένων γιγνωσκομένης τῆς ἀρετῆς, σοῦ διὰ τῶν τῆς
ὄψεως σημείων τὰ κάλλιστα τῶν ἠθῶν ἐνεφάνισε,
πρᾶον μὲν καὶ φιλάνθρωπον τοῖς ὁρῶσι, μεγαλοπρεπῆ
δὲ καὶ σεμνὸν τοῖς ὁμιλοῦσιν, ἀνδρεῖον δὲ καὶ σώ-
14 φρονα πᾶσιν ἐπιδείξας. ὃ καὶ μάλιστ' ἄν τις θαυμά-
σειεν· τῶν γὰρ ἄλλων ἐπὶ μὲν τῆς πρᾳότητος ταπει-
νῶν, ἐπὶ δὲ τῆς σεμνότητος αὐθαδῶν ὑπολαμβανομέ-
νων, καὶ διὰ μὲν τὴν ἀνδρείαν θρασυτέρων, διὰ δὲ
τὴν ἡσυχίαν ἀβελτέρων εἶναι δοκούντων, τοσαύτας

ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα λαβοῦσ' ἡ τύχη πρὸς τὸ
δέον ἅπανθ' ὁμολογούμεν' ἀπέδωκεν, ὥσπερ εὐχὴν ἐπι-
τελοῦσα, ἢ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ὑποδεῖξαι βουλη-
θεῖσα, ἀλλ' οὐ θνητήν, ὡς εἴθιστο, φύσιν συνιστᾶσα.
15 εἰ μὲν οὖν οἷόν τ' ἦν ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ τοῦ κάλ-
λους τοῦ σοῦ, ἢ τοῦτ' ἦν μόνον τῶν σῶν ἀξιέπαινον,
οὐδὲν ἂν παραλιπεῖν ᾠόμεθα δεῖν ἐπαινοῦντες τῶν
προσόντων σοι· νῦν δὲ δέδοικα, μὴ πρός τε τὰ λοίπ'
ἀπειρηκόσι χρησώμεθα τοῖς ἀκροαταῖς, καὶ περὶ τού-
16 του μάτην τερθρευώμεθα. πῶς γὰρ ἄν τις ὑπερβάλοι
τῷ λόγῳ τὴν σὴν ὄψιν, ἧς μηδ' ἃ τέχνη πεποίηται
τῶν ἔργων τοῖς ἀρίστοις δημιουργοῖς δύναται ὑπερτεῖ- 1406
ναι; καὶ θαυμαστὸν οὐδέν· τὰ μὲν γὰρ ἀκίνητον ἔχει
τὴν θεωρίαν, ὥστ' ἄδηλον εἶναι τί ποτ' ἂν ψυχῆς
μετασχόντα φανείη, σοῦ δὲ τὸ τῆς γνώμης ἦθος ἐν
πᾶσιν οἷς ποιεῖς μεγάλην εὐπρέπειαν ἐπαυξάνει τῷ σώ-
ματι. περὶ μὲν οὖν τοῦ κάλλους πολλὰ παραλιπών,
τοσαῦτ' ἐπαινέσαι ἔχω.

17 Περὶ δὲ τῆς σωφροσύνης κάλλιστον μὲν τοῦτ' ἔχοιμ'
ἂν εἰπεῖν, ὅτι τῆς ἡλικίας τῆς τοιαύτης εὐδιαβόλως
ἐχούσης, σοὶ μᾶλλον ἐπαινεῖσθαι συμβέβηκεν. οὐ γὰρ
μόνον οὐδὲν ἐξαμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ φρονιμώτερον ἢ
κατὰ τὴν ὥραν ζῆν προῄρησαι. καὶ τούτου μέγιστον
τεκμήριον ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλία· πολλῶν γὰρ
ἐντυγχανόντων σοι καὶ παντοδαπὰς φύσεις ἐχόντων,
ἔτι δὲ προσαγομένων ἁπάντων ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν συν-
ηθείας, οὕτω καλῶς προέστης τῶν τοιούτων, ὥστε πάν-
18 τας τὴν πρὸς σὲ φιλίαν ἠγαπηκότας ἔχειν. ὃ σημεῖον
τῶν ἐνδόξως καὶ φιλανθρώπως ζῆν προαιρουμένων
ἐστίν. καίτοι τινὲς ηὐδοκίμησαν ἤδη τῶν τε συμβου-
λευσάντων, ὡς οὐ χρὴ τὰς τῶν τυχόντων ὁμιλίας

προσδέχεσθαι, καὶ τῶν πεισθέντων τούτοις· ἢ γὰρ
πρὸς χάριν ὁμιλοῦντα τοῖς φαύλοις, ἀναγκαῖον εἶναι
διαβάλλεσθαι παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἢ διευλαβούμενον
τὰς τοιαύτας ἐπιπλήξεις, ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐντυγχανόν-
19 των δυσχεραίνεσθαι συμπίπτειν. ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο
καὶ μᾶλλον οἶμαί σε δεῖν ἐγκωμιάζειν, ὅτι τῶν ἄλλων
ἕν τι τῶν ἀδυνάτων οἰομένων εἶναι τὸ τοῖς ἁπάντων
τρόποις ἀρέσκειν, σὺ τοσοῦτο [τούτων] διήνεγκας, ὥστε 1407
τῶν χαλεπῶν καὶ δυσκόλων ἁπάντων περιγεγενῆσθαι,
τοῦ μὲν συνεξαμαρτάνειν τισὶν οὐδ' ὑποψίαν ἐνδοὺς
τοῖς ἄλλοις, τῆς δὲ πρὸς αὐτοὺς δυσχερείας τῇ τῶν
20 τρόπων εὐαρμοστίᾳ κρατήσας. πρὸς τοίνυν τοὺς ἐρα-
στάς, εἰ χρὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, οὕτω καλῶς μοι
δοκεῖς καὶ σωφρόνως ὁμιλεῖν, ὥστε τῶν πλείστων οὐδ'
ὃν ἂν προέλωνται μετρίως ἐνεγκεῖν δυναμένων, σοὶ
πᾶσι καθ' ὑπερβολὴν ἀρέσκειν συμβέβηκεν. ὃ τῆς σῆς
ἀρετῆς σημεῖον ἐναργέστατόν ἐστιν. ὧν μὲν γὰρ δίκαιον
καὶ καλόν, οὐδεὶς ἄμοιρος αὐτῶν παρὰ σοῦ καθέστηκεν·
ἃ δ' εἰς αἰσχύνην ἥκει, τούτων οὐδ' εἰς ἐλπίδ' οὐδεὶς
ἔρχεται· τοσαύτην τοῖς μὲν τῶν βελτίστων ὀρεγομέ-
νοις ἐξουσίαν, τοῖς δ' ἀποθρασύνεσθαι βουλομένοις
21 ἀτολμίαν ἡ σὴ σωφροσύνη παρεσκεύακεν. ἔτι τοίνυν
τῶν πλείστων ἐκ τῆς σιωπῆς, ὅταν ὦσι νέοι, τὴν τῆς
σωφροσύνης δόξαν θηρωμένων, σὺ τοσοῦτον τῇ φύσει
διενήνοχας, ὥστ' ἐξ ὧν λέγεις καὶ ὁμιλεῖς τοῖς ἐντυγ-
χάνουσι μηδὲν ἐλάττω τὴν περὶ σεαυτὸν εὐδοξίαν ἢ
διὰ πάντα τὰ λοιπὰ πεποιῆσθαι· τοσαύτη πειθὼ καὶ
χάρις καὶ ἐν οἷς σπουδάζεις ἐστί σου καὶ ἐν οἷς παί-
ζεις. καὶ γὰρ εὐήθης ἀναμαρτήτως, καὶ δεινὸς οὐ κακο-
ήθως, καὶ φιλάνθρωπος ἐλευθερίως, καὶ τὸ σύνολον
τοιοῦτος εἶ, οἷος ἂν ἐξ Ἀρετῆς υἱὸς Ἔρωτι γένοιτο.

22 Τὴν τοίνυν ἀνδρείαν — οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἄξιόν ἐστι
παραλιπεῖν, οὐχ ὡς οὐ πολλὴν ἐπίδοσιν ἐχούσης ἔτι
τῆς σῆς φύσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου πλείους
ἀφορμὰς παραδώσοντος λόγων τοῖς ἐπαινεῖν σε βουλο-
μένοις, ἀλλ' ὡς καλλίστων ὄντων τῶν μετὰ ταύτης 1408
τῆς ἡλικίας ἐπαίνων, ἐν ᾗ τὸ μηδὲν ἐξαμαρτάνειν τοῖς
ἄλλοις εὐκτόν ἐστι. σοῦ δ' ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις καὶ
ἑτέρων τὴν ἀνδρείαν διέλθοι, μάλιστα δ' ἐπὶ τῆς ἀσκή-
23 σεως, ἧς καὶ πλεῖστοι γεγένηνται μάρτυρες. ἀνάγκη δ'
ἴσως πρῶτον εἰπεῖν, αὐτὴν τὴν ἀγωνίαν ὡς καλῶς
προείλου. τὸ γὰρ ὀρθῶς, ὅ τι πρακτέον ἐστὶ, νέον
ὄντα δοκιμάσαι, καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ γνώμης φρονί-
μου κοινόν ἐστι σημεῖον· δι' ὧν οὐδέτερον παραλιπεῖν
ἄξιον τὸν τῆς προαιρέσεως ἔπαινον. συνειδὼς τοίνυν
τῶν μὲν ἄλλων ἀθλημάτων καὶ δούλους καὶ ξένους
μετέχοντας, τοῦ δ' ἀποβαίνειν μόνοις μὲν τοῖς πολί-
ταις ἐξουσίαν οὖσαν, ἐφιεμένους δὲ τοὺς βελτίστους,
24 οὕτως ἐπὶ τοῦτον τὸν ἀγῶν' ὥρμησας. ἔτι δὲ κρίνων
τοὺς μὲν τὰ δρομικὰ γυμναζομένους οὐδὲν πρὸς ἀν-
δρείαν οὐδ' εὐψυχίαν ἐπιδιδόναι, τοὺς δὲ τὴν πυγμὴν
καὶ τὰ τοιαῦτ' ἀσκήσαντας πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν
γνώμην διαφθείρεσθαι, τὸ σεμνότατον καὶ κάλλιστον
τῶν ἀγωνισμάτων καὶ μάλιστα πρὸς τὴν σαυτοῦ φύ-
σιν ἁρμόττον ἐξελέξω, τῇ μὲν συνηθείᾳ τῶν ὅπλων
καὶ τῇ τῶν δρόμων φιλοπονίᾳ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ συμ-
βαίνουσιν ὡμοιωμένον, τῇ δὲ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ
σεμνότητι τῆς παρασκευῆς πρὸς τὴν τῶν θεῶν δύνα-
25 μιν εἰκασμένον, πρὸς δὲ τούτοις ἡδίστην μὲν θέαν
ἔχον, ἐκ πλείστων δὲ καὶ παντοδαπῶν συγκείμενον,
μεγίστων δ' ἄθλων ἠξιωμένον· πρὸς γὰρ τοῖς τιθεμέ-
νοις τὸ γυμνασθῆναι καὶ μελετῆσαι τοιαῦτα, οὐ μικρὸν

ἆθλον προφανήσεται τοῖς καὶ μετρίως ἀρετῆς ἐφιεμέ- 1409
νοις. τεκμήριον δὲ μέγιστον ἄν τις ποιήσαιτο τὴν
Ὁμήρου ποίησιν, ἐν ᾗ καὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς
βαρβάρους μετὰ τοιαύτης παρασκευῆς πολεμήσαντας
πεποίηκεν ἀλλήλοις· ἔτι δὲ καὶ νῦν τῶν πόλεων τῶν
Ἑλληνίδων οὐ ταῖς ταπεινοτάταις, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις
26 ἐν τοῖς ἀγῶσι χρῆσθαι σύνηθές ἐστιν. ἡ μὲν οὖν
προαίρεσις οὕτω καλὴ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἠγα-
πημένη· νομίζων δ' οὐδὲν εἶναι προὔργου τῶν σπου-
δαιοτάτων ἐπιθυμεῖν, οὐδὲ καλῶς πρὸς ἅπαντα πεφυ-
κέναι τὸ σῶμα, μὴ τῆς ψυχῆς φιλοτίμως παρεσκευα-
σμένης, τὴν μὲν φιλοπονίαν εὐθέως ἐν τοῖς γυμνασίοις
ἐπιδειξάμενος οὐδ' ἐν τοῖς ἔργοις ἐψεύσω, τὴν δ' ἄλ-
λην ἐπιφάνειαν τῆς σαυτοῦ φύσεως καὶ τὴν τῆς ψυχῆς
27 ἀνδρείαν ἐν τοῖς ἀγῶσι μάλιστ' ἐνεδείξω. περὶ ὧν
ὀκνῶ μὲν ἄρξασθαι λέγειν, μὴ λειφθῶ τῷ λόγῳ τῶν
τότε γεγενημένων, ὅμως δ' οὐ παραλείψω· καὶ γὰρ
αἰσχρόν, ἃ θεωροῦντας ἡμᾶς εὐφραίνει, ταῦτ' ἀπαγγεῖ-
λαι μὴ θέλειν. ἅπαντας μὲν οὖν εἰ διεξιοίην τοὺς
ἀγῶνας, ἴσως ἂν ἄκαιρον μῆκος ἡμῖν ἐπιγένοιτο τῷ
λόγῳ· ἑνὸς δ', ἐν ᾧ πολὺ διήνεγκας, μνησθεὶς ταὐτά
τε δηλώσω, καὶ τῇ τῶν ἀκουόντων δυνάμει συμμετρό-
28 τερον φανήσομαι χρώμενος. τῶν γὰρ ζευγῶν ἀφεθέν-
των, καὶ τῶν μὲν προορμησάντων, τῶν δ' ὑφηνιοχου-
μένων, ἀμφοτέρων περιγενόμενος ὡς ἑκατέρων προσῆκε,
τὴν νίκην ἔλαβες, τοιούτου στεφάνου τυχών, ἐφ' ᾧ,
καίπερ καλοῦ τοῦ νικᾶν ὄντος, κάλλιον ἐδόκει καὶ
παραλογώτερον εἶναι τὸ σωθῆναι. φερομένου γὰρ ἐν- 1410
αντίου μέν σοι τοῦ τῶν ἀντιπάλων ἅρματος, ἁπάντων
δ' ἀνυπόστατον οἰομένων εἶναι τὴν τῶν ἵππων δύνα-
μιν, ὁρῶν αὐτῶν ἐνίους καὶ μηδενὸς δεινοῦ παρόντος

ὑπερηγωνιακότας, οὐχ ὅπως ἐξεπλάγης ἢ κατεδειλία-
σας, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ καὶ τῆς τοῦ ζεύγους ὁρμῆς
κρείττων ἐγένου, τῷ δὲ τάχει καὶ τοὺς διηυτυχηκότας
29 τῶν ἀνταγωνιστῶν παρῆλθες. καὶ γάρ τοι τοσοῦτον
μετήλλαξας τῶν ἀνθρώπων τὰς διανοίας, ὥστε πολ-
λῶν θρυλούντων ὡς ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἡδίστην
θέαν παρέχεται τὰ ναυαγοῦντα, καὶ δοκούντων ἀληθῆ
ταῦτα λέγειν, ἐπὶ σοῦ τοὐναντίον τοὺς θεατὰς φο-
βεῖσθαι πάντας, μή τι συμπέσῃ τοιοῦτον περὶ σέ· το-
σαύτην εὔνοιαν καὶ φιλίαν ἡ σὴ φύσις αὐτοῖς πα-
ρέσχεν.

30 *Εἰκότως*· καλὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ καθ' ἕν τι περί-
βλεπτον γενέσθαι, πολὺ δὲ κάλλιον τὸ πάντα περιλα-
βεῖν ἐφ' οἷς ἄν τις νοῦν ἔχων φιλοτιμηθείη. δῆλον
δ' ἐκεῖθεν· εὑρήσομεν γὰρ Αἰακὸν μὲν καὶ Ῥαδάμαν-
θυν διὰ σωφροσύνην, Ἡρακλέα δὲ καὶ Κάστορα καὶ
Πολυδεύκην δι' ἀνδρείαν, Γανυμήδην δὲ καὶ Ἄδωνιν
καὶ ἄλλους τοιούτους διὰ κάλλος ὑπὸ θεῶν ἀγαπηθέν-
τας. ὥστ' ἔγωγ' οὐ θαυμάζω τῶν ἐπιθυμούντων τῆς
σῆς φιλίας, ἀλλὰ τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον διακει-
μένων· ὅπου γὰρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων με-
τασχόντες τινὲς τῆς τῶν θεῶν ὁμιλίας ἠξιώθησαν, ἦ
που τοῦ γ' ἁπάντων κυρίου καταστάντος εὐκτὸν θνητῷ
31 φύντι φίλον γενέσθαι. δίκαιον μὲν οὖν καὶ πατέρα
καὶ μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τοὺς σοὺς ζηλοῦ-
σθαι, τοσοῦτον ὑπερέχοντος σοῦ τῶν ἡλικιωτῶν ἀρετῇ, 1411
πολὺ δὲ μᾶλλον οὓς [σὺ] ὁ τῶν τηλικούτων ἀγαθῶν
ἠξιωμένος σαυτοῦ προκρίνας ἀξίους εἶναι φίλους ἐξ
ἁπάντων αἱρῇ. τοὺς μὲν γὰρ ἡ τύχη σοι μετόχους
κατέστησε, τοὺς δ' ἡ σφετέρα καλοκἀγαθία προσσυνέ-
32 στησεν· οὓς οὐκ οἶδα πότερον ἐραστὰς ἢ μόνους ὀρθῶς

*γιγνώσκοντας προσαγορεῦσαι χρή. δοκεῖ γάρ μοι καὶ
κατ' ἀρχὰς ἡ τύχη, τῶν μὲν φαύλων καταφρονοῦσα,
τὰς δὲ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν διανοίας ἐρεθίσαι βου-
ληθεῖσα, τὴν σὴν φύσιν οὐ πρὸς ἡδονὴν ἐξαπατηθῆ-
ναι καλὴν ποιῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν εὐδαιμονῆσαι
χρήσιμον.*

83 *Πολλὰ δ' ἔχων ἔτι περὶ σοῦ διελθεῖν, αὐτοῦ κα-
ταλύσειν μοι δοκῶ τὸν ἔπαινον, δεδιὼς μὴ καθ' ὑπερ-
βολὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὲρ σοῦ διαλέγεσθαι
δόξω· τοσοῦτον γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ τῶν λόγων δύναμις
ἔλαττον ἔχει τῆς ὄψεως, ὥστε τοῖς μὲν ὁρατοῖς οὐδεὶς
ἀπιστεῖν ἀξιοῖ, τοὺς δὲ τούτων ἐπαίνους οὐδ' ἂν ἐλλεί-*
84 *πωσιν ἀληθεῖς εἶναι νομίζουσι. παυσάμενος οὖν περὶ
τούτων ἤδη πειράσομαί σοι συμβουλεύειν, ἐξ ὧν ἂν
ἐντιμότερον ἔτι τὸν σαυτοῦ βίον καταστήσειας. βουλοί-
μην δ' ἄν σε μὴ πάρεργον ποιήσασθαι τὸ προσέχειν
τὸν νοῦν τοῖς μέλλουσι ῥηθήσεσθαι, μηδ' ὑπολαμβά-
νειν τοῦθ', ὡς ἄρ' ἐγὼ τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις
οὐ τῆς σῆς ὠφελίας ἕνεκα, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἐπιθυμῶν,
ἵνα μήτε διαμάρτῃς τῆς ἀληθείας, μήτ' ἀντὶ τῶν βελ-
τίστων τὰ τυχόνθ' ἑλόμενος χεῖρον περὶ σαυτοῦ βου-*
85 *λεύσῃ. καὶ γὰρ τοῖς μὲν ἀφανῆ καὶ ταπεινὴν τὴν φύ-
σιν ἔχουσιν, οὐδ' ὅταν μὴ καλῶς τι πράξωσιν ἐπι-* 1412
*πλήττομεν, τοῖς δ' ὥσπερ σὺ περιβλέπτοις γεγενημένοις,
καὶ τὸ παραμελῆσαί τινος τῶν καλλίστων αἰσχύνην φέ-
ρει. ἔτι δ' οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγων ψευσθέντες,
καθ' ἑνὸς μόνου πράγματος οὐ τὰ κράτιστ' ἔγνωσαν·
οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων συμβουλίας διαμαρτόν-
τες ἢ καταφρονήσαντες, παρ' ὅλον τὸν βίον τῆς ἑαυτῶν
ἀγνωσίας ὑπομνήματ' ἔχουσιν.*

86 *Τούτων μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν, σκοπεῖσθαι*

δὲ τί τῶν ἀνθρωπείων μεγίστην δύναμιν ἔχει, καὶ τίνος καλῶς μὲν ἀποβάντος πλεῖστ' ἂν κατορθοῖμεν, διαφθαρέντος δὲ μέγιστ' ἂν βλαπτοίμεθα παρὰ τὸν βίον· οὐ γὰρ ἄδηλον ὅτι τούτου καὶ μάλιστ' ἐπιμέλειαν ποιητέον, ὃ μεγίστην ῥοπὴν ἐφ' ἑκάτερον ἐργάζεσθαι πέ-
37 φυκεν. τῶν μὲν τοίνυν ἐν ἀνθρώποις διάνοιαν ἁπάντων εὑρήσομεν ἡγεμονεύουσαν, ταύτην δὲ φιλοσοφίαν μόνην παιδεῦσαί τ' ὀρθῶς καὶ γυμνάσαι δυναμένην. ἧς οἶμαί σε δεῖν μετασχεῖν, καὶ μὴ κατοκνῆσαι μηδὲ φυγεῖν τὰς ἐνούσας ἐν αὐτῇ πραγματείας, ἐνθυμούμενον ὅτι διὰ μὲν ἀργίας καὶ ῥαθυμίας καὶ τὰ παντελῶς ἐπιπολῆς δυσχείρωτ' ἐστί, διὰ δὲ καρτερίας καὶ φιλοπονίας οὐδὲν τῶν ὄντων ἀγαθῶν ἀνάλωτον πέ-
38 φυκε, καὶ διότι πάντων ἀλογώτατόν ἐστι, πρὸς μὲν χρηματισμὸν καὶ ῥώμην καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοτίμως ἔχειν καὶ πολλὰς ὑπομένειν κακοπαθείας, ἃ πάντα θνητά τ' ἐστι καὶ τῇ διανοίᾳ δουλεύειν εἴωθε, τὴν δ' ἐπιστατοῦσαν μὲν τῶν ἄλλων, συνδιατελοῦσαν δὲ τοῖς ἔχουσιν, ὅλου δ' ἡγεμονεύουσαν τοῦ βίου μὴ ζητεῖν ὅπως 1413
39 διακείσεται βέλτιον. καίτοι καλὸν μὲν καὶ παρὰ τύχην ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις θαυμάζεσθαι, πολὺ δὲ κάλλιον διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ μηδενὸς τῶν ἐνδόξων ἄμοιρον γενέσθαι· τῆς μὲν γὰρ ἐνίοτε καὶ τοῖς φαύλοις μετασχεῖν συνέβη, τῆς δ' οὐκ ἔστιν ἄλλοις μετουσία
40 πλὴν τοῖς ἐν ἀνδραγαθίᾳ διαφέρουσιν. ἀλλὰ μὴν περί γε τῆς φιλοσοφίας ἀκριβῶς μὲν ἕκαστα διελθεῖν ἡγοῦμαι τὸν μέλλοντα χρόνον ἡμῖν ἐπιτηδειοτέρους καιροὺς παραδώσειν· συντόμως δ' εἰπεῖν οὐδὲ νῦν οὐδὲν κωλύσει περὶ αὐτῆς. ἓν οὖν πρῶτον ἐκεῖνό σε δεῖ καταμαθεῖν ἀκριβῶς, ὅτι πᾶσα μὲν παιδεία δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης τινὸς συνέστηκεν, ἡ δὲ φιλοσοφία καὶ μᾶλ-

λον τῶν ἄλλων· ὅσῳ γὰρ φρονιμωτέρους ἔχει τοὺς ἐφεστῶτας, τοσούτῳ κάλλιον αὐτὴν συγκεῖσθαι προσή-
41 κει. καίτοι τί ποτ' ἂν βουληθείημεν, τῆς μὲν διανοίας ἐπὶ τοῦ λέγειν καὶ βουλεύεσθαι τεταγμένης, τῆς δὲ φιλοσοφίας ἑκατέρου τούτων ἐμπειρίαν παραδιδούσης, μὴ ταύτην κατασχεῖν τὴν πραγματείαν, δι' ἧς ἀμφοτέρων τούτων ἐγκρατῶς ἕξομεν; τότε γὰρ εἰκὸς καὶ τὸν βίον ἡμῶν μεγίστην ἐπίδοσιν λαβεῖν, ὅταν τῶν κρατίστων ὀρεγόμενοι, τὰ μὲν διδακτὰ τέχνῃ, τὰ δὲ λοιπὰ γυ-
42 μνασίᾳ καὶ συνηθείᾳ κατασχεῖν δυνηθῶμεν. οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς οὐδὲν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ παρὰ τὴν ἐπιστήμην διαφέρομεν ἀλλήλων· ὅλως μὲν γὰρ ἅπασα φύσις βελτίων γίγνεται παιδείαν προσλαβοῦσα τὴν προσήκουσαν, πολὺ δὲ μάλισθ' ὅσαις ἐξ ἀρχῆς εὐφυέστερον τῶν ἄλλων ἔχειν ὑπῆρξε· τοῖς 1414
μὲν γὰρ αὐτῶν μόνον βελτίοσι γίγνεσθαι, τοῖς δὲ καὶ
43 τῶν ἄλλων συμβαίνει διενεγκεῖν. εὖ δ' ἴσθι τὴν μὲν ἐκ τῶν πράξεων ἐμπειρίαν γιγνομένην σφαλερὰν οὖσαν καὶ πρὸς τὸν λοιπὸν βίον ἀχρήστως ἔχουσαν, τὴν δ' ἐκ τοῦ φιλοσοφεῖν παιδείαν πρὸς ἅπαντα ταῦτ' εὐκαίρως συγκεκραμένην. καίτοι τινὲς ἤδη καὶ δι' εὐτυχίαν πραγμάτων γυμνασθέντες ἐθαυμάσθησαν· σοὶ δὲ προσήκει τούτων μὲν καταφρονεῖν, σαυτοῦ δ' ἐπιμέλειαν ἔχειν· οὐ γὰρ αὐτοσχεδιάζειν, ἀλλ' ἐπίστασθαί σε δεῖ περὶ τῶν μεγίστων, οὐδ' ἐπὶ τῶν καιρῶν μελετᾶν,
44 ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι καλῶς ἐπίστασθαι. νόμιζε δὲ πᾶσαν μὲν τὴν φιλοσοφίαν μεγάλα τοὺς χρωμένους ὠφελεῖν, πολὺ δὲ μάλιστα τὴν περὶ τὰς πράξεις καὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἐπιστήμην. τῆς γὰρ γεωμετρίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς τοιαύτης παιδείας ἀπείρως μὲν ἔχειν αἰσχρόν, ἄκρον δ' ἀγωνιστὴν γενέσθαι ταπεινότερον τῆς σῆς

ἀξίας· ἐν ἐκείνῃ δὲ τὸ μὲν διενεγκεῖν ζηλωτόν, τὸ δ'
45 ἄμοιρον γενέσθαι παντελῶς καταγέλαστον. γνοίης δ'
ἂν ἐξ ἄλλων τε πολλῶν, καὶ παραθεωρήσας τοὺς πρὸ
σαυτοῦ γεγενημένους ἐνδόξους ἄνδρας. τοῦτο μὲν Πε-
ρικλέα τὸν συνέσει πλεῖστον τῶν καθ' αὑτὸν διενεγκεῖν
δόξαντα πάντων, ἀκούσει πλησιάσαντ' Ἀναξαγόρᾳ τῷ
Κλαζομενίῳ καὶ μαθητὴν ἐκείνου γενόμενον ταύτης
τῆς δυνάμεως μετασχόντα· τοῦτο δ' Ἀλκιβιάδην εὑρή-
σεις φύσει μὲν πρὸς ἀρετὴν πολλῷ χεῖρον διακείμενον,
καὶ τὰ μὲν ὑπερηφάνως, τὰ δὲ ταπεινῶς, τὰ δ' ὑπερ- 1415
ακρατῶς ζῆν προῃρημένον, ἀπὸ δὲ τῆς Σωκράτους
ὁμιλίας πολλὰ μὲν ἐπανορθωθέντα τοῦ βίου, τὰ δὲ
46 λοιπὰ τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων ἔργων ἐπικρυψάμενον. εἰ
δὲ δεῖ μὴ παλαιὰ λέγοντας διατρίβειν, ἔχοντας ὑπο-
γυιοτέροις παραδείγμασι χρῆσθαι, τοῦτο μὲν Τιμόθεον
οὐκ ἐξ ὧν νεώτερος ὢν ἐπετήδευσεν, ἀλλ' ἐξ ὧν Ἰσο-
κράτει συνδιατρίψας ἔπραξε, μεγίστης δόξης καὶ πλεί-
στων τιμῶν εὑρήσεις ἀξιωθέντα· τοῦτο δ' Ἀρχύταν
τὴν Ταραντίνων πόλιν οὕτω καλῶς καὶ φιλανθρώπως
διοικήσαντα κύριον αὐτῆς καταστάντα, ὥστ' εἰς ἅπαν-
τας τὴν ἐκείνου μνήμην διενεγκεῖν· ὃς ἐν ἀρχῇ κατα-
φρονούμενος, ἐκ τοῦ Πλάτωνι πλησιάσαι τοσαύτην
47 ἔλαβεν ἐπίδοσιν. καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως ἀποβέβηκε·
πολὺ γὰρ ἂν ἦν ἀτοπώτερον, εἰ τὰ μὲν μικρὰ δι' ἐπι-
στήμης καὶ μελέτης ἠναγκαζόμεθ' ἐπιτελεῖν, τὰ δὲ μέ-
γιστ' ἄνευ ταύτης τῆς πραγματείας ἐδυνάμεθα πράτ-
τειν. περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω
λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὡς παντελῶς ἀπείρως ἔχον-
τός σου περὶ αὐτῶν ἐμνήσθην, ἀλλ' ἡγούμενος τὰς
τοιαύτας παρακλήσεις τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας προτρέπειν,
48 τοὺς δ' εἰδότας παροξύνειν. μηδὲν δ' ὑπολάβῃς τοι-

οὗτον, ὡς ἄρ' ἐγὼ ταῦτ' εἴρηκα διδάξειν αὐτὸς ἐπαγγελ-
λόμενός σέ τι τούτων· οὐ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην εἰπών,
ὅτι πολλὰ μαθεῖν αὐτὸς ἔτι δέομαι, καὶ μᾶλλον ἀγω-
νιστὴς προῄρημαι τῶν πολιτικῶν, ἢ διδάσκαλος εἶναι
τῶν ἄλλων. οὐχ ὡς ἀναινόμενος δὲ ταῦτα διορθοῦμαι
τὴν τῶν σοφιστεύειν ἑλομένων δόξαν, ἀλλ' ὅτι τἀλη-
49 θὲς τοῦτον ἔχον τυγχάνει τὸν τρόπον· ἐπεὶ σύνοιδά 1416
γε πολλοὺς μὲν ἐξ ἀδόξων καὶ ταπεινῶν ἐπιφανεῖς διὰ
τῆς πραγματείας ταύτης γεγενημένους, Σόλωνα δὲ καὶ
ζῶντα καὶ τελευτήσαντα μεγίστης δόξης ἠξιωμένον·
ὃς οὐκ ἀπεληλαμένος τῶν ἄλλων τιμῶν, ἀλλὰ τῆς μὲν
ἀνδρείας τὸ πρὸς Μεγαρέας τρόπαιον ὑπόμνημα κατα-
50 λιπών, τῆς δ' εὐβουλίας τὴν Σαλαμῖνος κομιδήν, τῆς
δ' ἄλλης συνέσεως τοὺς νόμους, οἷς ἔτι καὶ νῦν οἱ
πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων χρώμενοι διατελοῦσιν, ὅμως
τοσούτων αὐτῷ καλῶν ὑπαρχόντων, ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον
ἐσπούδασεν, ἢ τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ὅπως γένηται, νο-
μίζων τὴν φιλοσοφίαν οὐκ ὄνειδος, ἀλλὰ τιμὴν τοῖς
χρωμένοις φέρειν, καλῶς ἐγνωκὼς αὐτὸ τοῦτ' οὐχ ἧττον,
ἢ καὶ τἄλλ' ἐφ' οἷς διήνεγκεν.

51 Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἄλλως γιγνώσκω, σοί τε
παραινῶ φιλοσοφεῖν, μεμνημένῳ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρ-
ξάντων σαυτῷ· τούτου γὰρ ἕνεκα διῆλθον ἐν ἀρχῇ
τοῦ λόγου κἀγὼ περὶ αὐτῶν, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τὴν σὴν
φύσιν ἐπαινεῖν ἀνακτήσεσθαί σε προσδοκῶν, ἀλλ' ἵνα
μᾶλλον προτρέψω σε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἐὰν μὴ
παρὰ μικρὸν ποιήσῃ, μηδ' ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγα-
52 θοῖς μέγα φρονήσας τῶν μελλόντων ὀλιγωρήσῃς. μηδ'
εἰ τῶν ἐντυγχανόντων κρείττων εἶ, μηδὲν τῶν ἄλλων
ζήτει διενεγκεῖν, ἀλλ' ἡγοῦ κράτιστον μὲν εἶναι τὸ
πρωτεύειν ἐν ἅπασι, τούτου δ' ὀρεγόμενον ὀφθῆναι

μᾶλλον συμφέρειν, ἢ προέχοντ᾽ ἐν τοῖς τυχοῦσι. καὶ
μὴ καταισχύνῃς τὴν φύσιν, μηδὲ ψευσθῆναι ποιήσῃς
τῶν ἐλπίδων τοὺς ἐπὶ σοὶ μέγα φρονοῦντας, ἀλλ᾽
ὑπερβαλέσθαι πειρῶ τῇ σαυτοῦ δυνάμει τὴν τῶν εὐνου- 1417
53 στάτων ἐπιθυμίαν. καὶ νόμιζε τοὺς μὲν ἄλλους λόγους,
ὅταν ἐπιεικῶς ἔχωσι, τοῖς εἰποῦσι δόξαν περιτιθέναι,
τὰς δὲ συμβουλίας τοῖς πεισθεῖσιν ὠφέλειαν καὶ τιμὴν
προσάπτειν· καὶ τὰς μὲν περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις τὴν
αἴσθησιν ἣν ἔχομεν δηλοῦν, τὰς δὲ τῶν ἐπιτηδευμά-
των αἱρέσεις τὴν ὅλην φύσιν ἡμῶν δοκιμάζειν. ἐν οἷς
ἅμα κρίνων αὐτὸς κριθήσεσθαι προσδόκα παρὰ πᾶσι,
κἀμὲ τὸν οὕτως ἐγκωμιάσαντά σ᾽ ἑτοίμως ἐν ἀγῶνι
54 γενήσεσθαι τῆς σῆς δοκιμασίας. δι᾽ ἃ δεῖ σε τῶν
ἐπαίνων ἄξιον εἶναι δόξαντα κἀμὲ τῆς σῆς φιλίας ἀνε-
πιτίμητον ποιεῖν. οὐχ οὕτω δ᾽ ἄν σε προθύμως ἐπὶ
τὴν φιλοσοφίαν παρεκάλουν, εἰ μὴ τῆς μὲν εὐνοίας
τῆς ἐμῆς τοῦτον ἄν σοι κάλλιστον ἔρανον εἰσενεγκεῖν
ᾤμην, τὴν δὲ πόλιν ἑώρων διὰ μὲν ἀπορίαν τῶν κα-
λῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν τοῖς τυχοῦσι πολλάκις χρωμένην,
διὰ δὲ τὰς τούτων ἁμαρτίας αὐτὴν ταῖς μεγίσταις ἀτυ-
55 χίαις περιπίπτουσαν. ἵν᾽ οὖν ἡ μὲν τῆς σῆς ἀρετῆς,
σὺ δὲ τῶν παρὰ ταύτης τιμῶν ἀπολαύσῃς, προθυμό-
τερόν σοι παρεκελευσάμην. καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἐπὶ σοὶ νο-
μίζω γενήσεσθαι ζῆν ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ προστάξειν σοι
τὴν πόλιν τῶν αὑτῆς τι διοικεῖν, καὶ ὅσῳ τὴν φύσιν
ἐπιφανεστέραν ἔχεις, τοσούτῳ μειζόνων ἀξιώσειν καὶ
θᾶττον βουλήσεσθαι πεῖράν σου λαμβάνειν. καλὸν οὖν
παρεσκευάσθαι τὴν γνώμην, ἵνα μὴ τότε πλημμελῇς.
56 Τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον εἰπεῖν, ἅ σοι συμφέρειν
ἡγοῦμαι πεπρᾶχθαι, σὸν δὲ βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν.
προσήκει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ζητοῦντας οἰκείως

πρὸς σὲ διακεῖσθαι, μὴ τὰς ἐπιπολαίους ἡδονὰς καὶ 1418
διατριβὰς ἀγαπᾶν, μηδ' ἐπὶ ταύτας προκαλεῖσθαι, ἀλλὰ φιλοπονεῖν καὶ σκοπεῖν ὅπως τὸν σὸν βίον ὡς λαμπρότατον καταστήσουσιν· αὐτοί τε γὰρ οὕτως ἂν μάλιστ' ἐπαινοῖντο καὶ σοὶ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιοι γέ-
57 νοιντο. μέμφομαι μὲν οὖν οὐδὲ νῦν οὐδένα τῶν σοὶ πλησιαζόντων· καὶ γάρ μοι δοκεῖ τῆς ἄλλης εὐτυχίας τῆς σῆς καὶ τοῦθ' ἓν εἶναι, τὸ μηδενὸς φαύλου τυχεῖν ἐραστοῦ, ἀλλ' οὓς ἄν τις ἕλοιτο βουλόμενος φίλους ἐκ τῶν ἡλικιωτῶν ἐκλέγεσθαι· παραινῶ μέντοι σοι φιλοφρονεῖσθαι μὲν πρὸς ἅπαντας τούτους καὶ ἔχειν ἡδέως, πείθεσθαι δὲ τοῖς πλεῖστον νοῦν ἔχουσιν αὐτῶν, ἵνα καὶ τούτοις αὐτοῖς ἔτι σπουδαιότερος δοκῇς εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. εὐτύχει.

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

Α.

*Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι [λέγειν], ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέν τί μοι τῶν ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἦγον, εἰ δὲ μή, τότ' ἂν καὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, περὶ τούτων νυνὶ σκοπεῖτε, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς εἰκότως
2 ἂν μετὰ τούτους δοκεῖν [λέγειν]. εἰ μὲν οὖν εἶχε καλῶς τὰ πράγματα, οὐδ' ἂν ἔδει βουλεύεσθαι· ἐπειδὴ
δ' ὡς ἅπαντες ὁρᾶτ' ἔχει δυσκολίαν, ὡς ἐκ τοιούτων 1419
πειράσομαι συμβουλεύειν ἃ κράτιστ' εἶναι νομίζω.*

πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι δεῖ, ὡς οὐδὲν
ὧν ἐποιεῖτ' ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες τοῦ λοιποῦ πρα-
κτέον ἐστίν, ἀλλὰ πάντα τἀναντία· εἰ γὰρ ἐκεῖνα φαῦλα
πεποίηκε τὰ πράγματα, τἀναντί' εἰκὸς βελτίω ποιῆσαι.
3 ἔπειτα νομιστέον οὐχ ὃς ἂν ὑμῖν ἢ μηδὲν ἢ μικρὰ
προστάττῃ, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ
τῶν τοιούτων ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν προελήλυθε
μοχθηρίας τὰ παρόντα· ἀλλ' ὃς ἂν τὸ χαρίζεσθαι πα-
ρείς, ἃ δεῖ καὶ δι' ὧν παυσαίμεθ' ἂν αἰσχύνην ὀφλι-
σκάνοντες καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ. καὶ γὰρ ὡς
ἀληθῶς, εἰ μέν, ὅσ' ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερβῇ λυπῆσαι
μὴ βουλόμενος, καὶ τὰ πράγμαθ' ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς
ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ
μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστι
φενακίζειν ἑαυτούς, καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης
πρᾶξαι ταῦθ' ἃ πάλαι θέλοντας προσῆκεν ποιεῖν.

B.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πα-
ρίσταταί μοι, ὅταν τε τὸ τῆς πολιτείας ὄνομ' ὑμῶν
ἀκούσω, καὶ ὅταν τὸν τρόπον ὃν προσφέρονταί τινες
ὑμῶν τοῖς ὑπὲρ ταύτης λέγουσιν ἴδω. τὴν μὲν γὰρ
πολιτείαν δημοκρατίαν, ὥσπερ ἅπαντες ἴστ', ὀνομάζετε·
τῶν δὲ τἀναντία ταύτῃ λεγόντων ἐνίους ἥδιον ἀκού-
2 οντας ὁρῶ. ὃ καὶ θαυμάζω τίς ποθ' ἡ πρόφασις.
πότερον προῖκα λέγειν ταῦτ' αὐτοὺς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ
τῶν ὀλιγαρχιῶν, ὑπὲρ ὧν οὗτοι λέγουσι, κύριοι καὶ 1420
πλείω σιωπῇ μᾶλλον ἂν δοῖεν. ἀλλὰ βελτίω ταῦτ' εἶναι
τῶν ἑτέρων ὑπειλήφατε; βελτίων ἄρ' ὑμῖν ὀλιγαρχία
δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι βελτίους ἡγεῖ-
σθε; καὶ τίς ἂν χρηστὸς ὑφ' ὑμῶν νομίζοιτ' εἰκό-

τως, ἐναντία τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ δημηγορῶν; οὐκοῦν λοιπὸν ἁμαρτάνειν ὑμᾶς, ὅταν οὕτως ἔχητε τὴν γνώμην. τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μή ποτε τοῖς ἐπιβουλεύουσιν λαβὴν δώσετε, εἶτα τότ' αἰσθήσεσθ' ἡμαρτηκότες, ἡνίκ' οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται.

β.

3 Τὸ μὲν [οὖν] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ πάνθ' ὡς ἂν ἡμεῖς βουλοίμεθ' ἔχειν, μήτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν μήτε παρὰ τοῖς συμμάχοις, ἴσως οὐδέν ἐστι θαυμαστόν· πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτόματον κρατεῖ, καὶ πολλαὶ προφάσεις τοῦ μὴ πάντα κατὰ γνώμην συμβαίνειν ἀνθρώποις οὖσι. τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι, τοῦτο καὶ θαυμαστὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φοβερὸν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ παντός ἐσθ' αὕτη μοι τοῦ λόγου.

Γ.

Ἀντὶ πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρημάτων τὸ μέλλον συνοίσειν περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦντες οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ἑλέσθαι. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει παρέχειν ἐθέλοντας ἀκούειν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν βουλομένων συμβουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμ' ἐνίοις ἐπελθεῖν
ἂν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέ- 1421
ροντος ὑμῖν αἵρεσιν γίγνεσθαι.

Δ.

Ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δίκαιον, ἐπειδὴ ἐφ' ὑμῖν ἐστιν ἑλέσθαι τῶν ῥηθέντων ὅ τι ἂν βούλησθε, ἁπάντων ἀκοῦσαι. καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον τοῦτο μὲν μὴ λέγειν ὀρθῶς, ἕτερον δέ τι· ἐκ μὲν οὖν τοῦ θορυβεῖν τάχ' ἂν δυσχεράναντες πολλῶν χρησίμων ἀποστερηθείητε, ἐκ δὲ τοῦ μετὰ κόσμου καὶ σιγῆς ἀκοῦσαι, καὶ τὰ καλῶς ἔχονθ' ἅπαντα ποιήσετε, κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν, παραλείψετε. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' εἴωθα μακρολογεῖν, οὔτ' ἄν, εἰ τὸν ἄλλον εἰώθειν χρόνον, νῦν ἐχρησάμην τούτῳ, ἀλλ' ἃ συμφέρειν ὑμῖν νομίζω, ταῦθ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς.

Ε.

Ὁρῶ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παντάπασι πρόδηλον ὄν, οὕς τ' ἂν ἀκούσαιτε λόγους ἡδέως, καὶ πρὸς οὓς οὐκ οἰκείως ἔχετε· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν λέγειν ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι, τῶν παρακρούσασθαί τι βουλομένων εἶναι νομίζω, τὸ δ' ὑφίστασθαι, περὶ ὧν πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν τῇ πόλει, καὶ θορυβηθῆναι κἂν ἄλλο τι βούλησθ' ὑμεῖς, εὔνου καὶ δικαίου τοῦτο πολίτου
2 κρίνω. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, δι' ἐκεῖνο ὑπομεῖναι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων, ἵν' ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε, χρήσησθε τούτῳ, ἂν δ' ἀπολειφθῇ καὶ μὴ δύνηται διδάξαι, δι' αὑτόν, ἀλλὰ μὴ δι' ὑμᾶς οὐκ ἐθέλοντας ἀκούειν τοῦτο πεπονθέναι δοκῇ. ἔτι δ' οὐδὲ πάθοιτ' ἂν ἀηδὲς οὐδὲν τοσοῦτον, εἰ πολλά τινος ληροῦντος ἀκούσαιτε, ὅσον εἰ τῶν δεόντων τι λέγειν ἔχοντός τινος 1422
3 εἰπεῖν κωλύσαιτε. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ δοκιμάζειν ὀρθῶς

ἅπαντ' ἐστὶ μηδὲν οἴεσθαι πρότερον γιγνώσκειν πρὶν μαθεῖν, ἄλλως τε καὶ συνειδότας πολλάκις ἤδη πολλοὺς μετεγνωκότας. ἂν τοίνυν ὑμεῖς ταῦθ' ὑπάρξητε νῦν πεπεισμένοι, οἴομαι μετὰ βραχέων λόγων καὶ αὐτὸς ἀντιλέγειν εἰκότως δόξειν καὶ ὑμῖν τὰ βέλτιστα φανεῖσθαι λέγων.

ϛ.

Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγων εἰρημένων παρὰ πάντων τῶν συμβεβουλευκότων, οὐδὲν ὑμᾶς ὁρῶ νῦν ὄντας ἐγγυτέρω τοῦ τί πρακτέον εὑρῆσθαι, ἢ πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι. αἴτιον δὲ τούτου ταὔθ' ὅπερ οἶμαι τοῦ κακῶς ἔχειν τὰ ὅλα· οὐ γὰρ παραινοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ τῶν παρόντων οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἑαυτῶν κατηγοροῦσι καὶ λοιδοροῦνται, ὡς μὲν ἐγὼ κρίνω, συνεθίζοντες ὑμᾶς ἄνευ κρίσεως, ὅσων εἰσὶν αἴτιοι κακῶν, ἀκούειν, ἵν' ἄν ποτ' ἄρ' εἰς ἀγῶνα καθιστῶνται, μηδὲν ἡγούμενοι καινὸν ἀκούειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ὠργισθε πολλάκις, πραότεροι δικασταὶ καὶ κριταὶ γίγνησθε τῶν
2 πεπραγμένων αὐτοῖς. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν δι' ἣν ταῦτα ποιοῦσιν, ἴσως ἀνόητον ἀκριβῶς ζητεῖν [εἴη ἂν] ἐν τῷ παρόντι· ὅτι δ' ὑμῖν οὐχὶ συμφέρει, διὰ τοῦτ' ἐπιτιμῶ. ἐγὼ δ' οὔτε κατηγορήσω τήμερον οὐδενός, οὔθ' ὑποσχήσομαι τοιοῦτον οὐδὲν ὃ μὴ παραχρῆμ' ἐπιδείξω, οὐδ' ὅλως τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν ποιήσω· ἀλλ' ἃ βέλτιστα μὲν τοῖς πράγμασι, συμφέροντα δὲ τοῖς βουλευομένοις ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦθ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπὼν καταβήσομαι.

Z.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προ- 1423
γόνους ὑμῶν, λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσιν [προαιρεῖσθαι]

κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ' ἐκείνοις οὓς ἐγ-
κωμιάζουσι ποιεῖν. περὶ γὰρ πραγμάτων ἐγχειροῦντες
λέγειν, ὧν οὐδ' ἂν εἷς [ἀξίως] ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύ-
ναιτο, αὐτοὶ μὲν τοῦ δύνασθαι [λέγειν] δόξαν ἐκφέ-
ρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημ-
μένης παρὰ τοῖς ἀκούουσιν φαίνεσθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ
δ' ἐκείνων μὲν ἔπαινον τὸν χρόνον ἡγοῦμαι μέγιστον,
οὗ πολλοῦ γεγενημένου, μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέν-
2 των οὐδένες ἄλλοι παραδείξασθαι δεδύνηνται· αὐτὸς
δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκεῖτε
μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι. καὶ γὰρ οὕτως
ἔχει· εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες λέγειν δεινοὶ φανείημεν,
οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερ' εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη· εἰ δὲ
παρελθὼν εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι καὶ πεῖσαι, τίς
παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος
ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν λέλυται φόβος. ἐγὼ δὴ
τοῦτ', ἂν ἄρ' οἷός τ' ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προ-
ειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα.

Η.

Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσιν καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις
συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ
ὑμῶν ὄντες, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατη-
γοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν
τῶν ἀφιγμένων ἔργον, τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πρα-
γμάτων λέγειν καὶ τὰ βέλτισθ' ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ
2 φιλονικίας, τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν 1424
δ', εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ
φωνῇ λέγειν ἀττικιστί, πολλοὺς ἂν οἴομαι τοὺς μὲν
Ἀρκάδας, τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι. ἐγὼ

δ' οἶδα μὲν ὡς χαλεπὸν τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστίν· ἐξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ, τῶν δὲ ταυτί [βουλομένων], ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν κᾆθ' ὑμεῖς μὴ περιμείνητε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους· οὐ μὴν
3 ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτὸς, ἐὰν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλ' ὕστερον, ἂν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἐκ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑπ' αὐτῶν ἄρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν.

Θ.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκων ἐνίοις τῶν εἰρηκότων ἀνέστηκ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους αἰτιάσομαι κακίᾳ τἀναντία τοῖς βελτίστοις εἰρηκέναι, ἀλλ' ὅτι πολλοὶ τοῦ τὰ πράγματα κρίνειν ἀμελήσαντες, τοὺς λόγους σκοπεῖν οὓς ἐροῦσιν εἰώθασι, κἂν τούτοις ἀφθόνοις ἐντύχωσιν, ἑτοίμως δημηγορεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκότες, οὐδὲ λογιζόμενοι παρ' ἑαυτοῖς ὅτι πολλῶν πράξεων ἐν πολλῷ χρόνῳ πᾶσι πεπραγμένων, καὶ διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὐταῖς, ἂν τὰς ἑτέρας τις ὑπερβαίνων τὰς ἑτέρας λέγῃ, λήσει τὸ ῥᾷστον τῶν ἔργων
2 ποιῶν, αὐτὸν ἐξαπατῶν. οἱ μὲν οὖν οὕτω χρώμενοι τῷ συμβουλεύειν δοκοῦσί μοι τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν γιγνομένην αὐτοῖς ἱκανὴν φιλοτιμίαν ἡγεῖσθαι· ἐγὼ δὲ νομίζω χρῆναι τὸν πόλει περὶ 1425
πραγμάτων ἐπιχειροῦντα συμβουλεύειν, μᾶλλον ὅπως τὰ δόξαντα συνοίσει σκοπεῖν, ἢ πῶς οἱ παραχρῆμα λόγοι χάριν ἕξουσι. δεῖ γὰρ τοῖς ἐπὶ τῶν λόγων εὐδοκιμοῦσι συμφέροντός τινος ἔργου πρᾶξιν προσεῖναι, ἵνα μὴ νῦν μόνον, ἀλλ' ἀεὶ τὰ ῥηθέντα καλῶς ἔχῃ.

Ι.

Εἰ μὲν ἐγνώκατ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί βέλτιστον
ὂν τυγχάνει πρᾶξαι περὶ τῶν παρόντων, ἁμάρτημα τὸ
συμβουλεύειν προτιθέναι· ἃ γὰρ αὐτοὶ πρὶν ἀκοῦσαι
δοκιμάζετε συμφέρειν, τί δεῖ ταῦτ' ἀκούοντας μάτην
ἐνοχλεῖσθαι; εἰ δὲ σκοπεῖτε καὶ βουλεύεσθ' ὡς ἐκ τῶν
ῥηθησομένων δοκιμάσαι δέον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει τὸ κω-
λύειν τοὺς βουλομένους λέγειν. παρὰ μὲν γὰρ τῶν
ὅλως ἀποστερεῖσθ' ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσι-
μον ἐντεθύμηνται· τοὺς δ' ἀφέντας ἃ τυγχάνουσιν
ἐγνωκότες, ὧν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴονται, ταῦτα ποιεῖτε
2 συμβουλεύειν. ἔστι δ' ἁμαρτάνειν μὲν βουλομένων
τὸ συναναγκάζειν τὸν παριόνθ' ἃ βούλεσθε λέγειν,
βουλευομένων δ' ἀκούσαντας ἃ γιγνώσκει σκοπεῖν, κἄν
τι καλῶς ἔχῃ, χρῆσθαι. λέγω δὲ ταῦτ' οὐκ ἐναντία
τοῖς ὑμῖν ἀρέσκουσι μέλλων παραινεῖν, ἀλλ' ἐκεῖνο
εἰδώς, ὅτι ἂν μὲν μὴ θελήσητε τῶν ἀντιλεγόντων
ἀκοῦσαι, ἐξηπατῆσθαι φήσουσιν ὑμᾶς, ἂν δ' ἀκούσαν-
τες μὴ πεισθῆτε, ἐξεληλεγμένοι παραχρῆμ' ἔσονται τὰ
χείρω παραινοῦντες.

ΙΑ.

Οἴομαι πάντας ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γιγνώ-
σκειν, ὅτι οὐ κρινοῦντες ἥκετε τήμερον οὐδένα τῶν
ἀδικούντων, ἀλλὰ βουλευσόμενοι περὶ τῶν παρόντων. 1426
δεῖ τοίνυν τὰς μὲν κατηγορίας ὑπερθέσθαι πάσας, καὶ
τότ' ἐν ὑμῖν λέγειν καθ' ὅτου πέπεικεν ἕκαστος ἑαυ-
τόν, ὅταν τινὰ κρίνωμεν· εἰ δέ τίς τι χρήσιμον ἢ συμ-
φέρον εἰπεῖν ἔχει, τοῦτο νῦν ἀποφαίνεσθαι. τὸ μὲν
γὰρ κατηγορεῖν τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλούντων ἐστί,
τὸ δὲ συμβουλεύειν περὶ τῶν παρόντων καὶ γενησο-

μένων προτίθεται. οὐκοῦν οὐ λοιδορίας οὐδὲ μέμψεως ὁ παρὼν καιρὸς, ἀλλὰ συμβουλῆς εἶναί μοι δοκεῖ. διὸ πειράσομαι μὲν φυλάξασθαι, ὃ τούτοις ἐπιτιμῶ, μὴ παθεῖν αὐτός, συμβουλεῦσαι δ' ἃ κράτιστα νομίζω περὶ τῶν παρόντων.

ΙΒ.

Οὐδέν' ἂν ἀντειπεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω, ὡς οὐ κακοῦ πολίτου καὶ φαύλου τὴν γνώμην ἀνδρός ἐστιν, οὕτω τινὰ μισεῖν ἢ φιλεῖν τῶν ἐπὶ τὰ κοινὰ προσιόντων, ὥστε τοῦ τῇ πόλει βελτίστου μηδὲν φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἐπήρειαν, τὰ δὲ πρὸς φιλίαν δημηγορεῖν· ἃ ποιοῦσ' ἔνιοι τῶν δευρὶ παριόντων. ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν τοσοῦτον ἂν εἴποιμι, ὅτι μοι δοκοῦσιν οὐδ' εἴ τι πεποιήκασι τοιοῦτον μέγισθ' ἡμαρτηκέναι, ἀλλ' ὅτι δηλοῦσιν οὐδέποτ' οὐδὲ παύσασθαι παρεσκευ-
2 *ασμένοι. ὑμῖν δὲ παραινῶ μὴ προϊεμένους ὑμᾶς αὐτοὺς ἱκανὸν τοῦτο νομίζειν, δίκην, ὅταν ὑμῖν δόξῃ, παρὰ τούτων λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τούτους, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, κωλύειν, καὶ αὐτοὺς, ὥσπερ ὑπὲρ πόλεως προσήκει βουλευομένους, τὰς ἰδίας ἀνελόντας φιλονικίας τὸ κοινῇ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδεὶς, οὐδ' ἅμα πάντες οἱ πολιτευόμενοι, τῶν νόμων, ἐφ' οἷς ὑμεῖς* 1427
ἐστ', ἀξιόχρεώς ἐστιν διαφθαρέντων δίκην δοῦναι.

ΙΓ.

Ἴσως ἐπίφθονον ἄν τισιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δόξειεν εἶναι, εἴ τις ὢν ἰδιώτης καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἷς, ἑτέρων συμβεβουλευκότων, οἳ καὶ τῷ πάλαι πολιτεύεσθαι καὶ τῷ παρ' ὑμῖν δόξαν ἔχειν προέχουσι, παρελθὼν εἴποι, ὅτι οὐ μόνον αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τοῦ τὰ δέοντα γιγνώσκειν.

οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οὕτω σφόδρ' οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν συμφέροντ' ἐρεῖν τούτων, ὥστε οὐκ ὀκνήσω πάνθ' ἃ τυγχάνουσιν εἰρηκότες ἄξια μηδενὸς εἶναι φῆσαι. νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λέγοντ', ἀλλὰ τὰ συμβουλευόμενα σκοποῖτε. δεῖ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν παρ' ὑμῶν εὔνοιαν μή τισιν, ὥσπερ ἐκ γένους, ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλτιστ' ἀεὶ λέγουσιν ὑπάρχειν.

ΙΔ.

Βουλοίμην ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσέχον-
τας ἃ μέλλω λέγειν ἀκοῦσαι· καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρά.
ἐγὼ θαυμάζω τί δή ποτε, πρὶν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν
ἀναβῆναι, ὅτῳ τις ἂν ὑμῶν ἐντύχῃ, οὗτος εὐπόρως
εἰπεῖν ἔχει δι' ὧν ἂν τὰ παρόντα πράγματα βελτίω
γένοιτο· καὶ πάλιν αὐτίκα δὴ μάλ' ἐὰν ἀπέλθητε,
ὁμοίως ἕκαστος ἐρεῖ τὰ δέοντα· ἐν δὲ τῷ περὶ τούτων
σκοπεῖν ὄντες καὶ συνειλεγμένοι, πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτα
2 λεγόντων τινῶν ἀκούετε. ἆρά γ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
γνῶναι μὲν ἔστιν ἑκάστῳ τὰ δέονθ' ὑμῶν καὶ τὰ τῶν
ἄλλων εἰπεῖν ἐπίσταται, ποιῶν δ' αὐτὸς ἕκαστος οὐ
χαίρει, εἶτ' ἰδίᾳ μέν, ὡς ἄρ' αὐτὸς ἑτοίμως τὰ βέλτιστ'
ἂν πράττειν δόξων, τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμᾷ, κοινῇ δ' εὐλα- 1428
βεῖσθε τὰ τοιαῦτα ψηφίζεσθαι, δι' ὧν ἐν τῷ λῃτουρ-
3 γεῖν τι τῶν καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε; εἰ μὲν τοί-
νυν μηδένα καιρὸν οἴεσθ' ἥξειν, ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας
ἀφίξεται ταύτης, καλῶς ἂν ἔχοι τοῦτον τὸν τρόπον
διάγειν· εἰ δὲ τὰ πράγμαθ' ὁρᾶτ' ἐγγυτέρω προσάγον-
τα, δεῖ σκοπεῖσθαι ὅπως μὴ πλησίον αὐτοῖς μαχεῖσθε,
ἃ πόρρωθεν ἔξεστι φυλάξασθαι, καὶ τοὺς νῦν περιο-
φθέντας ἐφηδομένους ὕστερον ἕξετ' οἷς ἂν πάσχητε.

ΙΕ.

Περὶ μὲν τῶν παρόντων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πραγμάτων τῇ πόλει, καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς ἔδει, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι ζητῆσαι τί ἄν τις πράξας βελτίω ποιήσειεν. ὅντινα μέντοι χρὴ τρόπον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, τοῦτο παμπόλλην δυσκολίαν ἔχειν νομίζω, οὐχ ὡς οὐ συνησόντων ὅ τι ἄν τις λέγῃ, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα τοῖς πράγμασιν συνειθίσθαι μοι δοκεῖτ' ἀκούειν, ὥστε δέδοικα μὴ τῷ νῦν τὰ βέλτιστ' εἰπόντι, ἣν τοῖς ἐξηπατηκόσιν προσῆκεν ἀπέχθειαν ὑπάρχειν παρ'
2 ὑμῶν, ταύτην ἀπενέγκασθαι συμβῇ. ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς πολλάκις οὐ τοὺς αἰτίους τῶν πραγμάτων μισοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ αὐτῶν εἰπόντας τι πρὸς ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ οὕτως ἀκριβῶς ταῦτα λογιζόμενος, ὅμως οἶμαι πάντα παρεὶς τἄλλα, περὶ αὐτῶν τῶν παρόντων ἃ κράτιστα νομίζω δεῖν λέγειν.

Ιϛ.

Ἐβουλόμην ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰώθατε προσφέρεσθαι φιλανθρωπίᾳ, ταύτῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι· νυνὶ δ' ἀμείνους ἐστὲ τὰ τῶν ἄλλων δείν' ἐπανορθοῦν, ἢ τῶν ὑμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων φροντίζειν. ἴσως 1429
μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτό τις ἂν φήσειε μέγιστον ἔπαινον φέρειν τῇ πόλει, τὸ μηδενὸς εἵνεκα κέρδους ἰδίου πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαίου προῃρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ταύτην τ' ἀληθῆ τὴν δόξαν εἶναι νομίζω κατὰ τῆς πόλεως καὶ βούλομαι, κἀκεῖνο δὲ [ὑπολαμβάνω] σωφρόνων ἀνθρώπων ἔργον εἶναι, ἴσην πρόνοιαν τῶν αὑτοῖς οἰκείων, ὅσην περ τῶν ἀλλοτρίων,

ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ φιλάνθρωποι μόνον, ἀλλὰ καὶ νοῦν ἔχοντες φαίνησθε.

ΙΖ.

Ἴσως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσήκει τῷ βουλομένῳ τι παραινεῖν ὑμῖν, οὕτω πειρᾶσθαι λέγειν ὡς καὶ δυνήσεσθ᾽ ὑπομεῖναι· εἰ δὲ μὴ τοῦτ᾽, ἀφέντα τοὺς ἄλλους ἅπαντας λόγους, περὶ αὐτῶν ὧν σκοπεῖτε συμβουλεύειν, καὶ ταῦθ᾽ ὡς διὰ βραχυτάτων. οὐ γὰρ ἐνδείᾳ μοι δοκεῖτε λόγων οὐδὲ νῦν ὁρᾶν τὰ πράγματα πάντα λελυμασμένα, ἀλλὰ τῷ τοὺς μὲν ἑαυτῶν εἵνεκα δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, τοὺς δὲ μήπω τούτου δεδωκότας πεῖραν, μᾶλλον ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν σπουδάζειν, ἢ πῶς ἔργον ἐξ ὧν λέγουσί τι συμφέρον πραχθήσεται. ἐγὼ δ᾽ ἵνα μὴ λάθω τοὐναντίον οὗ φημὶ δεῖν αὐτὸς ποιῶν, καὶ πλείω περὶ τῶν ἄλλων λέγων ἢ περὶ ὧν ἀνέστην ἐρῶν, ἀφεὶς τἄλλα πάντα, ἃ παραινῶ καὶ δὴ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

ΙΗ.

Δοκεῖτέ μοι δικαίως ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσέχειν τὸν νοῦν, εἴ τις ὑπόσχοιθ᾽ ὑμῖν ταὐτὰ δίκαια καὶ συμφέροντα δείξειν ὄνθ᾽ ὑπὲρ ὧν βουλευόμεθα. 1430
ἐγὼ τοίνυν οἶμαι τοῦτο ποιήσειν οὐ χαλεπῶς, ἂν ὑμεῖς βραχύ μοι πεισθῆτε πάνυ. μὴ πάνθ᾽, ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης ὑμῶν περὶ τῶν παρόντων, ὀρθῶς ἐγνωκέναι πεπείσθω, ἀλλ᾽ ἂν παρὰ ταῦτά τι συμβαίνῃ λέγεσθαι, σκοπείτω πάνθ᾽ ὑπομείνας ἀκοῦσαι, εἶτ᾽ ἂν ὀρθῶς εἰρῆσθαί τι δοκῇ χρήσθω. οὐ γὰρ ἧττον ὑμέτερον τῶν χρησαμένων ἔσται τὸ κατορθωθὲν ἢ τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπόντος. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ σκοπεῖν ὀρθῶς ἐστι μὴ βεβουλεῦσθαι πρὶν ἐξ ὧν δεῖ βουλεύσασθαι ἀκοῦσαι.

οὐ γὰρ αὐτὸς οὔτε καιρὸς οὔτε τρόπος τοῦ τ' ἐπικυρῶσαι τὰ δοκοῦντα, καὶ τοῦ σκέψασθαι τί πρῶτον δοκεῖ συμφέρειν.

ΙΘ.

Μεθ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρελήλυθα βουλευσόμενος, πότερον χρή με λέγειν ἢ μή. διὸ δ' αὐτὸς τοῦτ' ἀπορῶ κρῖναι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ τῷ μήθ' αὑτῷ μήτε τισὶν χαρίσασθαι βουλομένῳ, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν εἰπεῖν ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν μάλιστα συμφέρειν, καὶ συνειπεῖν ἃ καλῶς λέγουσιν ἀμφότεροι, καὶ τοὐναντίον ἀντειπεῖν ὅσα μὴ δίκαι' ἀξιοῦσιν. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ὑπομείναιτ' ἀκοῦσαι ταῦτ' ἀμφότερα διὰ βραχέων, πολλῷ βέλτιον ἂν περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσαισθε· εἰ δὲ πρὶν μαθεῖν ἀποσταίητε, γένοιτ' ἂν ἐμοὶ μηδετέρους ἀδικοῦντι πρὸς ἀμφοτέρους διαβεβλῆσθαι. τοῦτο δ' οὐχὶ δίκαιός εἰμι παθεῖν. ἂν μὲν οὖν κελεύητε, ἕτοιμός εἰμι λέγειν· εἰ δὲ μή, καὶ σιωπᾶν ἔχει μοι καλῶς.

Κ.

Καὶ δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ συμφέρον ὑμῖν 1431
ἡγοῦμαι, τὰς μὲν αἰτίας καὶ τὰς κατηγορίας, ὅταν βου-
λεύεσθαι δέῃ, παραλείπειν, περὶ τῶν παρόντων δὲ λέ-
γειν, ὅ τι βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖται. ὅτι μὲν γάρ τινων
αἰτίων ὄντων κακῶς τὰ πράγματ' ἔχει, πάντες ἐπιστά-
μεθα· ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι,
2 *τοῦτο τοῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. ἔπειτ' ἔγωγε*
νομίζω καὶ κατηγόρους εἶναι τῶν ἀδικούντων χαλε-
πούς, οὐ τοὺς ἐν τοιούτοις καιροῖς ἐξετάζοντας τὰ
πεπραγμένα, ὅτ' οὐδεμίαν δώσουσι δίκην, ἀλλὰ τοὺς
τοιοῦτό τι συμβουλεῦσαι δυνηθέντας, ἀφ' οὗ βελτίω

*τὰ παρόντα γένοιτ᾽ ἄν· διὰ γὰρ τούτους ἐφ᾽ ἡσυχίας
καὶ παρ᾽ ἐκείνων ἐγγένοιτ᾽ ἂν ὑμῖν δίκην λαβεῖν.
3 τοὺς μὲν οὖν ἄλλους λόγους πάντας περιέργους ἡγοῦ-
μαι, ἃ δ᾽ ἂν οἶμαι συνενεγκεῖν περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε,
ταῦτ᾽ εἰπεῖν πειράσομαι, τοσοῦτον ἀξιώσας μόνον· ἂν
ἄρα του μεμνῶμαι τῶν πεπραγμένων, μὴ κατηγορίας
μ᾽ ἕνεχ᾽ ἡγεῖσθε λέγειν, ἀλλ᾽ ἵνα δείξας ἃ τόθ᾽ ἡμάρ-
τετε, νῦν ἀποτρέψω ταὐτὰ παθεῖν.*

ΚΑ.

*Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδενὶ
συμπολιτευόμενοι τοσαύτην ἤγομεν ἡσυχίαν ὅσηνπερ ἐν
τῷ παρόντι, οὔτε τὰ νῦν ἂν γεγενημένα συμβῆναι νο-
μίζω, τῶν τ᾽ ἄλλων οἶμαι πολλὰ βέλτιον ἂν ἡμῖν ἔχειν.
νῦν δ᾽ ὑπὸ τῆς ἐνίων ἀσελγείας οὔτε παρελθεῖν οὔτ᾽
2 εἰπεῖν οὔθ᾽ ὅλως λόγου τυχεῖν ἔστιν. ὅθεν συμβαίνει
πολλὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδει᾽ ἴσως. εἰ μὲν οὖν ἀεὶ ταὐτά,
πυνθάνεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅ τι χρὴ ποιῆσαι, καὶ πά-
σχειν οἷάπερ νυνὶ βούλεσθε, ψηφιεῖσθ᾽ ἅπερ ἐκ τῶν* 1432
*παρεληλυθότων χρόνων, καθέλκειν τριήρεις, ἐμβαίνειν,
εἰσφέρειν, πάντα ταῦτ᾽ ἤδη· ἃ τριῶν ἡμερῶν ἢ πέντε,
ἂν σιωπηθῇ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων καὶ σχῶσιν ἡσυ-
χίαν ἐκεῖνοι, πάλιν οὐκέτι καιρὸν εἶναι πράττειν ὑπο-
λήψεσθε. ὅπερ, ἡνίκ᾽ ἐν Ἑλλησπόντῳ Φίλιππον ἠκού-
σαμεν, συνέβη, καὶ πάλιν ἡνίκ᾽ εἰς Μαραθῶνα τριήρεις
3 αἱ λῃστρίδες προσέσχον. ὡς γὰρ ἂν χρήσαιτό τις ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλῶς δυνάμει παρεσκευασμένῃ, οὕτως
ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι, ὀξέως. δεῖ δὲ
βουλεύεσθαι μὲν ἐφ᾽ ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα
μετὰ σπουδῆς, καὶ λογίσασθαι τοῦθ᾽ ὅτι εἰ μὴ καὶ
τροφὴν ἱκανὴν ποριεῖτε, καὶ στρατηγόν τινα τοῦ πολέ-*

24*

μου νοῦν ἔχοντα προστήσεσθε, καὶ μένειν ἐπὶ τῶν οὕτω δοξάντων ἐθελήσετε, ψηφίσμαθ' ὑμῖν περιέσται, καὶ παραναλώσετε μὲν πάνθ' ὅσ' ἂν δαπανήσητε, βελτίω δ' οὐδ' ὁτιοῦν τὰ πράγματ' ἔσται, κρινεῖτε δ' ὃν ἂν βούλησθ' ὀργισθέντες. ἐγὼ δὲ βούλομαι τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς ἀμυνομένους ὀφθῆναι πρότερον, ἢ τοὺς πολίτας κρίνοντας· οὐ γὰρ ἡμῖν αὐτοῖς πολεμεῖν μᾶλλον ἢ κεί-
4 νοις ἐσμὲν δίκαιοι. ἵν' οὖν μή, τὸ ῥᾷστον ἁπάντων, ἐπιτιμήσω μόνον, ὃν τρόπον ἄν μοι δοκεῖτε ταῦτα ποιῆσαι διδάξω, δεηθεὶς ὑμῶν μὴ θορυβῆσαι μηδ' ἀναβάλλειν νομίσαι με καὶ χρόνον ἐμποιεῖν. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστ' εἰς τὸ δέον λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν τά γ' ἤδη γεγενημένα κωλῦσαι δυνηθεῖμεν τῇ νυνὶ βοηθείᾳ· ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ διαμεῖναι δυνήσεται, τέως ἂν ἢ περιγενώμεθα 1433
τῶν ἐχθρῶν, ἢ πεισθέντες διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς.

ΚΒ.

Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες [Ἀθηναῖοι] ὁμολογῆσαι, ὅτι δεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅταν μὲν περὶ τῶν ἰδίων τινὸς τῶν αὐτῆς βουλεύηται, ἴσην πρόνοιαν ἔχειν τοῦ συμφέροντος ὅσηνπερ τοῦ δικαίου, ὅταν δ' ὑπὲρ τῶν συμμαχικῶν ἢ τῶν κοινῶν, οἷον καὶ τὸ νυνὶ παρόν, μηδενὸς οὕτως ὡς τοῦ δικαίου φροντίζειν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις τὸ λυσιτελὲς ἐξαρκεῖ, ἐν δὲ τοῖς τοιού-
2 τοις καὶ τὸ καλὸν προσεῖναι δεῖ. τῶν μὲν γὰρ πράξεων, εἰς οὓς ἂν ἥκωσι, κύριοι καθίστανται· τῆς δ' ὑπὲρ τούτων δόξης οὐδεὶς τηλικοῦτός ἐσθ' ὅστις ἔσται κύριος, ἀλλ' ὁποίαν τιν' ἂν τὰ πραχθέντ' ἔχῃ δόξαν, τοιαύτην οἱ πολλοὶ περὶ τῶν πραξάντων διήγγειλαν.

διὸ δεῖ σκοπεῖν καὶ προσέχειν ὅπως δίκαια φανεῖται.
3 χρῆν μὲν οὖν οὕτως ἅπαντας ἔχειν τὴν διάνοιαν περὶ τῶν ἀδικουμένων, ὥσπερ ἄν, εἴ τι γένοιθ', ὃ μὴ συμβαίη, τοὺς ἄλλους ἀξιώσειε πρὸς αὑτὸν ἕκαστος ἔχειν. ἐπειδὴ δὲ καὶ παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐναντιοῦνταί τινες, μικρὰ πρὸς τούτους εἰπών, ἃ βέλτισθ' ὑμῖν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἤδη συμβουλεύσω.

ΚΓ.

Οὐ μικρὰν ἄν μοι δοκεῖτ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ζημίαν νομίσαι, εἴ τις ἀηδὴς δόξα καὶ μὴ προσήκουσα τῇ πόλει παρὰ τοῖς πολλοῖς περιγίγνοιτο. τοῦτο τοίνυν οὕτω καλῶς ἐγνωκότες, οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖτε τὰ λοιπά, ἀλλ' ὑπάγεσθ' ἑκάστοτε πράττειν ἔνια, ἃ οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε καλῶς ἔχειν. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ', ὅτι τοὺς ἐπαινοῦντας ἥδιον προσδέχονται πάντες τῶν ἐπιτιμώντων· οὐ μὴν οἶμαι δεῖν, ταύτην τὴν φιλανθρωπίαν 1434
διώκων, λέγειν παρ' ἃ συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι.

κγ.

Τὴν μὲν [οὖν] ἀρχὴν εἰ καλῶς ἐγιγνώσκετε, οὐδὲν δεῖν κοινῇ ποιεῖν ὑποληπτέον ἦν ὧν ἰδίᾳ μέμφεσθε, ἵνα μὴ συνέβαινεν, ὅπερ νυνὶ γίγνεται· περιιὼν μὲν ἕκαστος, ὡς αἰσχρὰ καὶ δεινά, λέγει καὶ 'μέχρι τοῦ προβήσεται τὰ πράγματα'; συγκαθεζόμενος δ' αὐτὸς ἕκαστός ἐστι τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων. ἐγὼ μὲν οὖν ἐβουλόμην ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τοῦ τὰ βέλτιστα λέγοντος ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστ' εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶχον. νῦν δὲ φοβοῦμαι μέν, ὅμως δ' ἅ γε πιστεύω χρηστὰ φανεῖσθαι, κἂν ὑμεῖς μὴ πεισθῆτε, οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν.

ΚΔ.

Εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρότε-
ρον παρ' ὑμῖν εἰρηκὼς εἴη, νῦν γε λέγων περὶ ὧν οὐκ
ὀρθῶς ἐγκαλοῦσιν οἱ πρέσβεις τῇ πόλει, παρὰ πάντων
ἄν μοι δοκεῖ δικαίως συγγνώμης τυχεῖν. καὶ γὰρ ἐν
ἄλλοις μέν τισιν ἡττᾶσθαι τῶν ἐναντίων, οὐχ οὕτως
ὄνειδος ὡς ἀτύχημ' ἂν φανείη· καὶ γὰρ τῇ τύχῃ καὶ
τοῖς ἐφεστηκόσι καὶ πολλοῖς μέτεστι τοῦ καλῶς ἢ μὴ
ἀγωνίσασθαι· ἐν δὲ τῷ τὰ δίκαι' ὑπὲρ αὐτῶν μὴ ἔχειν
⟨λέγειν⟩ ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων, αὐτῆς τῆς γνώμης
2 *τῆς τῶν τοῦτο παθόντων τὸ ὄνειδος εὑρήσομεν. εἰ*
μὲν οὖν ἕτεροί τινες ἦσαν ἐν οἷς ἐγίγνονθ' οἱ λόγοι
περὶ ὑμῶν, οὔτε τούτους ἂν οἶμαι ῥᾳδίως οὕτω ψεύ-
δεσθαι, οὔτε τοὺς ἀκούοντας πολλὰ τῶν εἰρημένων
ἀνασχέσθαι. νῦν δὲ τἄλλά τ' οἶμαι τῆς ὑμετέρας πλεο-
νεκτοῦσιν εὐηθείας ἅπαντες, καὶ δὴ καὶ τοῦτο νῦν
οὗτοι· ἀκροαταῖς γὰρ ἐχρήσαντο καθ' ὑμῶν ὑμῖν, οἵοις 1435
3 *οὐδέσιν ἂν τῶν ἄλλων, ἀκριβῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. ἄξιον*
δ' εἶναί μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς χάριν ὑμᾶς ἔχειν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους μισεῖν. τὸ μὲν γὰρ
ὁρᾶν τούτους τὸν Ῥοδίων δῆμον, τὸν πολὺ τούτων ποτ'
ἀσελγεστέρους λόγους λέγοντα πρὸς ὑμᾶς, ἱκέτην ὑμέ-
τερον γεγενημένον, εὐτύχημ' εἶναι νομίζω τῆς πόλεως·
τὸ δὲ τοὺς ἀνοήτους τούτους μήτε τοῦτο λογίζεσθαι,
παρὸν οὕτως ἐναργὲς ἰδεῖν, μήθ' ὅτι πολλάκις καθ'
ἕν' αὐτῶν ἕκαστον ὑμεῖς σεσώκατε, καὶ πλείω πρά-
γματ' ἐσχήκατε τὴν τούτων θρασύτητα καὶ κακοδαι-
μονίαν ἐπανορθοῦντες, ἐπειδὰν δι' ἑαυτοὺς ἀνέλωνται
πόλεμον, ἢ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττοντες, τοῦτο παμ-
πόλλην ὑμῖν ὀργὴν εἰκότως ἂν παραστῆσαί μοι δοκεῖ.
4 *οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως τούτοις μὲν εἵμαρται μηδέποτ' εὖ*

πράττουσιν εὖ φρονῆσαι· ἡμῖν δὲ προσήκει καὶ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ διὰ τἄλλ' ἃ πέπρακται τῇ πόλει, σπουδάσαι δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι καὶ πρότερον καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ἡμεῖς μὲν τὰ δίκαια προαιρούμεθα πράττειν, ἕτεροι δέ τινες καταδουλοῦσθαι βουλόμενοι τοὺς αὑτῶν πολίτας διαβάλλουσι πρὸς ἡμᾶς.

ΚΕ.

Εἰ μετὰ τῆς αὐτῆς γνώμης ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τούς τε λόγους ἠκούετε τῶν συμβουλευόντων καὶ τὰ
πράγματ' ἐκρίνετε, πάντων ἀσφαλέστατον ἦν ἂν τὸ
συμβουλεύειν. καὶ γὰρ εὐτυχῶς καὶ ἄλλως πράξασι
(λέγειν γὰρ εὐφήμως πάντα δεῖ) κοίν' ἂν ἦν τὰ τῆς
αἰτίας ὑμῖν καὶ τῷ πείσαντι. νῦν δ' ἀκούετε μὲν τῶν
ἃ βούλεσθε λεγόντων ἥδιστα, αἰτιᾶσθε δὲ πολλάκις
ἐξαπατᾶν ὑμᾶς αὐτούς, ἐὰν μὴ πάνθ' ὃν ἂν ὑμεῖς τρό-
2 πον βούλησθε γένηται, οὐ λογιζόμενοι τοῦθ', ὅτι τοῦ 1436
μὲν ζητῆσαι καὶ λογίσασθαι τὰ βέλτισθ', ὡς ἄνθρωπος,
καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, αὐτὸς ἕκαστός ἐστι κύριος, τοῦ
δὲ πραχθῆναι ταῦτα καὶ συνενεγκεῖν, ἐν τῇ τύχῃ τὸ
πλεῖστον μέρος γίγνεται. ἔστι δ' ἄνθρωπον ὄντ' ἀγα-
πητὸν τῆς αὑτοῦ διανοίας λόγον ὑπέχειν· τῆς δὲ τύχης
3 προσυποσχεῖν ἕν τι τῶν ἀδυνάτων. εἰ μὲν οὖν εὑρη-
μένον ἦν πῶς ἄν τις ἀσφαλῶς ἄνευ κινδύνου δημη-
γοροίη, μανία παραλείπειν τοῦτον ἂν ἦν τὸν τρόπον·
ἐπεὶ δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τῶν μελλόντων πραγμάτων
γνώμην ἀποφαινόμενον [κοινωνεῖν τοῖς ἀπ' αὐτῶν γενο-
μένοις] καὶ μετέχειν τῆς ἀπὸ τούτων αἰτίας, αἰσχρὸν
ἡγοῦμαι λέγειν μὲν ὡς εὔνους, μὴ ὑπομένειν δ', εἴ
τις ἐκ τούτου κίνδυνος ἔσται. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς,
ἃ καὶ τῇ πόλει κἀμοὶ συμφέρειν μέλλει, ταῦτ' ἐμοί

τ' εἰπεῖν ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν καὶ ὑμῖν ἑλέσθαι. τὸ γὰρ πάντα τρόπον ζητεῖν νικῆσαι, δυοῖν θάτερον, ἢ μανίας ἢ κέρδους ἕνεκ' ἐσπουδακότος φήσαιμ' ἂν εἶναι.

Κϛ.

Εἴη μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετ' ἐκκλησιάζοντες καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ταὐτὰ καὶ δοκοῦντα βέλτισθ' ὑμῖν εἶναι καὶ ὄνθ' ὡς ἀληθῶς. δεῖ μέντοι περὶ πραγμάτων μεγάλων βουλευομένους καὶ κοινῶν, ἁπάντων ἐθέλειν ἀκούειν τῶν συμβουλευόντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐνθυμουμένους ὅτι αἰσχρόν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῦν μὲν βουλομένων τι παραινεῖν ἐνίων θορυβεῖν, ὕστερον δὲ κατηγορούντων τῶν αὐτῶν τούτων τῶν πεπραγμένων ἡδέως
2 ἀκούειν. ἐγὼ γὰρ οἶδα, νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς, ὅτι νῦν
μὲν ἀρέσκουσι μάλισθ' ὑμῖν οἱ ταῦθ' οἷς ὑμεῖς βού- 1437
λεσθε λέγοντες· ἂν δέ τι συμβῇ παρ' ἃ νῦν οἴεσθ', ὃ μὴ συμβαίη, τούτους μὲν ἐξηπατηκέναι νομιεῖθ' ὑμᾶς, ὧν δὲ νῦν οὐκ ἀνέχεσθε, τότ' ὀρθῶς δόξουσι λέγειν. ἔστι δὲ τοῖς μάλιστα πεπεικόσιν ὑμᾶς ταῦτ' ἐφ' ὧν νῦν ἐστε, τούτοις καὶ μάλιστα συμφέρον τὸ
3 λόγου τυχεῖν τοὺς ἀντιλέγοντας. ἂν μὲν γὰρ διδάξαι δυνηθῶσιν ὡς οὐκ ἔστ' ἄρισθ' ἃ τούτοις δοκεῖ, ὅτ' οὐδὲν ἡμάρτηταί πω, τοῦτο πράξαντες ἀθῴους τοὺς κινδύνους ποιήσουσιν αὑτοῖς· ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῶσιν, οὔκουν ὕστερόν γ' ἐπιτιμᾶν ἕξουσιν, ἀλλ' ὅσ' ἀνθρώπων ἦν ἔργον, ἀκοῦσαι, τούτων τετυχηκότες, ἂν ἡττῶνται δικαίως στέρξουσι, καὶ μεθ' ἁπάντων τῶν ἀποβαινόντων, ὁποῖ' ἄττ' ἂν ᾖ, κοινωνήσουσιν.

ΚΖ.

*Οἶμαι δεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τηλικούτων
βουλευομένους, διδόναι παρρησίαν ἑκάστῳ τῶν συμ-
βουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποθ' ἡγησάμην χαλεπὸν
τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν,
πάντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε), ἀλλὰ τὸ πεῖ-
σαι πράττειν ταῦτα· ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ,
τότ' ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει, ὅσον περ πρὶν δόξαι.
2 ἔστι μὲν οὖν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς
ὀφείλειν, τὸ τοὺς διὰ τὴν ἑαυτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμή-
σαντας οὐ πάλαι, νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὑτῶν σωτη-
ρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι
καιρῷ· συμβήσεται γάρ, ἂν ἃ χρὴ βουλεύσησθ' ὑπὲρ
αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν
βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.* 1438

ΚΗ.

*Αἱ μὲν ἐλπίδες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μεγάλαι καὶ
καλαὶ τῶν προειρημένων, πρὸς ἃς οἴομαι τοὺς πολλοὺς
ἄνευ λογισμοῦ τι πεπονθέναι. ἐγὼ δ' οὐδεπώποτ' ἔγνων
εἵνεκα τοῦ παραχρῆμ' ἀρέσαι λέγειν τι πρὸς ὑμᾶς, ὅ
τι ἂν μὴ καὶ μετὰ ταῦτα συνοίσειν ἡγῶμαι. ἔστι μὲν
οὖν τὸ κοινὸν ἔθος τῶν πλείστων, τοὺς μὲν συνεπαι-
νοῦντας ἑαυτοῖς ὅ τι ἂν πράττωσι φιλεῖν, πρὸς δὲ τοὺς
ἐπιτιμῶντας ἀηδῶς ἔχειν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τὸν εὖ
φρονοῦντα τὸν λογισμὸν ἀεὶ τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω
2 πειρᾶσθαι ποιεῖν. ἐγὼ δ' ἡδέως ἂν ἑώρων, ἃ καὶ συν-
οίσειν ἤμελλε, ταῦτ' ἐν ἡδονῇ πράττειν ὄνθ' ὑμῖν,
ἵνα καὶ χαριζόμενος καὶ χρηστὰ λέγων ἐφαινόμην. ἐπει-
δὴ δὲ τἀναντί' ὁρῶ τούτων ἐπιχειροῦντας ὑμᾶς, οἴομαι
δεῖν ἀντειπεῖν, εἰ καί τισι μέλλω ἀπεχθήσεσθαι. ἂν*

μὲν οὖν μηδ' ὑπομείνητ' ἀκοῦσαι μηδὲ ἕν, οὐ τῷ δοκιμάζοντες διαμαρτεῖν, ἀλλὰ τῷ φύσει πονήρ' ἐπιθυμεῖν πράττειν τοιαῦτα προαιρεῖσθαι δόξετε. ἐὰν δ' ἀκούσητε, τυχὸν μὲν ἴσως κἂν μεταπεισθείητε, ὃ μάλιστ' ἐγὼ νομίζω συνενεγκεῖν ἂν ὑμῖν· εἰ δὲ μή, οἱ μὲν ἀγνοεῖν τὸ συμφέρον, οἱ δ', ὅ τι ἄν τις βούληται, τοῦτ' ἐρεῖ.

ΚΘ.

Πρῶτον μὲν οὐδέν ἐστι καινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς δόξασι παρ' ὑμῖν εἶναί τινας οἵτινες ἀντεροῦσιν, ἐπειδὰν πράττειν τι δέῃ. εἰ μὲν οὖν ἀποδόντων ὑμῶν λόγον αὐτοῖς, ὅτ' ἐβουλεύεσθε, τοῦτ' ἐποίουν, τούτων ἂν ἦν ἄξιον κατηγορεῖν, εἰ περὶ ὧν ἥττηντ' ἐβιάζοντο
πάλιν λέγειν· νῦν δὲ τούτους μὲν οὐδέν ἐστ' ἄτοπον, 1439
εἰπεῖν βουληθῆναι ταῦθ' ἃ τότ' οὐχ ὑπεμείνατ' ἀκοῦ-
2 σαι, ὑμῖν δ' ἄν τις εἰκότως ἐπιτιμήσειεν ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁπόταν περί του βουλεύησθε, οὐκ ἐᾶτε λέγειν ἕκαστον ἃ γιγνώσκει, ἀλλ' ἂν ἕτεροι τῷ λόγῳ προλάβωσιν ὑμᾶς, οὐδενὸς ἂν τῶν ἑτέρων ἀκούσαιτε. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει πρᾶγμ' ἀηδὲς ὑμῖν· οἷς γὰρ πρὶν ἁμαρτεῖν ὑμῖν ἐξῆν συμβουλεύουσι πείθεσθαι, τού-
3 τους ὕστερον κατηγοροῦντας ἐπαινεῖτε. τοῦτο δὴ τοῦτό μοι πάλιν δοκεῖτε πείσεσθαι, εἰ μὴ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς πάντων ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι, καὶ τοῦτον τὸν πόνον ὑπομείναντες, ἑλόμενοι τὰ κράτιστα τοὺς ὁτιοῦν τούτοις ἐπιτιμῶντας φαύλους νομιεῖτε. ἐγὼ μὲν δὴ δίκαιον ὑπείληφα, πρῶτον ἁπάντων αὐτὸς εἰπεῖν, τί μοι δοκεῖ περὶ ὧν σκοπεῖσθε, ἵν', ἂν μὲν ὑμῖν ἀρέσκῃ, καὶ τὰ λοιπὰ διδάσκω, εἰ δὲ μή, μήθ' ὑμῖν ἐνοχλῶ μήτ' ἐμαυτὸν κόπτω.

Λ.

Ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ πολεμεῖν
ἐσκέφθαι, τίς ὑπάρξει παρασκευὴ τῷ γενησομένῳ πο-
λέμῳ· εἰ δ' ἄρα μὴ πρόδηλος ἦν, ὅτε πρῶτον ἐβου-
λεύεσθ' ὑπὲρ αὐτοῦ φανεροῦ γενομένου, τότε καὶ περὶ
τῆς παρασκευῆς ἐσκέφθαι. εἰ δὲ φήσετε πολλὰς ἐγκε-
χειρικέναι δυνάμεις, ἃς λελυμάνθαι τοὺς ἐπιστάντας,
οὐκ ἀποδέξεται τοῦθ' ὑμῶν οὐδείς· οὐ γάρ ἐστι τῶν
αὐτῶν τούς τ' ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀπολύειν, καὶ λέ-
2 γειν ὡς διὰ τούτους κακῶς ταῦτ' ἔχει. ἐπειδὴ δὲ
τὰ μὲν παρεληλυθότ' οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ἐκ
τῶν παρόντων ἐπαμῦναι τοῖς πράγμασι, τοῦ μὲν κατη- 1440
γορεῖν οὐδένα καιρὸν ὁρῶ, πειράσομαι δ' ἃ κράτιστα
νομίζω συμβουλεῦσαι. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο
ἐγνωκέναι δεῖ, ὅτι τὴν ἴσην ὑπερβολὴν τῆς σπουδῆς
καὶ φιλονικίας ἐπὶ τοῖς πράγμασι πάντ' ἄνδρα παρα-
σχέσθαι δεῖ, ὅσηνπερ ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων ἀμελείας·
μόλις γὰρ οὕτως ἐλπὶς ἐκ πολλοῦ διώκοντας τὰ προ-
3 ειμέν' ἑλεῖν δυνηθῆναι. ἔπειτ' οὐκ ἀθυμητέον τοῖς
γεγενημένοις· ὃ γάρ ἐστι τῶν παρεληλυθότων χείρι-
στον, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί
οὖν τοῦτ' ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ὅτι οὐδὲν ὑμῶν
τῶν δεόντων ποιούντων κακῶς ἔχει τὰ πράγματα· ἐπεὶ
εἴ γε πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ'
ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω.

ΛΑ.

Οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χαλεπώτερον, ἢ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσιν ἐπιτιμᾶν τε καὶ χρῆσθαι τοὺς δημηγοροῦντας. τὸ γὰρ στασιάζειν πρὸς αὐτοὺς καὶ κατηγορεῖν ἀλλήλων ἄνευ κρίσεως, οὐδείς ἐστιν οὕτως

ἀγνώμων ὅστις οὐ φήσειεν ἂν βλάβην εἶναι τοῖς πρά-
γμασιν. ἐγὼ δ' οἴομαι τούτους μὲν ἂν εἶναι βελτίους,
εἰ τὴν πρὸς αὑτοὺς φιλονικίαν ἐπὶ τοὺς τῆς πόλεως
ἐχθροὺς τρέψαντες ἐδημηγόρουν· ὑμῖν δὲ παραινῶ μὴ
συστασιάζειν μηδετέροις τούτων, μηδ' ὅπως ἅτεροι
κρατήσουσι σκοπεῖν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἅπαντες τῶν
2 ἐχθρῶν περιέσεσθε. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς τοὺς ἢ
φιλονικίας ἢ ἐπηρείας ἤ τινος ἄλλης ἕνεκ' αἰτίας ἄλλο
τι, πλὴν ἃ ποθ' ἡγοῦνται συμφέρειν, λέγοντας παύ-
σασθαι· τὸ γὰρ καταρᾶσθαι συμβουλεύοντ' ἴσως ἔστ'
ἄτοπον. αἰτιασαίμην μὲν οὖν ἔγωγ' ἂν οὐδέν' ὦ ἄν- 1441
δρες Ἀθηναῖοι τοῦ κακῶς τὰ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' ἢ
πάντας τούτους· οἴομαι δὲ δεῖν παρὰ μὲν τούτων ἐφ'
ἡσυχίας λόγον ὑμᾶς λαβεῖν, νῦν δ' ὑπὲρ τῶν παρόν-
των, ὅπως ἔσται βελτίω, σκοπεῖν.

ΛΒ.

Ἠβουλόμην ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἴσην σπου-
δὴν ἐνίους τῶν λεγόντων ποιεῖσθαι, ὅπως τὰ βέλτιστ'
ἐροῦσιν, ὅσηνπερ ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, ἵν' οὗτοι
μὲν ἀντὶ τοῦ δεινοὶ λέγειν ἐπιεικεῖς ἐνομίζοντ' εἶναι,
τὰ δ' ὑμέτερ', ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον, βέλτιον εἶχε. νῦν
δ' ἔνιοί μοι δοκοῦσι παντάπασι τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου
δόξαν ἠγαπηκότες, τῶν μετὰ ταῦτα συμβησομένων ὑμῖν
2 μηδὲν φροντίζειν. καὶ δῆτα θαυμάζω, πότερόν ποθ'
οἱ τοιοῦτοι λόγοι τὸν λέγονθ' ὁμοίως πεφύκασιν ἐξα-
πατᾶν ὥσπερ πρὸς οὓς ἂν λέγωνται, ἢ συνιέντες οὗτοι
τἀναντία τοῖς δοκοῦσιν ἑαυτοῖς εἶναι βελτίστοις δημη-
γοροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀγνοοῦσ' ὅτι τὸν μέλλοντα πρά-
ξειν τὰ δέοντα, οὐκ ἐπὶ τῶν λόγων θρασύν, ἀλλ' ἐπὶ
τῆς παρασκευῆς ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ, οὐδ' ἐπὶ τῷ τοὺς

ἐχθροὺς μὴ δυνήσεσθαι θαρρεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κἂν δύ-
νωνται κρατήσειν, τὰ τῶν λόγων ἀστεῖ' ὡς ἔοικε τοῦ
τὰ μέγιστ' αἰσθάνεσθαι κεκώλυκεν αὐτούς. εἰ δὲ ταῦ-
τα μὲν μηδ' ἂν φήσαιεν ἀγνοεῖν, πρόφασις δ' ἄλλη
τις ὕπεστι δι' ἣν ταῦτα προαιροῦνται, πῶς οὐ χρὴ
3 φαύλην ταύτην ὑπολαμβάνειν, ἥτις ποτ' ἐστίν; ἐγὼ δ'
οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν ἃ δοκεῖ μοι, καίπερ ὁρῶν
ἠγμένους ὑμᾶς· καὶ γὰρ εὔηθες, λόγῳ ψυχαγωγηθέν- 1442
των ὑμῶν οὐκ ὀρθῶς, λόγον αὖ τὸν μέλλοντα βελτίω
λέγειν καὶ μᾶλλον συμφέρονθ' ὑμῖν καταδεῖσαι. ἀξιῶ
δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπομεῖναι, ἐνθυμηθέντας ὅτι οὐδὲ τὰ
νῦν δοκοῦντ' ἔδοξεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ τοὺς λόγους ἠκού-
4 σατ' ἐξ ὧν ἐπείσθητε. ὥσπερ ἂν τοίνυν, εἰ νόμισμ'
ἐκρίνεθ' ὁποῖόν τί ποτ' ἐστί, δοκιμάσαι δεῖν ἂν φή-
θητε, οὕτω καὶ τὸν λόγον ἀξιῶ τὸν εἰρημένον ἐξ ὧν
ἀντειπεῖν ἡμεῖς ἔχομεν σκεψαμένους, ἐὰν μὲν συμφέ-
ρονθ' εὕρητ', ἀγαθῇ τύχῃ πείθεσθαι, ἂν δ' ἄρ' ἕκα-
στα λογιζομένοις ἀλλοιότερος φανῇ, πρὶν ἁμαρτεῖν μετα-
βουλευσαμένους, τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι χρήσασθαι.

ΛΓ.

Μάλιστα μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βουλοίμην ἂν
ὑμᾶς ἃ μέλλω λέγειν πεισθῆναι· εἰ δ' ἄρα τοῦτ' ἄλλῃ
πῃ συμβαίνοι, ἐμαυτῷ γ' ἂν εἰρῆσθαι πρὸ παντὸς αὐτὰ
δεξαίμην. ἔστι δ' οὐ μόνον, ὡς δοκεῖ, τὸ πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν χαλεπὸν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτὸν σκο-
πούμενον εὑρεῖν. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ μὴ τὸν λόγον
ὑμᾶς, ἀλλὰ τὰ πράγματ' ἐφ' ὧν ἐστε σκέψεσθαι νομί-
σαι, καὶ πλείω σπουδὴν τοῦ δοκεῖν ἐπιεικὴς εἶναι, ἢ
2 τοῦ δεινὸς εἰπεῖν φανῆναι ποιοῖτο. ἐγὼ γοῦν (οὕτω
τί μοι γένοιτ' ἀγαθόν) ἐπειδὴ περὶ τῶν παρόντων ἐπήει

μοι σκοπεῖν, λόγοις μὲν καὶ μάλ' ἀφθόνοις, οὓς οὐκ ἂν ἀηδῶς ἠκούεθ' ὑμεῖς, ἐνετύγχανον. καὶ γὰρ ὡς δικαιότατοι τῶν Ἑλλήνων ἐστέ, πόλλ' εἰπεῖν καὶ ἑώρων καὶ ὁρῶ, καὶ ὡς ἀρίστων προγόνων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὸν χρόνον ἡσθῆναι ποιήσανθ' ὅσον
3 *ἂν ῥηθῇ, μετὰ ταῦτ' οἴχεται· δεῖ δὲ πράξεώς τινος* 1443
τὸν λέγοντα φανῆναι σύμβουλον, δι' ἣν καὶ μετὰ ταῦτ' ἀγαθοῦ τινος ὑμῖν ἔσται παρουσία. τοῦτο δ' ἤδη καὶ σπάνιον καὶ χαλεπὸν πεπειραμένος οἶδα ὂν εὑρεῖν. οὐδὲ γὰρ αὔταρκες τὸ ἰδεῖν ἐστι τὰ τοιαῦτα, ἂν μὴ καὶ πεῖσαί τις τοὺς συναρουμένους ὑμᾶς δυνηθῇ. οὐ μὴν ἀλλ' ἐμὸν μὲν ἔργον εἰπεῖν ἴσως ἃ πέπεικ' ἐμαυτὸν συμφέρειν, ὑμέτερον δ' ἀκούσαντας κρῖναι, κἂν ἀρέσκῃ, χρήσασθαι.

ΛΔ.

Οὐκ ἄδηλον ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρώην, ὅτε τῶν ἀντιλέγειν βουλομένων οἷς ὁ δεῖν' ἔλεγ' οὐκ ᾤεσθ' ἀκούειν χρῆναι, ὅτι συμβήσεται τοῦθ' ὃ νυνὶ γίγνεται, ὅτι οἱ τότε κωλυθέντες ἐροῖεν εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν. ἂν τοίνυν ταὔθ' ἅπερ πρότερον ποιήσητε, καὶ τῶν τοῖς τότε δόξασι συνειπεῖν βουλομένων μὴ θελήσητ' ἀκοῦσαι, πάλιν ταῦτ' εἰς τὴν ἑτέραν ἐκκλησίαν οὗτοι
2 *λαβόντες τούτων κατηγορήσουσιν. οὐδαμῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὔτε τὰ πράγματ' ἂν χείρω γένοιτο, οὔθ' ὑμεῖς ἀτοπώτεροι φανείητε, εἰ μήτε τῶν δοξάντων ὑμῖν πέρας μηδὲν ἔχειν δοκοίη, μήτ', ἀφέντες ἃ μὴ συμφέρει, τῶν πρὸ ὁδοῦ τι περαίνοιτε, εἴητε δ' ὥσπερ τὰ θέατρα τῶν προκαταλαμβανόντων. μηδαμῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ πονήσαντες τὸν πόνον τοῦτον, καὶ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς ἀμφοτέροις ὑμᾶς αὐ-*

τούς, πρῶτον μὲν ἕλεσθ' ὅ τι καὶ ποιήσετε, ἔπειθ'
ὑπολαμβάνετ', ἄν τις ἐναντιῶται τοῖς ἅπαξ οὕτω δοκι-
3 μασθεῖσι, πονηρὸν καὶ κακόνουν ὑμῖν. τὸ μὲν γὰρ
λόγου μὴ τυχόντα πεπεῖσθαι βέλτιον τῶν ὑμῖν δοκούν-
των αὐτὸν ἐντεθυμῆσθαι συγγνώμη· τὸ δ' ἀκουσάν-
των ὑμῶν καὶ διακρινάντων ἔτ' ἀναισχυντεῖν, καὶ μὴ 1444
συγχωρεῖν ἐνδόντα τῇ τῶν πλειόνων γνώμῃ, ἄλλην
τιν' ὑποψίαν οὐχὶ δικαίαν ἂν ἔχειν φανείη. ἐγὼ μὲν
δὴ σιωπᾶν ἂν ᾤμην δεῖν ἐν τῷ παρόντι, εἰ μένοντας
ὑμᾶς ἑώρων ἐφ' ὧν ἔδοξεν· εἰμὶ γὰρ τῶν ἐκεῖνα πεπει-
σμένων συμφέρειν ὑμῖν· ἐπειδὴ δ' ὑπὸ τῶν παρὰ τούτων
λόγων μεταβεβλῆσθαί μοί τινες δοκοῦσιν, ὡς οὔτ' ἀλη-
θῆ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν συμφέροντα, ἴσως μὲν εἰδότας,
οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τυγχάνετ' ἀγνοοῦντες, διδάξω.

ΛΕ.

Ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δίκαιον ἦν, τότε
πείθειν ὑμᾶς ὅ τι ἄριστον ἕκαστος ἡγεῖτο, ὅτ' ἐβου-
λεύεσθε τὸ πρῶτον περὶ τούτων, ἵνα μὴ συνέβαινεν,
ἃ δὴ δύο πάντων ἐστὶν ἀλυσιτελέστατα τῇ πόλει, μήτε
πέρας μηδὲν εἶχεν τῶν ὑμῖν δοξάντων, παράνοιαν θ'
ὑμεῖς κατεγιγνώσκεθ' ὑμῶν αὐτῶν μεταβουλευόμενοι.
ἐπειδὴ δὲ σιωπήσαντες τότε νῦν ἐπιτιμῶσί τινες, βού-
2 λομαι μικρὰ πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ θαυμάζω
τὸν τρόπον τῆς πολιτείας τῆς τούτων, μᾶλλον δ' ἡγοῦ-
μαι φαῦλον. εἰ γὰρ ἐξὸν παραινεῖν ὅταν σκοπῆτε, βε-
βουλευμένων κατηγορεῖν αἱροῦνται, συκοφαντῶν ἔργον,
οὐχ, ὡς φασίν, εὔνων ποιοῦσιν ἀνθρώπων. ἡδέως δ'
ἂν ἐροίμην αὐτούς (καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὃ μέλλω
λέγειν ἀρχὴ γενέσθω) τί δὴ τἄλλ' ἐπαινοῦντες Λακε-
δαιμονίους, ὃ μάλιστ' ἄξιόν ἐστι τῶν παρ' ἐκείνοις

ἄγασθαι, τοῦτ' οὐ μιμοῦνται, μᾶλλον δ' αὐτὸ τοὐναν-
3 τίον ποιοῦσιν; φασὶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ'
ἐκείνοις μέχρι μὲν τοῦ δόξαι γνώμην, ἣν ἂν ἕκαστος
ἔχῃ, λέγειν, ἐπειδὰν δ' ἐπικυρωθῇ, ταὔθ' ἅπαντας 1445
ἐπαινεῖν καὶ συμπράττειν, καὶ τοὺς ἀντειπόντας. τοι-
γάρτοι πολλῶν μὲν ὄντες οὐ πολλοὶ περιγίγνονται,
λαμβάνουσι δ', ὅσ' ἂν μὴ τῷ πολέμῳ δύνωνται, τοῖς
καιροῖς, οὐδεὶς δ' αὐτοὺς ἐκφεύγει χρόνος οὐδὲ τρόπος
τοῦ τὰ συμφέρονθ' ἑαυτοῖς περαίνειν, οὐ μὰ Δί' οὐχ
ὥσπερ ἡμεῖς καὶ διὰ τούτους καὶ τοὺς ὁμοίους τού-
τοις, ἀλλήλων περιγιγνόμενοι καὶ οὐχὶ τῶν ἐχθρῶν,
4 πάντ' ἀνηλώκαμεν τὸν χρόνον, ἂν μὲν εἰρήνην τις ἐκ
πολέμου ποιήσῃ, τοῦτον μισοῦντες, ἂν δ' ἐξ εἰρήνης
πόλεμόν τις λέγῃ, τούτῳ μαχόμενοι, ἂν δ' ἔχειν ἡσυ-
χίαν τις παραινῇ καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν πράττειν, οὐδὲ
τοῦτον ὀρθῶς λέγειν φάσκοντες, ὅλως δ' αἰτιῶν καὶ
κενῶν ἐλπίδων ὄντες πλήρεις. τί οὖν, ἄν τις εἴποι,
σὺ παραινεῖς, ἐπειδὴ ταῦτ' ἐπιτιμᾷς; ἐγὼ νὴ Δί' ἐρῶ.

Λς.

Πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ πάνυ μοι δο-
κεῖ τις ἂν εἰκότως περὶ ὑμῶν δεῖσαι, μὴ παρὰ τὸ τῶν
συμβουλευόντων οὐκ ἐθέλειν ἀκούειν χεῖρον βουλεύ-
σησθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ
τῶν πραγμάτων ὑμῖν αὐτόμαθ', ὡς ἂν εὔξαισθε, πα-
ρίστησιν, ἐπεὶ τῇ γε τῶν προεστηκότων προνοίᾳ βραχέ'
αὐτῶν εἶχεν ἂν καλῶς. ἔπειθ' ὑμεῖς οὐ μόνον τοὺς
λόγους οὓς ἂν ἕκαστος εἴποι πρόϊστε, ἀλλὰ καὶ ὧν
ἕνεκ' αὐτῶν ἕκαστος δημηγορεῖ, εἰ δὲ μὴ φιλαπέχθη-
2 μον ἦν, εἶπον ἂν καὶ πόσου. τὸν δὴ τοῦ φενακίζε-
σθαι χρόνον ὡς εἰς μικρότατον συνάγοντες σωφρονεῖν

ἔμοιγε δοκεῖτε. εἰ μὲν δή τι τῶν αὐτῶν ἔμελλον τοῖς
ἄλλοις ἐρεῖν, οὐκ ἂν ᾤμην δεῖν λέγων ἐνοχλεῖν. νῦν
δὲ συμφέροντα μὲν ὑμῖν ἀκοῦσαι, παντάπασι δ' ἀφε- 1446
στηκότα τῶν ὑπὸ τῶν πολλῶν προσδοκωμένων οἴομαι
λέγειν ἔχειν. βραχὺς δ' ἔσται χρόνος. σκέψασθε δ'
ἀκούσαντες, κἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, χρήσασθε.

ΔΖ.

Καὶ βραχεῖαν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δικαίαν ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· καὶ οὐδὲ τὰ πάντ' ἐρῶ. ἡγοῦμαι γὰρ ἐξαπατᾶν μὲν εἶναι βουλομένου σκοπεῖν, ὅντιν' ὑμᾶς τρόπον τοὺς ἀκούοντας τὰ τοῦ πράγματος δυσχερῆ τῷ λόγῳ συγκρύψεται, ἁπλῶς δὲ πεπεικότος αὐτὸν ὑμῖν προσφέρεσθαι τοῦτο πρῶτον εἶναι, εἰπεῖν
2 *πότερ' ἐγνωκὼς παρελήλυθεν, ἵν' ἐὰν μὲν ἀκούσαντες τοῦτο τοὺς μετὰ ταῦτα λόγους βούλησθ' ἀκούειν, καὶ διδάσκῃ καὶ φράζῃ τὰ βέλτισθ' αὐτῷ δοκοῦντα, ἂν δ' ἀποδοκιμάσητ', ἀπηλλαγμένος ᾖ καὶ μήθ' ὑμῖν ἐνοχλῇ μήθ' αὑτὸν κόπτῃ. ἐγὼ δὴ τοῦτο πρῶτον ἐρῶ. ἐμοὶ δοκεῖ Μυτιληναίων ὁ δῆμος ἠδικῆσθαι, καὶ δίκην ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ προσήκειν λαβεῖν. καὶ ὅπως λήψεσθ' ἔχω λέγειν, ἐπειδὰν ὡς ἠδίκηνται καὶ ὑμῖν προσήκει βοηθεῖν ἐπιδείξω.*

ΔΗ.

Πρῶτον μὲν οὐ πάνυ θαυμαστόν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ μὴ ῥᾳδίους τοῖς συμβουλεύειν βουλομένοις εἶναι τοὺς λόγους· ὅταν γὰρ τὰ πράγματ' ἔχῃ φαύλως περὶ ὧν δεῖ σκοπεῖν, δυσχερεῖς ἀνάγκη περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ τὰς συμβουλίας. εἰ μὲν οὖν ἐκ τοῦ μὴ θέλειν ἀκούειν ἐλπὶς ταῦτα γενέσθαι βελτίω, τοῦτο χρὴ πράττειν· εἰ δὲ χείρω μὲν ἅπαντα, βέλτιον δ' οὐ-

δὲν ἐκ τούτου γενήσεται, τί δεῖ, πρὸς τὸ φαυλότατον
ἐλθεῖν ἐάσαντας, ἐκ πλείονος ἢ νῦν καὶ χαλεπωτέρως
σῴζειν πειρᾶσθαι, ἐξὸν ἐκ τῶν παρόντων ἔτι καὶ νῦν 144
2 ἐπανορθώσασθαι καὶ προαγαγεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον; τὸ
μὲν οὖν ὀργίλως ὑμᾶς ἔχειν εἰκός ἐστι ταῦτα πάσχον-
τας· τὸ δὲ μὴ τοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ πᾶσιν ἐφεξῆς ὀργίζε-
σθαι, τοῦτ' οὐκέτ' εἰκὸς οὐδ' ὀρθῶς ἔχον ἐστίν. οἱ
γὰρ μηδενὸς μὲν αἴτιοι τῶν παρεληλυθότων, τὰ δὲ
λοιπὰ πῶς ἔσται βελτίω λέγειν ἔχοντες, χάριν, οὐκ
ἀπέχθειαν κομίσαιντ' ἂν δικαίως παρ' ὑμῶν· οὓς, ἐὰν
3 ἀκαίρως δυσκολαίνητε, ὀκνεῖν ἀνίστασθαι ποιήσετε. καί-
τοι ἔγωγ' οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι πολλάκις οὐ τοῖς αἰτίοις,
ἀλλὰ τοῖς ἐμποδὼν οὖσι τοῖς ὀργιζομένοις ἀηδές τι πα-
θεῖν συνέβη. ὅμως δ' ἀνέστην συμβουλεύσων· πιστεύω
γὰρ ἔγωγ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φλαύρου μὲν μηδενὸς
ὢν αἴτιος εὑρεθήσεσθαι, βελτίω δ' ἑτέρων ὑμῖν ἔχειν
συμβουλεῦσαι.

ΛΘ.

Τὰ μὲν γεγενημέν' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιαῦθ'
οἷα πάντες ἀκηκόατε· δεῖ δ' ὑμᾶς μηδὲν ἐκπεπληγμέ-
νως διακεῖσθαι, λογιζομένους ὅτι πρὸς μὲν τὰ παρόντ'
ἀθύμως ἔχειν οὔτε τοῖς πράγμασι συμφέρον οὔθ' ὑμῶν
ἄξιόν ἐστι, τὸ δὲ ταῦτ' ἐπανορθοῦν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι
προσῆκον [καὶ] τῆς ὑμετέρας δόξης ἄξιον ἂν φανείη.
χρὴ δὲ τοὺς ὄντας οἵοι φήσαιτ' ἂν ὑμεῖς εἶναι, ἐν τοῖς
2 δεινοῖς ἑτέρων διαφέροντας φαίνεσθαι. ἐγὼ δ' οὐδα-
μῶς μὲν ἂν ἠβουλόμην ταῦτα συμβῆναι τῇ πόλει, οὐδ'
ἀτυχεῖν ὑμᾶς οὐδέν· εἰ δ' ἄρ' ἔδει γενέσθαι καί τι
δαιμόνιον τοῦτ' ἀπέκειτο, ὥσπερ πέπρακται τὰ γεγενη-
μένα, λυσιτελεῖν οἴομαι. τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης ὀξείας
ἔχει τὰς μεταβολὰς καὶ κοινὰς ἀμφοτέροις τὰς παρου- 1448

σίας· ἃ δ' ἂν δι' ἀνδρῶν κακίαν πραχθῇ, βεβαίους
3 ποιεῖ τὰς ἥττας. οἴομαι μὲν οὖν οὐδὲ τοὺς κεκρατη-
κότας ἀγνοεῖν, ὅτι βουληθέντων ὑμῶν καὶ παροξυνθέν-
των τῷ γεγενημένῳ, οὐ πάνυ πω δῆλον πότερ' εὐτύχημ'
ἢ καὶ τοὐναντίον αὐτοῖς ἐστιν τὸ πεπραγμένον· εἰ δ'
ἄρ' ἐπῆρκε τὸ πρᾶγμ' αὐτοὺς θρασύνεσθαι, κἂν τοῦτο
πρὸς ὑμῶν ἤδη γίγνοιτο. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον κατα-
φρονήσωσι, τοσούτῳ θᾶττον ἁμαρτήσονται.

M.

Οὔ μοι δοκεῖτ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ ἧς οἴεσθε
νυνὶ μόνον βουλεύεσθαι πόλεως, ἀλλὰ πασῶν τῶν συμ-
μαχίδων. ὅπως γὰρ ἂν περὶ ταύτης γνῶτε, πρὸς ταῦτ'
εἰκὸς ἀποβλέποντας τοὺς ἄλλους κἀυτοὺς τῶν αὐτῶν
τεύξεσθαι νομίζειν. ὥστε δεῖ καὶ τοῦ βελτίστου καὶ
τῆς ὑμετέρας αὐτῶν εἵνεκα δόξης σπουδάσαι, ὅπως ἅμα
καὶ συμφέροντα καὶ δίκαια φανήσεσθε βουλευόμενοι.
2 ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τῶν τοιούτων πραγμάτων ἁπάντων ἐστὶ
τῶν στρατηγῶν· ὧν οἱ πλεῖστοι τῶν παρ' ὑμῶν ἐκπλεόν-
των οὐ τοὺς ὑμετέρους φίλους, οὓς διὰ παντὸς τοῦ
χρόνου τῶν αὐτῶν κινδύνων μετεσχηκότας παρειλήφασι,
θεραπεύειν τούτους οἴονται δεῖν, ἀλλ' ἰδίους φίλους
ἕκαστος ἑαυτῷ κατασκευάσας, ὑμᾶς ἀξιοῖ τοὺς αὑτῶν
κόλακας καὶ ὑμετέρους ἡγεῖσθαι φίλους· οὐ πᾶν ἐστι
3 τοὐναντίον. οὔτε γὰρ ἐχθροτέρους οὔτ' ἀναγκαίους
μᾶλλον ἐχθροὺς ἂν τούτων εὕροιτε. ὅσῳ γὰρ πλείω πα-
ρακρουόμενοι πλεονεκτοῦσι, τοσούτῳ πλειόνων ὀφείλειν
ἡγοῦνται δίκην δοῦναι. οὐδεὶς δ' ἂν γένοιτ' εὔνους 1449
τούτοις, ὑφ' ὧν ἄν τι κακὸν πείσεσθαι προσδοκᾷ. τοῦ
μὲν οὖν κατηγορεῖν ἴσως οὐχ ὁ παρὼν καιρός· ἃ δ'
ἡγοῦμαι συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτα συμβουλεύσω.

ΜΑ.

*Οὐδέν' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων ὑμῶν οὕ-
τως οἴομαι κακόνουν εἶναι τῇ πόλει, ὥστε μὴ χαλεπῶς
φέρειν μηδὲ λυπεῖσθαι τοῖς γεγενημένοις. εἰ μὲν τοί-
νυν ἀγανακτοῦντας ἦν ἄπρακτόν τι ποιῆσαι τούτων,
τοῦτ' ἂν ἔγωγε παρῄνουν ὑμῖν ἅπασιν· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα
μὲν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν προ-
νοηθῆναι ὅπως μὴ ταὐτὰ πείσεσθε, ὥσπερ ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι νῦν γεγενημένων ἀγανακτεῖτε, οὕτω χρὴ
σπουδάσαι ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν ταὐτὰ συμβῆναι, καὶ
νομίζειν μηδέν' ἔχειν λόγον εἰπεῖν τῶν συμβουλευ-
όντων τοιοῦτον, ὃς δυνήσεται σῶσαι τὰ παρόντα μη-
δενὸς ὑμῶν μηδὲν συναραμένου· οὐ γὰρ ἂν λόγος,
2 ἀλλὰ θεός τις ὁ τοιοῦτος εἴη. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ
ταῦθ' οὕτως ἔχειν ἐκεῖθεν ἤρτηται, ἐκ τοῦ τῆς παρα-
χρῆμα πρὸς ὑμᾶς ἕνεκα χάριτος ἐνίους τῶν λεγόντων
ἐνταυθοῖ δημηγορεῖν, ὡς οὔτ' εἰσφέρειν οὔτε στρατεύ-
εσθαι δεῖ, πάντα δ' αὐτόματ' ἔσται. ἔδει μὲν οὖν
ταῦθ' ὑπ' ἄλλου τινὸς ἐξελέγχεσθαι μετὰ τοῦ λυσιτε-
λοῦντος [ἐλέγχου] τῇ πόλει· δοκεῖ δέ μοι τρόπον τινὰ
καὶ νῦν ἀμείνων ἡ τύχη περὶ ὑμᾶς τῶν ἐφεστηκότων
3 εἶναι. τὸ μὲν γὰρ ἕκαστ' ἀπόλλυσθαι τῆς τῶν ἐπιμε-
λουμένων κακίας σημεῖον προσήκει ποιεῖσθαι· τὸ δὲ
μὴ πάλαι πάντ' ἀπολωλέναι τῆς ὑμετέρας τύχης εὐερ-
γέτημ' ἔγωγε κρίνω. ἐν ᾧ τοίνυν ἡ τύχη διαλείπει
καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀνέχει, τῶν λοιπῶν ἐπιμελήθητε.
εἰ δὲ μή, σκοπεῖθ' ὅπως μὴ ἅμα τούς τ' ἐφεστῶτας 1450
ἑκάστοις ὑμεῖς κρινεῖτε, καὶ τὰ πράγμαθ' ὑμῶν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι κλινεῖ. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ταῦτ' ἄνευ
μεγάλου τινὸς στήσεται, μηδενὸς ἀντιλαμβανομένου.*

ΜΒ.

*Οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἄλογον,
τοὺς ἀεὶ καὶ συνεχῶς ὑπὲρ τῶν ὀλιγαρχιῶν πολιτευο-
μένους, καὶ νῦν ταῦτα ποιοῦντας ἐξελέγχεσθαι. ἀλλ'
ἐκεῖνο μᾶλλον ἄν τις εἰκότως θαυμάσαι, τὸ τοὺς εἰδό-
τας ὑμᾶς ταῦτα πολλάκις ἥδιον τούτων ἀκούειν ἢ τῶν
ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων. ἴσως μὲν οὖν ὥσπερ οὐδ' ἰδίᾳ
ῥᾴδιόν ἐστιν ἅπαντ' ὀρθῶς πράττειν, οὕτως οὐδὲ
2 κοινῇ· ἀλλ' οὐ δὴ τά μέγιστά γε χρὴ παρορᾶν. τὰ
μὲν οὖν ἄλλα πάντ' ἐστὶν ἐλάττω· ὅταν δ' ὑπὲρ πολι-
τείας καὶ σφαγῶν καὶ δήμου καταλύσεως εὐχερῶς ἀκούητε,
πῶς οὐκ ἔξω χρὴ τοῦ φρονεῖν ὑμᾶς [αὐτοὺς] ἡγεῖσθαι; οἱ
μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι τοῖς ἑτέρων παραδεί-
γμασι χρώμενοι μᾶλλον εὐλαβεῖς αὐτοὶ γίγνονται· ὑμεῖς
δ' οὐδὲ τὰ τοῖς ἄλλοις συμβαίνοντ' ἀκούοντες φοβηθῆ-
ναι δύνασθε, ἀλλ' ὃ τοὺς ἰδίᾳ περιμένοντας ἀβελτέρους
νομίζετε, τοῦτ' αὐτοὶ δημοσίᾳ μοι δοκεῖτ' ἀναμένειν, πα-
θόντες αἰσθέσθαι.*

ΜΓ.

*Οὐδεὶς πώποτ' ἴσως ὑμῶν ἐζήτησεν ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τί δήποθ' οἱ κακῶς πράττοντες ἄμεινον περὶ τῶν
πραγμάτων τῶν εὖ πραττόντων βουλεύονται. ἔστι δ'
οὐχ ἑτέρωθέν ποθεν τοῦτο γιγνόμενον, ἀλλ' ὅτι συμ-
βαίνει τοῖς μὲν μήτε φοβεῖσθαι μηδέν, μήθ' ἅ τις
ἂν λέγοι δεινὰ προσήκονθ' αὑτοῖς ἡγεῖσθαι· τοὺς δὲ
πλησίον ὄντας τῶν ἁμαρτημάτων, οἷς ἂν εἰς τὸ κακῶς
πράττειν ἀφίκωνται, σώφρονας πρὸς τὰ λοιπὰ καὶ με-* 1451
2 *τρίους παρέχει. σπουδαίων τοίνυν ἐστὶν ἀνθρώπων,
ὅταν βελτίστῃ τῇ παρούσῃ τύχῃ χρῶνται, τότε πλεί-
στην σπουδὴν πρὸς τὸ σωφρονεῖν ἔχειν· οὐδὲν γὰρ
οὔτε φυλαττομένοις οὕτω δεινὸν ὥστ' ἀφύλακτον εἶναι,*

οὔτ' ὀλιγωροῦσιν ἀπροσδόκητον παθεῖν. λέγω δὲ ταῦτ' οὐχ ἵνα τὴν ἄλλως ὑμᾶς δεδίττωμαι, ἀλλ' ἵνα μὴ διὰ τὴν παροῦσαν εὐπραξίαν, ἃ γένοιτ' ἄν, εἰ μὴ προνοήσεσθε τῶν πραγμάτων, δείν' ἀκούοντες καταφρονῆτε, ἀλλ' ἄνευ τοῦ παθεῖν, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον φάσκοντάς γε μηδένων ἀπολείπεσθαι τῷ σωφρονεῖν, φυλάξησθε.

ΜΔ.

Οὐχὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καιρὸν ὑπείληφ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ χαρίζεσθαι καὶ τοῦ τὰ δοκοῦντά μοι βέλτιστα παραινεῖν. πολλάκις γὰρ ὁρῶ τὸ χαρίζεσθαί τι παρὰ γνώμην πλείον' ἀπέχθειαν ἐνεγκὸν τοῦ τὸ πρῶτον ἐναντιωθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ἐγιγνώσκετε ταὐτά, οὔτ' ἄν, εἴ μοι τὰ δέοντ' ἐδοκεῖτε προαιρεῖσθαι, παρῆλθον, περίεργον ἡγούμενος τοῖς ἀφ' αὑτῶν ἃ χρὴ ποιοῦσι λέγειν, οὔτ' ἂν εἰ τοὐναντίον· μᾶλλον γὰρ ἂν ἡγησάμην ἕν' ὄντ' ἐμαυτὸν ἀγνοεῖν τὰ κράτιστ'
2 *ἢ πάντας ὑμᾶς. ἐπειδὴ δ' ὁρῶ τινὰς ὑμῶν ταὐτὰ μὲν γιγνώσκοντας ἐμοί, τἀναντία δ' ἄλλοις, πειράσομαι μετὰ τούτων τοὺς ἑτέρους πεῖσαι. εἰ μὲν οὖν οἰήσεσθε δεῖν μὴ θέλειν ἀκούειν, οὐκ ὀρθῶς ποιήσετε· ἂν δ' ἀκούσητε σιωπῇ καὶ τοῦθ' ὑπομείνητε, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν ὑπάρξει· ἢ γὰρ πεισθήσεσθ', ἄν τι δοκῶμεν λέγειν συμφέρον, ἢ βεβαιότερον περὶ ὧν ἐγνώκατ' ἔσεσθε πεπεισμένοι. ἂν γάρ, οἷς [τι] διαμαρτάνειν* 1452
οἰόμεθ' ἡμεῖς ὑμᾶς, ταῦτα μηδενὸς ἄξια φανῇ, μετ' ἐλέγχου τὰ δεδογμένα νῦν ὑμεῖς ἔσεσθ' ᾑρημένοι.

ΜΕ.

Βουλοίμην ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν ηὐδοκίμηκεν λέγων παρ' ὑμῖν ὁ δεῖνα, ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ

τῶν πραττομένων ἴσον αὐτῷ τὸν ἔπαινον γενέσθαι·
οὔτε γὰρ τούτῳ κακόνους εἰμὶ μὰ τοὺς θεοὺς ὑμῖν τ'
ἀγαθὸν βούλομαι [ἂν γενέσθαι]. ἀλλ' ὁρᾶτ' ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, μὴ κεχωρισμένον ᾖ λόγον εἰπεῖν εὖ, καὶ
προελέσθαι πράγματα συμφέροντα, καὶ τὸ μὲν ῥήτορος
2 ἔργον ᾖ, τὸ δὲ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου. ὑμεῖς τοίνυν
οἱ πολλοί, καὶ μάλισθ' οἱ πρεσβύτατοι, λέγειν μὲν οὐκ
ὀφείλεθ' ὁμοίως δύνασθαι τοῖς δεινοτάτοις· τῶν γὰρ
εἰθισμένων τὸ πρᾶγμα τοῦτο· νοῦν δ' ἔχειν ὀφείλεθ'
ὁμοίως καὶ μᾶλλον τούτων· αἱ γὰρ ἐμπειρίαι καὶ τὸ
πόλλ' ἑορακέναι τοῦτ' ἐμποιοῦσιν. μὴ τοίνυν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι φανῆτ' ἀγνοοῦντες ἐν τῷ παρόντι νῦν,
ὅτι αἱ διὰ τῶν λόγων ἀνδρεῖαι καὶ θρασύτητες, ἐὰν μὴ
μεθ' ὑπαρχούσης ὦσι παρασκευῆς καὶ ῥώμης, ἀκοῦσαι
3 μέν εἰσιν ἡδεῖαι, πράττειν δ' ἐπικίνδυνοι. αὐτίκα γὰρ
τὸ μὴ 'πιτρέπειν τοῖς ἀδικοῦσιν, ὁρᾶθ' ὡς καλὸν τὸ
ῥῆμα. ἀποβλέψατε δὴ πρῶτον πρὸς τὸ ἔργον αὐτό.
δεῖ κρατῆσαι μαχομένους τῶν ἐχθρῶν τοὺς τὴν τοῦ
ῥήματος τούτου σεμνότητ' ἔργῳ ληψομένους. εἰπεῖν
μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα πέφυκε ῥᾴδιον,
πρᾶξαι δ' οὐχ ἅπαντα. οὐ γὰρ ἴσος πόνος καὶ ἱδρὼς
4 πρό τε τοῦ λέγειν καὶ πρὸ τοῦ πράττειν ἐστίν. ἐγὼ δ' 1453
οὐ χείρους ὑμᾶς ἡγοῦμαι φύσει Θηβαίων (καὶ γὰρ ἂν
μαινοίμην), ἀλλ' ἀπαρασκευοτέρους. φημὶ δὴ δεῖν τοῦ
παρασκευάζεσθαι νῦν ποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ τέως
ἠμελεῖτε, οὐ τοῦ διαγωνίζεσθαι. οὐ γὰρ ἀντιλέγω τὸ
ὅλον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχειρήσεως ἐναντιοῦμαι.

Μϛ.

Ὅσην μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεποίηνται σπουδὴν
οἱ πρέσβεις κατηγορῆσαι τῆς πόλεως ἡμῶν, ἅπαντες

ἑωράκατε· πλὴν γὰρ οὐκ ἔχω τίνος εἴπω, τἄλλα πάνθ'
ὑμῖν ἀναθεῖναι πεπείρανται. εἰ μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν
ἀληθεῖς αἱ κατηγορίαι, χάριν γ' εἴχετ' εἰκότως ἄν,
εἰ πρὸς ὑμᾶς οὕτως ὑμῶν κατηγόρουν καὶ μὴ πρὸς
2 ἄλλους. ἐπειδὴ δὲ διαστρέψαντες τἀληθῆ, καὶ τὰ μὲν
παραβαίνοντες, ἀφ' ὧν ἂν μεγάλους ἐπαίνους κομί-
σαισθε δικαίως, τὰ δ' αἰτιασάμενοι ψευδῆ καὶ οὐ
προσήκονθ' ὑμῖν, κέχρηνται τῷ λόγῳ, πονηροὺς δί-
καιον αὐτούς, ἐπειδὰν ἐξελεγχθῶσι ταῦτα πεποιηκότες,
νομίζειν. εἰ γὰρ ῥήτορες δεινοὶ μᾶλλον εἶναι δοκεῖν,
ἢ μετ' ἀληθείας ἐπιεικεῖς ἄνθρωποι νομίζεσθαι προ-
είλοντο, οὐδ' αὐτοὶ καλοκἀγαθίας ἂν ὡς ἔοικεν ἀμφι-
3 σβητοῖεν. ἔστι μὲν οὖν χαλεπὸν τὸ παρ' ὑμῖν ὑπὲρ
ὑμῶν ἐροῦντ' ἀνεστηκέναι, ὥσπερ ῥᾴδιον τὸ καθ'
ὑμῶν. ἐγὼ γὰρ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδένας ἂν τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων οὕτως οἶμαι τὰ προσόνθ' αὐτοῖς
ἀκοῦσαι νουθετουμένους, ὡς ὑμεῖς τὰ μὴ προσήκοντα
κακῶς ἀκούοντες. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους θρασέως ἂν
οὕτως ἡγοῦμαι ψεύδεσθαι, εἰ μὴ συνῄδεσαν ταῦτα,
καὶ πρόδηλον ἦν ὅτι δεινότατοι πάντων ὑμεῖς ἐστ'
4 ἀκούειν ὅ τι ἄν τις καθ' ὑμῶν λέγῃ. εἰ μὲν οὖν ταύ-
της τῆς εὐηθείας δίκην ὑμᾶς δεῖ διδόναι, λόγους οὐ 1454
προσήκοντας κατὰ τῆς πόλεως ἀκούειν τοῦτ' ἂν εἴη.
εἰ δ' ὑπὲρ τῶν ἀληθῶν εἴ τι δίκαιον ῥητέον, ἐπὶ τοῦτ'
ἐγὼ παρελήλυθα, πιστεύων οὐκ αὐτὸς ἀξίως τῶν ὑμῖν
πεπραγμένων εἰπεῖν δυνήσεσθαι, ἀλλὰ τὰ πράγμαθ',
5 ὅπως ἄν τις εἴπῃ, δίκαια φανεῖσθαι. βουλοίμην δ'
ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσους ἀκροατὰς ὑπὲρ
ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι, καὶ μὴ τῷ προῆχθαι τοὺς λό-
γους ἐπαινέσαι τοὺς τούτων φιλονικεῖν. οὐ γὰρ ἂν
ὑμετέραν κακίαν οὐδεὶς ἔτι κρίναι, εἰ λέγοντός τινος

εὖ παρεκρούσθητε, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ σπουδὴν ποιησαμένων, ὅπως ὑμᾶς ἐξαπατήσουσιν.

ΜΖ.

Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φῆσαι, ἃ βέλτισθ' ἕκαστος ἡγεῖται τῇ πόλει, βούλεσθαι ταῦτα πραχθῆναι. συμβαίνει δέ γε μὴ κατὰ ταὐτὸ κεκρίσθαι παρὰ πᾶσι τὸ βέλτιστον· οὐ γὰρ ἂν ὑμῶν οἱ μὲν λέγειν, οἱ δὲ μὴ λέγειν ἐκέλευον. πρὸς μὲν τοίνυν τοὺς ὑπειληφότας ταῦτα συμφέρειν οὐδενὸς δεῖ λόγου τῷ μέλλοντι λέγειν· πεπεισμένοι γὰρ ὑπάρχουσι· πρὸς δὲ τοὺς τἀναντία συμφέρειν ἡγουμένους βραχέ' εἰπεῖν βού-
2 λομαι. μὴ θέλουσι μὲν οὖν ἀκούειν οὐκ ἔνι δήπου μαθεῖν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ σιωπῶσι μηδενὸς λέγοντος· ἀκούσασιν δὲ δυοῖν ἀγαθοῖν οὐκ ἔνι θατέρου διαμαρτεῖν. ἢ γὰρ πεισθέντες πάντες καὶ ταὔτ' ἐγνωκότες κοινότερον βουλεύσεσθε, οὗ μεῖζον εἰς τὰ παρόντ' οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν· ἢ μὴ δυνηθέντος τοῦ λέγοντος διδάξαι βεβαιότερον τοῖς ἐγνωσμένοις πιστεύσετε.
3 χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲ καλὴν ὑποψίαν ἔχει, ἥκειν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων τὸ κράτιστον ἑλέσθαι δέον, φανῆναι δὲ, πρὶν ἐκ τῶν λόγων δοκιμά- 1455
σαι, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τι πεπεισμένους, καὶ τοῦθ' οὕτως ἰσχυρὸν ὥστε μηδ' ἐθέλειν παρὰ ταῦτ' ἀκούειν.

ΜΗ.

Ἴσως ὀχληρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τισὶν ὑμῶν εἶναι δοκῶ, πολλάκις λέγων περὶ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλ' ἐὰν ὀρθῶς σκοπῆτε, οὐκ ἐγὼ φανήσομαι τούτου δίκαιος ὢν ἔχειν τὴν αἰτίαν, ἀλλ' οἱ μὴ πειθόμενοι τοῖς ὑμετέροις ψηφίσμασιν. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ πρῶτον ἐποί-

ησαν ἃ ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδὲν ἂν τὸ δεύτερον ἡμᾶς ἔδει λέγειν, οὐδ' εἰ τὸ δεύτερον, αὖθις. νῦν δ' ὅσῳ πλεονάκις τὰ προσήκονθ' ὑμῖν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, τοσούτῳ μοι δοκοῦσιν ἧττον ἐκεῖνοι παρεσκευάσθαι ποι-
2 εῖν. πρότερον μὲν οὖν ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ᾔδειν, πρὸς τί ποτ' εἴη τοῦτ' εἰρημένον 'ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι·' νῦν δὲ κἂν ἄλλον μοι δοκῶ διδάξαι. οἱ γὰρ ἄρχοντες ἢ τινες αὐτῶν, ἵνα μὴ πάντας λέγω, τῶν μὲν ὑμετέρων ψηφισμάτων ἀλλ' οὐδὲ τὸ μικρότατον φροντίζουσιν, ὅπως δὲ λήψονται. εἰ μὲν οὖν ἐνῆν δοῦναι, δικαίως ἂν αὐτὸ τοῦτό μοί τις ἐπέπληξεν, εἰ διὰ μικρὸν ἀνάλωμ' ἐνοχλεῖν ὑμῖν ᾑρούμην· νῦν δ'
3 οὐκ ἔνι, καθάπερ οὐδὲ τούτους λέληθεν. εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ὑμῖν λῃτουργεῖν δεῖ, προσθήσειν αὐτοῖς οἴονταί με, ληροῦσι. καὶ ταῦτ' ἴσως καὶ βούλονται καὶ προσδοκῶσιν· ἐγὼ δ' οὐ ποιήσω ταῦτα, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἐῶσι, καθέλξω τὴν ναῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιήσω, εἰ δὲ μή, τοὺς αἰτίους ὑμῖν ἀποφανῶ.

ΜΘ.

Οὐδέν' ἂν εὖ φρονοῦντ' ἀντειπεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω, ὡς οὐχ ἁπάντων ἄριστόν ἐστι τῇ πόλει, μάλιστα μὲν ἐξ ἀρχῆς μηδὲν ἀσύμφορον πράττειν, εἰ 1456
δὲ μή, παρεῖναι εὐθὺς τοὺς ἐναντιωσομένους. δεῖ μέντοι τούτῳ προσεῖναι θέλοντας ἀκούειν ὑμᾶς καὶ διδάσκεσθαι· οὐδὲν γὰρ πλέον εἶναι τὸν ἐροῦντα τὰ βέλτι-
2 στα, ἂν μὴ τοὺς ἀκουσομένους ἔχῃ. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ἀλυσιτελὲς μετὰ ταῦτ' ἂν φανείη, ὅσ' ἄν τις ὑμᾶς ἢ διὰ καιρὸν ἢ δι' ὥραν ἡμέρας ἢ δι' ἄλλην τιν' αἰτίαν παρακρούσηται, ταῦθ' ὅταν ποτὲ βούλησθ' ὑμῶν αὐτῶν ὄντες ἀκούειν, εἶναι τὸν ἐξετάσοντα πάλιν, ἵν'

ἐὰν μὲν οἷά φασιν οἱ τότε πείσαντες φανῇ, προθυμότερον πράττηθ' ὡς ἔλεγχον δεδωκότα, ἐὰν δ' ἄρα μὴ τοιαῦθ' εὑρεθῇ, πρὶν πορρωτέρω προελθεῖν, ἐπίσχητε. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ τοῖς τοῦ κρατίστου διαμαρτοῦσι τὸ χείριστον ἀνάγκη πράττειν εἴη, καὶ μή, τὸ
2 δεύτερον ἐκ τῶν λοιπῶν, ἐξείη μεταβουλεύσασθαι. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἅπαντας ἔγωγ' ὁρῶ τὴν ἀειλογίαν προτεινομένους, ὅταν τι πιστεύωσι δικαίως αὑτοῖς πεπρᾶχθαι· οὗτοι δ' αὐτὸ τοὐναντίον ἐγκαλοῦσιν, εἰ περὶ ὧν ἡμάρτετε νῦν ἀναθέσθαι βούλεσθε, τὴν ἀπάτην κυριωτέραν οἰόμενοι δεῖν εἶναι τῆς μετὰ τοῦ χρόνου βασάνου. τὴν μὲν οὖν τούτων σπουδὴν οὐδ' ὑμῶν ἴσως ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοί· δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἐπειδήπερ γέγονεν λόγου τυχεῖν, ἅ τις ἡγεῖται κράτιστα, λέγειν.

N.

Ὅ τι μὲν μέλλει συνοίσειν πάσῃ τῇ πόλει, τοῦτο καὶ λέγειν εὔχομαι πάντας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμᾶς ἑλέσθαι. ἐγὼ δ' οὖν, ἃ πεπεικὼς ἐμαυτὸν τυγχάνω μάλιστα συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτ' ἐρῶ, δεηθεὶς 1457
ὑμῶν τοσοῦτον, μήτε τοὺς ἐξιέναι κελεύοντας ὑμᾶς διὰ τοῦτο νομίζειν ἀνδρείους, μήτε τοὺς ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντας διὰ τοῦτο κακούς. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς ἔλεγχος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν τε λόγων καὶ τῶν πραγμάτων ἐστίν, ἀλλὰ δεῖ νῦν μὲν εὖ βεβουλευμένους ἡμᾶς φανῆναι, τότε δ', ἂν ἄρα ταῦτα δοκῇ, τὰ τῆς
2 ἀνδρείας ἀποδείξασθαι. ἡ μὲν οὖν ὑμετέρα προθυμία παντὸς ἀξία καὶ τοιαύτη πάρεστιν, οἵαν ἄν τις εὔξαιτ' εὔνους ὢν τῇ πόλει· νῦν δ' ὅσῳ τυγχάνει σπουδαιοτέρα, τοσούτῳ δεῖ μᾶλλον προϊδεῖν ὅπως εἰς δέον

καταχρήσεσθ' αὐτῇ. οὐδενὸς γὰρ εὐδοκιμεῖ πράγματος ἡ προαίρεσις, ἂν μὴ καὶ τὸ τέλος συμφέρον καὶ καλὸν λάβῃ. ἐγὼ δ' οἶδά ποτ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ὑμῖν ἀκούσας ἀνδρὸς οὔτ' ἀνοήτου δοκοῦντος εἶναι οὔτ' ἀπείρου πολέμου, Ἰφικράτους λέγω, ὃς ἔφη δεῖν οὕτω προαιρεῖσθαι κινδυνεύειν τὸν στρατηγόν, ὅπως μὴ τὰ ἢ τὰ γενήσεται, ἀλλ' ὅπως τά· οὕτω γὰρ εἶπε τῷ ῥήματι. ἦν δὴ τοῦτο γνώριμον, ὅτι ὅπως καλῶς ἀγωνιεῖται ἔλεγεν. ἐπειδὰν μὲν τοίνυν ἐξέλθητε, ὃς ἂν ἡγῆται, κύριος ὑμῶν ἐστι· νῦν δ' ἕκαστος ὑμῶν αὐτὸς στρατηγεῖ. δεῖ δὴ τοιαῦτα φανῆναι βεβουλευμένους, δι' ὧν πανταχῶς συνοίσει τῇ πόλει, καὶ μὴ μελλουσῶν ἕνεκ' ἐλπίδων τῆς παρούσης εὐδαιμονίας χεῖρόν τι ποιήσετε.

ΝΑ.

Οὐδέν' ἂν ᾠόμην ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πιστεύοντα τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλέσαι τοῖς καθιστᾶσιν εἰς λόγον ταῦτα· ὅσῳ γὰρ ἂν πλεονάκις ἐξετάζῃ τις αὐτά, ἀνάγκη τοὺς τούτων αἰτίους εὐδοκιμεῖν. οὐ μὴν ἀλλά μοι 1458
δοκοῦσιν αὐτοὶ φανερὸν καθιστάναι, οὐκ ἐπί τῳ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων πράξαντες. ὡς γοῦν ἐξελέγχεσθαι μέλλοντες, ἂν πάλιν εἰς λόγον ἔλθωσι, φεύγουσι καὶ δεινὰ ποιεῖν ἡμᾶς φασιν. καίτοι ὅταν τοὺς ἐξελέγχειν βουλομένους δεινὰ ποιεῖν αἰτιᾶσθε, τί ἡμεῖς τοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξηπατηκότας τηνικαῦτα λέγωμεν;

ΝΒ.

Ἦν μὲν δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἴσην ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν ὀργὴν τοῖς ἐπιχειροῦσιν, ὅσηνπερ τοῖς δυνηθεῖσιν ἐξαπατῆσαι. ὃ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ τούτοις, πεποίηται καὶ προήγαγον ὑμᾶς· τοῦ δὲ μηδὲν

τέλος ταῦτ' ἔχειν ἡ τύχη, καὶ τὸ βέλτιον νῦν ὑμᾶς φρονεῖν ἢ ὅτ' ἐξήχθητ' ὑπὸ τούτων, γέγον' αἴτια. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οὕτω πόρρω νομίζω τὴν πόλιν εἶναι τοῦ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν, ὥστ' ἀγαπητὸν εἶναί μοι δοκεῖ, ἂν ὅπως μὴ πείσεσθε κακῶς δύνησθε φυλάττεσθαι· τοσαῦται τέχναι καὶ γοητεῖαι καὶ ὅλως ὑπηρεσίαι τινές εἰσιν ἐφ' ὑμᾶς κατεσκευασμέναι. τῆς μὲν οὖν τούτων κακίας οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι τις ἐν δέοντι μάλιστα κατηγορήσειε· βούλομαι δ' ὑπὲρ ὧν ἀνέστην, ἃ νομίζω συμφέροντ', εἰπεῖν.

ΝΓ.

Ἡ μὲν εἰωθυῖα πάντα τὸν χρόνον βλάπτειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν λοιδορία καὶ ταραχή, καὶ νυνὶ γέγονεν παρὰ τῶν αὐτῶν ὧνπερ ἀεί. ἄξιον δ' οὐχ οὕτω τούτοις ἐπιτιμῆσαι (ἴσως γὰρ ὀργῇ καὶ φιλονικίᾳ ταῦτα πράττουσι, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, ὅτι συμφέρει ταῦτα ποιεῖν αὐτοῖς) ἀλλ' ὑμῖν, εἰ περὶ κοινῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πραγμάτων καὶ μεγάλων 1459
συνειλεγμένοι, τὰς ἰδίας λοιδορίας ἀκροώμενοι κάθησθε, καὶ οὐ δύνασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι αἱ τῶν ῥητόρων ἁπάντων ἄνευ κρίσεως πρὸς ἀλλήλους λοιδορίαι, ὧν ἂν ἀλλήλους ἐξελέγξωσιν, ὑμᾶς τὰς εὐθύνας διδόναι ποιοῦσι. πλὴν γὰρ ἴσως ὀλίγων, ἵνα μὴ πάντας εἴπω, οὐδεὶς αὐτῶν ἅτερος θατέρῳ λοιδορεῖται, ἵνα βέλτιόν τι τῶν ὑμετέρων γίγνηται· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ἵν', ἃ τὸν δεῖνά φησι ποιοῦντ' ἂν δέῃ δεινότατ' ἀνθρώπων ποιεῖν, ταῦτ' αὐτὸς μετὰ
3 πλείονος ἡσυχίας διαπράττηται. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, μὴ ἐμοὶ πιστεύσητε, ἀλλ' ἐν βραχεῖ λογίσασθε. ἔστιν ὅπου τις ἀναστὰς εἶπε παρ' ὑμῖν πώποτε 'βουλόμενός

τι λαβεῖν τῶν ὑμετέρων παρελήλυθ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν;' οὐδεὶς δήπου, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ δι' ὑμᾶς, καὶ ταύτας τὰς προφάσεις λέγουσι. φέρε δὴ σκέψασθε, τί δή ποτ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ ὧν ἅπαντες λέγουσιν, οὐδὲν βέλτιον τοῖς ὅλοις νῦν ἢ πρότερον πράττετε, οὗτοι δ' οἱ πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ αὑτῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν πώποτ' εἰρηκώς, ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν; ὅτι φασὶ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φιλεῖν ὑμᾶς, φιλοῦσι δ' οὐχ ὑμᾶς, ἀλλ' αὑτούς.
4 καὶ γελάσαι καὶ θορυβῆσαι καί ποτ' ἐλπίσαι μετέδωκαν ὑμῖν, λαβεῖν δ' ἢ κτήσασθαι τῇ πόλει κυρίως ἀγαθὸν οὐδὲν ἂν βούλοιντο. ᾗ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ τῆς λίαν ἀρρωστίας ἀπαλλαγῆτε, ταύτῃ τούτους οὐδ' ὁρῶντες ἀνέξεσθε. νῦν δὲ δραχμῇ καὶ χοῖ καὶ τέτταρσιν ὀβολοῖς ὥσπερ ἀσθενοῦντα τὸν δῆμον διάγουσιν, ὁμοιότατ' ὦ 1460
ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδόντες ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖν' οὔτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὔτε ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτ' οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι μεῖζον πράττειν ἐᾷ, οὔτ' αὔτ' ἐξαρκεῖν δύναται.

ΝΔ.

Καὶ δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ καλὸν καὶ σπουδαῖον, ὅπερ ὑμεῖς εἰώθατε, καὶ ἡμᾶς προνοεῖν, ὅπως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἕξει. ἡ μὲν οὖν ἡμετέρα γέγον' ἐπιμέλει' ὑμῖν εἰς δέον· καὶ γὰρ ἐθύσαμεν τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι καὶ τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῇ Νίκῃ, καὶ γέγονεν καλὰ καὶ σωτήρια ταῦθ' ὑμῖν τὰ ἱερά. ἐθύσαμεν δὲ καὶ τῇ Πειθοῖ καὶ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν καὶ τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ἐκαλλιεροῦμεν καὶ ταῦτα. ἦν δ' ὑμῖν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις θεοῖς τυθένθ' ἱέρ' ἀσφαλῆ καὶ βέβαια καὶ καλὰ καὶ σωτήρια. δέχεσθ' οὖν παρὰ τῶν θεῶν διδόντων τἀγαθά.

ΝΕ.

Ἦν τις ὡς ἔοικε χρόνος παρ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἐπηνάγκαζεν ὁ δῆμος, ὃν ἄνθρωπον ἴδοι σώφρονα καὶ χρηστὸν, πράττειν τὰ κοινὰ καὶ ἄρχειν, οὐ σπάνει τῶν τοῦτο βουλομένων ποιεῖν (πάντα γὰρ τἄλλ' εὐτυχῇ τὴν πόλιν κρίνων, ἓν οὐδέποτ' εὐτυχῆσαι τοῦτο νομίζω, ἐπιλείπειν αὐτὴν τοὺς τὰ κοινὰ καρποῦσθαι βουλομένους), ἀλλ' ὅραμα τοῦτ' ἐποιεῖθ' ὁ δῆμος αὐτοῦ καλὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ λυσιτελὲς
2 τῇ πόλει. οἵ τε γὰρ συνεχεῖς οἵδε παραζευγνυμένων σφίσιν ἐξ ἰδιωτῶν σπουδαίων καὶ δικαίων ἀνδρῶν, 1461
εὐλαβεστέρους αὐτοὺς παρεῖχον· οἵ τε χρηστοὶ μὲν ὑμῶν καὶ δικαίως ἂν ἄρχοντες, μὴ πάνυ δ' οἷοί τ' ἐνοχλεῖν καὶ παραγγέλλειν, οὐκ ἀπηλαύνοντο τῶν τιμῶν. νῦν δὲ παντάπασι τὸν αὐτὸν τρόπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅνπερ τοὺς ἱερεῖς, οὕτως καθίστατε καὶ τοὺς ἄρχοντας. εἶτα θαυμάζετε, ἐπειδὰν ὁ δεῖν' εὐδαίμων καὶ ὁ δεῖν' ὑμῖν ᾖ συνεχῶς πολλὰ λαμβάνων, οἱ δ' ἄλλοι περιίητε
3 τὰ τούτων ἀγαθὰ ζηλοῦντες. δεινότατοι γάρ ἐστ' ἀφελέσθαι μὲν ὅσ' ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ νόμους περὶ τούτων θεῖναι, ἄν τις ἀστυνομήσῃ δὶς ἢ τὰ τοιαῦτα, στρατηγεῖν δ' ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς ἐᾶν. καὶ τὸ μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν πράξεων ὄντας ἴσως ἔχει πρόφασιν· τὸ δὲ τοὺς ἄλλους, οἳ ποιοῦσι μὲν οὐδέν, χώραν δ' ἀτέλεστον ἔχουσιν αὐτοὶ τετελεσμένοι, μωρία. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν, εἰσὶ δ' οὐκ ὀλίγοι, προσάγειν χρή. ἂν γὰρ ὥσπερ εἰ ζυγὸν ἱστῆτε, πρόσεισ' ὃς ἂν ἄξιος ᾖ του μετὰ ταῦτ' αὐτός.

Νς.

Τὸ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεπεικόθ' ἑαυτὸν ἔχειν τι συμφέρον εἰπεῖν ἀνίστασθαι, καὶ καλὸν καὶ προσῆκον

*εἶναί μοι δοκεῖ, τὸ δὲ μὴ βουλομένους ἀκούειν βιάζε-
σθαι, παντελῶς ἔγωγ' αἰσχρὸν ἡγοῦμαι [εἶναι]. οἴομαι
δ', ἐὰν ἐθελήσητέ μοι πείθεσθαι τήμερον, καὶ τὰ βέλ-
τιστα μᾶλλον ὑμᾶς ἑλέσθαι δυνήσεσθαι, καὶ τοὺς τῶν
2 ἀναβαινόντων λόγους βραχεῖς ποιήσειν. τί οὖν συμ-
βουλεύω; πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ αὐτῶν
ὧν σκοπεῖτε τὸν παριόντα λέγειν ἀξιοῦν. πολλὰ γὰρ
ἄλλα τις ἂν περιέλθοι τῷ λόγῳ καὶ πόλλ' ἂν ἀστεῖ'
εἴποι, ἄλλως τε καὶ ὥσπερ τούτων ἔνιοι δεινῶν ὄντων.* 1462
*ἀλλ' εἰ μὲν ῥημάτων ἥκετ' ἀκουσόμενοι, ταῦτα λέγειν
καὶ ἀκούειν χρή· εἰ δ' ὑπὲρ πραγμάτων αἱρέσεως βου-
λευσόμενοι, αὐτὰ καθ' αὑτὰ παραινῶ τὰ πράγμαθ' ὡς
μάλιστα κρίνειν, ἀφελόντας ὅσοι λόγοι πεφύκασιν ἐξα-
3 πατᾶν. ἓν μὲν οὖν τοῦτο λέγω, δεύτερον δ', ὃ τισιν
παράδοξον ἴσως ἔσται πρὸς τὸ τοὺς λόγους ἐλάττους
εἶναι, σιωπῶντας ἀκούειν. περὶ μὲν γὰρ τοῦ ταῦτ' ἢ
κεῖνα συμφέρειν, καὶ πότερ' ἂν δικαιότερον προέλοιθ'
ἡ πόλις, οὔτ' εἰσὶ λόγοι πολλοὶ μὴ βουλομένοις μάτην
ἀδολεσχεῖν, οὔτε πάλιν τις ἂν αὐτοὺς εἰπεῖν ἔχοι· ὡς
δὲ καὶ δίκαιον ἀκούειν καὶ πρὸς τὸν θορυβοῦντ' ἀπο-
κρίνασθαι καὶ λόγον ἐκ λόγου λέγειν, οὐδεὶς ὅστις
οὐχὶ δύναιτ' ἄν. ἐκ δὴ τοῦ θορυβεῖν οὐκ ἀπαλλάττε-
σθε λόγων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν οὐδὲν εἰς χρείαν ἐπα-
ναγκάζεσθ' ἀκούειν. ἡ μὲν οὖν ἐμὴ γνώμη περὶ ὧν
βουλεύεσθ' ἥδ' ἐστίν.*

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Α.
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Παντὸς ἀρχομένῳ σπουδαίου καὶ λόγου καὶ ἔργου, ἀπὸ τῶν θεῶν ὑπολαμβάνω προσήκειν πρῶτον ἄρχεσθαι. εὔχομαι δὴ τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις, ὅ τι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἄριστόν ἐστι καὶ τοῖς εὐνοοῦσι 1463
τῷ δήμῳ καὶ νῦν καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, τοῦτ' ἐμοὶ μὲν ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν γράψαι, τοῖς δ' ἐκκλησιάσασιν Ἀθηναίων ἑλέσθαι. εὐξάμενος δὲ ταῦτα, τῆς ἀγαθῆς ἐπινοίας ἐλπίδ' ἔχων παρὰ τῶν θεῶν, τάδ' ἐπιστέλλω.

2 *Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Περὶ μὲν τῆς ἐμῆς οἴκαδ' ἀφίξεως ἀεὶ νομίζω πᾶσιν ὑμῖν ἔσεσθαι βουλεύσασθαι, διόπερ νῦν οὐδὲν περὶ αὐτῆς γέγραφα· τὸν δὲ παρόντα καιρὸν δρῶν ἑλομένων μὲν ὑμῶν τὰ δέοντα ἅμα δόξαν καὶ σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν δυνάμενον κτήσασθαι, οὐ μόνον ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν Ἕλλησιν, ἀγνοησάντων δ' ἢ παρακρουσθέντων οὐ ῥᾴδιον αὖθις τὸν αὐτὸν ἀναλαβεῖν, ᾠήθην χρῆναι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ὡς ἔχω περὶ τού-*

3 των εἰς μέσον θεῖναι. ἔστιν μὲν οὖν ἔργον ἐξ ἐπι-
στολῆς ἐμμεῖναι συμβουλῇ· πολλοῖς γὰρ εἰώθατ' ἀπαν-
τᾶν ὑμεῖς πρὸ τοῦ περιμεῖναι μαθεῖν. λέγοντι μὲν
οὖν ἔστιν αἰσθέσθαι τί βούλεσθε, καὶ διορθώσασθαι
τἀγνοούμενα ῥᾴδιον· τὸ δὲ βιβλίον οὐδεμίαν βοήθειαν
ἔχει τοιαύτην πρὸς τοὺς θορυβοῦντας. οὐ μὴν ἀλλ'
ἐὰν ἐθελήσητ' ἀκοῦσαι σιγῇ καὶ περιμείνητε πάντα
μαθεῖν, οἴομαι, σὺν θεοῖς εἰρῆσθαι, καίπερ βραχέων
τῶν γεγραμμένων ὄντων, αὐτός τε φανήσεσθαι μετὰ
πάσης εὐνοίας τὰ δέονθ' ὑπὲρ ὑμῶν πράττων, καὶ τὰ
4 συμφέρονθ' ὑμῖν ἐμφανῆ δείξειν. οὐχ ὡς ἀπορούντων
δ' ὑμῶν ῥητόρων, οὐδὲ τῶν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως ὅ
τι ἂν τύχωσιν ἐρούντων, ἔδοξέ μοι τὴν ἐπιστολὴν πέμ-
πειν· ἀλλ' ὅσα τυγχάνω δι' ἐμπειρίαν καὶ τὸ παρηκο-
λουθηκέναι τοῖς πράγμασιν εἰδώς, ταῦτ' ἐβουλήθην
τοῖς μὲν προαιρουμένοις λέγειν ἐμφανῆ ποιήσας, ἀφθό- 1464
νους ἀφορμὰς ὧν ὑπολαμβάνω συμφέρειν ὑμῖν δοῦναι,
τοῖς δὲ πολλοῖς ῥᾳδίαν τὴν τῶν βελτίστων αἵρεσιν
καταστῆσαι. ὧν μὲν οὖν εἵνεκ' ἐπῆλθέ μοι τὴν ἐπι-
στολὴν γράφειν, ταῦτ' ἐστί.

5 Δεῖ δ' ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἁπάν-
των πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμόνοιαν εἰς τὸ κοινῇ συμφέ-
ρον τῇ πόλει παρασχέσθαι, καὶ τὰς ἐκ τῶν προτέρων
ἐκκλησιῶν ἀμφισβητήσεις ἐᾶσαι, δεύτερον δὲ πάντας
ἐκ μιᾶς γνώμης τοῖς δόξασι προθύμως συναγωνίζεσθαι·
ὡς τὸ μήθ' ἓν μήθ' ἁπλῶς πράττειν, οὐ μόνον ἐστὶν
ἀνάξιον ὑμῶν καὶ ἀγεννές, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγίστους
6 κινδύνους ἔχει. δεῖ δὲ μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ἃ
καθ' αὑτὰ μὲν οὐκ ἔστιν αὐτάρκη κατασχεῖν πράγματα,
προστεθέντα δὲ ταῖς δυνάμεσιν πολλῷ πάντ' εὐκατερ-
γαστότερ' ὑμῖν ποιήσει. τίν' οὖν ἐστι ταῦτα; μήτε

πόλει μηδεμιᾷ μήτε τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνη-
γωνισμένων τοῖς καθεστηκόσι μηδενὶ μήτε πικραίνε-
7 σθαι μήτε μνησικακεῖν. ὁ γὰρ τοιοῦτος φόβος τοὺς
συνειδότας αὑτοῖς, ὡς ἀναγκαίοις τοῖς καθεστηκόσι καὶ
κίνδυνον ἔχουσι πρόδηλον προθύμους συναγωνιστὰς
ποιεῖ· ἀφεθέντες δὲ τοῦ δέους τούτου πάντες ἠπιώτε-
ροι γενήσονται. τοῦτο δ' οὐ μικρὰν ὠφέλειαν ἔχει.
κατὰ μὲν δὴ πόλεις τὰ τοιαῦτ' εὔηθες προλέγειν, μᾶλ-
λον δ' οὐδ' ἐν δυνατῷ· ὡς δ' ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ὀφθῆτε
χρώμενοι, τοιαύτην καὶ κατὰ τῶν ἄλλων προσδοκίαν
8 παραστήσεθ' ἑκάστοις. φημὶ δὴ χρῆναι μήτε στρατηγῷ
μήτε ῥήτορι μήτ' ἰδιώτῃ μηδενὶ τῶν τὰ πρὸ τοῦ γε
δοκούντων συνηγωνίσθαι τοῖς καθεστηκόσι μήτε μέμ- 1465
φεσθαι μήτ' ἐπιτιμᾶν μηδένα μηδὲν ὅλως, ἀλλὰ συγχω-
ρῆσαι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει πεπολιτεῦσθαι τὰ δέοντα,
ἐπειδήπερ οἱ θεοί, καλῶς ποιοῦντες, σώσαντες τὴν
πόλιν, ἀποδεδώκασιν ὑμῖν ὅ τι ἂν βούλησθ' ἐξ ἀρχῆς
βουλεύσασθαι, καὶ νομίζειν, ὥσπερ ἂν ἐν πλοίῳ τῶν
μὲν ἱστίῳ, τῶν δὲ κώπαις ἀποφαινομένων κομίζεσθαι,
λέγεσθαι μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων ἅπαντ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, γε-
γενῆσθαι δὲ τὴν χρείαν πρὸς τὰ συμβάντ' ἀπὸ τῶν
9 θεῶν. ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον περὶ τῶν παρεληλυθό-
των ἐγνωκότες ἦτε, καὶ πιστοὶ πᾶσι γενήσεσθε, καὶ
καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα πράξετε, καὶ τὰ πράγματ'
ὠφελήσετ' οὐ μικρά, καὶ τοὺς ἐναντιωθέντας ἐν ταῖς
πόλεσιν ἢ μεταγνῶναι ποιήσετε πάντας, ἢ ὀλίγους κο-
μιδῇ τινας αὐτοὺς τοὺς αἰτίους καταλειφθῆναι. μεγα-
λοψύχως τοίνυν καὶ πολιτικῶς τὰ κοινῇ συμφέροντα
10 πράττετε, καὶ τῶν ἰδίων μὴ μέμνησθε. παρακαλῶ δ'
εἰς ταῦτ' οὐ τυχὼν αὐτὸς τῆς τοιαύτης φιλανθρωπίας
παρ' ἐνίων, ἀλλ' ἀδίκως καὶ στασιαστικῶς εἰς τὴν

ἑτέρων χάριν προποθείς. ἀλλ' οὔτε τὴν ἰδίαν ὀργὴν
ἀναπληρῶν τὸ κοινῇ συμφέρον οἶμαι δεῖν βλάπτειν,
οὔτε μείγνυμι τῆς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰ κοινῇ συμφέ-
ροντ' οὐδέν, ἀλλ' ἐφ' ἃ τοὺς ἄλλους παρακαλῶ, ταῦτ'
αὐτὸς οἴομαι δεῖν πρῶτος ποιεῖν.
11 Αἱ μὲν οὖν παρασκευαὶ καὶ ἃ δεῖ φυλάξασθαι, καὶ
ἃ πράττων τις ἂν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν μάλιστα
κατορθοίη, σχεδὸν εἴρηνταί μοι· τοῖς δὲ καθ' ἡμέραν
ἐπιστατῆσαι, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα συμβαίνουσιν
12 ὀρθῶς χρῆσθαι, καὶ γνῶναι τὸν ἑκάστου καιρόν, καὶ 1466
κρῖναι τί τῶν πραγμάτων ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσα-
γαγέσθαι, καὶ τί βίας προσδεῖται, τῶν ἐφεστηκότων
στρατηγῶν ἔργον ἐστί. διὸ καὶ χαλεπωτάτην τάξιν
ἔχει τὸ συμβουλεύειν· τὰ γὰρ ὀρθῶς βουλευθέντα καὶ
δοκιμασθέντα σὺν πολλῇ σπουδῇ καὶ πόνῳ, πολλάκις
13 τῷ τοὺς ἐπιστάντας ἄλλως χρήσασθαι διελυμάνθη. νῦν
μέντοι πάνθ' ἕξειν καλῶς ἐλπίζω. καὶ γὰρ εἴ τις ὑπεί-
ληφεν εὐτυχῆ τὸν Ἀλέξανδρον τῷ πάντα κατορθοῦν,
ἐκεῖνο λογισάσθω, ὅτι πράττων καὶ πονῶν καὶ τολμῶν,
οὐχὶ καθήμενος ηὐτύχει. νῦν τοίνυν τεθνεῶτος ἐκεί-
14 νου ζητεῖ τινας ἡ τύχη μεθ' ὧν ἔσται. τούτους δ'
ὑμᾶς δεῖ γενέσθαι. τούς θ' ἡγεμόνας, δι' ὧν ἀνάγκη
τὰ πράγματα πράττεσθαι, ὡς εὐνουστάτους ἐπὶ τὰς
δυνάμεις ἐφίστατε· καὶ ὅ τι ποιεῖν αὐτὸς ἕκαστος ὑμῶν
δυνήσεται καὶ βουλήσεται, τοῦτο πρὸς αὐτὸν εἰπάτω
καὶ ὑποσχέσθω. καὶ τοῦθ' ὅπως μὴ ψεύσεται, μηδ'
ἐξηπατῆσθαι μηδὲ πεισθῆναι παρακρουσθεὶς φήσας ἀνα-
15 δύσεται. ὡς τὴν ἔνδειαν ὧν ἂν ἐλλίπηθ' ὑμεῖς, οὐχ
εὑρήσετε τοὺς ἀναπληρώσοντας· οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἔχει
κίνδυνον, περὶ ὧν ἐφ' ὑμῖν ἐστιν ὅπως ἂν βούλησθε
πρᾶξαι μεταβουλεύεσθαι πολλάκις, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐνστῇ

*πόλεμος· ἀλλ' ἡ περὶ τούτων μετάγνωσις ἧττα τῆς προ-
αιρέσεως γίγνεται. μὴ δὴ ποιήσητε τοιοῦτο μηδέν, ἀλλ'
ὅ τι πράξετε γενναίως καὶ ἑτοίμως ταῖς ψυχαῖς, τοῦτο
16 χειροτονεῖτε, κἂν ἅπαξ ψηφίσησθε, τὸν Δία τὸν Δωδω-
ναῖον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἳ πολλὰς καὶ καλὰς κἀ-
γαθὰς καὶ ἀληθεῖς ὑμῖν μαντείας ἀνῃρήκασιν, ἡγεμό-
νας ποιησάμενοι καὶ παρακαλέσαντες, καὶ κατὰ τῶν* 1467
*νικητηρίων ἅπασιν αὐτοῖς εὐξάμενοι, μετὰ τῆς ἀγαθῆς
τύχης ἐλευθεροῦτε τοὺς Ἕλληνας. εὐτυχεῖτε.*

B.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΚΑΘΟΔΟΥ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

*Ἐνόμιζον μὲν ἀφ' ὧν ἐπολιτευόμην, οὐχ ὅπως μη-
δὲν ὑμᾶς ἀδικῶν τοιαῦτα πείσεσθαι, ἀλλὰ κἂν μέτρι'
ἐξαμαρτὼν συγγνώμης τεύξεσθαι. ἐπειδὴ δ' οὕτω γέ-
γονεν, ἕως μὲν ἑώρων ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως φα-
νερᾶς οὐδ' ἐλέγχου γιγνομένου παρὰ τῆς βουλῆς, πρὸς
τὰ ταύτης ἀπόρρητα καταψηφιζομένους ἁπάντων, οὐ-
δὲν ἐλαττόνων παραχωρεῖν ὑμᾶς ἡγούμενος ἢ ἐμαυτὸν
ἀποστερεῖσθαι, στέργειν ᾑρούμην· τὸ γὰρ οἷς ἂν ἡ
βουλὴ φήσῃ τοὺς ὀμωμοκότας δικαστὰς προστίθεσθαι
μηδεμιᾶς ἀποδείξεως ῥηθείσης, τῆς πολιτείας παραχω-
2 ρεῖν ἦν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦντες ᾔσθησθε τὴν δυ-
ναστείαν, ἣν τινες τῶν ἐν τῇ βουλῇ κατεσκευάζονθ'
ἑαυτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀποδείξεις τοὺς ἀγῶνας κρίνετε,
τὰ δ' ἀπόρρητα τούτων ἐπιτιμήσεως ἄξι' εὑρήκατε,
οἶμαι δεῖν, ἐὰν καὶ ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, τῆς ὁμοίας*

τυχεῖν σωτηρίας τοῖς τῶν ὁμοίων αἰτιῶν τετυχηκόσι,
καὶ μὴ μόνος δι' αἰτίαν ψευδῆ τῆς πατρίδος καὶ τῶν
ὄντων καὶ τῆς τῶν οἰκειοτάτων συνηθείας ἀποστε-
ρηθῆναι.

3 Εἰκότως δ' ἂν ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μέλοι τῆς
ἐμῆς σωτηρίας, οὐ μόνον κατὰ τοῦθ' ὅτι οὐδὲν ὑμᾶς 1468
ἀδικῶν δεινὰ πέπονθα, ἀλλὰ καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις ἕνεκ' εὐδοξίας. μὴ γὰρ, εἰ μηδεὶς ὑμᾶς
ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους μηδὲ τοὺς καιροὺς ἐν οἷς
4 τὰ μέγιστ' ἐγὼ χρήσιμος ἦν τῇ πόλει, τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας ἀγνοεῖν νομίζετε, μηδ' ἐπιλελῆσθαι τῶν ἐμοὶ
πεπραγμένων ὑπὲρ ὑμῶν, ἃ ἐγὼ δυοῖν εἵνεκα νῦν
ὀκνῶ γράφειν καθ' ἕκαστον, ἑνὸς μὲν, τὸν φθόνον
δεδιώς, πρὸς ὃν οὐδέν ἐστι προὔργου τἀληθῆ λέγειν,
ἑτέρου δ', ὅτι πολλὰ κἀνάξια ἐκείνων διὰ τὴν τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων κακίαν νῦν πράττειν ἀναγκαζόμεθα.
5 ἐν κεφαλαίῳ δὲ τοιαῦτ' ἔστ' ἐφ' οἷς ἐξηταζόμην ὑπὲρ
ὑμῶν ἐγώ, ὥσθ' ὑμᾶς μὲν ἐπ' αὐτοῖς ὑπὸ πάντων
ζηλοῦσθαι, ἐμοὶ δ' ἐλπίδα τῶν μεγίστων δωρειῶν
προσδοκᾶσθαι παρ' ὑμῶν. τῆς δ' ἀναγκαίας μὲν, ἀγνώ-
μονος δὲ τύχης οὐχ ὡς δίκαιον ἦν, ἀλλ' ὡς ἐβούλετο,
κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα,
6 ὃν ὑμεῖς ἠγωνίσασθε, οὐδ' ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρό-
νοις ἀπέστην τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, οὐδ' ἀντηλλαξάμην
ἀντὶ ταύτης οὐδέν, οὐ χάριν, οὐκ ἐλπίδας, οὐ πλοῦτον,
οὐ δυναστείαν, οὐκ ἀσφάλειαν. καίτοι πάντα ταῦθ'
ἑώρων ὑπάρχοντα τοῖς καθ' ὑμῶν βουλομένοις πολι-
7 τεύεσθαι. ὃ δὲ, πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων ἐφ' οἷς
εἰκότως ἐπέρχεταί μοι παρρησιάζεσθαι, μέγιστον ἡγοῦ-
μαι, οὐκ ὀκνήσω γράψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐν παντὶ τῷ
αἰῶνι τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων δεινοτάτου γε-

γενημένου Φιλίππου, καὶ δι' ὁμιλίας πεῖσαι προσέχειν
αὐτῷ τὸν νοῦν ὡς βούλοιτο, καὶ διαφθεῖραι χρήμασι
τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γνωρίμους,
8 ἐγὼ μόνος οὐδετέρου τούτων ἡττήθην, ὃ κοινὴν ὑμῖν 1469
φιλοτιμίαν φέρει, πολλὰ μὲν ἐντυχὼν Φιλίππῳ καὶ
διαλεχθεὶς ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐπέμπετε πρεσβεύοντά με,
πολλῶν δ' ἀποσχόμενος χρημάτων διδόντος ἐκείνου, ἃ
τῶν συνειδότων ἔτι πολλοὶ ζῶσιν. οὓς τίνα γνώμην
ἔχειν περὶ ὑμῶν εἰκὸς λογίσασθε· τὸ γὰρ τῷ τοιούτῳ
τοῦτον κεχρῆσθαι τὸν τρόπον, ἐμοὶ μὲν ἂν εὖ οἶδ'
ὅτι συμφορὰ φανείη, κακία δ' οὐδεμία, ὑμετέρα δ'
9 ἀγνωμοσύνη· ἣν τῷ μεταγνῶναι λύσατε. πάντα τοίνυν
τὰ προειρημέν' ἐλάττω νομίζω τῆς συνεχοῦς καὶ καθ'
ἡμέραν πολιτείας, ἐν ᾗ παρεῖχον ἐμαυτὸν ἐγὼ πολι-
τευόμενον, οὐδεμιᾶς ὀργῆς οὐδὲ δυσμενείας οὐδ' ἀδί-
κου πλεονεξίας οὔτε κοινῆς οὔτ' ἰδίας προϊστάμενος,
οὐδὲ συκοφαντήσας οὐδένα πώποτ' οὔτε πολίτην οὔτε
ξένον, οὐδὲ καθ' ὑμῶν ἰδίᾳ δεινὸς ὤν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν,
10 εἴ τι δεήσειεν, ἐξεταζόμενος δημοσίᾳ. εἴδεῖεν δ' ἂν
οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγειν τοῖς νεωτέροις ἐστὲ δίκαιοι
τὴν πρὸς Πύθωνα τὸν Βυζάντιον ἐκκλησίαν, ὅτε τοὺς
ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἦλθε πρέσβεις ἔχων, ὡς ἀδικοῦσαν
δείξων τὴν πόλιν, ἀπῆλθε δὲ τἀναντία τούτων παθών,
μόνου τῶν τότε ῥητόρων ἐξετάσαντος ἐμοῦ τὰ ὑπὲρ
ὑμῶν δίκαια. καὶ ἐῶ πρεσβείας ὅσας ὑπὲρ ὑμῶν ἐπρέ-
σβευσα, ἐν αἷς οὐδὲν ἠλαττώθητε πώποτ' οὐδὲ καθ'
11 ἕν. ἐπολιτευόμην γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὅπως
ἀλλήλων ὑμεῖς περιγενήσεσθε σκοπῶν, οὐδ' ἐφ' ἑαυτὴν
ἀκονῶν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δόξαν καὶ μεγαλοψυ-
χίαν ὑμῖν ὑπάρξειν ἐνόμιζον. ἐφ' οἷς ἅπασι μέν, μά-
λιστα δὲ τοῖς νέοις, ἄγασθαι προσήκει, καὶ σκοπεῖν 1470

*μὴ μόνον τὸν διακονήσοντα πρὸς χάριν πάντ' ἐν τῇ
πολιτείᾳ (τούτου μὲν γὰρ οὐδέποτ' ἔστ' ἀπορῆσαι),
ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπ' εὐνοίᾳ περὶ ὧν ἂν ἀγνοῆτ' ἐπιτιμή-
12 σοντα. ἔτι τοίνυν παραλείπω πολλά, ἐφ' οἷς ἕτερος
καὶ μηδὲν ἄλλο χρήσιμος γεγονὼς δικαίως ἂν ἠξίου
τυγχάνειν σωτηρίας, χορηγίας καὶ τριηραρχίας καὶ χρη-
μάτων ἐπιδόσεις ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς· ἐν οἷς ἐγὼ φα-
νήσομαι οὐ μόνον αὐτὸς ἐξητασμένος πρῶτος, ἀλλὰ
καὶ τοὺς ἄλλους παρακεκληκώς. ὧν ἕκαστον ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι λογίσασθε, ὡς ἀνάξιόν ἐστι τῆς περιεστη-
13 κυίας νῦν ἐμοὶ συμφορᾶς. ἀφθόνων δ' ὄντων, ἀπορῶ
τί πρῶτον ὀδύρωμαι τῶν παρόντων κακῶν. πότερον
τὴν ἡλικίαν ἐν ᾗ φυγῆς ἐπικινδύνου πειρᾶσθαι παρ'
ἔθος καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν ἀναγκάζομαι; ἢ τὴν αἰσχύ-
νην ἐφ' ᾗ κατ' οὐδέν' ἔλεγχον οὐδ' ἀπόδειξιν ἁλοὺς
ἀπόλωλα; ἢ τὰς ἐλπίδας ὧν διαμαρτών, ὧν ἑτέροις
14 προσῆκε κεκληρονόμηκα κακῶν; οὔτ' ἐφ' οἷς ἐπολιτεύ-
θην πρότερον δίκην ὀφείλων δοῦναι, οὔτε τῶν ἐφ'
οἷς ἐκρινόμην ἐξελεγχθέντων· οὔτε γὰρ ἔγωγε τῶν
Ἁρπάλου φίλων φανήσομαι γεγονώς, τῶν τε γραφέν-
των περὶ Ἁρπάλου μόνα τἀμοὶ πεπραγμέν' ἀνέγκλητον
πεποίηκε τὴν πόλιν. ἐξ ὧν πάντων δῆλόν ἐσθ' ὅτι
καιρῷ τινὶ ληφθεὶς καὶ οὐκ ἀδικήματι, τῇ πρὸς ἅπαν-
τας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκ' ἀδίκως τῷ
15 πρῶτος εἰσιέναι. ἐπεὶ τί τῶν δικαίων οὐκ εἶπον ἐγὼ
τῶν σεσωκότων τοὺς ὕστερον κρινομένους; ἢ τίν' ἔλεγ-
χον εἶπεν ἡ βουλὴ κατ' ἐμοῦ; ἢ τίνα νῦν ἂν εἰπεῖν
ἔχοι; οὐ γάρ ἐστιν οὐδείς· τὰ γὰρ μὴ γενόμεν' οὐκ* 1471
*ἔστι ποιῆσαι γεγενῆσθαι. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων παύο-
μαι, πόλλ' ἂν γράφειν ἔχων· τὸ γὰρ μηδὲν ἐμαυτῷ
συνειδέναι πεῖράν μοι δέδωκεν εἰς μὲν ὠφέλειαν ἀσθενὲς*

ὄν, εἰς δὲ τὸ μᾶλλον λυπεῖσθαι πάντων ὀδυνηρότατον.
16 ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦντες πᾶσι τοῖς ἐν ταῖς αἰτίαις
διήλλαχθε, κἀμοὶ διαλλάγητ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὔτε
γὰρ ἠδίκηχ' ὑμᾶς οὐδέν, ὡς ἴστωσαν οἱ θεοὶ καὶ ἥρωες·
(μαρτυρεῖ δέ μοι πᾶς ὁ πρόσθεν παρεληλυθὼς χρόνος,
ὃς δικαιότερον ἂν πιστεύοιθ' ὑφ' ὑμῶν τῆς ἀνελέγ-
κτου νῦν ἐπενεχθείσης αἰτίας·) οὔτ' ἐγὼ χείριστος οὐδ'
ἀπιστότατος φανήσομαι τῶν διαβληθέντων.
17 Καὶ μὴν τό γ' ἀπελθεῖν οὐκ ἂν εἰκότως ὀργὴν πρός
με ποιήσειεν· οὐ γὰρ ἀπεγνωκὼς ὑμᾶς οὐδ' ἑτέρωσε
βλέπων οὐδαμοῖ μετέστην, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὔνειδος
τῆς εἱρκτῆς χαλεπῶς τῷ λογισμῷ φέρων, εἶτα διὰ τὴν
ἡλικίαν οὐκ ἂν οἷός τ' ὢν τῷ σώματι τὴν κακοπαθίαν
ὑπενεγκεῖν. ἔτι δ' οὐδ' ὑμᾶς ἐνόμιζον ἀβουλεῖν ἔξω
με προπηλακισμοῦ γενέσθαι, ὃς οὐδὲν ὑμᾶς ὠφελῶν
18 ἔμ' ἀπώλλυεν. ἐπεὶ ὅτι γ' ὑμῖν προσεῖχον τὸν νοῦν
καὶ οὐδέσιν ἄλλοις, πόλλ' ἂν ἴδοιτε σημεῖα. εἴς τε
γὰρ πόλιν ἦλθον, οὐκ ἐν ᾗ μέγιστα πράξειν αὐτὸς
ἔμελλον, ἀλλ' εἰς ἣν καὶ τοὺς προγόνους ἐλθόντας
ᾔδειν, ὅθ' ὁ πρὸς τὸν Πέρσην κατελάμβανεν αὐτοὺς
κίνδυνος, καὶ παρ' ᾗ πλείστην εὔνοιαν ὑπάρχουσαν
19 ὑμῖν ἠπιστάμην. ἔστι δ' ἡ Τροζηνίων αὕτη, ᾗ μάλιστα
μὲν οἱ θεοὶ καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας εἵνεκα καὶ τῆς
εἰς ἔμ' εὐεργεσίας εὔνοι πάντες εἴησαν, εἶτα κἀγὼ σω- 1472
θεὶς ὑφ' ὑμῶν δυνηθείην ἀποδοῦναι χάριτας. ἔν τε
ταύτῃ τινῶν, ὡς ἐμοὶ χαριζομένων, ἐπιτιμᾶν ὑμῖν τι
πειρωμένων τῇ κατ' ἔμ' ἀγνοίᾳ, ἐγὼ πᾶσαν εὐφημίαν,
ὥσπερ ἐμοὶ προσῆκε, παρειχόμην· ἐξ ὧν καὶ μάλιστα
20 νομίζω πάντας ἀγασθέντας μου δημοσίᾳ τιμῆσαι. ὁρῶν
δὲ τὴν μὲν εὔνοιαν τῶν ἀνδρῶν μεγάλην, τὴν δ' εἰς
τὸ παρὸν δύναμιν καταδεεστέραν, μετελθὼν εἰς τὸ

τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐν Καλαυρείᾳ κάθημαι, οὐ μόνον τῆς ἀσφαλείας ἕνεκα, ἣν διὰ τὸν θεὸν ἐλπίζω μοι ὑπάρχειν (οὐ γὰρ εὖ οἶδά γε· ἃ γὰρ ἐφ' ἑτέροις ἐστὶν ὡς ἂν βούλωνται πρᾶξαι, λεπτὴν καὶ ἄδηλον ἔχει τῷ κινδυνεύοντι τὴν ἀσφάλειαν), ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν πατρίδ' ἐντεῦθεν ἑκάστης ἡμέρας ἀφορῶ, εἰς ἣν τοσαύτην εὔνοιαν ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅσης παρ' ὑμῶν εὔχομαι τυχεῖν.

21 Ὅπως οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηκέτι πλείω χρόνον τοῖς παροῦσι κακοῖς συνέχωμαι, ψηφίσασθέ μοι ταῦθ' ἃ καὶ ἄλλοις τισὶν ἤδη, ἵνα μήτ' ἀνάξιον ὑμῶν μηδέν μοι συμβῇ, μήθ' ἱκέτης ἑτέρων ἀναγκασθῶ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν τοῦτο γένοιτ' ἂν καλόν. ἐπεὶ εἴ γέ μοι τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀδιάλλακτα ὑπάρχει, τεθνάναι
22 μοι κρεῖττον ἦν. εἰκότως δ' ἄν μοι πιστεύοιτε ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν καὶ μὴ νῦν μάτην θρασύνεσθαι· καὶ γὰρ ἐμαυτοῦ κυρίους ὑμᾶς ἐποίησα καὶ οὐκ ἔφυγον τὸν ἀγῶνα, ἵνα μήτε προδῶ τὴν ἀλήθειαν μήτ' ἄκυρος ὑμῶν ἐμοῦ μηδεὶς γένηται, ἀλλ' ὅ τι βούλοισθε, τοῦτο 1473
χρήσαισθε· παρ' ὧν γὰρ ἁπάντων καλῶν κἀγαθῶν ἔτυχον, τούτους ᾤόμην δεῖν ἔχειν καὶ ἁμαρτεῖν, εἰ βούλοιντ',
23 εἰς ἐμέ. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦσ' ἡ δικαία τύχη τῆς ἀδίκου κρατήσασα, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέδωκεν ὑμῖν βουλεύσασθαι, τῷ μηδὲν ἀνήκεστον ἐψηφίσθαι περὶ ἐμοῦ, σώσατέ μ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ψηφίσασθε
24 καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἄξια κἀμοῦ. ἐπ' οὐδενὶ γὰρ τῶν πεπραγμένων ἠδικηκότα μ' εὑρήσετε, οὐδ' ἐπιτήδειον ἄτιμον εἶναι οὐδ' ἀπολωλέναι, ἀλλὰ καὶ εὔνουν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ τοῖς μάλισθ' ὁμοίως, ἵνα μηδὲν ἐπίφθονον γράφω, καὶ πλεῖστα πεπραγματευμένον τῶν νυνὶ ζώντων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ μέγισθ' ὑπάρχοντά μοι τῶν κατ' ἐμαυτὸν σύμβολ' εὐνοίας πρὸς ὑμᾶς.

25 *Μηδεὶς δ' ὑμῶν ἡγείσθω μ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μήτ' ἀνανδρίᾳ μήτ' ἄλλῃ προφάσει φαύλῃ μηδεμιᾷ παρ' ὅλην τὴν ἐπιστολὴν ὀδύρεσθαι. ἀλλὰ τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, ἐμοὶ δὲ ταῦτα νῦν πάρεστιν, ὡς μήποτ' ὤφελε, λῦπαι καὶ δάκρυα, καὶ τῆς πατρίδος καὶ ὑμῶν πόθος καὶ ὧν πέπονθα λογισμός, ἃ πάντα ποιεῖ μ' ὀδύρεσθαι· ἃ ἐπισκοποῦντες δικαίως, ἐν οὐδενὶ τῶν πεπολιτευμένων ὑπὲρ ὑμῶν οὔτε μαλακίαν οὔτ' ἀνανδρίαν προσοῦσαν εὑρήσετέ μοι.*

26 *Πρὸς μὲν δὴ πάντας ὑμᾶς τοσαῦτα· ἰδίᾳ δὲ τοῖς
ἐμοὶ προσκρούουσιν ἐναντίον ὑμῶν βούλομαι διαλε-
χθῆναι. ὅσα μὲν γὰρ τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀγνοηθεῖσιν
ὑπηρετοῦντες ἐποίουν, ἔστω δι' ὑμᾶς αὐτοῖς πεπρᾶ-
χθαι, καὶ οὐδὲν ἐγκαλῶ. ἐπειδὴ δ' ἐγνώκαθ' ὑμεῖς* 1474
οἷα ταῦτ' ἐστίν, ἐὰν μέν, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἐῶσι, καὶ ἐμοὶ συγχωρήσωσι, καλῶς ποιήσουσιν· ἐὰν δ' ἐπηρεάζειν ἐγχειρῶσιν, ὑμᾶς ἀξιῶ μοι βοηθεῖν ἅπαντας, καὶ μὴ κυριωτέραν τὴν τούτων ἔχθραν τῆς παρ' ὑμῶν χάριτός μοι γενέσθαι. εὐτυχεῖτε.

Γ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Περὶ μὲν τῶν κατ' ἐμαυτόν, ἅ μοι παρ' ὑμῶν ἐνόμιζον δίκαιον εἶναι γενέσθαι, τὴν προτέραν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς· ὑπὲρ ὧν ὅταν ὑμῖν δοκῇ, τότε συγχωρήσετε. περὶ δ' ὧν νῦν ἐπέσταλκα, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς μὴ παριδεῖν, μηδὲ πρὸς φιλονικίαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ δίκαιον ἀκοῦσαι. συμβαίνει γάρ μοι, καίπερ ἐκποδὼν

διατρίβοντι, πολλῶν ἀκούειν ἐπιτιμώντων ὑμῖν τοῖς
2 περὶ τοὺς Λυκούργου παῖδας γεγενημένοις. ἐπέστειλα
μὲν οὖν ἂν τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῶν ἐκείνῳ ζῶντι πε-
πραγμένων ἕνεκα, ὧν ὁμοίως ἐμοὶ πάντες ἂν αὐτῷ
δικαίως ἔχοιτε χάριν, εἰ τὰ προσήκοντα βούλοισθε ποι-
εῖν. ἐκεῖνος γὰρ αὑτὸν ἐν τῷ περὶ τὴν διοίκησιν
μέρει τάξας τῆς πολιτείας τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ περὶ τῶν
Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν οὐδὲν εἰωθὼς γράφειν,
ὅτε καὶ τῶν δημοτικῶν εἶναι προσποιουμένων οἱ πολλοὶ
κατέλειπον ὑμᾶς, τότε ταῖς τοῦ δήμου προαιρέσεσιν
3 προσένειμεν ἑαυτόν, οὐχ ὅτι δωρειὰς καὶ προσόδους 1475
ἐκ τούτων ὑπῆρχε λαμβάνειν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐναντίων
πάντα τὰ τοιαῦτ' ἐγίγνετο· οὐδ' ὅτι ταύτην ἀσφαλεστέραν
τὴν προαίρεσιν οὖσαν ἑώρα· πολλοὺς γὰρ καὶ προδή-
λους εἶχε κινδύνους, οὓς ἀναγκαῖον ἦν ὑπομεῖναι τὸν
ὑπὲρ τοῦ δήμου λέγειν προαιρούμενον· ἀλλ' ὅτι δημο-
4 τικὸς καὶ φύσει χρηστὸς ἀνὴρ ἦν. καίτοι παρὼν ἑώρα
τοὺς μὲν βοηθήσαντας ἂν τῷ δήμῳ, ἀσθενεῖς ἐπὶ τοῖς
συμβεβηκόσιν ὄντας, τοὺς δὲ τἀναντία πράττοντας κατὰ
πάντ' ἐρρωμένους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνος
εἴχετο τούτων ἃ συμφέρειν ἡγεῖτο τῷ δήμῳ, καὶ μετὰ
ταῦτ' ἀόκνως καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ προσῆκ' ἦν
φανερός, ἐφ' οἷς εὐθὺς ἐξῃτεῖθ', ὡς ἅπαντες ἴσασιν.
5 Ἐπέστειλα μὲν οὖν ἄν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ, καὶ
διὰ τὴν ἐκείνου χάριν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν νομί-
ζων συμφέρειν τὰς παρὰ τοῖς ἔξω γιγνομένας ἐπιτι-
μήσεις εἰδέναι, πολλῷ προθυμότερον πρὸς τὸ πέμψαι
τὴν ἐπιστολὴν ἔσχον. παραιτοῦμαι δὲ τοὺς ἰδίᾳ πρὸς
ἐκεῖνον ἔχοντας δυσκόλως, ὑπομεῖναι τἀληθῆ καὶ τὰ
δίκαι' ἀκούειν ὑπὲρ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἴστ' ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅτι νῦν ἐκ τῶν περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ

6 γεγενημένων φαύλην δόξαν ἡ πόλις λαμβάνει. οὐδεὶς
γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ, ὅτι ζῶντα Λυκοῦργον ἐτι-
μᾶθ' ὑμεῖς εἰς ὑπερβολήν, καὶ πολλῶν αἰτιῶν ἐπενε-
χθεισῶν ὑπὸ τῶν φθονούντων αὐτῷ, οὐδεμίαν πώποθ'
εὕρετ' ἀληθῆ, οὕτω δ' ἐπιστεύετ' αὐτῷ καὶ δημοτικὸν
παρὰ πάντας ἡγεῖσθε, ὥστε πολλὰ τῶν δικαίων ἐν τῷ
φῆσαι Λυκοῦργον ἐκρίνετε καὶ τοῦθ' ὑμῖν ἐξήρκει· οὐ 1476
7 γὰρ ἦν *** τοιοῦτον μὴ δοκοῦν ὑμῖν. νῦν τοίνυν
ἅπαντες ἀκούοντες τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ δεδέσθαι, τὸν μὲν
τεθνεῶτ' ἐλεοῦσι, τοῖς παισὶ δ' ὡς ἀνάξια πάσχουσι
συνάχθονται, ὑμῖν δ' ἐπιτιμῶσι πικρῶς, ὡς οὐκ ἂν
τολμήσαιμι γράφειν ἐγώ· ἃ γὰρ ἄχθομαι τοῖς λέγουσι
καὶ ἀντιλέγω καθ' ὅσον δύναμαι βοηθῶν ὑμῖν, ταῦτ'
ἄχρι μὲν τοῦ δῆλον ὑμῖν ποιῆσαι, ὅτι πολλοὶ μέμφον-
ται, συμφέρειν ὑμῖν νομίζων εἰδέναι, γέγραφα, ἀκρι-
8 βῶς δὲ διεξιέναι δυσχερὲς κρίνω. ὅσα μέντοι λοιδορίας
χωρίς ἐστιν ὧν λέγουσί τινες, καὶ ἀκηκοέναι συμφέρειν
ἡγοῦμαι, ταῦτα δηλώσω. οὐδεὶς γὰρ ὑπείληφεν ὡς ἄρ'
ἠγνοήκατε καὶ διεψεύσθητε τῆς ἀληθείας περὶ αὐτοῦ
Λυκούργου. τό τε γὰρ τοῦ χρόνου πλῆθος, ὃν ἐξετα-
ζόμενος, οὐδὲν πώποθ' εὑρέθη περὶ ὑμᾶς οὔτε φρονῶν
οὔτε ποιῶν ἄδικον, καὶ τὸ μηδέν' ἀνθρώπων εἰς μη-
δὲν τῶν ἄλλων ἀναισθησίαν ἂν ὑμῶν καταγνῶναι,
9 εἰκότως ἀναιρεῖ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας σκῆψιν. λείπε-
ται τοίνυν ὃ πάντες ἂν εἶναι φαύλων ἀνθρώπων ἔργον
φήσαιεν, [τὸ] ὅσον ἂν χρῆσθε χρόνον, τοσοῦτον ἑκά-
στου φροντίζειν δοκεῖν, μετὰ ταῦτα δὲ μηδέν' ἔχειν
λόγον. εἰς τί γὰρ τῶν ἄλλων χρὴ προσδοκᾶν τῷ τετε-
λευτηκότι τὴν παρ' ὑμῶν ἔσεσθαι χάριν, ὅταν εἰς τοὺς
παῖδας καὶ τὴν εὐδοξίαν τἀναντί' ὁρᾷ τις γιγνόμενα,
ὧν μόνων καὶ τελευτῶσι πᾶσιν ὅπως ἕξει καλῶς μέλει;

10 καὶ μὴν οὐδὲ χρημάτων ποιεῖν εἵνεκα ταῦτα δοκεῖν τῶν
καλῶν κἀγαθῶν ἐστιν. οὔτε γὰρ τῆς μεγαλοψυχίας
οὔτε τῆς ἄλλης προαιρέσεως τῆς ὑμετέρας ἀκόλουθον 1477
ἂν φανείη. εἰ γὰρ ὑμᾶς λύσασθαι παρ' ἑτέρων ἔδει
δόντας ἐκ τῶν προσιόντων τὰ χρήματα ταῦτα, πάντας
ἂν ἡγοῦμαι προθύμους εἶναι· τίμημα δ' ὁρῶν ὀκνοῦν-
τας ἀφεῖναι, ὃ λόγῳ καὶ φθόνῳ γέγονεν, οὐκ ἔχω τί
καταγνῶ, εἰ μὴ ὅλως πικρῶς καὶ ταραχωδῶς ἔχειν πρὸς
τοὺς δημοτικοὺς ὡρμήκατε. εἰ δὲ τοῦτ' ἔστιν, οὔτ'
ὀρθῶς οὔτε συμφερόντως [βουλεύεσθαι] ἐγνώκατε.

11 Θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἐννοεῖ, ὅτι τῶν αἰσχρῶν
ἐστι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, συνέσει καὶ παιδείᾳ
πάντων προέχειν δοκοῦντα, ὃς καὶ τοῖς ἀτυχήσασιν
ἀεὶ κοινὴν ἔχει καταφυγήν, ἀγνωμονέστερον φαίνεσθαι
Φιλίππου, ὃς ἀνουθέτητος ὢν εἰκότως, τραφείς γ' ἐν
12 ἐξουσίᾳ, ὅμως ᾤετο δεῖν, ἡνίκ' ηὐτύχησε μάλιστα, τότ'
ἀνθρώπινα πράττων φαίνεσθαι, καὶ τοὺς παραταξα-
μένους, πρὸς οὓς περὶ τῶν ὅλων διεκινδύνευσεν, οὐκ
ἐτόλμησε δῆσαι τὸ τίνων καὶ τίνες εἰσὶν ἐξετάσας· οὐ
γὰρ ὡς ἔοικεν ὁμοίως τῶν παρ' ὑμῖν ῥητόρων ἐνίοις,
οὔτε δίκαι' ἂν εἶναι πρὸς ἅπαντας ταῦτ' οὔτε κάλ'
ἡγεῖτο, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀξίας προσθήκην συλλογιζόμενος
13 τὰ τοιαῦτ' ἐπέκρινεν. ὑμεῖς δ', ὄντες Ἀθηναῖοι καὶ
παιδείας μετέχοντες, ἣ καὶ τοὺς ἀναισθήτους ἀνεκτοὺς
ποιεῖν δοκεῖ δύνασθαι, πρῶτον μέν, ὃ πάντων ἀγνω-
μονέστατόν ἐστι, περὶ ὧν τὸν πατέρ' αἰτιῶνταί τινες,
τοὺς υἱεῖς δεδέκατε, εἶτα τὸ ταῦτα ποιεῖν ἴσον εἶναί
φατε, ὥσπερ ὑπὲρ σταθμῶν ἢ μέτρων τὸ ἴσον σκοπού-
μενοι, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ἀνδρῶν προαιρέσεως καὶ πολι-
14 τείας βουλευόμενοι, ἐν οἷς ἐξεταζομένοις εἰ μὲν χρη- 1478
στὰ καὶ δημοτικὰ καὶ ἐπ' εὐνοίᾳ τὰ Λυκούργῳ πεπρα-

γμένα φαίνεται, ⟨μὴ μόνον⟩ μηδενὸς κακοῦ, ἀλλὰ καὶ
πάντων τῶν ἀγαθῶν τοὺς παῖδας αὐτοῦ δίκαιόν ἐστι
τυγχάνειν παρ' ὑμῶν· εἰ δὲ τἀναντία τούτων, ἐκεῖνον,
ὅτ' ἔζη, ἔδει δίκην διδόναι, τούτους δὲ μηδ' οὕτως,
ἐφ' οἷς ἐκείνῳ τις ἐγκαλεῖ, τυγχάνειν ὀργῆς· πᾶσι γὰρ
15 πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ὅρος ἐστὶ τελευτή. ἐπεὶ εἴ
γ' οὕτως ἕξετε, ὥσθ' οἱ μὲν ἀχθεσθέντες τι τοῖς ὑπὲρ
τοῦ δήμου πολιτευομένοις, μηδὲ πρὸς τελευτήσαντας
διαλλαγήσονται, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἔχθραν διαφυ-
λάξουσιν, ὁ δὲ δῆμος, ᾧ συναγωνίζεται τῶν δημοτικῶν
ἕκαστος, μέχρι τοῦ παρόντος χρῆσθαι μνημονεύσει τὰς
χάριτας, μετὰ ταῦτα δὲ μηδὲν φροντιεῖ, οὐδὲν ἀθλιώ-
τερον ἔσται τοῦ τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάξιν αἱρεῖσθαι.

16 Εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται ταῦτα μὲν σοφώτερ'
ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι, ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς αὐ-
τοὺς δῆσαι, ἐρωτήσατ' αὐτόν, ἡνίκα Ταυρέας καὶ Πά-
ταικος καὶ Ἀριστογείτων καὶ αὐτὸς εἰς τὸ δεσμωτήριον
παραδοθέντες, οὐ μόνον οὐκ ἐδέδεντο, ἀλλὰ κἀδημη-
17 γόρουν, τί δήποτ' οὐχ ἑώρα τὰ δίκαια ταῦτα. εἰ δὲ
μὴ φήσει τότ' ἄρχειν, οὐδὲ λέγειν ἔκ γε τῶν νόμων
αὐτῷ προσήκει. ὥστε πῶς ἴσον ἐστὶ τοὺς μὲν ἄρχειν,
οἷς μηδὲ λέγειν ἔξεστι, τοὺς δὲ δεδέσθαι, ὧν πολλὰ
χρήσιμος ἦν ὑμῖν ὁ πατήρ; ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω συλλο-
18 γίσασθαι, εἰ μὴ τοῦτο δεῖξαι δημοσίᾳ βούλεσθε, ὅτι
βδελυρία καὶ ἀναίδεια καὶ προαίρεσις πονηρίας ἐν τῇ
πόλει, ἰσχύει καὶ διασωθῆναι πλείω προσδοκίαν ἔχει,
κἂν τι συμβῇ χαλεπὸν τοῖς τοιούτοις, ἀπόλυσις γίγνε- 1479
ται, ἐν δὲ προαιρέσει χρηστῇ καὶ βίῳ σώφρονι καὶ
δημοτικῷ προελέσθαι ζῆν σφαλερόν, κἂν τι γένηται
πταῖσμ', ἄφυκτον ἔσται.

19 Ἔτι τοίνυν τὸ μὲν μὴ δίκαιον εἶναι τὴν ἐναντίαν

δόξαν ἔχειν ἢ ἣν περὶ ζῶντος εἶχετ' ἐκείνου, καὶ τὸ
τῶν τετελευτηκότων ἢ τῶν παρόντων πλείω ποιεῖσθαι
λόγον δίκαιον εἶναι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτ', ἐάσω· παρὰ
γὰρ πᾶσιν ὁμολογεῖσθαι ταῦθ' ὑπείληφα· ὅσοις μέν-
τοι πατρικὰς εὐεργεσίας ἀπεμνημονεύσατε τῶν ἄλλων,
ἡδέως ἂν ἴδοιμ' ὑμᾶς ἀναμνησθέντας, οἷον τοῖς Ἀρι-
στείδου καὶ Θρασυβούλου καὶ τοῖς Ἀρχίνου καὶ πολ-
20 λῶν ἑτέρων ἀπογόνοις. οὐχ ὡς ἐπιτιμῶν δὲ ταῦτα
παρήνεγκα. τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο ποιεῖν, ὥστε συμ-
φέρειν μάλιστα τῇ πόλει τὰ τοιαῦτα κρίνω· προκαλεῖ-
σθε γὰρ πάντας ἐκ τούτων δημοτικοὺς εἶναι, ὁρῶντας
ὅτι κἂν ἐν τῷ καθ' ἑαυτοὺς βίῳ ταῖς προσηκούσαις
αὐτῶν τιμαῖς ὁ φθόνος ἀντιστῇ, τοῖς γε παισὶν ὑπάρ-
21 ξει τὰ προσήκοντα παρ' ὑμῶν κομίσασθαι. πῶς οὖν
οὐκ ἄτοπον, μᾶλλον δὲ καὶ αἰσχρόν, τῶν μὲν ἄλλων
τισί, καὶ παλαιῶν ὄντων τῶν χρόνων καθ' οὓς ἐγέ-
νοντο χρήσιμοι, καὶ δι' ὧν ἀκούετε τὰς εὐεργεσίας,
οὐκ ἐξ ὧν ἑοράκαθ' ὑπειληφότας, ὅμως τὴν δικαίαν
εὔνοιαν διασῴζειν, Λυκούργῳ δ' οὕτως ὑπογύου καὶ
22 τῆς πολιτείας καὶ τῆς τελευτῆς γεγονυίας, μηδ' εἰς ἃ
καὶ τοῖς ἀγνῶσιν καὶ ὑφ' ὧν ἀδικοῖσθ' ἕτοιμοι τὸν
ἄλλον ἦτε χρόνον, εἰς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν, μηδ'
εἰς ταῦθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμοίους παρέχειν, καὶ ταῦτ' εἰς
τοὺς παῖδας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς τιμωρίας, οὓς κἂν
ἐχθρός, εἴπερ μέτριος εἴη καὶ λογισμὸν ἔχων, ἐλεῆσαι;
23 Θαυμάζω τοίνυν καὶ τοῦτ' εἴ τις ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὡς 1480
οὐδὲ τοῦτο συμφέρει τῇ πολιτείᾳ φανερὸν γιγνόμενον,
ὅτι τοῖς μὲν ἄλλην τινὰ κτησαμένοις φιλίαν, καὶ κα-
τορθοῦσιν ἐν πᾶσιν πλεονεκτεῖν ὑπάρχει, κἂν ἀτυχή-
σωσίν τι, ῥᾳδίας εἶναι τὰς λύσεις, τοῖς δ' εἰς τὸν
δῆμον ἀναρτήσασιν ἑαυτούς, οὐ μόνον κατὰ τἄλλ'

ἔλαττον ἔχειν ὑπάρξει, ἀλλὰ καὶ τὰς συμφορὰς βεβαί-
ους τούτοις μόνοις τῶν ἄλλων μένειν. ἀλλὰ μὴν ὅτι
24 τοῦθ' οὕτως γίγνεται ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν
ὑμῶν Λάχητι τῷ Μελανώπου, ἁλῶναι μὲν ὁμοίως ἐν
δικαστηρίῳ συμβάν, ὡς καὶ νῦν τοῖς Λυκούργου παισίν,
ἀφεθῆναι δὲ πᾶν τὸ ὄφλημ' ἐπιστείλαντος Ἀλεξάνδρου;
καὶ πάλιν Μνησιβούλῳ τῷ Ἀχαρνεῖ, ἁλῶναι μὲν ὁμοίως
καταγνόντος αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου, ὥσπερ καὶ τῶν
Λυκούργου παίδων, ἀφεῖσθαι δὲ καλῶς ποιοῦντι; ἄξιος
25 γὰρ ἀνήρ. καὶ οὐδεὶς ἐπὶ τούτοις τοὺς νόμους ἔφη
καταλύεσθαι τῶν νῦν βοώντων. εἰκότως· οὐδὲ γὰρ
κατελύοντο, εἴπερ ἅπαντες οἱ νόμοι τῶν δικαίων εἵνεκα
καὶ σωτηρίας τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τίθενται, καὶ
μήτ' ἀϊδίους τοῖς ἀτυχήσασι καθιστάναι τὰς συμφορὰς
26 συμφέρει, μήτ' ἀχαρίστους ὄντας φαίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν
εἴ γε ταῦθ' οὕτως, ὥσπερ ἂν φήσαιμεν, ἔχειν συμ-
φέρει, οὐ μόνον τοὺς νόμους οὐ κατελύεθ', ἡνίκ' ἐκεί-
νους ἀφίετε, ἀλλὰ καὶ τοὺς βίους ἐσῴζετε τῶν τοὺς
νόμους θεμένων ἀνθρώπων, Λάχητα μὲν πρὸς χάριν
δεηθέντος [Ἀλεξάνδρου] ἀφέντες, Μνησίβουλον δὲ τῇ
27 τοῦ βίου σωφροσύνῃ σώσαντες. μὴ τοίνυν τὸ κτήσα-
σθαί τιν' ἔξωθεν φιλίαν λυσιτελέστερον δείκνυτε, ἢ
τὸ τῷ δήμῳ παρακαταθέσθαι ἑαυτόν, μηδὲ τὸ τῶν 1481
ἀγνώτων εἶναι κρεῖττον, ἢ τοῖς πολλοῖς ὑμῖν τὰ συμ-
φέροντα πολιτευόμενον γιγνώσκεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πᾶσιν
ἀρέσκειν τὸν συμβουλεύοντα καὶ τὰ κοινὰ πράττοντ'
ἀδύνατον· ἐὰν δ' ἐπ' εὐνοίᾳ ταὐτὰ τῷ δήμῳ τις φρονῇ,
δίκαιός ἐστι σῴζεσθαι. εἰ δὲ μή, καὶ θεραπεύειν ἑτέ-
ρους μᾶλλον ἢ τὸν δῆμον ἅπαντας διδάξετε, καὶ φεύ-
γειν τὸ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιοῦντά τι γνωσθῆναι.
28 ὅλως δὲ κοινόν ἐστιν ὄνειδος ἁπάντων ἄνδρες Ἀθηναῖοι

καὶ ὅλης τῆς πόλεως συμφορά, τὸν φθόνον δοκεῖν μεῖ-
ζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν ἢ τὰς τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας,
καὶ ταῦτα τοῦ μὲν νοσήματος ὄντος, τῶν δ' ἐν τοῖς
θεοῖς ἀποδεδειγμένων.

29 Καὶ μὴν οὐδὲ τὸν Πυθέαν παραλείψω τὸν μέχρι
τῆς παρόδου δημοτικόν, μετὰ ταῦτα δ' ἕτοιμον εἰς τὰ
καθ' ὑμῶν πάντα. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τοῦτον, ὅτε μὲν
τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τάξιν ἔχων εἰς τὸ πολιτεύεσθαι παρήει,
ὡς δοῦλον ἐλαυνόμενον καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα
καὶ μικροῦ πραθένθ' ὑπὸ τούτων, οἷς νῦν ὑπηρετῶν
30 τοὺς κατ' ἐμοῦ λόγους ἔγραφεν, ἐπειδὴ δ' ἃ κατηγόρει
τότε τῶν ἄλλων, νῦν αὐτὸς πράττει, εὐποροῦντα μὲν
οὕτως ὥστε δύ' ἔχειν ἑταίρας, αἳ μέχρι φθόης καλῶς
ποιοῦσαι προπεπόμφασιν αὐτόν, πέντε τάλαντα δ'
ὀφλόντα ῥᾷον ἐκτεῖσαι ἢ πέντε δραχμὰς ἀνέχεσθαι
πρότερον, πρὸς δὲ τούτοις παρ' ὑμῶν, τοῦ δήμου, οὐ
μόνον τῆς πολιτείας μετειληφότα, ὃ κοινὸν ὄνειδός ἐστιν
ἅπασιν, ἀλλὰ καὶ θύονθ' ὑπὲρ ὑμῶν τὰς πατρίους
31 θυσίας ἐν Δελφοῖς; ὅταν οὖν τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα
πᾶσιν ἰδεῖν ᾖ παραδείγματα, ἀφ' ὧν ἀλυσιτελὲς προ- 1482
ελέσθαι τὰ τοῦ δήμου πᾶς τις ἂν κρίναι, φοβοῦμαι
μήποτ' ἔρημοι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρούντων γένησθε,
ἄλλως τε χὤταν τῶν δημοτικῶν τοὺς μὲν ἡ καθήκουσα
μοῖρα καὶ ἡ τύχη χὠ χρόνος παραιρῆται, οἷον Ναυ-
σικλέα καὶ Χάρητα καὶ Διότιμον καὶ Μενεσθέα καὶ
Εὔδοξον, ἔτι δ' Εὐθύδικον καὶ Ἐφιάλτην καὶ Λυκοῦργον,
τοὺς δ' ὑμεῖς προῆσθε, ὥσπερ Χαρίδημον καὶ Φιλο-
32 κλέα καὶ ἐμέ. ὧν ἑτέρους εὐνουστέρους οὐδ' αὐτοὶ
νομίζετε· εἰ δ' ὁμοίως τινάς, οὐ φθονῶ, βουλοίμην δ'
ἄν, εἴπερ ὑμεῖς δικαίως αὐτοῖς προσοίσεσθε καὶ μὴ
ταὔθ' ἅπερ ἡμεῖς πείσονται, ὡς πλείστους αὐτοὺς γε-

νέσθαι. ἀλλ' ὅταν γε τοιαῦθ', οἷα τὰ νῦν, παραδεί-
γματ' ἐκφέρητε, τίς ἔστιν ὅστις εἰς ταύτην τὴν τάξιν
33 ἑαυτὸν γνησίως ὑμῖν ἐθελήσει δοῦναι; ἀλλὰ μὴν τῶν
γε προσποιησομένων οὐκ ἀπορήσετε· οὐδὲ γὰρ πρότε-
ρον. μὴ γένοιτο δ' ἰδεῖν ἐξελεγχθέντας αὐτοὺς ὁμοί-
ως ἐκείνοις, οἳ φανερῶς ἃ τότ' ἠρνοῦντο νῦν πολιτευό-
μενοι, οὐδέν' ὑμῶν οὔτε δεδοίκασιν οὔτε αἰσχύνονται.
ἃ χρὴ λογιζομένους ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μήτε τῶν
εὔνων ὀλιγωρεῖν, μήτε τοῖς προάγουσιν εἰς πικρίαν καὶ
34 ὠμότητα τὴν πόλιν πείθεσθαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εὐνοίας
καὶ φιλανθρωπίας τὰ παρόντα πράγματα δεῖται, ἢ τα-
ραχῆς καὶ δυσμενείας, ὧν ὑπερβολῇ χρώμενοί τινες,
ἐργολαβοῦσιν καθ' ὑμῶν εἰς ὑποδοχὴν πραγμάτων, ὧν
διαψεύσειεν αὐτοὺς ὁ λογισμός. εἰ δέ τις ὑμῶν δια-
σύρει ταῦτα, πολλῆς ἐστιν εὐηθείας μεστός. εἰ γὰρ,
ἃ μηδεὶς ἂν ἤλπισ', ὁρῶν γεγενημένα, ἃ καὶ πρότερον
γέγονεν τοῦ δήμου πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας 1483
ὑπ' ἀνθρώπων ἐγκαθέτων διαβληθέντος, νῦν μὴ ἂν
οἴεται γενέσθαι, πῶς οὐ τετύφωται;

35 Ταῦτα δ' εἰ μὲν παρῆν, λέγων ἂν ὑμᾶς ἐδίδασκον·
ἐπειδὴ δ' ἐν τοιούτοις εἰμί, ἐν οἷς εἴ τις ἐμοῦ κατέ-
ψευσται ἐφ' οἷς ἀπόλωλα γένοιτο, γράψας ἐπέσταλκα,
πρῶτον μὲν καὶ πλεῖστον λόγον ποιούμενος τοῦ καλοῦ
καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν, δεύτερον δ' ὅτι τὴν αὐτὴν
εὔνοιαν, ἣν πρὸς ζῶντα Λυκοῦργον εἶχον, δίκαιον εἶναι
νομίζω καὶ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ φαίνεσθαι ἔχων.
36 εἰ δέ τῳ παρέστηκεν ὡς πολύ μοι περίεστι τῶν ἐμαυ-
τοῦ πραγμάτων, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι πρὸς τοῦτον εἰπεῖν,
ὅτι τῶν συμφερόντων ὑμῖν καὶ τοῦ μηδένα τῶν φίλων
ἐγκαταλείπειν, ὁμοίως ὥσπερ τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας
φροντίζω. οὔκουν ἐκ τοῦ περιόντος ταῦτα ποιῶ, ἀλλ'

*ἀπὸ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ προαιρέσεως καὶ ταῦτα
κἀκεῖνα μιᾷ γνώμῃ πραγματεύομαι. περίεστι δέ μοι
τοιαῦτα, οἷα τοῖς κακόν τι νοοῦσιν ὑμῖν περιγένοιτο.
καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.*

37 *Ἡδέως δ' ἂν ὑμῖν τὴν ἐπ' εὐνοίᾳ καὶ φιλίᾳ μέμψιν
ποιησαίμην νῦν μὲν ἐν κεφαλαίῳ, μικρὸν δ' ὕστερον
δι' ἐπιστολῆς μακρᾶς, ἣν ἐάνπερ ἐγὼ ζῶ προσδοκᾶτε,
ἂν μὴ τὰ δίκαια γίγνηταί μοι παρ' ὑμῶν πρότερον·
οἵτινες, ὦ (τί ἂν εἰπὼν μήθ' ἁμαρτεῖν δοκοίην μήτε
ψευσαίμην;) λίαν ὀλίγωροι, οὔτε τοὺς ἄλλους οὔθ'
ὑμᾶς αὐτοὺς αἰσχύνεσθε, ἐφ' οἷς Ἀριστογείτον' ἀφεί-*
38 *κατε, ἐπὶ τούτοις Δημοσθένην ἐκβεβληκότες, καὶ ἃ τοῖς
τολμῶσι μηδὲν ὑμῶν φροντίζειν μὴ λαβοῦσι παρ' ὑμῶν
ἔξεστιν ἔχειν, ταῦτ' οὐ διδόντες ἐμοί, ἵν', ἂν οἷός τ'* 1484
*ὦ, τά τ' ὀφειλόμεν' εἰσπράξας καὶ τοὺς φίλους ἐρανί-
σας τὰ πρὸς ὑμᾶς διοικήσω, καὶ μὴ γῆρας καὶ φυγὴν
ἐπίχειρα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπονημένων ἔχων, κοινὸν
ὄνειδος τῶν ἀδικησάντων, ἐπὶ ξένης περιιὼν δρῶμαι.*
39 *βουλομένου δέ μου ἐν μὲν ὑμετέρας χάριτος καὶ μεγα-
λοψυχίας τάξει τὴν οἴκαδέ μοι ἄφιξιν γενέσθαι, ἐμαυ-
τῷ δὲ λύσιν τῆς γεγονυίας οὐ δικαίως βλασφημίας
πορίσασθαι, καὶ μόνον αἰτοῦντος ἄδειαν ὅσονπερ χρό-
νον τὴν ἔκτεισιν δεδώκατε, ταῦτα μὲν οὐ συγχωρεῖτε,
ἐρωτᾶτε δ', ὡς ἀπαγγέλλεται πρὸς ἐμέ, τίς οὖν αὐτὸν*
40 *κωλύει παρεῖναι καὶ ταῦτα πράττειν; τὸ ἐπίστασθαι
αἰσχύνεσθαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἀναξίως τῶν
ὑπὲρ ὑμῶν πεπολιτευμένων πράττειν, καὶ τὸ τὰ ὄντ'
ἀπολωλεκέναι δι' οὓς, ἵνα μὴ διπλᾶ καταθῶνται ἃ
οὐκ ἠδύνανθ' ἁπλᾶ, ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὴν ἀρ-
χὴν τὰς καταβολάς, παρ' ὧν μετὰ μὲν τῆς ὑμετέ-
ρας εὐνοίας ἀφικόμενος μέρος, εἰ καὶ μὴ πάντ', ἴσως*

*ἂν κομισαίμην, ὥστε μηδὲν ἀσχημονεῖν τὸ λοιπὸν τοῦ
βίου, ἂν δ' ὡς οἱ ταῦτα λέγοντες ἀξιοῦσί μ' ἔλθω,*
41 *ἅμ' ἀδοξίᾳ καὶ ἀπορίᾳ καὶ φόβῳ συνέξομαι. ὧν οὐ-
δὲν ὑμεῖς συλλογίζεσθε, ἀλλὰ ῥημάτων μοι καὶ φιλαν-
θρωπίας φθονοῦντες, ἂν οὕτω τύχῃ, δι' ὑμᾶς περιό-
ψεσθ' ἀπολόμενον· οὐ γὰρ ἂν δεηθείην ἄλλων ἢ ὑμῶν.
καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι μ', ἀκριβῶς οἶδα,
ὅτ' οὔτ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν οὔθ' ὑμῖν ἔσται. οὐ γὰρ* 1485
*δὴ χρήματά γ' εἶναί μοι προσδοκᾶτ' ἔξω τῶν φανε-
ρῶν, ὧν ἀφίσταμαι. καὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι συνα-
γαγεῖν, ἐάν μοι μὴ φιλονίκως, ἀλλ' ἀνθρωπίνως δῶτε*
42 *τὸ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι. οὐ μὴν οὐδὲ παρ'
Ἁρπάλου με λαβόντα δείξετε· οὔτε γὰρ ἠλέγχθην οὔτ'
ἔλαβον. εἰ δὲ τὸ περιφανὲς ἀξίωμα τῆς βουλῆς ἢ τὸν
Ἄρειον πάγον προσβλέπετε, τῆς Ἀριστογείτονος κρί-
σεως ἀναμνησθέντες ἐγκαλύψασθε· οὐ γὰρ ἔχω πραό-*
43 *τερον πρόσφθεγμα τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ἐμέ. οὐ γὰρ
δήπου τοῖς αὐτοῖς γε λόγοις, ὑπὸ τῆς αὐτῆς βουλῆς
ἀποφανθέντα, ἐκεῖνον μὲν ἀφεῖσθαι δίκαιον εἶναι φή-
σετε, ἐμὲ δ' ἀπολωλέναι· οὐχ οὕτως ὑμεῖς ἀλογίστως
ἔχετε. οὔτε γὰρ ἄξιος οὔτε ἐπιτήδειος οὔτε χείρων,
ἀτυχὴς μέντοι δι' ὑμᾶς, ὁμολογῶ· πῶς γὰρ οὐκ ἀτυ-
χής, ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ πρὸς Ἀριστογείτον'
ἐμαυτὸν ἐξετάζειν συμβαίνει, καὶ ταῦτ' ἀπολωλότι πρὸς
σωτηρίας τετυχηκότα;*

44 *Καὶ μή μ' ὑπολαμβάνετ' ὀργίζεσθαι τοῖς λόγοις
τούτοις· οὐ γὰρ ἂν πάθοιμι τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐγώ· ἀλλ'
ἔχει τινὰ τοῖς ἀδικουμένοις ῥᾳστώνην τὸ λέγειν ἃ πά-
σχουσιν, ὥσπερ τοῖς ἀλγοῦσι τὸ στένειν, ἐπεὶ τῇ εὐνοίᾳ
γ' οὕτως ἔχω πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὑμᾶς ἂν εὐξαίμην πρὸς
ἐμέ. καὶ τοῦτ' ἐν πᾶσι πεποίηκα καὶ ποιήσω φανερόν.*

45 ἔγνωκα γὰρ ἐξ ἀρχῆς παντὶ τῷ πολιτευομένῳ προσή-
κειν, ἄνπερ ᾖ δίκαιος πολίτης, ὥσπερ οἱ παῖδες πρὸς
τοὺς γονέας, οὕτως πρὸς ἅπαντας τοὺς πολίτας ἔχειν, 1486
εὔχεσθαι μὲν ὡς εὐγνωμονεστάτων τυγχάνειν, φέρειν
δὲ τοὺς ὄντας εὐμενῶς· ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα
καλὴ καὶ προσήκουσα νίκη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι κρί-
νεται. εὐτυχεῖτε.

Δ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἀκούω περὶ ἐμοῦ Θηραμένην ἄλλους τε λόγους
βλασφήμους εἰρηκέναι καὶ δυστυχίαν προφέρειν. τὸ
μὲν οὖν τοῦτον ἀγνοεῖν ὅτι λοιδορίας, ἣ μηδεμίαν κα-
κίαν, καθ' ὅτου λέγεται, δείκνυσιν, οὐδέν ἐστ' ὄφελος
παρ' εὖ φρονοῦσιν ἀνθρώποις, οὐχὶ θαυμάζω· τὸν γὰρ
θρασὺν μὲν τῷ βίῳ, μὴ πολίτην δὲ τὴν φύσιν, ἐν ἐρ-
γαστηρίῳ δὲ τεθραμμένον ἐκ παιδός, αἰσθάνεσθαί τι
2 τῶν τοιούτων ἀλογώτερον ἦν ἢ μὴ συνιέναι. τούτῳ
μὲν οὖν, ἐὰν ἀφίκωμαί ποτε καὶ σωθῶ, πειράσομαι
διαλεχθῆναι περὶ ὧν εἰς ἐμὲ καὶ περὶ ὧν εἰς ὑμᾶς πα-
ροινεῖ, καὶ νομίζω, καίπερ οὐδὲν μετέχοντα τοῦ αἰσχύ-
νεσθαι, μετριώτερον αὐτὸν ποιήσειν· ὑμῖν δὲ τοῦ κοινῇ
συμφέροντος εἵνεκα βούλομαι δι' ἐπιστολῆς, οὓς περὶ
τούτων ἔχω λόγους, δηλῶσαι. οἷς πάνυ τὸν νοῦν
προσέχοντες ἀκούσατε· οἶμαι γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἀκοῆς μό-
νον, ἀλλὰ καὶ μνήμης ἀξίους εἶναι.

3 Ἐγὼ τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν εὐτυχεστάτην πασῶν
πόλεων ὑπολαμβάνω καὶ θεοφιλεστάτην, καὶ ταῦτ' οἶδα 1487

καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον καὶ τὴν Διώνην καὶ τὸν
Ἀπόλλω τὸν Πύθιον ἀεὶ λέγοντας ἐν ταῖς μαντείαις,
καὶ προσεπισφραγιζομένους τὴν ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ
πόλει εἶναι παρ' ὑμῖν. ὅσα μὲν τοίνυν περὶ τῶν ἐπι-
όντων δηλοῦσιν οἱ θεοί, δῆλον ὡς προλέγουσι· τὰς δ'
ἀπὸ τῶν παρεληλυθότων προσηγορίας ἐπὶ ταῖς γεγο-
4 νυίαις πράξεσιν τίθενται. ἃ τοίνυν ἐγὼ πεπολίτευμαι
παρ' ὑμῖν, τῶν ἤδη γεγενημένων ἐστίν, ἀφ' ὧν εὐτυ-
χεῖς ὑμᾶς προσηγορεύκασιν οἱ θεοί. πῶς οὖν δίκαιον
τοὺς μὲν πεισθέντας εὐτυχεῖς ὀνομάζεσθαι, τὸν δὲ πεί-
σαντα τῆς ἐναντίας προσηγορίας τυγχάνειν; πλὴν εἰ
τοῦτό τις εἴποι, τὴν μὲν κοινὴν εὐτυχίαν, ἧς ἐγὼ σύμ-
βουλος, θεοὺς τοὺς λέγοντας εἶναι, οἷς οὐ θέμις ψεύ-
δεσθαι, τὴν δ' ἰδίαν βλασφημίαν, ἣ κατ' ἐμοῦ κέχρη-
ται Θηραμένης, θρασὺν καὶ ἀναιδῆ καὶ οὐδὲ νοῦν
ἔχοντ' ἄνθρωπον εἰρηκέναι.

5 Οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρὰ τῶν θεῶν μαντείαις
ἀγαθὴν οὖσαν εὑρήσεθ' ᾗ κέχρησθε τύχῃ, ἀλλὰ καὶ
ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητ' ὀρθῶς.
ὑμεῖς γὰρ εἰ μὲν ὡς ἄνθρωποι τὰ πράγματα βούλεσθε
θεωρεῖν, εὐτυχεστάτην εὑρήσετ' ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβού-
λευσα τὴν πόλιν γεγονυῖαν· εἰ δ' ἃ τοῖς θεοῖς ἐξαίρεθ'
ὑπάρχει μόνοις, τούτων ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων
6 ἐφίεσθε. τί οὖν ἐστι θεοῖς ἐξαίρετον, ἀνθρώποις δ'
οὐ δυνατόν; ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας
κυρίους εἶναι καὶ αὐτοὺς ἔχειν καὶ δοῦναι τοῖς ἄλλοις,
φλαῦρον δὲ μηδὲν μηδέποτ' ἐν παντὶ τῷ αἰῶνι μήτε
παθεῖν μήτε μελλῆσαι. καὶ μὴν ὑποκειμένων τούτων, 1488
ὥσπερ προσήκει, σκοπεῖτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πρὸς τὰ
7 τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀγνώ-
μων, ὅστις ἂν ἢ τὰ Λακεδαιμονίοις συμβεβηκότα, οἷς

*οὐκ ἐγὼ συνεβούλευον, ἢ τὰ Πέρσαις, πρὸς οὓς οὐδ'
ἀφικόμην πώποτε, αἱρετώτερα φήσειεν εἶναι τῶν ὑμῖν
παρόντων. καὶ ἐῶ Καππαδόκας καὶ Σύρους καὶ τοὺς
τὴν Ἰνδικὴν χώραν κατοικοῦντας ἀνθρώπους ἐπ' ἔσχατα
γῆς· οἷς ἅπασι συμβέβηκε πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθέναι
8 καὶ χαλεπά. ἀλλὰ νὴ Δία τούτων μὲν ἄμεινον ὑμᾶς πράτ-
τειν ἅπαντες ὁμολογήσουσι, Θετταλῶν δὲ καὶ Ἀργείων
καὶ Ἀρκάδων χεῖρον, ἤ τινων ἄλλων, οἷς ἐν συμμαχίᾳ
συνέβη γενέσθαι Φιλίππῳ. ἀλλὰ τούτων καὶ πολὺ βέλτιον
ἀπηλλάχατε, οὐ μόνον τῷ μὴ δεδουλευκέναι (καίτοι τί
τηλικοῦθ' ἕτερον;), ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς μὲν πάντας αἰτίους
εἶναι δοκεῖν τῶν τοῖς Ἕλλησι κακῶν συμβεβηκότων διὰ
Φιλίππου καὶ τῆς δουλείας, ἐξ ὧν εἰκότως μισοῦνται,
9 ὑμᾶς δ' ὁρᾶσθαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ σώμασι καὶ
χρήμασι καὶ πόλει καὶ χώρᾳ καὶ πᾶσιν ἠγωνισμένους,
ἀνθ' ὧν εὔκλειαν εἰκὸς ὑπάρχειν καὶ χάριν ἀθάνατον
παρὰ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ποιεῖν. οὐκοῦν ἀφ'
ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα
πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων
ἐνδοξοτέραν εἶναι περίεστι.*

10 *Τοιγαροῦν ἐπὶ τούτοις οἱ θεοὶ τὰς μὲν μαντείας
τὰς ἀγαθὰς ὑμῖν διδόασι, τὴν δ' ἄδικον βλασφημίαν
εἰς κεφαλὴν τῷ λέγοντι τρέπουσι. γνοίη δ' ἄν τις,
εἰ προέλοιτ' ἐξετάσαι τἀπιτηδεύματ' ἐν οἷς ζῇ. ἃ γὰρ* 1489
*ἂν καταράσαιτό τις αὑτῷ, ταῦτ' ἐκ προαιρέσεως ποιεῖ.
11 ἐχθρὸς μέν ἐστι τοῖς γονεῦσι, φίλος δὲ Παυσανίᾳ τῷ
πόρνῳ· καὶ θρασύνεται μὲν ὡς ἀνήρ, πάσχει δ' ὡς
γυνή· καὶ τοῦ μὲν πατρός ἐστι κρείττων, τῶν δ' αἰσχρῶν
ἥττων· οἷς δ' ὑπὸ πάντων δυσχεραίνεται, τούτοις τὴν
διάνοιαν ἀγάλλεται, αἰσχρορρημοσύνῃ καὶ τῷ διηγεῖ-
σθαι ταῦτ' ἐφ' οἷς ἀλγοῦσ' οἱ ἀκούοντες· ὁ δ', ὡς*

12 ἀφελὴς καὶ παρρησίας μεστός, οὐ παύεται. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἔγραψα, εἰ μὴ κινῆσαι τὴν ἐν ὑμῖν μνήμην τῶν προσόντων αὐτῷ κακῶν ἐβουλόμην. ἃ γὰρ εἰπεῖν ἄν τις ὀκνήσαι καὶ γράψαι φυλάξαιτ' ἄν, οἶμαι δὲ κἂν ἀκούσαντα δυσχερᾶναι, ταῦτ' ἀπὸ τούτων μνησθεὶς οἶδεν ἕκαστος ὑμῶν πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ αἰσχρὰ τούτῳ προσόντα, ὥστ' ἐμοί τε μηδὲν ἀναιδὲς εἰρῆσθαι, καὶ τοῦτον ὑπόμνημα τῶν ἑαυτοῦ κακῶν ὀφθέντα πᾶσιν εἶναι. εὐτυχεῖτε.

E.

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΟΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΩΙ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

Οὔθ' ὅπως χρὴ πιστεύειν οἷς ἀπήγγελλέ μοι Μενεκράτης, οὔθ' ὅπως ἀπιστεῖν ἔχω. ἔφη γὰρ Ἐπίτιμον ἐνδεδεῖχθαι μὲν καὶ ἀπῆχθαι ὑπ' Ἀράτου, σὲ δ' ἀγωνίζεσθαι καὶ ἁπάντων αὐτῷ χαλεπώτατον εἶναι. δέο- 1490
μαι δή σου πρὸς Διὸς ξενίου καὶ πάντων τῶν θεῶν,
2 μή με καταστήσῃς ἀηδεῖ καὶ δεινῷ μηδενὶ περιπετῆ. εὖ γὰρ ἴσθι, χωρὶς τοῦ μέλειν μοι τῆς Ἐπιτίμου σωτηρίας, καὶ νομίσαι μεγάλην ἂν συμφοράν, εἴ τι πάθοι καὶ τούτου σὺ συναίτιος εἴης, αἰσχύνομαι τοὺς συνειδότας μοι τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ περὶ σοῦ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἔλεγον, πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀληθῆ λέγειν,
3 οὐκ ἐκ τοῦ πεπλησιακέναι σοι πεῖραν ἔχων, ἀλλ' ὁρῶν ὅτι δόξης ἐπιτυγχάνων καὶ παιδείαν ἀπεδέχου, καὶ ταῦτα τὴν ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἥπερ ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τῶν μὲν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν περὶ ταῦτα σοφισμάτων ἔξω, τοῦ βελτίστου δὲ καὶ τοῦ δικαιοτάτου

*πάνθ' ἕνεκ' ἐξητασμένη· ἧς μὰ τοὺς θεοὺς τῷ μετα-
σχόντι μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν καὶ πρὸς ἅπαντ' ἀγαθῷ εἶναι
4 οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. γένοιτο δ' ἄν μοι κἀκεῖνο τῶν
χαλεπωτάτων, εἰ παρωρμηκὼς ἐμαυτὸν εὐνοϊκῶς ἔχειν
σοι, τὴν ἐναντίαν γνώμην μεταλαβεῖν ἀναγκασθείην,
ἂν δ' ὑπολαμβάνω παρεωρᾶσθαι καὶ πεφενακίσθαι, κἂν
5 μὴ φῶ, νόμιζ' οὕτως ἕξειν. εἰ δ' ἡμῶν καταπεφρό-
νηκας, ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἐσμέν πω, λόγισαι ὅτι καὶ
σύ ποτ' ἦσθα νέος καὶ τὴν ἡλικίαν εἶχες ἣν ἡμεῖς
νῦν, ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν καὶ πράττειν γεγένησαι
τηλικοῦτος. κἂν ἡμῖν τοῦτο συμβαίη. τὸ μὲν γὰρ εὖ
βουλεύεσθαι πάρεστι, τῆς δὲ τύχης συλλαμβανούσης
καὶ τοὖργον γένοιτ' ἄν. καλὸς οὖν ἔρανος χάρις δι-
6 καία· ἣν καὶ σὺ ποίησαι πρὸς ἐμέ. καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς 1491
τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον ἄγου μηδ' ἡττῶ, ἀλλ'
ἐκείνους ἄγ' ἐπὶ τὰ σοὶ δοκοῦντα· καὶ πρᾶττε οὕτως
ὅπως μηδενὸς τῶν ὁμολογηθέντων στερηθῶμεν, ἀλλ'
Ἐπιτίμῳ γένηται σωτηρία τις καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν κινδύ-
νων. παρέσομαι δ' εἰς τὸν χρόνον κἀγώ, καθ' ὃν ἂν
σὺ φῇς καιρὸν εἶναι. γράψας δέ μοι πέμψον, [ἢ] καὶ
ὡς φίλῳ ἐπίστελλε. εὐτύχει.*

ϛ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἦλθεν ἐπιστολὴ παρ' Ἀντιφίλου πρὸς τοὺς τῶν συμμάχων συνέδρους, τοῖς μὲν βουλομένοις ἀγαθὰ

προσδοκᾶν ἱκανῶς γεγραμμένη, τοῖς δ' ὑπηρετοῦσιν Ἀντιπάτρῳ πολλοὺς καὶ δυσχερεῖς ἀπολείπουσα λόγους, οἳ παραλαβόντες τὰ παρ' Ἀντιπάτρου γράμματα πρὸς Δείναρχον εἰς Κόρινθον ἐλθόντα, ἁπάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τοιούτων λόγων ἔπλησαν, οἵων εἰς
2 *κεφαλὴν αὐτῶν τρέψειαν οἱ θεοί. ἀφικομένου δὲ τοῦ νῦν ἥκοντος μετὰ τοῦ παρ' ἐμοῦ φέροντος γράμματα παρὰ Πολεμαίστου πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἐπίνικον, ἄνδρ' ὑμῖν εὔνουν καὶ ἐμοὶ φίλον, κἀκείνου πρὸς ἔμ' ἀγα-* 1492
γόντος, ἀκούσαντί μοι ἃ ἔλεγεν ἐδόκει πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, ὅπως πάντα σαφῶς ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ γεγονότα τοῦ περὶ τὴν μάχην παραγεγενημένου, τό τ' εἰς τὸ παρὸν θαρρῆτε, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν θεῶν θελόντων ὡς βούλεσθ' ἕξειν ὑπολαμβάνητε. εὐτυχεῖτε.

INDEX NOMINUM.

A.

Γ.

E.

Z.

H.

Θ.

I.

K.

N.

Σ.

X.